

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

59. aastakäik

9. märts 2016

Sisukord

EUROOPA PARLAMENT

ISTUNGJÄRK 2013–2014

9.–12. septembri 2013. aasta istungid

Istungjärgu protokoll on avaldatud ELTs C 357 E, 6.12.2013.

VASTUVÕETUD TEKSTID

I Resolutsioonid, soovitused ja arvamused

RESOLUTSIOONID

Euroopa Parlament

Teisipäev, 10. september 2013

2016/C 093/01	Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta resolutsioon Euroopa transporditehnoloogia strateegia edendamise kohta Euroopa tulevase säästva liikuvuse huvides (2012/2298(INI))	2
2016/C 093/02	Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta resolutsioon toimiva energiaturu kohta (2013/2005 (INI))	8
2016/C 093/03	Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta resolutsioon energiatohususe meetmete rakendamise ja mõju kohta ühtekuuluvuspoliitikas (2013/2038(INI))	21
2016/C 093/04	Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta resolutsioon Aadria ja Joonia mere kalandusstrateegia kohta (2012/2261(INI))	31
2016/C 093/05	Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta resolutsioon tohusama ja kulutasuvama suulise tõlke kohta Euroopa Parlamendis (2011/2287(INI))	37
2016/C 093/06	Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta resolutsioon interneti hasartmängude kohta siseturul (2012/2322(INI))	42

Kolmapäev, 11. september 2013

2016/C 093/07	Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta resolutsioon Euroopa ohustatud keelte ja keelelise mitmekesisuse kohta Euroopa Liidus (2013/2007(INI))	52
2016/C 093/08	Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta resolutsioon soovitud komisjonile parlamendi õiguste kohta Euroopa Keskkonnaameti edasiste tegevusdirektorite ametisse nimetamise menetluses – Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta määruse (EÜ) nr 401/2009 (Euroopa Keskkonnaameti ja Euroopa keskkonnateabe- ja -vaatlusõrgu kohta) artikli 9 muutmise (2013/2089 (INI))	58
2016/C 093/09	Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta resolutsioon ELi noorsoostrategia rakendamise kohta 2010–2012 (2013/2073(INI))	61
2016/C 093/10	Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta resolutsioon noorte tööpuuduse vastase võitluse ja võimalike väljapääsuteede kohta (2013/2045(INI))	70
2016/C 093/11	Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta resolutsioon teenuste siseturu olukorra ülevaate ja edasiste sammude kohta (2012/2144(INI))	84
2016/C 093/12	Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta resolutsioon Euroopa Parlamendi soovitud komisjonile, komisjonile ja Euroopa välisestusele Euroopa Liidu ja Malaisia partnerlus- ja koostöölepingu üle peetavate läbirääkimiste kohta (2013/2052(INI))	89

Neljapäev, 12. september 2013

2016/C 093/13	Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon Euroopa loome- ja kultuurisektori kui majanduskasvu ja töökohtade allika edendamise kohta (2012/2302(INI))	95
2016/C 093/14	Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon mikrotootmise – väikesemahulise elektri- ja soojatootmise kohta (2012/2930(RSP))	105
2016/C 093/15	Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon meeste ja naistele võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte rakendamise kohta (2013/2678(RSP))	110
2016/C 093/16	Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon Euroopa Liidu küberjulgeoleku strateegia kohta: avatud, ohutu ja turvaline küberruum (2013/2606(RSP))	112
2016/C 093/17	Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon kasvu, liikuvuse ja tööhõive digitaalarengu tegevuskava kohta ja vajaduse kohta kiiremini tegutseda (2013/2593(RSP))	120
2016/C 093/18	Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon olukorra kohta Süürias (2013/2819(RSP))	125
2016/C 093/19	Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon olukorra kohta Egiptuses (2013/2820 (RSP))	127
2016/C 093/20	Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika merendusmõõtmekohaga (2012/2318(INI))	131
2016/C 093/21	Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon Euroopa Liidu sõjaliste struktuuride olukorra ja tulevikuväljavaadete kohta (2012/2319(INI))	144
2016/C 093/22	Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon Venemaa poolt idapartnerluse riikidele avaldatava surve kohta (Vilniuses toimuva eelseisva idapartnerluse tippkohtumise kontekstis) (2013/2826(RSP))	152

2016/C 093/23	Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon ELi sisejulgeoleku strateegia rakendamise teise aruande kohta (2013/2636(RSP))	154
2016/C 093/24	Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon Euroopa töötervishoiu ja tööohutuse strateegia kohta (2013/2685(RSP))	159
2016/C 093/25	Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon piiriüleste kollektiivläbirääkimiste ja riikidevahelise sotsiaalse dialoogi kohta (2012/2292(INI))	161
2016/C 093/26	Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon saatjata alaealiste olukorra kohta Euroopa Liidus 2012/2263(INI))	165
2016/C 093/27	Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon olukorra kohta Kongo Demokraatlikus Vabariigis (2013/2822(RSP))	173
2016/C 093/28	Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon Kesk-Aafrika Vabariigi kohta (2013/2823 (RSP))	178
2016/C 093/29	Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon inimõiguste olukorra kohta Bahreinis (2013/2830(RSP))	182

SOOVITUSED

Euroopa Parlament

Neljapäev, 12. september 2013

2016/C 093/30	Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta soovitus nõukogule, komisjonile ja Euroopa välisteenistusele Valgevene suhtes kohaldatava ELi poliitika kohta (2013/2036(INI))	186
---------------	---	-----

III Ettevalmistavad aktid

EUROOPA PARLAMENT

Teisipäev, 10. september 2013

2016/C 093/31	P7_TA(2013)0336 Nõukogu määruse (EÜ) nr 850/98 (kalavarude kaitsest noorte mereorganismide kaitseks võetud tehniliste meetmete kaudu) muutmine ***I Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 850/98 kalavarude kaitsest noorte mereorganismide kaitseks võetud tehniliste meetmete kaudu (COM(2012) 0432 – C7-0211/2012 – 2012/0208(COD)) P7_TC1-COD(2012)0208 Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 10. septembril 2013. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2013, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 850/98 seoses kalavarude kaitsega noorte mereorganismide kaitseks võetud tehniliste meetmete kaudu	196
2016/C 093/32	Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus kohtualluvuse, kohaldatava õiguse ning otsuste tunnustamise ja täitmise kohta registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevates asjades (COM(2011)0127 – C7-0094/2011 – 2011/0060(CNS))	202
2016/C 093/33	Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus kohtualluvuse, kohaldatava õiguse ning otsuste tunnustamise ja täitmise kohta abieluvararežiime käsitlevates asjades (COM(2011)0126 – C7-0093/2011 – 2011/0059(CNS))	251

2016/C 093/34	<p>P7_TA(2013)0340</p> <p>Õigus kaitsjale kriminaalmenetluses ja õigus teatada kinnipidamisest ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, mis käsitleb õigust kaitsjale kriminaalmenetluses ja õigust teatada kinnipidamisest (COM(2011)0326 – C7-0157/2011 – 2011/0154(COD))</p> <p>P7_TC1-COD(2011)0154</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 10. septembril 2013. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/.../EL, mis käsitleb õigust kaitsjale kriminaalmenetluses ja Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses ning õigust lasta teavitada vabaduse võtmisest kolmandat isikut ja suhelda vabaduse võtmise ajal kolmandate isikute ja konsulaarasutustega 294</p>
2016/C 093/35	<p>Euroopa Parlamendi 10. septembril 2013. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv elamukinnisvaraga seotud krediidilepingute kohta (COM(2011)0142 – C7-0085/2011 – 2011/0062(COD)) ⁽¹⁾ 295</p>
2016/C 093/36	<p>P7_TA(2013)0342</p> <p>Siseringitehingud ja turuga manipuleerimine (turu kuritarvitamine) ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus siseteabe alusel kauplemise ja turuga manipuleerimise (turu kuritarvitamise) kohta (COM(2011)0651 – C7-0360/2011 – 2011/0295(COD))</p> <p>P7_TC1-COD(2011)0295</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 10. septembril 2013. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2014, mis käsitleb turukuritarvitusi (turukuritarvituse määrus) ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/6/EÜ ja komisjoni direktiivid 2003/124/EÜ, 2003/125/EÜ ja 2004/72/EÜ 360</p>
2016/C 093/37	<p>P7_TA(2013)0343</p> <p>Nõukogu määruse (EÜ) nr 2187/2005 (mis käsitleb Läänemere, Suur- ja Väike-Belti ning Sundi kalavarude kaitsmist tehniliste meetmete abil) muutmise ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 2187/2005, mis käsitleb Läänemere, Suur- ja Väike-Belti ning Sundi kalavarude kaitsmist tehniliste meetmete abil (COM(2012)0591 – C7-0332/2012 – 2012/0285(COD))</p> <p>P7_TC1-COD(2012)0285</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 10. septembril 2013. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2013, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 2187/2005, mis käsitleb Läänemere, Suur- ja Väike-Belti ning Sundi kalavarude kaitsmist tehniliste meetmete abil 361</p>
2016/C 093/38	<p>Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta otsus ettepaneku kohta nimetada Luigi Berlinguer Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 255 alusel loodud komiteesse (2013/2161(INS)) 364</p>

Kolmapäev, 11. september 2013

2016/C 093/39	<p>Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta resolutsioon, mis käsitleb nõukogu seisukohta Euroopa Liidu 2013. aasta paranduseelarve projekti nr 2/2013 kohta, III jagu – Komisjon (11693/2013 – C7-0245/2013 – 2013/2056(BUD)) 365</p>
---------------	--

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

2016/C 093/40	Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta resolutsioon, mis käsitleb nõukogu seisukohta Euroopa Liidu 2013. aasta paranduseelarve projekti nr 3/2013 kohta, III jagu – Komisjon (11694/2013 – C7-0246/2013 – 2013/2070(BUD))	367
2016/C 093/41	Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus Euroopa Liidu Solidaarsusfondi kasutuselevõtmise kohta vastavalt eelarvedistsipliini ja usaldusväärset finantsjuhtimist käsitleva Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe punktile 26 (COM(2013)0259 – C7-0116/2013 – 2013/2085(BUD))	368
2016/C 093/42	Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta resolutsioon, mis käsitleb nõukogu seisukohta Euroopa Liidu 2013. aasta paranduseelarve projekti nr 5/2013 kohta, III jagu – Komisjon (11697/2013 – C7-0248/2013 – 2013/2086(BUD))	369
2016/C 093/43	<p>P7_TA(2013)0357</p> <p>Kütusekvaliteedi direktiiv ja taastuvenergia direktiiv ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 98/70/EÜ bensiini ja diislikütuse kvaliteedi kohta ning direktiivi 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (COM(2012)0595 – C7-0337/2012 – 2012/0288(COD))</p> <p>P7_TC1-COD(2012)0288</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 11. septembril 2013. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/.../EU, millega muudetakse direktiivi 98/70/EÜ bensiini ja diislikütuse kvaliteedi kohta ning direktiivi 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ⁽¹⁾</p>	371
2016/C 093/44	<p>P7_TA(2013)0358</p> <p>Meetmed euroopa angerja varude taastamiseks ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1100/2007, millega kehtestatakse meetmed euroopa angerja varude taastamiseks (COM(2012)0413 – C7-0202/2012 – 2012/0201(COD))</p> <p>P7_TC1-COD(2012)0201</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 11. septembril 2013. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2013, muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1100/2007, millega kehtestatakse meetmed euroopa angerja varude taastamiseks</p>	395
2016/C 093/45	<p>P7_TA(2013)0359</p> <p>Liidu tolliseadustik ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (uuesti sõnastatud) (COM(2012)0064 – C7-0045/2012 – 2012/0027(COD))</p> <p>P7_TC1-COD(2012)0027</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 11. septembril 2013. aastal eesmärgiga võtta vastu nõukogu määrus (EL) nr .../2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik</p>	401

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

2016/C 093/46	<p>P7_TA(2013)0360</p> <p>Euroopa Ühenduse põllumajanduslike majapidamiste tulused ja majandustegevust käsitlevate raamatupidamisandmete kogumine ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1217/2009, millega luuakse Euroopa Ühenduse põllumajanduslike majapidamiste tulused ja majandustegevust käsitlevate raamatupidamisandmete kogumise võrk (COM(2011)0855 – C7-0468/2011 – 2011/0416 (COD))</p> <p>P7_TC1-COD(2011)0416</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 11. septembril 2013. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2013, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1217/2009, millega luuakse Euroopa Ühenduse põllumajanduslike majapidamiste tulused ja majandustegevust käsitlevate raamatupidamisandmete kogumise võrk 402</p>
2016/C 093/47	<p>P7_TA(2013)0361</p> <p>Toiduohutuse direktiivide muutmine seoses komisjonile antavate volitustega ***I</p> <p>Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse direktiive 1999/4/EÜ, 2000/36/EÜ, 2001/111/EÜ, 2001/113/EÜ ja 2001/114/EÜ seoses komisjonile antavate volitustega (COM(2012)0150 – C7-0089/2012 – 2012/0075(COD))</p> <p>P7_TC1-COD(2012)0075</p> <p>Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 11. septembril 2013. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2013, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 1999/4/EÜ ja 2000/36/EÜ ning nõukogu direktiive 2001/111/EÜ, 2001/113/EÜ ja 2001/114/EÜ seoses komisjonile antavate volitustega 403</p>
2016/C 093/48	<p>Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon nõukogu otsuse eelnõu kohta, mis käsitleb Cabo Verde ja Euroopa Liidu kodanikele lühiajaliste viisade väljastamise lihtsustamise lepingu sõlmimist Euroopa Liidu ja Cabo Verde Vabariigi vahel (05674/2013 – C7-0110/2013 – 2012/0271(NLE)) 404</p>
2016/C 093/49	<p>Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon nõukogu otsuse eelnõu kohta, mis käsitleb Euroopa Liidu ja Cabo Verde vahelise riigis ebaseaduslikult elavate isikute tagasivõtu lepingu sõlmimist (14546/2012 – C7-0109/2013 – 2012/0268(NLE)) 405</p>
2016/C 093/50	<p>Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta resolutsioon, mis käsitleb nõukogu seisukohta Euroopa Liidu 2013. aasta paranduseelarve projekti nr 4/2013 kohta, III jagu – Komisjon ja IV jagu – Euroopa Liidu Kohus (11696/2013 – C7-0247/2013 – 2013/2084(BUD)) 406</p>
Neljapäev, 12. september 2013	
2016/C 093/51	<p>Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon Euroopa Ombudsmani 2012. aasta tegevuse aruande kohta (2013/2051(INI)) 408</p>

2016/C 093/52

P7_TA(2013)0370

Kolmandad riigid, kelle kodanikel peab ELi välispiiride ületamisel olema viisa ***I

Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (COM(2011)0290 – C7-0135/2011 – 2011/0138(COD))

P7_TC1-COD(2011)0138

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 12. septembril 2013. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2013, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud 414

2016/C 093/53

P7_TA(2013)0371

Euroopa Pangandusjärelevalve ja krediitiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve ***I

Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), seoses selle koostoitmeiga nõukogu määrusega (EL) nr .../..., millega antakse Euroopa Kesk pangale eriülesanded seoses krediitiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (COM(2012)0512 – C7-0289/2012 – 2012/0244 (COD))

P7_TC1-COD(2012)0244

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 12. septembril 2013. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2013, millega muudetakse määrust (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), seoses Euroopa Kesk pangale eriülesannete andmisega vastavalt nõukogu määrusele (EL) nr 1024/2013 415

2016/C 093/54

P7_TA(2013)0372

Eriülesannete andmine Euroopa Kesk pangale seoses krediitiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga *

Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, millega Euroopa Kesk pangale antakse eriülesanded seoses krediitiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (COM(2012)0511 – C7-0314/2012 – 2012/0242 (CNS))

P7_TC1-CNS(2012)0242

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud 12. septembril 2013. aastal eesmärgiga võtta vastu nõukogu määrus (EL) nr .../2013, millega antakse Euroopa Kesk pangale eriülesanded seoses krediitiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga 417

2016/C 093/55

Euroopa Parlamendi 12. septembril 2013. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse juurdepääsu geneetilistele ressurssidele ning nende kasutamisest saadava tulu õiglast ja erapooletut jaotamist Euroopa Liidus (COM(2012)0576 – C7-0322/2012 – 2012/0278(COD)) 419

Menetluste selgitus

- * Nõuandemenetlus
- *** Nõusolekumenetlus
- ***I Seadusandlik tavamenetlus, esimene lugemine
- ***II Seadusandlik tavamenetlus, teine lugemine
- ***III Seadusandlik tavamenetlus, kolmas lugemine

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

Euroopa Parlamendi muudatused:

Uued tekstiosad on märgistatud **paksus kaldkirjas**. Välja jäetud tekstiosad on tähistatud sümboliga ■ või on läbi kriipsutatud. Teksti asendamise puhul märgistatakse uus tekst **paksus kaldkirjas** ja asendatav tekst jäetakse välja või kriipsutatakse läbi.

EUROOPA PARLAMENT

ISTUNGJÄRK 2013–2014

9.–12. septembri 2013. aasta istungid

Istungjärgu protokoll on avaldatud ELTs C 357 E, 6.12.2013.

VASTUVÕETUD TEKSTID

Teisipäev, 10. september 2013

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

RESOLUTSIOONID

EUROOPA PARLAMENT

P7_TA(2013)0339

Euroopa transporditehnoloogia strateegia Euroopa tulevase säästva liikuvuse huvides

Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta resolutsioon Euroopa transporditehnoloogia strateegia edendamise kohta Euroopa tulevase säästva liikuvuse huvides (2012/2298(INI))

(2016/C 093/01)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni teatist „Teadusuuringud ja innovatsioon Euroopa tulevase liikuvuse huvides. Euroopa transporditehnoloogia strateegia väljatöötamine” (COM(2012)0501),
 - võttes arvesse komisjoni teatist „Horisont 2020 – teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm” (COM(2011)0808),
 - võttes arvesse komisjoni 2011. aasta valget raamatut „Euroopa ühtse transpordipiirkonna tegevuskava – konkurentsivõimelise ja ressursitõhusa transpordisüsteemi suunas” (COM(2011)0144),
 - võttes arvesse komisjoni teatist „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia” (COM(2010)2020),
 - võttes arvesse oma 27. septembri 2011. aasta resolutsiooni Euroopa liiklusohutuse kohta aastatel 2011–2020 ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse transpordi- ja turismikomisjoni raportit ning regionaalarengukomisjoni arvamust (A7-0241/2013),
- A. arvestades, et komisjon on tuvastanud Euroopa transpordi innovatsioonisüsteemi puudused;
- B. arvestades, et transpordisektori teadusuuringutesse ja innovatsiooni investeerimine tähendab ka majandusse ja töökohtade loomisse investeerimist, mistõttu võib neil investeeringutel olla kolmekordne mõju;
- C. arvestades, et innovatsioon on hädavajalik selleks, et luua üldsuse jaoks arukam, turvalisem ja intelligentsem transpordisüsteem, lahendada transpordisektori keskkonnaprobleemid ja saavutada vähese CO₂-heitega majandus;

⁽¹⁾ ELT C 56 E, 26.2.2013, lk 54.

Teisipäev, 10. september 2013

- D. arvestades, et transpordivaldkonna innovatsiooniga on tihedalt seotud ka strateegia „Euroopa 2020” kliimamuutusi ja energiat puudutavad eesmärgid (20 % vähem kasvuhooonegaaside heidet kui aastal 1990, 20 % energia tootmine taastuvatest energiaallikatest ja energiatõhususe suurendamine 20 %), samuti eesmärk vähendada liiklussurmasid 2001. aastaga võrreldes 50 %;
- E. arvestades, et selleks, et veenda arvukaid ettevõtteid ja teenuseosutajaid muutma oma paradigmat ja kasutama ära innovatsioonivõimalusi, mida pakuvad loominguiline lähenemine ja uuenduslikud käsitused, mida on kirjeldatud komisjoni teatise COM(2012)0501 punktis 5.3, peavad tugevalt muutuma tarbijate hoiak ja nõudmised;
- F. arvestades, et transporditeemalises valges raamatus ning eelkõige selle jaos 3.2 („Innovatsioon tulevikus – tehnoloogia ja käitumine”) esitatud algatused, samuti algatused nr 7 („Mitmeliigiline kaubavedu: e-kaubavedu”) ja nr 22 („Tõrgeteta liikuvus uksest ukseni”) on väga kiiduväärsed;
- G. arvestades, et Euroopa Liidu strateegia raames tuleb ühendatud, ristseotud, integreeritud ja ressursitõhusa ühtse Euroopa transpordiruumi loomiseks saavutada tasakaal nende meetmete vahel, millega vähendatakse transpordi keskkonnamõju, ning nende meetmete vahel, mille eesmärk on tagada Euroopa Liidus liikumisvabadus;
- H. arvestades, et Euroopa Liidus hukkus 2012. aastal maanteeliikluses üle 31 000 inimese ning üle 1 500 000 inimese sai vigastada (osadel juhtudest tõsiselt);
- I. arvestades, et juba praegu on olemas tehnoloogiad, mida on võimalik kasutada Euroopa Liidu transpordiohutuspiirkonna eesmärkide saavutamiseks, kuid neid ei ole veel turule toodud;

Üldpõhimõtted

1. rõhutab, et Euroopa tulevase säästva liikuvuse huve teeniva Euroopa transporditehnoloogia strateegiaga tuleks eelkõige edendada teenuste kvaliteeti, reisijate ja ettevõtete heaolu ning säästvat liikuvust ning see strateegia peaks põhinema liidu eesmärkidel ja õigusaktidel, milles käsitletakse energiatarbimist, liiklusmüra, õhusaastet, toormaterjali ja kasvuhooonegaaside heite vähendamise sihte aastateks 2020, 2030 ja 2050, samuti tuleks selle abil parandada tervist ja elukvaliteeti, tõsta teenuste kvaliteeti, töötada välja kasutajate vajadustele üha paremini kohandatud lahendused ning suurendada ohutust ja turvalisust;
2. kutsub komisjoni ja nõukogu üles tunnustama algatuse Horisont 2020 olulisust ning eraldama sellele piisavalt vahendeid, pidades silmas teadusuuringute ja innovatsiooni tähtsust kogu ELi majanduse jaoks;
3. kiidab heaks komisjoni eesmärgi kooskõlastada transpordi valdkonna teadusuuringuid ja innovatsiooni paremini Euroopa transpordipoliitika eesmärkide ja konkreetsete valdkondade tegevuskavadega, kuid usub, et komisjoni teatistes välja pakutud lähenemisi tuleb kohandada vastavalt käesolevas dokumendis määratletud prioriteetidele;
4. on veendunud, et Euroopa transporditehnoloogia strateegia peaks hõlmama kõiki ELi piirkondi, et tagada isikute ja kaupade tõhus liikumine ning seega ka Euroopa tõelise ühtse turu loomine;
5. usub, et teadusuuringute ja innovatsiooni tõhusam, sidusam ja sihipärasem kasutamine transpordipoliitika kehtestamisel ja rakendamisel on väga tähtis selleks, et reageerida uutele olukordadele, vabaneda konventsionaalsest mõtlemisest ja keskenduda eesrindlikele ideedele, eesmärgiga pakkuda kasutajatele uuenduslikke transpordilahendusi, mis vastavad kättesaadavuse, tasuvuse, usaldusväärsuse, kvaliteedi ja järjepidevuse seisukohast nende vajadustele ja nõuetele;
6. ergutab komisjoni rajama teadusuuringuid ja innovatsiooni soodustava raamistiku, luues kõikide transpordi- ja liikuvusliikide jaoks õiglasel, tõhusal ja uuenduslikul hinnasüsteemil, kasutades eelkõige väliskulude sisestamist ning võttes arvesse põhimõtteid „saastaja maksab” ja „kasutaja maksab”;
7. tunnustab komisjoni kavandatud transpordialaste teadusuuringute ja innovatsiooni jälgimis- ja teabesüsteemi (TRIMIS) kasulikkust ning jääb arvamusele, et selle puhul tuleks arvesse võtta ka kasutajate seisukohta, kuna nii on võimalik kindlaks määrata, kuidas harjumused innovatsiooni takistavad, ning leida uusi võimalusi ja levitada uusi teenuseliike, mille abil edendada ja hoogustada ühiskonna suhtumise muutmist säästva transpordi suhtes;

Teisipäev, 10. september 2013

8. rõhutab, et konkreetsete tehnoloogialahendustega seotus võib takistada transpordi valdkonna innovatsioonipotentsiaali täielikku realiseerimist ja uute uuenduslike ideede väljaarendamist; on seetõttu seisukohal, et liidu poliitika peaks olema alternatiivsete transporditehnoloogiate suhtes neutraalne (tehnoloogianeutraalsus), nii et prioriteetidid ja rahastamine otsustatakse konkreetsetes transpordivaldkonnas kasutatavate tehnoloogiate kogu olulusringi jooksul saavutatavate tulemuste põhjal; on arvamisel, et ühtlustamismeetmetega ei tohi takistada transpordisektoris uuenduslike või alternatiivsete lahenduste väljatöötamist, energiaallikate jaotuse mitmekesisust ega arukate kommunikatsioonitehnoloogiate kasutuselevõttu;
9. rõhutab, et ettevõtjate ja avaliku sektori asutuste toetamiseks uute lahenduste ja uuenduslike tehnoloogiate kasutuselevõtul on vaja tõhusamat innovatsiooniahelat ja rohkem investeringuid sellistesse meetmetesse nagu majanduslikud stiimulid, mille abil ületada kasutuselevõtu ja turul läbilöömise tõkked (kogu tsüklit hõlmavad kohustused); ärgitab seetõttu komisjoni võtma meetmeid lähtuvalt seisukohast, et transpordisektori innovatsioonipotentsiaali täielikuks vallandamiseks ja uuenduslike ettevõtete toetamiseks tuleb toetada ka uute lahenduste turuletoomist, tutvustamist ja täielikku rakendamist ning et asjakohaste juhtimis- ja rahastamisvahenditega on võimalik tagada teadusuuringute tulemuste kiire rakendamine;
10. on veendunud, et sellist strateegiat peaksid ära kasutama kõik Euroopa piirkonnad ja nende töötav elanikkond, ning rõhutab, et arvesse tuleb võtta ka piirkondlike eripärasid ja potentsiaali (eelkõige keskkonnahoidlikumate transpordiliikide väljatöötamisel); kutsub madalamate tasandite ametiasutusi ning sidusrühmi üles looma säästva liikuvuse valdkonnas innovatsioonipartnerlusi;
11. nõuab, et väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) teadusuuringuid ja innovatsioonitegevust toetataks rohkem, lihtsustades eelkõige ELi rahaliste vahendite kättesaadavust ja vähendades halduskoormust, ning rõhutab, kui tähtis on luua ja säilitada teadusuuringute ja innovatsiooni abil töökohti ning saavutada jätkusuutlik majanduskasv;
12. on endiselt arvamisel, et ELi struktuuri- ja investeerimisfondide investeringutega luuakse Euroopa piirkondades säästva liikuvuse aruka spetsialiseerumise väljatöötamiseks olulised võimalused;
13. ergutab riiklike ja piirkondlike ametiasutusi töötama välja teadusuuringute ja arendustegevuse alased strateegiad, mis põhinevad aruka spetsialiseerumise põhimõttel, et võtta tõhusamalt kasutusele struktuurifondide vahendid ning suurendada avaliku ja erasektori investeringute koostoimet;
14. tuletab sellega seoses meelde, et uuenduslikku tehnoloogiat käsitleva strateegia loomisel tuleb lähtuda asjaomaste piirkondade iseloomust ja eripäradest, mis tähendab, et ühtsest lähenemisviisist ei piisa; on seisukohal, et näiteks konkreetsete territoriaalsete piirangutega piirkondadel (näiteks saartel, mägipiirkondadel, äärepoolseimatel ja hõredalt asustatud piirkondadel) on teistsugune majanduslik vms potentsiaal, mille realiseerimiseks on vaja asjakohaseid ja uuenduslike liikuvusalaseid lahendusi; märgib sellega seoses vajadust eraldada säästvale transporditaristule piisavalt vahendeid;
15. toonitab vajadust lihtsustada ELi, riikide ja piirkondade, aga ka kohalikul ja piiriülesel tasandil teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamise haldusmenetlusi, et kehtestada selge ja läbipaistev õigusraamistik;
16. rõhutab, et jätkata tuleb liikluses hukkunud või vigastada saanud isikute arvu vähendamise püüdeid; nõuab tungivalt, et komisjon võtaks arvesse ja rakendaks Euroopa Parlamendis suure hääleteenamusega vastu võetud liiklusohutuse parandamise alaseid ettepanekuid;
17. on seisukohal, et transporditehnoloogia muutmine on õige ja tähtis; rõhutab siiski, et see peab toimuma keeldude kehtestamise asemel stiimulite abil, millega toetatakse uue ressursitõhusa tehnoloogia kasutamist;
18. rõhutab, et uuenduslike värskete transpordilahenduste või juba läbiproovitud meetodite uutes kombinatsioonides kasutamise kaalumist ei tohi kuidagi keelata;

Teisipäev, 10. september 2013

Üldmeetmed

19. usub, et säästva liikuvuse valdkonna teadusuuringud ja innovatsioon peaksid põhinema integratsiooni põhimõttel, eriti piiriüleste puuduvate lülide kaotamisel (ühendamine), süsteemidevahelisel ja -sisel suuremal kooskõlal (koostalitlusvõime) ning sellistel eesmärkidel, mille abil püütakse kombineerida konkreetsete marsruutide jaoks kõige asjakohasemaid ja säästvamaid transpordiviise (ühendveod ja mitmeliigiline transport);
20. tuletab meelde, et EL peab töötama välja tõelise ühise transpordipoliitika ning tagama piisava transpordi kõigis Euroopa piirkondades ja nende vahel, samuti selle sidususe kohalikul, piirkondlikul, riikide ja Euroopa tasandil; kutsub liikmesriike ja piirkondi üles tagama, et mudelite jaotus kajastab senisest suuremat orienteeritust tõeliselt säästvale liikuvusele;
21. toonitab, et see strateegia peab põhinema integreerival mudelil, milles tähtsustatakse kõige enam piirkondadevahelisi ühendusi ja piiriüleste puuduvate ühenduslülide loomist, sealhulgas geograafiliselt killustatud piirkondades, ning mille kohaselt oleks mitmeliigilise veo uuenduslike lahendustega võimalik vähendada piirkondadevahelist ebavõrdsust, soodustada tööjõu liikumist ning suurendada territoriaalset ühtekuuluvust; tunnistab, et transpordivõrkude valdkonnas esineb piirkondade vahel praegu märkimisväärseid erinevusi, ja juhib tähelepanu vajadusele investeerida konkreetsete ebasoodsate tingimustega piirkondades säästvasse transporditehnoloogiasse ja lahendustesse, võttes samuti arvesse Euroopa ühendamise rahastu potentsiaali;
22. rõhutab, et teadusuuringute ja innovatsiooni käigus tuleks keskenduda ka säästvate taristuelementide väljatöötamisele, mille abil aidata kaasa üleminekule selliste taastuvate põhimaterjalide nagu puit või komposiitmaterjalid kasutamisele raudteetaristu komponentidena (näiteks kontaktliinide või signalisatsioonisüsteemide postid, platvormide või sildade ehitusmaterjal); juhib tähelepanu asjaolule, et see hõlmab ka teadusuuringuid ja uuendustegevust mille eesmärk on töötada välja alternatiiv puitliiprite immutusevahendile kreosoodile, mille kasutamine ELi õigusaktide kohaselt 2018. aastast keelustatakse;
23. rõhutab, et uusi liikuvuskontseptsioone ei saa peale sundida ja et säästvama käitumise edendamiseks on vaja tegeleda intensiivsemalt teadusuuringutega sellistes valdkondades nagu ökosotsiaalsed teadmised, linna- ja ruumiline planeerimine ning liikuvuse nõudluse ja käitumise muutmisega seotud tehnoloogiad, mille eesmärk on transpordivoogude parem juhtimine, muu hulgas uuenduslike liikuvuskorraldusvahendite, kasutajate vajadustele vastavate uksteni tõrgeteta liikuvusahelate, keskkonnahoidlike ja arukate sõidukijuhtimissüsteemide ning reaalsajas teavet edastavate info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate abil;
24. on seisukohal, et kohalike ja piirkondlike ametiasutuste kaasamine transpordi ja liikuvuse alase innovatsioonipoliitika kujundamisse Euroopa Liidu tasandil on äärmiselt oluline; juhib tähelepanu asjaolule, et nende avaliku sektori asutuste kogemustest ja teadmistest on kasu nii tehnoloogiate, taristu, sõiduautode ja reisijate integreerimise kui ka liikuvusega seotud uute sotsiaalsete harjumuste edendamise valdkonnas; märgib, et kohaliku ja piirkondliku tasandi ametiasutused on võimelised määratlema – ja kohustatud lahendama – kõige teravamaid liikuvusprobleeme, nad katsetavad ja tutvustavad pidevalt uusi häid tavasid ja uuenduslikke ideid ning on innovatsiooniga eriliselt harjunud, kuna neil tuleb pidevalt lahendada väga mitmesuguseid olukordi;
25. rõhutab, et transpordisektoris tuleb teadusuuringute käigus käsitleda ka õiglast konkurentsi transpordiliikide sees ja vahel, aga ka praeguste ettevõtlusmudelitega seotud seaduspäraste õiguste tekitatud takistusi – muu hulgas tuleks eelkõige tegeleda tehnoloogiliste vahenditega, mis on vajalikud kabotaažieskirjade sidusamaks ja tulemuslikumaks jõustamiseks ja paremaks kontrollimiseks, samuti maanteetranspordi sotsiaalsete aspektide ning sektoris töötavate isikute töötingimustega;
26. toonitab pakilist vajadust leida kõikide transpordiliikide põhjustatava müra vähendamiseks (eriti müraallika juures) uuenduslikud lahendused, et kaitsta ELi kodanike tervist ja elukvaliteeti ning tagada üldsuse poolehoid; tuletab sellega seoses kindlalt meelde oma resolutsiooni Euroopa ühtse transpordipiirkonna kohta, milles nõuti, et 2020. aastaks tuleb raudteeveeremite põhjustatavat müra ja vibratsiooni vähendada 20 % (võrreldes 2010. aasta tasemega); rõhutab uuesti, et transpordivaldkonna uute tehnoloogiate, strateegiatega ja taristu väljatöötamisel tuleks algusest peale pöörata suurt tähelepanu mürale;
27. on veendunud, et taristu ja sõidukite vahelise vastasmõjuga seonduvatel uuenduslikel tehnoloogiatel võib olla oluline roll õnnetuste arvu, müra, vibratsiooni, energiatarbimise, gaaside heite ja kliimamõju vähendamisel;

Teisipäev, 10. september 2013

28. kinnitab, et transpordi- ja liikuvustehnoloogiate puhtamate energiaallikate saavutamiseks tehtavad jõupingutused peaksid seonduma tõhusamate kontseptsioonide ja sõidukite parema disainiga; rõhutab energiasäästupotentsiaali, mida pakuvad uuenduslikud ideed, näiteks energiakogumise meetmed, mille puhul kasutatakse ära taastuvate energiaallikate ja alternatiivkütuste pakutavad võimalused;
29. rõhutab, et lisaks uue transporditaristu ehitamise peale mõtlemisele tuleb teadus- ja arendustegevuse strateegiates võtta selgelt arvesse ka parandamise, hooldamise ja ajakohastamise aspekte, hõlmates näiteks aruka liikluskorralduse komponendid ning sõiduki ja taristu vahelise teabeedastustehnoloogia;
30. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles investeerima intelligentsete transpordisüsteemide alastes teadusuuringutesse ning tagama nende elluviimise, et aidata kaasa liiklusummikute vähendamisele, Euroopa transpordi ökotõhususe suurendamisele ja ohutusstandardite parandamisele;
31. kutsub komisjoni üles kaaluma konteinerite ja muude transpordimahutite ning sõidukite mõõtmete ühtlustamist kõikide transpordiliikide puhul, et aidata saavutada koostalitlusvõime ja ühendvedude alane eesmärk;
32. kutsub komisjoni üles koostama liikmesriikide jaoks käsiraamatu parimate tavadega selle kohta, kuidas pidada kinni õhukvaliteedi direktiivis kehtestatud piirväärtustest;

Erimeetmed

33. tunnustab, kui olulised on üksikisikute liikuvuse valdkonna teadusuuringud ja innovatsioon, ning toonitab, et määrava tähtsusega on ka transpordikasutajate käitumine; nõuab stiimulite loomist selleks, et soodustada säästva, kehalist aktiivsust eeldava, turvalise ja tervisliku transpordi- ja liikuvusviisi valimist, et töötada välja uuenduslikud käsitused, millega edendatakse keskkonnasõbralikku ühistransporti, kõndimist ja jalgrattasõitu, võttes arvesse linnapiirkondade, linnaümbruse, linnastute ja maapiirkondade vajadusi ja eripära; peab oluliseks transporditeenuste koostalitlusvõime parandamist ning on veendunud, et tüübikinnitusasutused peavad olema eriliselt reageerimisvalmis ja tegelema selliste võimalike tehniliste või haldusprobleemidega viivitamatult, et avada turg eelnimetatud omadustele vastavatele uutele transpordivahenditele;
34. toonitab, et ELi institutsioonid peavad andma oma liikuvuskorralduse teenuste heade tavadega eeskjuju ning juhtima vajalikke jõupingutusi ja saavutatud tulemusi läbipaistvalt, et sellest saaks liidu institutsioonide tunnusmärk;
35. toonitab vajadust edendada säästva transpordi valdkonnas edukaid tavasid ning tõhustada koostööd ja heade tavade vahetamist sarnase arengupotentsiaaliga piirkondade vahel; soovib kohalikel ametiasutustel lähtuda heade tavade näidetest, töötades tihedas koostöös kodanikuühiskonnaga välja säästva linnalise liikumiskeskonna kavad;
36. on veendunud, et Euroopa satelliitnavigatsioonisüsteemid (näiteks Galileo) peaksid olema Euroopa intelligentse ja tõhusa transpordi väljakujundamise oluliseks tugisambaks;
37. toetab teadusuuringuid ja innovatsiooni, mille abil vähendada sõidukite omamist, saavutada selle asemel transpordikasutajate ebakonventsionaalsed käitumismustrid ning töötada välja transpordiga seotud uued teenuseliigid, nagu autode või jalgrataste ühiskasutus; ergutab komisjoni edendama intensiivsemalt üksikisikute liikuvuse kollektiivseid viise ning üksiku kasutaja vajadusi paremini arvestavaid avalikke ja ühistranspordisüsteeme;
38. nõuab teadusuuringute laiendamist ka maksu- ja haldusvaldkonda, et pakkuda nii üksikisikutele kui ka toodete, teenuste ja/või sisu tootjatele või tarnijatele maksude, tasude ja avalike hindade näol loominguilisi stiimuleid, mille abil edendada jalgrattasõitu, kõndimist ning asjakohastel puhkudel nende kombineerimist ühistranspordivahendite ja muude säästva liikuvuse vormidega;
39. rõhutab taas vajadust parandada ja edendada avaandmelahendustel põhinevate integreeritud ja elektrooniliste teabe- ja piletisüsteemide abil mitmeliigilist transporti; juhib tähelepanu asjaolule, et selle valdkonna teadusuuringud ja innovatsioon peaksid olema suunatud eelkõige takistamatule ligipääsule, koostalitlusvõimele, taskukohasusele, hindade läbipaistvusele, kasutajasõbralikkusele ja tõhususele;

Teisipäev, 10. september 2013

40. rõhutab vajadust töötada välja kestvad uuenduslikud taristulahendused (ja arendada muu hulgas paremini teabe-, makse- ja broneerimissüsteeme), mille puhul võetakse eelkõige arvesse kõikide reisijate, eriti puudega inimeste ja piiratud liikumisvõimega isikute (näiteks ratastoolis inimeste või lapsevankri, jalgratta või raske pagasiga isikute) takistamatut ligipääsu;
41. pooldab ühistranspordi graafikute ja hilinemiste alase teabe vabalt kättesaadavaks muutmist, et võimaldada kolmandatel isikutel töötada välja reisijate mugavust suurendavaid eri telemaatilisi rakendusi, mille abil näiteks edastada reaajas teavet selle kohta, kuidas eri transpordiliikidega konkreetsesse sihtkohta jõuda, või võrrelda eri transpordiliikide ökoloogilist jalajälge samasse sihtkohta reisimise puhul;
42. rõhutab, et linna- ja elupiirkondade transpordi ja liikuvuse valdkonna innovatsiooni edendamisel tuleks keskenduda tervisele ja elukvaliteedile, hõlmates ka kõikide jaoks õiglast ruumikasutust, müra vähendamist ja puhtamat õhku;
43. tuletab komisjonile meelde tungivat vajadust parandada kõigi liiklejate, eriti kõige haavatavamate isikute (näiteks laste, eakate, jalakäijate, jalgratturite ja puudega või piiratud liikumisvõimega inimeste) ohutust; kiidab heaks teadusuuringute ja innovatsiooni projektid, milles ühendatakse tehnoloogilised lahendused arukate sõidukijuhtide ja nende käitumuslike lähenemisviisidega;
44. on veendunud, et liiklusummikute vähendamiseks linnapiirkondades ja tiheda hoonestusega piirkondades on oluline suurendada olemasolevate transpordivõimaluste tõhusust, leida tehnoloogia arendamise abil alternatiivseid transpordilahendusi ja ergutada nende kasutamist;
45. julgustab komisjoni edendama hoogsalt innovatsiooni heitevabade laevade, eelkõige parvlaevade, kruisi-laevade ja merelaevade alal, tuginedes taastuva tuule-, päikese- ja laineenergia kasutamisele ning kombineerides seda kütuseelementitehnoloogiaga;
46. kutsub komisjoni üles keskenduma teadusuuringutes sellele, et vähendada veelgi kõikide transpordiliikide põhjustatava heite mõju tervisele ja kliimale;
47. on arvamusel, et sidus ja tõhus Euroopa transporditehnoloogia strateegia peab olema kooskõlas strateegiaga „Euroopa 2020” (COM(2010)2020) ja 1990. aastatega seotud vähendamiseesmärkidega, samuti peab see olema täielikus kooskõlas 2011. aasta transpordialase valge raamatuga „Euroopa ühtesa transpordipiirkonna tegevuskava – konkurentsivõimelise ja ressursitõhusa transpordisüsteemi suunas” (COM(2011)0144), pidades silmas territoriaalset ühtekuuluvust ja tasakaalustatud arengut; on veendunud, et see peaks võimaldama vähendada energiatarbimist, liikluse müra, liiklusvajadusi, õhusaastet ja kasvuhoonegaaside heidet; toonitab, et selleks peab EL sätestama kindlad eesmärgid aastateks 2020, 2030 ja 2050;
48. rõhutab vajadust edendada teadusuuringuid ja innovatsiooni ka siseveeliikluse valdkonnas, et töötada välja keskkonnahoidlikud veesõidukid ja tehnoloogiad, mis oleksid kohandatud madala süvisega navigeerimiseks, näiteks säästva siseveeliikluse raames jõgedel sõitmiseks kohandatud laevadele (River Adapted Ships for Sustainable Inland Navigation – RASSIN), sest see võimaldaks kokkuhoidu siseveeteede taristust;
49. tunneb heameelt komisjoni ettepaneku üle luua transpordialaste teadusuuringute ja innovatsiooni jälgimis- ja teabesüsteem (TRIMIS); toonitab, kui oluline on anda piirkonna tasandi poliitikakujundajatele korrapäraselt ja tasuta kergesti kättesaadavat ja usaldusväärset teavet; peab kahetsusväärseks asjaolu, et teavet transpordiprojektide rahastamise kohta ELi vahenditest on siiani väga keeruline saada;
50. soovib komisjonil arendada algatusi, nagu auhind RegioStars, mille raames teha kindlaks ja premeerida säästva linnaarengu projekte;
51. rõhutab, et ELi terviklikku strateegiat tuleb toetada alt-üles lähenemisviisi kaudu, st kohalike ja piirkondlike ametiasutuste ning riikide valitsuste poolt põhjalikult ettevalmistatud integreeritud transpordistrateegiatega; on seisukohal, et selliste strateegiatega väljatöötamist tuleks toetada ELi fondidest;
52. on arvamusel, et riigiabi tuleks anda kooskõlas riigiabi käsitlevate kehtivate Euroopa õigusaktidega, sealhulgas eeskirjadega, mis puudutavad teadus- ja arendustegevust ning innovatsiooni ning transpordisektori ja taristu rahastamist; on siiski arvamusel, et ELi riigiabi-eeskirjade puhul tuleks võtta nõuetekohaselt arvesse ka teatavate piirkondade konkreetseid ebasoodsaid tingimusi;

Teisipäev, 10. september 2013

53. rõhutab, et komisjon peab parandama teadusuuringute ja innovatsiooni alasest tegevusest saadud teadmiste edasiandmist huvitatud kasutajatele (näiteks VKEd või uurimisinstituudid), luues klasterandmebaasi, mis annaks selge kategoriseeritud ülevaate kõikidest ELi rahastatavatest teadus- ja innovatsiooniprojektidest;
54. rõhutab, kui olulised on uued algatused, näiteks transpordi- ja logistikaalase võimsuse koondamine, eesmärgiga tõhustada kaubavedu; kutsub komisjoni üles kõrvaldama niisuguste algatuste teelt võimalikud takistused;
55. toonitab heitenormide olulisust teatavate transpordivahendite, näiteks autode puhul; on seisukohal, et sarnast lähenemisviisi tuleks kaaluda ka lennunduses ja laevanduses;
56. toetab teadusuuringute ja innovatsiooni jätkamist transpordisektori turvalahenduste valdkonnas, tingimusel et seejuures järgitakse proportsionaalsuse, mittediskrimineerimise ja andmekaitse põhimõtteid;
57. kinnitab ja toetab komisjoni esitatud kontseptsiooni ja Euroopa transporditehnoloogia strateegia jaoks ette nähtud meetmeid; rõhutab siiski, et see ei anna õiguslikku alust võtta vastu delegeeritud õigusakte või muid sarnaseid meetmeid, vaid et komisjon peab tegema ettepanekuid võtta meetmeid kaasotsustamismenetluses;
58. kutsub komisjoni üles võtma Euroopa strateegilise transporditehnoloogia kava ja edasiste tegevusvõimaluste ettevalmistamisel arvesse käesolevas raportis esitatud prioriteete;

o

o o

59. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

P7_TA(2013)0344

Toimiv energiaturg**Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta resolutsioon toimiva energiaturu kohta (2013/2005(INI))**

(2016/C 093/02)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni teatist „Toimiv energiaturg” ja sellele lisatud töödokumente (COM(2012)0663),
- võttes arvesse oma 12. märtsi 2013. aasta seisukohta ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse üleeuroopalise energiataristu suuniseid ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus 1364/2006/EÜ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta määrust (EL) nr 994/2010, milles käsitletakse gaasivarustuse kindluse tagamise meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2004/67/EÜ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0061.

⁽²⁾ ELT L 295, 12.11.2010, lk 1.

Teisipäev, 10. september 2013

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrust (EL) nr 1227/2011 energia hulgimüügituru terviklikkuse ja läbipaistvuse kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiivi 2009/73/EÜ, mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju ⁽²⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiivi nr 2009/72/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/54/EÜ ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrust (EÜ) nr 714/2009 võrkudele juurdepääsu tingimuste kohta piiriüleles elektrikaubanduses ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1228/2003,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrust (EÜ) nr 715/2009 maagaasi ülekandevõrkudele juurdepääsu tingimuste kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1775/2005,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiivi 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse nõukogu 25. juuni 2009. aasta direktiivi 2009/71/Euratom, millega luuakse tuumaseadmete tuumaohutust käsitlev ühenduse raamistik ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse komisjoni 3. märtsi 2010. aasta teatist „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia” (COM(2010)2020),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta otsust nr 994/2012/EL liikmesriikide ja kolmandate riikide valitsuste vahelisi energiakokkuleppeid käsitleva teabevahetuse mehhanismi loomise kohta ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse komisjoni 15. detsembri 2011. aasta teatist „Energia tegevuskava aastani 2050” (COM(2011)0885),
- võttes arvesse komisjoni 3. oktoobri 2012. aasta teatist „Ühtse turu akt II. Üheskoos uue majanduskasvu eest” (COM(2012)0573),
- võttes arvesse komisjoni 6. juuni 2012. aasta teatist „Taastuvenergia, Euroopa energiaturu oluline osaline” (COM(2012)0271),
- võttes arvesse oma 25. novembri 2010. aasta resolutsiooni uue Euroopa energiastrateegia 2011–2020 väljatöötamise kohta ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse oma 12. juuni 2012. aasta resolutsiooni energiapoliitika alase koostöö kohta ELi välispartneritega ning strateegilise lähenemisviisi kohta kindla, jätkusuutliku ja konkurentsivõimelise energiavarustuse tagamisele ⁽⁸⁾,
- võttes arvesse oma 13. detsembri 2012. aasta resolutsiooni ELi metallurgiatööstuse kohta ⁽⁹⁾,
- võttes arvesse 12. veebruari 2013. aasta kõrgetasemelise ümarlaura soovitusi Euroopa metallurgiatööstuse tuleviku kohta,

⁽¹⁾ ELT L 326, 8.12.2011, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 211, 14.8.2009, lk 94.

⁽³⁾ ELT L 211, 14.8.2009, lk 55.

⁽⁴⁾ ELT L 315, 14.11.2012, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT L 172, 2.7.2009, lk 18.

⁽⁶⁾ ELT L 299, 27.10.2012, lk 13.

⁽⁷⁾ ELT C 99 E, 3.4.2012, lk 64.

⁽⁸⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0238.

⁽⁹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0509.

Teisipäev, 10. september 2013

- võttes arvesse oma 15. märtsi 2012. aasta resolutsiooni „Konkurentsivõimeline vähese CO₂-heitega majandus aastaks 2050 – edennemiskava” (¹),
 - võttes arvesse oma 14. märtsi 2013. aasta resolutsiooni teemal „Energia tegevuskava aastani 2050 ja tulevik koos energiaga” (²),
 - võttes arvesse oma 21. novembri 2012. aasta resolutsiooni kildagaasi ja põlevkiviõli tööstuslike, energeetiliste ja muude aspektide kohta (³) ning samal kuupäeval vastu võetud resolutsiooni kildagaasi ja põlevkiviõli ammutamise keskkonnamõju kohta (⁴),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit ning siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni arvamust (A7-0262/2013),
- A. arvestades, et liikmesriigid on kohustunud energia siseturu väljakujundamise lõpule viima kindlaks tähtajaks – 2014. aastaks, ja likvideerima ELi energiasaared 2015. aastaks;
- B. arvestades, et energia siseturu väljakujundamine on möödapääsmatu liidu üldise energia varustuskindluse ja jätkusuutlikkuse saavutamiseks ning omab suurt tähtsust liidu konkurentsivõime, majanduskasvu ja uute töökohtade loomise seisukohalt, nagu tunnistatakse ühtse turu aktis II ja Euroopa 2020. aasta strateegias;
- C. arvestades, et komisjoni 2020. aasta energiastrateegia kohaselt on vaja energiasektorisse 2020. aastaks teha 1 triljoni euro ulatuses investeeringuid, millest 540 miljardit eurot kulub elektri tootmisele ja 210 miljardit eurot üleeuroopalise tähtsusega elektri- ja gaasivõrkudele;
- D. arvestades, et energia tegevuskavas aastani 2050 rõhutatakse, et Euroopa energjavõrkude täielik ühendamine ja turgude avamine on kriitilise tähtsusega, et säilitada tasakaal energiaravustuse kindluse, konkurentsivõime, kulutõhususe, säästva majanduse ja tarbijate huvide vahel; arvestades, et energia tegevuskavas aastani 2050 väidetakse, et energiatõhusus, taastuvad energiaallikad ja energiataristu on kindlad valikud;
- E. arvestades, et taastuvate energiaallikate osakaal Euroopa energiaallikate jaotuses kasvab lühikeses, keskpikas ja pikas perspektiivis; arvestades, et taastuvate energiaallikate laiaulatuslik kasutuselevõtt eeldab võrgu kohandamist ja selle suuremat paindlikkust;
- F. arvestades, et ühtne energiaturg võimaldab liidul väljendada suhetes välispartneritega ühtset seisukohta ning tagada kõigile ELi ja kolmandate riikide ettevõtetele võrdsed konkurentsitingimused, kindlustades ühtlasi sotsiaalsete ja keskkonnastandardite järgimise ning püüdes saavutada vastastikkuse kolmandate riikidega;
- G. arvestades, et tuleb luua süsteem, mis võimaldab liikmesriikidel vahetada teavet kolmandate riikidega sõlmitud energiaravustuslepingute kohta;
- H. arvestades, et Euroopa energia siseturg ja siseriiklikud energiaturud peavad olema konkurentsivõimelised ja pakkuma kõigile tarbijatele, kes on energiaturul kesksel kohal, tõelist valikuvabadust ja läbipaistvat teavet; arvestades, et energia siseturu väljakujundamine on väga oluline selleks, et viia energiakulud ja -hinnad lühiajalises, keskmises ja pikas perspektiivis madalamale mõistlikule ja konkurentsivõimelisele tasemele; arvestades, et madalamad hinnad energiaturul ei jõua sageli tarbijateni;

(¹) Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0086.

(²) Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0088.

(³) Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0444.

(⁴) Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0443.

Teisipäev, 10. september 2013

- I. arvestades, et ühendusemeetodit kohaldava Euroopa energiaühenduse aluseks peab olema tugev ühtne energiaturg, ELi sisseostetava energia ostude kooskõlastamine ja uute säästvate energiatehnoloogiate ühtne üleeuroopaline rahastamine, eelkõige teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas;
- J. arvestades, et teatavat edu on saavutatud piiriülese koostöö tugevdamisel, energiasaarte osalisel likvideerimisel ja tarnepuudujääkide vältimisel;
 1. on üldiselt rahul teatise ja sellele lisatud tegevuskavaga, milles tehakse kokkuvõtte energia siseturu lõpuleviimisel siiani saavutatust ja lahendamist vajavatest probleemidest;
 2. tunnistab, et energiahindade kasvutrend tõenäoliselt jätkub, olles gaasi puhul tingitud hinna seotusest naftabarreli hinnaga ja elektri puhul kütusehindade kõikumisest ning arvestades, et hindu mõjutab ka Euroopa sõltuvus gaasi ja nafta importimisest, sekkumismeetmete mõju, energiatõhususe suurendamise meetmete ebapiisavus ning asjaolu, et ei tehta investeeringuid energiasüsteemide (sealhulgas vastassuunavoogude ja vaheühenduste) hooldamiseks ja ajakohastamiseks, mis on vajalik kõrgetasemelise varustuskindluse tagamiseks ja taastuvate energiaallikate kasutuselevõtu lihtsustamiseks; toetab seetõttu gaasi hinnastamise mehhanismi üleminekut nafta hinnaga indekseerimiselt paindlikumatele alternatiividele, austades samal ajal kaubavahetuse vabadust;
 3. rõhutab, et ELi energiaallikate arendamine toob kaasa uute kauplemisskeskuste ning uute gaasi ja elektri hetketurgude tekke ELis, mis annab ELile ja liikmesriikidele hea võimaluse määrata kindlaks oma energiahinnad, sealhulgas piirkondlikul ja kohalikul tasandil;
 4. tunnistab, et Euroopa lisandväärtust annab liikmesriikide energiapoliitikate parem kooskõlastamine ja koostöö solidaarsuse vaimus ning tõhusate ja kindlate piiriüleste energiasüsteemide rajamine, mis loob sünergiaid tänu energianõudluse ja -pakkumise paremale haldamisele ning mida lihtsustab arukate tehnoloogiate kasutamine jaotussüsteemi tasandil;
 5. juhib tähelepanu piirkondlike turgude ja liikmesriikidevahelise koostöö tähtsusele tökete kõrvaldamisel, integratsiooni protsessi kiirendamisel ja võrgu tõhususe parandamisel;
 6. tuletab meelde oma toetust liikmesriikidevahelise Euroopa energiaühenduse loomisele ning palub komisjonil ja Euroopa Ülemkogul anda aru selle loomisest tehtud edusammudest;

Tarbijaühendusega turg

7. rõhutab, et kasutajasõbraliku ja läbipaistva energia siseturu keskmises seisavas energiatarbijad – nii üksikisikud, VKEd kui ka tööstusettevõtted; märgib, et sellistena vajavad nad nõuetekohast kaitset ning täpset ja kergesti kättesaadavat teavet, et nad saaksid oma õigusi täielikult kasutada, ning neid tuleb ergutada aktiivsemalt turukonkurentsi õhutama ja muutuma passiivsetest teenusetarbijatest aktiivseteks, teadlikeks ja tootvateks tarbijateks;
8. rõhutab, kui tähtis on tagada konkurentile avatud, lihtsalt hallatav ja läbipaistev energiaturg, mis pakub tarbijatele tõelist valikuvabadust ja konkurentsivõimelisi hindu ning annab kõigile ELi praegustele ja tulevastele energiatarbijatele võimaluse toota energiat turvaliselt, säästvalt, usaldusväärset ja mõistliku hinnaga, võttes arvesse tulevaste põlvkondade huve;
9. on seisukohal, et tarbijate suuremat osalemist võimaldaksid kohalikud taastuvenergia ühised, energia tarnija kollektiivse vahetamise algatused ja tarbijarühmad või muud tegurid, nagu energia detsentraliseeritud salvestamine ja arukad seadmed; on seisukohal, et need tegurid aitaksid tarbijatel oma energiatarbimisest paremini aru saada ja seda hallata ning selle tulemusel võivad nad muutuda paindlikumaks ja vastuvõtlikumaks (nii nõudluse kui ka pakkumise seisukohast), ning et need võivad parandada juurdepääsu taastuvenergiatele ja luua vajalikke finantsinvesteeringuid;

Teisipäev, 10. september 2013

10. juhib tähelepanu erinevate võrgu kasutustasude kehtestamisest tulenevatele eelistele, mis ärgitavad tarbijaid säästva energiakasutuse edendamise huvides tarbima energiat väljaspool tippkoormuse aegu;

11. arvab, et arukad tehnoloogiad peavad tarbijale andma täpset, arusaadavat ja kasutajasõbralikku teavet ning peavad võimaldama tarbijal hallata oma energiatarbimist ja -tootmist; on seetõttu seisukohal, et arukaid tehnoloogiaid peab täiendama dünaamiline veebipõhine ülekande- ja jaotusvõrkude haldamine, mis hõlmab näiteks võrgutoe teenuseid, vabatahtliku nõudluse juhtimist, energiatõhususe teenuseid, mikrotootmise ja energia salvestamise lahendusi ning kohalikke maaklereid; märgib siiski, et nutiarvestite majandusliku tasuvuse saavutamiseks vajaliku energiatarbimise määr tuleb täpselt kindlaks määrata ning sellest määraast vähem energiat tarbivaid tarbijaid ei tohi kohustada nutiarvestitesse investeerima;

12. väljendab muret arengute pärast, mille tulemusena õhutatakse telekommunikatsiooniettevõtteid haldama jaotusvõrgu andmeid, kuna nende selline kohustus tekitab tõsiseid kahtlusi seoses andmekaitsega ja sellega kaasneb oht, et haldurid peavad hakkama ostma tehnilisi andmeid, mida nad jaotusvõrguettevõtjatena vajavad oma ülesannete täitmiseks;

13. tunnistab, et kütteostuvõimetuse on liikmesriikides märkimisväärne probleem; rõhutab, et kõigile ühesugust lahendust pakkuv lähenemisviis ei võta arvesse liikmesriikide olukordade erinevust; on seetõttu seisukohal, et kaitsetumad tarbijad vajavad erilist ja tõhusat kaitset ning selleks tuleb luua asjakohased mehhanismid, vältides samas turumoonutusi; rõhutab, et kolmanda energiapaketi nõutud siseriiklikud erimeetmed on juba kehtestatud;

14. märgib, et USAs toimunud kildagaasi revolutsiooni tulemusel on vähenenud CO₂-heited ning see on loonud märkimisväärse konkurentsieelise USA tööstusele;

Praegused raskused energia siseturu lõplikul väljakujundamisel

15. rõhutab, et energia siseturg ei ole veel lõplikult välja kujundatud ja et riikide energiaturud ei vasta tarbijate ootustele ja vajadustele, sest mõnes liikmesriigis esinevad jätkuvalt järgmised probleemid: hinnad on kõrged, tarnijate, tootjate ja tariifide valik on väike, teenuste üldine kvaliteet on madal, tarbijakaitse on sageli liiga nõrk ja tarnijat vahetada on raske; rõhutab seetõttu vajadust luua tarbijasõbralikum turg, kus tarbijad saavad aktiivselt osaleda ja kus neist võivad saada tootvad tarbijad kogu ELi hõlmaval turul ning neid teavitatakse erinevate pakkujate tingimustest kergesti võrreldaval viisil; tõstab sellega seoses esile tarnija kollektiivse vahetamise tähtsust tarbijate võimaluste suurendamisel ja madalamate energiahindade pakkumisel;

16. on seisukohal, et energia siseturu lõpuleviimise üks peamisi takistusi on endiselt asjaolu, et energia siseturu alaseid õigusakte ei rakendata täielikult; usub, et siseturu vajalik tugevdamine hõlmab taristu laiendamist ning siseturgu käsitlevate seaduste rakendamist ja konkurentsieskirjade jõustamist;

17. rõhutab, et praeguse energiataristu moderniseerimine ning uue aruka ja paindliku tootmis-, ülekande- (eelkõige elektri- ja gaasivõrkude vaheliste piiriüleste ühenduste), jaotus- ja säilitustaristu rajamine on väga tähtis stabiilse, hästi integreeritud ja heade ühendustega energiaturu jaoks, kus välditakse igasuguseid negatiivseid mõjusid, näiteks kavandamata elektrivoogusid, kus on tagatud taskukohase ja konkurentsivõimelise hinnaga tarned, kus kasutatakse täiel määral ära säästvate energiaallikate potentsiaal ning mikrotootmise, elektri- ja soojusenergia koostootmise, tõhususe tõstmise, nõudluse ohjamise ja energia salvestamise võimalused ning kus muu hulgas tänu isoleeritud elektrisüsteemide sünkroonsele integreerimisele Euroopa kontinentaalvõrkudesse ei puudu ühelgi liikmesriigil 2015. aastaks juurdepääs Euroopa gaasi- ja elektrivõrkudele; rõhutab, et suuremahulisi investeeringuid tuleks teha paralleelselt investeeringutega piirkondlikesse või isegi kohalikesse võrkudesse, kuna energia tootmine toimub üha enam piirkondlikul või kohalikul tasandil;

18. märgib sellega seoses, et taastuvenergia detsentraliseeritud tarnimine vähendab vajadust uute ülekandeliinide ehitamise järele ja seega sellega seotud kulusid, kuna detsentraliseeritud tehnoloogiad, mida saab integreerida otse kodudesse, linnadesse ja kaugetesse piirkondadesse, on lõpptarbijatele palju lähemal;

Teisipäev, 10. september 2013

19. tunnistab, et kui lasta taastuvatest energiaallikatest elektri tootmisel suurenda ilma vajaliku taristu arendamiseta samasuguses ulatuses, võib see anda tulemuseks koordineerimata piiriülesed ringvood ja seetõttu mitteoptimaalsed energiahinnad;
20. tuletab meelde, et 2002. ja 2007. aastal Euroopa Ülemkogu tippkohtumistel kokku lepitud eesmärki saavutada liikmesriikide elektri- ja gaasivõrkude vaheliste ühenduste tase, mis moodustaks vähemalt 10 % installeeritud tootmisvõimsusest, ei ole siiani täidetud;
21. väljendab heameelt selle üle, et komisjon on rõhutanud, et Euroopa tulevase energiasüsteeme iseloomustab paindlikkus; märgib, et hästitoimivad piiriülesed hulgemüügiturud on igas ajaperspektiivis kergesti kättesaadav võimalus paindlikkuse suurendamiseks; kutsub üles tegema täiendavaid jõupingutusi energia salvestamise tehnoloogiate edaspidise kasutuselevõtmise ergutamiseks ja nõudluse juhtimiseks, sest see võimaldab paindlikkust suurendada;
22. usub, et energiatõhusus on üks kõige jätkusuutlikumaid ja kulutõhusamaid viise elektriarvete vähendamiseks, varustuskindluse parandamiseks, fossiilkütuste impordivajaduse vähendamiseks ja süsinikdioksiidi heidete vältimiseks; tunnistab, et kõik energiatõhusust edendavad meetmed peavad vastama tarbijate vajadustele, olema kulutõhusad ja neid tuleb toetada õigete stiimulitega;
23. rõhutab, et Rahvusvahelise Energiaagentuuri andmetel võib julgem tegutsemine energiatõhususe valdkonnas vähendada ELi gaasimpordi 2035. aastaks kolmandiku võrra, mis vastab 100 miljardile kuupmeetreile;
24. tuletab meelde, et telekommunikatsiooni- ja energiataristute arendamise, kasutuselevõtmise ja säilitamise vahelisel koostoimel on Euroopa Liidu energiatõhususe eesmärkide täitmise jõupingutustes tähtis roll;
25. juhhib tähelepanu vajadusele jätkata Euroopa energiaturgude eraldamist, et tagada konkurents ja võimalikult odava elektrienergia tarnimine;
26. arvab, et taristutesse investeerimist tuleb ergutada stabiilsete, uuendusmeelsete ja prognoositavate reguleerivate raamistike abil, mis ei takista siseturu toimimist, on seisukohal, et pensionifondidel ja institutsioonilistel investoritel tuleks võimaldada investeerida üleminekusse, ning tunnistab, et see on saavutatav vaid turupõhimõtteid järgides; tunnistab siiski, et mõnel konkreetsel juhul ei pruugi olla võimalik taristut ümber kujundada ilma avaliku rahastamiseta, mis võimaldaks toetada võtmetähtsusega taristuid, kui need ei ole äriiselt tasuvad; rõhutab sellega seoses Euroopa Ühendamise rahastu rolli ja peab kahetsusväärseks, et selle mehhanismi osakaalu energeetikale eraldatavas eelarves on komisjoni ettepanekuga võrreldes vähendatud;
27. teeb ettepaneku uurida võimalust luua energiavõrkudesse investeerimiseks Euroopa fond;
28. rõhutab, et loataotluse menetluste ühtlustamine liikmesriikides aitab kaasa taristu võrgustike arendamisele ja investeringute kaasamisele; toonitab, et kohalikel ja piirkondlikel asutustel peaks olema selles protsessis oluline roll, sest nad saavad lihtsustada planeerimismenetlusi ja arvestada energiataristuga oma kohalike ja piirkondlike planeeringute koostamisel;
29. märgib, et mõnedel juhtudel takistab avatud ja mittediskrimineeriva juurdepääsu puudumine ülekandevõrkudele endiselt uusi turule tulijaid võrguga ühinemast või seal juba tegutsevate ettevõtetega õiglastel tingimustel konkureerimast; rõhutab vajadust tegeleda struktuursete turumoonutustega, mis on mitmes liikmesriigis toonud kaasa turgude suure koondumise;
30. rõhutab sellega seoses, et kolmanda energiapaketi eeskirju tuleks täielikult kohaldada nii Euroopa kui ka välismaiste ettevõtjate suhtes; usub, et kõik komisjoni poolt nendesse eeskirjadesse tehtavad erandid peaksid olema piiratud ulatuse ja rakendamisaajaga ning parlament ja nõukogu peaksid need läbi vaatama;

Teisipäev, 10. september 2013

31. rõhutab, et läbipaistvuse puudumine ja konkurentsivastane tegevus energia hulgimüügiturgudel õõnestab tarbijate usaldust; usub, et kiiremas korras on vaja aru saada kulude kujunemisest hulgimüügiturgudel ja selle mõjudest tarbijate arvetele;
32. toetab täielikult võrdsete võimaluste tagamiseks võetavaid meetmeid, millega louakse detsentraliseeritumad ja konkurentsivõimelisemad turumudelid, kuna need loovad kohalikele energiatootjatele ja uutele tööstusettevõtjatele rohkem võimalusi;
33. tuletab meelde, et selleks et turgu valitsevad tarnijad ei saaks turu avamist takistada, on oluline võimaldada uute ärimudelite arendamist, näiteks anda võimalus sõlmida lepinguid samaaegselt mitme tarnijaga;
34. märgib, et tootjatele, reguleerijatele, võrguhalduritele, energiatarnijatele, nõudlusega seotud teenuste pakkujatele ja, mis kõige tähtsam, lõpptarbijatele ja tootvatele tarbijatele suunatud stabiilne reguleeriv raamistik on hästitoimiva siseturu ning taristute arendamisse pikaajaliste investeeringute kaasamise seisukohalt keskse tähtsusega; toonitab, et kindlate, mittediskrimineerivate ja tasakaalustatud võrgueeskirjade koostamise tulemuseks peaks olema võrkude haldamise ja turu kujundamise ühtlustamine ja koostalitlusvõime; rõhutab, et äärmiselt oluline on see, et ülekandevõrgustike ning tootmise ja tarnimise lahtisidumist käsitlevaid kokkuleppeid, sealhulgas energiasektori reguleerivate asutuste sõltumatut positsiooni ja tarbijakaitse nõudeid käsitlevaid kokkuleppeid järgitakse kogu ELis; rõhutab seetõttu vajadust toetada ELi Energeetika-sektorit Reguleerivate Asutuste Koostööameti (ACER) rolli ja seda edasi arendada, eelkõige seoses selle suutlikkusega kontrollida siseriiklike reguleerivaid otsuseid ja lahendada vaidlusi;
35. märgib murelikult, et mõned liikmesriigid on juba rakendanud või kavatsevad rakendada energiavarustuse tagamiseks siseriiklike võimsuste korvamise mehhanisme, uurimata põhjalikult kõiki võimalikke alternatiivseid lahendusi, eriti seoses piiriüleste lahendustega ja paindlikkuse vahenditega; tunnistab, et kuigi mõnel juhul on need mehhanismid vajalikud, võivad need häirida ja moonutada hulgimüügituru korraldust ning halva kavandamise korral tekitada sundseisu mõju; kutsub komisjoni üles looma ELi tasandil kooskõlastatuma lähenemisviisi, et tagada nende mehhanismide vajalikkus, tõhusus, läbipaistvus, tehnoloogiline neutraalsus ja mittediskrimineeriv laad;
36. peab kahetsusväärseks, et praeguseks ei ole veel kasutatud direktiivis 2009/28/EÜ kehtestatud koostöömehhanisme taastuvatest energiaallikatest pärineva energia kasutamise edendamiseks; viitab komisjoni järeldustele, mis näitavad, et olemasoleva koostöö ulatuse parem kasutamine võiks tuua märgatavat kasu, näiteks suurendada kaubavahetust; kutsub seetõttu liikmesriike üles võimaluse korral koostöömehhanisme paremini ära kasutama ja omavahelist suhtlemist suurendama;
37. rõhutab, et ilma et see piiraks liikmesriikide õigust kujundada oma energiaallikate jaotus või vähendaks kogu ELi ulatuses parema kooskõlastamise vajadust, peab EL tervikuna täielikult ära kasutama kõigi liikmesriikide käsutuses olevate säästvate energiaallikate potentsiaali, järgides igakülgset ELi energiapoliitika kolme eesmärki, milleks on konkurentsivõime, säästvus ja varustuskindlus;
38. märgib, et mõned liikmesriigid, mis on energiasaared, on ikka veel Euroopa gaasi- ja elektrivõrkudest täielikult isoleeritud ja tasuvad energiaressursside eest kõrgemat hinda, mis mõjutab nende konkurentsivõimet; juhib tähelepanu sellele, et ilma märkimisväärsete investeeringuteta taristutesse ei ole neil liikmesriikidel võimalik saavutada Euroopa Ülemkogu rõhutatud eesmärki, mille kohaselt ükski liikmesriik ei tohiks 2015. aastaks olla ELi võrkudest eraldatud; on seisukohal, et komisjon peaks nende liikmesriikide palvel osalema ELi-väliste energiatarnijatega energia hinna, näiteks gaasi ostuhinna üle peetavatel läbirääkimistel;
39. rõhutab, et ELi aluslepingus nõutud liikmesriikidevahelist solidaarsust tuleks kohaldada nii energiaalase sise- ja välispoliitika igapäevase juhtimise kui ka kriisijuhtimise suhtes; kutsub komisjoni üles määratlema selgelt mõiste „energiasolidaarsus”, et tagada selle järgimine kõikides liikmesriikides;

Teisipäev, 10. september 2013

40. rõhutab vajadust piirata ELi gaasi- ja elektrienergia kolmandatest riikidest sisseostmise eeldatavat kasvu lühikeses ja keskpikas perspektiivis, et tagada energiavarustuse kindlus, koormuse jagamine ja siseturu õiglane toimimine; kordab, et mõnede liikmesriikide jaoks on see küsimus tihedalt seotud asjaoluga, et gaasi ja nafta importimine sõltub ainult ühest kolmandast riigist, ning et selle küsimuse lahendamiseks tuleb võtta meetmeid energiatarbijate, tarneteede ja energiaallikate valiku mitmekesistamiseks; tunnistab, et strateegiline eesmärk sellega seoses on lõunapoolse gaasikoridori rajamine, millesse kuuluks Nabucco gaasijuhe ja selle võimalikud ühendused Kesk- ja Ida-Euroopa riikidega, ning ELi tarneteede ehituse lõpetamine 2020. aastaks, mis võimaldaks rahuldada ligikaudu 10–20 % ELi gaasinõudlusest, eesmärgiga tagada igale Euroopa piirkonnale füüsiline juurdepääs vähemalt kahele erinevale gaasileiukohale;

41. on seisukohal, et avatud ja läbipaistev siseturg, kus kõik ELi ja kolmandate riikide ettevõtted järgivad energiaalast ühenduse õigustikku, võib aidata tugevdada ELi energiatarbijate läbirääkimispositsiooni väliskonkurentide suhtes, mis on eriti oluline energia sisseostmise põhjalikuma ELi tasandil kooskõlastamise võimalust arvestades; kutsub ELi üles kaaluma ühise gaasitarneameti ja selleks vajalike mehhanismide loomist, et tasakaalustada turgu valitsevate välistarnijate monopoliseisundit; märgib, et suhetes ELi ja kolmandate riikide energiatarbijatega tuleb järgida vastastikkuse põhimõtet; rõhutab vajadust, et komisjon võtaks oma suhetes kolmandate riikide energiatarbijatega arvesse oma otsuste mõju tarbijahindadele ja tagaks selle teema läbipaistvuse;

42. on veendunud, et komisjonile peaks andma volitused korraldada läbirääkimisi strateegilise tähtsusega taristuprojektide üle, mis mõjutavad kogu ELi varustuskindlust, ja et selliseid volitusi tuleks kaaluda ka teiste valitsustevaheliste lepingute puhul, millel on märkimisväärne mõju ELi pikaajalistele energiapolitika eesmärkidele, eriti seoses ELi energiasõltumatuses; on rahul selles valdkonnas tehtud edusammudega komisjoni juhitud läbirääkimistel ELi, Aserbaidžaan ja Turkmenistani vahelise lepingu üle Kaspia merd läbiva torujuhtmesüsteemi ehitamise kohta;

43. rõhutab, et taastuvenergia ja tõhususega seotud stiimulite ja energiaga seotud täiendavate kulude järkjärguline lähenemine kõigi liikmesriikide vahel pärast 2020. aastat on tähtis hästitoimiva ja tõhusa energia siseturu, nii hulgi- kui ka jaeturu jaoks ning taastuvate energiaallikate pikaajalist arendamist ja laiaulatuslikku kasutuselevõttu soodustavate tingimuste loomiseks;

44. usub, et lühiajalise eesmärgina tuleks ergutada lähestikku asuvate liikmesriikide piirkondlike rühmi võtma riiklike toetuskavade asemel kasutusele taastuvenergia ühtlustatud või ühtsed piirkondlikud toetuskavad;

45. õhutab liikmesriike korrapäraselt ja läbipaistvalt läbi vaatama oma soodustariifid või muud toetustariifid, et oleks võimalik neid kohandada kooskõlas tehnoloogia- ja tarnekulude vähenemisega;

46. on teadlik raamprogrammide ja Euroopa energiatehnoloogia strateegilise kava taoliste algatuste kaudu toetatud ELi teadustegevuse ühisprojektide ebapiisavast kasutamisest selliste uute tehnoloogiate väljatöötamisel, mis võimaldaksid suurendada tõhusust, taastuvenergia kasutamist, tuumajaamade ohutust ja turvalisust ning fossiilkütuste vähesaastavat kasutamist ning täiustada arukaid energiavõrke, mis kõik on energiaturu jaoks äärmiselt olulised;

47. usub, et on oluline teha rohkem edusamme tulevaste elektrikiirteede valdkonnas, eriti seoses kagu-põhja-suunalise elektrikiirteega, mis võiks aidata kaasa ka päikeseenergia parkides, näiteks Heliose projekti raames toodetava energia ülekandmisele Kagu-Euroopast Põhja- ja Lääne-Euroopasse;

Vaja on kiiresti tegutseda

Terviklik, avatud ja hästi reguleeritud konkurentsivõimeline energia siseturg

48. kutsub liikmesriike üles võtma kiiremas korras täielikult üle ja rakendama kõiki asjakohaseid ELi õigusakte ja eelkõige kolmandat energiapaketti; nõuab, et komisjon võtaks meetmeid nende liikmesriikide vastu, kus rakendamise ja põhjendamatu viivitatus; on rahul, et komisjon on juba alatanud ametliku menetluse ELi eeskirjade rikkumiste uurimiseks;

Teisipäev, 10. september 2013

49. rõhutab vajadust tegeleda struktuursete turumoonutuste ja turu läbipaistmatusega; kutsub komisjoni üles suurendama jõupingutusi, et tugevdada kolmanda energiapaketi rakendamist;

50. palub komisjonil hoolikalt jälgida ELi energiaalaste õigusaktide tulemuslikku rakendamist, eriti põhiliste tarbijaõiguste aluseks olevate õigusnormide osas, samuti nende puhul, mis puudutavad võrgu haldureid, riikide reguleerivaid asutusi ning konkurentsi- ja riigiabieeskirju, ning nende osas, mille eesmärk on vähendada energia siseturu jaoks oluliseks, kuigi lahendatavaks probleemiks olevaid ringvoogusid elektri siseturul, sest need kahandavad energiasüsteemi kindlust, vähendades energia salvestamise võimalusi ja võrkude võimsust; nõuab, et komisjon kasutaks kõige sobivamaid tema käsutuses olevaid vahendeid, et vähendada asjaomaste ELi õigusaktide jätkuvat mittetäitmist;

51. märgib, et seni on kõik elektrikatkestused olnud tingitud tööriketest, mitte võimsuse puudujäägist; tunnistab, et majanduslanguse, maagaasi kõrgete hindade ja taastuvenergia tootmise hooti kasvava osakaalu tõttu on ELi investoriid paindlike elektrienergia tootmisvõimsuste arendamisel väga ebakindlas olukorras; kutsub komisjoni üles korraldama tootmise piisavuse põhjaliku hindamise, mis põhineb ühtlustatud meetodikal, ning esitama suuniseid paindlikkuse suurendamiseks ja energiavarustuse säilitamiseks;

52. nõuab tungival, et komisjon ja liikmesriigid kooskõlastaksid taristuprojekte paremini ja kavandaksid võrkude arendamist ühiselt, tagades seeläbi kulutõhususe ja süsteemide ühendatavuse kogu ELi ulatuses ning kasutades sealjuures ära piiriülest koostoimet ja tõhusamat energiataristu võrgustikku; juhib tähelepanu vajadusele edendada terviklikku lähenemisviisi, millesse on kaasatud ka jaotusvõrguettevõtjad; selleks õhutab komisjoni ja liikmesriike tagama Euroopa ühishuviprojektide kiire hindamise, väljavalimise, loamenetluse ja elluviimise, eriti kui on tegemist elektri- ja gaasivõrkude vaheliste piiriüleste ühendustega, sealhulgas vastassuunavoogude mehhanismidega, või veeldatud maagaasi, energiasalvestamise taristute ning arukate ülekande- ja jaotusvõrkudega, mis on integreeritud ja hästitoimiva energiaturu jaoks eluliselt tähtsad;

53. soovib komisjonil Euroopa ühendamise rahastust energeetikale eraldatava eelarve rakendamisel eelistada projekte, millel on siseturu toimimisele kõige suurem mõju, edendades seeläbi konkurentsi, kiirendades taastuvate energiaallikate turule jõudmist, luues vajalikke piiriüleseid ühendusi ja parandades energiavarustuse kindlust;

54. ärgitab komisjoni vaatama läbi olemasolevaid energiaprojektide kavasisid (iseäranis vedelgaasi piirkondlike terminalide rajamise kohta, milleks kuluks rohkem kui kümme aastat) ja analüüsima nende majanduslikku kasu, pidades silmas eri liikmesriikides rajatavaid või kavandatavaid riiklikke vedelgaasiterminale, mis aitavad juba lähitulevikus kaasa energeetiliselt isoleeritud liikmesriikide energiajulgeoleku suurendamisele, ning osalema selliste projektide rahastamises;

55. nõuab tungival, et komisjon ja liikmesriigid looksid tõhusa süsteemi ülekoormuse juhtimiseks, et edendada gaasi ja elektrienergia olemasoleva ülekandevõimsuse tõhusat kasutamist, vähendada võrgu võimsuse suurendamise kulusid ja lihtsustada taastuvate energiaallikate järjest rohkemat ühendamist elektrivõrku;

56. palub, et liikmesriigid lõpetaksid võimalikult kiiresti hinnalagede kasutamise ja energia jaehindade reguleerimise, mille puhul riiklikul tasandil kehtestatakse jaehind, mis ei kata tehtud kulusi, sest sellised meetmed võivad moonutada konkurentsi ja ohustada tõsiselt edasisi investeeringuid võimsusesse ja energiasektori taristutesse; rõhutab siiski, et selles valdkonnas tehtavate poliitiliste otsuste puhul tuleb arvestada haavatavate tarbijate õiguspäraseid huve, sest tarbijad ei pruugi alati energiaturgude tõelisest konkurentsist kasu saada;

Teisipäev, 10. september 2013

57. on rahul komisjoni otsustavusega monopole ja riigiabi käsitlevate eeskirjade jõustamisel kõigi Euroopa Liidu territooriumil tegutsevate energiasektori ettevõtjate ja nende tütarettevõtjate suhtes, et tagada võrdsed võimalused ja turulepääsu tingimused kõigile turuosalistele; kutsub komisjoni üles avaldama juhendi gaasi- ja elektrienergia jaeturgudel mis tahes ettevõtte turgu valitseva seisundi kuritarvitamise hindamiseks ning andma juhiseid parima tava ja taastuvenergia toetuskavade rakendamisel saadud kogemuste kohta;

58. palub komisjonil läbi vaadata riigiabi eeskirjad seoses siseriiklike energiatõhususe meetmete ja ühtekuuluvuspoliitika raames kaasrahastatud energiaprojektidega, et tagada enamate meetmete rahastamiskõlblikkus riigi rahaliste vahendite saamiseks, mis aitab kaasa rohkemate projektide lõpuleviimisele;

59. soovib komisjonil kasutada riigiabi kontrollivolitusi piiriüleste taristute arendamise ergutamiseks; usub, et sellised ühendused on tähtsad, et suurendada võimalust kasutada energiaalases hädaolukorras või tasakaalutuse puhul naaberriikide energiavarusid ja vähendada aja jooksul toetusi;

60. toetab kindlalt komisjoni püüdeid, mis põhinevad ENTSOde tehtud kooskõlastatud töö ja mille eesmärk on võtta 2014. aastaks kavakohaselt kasutusele ühtsed võrgueeskirjad ja normid, et tagada energia siseturu reguleeriva raamistiku stabiilsus ja suurem innovatsioonisõbralikkus;

61. toetab kindlalt Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööameti ja riiklike reguleerivate asutuste reguleerivaid meetmeid, mille eesmärk on ergutada, parandada ja lihtsustada piiriülest energiakaubandust, sealhulgas päevasisel ja päev-ette-turgudel ning tasakaalustavatel turgudel, ning vähendada eri liikmesriikide energiasüsteemide erinevusi, edendades ühenduste läbipaistvat kasutust; rõhutab, et Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet ja riiklikud reguleerivad asutused vajavad piisava hulga kogemuste ja teadmistega kvalifitseeritud töötajaid, kes täidaksid hulgamüügittehingute jälgimise ning siseringitehingute ja turuga manipuleerimise katsete tuvastamisega seotud ülesandeid;

62. palub komisjonil elektri siseturuga seoses analüüsida kiiremas korras põhjalikult liikmesriikide energiatootmissüsteemide piisavust ja tootmisvõimsuste paindlikkust lühemas ja pikemas perspektiivis, võttes täielikult arvesse selliste paindlike meetmete võimalikku panust nagu nõudlusele reageerimine, energia salvestamine ja ühendused, ning koostada aruanne võimsuste hindamisel ja arengu kavandamisel kasutatavate liikmesriikide meetmete mõju kohta energia siseturule ja konkurentsieeskirjadele, võttes arvesse sellise täiendava turukorralduspoliitika tagajärgi nii varustuskindluse kui ka piiriüleste aspektide seisukohalt; palub selles vallas teha täiendavaid jõupingutusi paindlikkuse lisavahendite, näiteks energia salvestamise tehnoloogia ja nõudlusreageeringu kasutuselevõtuks tulevikus;

63. palub komisjonil valmistada ette juhend paindlikkuse vahendite, näiteks nõudluse juhtimise, energia salvestamise ja füüsiliste taristute kasutamiseks ja juurutamiseks, et liikmesriigid saaksid valmistada ette ja rakendada riiklike strateegiaid paindlikkuse vahendite kasutuselevõtuks oma territooriumil;

64. palub komisjonil ja Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikul töötada välja ühtne ja ühtlustatud meetodika Euroopa energiatootmise piisavuse tagamiseks, võttes arvesse ka taastuvate energiaallikate ja eriti vahelduvate taastuvate energiaallikate positiivset panust;

65. palub komisjonil uurida tulevasi energiaturu vorme, mis vastupidiselt praegustele siseriiklike võimsuse tagamise mehhanismidele võiksid pakkuda investoritele mittediskrimineerivaid lisatuluallikaid kõigi energiatootmise viiside puhul ja tagada energiasektoris kõige kulutõhusama paindlike teenuste pakkumise;

66. palub komisjonil kehtestada eeskirjad kõrvalteenuste turu edasiseks arendamiseks, mis võimaldaks kõigi energiaallikate, sealhulgas taastuvate energiaallikate kaasamist;

Teisipäev, 10. september 2013

67. palub, et komisjon, liikmesriigid ja asjaomased sidusrühmad pakuksid stiimuleid ja toetaksid piirkondlikke algatusi ja partnerlusi, mille eesmärk on turu tihedam integreerimine, rajades piirkondlikke energiabörse ja gaasimüügikeskusi, ühtlustades veelgi enam gaasimüügieskirju ja turgude liitmise mehhanisme kõigis ajaraamistikes ning saavutades turu piisava likviidsuse ja läbipaistvuse;

68. rõhutab, et siseturu meetmed peaksid edendama nii ELi-siseste kui ka -väliste energiaallikate mitmekesistamist ega peaks keskenduma peamiselt praeguste varude ja varustuste arendamisele või laiendamisele;

69. juhib tähelepanu energiaturu välisele mõõtmele, mille eesmärk on lihtsustada kõikide liikmesriikide jaoks mitmekesistele energiaallikatele juurdepääsu saamist; palub, et komisjon kasutaks kooskõlas Euroopa välisestusega oma välispoliitika vahendeid energia siseturu normide ja eeskirjade edendamiseks suhetes kolmandate riikidega ja eeskätt ELi naabruskonnaga; nõuab tungivalt, et komisjon kahepoolsetes dialoogides asjaomaste kolmandate riikidega lahendaks küsimuse, mis puudutab selgeid eeskirju piiriülestes elektri- ja gaasivõrguühendustes tekkiva ülekoormuse juhtimise ja kolmandate osapoolte juurdepääsu kohta ülekandevõrkudele; nõuab tungivalt, et komisjon võtaks meetmeid, et ennetada kolmandate riikide ettevõtete konkurentsivastast tegevust, mis võib põhjustada konkurentsi vähenemist ja hinnatõusu või kahjustada energiavarustuse kindlust; palub komisjonil tema suhetes välispartneritega tagada, et ELi ettevõtetel oleks kogu maailmas oma konkurentidega võrdsed tingimused; nõuab tungivalt, et komisjon tugevdaks tuumaohutuse alast koostööd ELi naaberriikidega; kutsub komisjoni üles teavitama kõigist teguritest, mis tekitavad veel raskusi kolmanda energiapaketi rakendamisel, ning lisama selged arvnäitajad selle kohta, kuidas need tegurid mõjutavad tarbijahindu;

70. palub liikmesriikidel ja komisjonil suurendada poliitilist ja rahalist toetust energiaühendusele ja võtta täiendavaid meetmeid siseturu eeskirjade Kagu- ja Ida-Euroopasse laiendamise toetuseks;

71. seoses teabevahetuse mehhanismi loomisega valitsustevaheliste energiaalaste lepingute sõlmimiseks ELi liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel kutsub komisjoni ja liikmesriike üles näitama suuremat indu selle tagamisel, et hoitakse ära siseturgu käsitlevate õigusaktidega vastuolus olevate lepingute sõlmimine; on seisukohal, et komisjon peaks saama kontrollida lepingute projektide vastavust ühenduse õigustikule ja vajaduse korral osalema läbirääkimistel;

72. tuletab komisjonile meelde, et siseturg ei ole ülemaailmsest turust sõltumatu; palub komisjonil võtta siseturu meetmete kavandamisel täielikult arvesse parlamendi soovitusi energiapoliitika välismõõtme kohta ⁽¹⁾; toetab arvamust, et ainult siseturu täielik toimimine võimaldab ELil maailma tasandil ühel häälel rääkida; palub komisjonil arendada edasi täiendavaid meetmeid energiaalase välispoliitika valdkonnas;

73. usub, et tulevane ELi–USA vabakaubandusleping peaks sisaldama peatükki, mis keskendub üksnes siseturgu mõjutavatele energiaküsimustele, sealhulgas järgmistele: energia hulgemüük, kaubabörsid, energia meretranspordi eeskirjad, heitkogustega kauplemise süsteemid, kütuse ohutusstandardid, raamatupidamistavad, riiklikud energiatoetused ja intellektuaalomandi üleandmine seoses energiauuringute, -tootmise, muundamise ja olelusringi lõpetamise toodetega;

74. toetab Euroopa Ülemkogu poolt komisjonile antud volitust esitada enne 2013. aasta lõppu analüüs energiahindade komponentide ja mõjutajate ning energiakulude kohta liikmesriikides, keskendudes eelkõige sellele, kuidas energiahinnad mõjutavad majapidamisi, VKEsid ja energiamahukaid tööstusharusid, ning käsitledes põhjalikumalt ELi konkurentsivõimet võrreldes tema ülemaailmsete konkurentidega; kutsub ühtlasi komisjoni üles jälgima pidevalt liikmesriikide elektrihindu ja -kulusid;

75. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles vaatama gaasi siseturu valdkonnas läbi kõik gaasilepinguid, mis põhinevad vananenud hinnamehhanismidel (eelkõige nafta hinnaga indekseerimisel), mis põhjustavad tarbijate jaoks kõrgemaid hindasid, ja nõuab, et komisjon aitaks uurida võimalust korraldada nende lepingute üle uued läbirääkimised, kus ei

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0238.

Teisipäev, 10. september 2013

käsitletaks üksnes nende lepingute pikendamist; rõhutab vajadust arendada ja toetada kõiki uusi tooteid ja mehhanisme, mille eesmärk on tugevdada lühiajalisi gaasimüügi võimalusi; rõhutab, et nimetatud meetmed on väga olulised gaasivarude hinna tõelise konkurentsi tagamisel kõigile tarbijatele gaasi siseturul;

Tarbijate tõhus kaitse ja toetamine

76. palub komisjonil, liikmesriikidel ja asjaomastel sidusrühmadel parandada tarbijatele antava teabe kättesaadavust ja kvaliteeti, pakkuda neile selgeid ja läbipaistvaid arveldusviise, võtta kasutusele hinnavõrdlusmeetodid, mis aitaksid neil teha teadlikumaid valikuid, ning teavitada neid tarbimise reguleerimise viisidest ja energiasäästmise, energiatõhususe ja väikesemahulise tootmise võimalustest; nõuab, et liikmesriigid rakendaksid tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise direktiivi ja tarbijavaidluste veebipõhise lahendamise määrust; on rahul komisjoni ettepanekuga luua tarbijaõiguste teabeplatvorm; soovib komisjonil ja liikmesriikidel võtta kasutusele tarbijasõbralikud teavituskampaaniad, milles peaksid aktiivselt osalema valitsused ja kodanikuühiskonna organisatsioonid;

77. juhib tähelepanu, et kuigi energiahinnad on energia hulgimüügiturgudel kogu maailmas alanenud, maksavad tarbijad endiselt kõrget hinda; kutsub komisjoni, liikmesriike ja liikmesriikide reguleerivaid asutusi üles tagama, et tarbijad saavad hulgimüügituru hindade arengutest otsest ja piisavat kasu;

78. soovib liikmesriikidel ja komisjonil koostada põhjalik strateegia, mille abil innustada tarbijaid ja tootvaid tarbijaid aktiivselt osalema energiaturul, sealhulgas kaasates neid kehtivate õigusaktide ja energiatõhususe direktiivi asjaomaste sätete rakendamise kaudu; teeb ettepaneku kohandada korrapäraselt võrkude kasutamise hinnasignaale, et anda nii praegustele kui ka tulevastele kasutajatele vajalikke suuniseid ning tagada seeläbi võrkude arendamise ja üksikute otsuste kooskõla;

79. kutsub komisjoni üles ergutama energia- ja IKT-sektorit omavahelist koostööd tihendama ja vaatama läbi kehtivad reguleerivad raamistikud, et soodustada energiaalaseid uuendusi ja tuua kasu kõigile tarbijatele ning hõlbustada arukate võrkude tarbijasõbralikku, ohutut ja usaldusväärset kasutuselevõtmist, mis ei oleks tarbijaile rahaliselt koormav ja võtaks arvesse tarbijate andmekaitset; kutsub üles tegema koostööd Euroopa, riiklike ja piirkondlike arukate võrkude arendamisel ja arukate võrkude Euroopa standardite väljatöötamisel;

80. nõuab tungival, et liikmesriigid ning piirkondlikud ja kohalikud asutused rakendaksid IKT-lahendusi arukates energiavõrkudes, looksid rahalisi stiimuleid nendesse lahendustesse investeerimiseks ja võtaksid sihtmärgiks tootvate tarbijate turu, mis tooks kaasa suurema paindlikkuse, energiatõhususe ja -säästu ning nõudluspoole esindajate vabatahtliku osalemise;

81. ootab komisjonilt suuniseid, mis aitaksid seada kaugeleulatuvaid poliitilisi eesmärke vähekindlustatud tarbijate suhtes, et liikmesriigid saaksid täpsemalt kindlaks määrata oma seisukohad selle tarbijate kategooria kohta; palub komisjonil nimetatud suunised ette valmistada, võttes nõuetekohaselt arvesse selliste tarbijate kaitse praeguseid riiklikke mehhanisme ja vahendeid, eesmärgiga saavutada ühtsem ja põhjalikum lähenemine ELi tasandil, jättes kõige sobivamate toetusvahendite valiku liikmesriikide otsustada; lisab, et seejuures on väga tähtis pakkuda sellele tarbijate rühmale põhjalikku nõustamist ja vahetada parimaid tavasid;

82. tervitab komisjoni eelseisvat analüüsi kütteostuvõimetuse kohta ELis; on arvamusel, et analüüsi osana peaks komisjon astuma samme tagamaks, et kütteostuvõimetuse vastu võitlemine saab osaks Euroopa sotsiaalteenuste paketi näiteks sotsiaal- ja ühtekuuluvusfondide kaudu; nõuab, et praegustes ja tulevastes energiatõhususe kavades tuleks alati rohkem keskenduda madala sissetulekuga rühmadele;

83. nõuab tungival, et komisjon arendaks ja soovitaks nõuetekohast tarnijakeskset jaeturu korraldust, et ühtlustada Euroopa jaeturgusid ja vähendada selle kaudu tarbijate halduskoormust, jättes tarnija ülesandeks kõigi maksude kogumise otse elektriarve näol;

Teisipäev, 10. september 2013

Tulevaste energia- ja kliimaprobleemide leevendamine

84. kutsub liikmesriike, komisjoni ja asjaomaseid sidusrühmi üles muutma kõiki energiatootjaid käsitlevad vajalikud toetuskavad läbipaistvateks, prognoositavateks, ühtsemateks ja turust lähtuvateks mehhanismideks niipea kui võimalik, eesmärgiga luua selline ühtne turg, mis tagab toetuskavade vajalike komponentide (nt energiatõhususe, tootvate tarbijate, elektri ja soojuse koostootmise, paindlikkuse, taastuvate energiaallikate ja võrgutöö teenuste) ühilduvuse, vältides kattuvust; kutsub komisjoni üles esitama suunised tulemuslike ja kulutõhusate taastuenergia toetuskavade kohta;

85. palub komisjonil, liikmesriikidel ja riiklikel reguleerivatel asutustel vaadata läbi energiaturgude konkurentsitaseme mõõtmiseks kasutatavad näitajad ja kaasata lisaks sellised näitajad (näiteks tarbijate osakaal madalaimate tariifide puhul, uute ettevõtete turuletuleku võimalused ning klienditeeninduse ja innovatsiooni tasemed), mis aitavad anda tegeliku ülevaate konkurentsitasemest turul;

86. kutsub komisjoni seoses elektri siseturuga üles uurima põhjalikult, millist mõju avaldaks taastuvate energiaallikate suuremahulisem energiavõrkudesse ühendamine finantsabile, kogu süsteemi hõlmavatele tehnilistele nõuetele ja turu korraldusele; toonitab, et kuna siiani on nende allikate suhtes ühtne lähenemisviis puudunud, on see raskendanud nende ühendamist Euroopa energiasüsteemidega; toonitab, et praegust Euroopa energiavõrku ja energia salvestamise taristuid tuleb kohandada energia hajustootmisega taastuvatest energiaallikatest; rõhutab gaasi kui tagavarakütuse olulisust taastuvatest energiaallikatest elektri tootmise ebastabiilsusega toimetulekus ja palub komisjonil hinnata energiasüsteemi vajalikku paindlikkuse määra (arukad võrgud, nõudluse juhtimine, energia salvestamine ja paindlik varuvõimsus); usub, et pumpelektrijaamadadel on elektri salvestamisel oluline roll;

87. palub komisjonil jätkata piirkondliku arengu fondi, Ühtekuuluvusfondi ja teiste ELi struktuurifondide kasutamist arukate gaasi- ja elektrivõrkude loomise toetamiseks järgmisel perioodil, soodustamaks uute energiatüüpide ja -allikate kasutuselevõttu ja ajakohastamist Euroopa kõigis piirkondades; usub, et jaotusvõrguettevõtjaid tuleks samuti julgustada nõustumise kohandustega nende võrgustikus;

88. palub komisjonil ja liikmesriikidel edendada stiimuleid mikrotootmise kasutamata võimaluste ärakasutamiseks ja pöörata tähelepanu vajadusele rohkem arendada soojus- ja elektrienergia koostootmist kui üht kõige tõhusamat elektri- ja soojusenergia tootmise viisi, ning hakata seda laialdaselt kasutama töhuga kaugkütte ja kaugjahutuse otstarbel;

89. rõhutab, et soojus- ja elektrienergia koostootmine ning kaugküte ja -jahutus võimaldab jagada vahelduva elektrienergia kasvavat osa, suurendades energiaturu paindlikkust ja vastupidavust ja pakkudes elektrienergia lisandväärtusena säästlikku energia salvestamist; palub komisjonil tegeleda selle võimalusega oma tulevases algatuses võimsuse korvamise mehhanismide raamistiku kohta ja seda soodustada ning toetada sellist laadi valdkonnaülest integratsiooni ja tasakaalustamist programmi Horisont 2020 raames;

90. palub komisjonil korraldada uuring Euroopa elektrituru uute kulutõhusate turukorralduste analüüsimiseks eesmärgiga tagada, et tarbijad saaksid osta mõistliku hinnaga elektrit ja ennetada kasvuhoonegaaside heite ülekandumist;

91. on rahul tehtud tööga energiaalaste teadusuuringute muutmisel programmi Horisont 2020 prioriteediks ja kutsub liikmesriike üles seda programmi valdkonda täielikult ära kasutama; ergutab komisjoni ja liikmesriike toetama uuenduslike energiatehnoloogiate arendamist ja sellealast uurimistööd ning täiustada olemasolevaid tehnoloogiaid, mis ei kuulu programmi Horisont 2020 raamesse ega Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) projektide hulka; nõuab tungivalt, et liikmesriigid loovad ELi ja riiklike teadusprogrammide vahelise koostöö, arvestades asjaolu, et teadusuuringud on ainuke võimalus, mis aitab vähendada heitkoguseid, suurendada energia varustuskindlust, parandada ELi tööstuse konkurentsivõimet maailmaturul, säilitada ELi juhtpositsioon tehnoloogia alal ning panustada Euroopa majanduskasvu ja töökohtade loomise tegevuskavasse; rõhutab vajadust pakkuda tööstusele õiguskindlust pikema aja jooksul, mis ulatub 2020. aastast kaugemale;

Teisipäev, 10. september 2013

92. nõuab tungivalt, et komisjon teeks kättesaadavaks piisavad rahalised vahendid arukate jaotusvõrkude arendamiseks, mis on kõige kulutõhusam viis taastuvate energiaallikate hajustootmise ulatuslikuks turuletulekuks, tagades samal ajal varustuskindluse ja kasutades ära energiasäästu potentsiaali;

93. märgib, et praegune süsteem, mida iseloomustab siseturu killustatus, tekitab ettevõtetele ja investoritele raskusi piisava pikaajalise stabiilsuse loomisel, mis võib põhjustada elektrienergia siseturu edasise arengu sõltumatu hindamine, kus võimsuse tagamises; palub komisjonil teostada gaasi ja elektrienergia siseturu edasise arengu sõltumatu hindamine, kus oleks kesksel kohal investeeringute, sektori tööhõive, keskkonna ja tarbijakaitse küsimused; palub, et see hindamine oleks valmis 2014. aasta märtsiks ja oleks kaasav, võttes arvesse huvirühmade, sh sotsiaalpartnerite, madala sissetulekuga majapidamiste, keskkonnaorganisatsioonide ning VKEdes esindajate arvamusi;

o

o o

94. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

P7_TA(2013)0345

Energiatõhususe meetmete rakendamine ja mõju ühtekuuluvuspoliitika raames

Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta resolutsioon energiatõhususe meetmete rakendamise ja mõju kohta ühtekuuluvuspoliitikas (2013/2038(INI))

(2016/C 093/03)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 194,
- võttes arvesse ELi põhiõiguste harta artiklit 37,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 3,
- võttes arvesse nõukogu 11. juuli 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1083/2006, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1260/1999,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1080/2006, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1783/1999,
- võttes arvesse nõukogu 11. juuli 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1084/2006, millega asutatakse Ühtekuuluvusfond ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1164/94,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiivi 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiivi 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta,

Teisipäev, 10. september 2013

- võttes arvesse komisjoni 3. märtsi 2010. aasta teatist „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia” (COM(2010)2020),
- võttes arvesse komisjoni 18. aprilli 2013. aasta aruannet „Hoonete energiatõhususe rahaline toetamine” (COM(2013)0225),
- võttes arvesse Euroopa ametiühingute instituudi (ETUI) aruande „Benchmarking Working Europe 2013” („Euroopa tööealise elanikkonna võrdlusuuring”) peatükki 5 („The European divide in clean energy and fuel poverty” – „Lahknevused puhta energia ja kütteostuvõimetuse valdkonnas Euroopas”), Brüssel 2013,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2006. aasta direktiivi 2006/32/EÜ, mis käsitleb energia lõpptarbimise tõhusust ja energiateenuseid ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/76/EMÜ,
- võttes arvesse oma 11. juuni 2013. aasta resolutsiooni sotsiaalelamute kohta Euroopa Liidus ⁽¹⁾,
- võttes arvesse nõukogu 4. märtsi 2013. aasta aruannet „Euroopa poolaasta rakendamine – Kokkuvõttev aruanne” (6754/13),
- võttes arvesse komisjoni 26. jaanuari 2011. aasta teatist „Kestlikku kasvu toetav regionaalpoliitika Euroopa 2020. aasta strateegias” (COM(2011)0017),
- võttes arvesse komisjoni 2012. aasta statistika käsiraamatut „EU energy in figures” („ELi energieetika arvudes”) ⁽²⁾,
- võttes arvesse komisjoni 16. detsembri 2008. aasta teatist „Ühtekuuluvuspoliitika: investeerimine reaalmajandusse” (COM(2008)0876),
- võttes arvesse komisjoni 19. oktoobri 2006. aasta teatist „Energiatõhususe tegevuskava: potentsiaali realiseerimine” (COM(2006)0545),
- võttes arvesse kontrollikoja eriaruannet nr 21/2012 „Ühtekuuluvuspoliitika vahenditest rahastatud energiatõhususe investeeringute kulutasuvus”,
- võttes arvesse oma 11. märtsi 2009. aasta resolutsiooni Euroopa majanduse taastamiskava kohta ⁽³⁾,
- võttes arvesse ettevõtte KfW Research aruannet „Impact on public budgets of KfW promotional programmes in the field of „Energy-efficient building and rehabilitation”” („KfW teavitusprogrammide mõju riikide eelarvele energiatõhusa ehitamise ja renoveerimise valdkonnas”) ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse oma 16. jaanuari 2013. aasta resolutsiooni ELi ühtekuuluvuspoliitika ja selles osalejate rolli kohta Euroopa uue energiapolitiika rakendamisel ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse komisjoni 8. märtsi 2011. aasta teatist „Konkurentsivõimeline vähese CO₂-heitega majandus aastaks 2050 – edenemiskava” (COM(2011)0112),
- võttes arvesse oma 24. mai 2012. aasta resolutsiooni ressursitõhusa Euroopa kohta ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse komisjoni 18. aprilli 2013. aasta aruannet „Ühtekuuluvuspoliitika: 2013. aasta strateegiline aruanne programmide rakendamise kohta ajavahemikul 2007–2013” (COM(2013)0210),

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0246.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/energy/publications/doc/2012_energy_figures.pdf.

⁽³⁾ ELT C 87 E, 1.4.2010, lk 98.

⁽⁴⁾ <https://www.kfw.de/migration/Weiterleitung-zur-Startseite/Homepage/KfW-Group/Research/PDF-Files/Energy-efficient-building-and-rehabilitation.pdf>.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0017.

⁽⁶⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0223.

Teisipäev, 10. september 2013

- võttes arvesse Regioonide Komitee 4. mai 2012. aasta arvamust „Energiatõhusus linnades ja piirkondades: maapiirkondade ja linnade erinevused”⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 14. detsembri 2011. aasta arvamust „Energiatõhusus”⁽²⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee (EMSK) arvamust teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse energiatõhusust”⁽³⁾,
 - võttes arvesse projekti MARIE/ELIH-MED poliitikadokumenti „Improving MED transnational cooperation answers to energy efficiency challenges in buildings” („MEDi riikideülesest koostööst tulenevate lahenduste edendamine hoonete energiatõhususe probleemide valdkonnas”),
 - võttes arvesse komisjoni 8. märtsi 2011. aasta teatist „Energiatõhususe kava 2011” (COM(2011)0109),
 - võttes arvesse säästva energia toetuseks tehtavate investeeringute struktuuri- ja ühtekuuluvusfondide (Structural and Cohesion Funds for Sustainable Energy Investments – SF Energy Invest) soovitusi „Practical recommendations to increase the share of sustainable energy investments in the upcoming SCF programming period 2014–2020” („Praktilised soovitused säästva energia toetuseks tehtavate investeeringute osakaalu suurendamiseks struktuuri- ja ühtekuuluvusfondide järgmisel programmitöö perioodil 2014–2020”)⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse instituudi Iseri Europa aruannet komisjonile „Expert evaluation network delivering policy analysis on the performance of Cohesion policy 2007–2013 – Synthesis of national reports 2011 – renewable energy and energy efficiency of housing” („Asjatundjatest koosneva hindamisvõrgustiku poliitikaanalüüs 2007.–2013. aasta ühtekuuluvuspoliitika tulemuste kohta – riiklike aruannete kokkuvõttev aruanne 2011 – taastuvenergia ja eluasemete energiatõhusus”),
 - võttes arvesse komisjoni 27. märtsi 2013. aasta rohelist raamatut „Kliima- ja energiapoliitika raamistik aastani 2030” (COM(2013)0169),
 - võttes arvesse ettevõtte Copenhagen Economics uuringut „Multiple benefits of investing in energy efficient renovation of buildings” („Mitmekordne kasu investeeringutest hoonete energiatõhusasse renoveerimisse”)⁽⁵⁾,
 - võttes arvesse komisjoni panust 22. mai 2013. aastal toimunud Euroopa Ülemkogul „Energy challenges and policy” (energiaprobleemid ja -poliitika),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse regionaalarengukomisjoni raportit ning tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni arvamust (A7-0271/2013),
- A. arvestades, et suurem energiatõhusus tähendab vähema sisendenergia kasutamist samaväärset majandustegevuse või teenuse taset säilitades⁽⁶⁾;
- B. arvestades, et energiatõhususe edendamine on sätestatud ELi toimimise lepingu artikli 194 lõikes 1 siseturu rajamise ja toimimise raames ning pidades silmas vajadust säilitada ja parandada keskkonda;
- C. arvestades, et energiatõhususe saavutamine on komisjoni ja liikmesriikide tähtsamaid ülesandeid ja seda näitab Euroopa 2020. aasta eesmärk suurendada energiatõhusust 20 %;

⁽¹⁾ ELT C 225, 27.7.2012, lk 52.

⁽²⁾ ELT C 54, 23.2.2012, lk 49.

⁽³⁾ ELT C 24, 28.1.2012, lk 134.

⁽⁴⁾ <http://www.sf-energyinvest.eu/fileadmin/Dateien/Downloads/May2012-Recommendations.pdf>.

⁽⁵⁾ http://www.renovate-europe.eu/uploads/Multiple%20Benefits%20Study_Key%20Messages%20Brochure.pdf.

⁽⁶⁾ „Komisjoni teatis „Energiatõhususe tegevuskava: potentsiaali realiseerimine” potentsiaali realiseerimine” (COM(2006)0545).

Teisipäev, 10. september 2013

- D. arvestades, et tarbimise piiramine energiatõhususe vahenditega on kõige jätkusuutlikum viis vähendada sõltuvust fossiilsetest kütustest, mille tulemusel väheneb impordimaht umbes 25 % võrra;
- E. arvestades, et valdav osa energiast toodetakse ikka veel süsivesinikest, mille põlemisel erituvad kasvuhoonegaasid;
- F. arvestades, et investeeringud energiatõhususse võivad Euroopa piirkondadele tuua majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnakasu;
- G. arvestades, et energiatõhususe direktiivi kulutõhus rakendamine õigel ajal võib vähendada suuresti energia tarbimist, vähendada sõltuvust fossiilkütuste impordist, luua uusi töökohti, pakkuda sotsiaalkaitset ja kaotada kütteostuvõimetuse;
- H. arvestades, et praegusel programmitöö perioodil 2007–2013 eraldati ühtekuuluvuspoliitika eelarvest energiatõhususe, koostootmise ja energiamajanduse jaoks 5,5 miljardit eurot;
- I. arvestades, et viimases komisjoni aruandes⁽¹⁾ järeldati, et 2011. aasta lõpuks oli konkreetsetele energiatõhususe projektidele eraldatud peaaegu 3,8 miljardit eurot, sealhulgas käibefondid, ja rakendamise määr oli seega 68 %; arvestades, et aruandes märgiti ära ka rakendamise määra ebahütlus kogu liidus;
- J. arvestades, et 2013. aasta märtsi kokkuvõttas aruandes⁽²⁾ tuvastas nõukogu energiatõhususe arengut kahjustavate teguritena ebapiisava teabe ja rahaliste stiimulite puudumise, energiatõhususe meetmete vähese nähtavuse ning olemasolevate õigusaktide ebapiisava rakendamise ning pidas neid tegureid pigem praktilisteks kui regulatiivseteks;
- K. arvestades, et Euroopa kohaliku energiaabi fondi (ELENA) raames rahastamiskõlbliku projekti miinimumsumma on 50 miljonit eurot ja aruka energeetika aruka energeetika programmi puhul on miinimum suurem kui 6 miljonit eurot, mis on suurem kui paljude väikeste ja maakogukondade projektide maksumus;

Üldised tähelepanekud

1. rõhutab, et praegusel kriisiperioodil ja olukorras, kus liit impordib üle 50 % oma energiavajadusest, võib energiatõhususe suurendamine aidata oluliselt kaasa liidu konkurentsivõime parandamisele ning kohalikul ja piirkondlikul tasandil töökohtade ja majanduskasvu loomisele, aidates samal ajal võidelda kliimamuutustega ja suurte energikuludega;
2. toetab ELi võetud kohustust saavutada eesmärk suurendada 2020. aastaks energiatõhusust 20 %; märgib, et energiatõhususe direktiivi ja selle vahendite nõuetekohane rakendamine vastavalt iga liikmesriigi asjaoludele suunaks liikmesriigid jälle õigele teele, nii et 20 % eesmärk oleks saavutatav; nõuab seetõttu, et liikmesriigid teeksid suuremaid jõupingutusi Euroopa 2020. aasta eesmärgi saavutamiseks ning aitaksid täiendavalt säästa pärast seda kuupäeva;
3. märgib, et Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid võivad aidata stimuleerida erasektori investeeringuid energiatõhusatesse toodetesse, transpordiliikidesse, hoonetesse, ehitustöödesse ja teenustesse, sealhulgas energiatõhusatesse teenustesse, võib aidata vähendada avaliku sektori asutuste energiaarveid ning anda sama raha eest suuremat väärtust; tervitab energiatõhususe kavandatavat esmatähtsaks muutmist programmi Horisont 2020 energiauuringute peatüki raames;

⁽¹⁾ Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Hoonete energiatõhususe rahaline toetamine” (COM(2013)0225), 18. aprill 2013.

⁽²⁾ Nõukogu kokkuvõttev aruanne 6754/13: Euroopa poolaasta rakendamine, 4. märts 2013.

Teisipäev, 10. september 2013

4. rõhutab käesoleva rahastamisperioodi kogemust, millest nähtub, et Euroopa struktuuri ja investeerimisfondidest energiatõhususele eraldatud vahendeid ei suudeta täielikult ära kasutada; rõhutab seetõttu, et finantsraamistikus 2014–2020, milles nähakse energiatõhususele eraldamiseks ette rohkem vahendeid, tuleb kanda hoolt selle eest, et kohalikel ja piirkondlikel asutustel oleks nendele vahenditele hõlpsam juurdepääs;
5. rõhutab, et liikmesriigid peaksid nägema Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamist energiatõhususe jaoks kui suure finantsvõimendusega investeerimisvõimalust, mitte kui kulu; kutsub komisjoni üles jätkama riigiabi eeskirjade läbivaatamist, et võimaldada energiatõhususe suuremat riigipoolset rahastamist koos Euroopa investeeringutega;
6. rõhutab ühtekuuluvuspoliitika ja sellele eraldatud rahaliste vahendite olulisust nutivõrkude ja intelligentsete võrgustike täielikul väljaarendamisel, mille tulemusena tõhustatakse piirkondade energiasüsteeme, vähendades energia tarbimist ja energiakadu;
7. rõhutab, et kohalikel ja piirkondlikel asutustel peavad olema piisavad pädevused ja kohustused mitte üksnes seoses energia tarnimise ja -kasutusega vaid ka seoses energiatõhususe eesmärkidega;
8. palub komisjonil suurendada energiatõhususe standarditele vastavate sotsiaalelamute ehitamist käsitlevate piirkondliku riigiabi suuniste ja säästvasse hoonetesse ja säästvasse energiasse investeerimise õiguskindlust;
9. tuletab meelde, et mõnede teadusuuringute kohaselt ei suutnud 2010. aastal ligikaudu 9 % ELi, Norra ja Šveitsi kodanikest (52,08 miljonit inimest) oma kodu piisavalt soojaks kütta; märgib, et kütteostuvõimetus on eriti suur uutes liikmesriikides ja selle põhjuseks on enamasti halvasti soojustatud kodud; kutsub komisjoni üles uurima üksikasjalikult seost energiatõhususe edendamise, kütteostuvõimetus ja haavatavate tarbijate vahel; rõhutab, et energiatõhususe meetmetest tulenev sääst peab lõpuks kajastuma tarbijate arvetel;
10. märgib, et energiatõhususe potentsiaali ei ole teatud majandussektorites, nagu ehitus- ja transpordisektor, veel tõhusalt ellu viidud ja et struktuurifondide ja Ühtekuuluvusfondi toetused või muud investeeringud suuremasse energiatõhususse peaksid aitama suurendada töövõimalusi nendes sektorites;
11. rõhutab vajadust tagada, et sotsiaalelamute ehitamine ja renoveerimine toimub eesmärgiga saavutada energiatõhususe alased eesmärgid ja standardid; palub subsidiaarsuspõhimõtet järgides liikmesriikidel ja kõigil sidusrühmadel võtta sotsiaalelamumajandust arvesse riiklikes reformikavades ja järgmise programmitöö perioodi 2014–2020 partnerluslepingute esmatahtsate strateegiliste valdkondade kavandamisel; tuletab liikmesriikidele sellega seoses meelde energiatõhususe direktiivi 2012/27/EL artikli 20 sätteid;
12. tunnistab, et üks suurimaid takistusi energiasäästu saavutamisele kohalikul ja piirkondlikul tasandil on vajadus teha eelnevaid investeeringuid; on veendunud, et iga ELi tasandil võetava meetme puhul tuleks kohaselt arvestada tagajärgi omavalitsusüksustele ja piirkondadele ning nende eelarvepiiranguid; soovib seetõttu energiavaldkonna arengusuuniste koostamisel konsulteerida kohaliku ja piirkondliku tasandi esindajatega ja pakkuda rahalist toetust kohaliku ja piirkondliku tasandi programmidele, mis on ette nähtud olemasolevate energiaallikate kasutamiseks;
13. tuletab meelde, et Euroopa Parlament on juba vastu võtnud raporti ELi ühtekuuluvuspoliitika ja selles osalejate rolli kohta Euroopa uue energiapolitiika rakendamisel, ning et see raport hõlmab ka energiatõhususe küsimusi;

Programmitöö periood 2014–2020 ja seadusandlikud muudatused

14. märgib, et ühtekuuluvuspoliitika peaeesmärk on endiselt piirkondadevahelise majandusliku, sotsiaalse ja piirkondliku ebavõrdsuse vähendamine, ja on arvamusel, et energiatõhususpoliitika ei tohiks selle eesmärgi saavutamist takistada; rõhutab, et mõnedel ELi vaeseimatel piirkondadel võivad olla teised prioriteedid ja nende puhul tuleb esmajärjekorras investeerida muudesse valdkondadesse; toonitab, et ühtekuuluvuspoliitika tugevuseks on tema paindlikkus ja fondide detsentraliseeritud haldamine kohalikul tasandil;

Teisipäev, 10. september 2013

15. tuletab meelde Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) käsitleva määruse muutmist 2009. aastal seoses energiatõhususega, mille tulemusel muudeti elamud ELi kõigis piirkondades rahastamiskõlblikuks, kehtestades ülempiiriks 4 %; märgib, et sätete hilise muutmise tõttu, millest tulenes rakenduskavade muutmise programmeerimisperioodi vältel, ei ole see poliitiline meede paljudes liikmesriikides oluliselt suurendanud sellele eesmärgile suunatud vahendeid; märgib, et kuna selle muudatusega ei kaasnenud täiendavaid ELi poolseid rahastamisvahendeid, lükkasid mõned liikmesriigid selle võimaluse tagasi, samas kui teiste liikmesriikide puhul on leitud tugev seos vahendite vähesuse kasutusvõime ja nõrga haldusfunktsiooni vahel; juhib tähelepanu energiatõhususe meetmete õigusliku selguse tähtsusele enne programmitöö perioodi 2014–2020 ja selle ajal;
16. peab kiiduväärseks ERFi ja Ühtekuuluvusfondi pakutavaid võimalusi ja nende tähtsat rolli energiatõhususe eesmärkide elluviimisel uuel programmitöö perioodil 2014–2020; toetab eelkõige ühtekuuluvuspoliitika vahendite rolli kogu ehitussektori, sealhulgas elamumajanduse tulevikus;
17. innustab liikmesriike kehtestama oma tööprogrammides lihtsad ja mittebürookraatlikud menetlused majapidamiste energiatõhususe parandamiseks eraldatud rahaliste vahendite kasutamiseks;
18. innustab liikmesriike tagama, et detsentraliseerimiskorraga antakse omavalitsusüksuste ametiasutustele vahetu juurdepääs majapidamiste energiatõhususe parandamiseks ette nähtud rahalistele vahenditele;
19. tervitab ERFi määruse üle peetud läbirääkimiste tulemusi, milles käsitletakse konkreetsete temaatiliste eesmärkide jaoks ette nähtud osa igale piirkonnakategooriale ning mis võimaldavad energiatõhususe ja taastuvate energiaressursside eraldisi suurendada; tuletab meelde, et kõrgel tasemel kehtestatud minimaalne osakaal on kohalike osalejate hõlpsamaks mobiliseerimiseks ülitähtis ja aitab ellu viia pikaajalisi stabiilseid renoveerimisprogramme;
20. tervitab komisjoni ettepanekut laiendada innovatiivsete rahastamisvahendite kasutusala programmitöö perioodil 2014–2020 kõigile temaatilistele eesmärkidele, sealhulgas energiatõhusus;
21. pooldab komisjoni ettepanekuid Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide lihtsustamise kohta uuel programmitöö perioodil 2014–2020; on veendunud, et ühissätete määrust käsitlevad läbirääkimised peaksid lõppema mitme fondi eduka kasutuselevõtuga, mis oleks väga kasulik energiatõhususe projektidele;
22. peab tänuväärseks ühissätete määrust käsitlevatel läbirääkimistel saavutatud edu partnerluslepingute vallas; kutsub sellega seoses liikmesriike ja korraldusasutusi üles töötama koos energiatõhususe valdkonna asjatundjatega, et seda mehhanismi oma rakenduskavade ettevalmistamisel hästi ära kasutada;
23. innustab liikmesriike tugevdama seoseid nende vastavate riiklike energiatõhususe tegevuskavade ja rakenduskavade vahel, tagamaks, et Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid on osa ühtsest strateegiast, vastates samal ajal territoriaalsetele vajadustele; rõhutab, et energiatõhususe peamine eesmärk peaks olema energiasõltumatuse saavutamine piirkondlikul ja kohalikul tasandil;
24. usub, et ELi meetmetega peaks toetama energiatõhusust energia tootmise, jaotamise ja tarbimise etapis; märgib, et samal ajal kui praegu kulutatakse ühtekuuluvuspoliitika raames energiale eraldatud raha peamiselt taastuvatele energiaallikatele⁽¹⁾, tuleb leida parem tasakaal, mille puhul suunatakse suurem rahastamisprotsent energiatõhususe projektidele;

⁽¹⁾ Instituudi Iseri Europa aruanne komisjonile „Expert evaluation network delivering policy analysis on the performance of Cohesion policy 2007–2013 – Synthesis of national reports 2011 – renewable energy and energy efficiency of housing” („Asjatundjatest koosneva hindamisvõrgustiku poliitikaanalüüs 2007.–2013. aasta ühtekuuluvuspoliitika tulemuste kohta – riiklike aruannete kokkuvõttev aruanne 2011 – taastuvenergia ja eluasemete energiatõhusus”), http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/eval2007/expert_innovation/2011_synt_rep_en.pdf

Teisipäev, 10. september 2013

25. rõhutab, et liigne täpsustamine ja siduvad sihtmärgid seoses energiatõhususe eesmärkide rakendamisega võivad suurendada piirkondlike ja kohalike asutuste kulutusi nende meetmete rakendamisel ning põhjustada lisakulusid tarbijatele;

26. rõhutab, et tähtis on integreerida energiatõhususe mõõde arukat spetsialiseerumist käsitlevatesse teadusuuringute ja innovatsiooni strateegiatesse, mille liikmesriigid ja piirkonnad peavad välja töötama selleks, et saada juurdepääs tulevase ühtekuuluvuspoliitika valdkonda kuuluvatele innovatsioonialastele rahastamisvahenditele;

27. tuletab liikmesriikidele veel kord meelde, et oluline on hästi rahastada 2014.–2020. aasta mitmeaastase finantsraamistiku eelarvet, kus ühtekuuluvuspoliitika võiks olla ja peaks olema majanduse taastamise eestvedaja;

Teadlikkuse suurendamine ja teabe levitamise tähtsus

28. kutsub komisjoni üles veelgi paremini levitama kohalikele ja piirkondlikele asutustele praktilist teavet energiatõhususe investeringute kasulikkuse, parima meetoodika, standardite ja rahaliste stiimulite ning asjakohaste teenuste osutajate kohta, sealhulgas energiatõhususe lepingute kohta; märgib, et probleemiks on energiateenuste ettevõtete puudumine paljudes piirkondades ja liikmesriikides, mis võib mõjutada energiatõhususe jaoks ette nähtud rahaliste vahendite kasutuselevõttu;

29. toonitab, et üksikasjaliku teabe puudumine hoonestuse omaduste kohta piirkondlikul tasandil on riiklikele ja piirkondlikele ametiasutustele strateegiate ja kavade koostamisel suureks takistuseks; märgib, et direktiivis 2012/27/EL on ette nähtud nõuded selle teabe loetlemise kohta, ning palub viia see lõpule ka piirkondlikul tasandil ja teha see üldsusele kättesaadavaks;

30. ergutab korraldusasutusi parandama rakenduskavade nähtavust ja võimalusi, mida jätkusuutlikud energiaprojektid võimalike toetusesaajatele pakuvad; soovib seda teha riiklike veebisaitide, platvormide või andmebaaside loomise kaudu võimalike toetusesaajate ja sidusrühmade jaoks, seminaride ja ürituste korraldamise kaudu sihtrühmade teavitamiseks ning meetmete kaudu, millega suurendatakse olemasolevate veebiressursside (näiteks veebiportaal Build Up ja SF Energy Invest käsiraamat) nähtavust ja kättesaadavust;

31. ergutab korraldusasutusi edendama programmitöö perioodil 2014–2020 integreeritud projekte, lähenedes energiatõhususele terviklikult territoriaalsel tasandil, kasutades eelkõige ära uusi strateegilisi programmitöö vahendeid, nagu integreeritud territoriaalne investeering, ning kaasates olemasolevaid algatusi, nagu nn linnapeade pakt, et aidata välja töötada integreeritud kavasid; ergutab komisjoni ja liikmesriike kohaldama kiirmeetodit selliste omavalitsuste taotluste rahastamiseks, kes on allkirjastanud linnapeade pakti ja täidavad täielikult selle nõudeid;

32. väljendab heameelt iga-aastase konverentsi „Avatud uste päevad” ning 2012. aastal kohalike ja piirkondlike energiatõhususe projektide tarvis loodud arvukate töörühmade üle; soovib komisjonil, liikmesriikidel ja korraldusasutustel tugineda sellele üritusele oma teabevahetusplatvormide rajamisel, et edendada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest rahastatavate energiatõhususe projektide rakendamisel ja juhtimisel äärmiselt vajalikku dialoogi ja parimate tavade vahetamist;

Suutlikkuse suurendamine ja tehniline abi

33. kutsub liikmesriike üles tegutsema komisjoni soovitude⁽¹⁾ järgi ja tõhustama suutlikkuse suurendamist, kasutades tehnilise abi eelarvet, et kohalikud, piirkondlikud ja kodanikuühiskonna osalejad saaksid osa võtta piirkondlikest ja kohalikest energistrateegiatest;

⁽¹⁾ Komisjoni 26. jaanuari 2011. aasta teatis „Kestlikku kasvu toetav regionaalpoliitika Euroopa 2020. aasta strateegias” (COM(2011) 0017).

Teisipäev, 10. september 2013

34. mõistab, et üleminekuks energiatõhusale tehnoloogiale vajame uusi oskusi, keskkonnateadlikku kutseharidust ning erikoolitust ehitussektoris ja muudes sektorites; innustab sellega seoses liikmesriike jätkama vahendite kasutamist kõigil tasanditel tehnilise abi andmiseks (näiteks Euroopa kohaliku energiaabi fondi kaudu); kutsub lisaks liikmesriike üles kasutama Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde töötajate ümberõppeks ja nende oskuste täiendamiseks vähese CO₂-heittega majanduse uute töökohtade jaoks, et vältida oskustöötajate puudujääki kõnealuses sektoris;

35. toonitab JESSICA (ühine Euroopa toetus jätkusuutlikeks investeeringuteks linnapiirkondades) ja ELENA algatuste võimalikku kasu säästvasse energiasse investeerimisel kohalikul tasandil, et aidata linnadel ja piirkondadel rakendada energiatõhususe valdkondades elujõulisi investeeringuprojekte, ning nõuab nimetatud algatuste edendamist;

36. ergutab pakkuma täiendavat haldustuge kohalikele ja piirkondlikele asutustele selliste väikeste ja keskmise suurusega energiatõhususe projektide rühmitamisel, mis tavajuhul jääksid allapoole programmide ELENA, JESSICA ja aruka energeetika programmi rahastamisele juurdepääsu künnist; juhib liikmesriikide ja komisjoni tähelepanu asjaolule, et väikestel ja keskmise suurusega linnadel ja maakogukondadel napib sageli vajalikku haldussuutlikkust, et uusi rahastamisvahendeid täielikult ära kasutada;

37. rõhutab, et bürokraatia ning menetlusliku selguse puudumine on muutnud juurdepääsu struktuurifondidele ja Ühtekuuluvusfondile raskeks ning heidutavad asjaomaseid vahendeid enim vajavaid osalejaid neid taotlemast; toetab seetõttu eeskirjade ja menetluste lihtsustamist, bürokraatia kõrvaldamist ja suuremat paindlikkust nende vahendite eraldamisel nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil; usub, et lihtsustamine edendab vahendite tõhusat jaotamist, tõstab kasutusmäära, vähendab vigu ja lühendab makseperioode ning võimaldab vaeseimatel liikmesriikidel ja piirkondadel piirkondade- ja riikidevahelise ebavõrdsuse vähendamiseks mõeldud finantsinstrumente täiel määral ära kasutada; on seisukohal, et tuleb saavutada tasakaal eeskirjade ja menetluste lihtsustamise ja stabiilsuse vahel;

Rahastamisvahendite roll

38. rõhutab, et toetuste ja rahastamisvahendite ühendamine võib osutuda edukaks ja innovatiivseks meetodiks, mille abil võimendada erasektori rahastamist, luua avaliku ja erasektori partnerluse uued mudelid ja soodustada innovatsiooni; rõhutab, kui tähtis on meelitada ligi erasektori investeeringuid energiatõhususe valdkonda nii ELi kui ka kolmandatest riikidest;

39. juhib tähelepanu asjaolule, et püüdlusi saada raha energiatõhusate projektide investeeringuteks takistavad sageli turg, regulatiivsed ja usaldusega seotud tõkked, näiteks kõrged esialgsed kulud investoritele ja raskused täpse energiasäästu potentsiaali prognoosimisel; innustab liikmesriike leidma sobivaid viise, kuidas ergutada investeeringute tegemist majapidamiste energiatõhususse;

40. rõhutab murelikult, et praegune majandus- ja finantskriis on muutnud liikmesriikide jaoks aina keerulisemaks vajalike vahendite leidmise energiatõhususega seotud programmide kaasrahastamiseks ühtekuuluvuspoliitika raames; peab seega hädavajalikuks leida ka erasektoris energiatõhususe projektide rahastamiseks uusi ja innovatiivseid lahendusi;

41. tunnustab komisjoni toetust uue ja innovatiivse rahastamisvahendi rolli suurendamisele programmitöö perioodil 2014–2020; rõhutab, et õigeaegse rahastamise ja õigusliku selguse puudumine põhjustavad suuri raskusi nii liikmesriikidele kui ka teistele sidusrühmadele, kes osalevad selliste vahendite haldamises; nõuab, et komisjon esitaks viivitamata ettepanekud selle kohta, et kasutuskõlblikud rahastamisvahendid oleksid energiatõhususe meetmete toetamiseks kättesaadavad;

42. kutsub liikmesriike üles jagama häid tavaid riiklike energiatõhususe fondide väljatöötamisel, mille puhul saab Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde kasutada rahaliste sissemaksetena või millegi sarnasena ja viia need kooskõlla täiendavate erasektori rahastamisallikatega;

Teisipäev, 10. september 2013

43. kutsub komisjoni üles edendama veelgi Euroopa Investeeringuspanga, Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga, Euroopa Nõukogu Arengupanga ja Euroopa Energiatõhususe Fondi sihipärast rahalist toetust energiatõhususe projektidele; palub Euroopa Investeeringuspangal, Euroopa Nõukogu Arengupangal ning Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupangal luua ühine töörihm, et uurida eri võimalusi uue rahastamisvahendi loomiseks, mille võiks liikmesriikidele kättesaadavaks teha koos nende riiklike energiatõhususfondidega või nende kaudu, et innustada täiendavaid erasektori investeeringuid;

44. rõhutab, et rahaliste vahendite eraldamine peab põhinema proportsionaalsuse, kulutõhususe ja majandusliku tõhususe põhimõtetel ning et see ei tohi suurendada halduskoormust;

Kliima-, geograafilised ja konkurentsioolud

45. rõhutab, et on tähtis korrapäraselt hinnata, kas energiatõhususe meetmed ja nõuded on senini piisavad, pidades silmas tegelikke kliimaolusid, tööstuse ja VKEde konkurentsivõimele avalduvat mõju ning ka energiahinna mõju erinevates liikmesriikides ja piirkondades; palub komisjonil seda tulemusnäitajate ettevalmistamisel hoolikalt arvesse võtta;

46. rõhutab samuti vajadust võtta energiatõhususega seoses arvesse äärepoolseimate piirkondade geograafilist eripära, et paremini kasutada nende saarelise asendiga seotud loodusvarasid (geotermiline, päikese-, tuule- ja mereenergia);

47. toetab programmi MARIE edusamme Vahemeremaade hoonete energiatõhususe suurendamise strateegia loomisel; kutsub sellega seoses Vahemere piirkonna liikmesriike üles jagama parimaid tavasid, et luua Lõuna-Euroopa jaoks kulutõhus mudel; nõuab sarnaste programmide loomist muudes Euroopa piirkondades, eeskätt Kesk-Euroopas; on seisukohal, et sarnast süsteemi tuleks rakendada ka äärepoolseimate piirkondade suhtes, eelkõige troopilises kliimavöötmes, kus asub enamik (kuid mitte kõik) äärepoolseimatest piirkondadest;

Näitajad ja kriteeriumid

48. palub liikmesriikidel võtta kohustus tagada avalike ja muu otstarbega hoonete vastavus kõige rangematele energiatõhususe normidele, nagu on sätestatud direktiivis 2010/31/EL, ning nende energiatõhususe korrapärane sertifitseerimine;

49. kutsub komisjoni üles täpsustama ühtekuuluvuspoliitika raames energiatõhususe ühiseid näitajaid, mida liikmesriigid kohaldavad ja kasutavad programmitöö perioodil 2014–2020;

50. kutsub komisjoni üles võtma konkreetse liikmesriigi või piirkonna ühe kWh säästmise investeeringukulude kindlaksmääramisel nõuetekohaselt arvesse iga liikmesriigi või piirkonna majanduslikku, geograafilist ja sotsiaalset olukorda;

51. palub komisjonil töötada viivitamata ja tihedas koostöös liikmesriikide ja piirkondadega välja energiatõhususe projektide hindamise suunised, mille võiks võtta aluseks projektide hindamise, järelevalve ja kinnitamise mehhanismi loomisel, ning määratleda nende kulutasuvus;

52. kutsub liikmesriike üles kohaldama energiatõhususe projektide puhul Euroopa Regionaalarengu Fondi määruse lisas määratletud tulemusnäitajaid ja kasutama ka läbipaistvaid projektide valikukriteeriume ja standardseid investeeringukulusid säästetava energiaühiku kohta, täpsustades energiatõhususe projektide pikimat vastuvõetavat lihtsat tasuvusaega;

53. võtab teadmiseks kontrollikoja viimase aruande „Ühtekuuluvuspoliitika vahenditest rahastatud energiatõhususe investeeringute kulutasuvus”; rõhutab kontrollikoja soovitusi kasutada läbipaistvaid ja rangemaid projektide valikukriteeriume nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil; võtab teadmiseks kontrollikoja järelduse, et investimisotsuse tegemiseks kasutatud hindamiskriteeriumid peavad olema selgemad ja täpsemad küsimuses, kuidas tuleks võtta arvesse energiatõhususe aspekte;

Teisipäev, 10. september 2013

54. märgib siiski, et kontrollikoja hinnang on valimi ja tasuvusaja küsimuses üsna piiratud; rõhutab, et ühtekuuluvuspoliitika on integreeritud poliitika, ja seega seda, et projektide hindamisel tuleb võtta olulusringi kuluanalüüsil põhinev terviklik lähenemisviis;

Ehitussektori tähtsus

55. juhib tähelepanu asjaolule, et energiatarbimine hoonetes moodustas suurima osa (40 %) kogu energia lõpptarbimisest ELis, millest kodumajapidamiste tarbimine moodustas 26,7 %, ning see tarbimine andis 36 % liidu CO₂-heidetest; peab kahetsusväärseks, et enamik liikmesriike ei kasuta täiel määral ära hoonete energiasäästu potentsiaali; kutsub komisjoni üles leidma viise, et ergutada jõupingutusi selle tagamiseks, et suurim energiasäästu potentsiaal ei jääks kasutamata, esitades ettepanekud selgete eesmärkide kehtestamiseks hoonete energiatarbimise suhtes liikmesriikides;

56. tuletab meelde, et hoonete loomulik renoveerimistsükkel on 40 aastat ja et selles sektoris on energia säästmistehnoloogiad hästi arenenud, mille tulemusel on enamik tõkkeid, mis takistavad energia säästmise potentsiaali täielikku ärakasutamist, mittetehnilist laadi; juhib tähelepanu asjaolule, et energiatõhususe renoveerimisprojektide laadi tõttu – kuna need on sageli vähem nähtavad, väiksemad ja keerulisemad koondada – on Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidel nende tõkete ületamiseks vajaliku rahastamise pakkumisel otsustav roll;

57. märgib, et energiasäästu potentsiaal, mis sõltub suurel määral olemasolevate hoonete seisundist, ei jagune liikmesriikide ja piirkondade vahel võrdselt; kutsub liikmesriike üles täpsustama „korraliku eluaseme” määratlust, et lisada sellesse energiatõhususe normid;

58. rõhutab, et avaliku sektori investeeringud hoonete energiatõhususse on vajalikud eriti vähem arenenud piirkondades ja ühtekuuluvuspoliitika vahenditest abi saavates liikmesriikides, kus on suur potentsiaal vähendada energiatarbimist kulutõhusate meetmete kaudu;

59. ergutab liikmesriike kasutama võimalikult palju ära riiklikke ja piirkondlikke programme tagamaks, et uued hooned kavandatakse väga energiatõhusatena ja et olemasolevate hoonete energiatõhusust suurendatakse (seadmete vahetus), muu hulgas ka madala sissetulekutega kodumajapidamiste eluasemete puhul;

60. märgib, et maapiirkondades ja äärepoolsetes piirkondades on ideaalsed tingimused tõhusate detsentraliseeritud energiatootmise vormide kasutuselevõtuks, mis vähendab elektri kaugtranspordil tekkivat energiakadu;

61. kutsub asjaomaseid riigiasutusi kiirendama nende omanduses olevate hoonete renoveerimist, kasutades ühtekuuluvuspoliitika vahendeid vajaliku finantsvõimenduse tekitamiseks ja eeskuju näitamiseks;

62. kutsub liikmesriike üles pöörama erilist tähelepanu mitme pere ühisomanduses olevate korterelamute muredele, mis sageli seisnevad keerulises nn mittetellijatest tasuta teenusekasutajate probleemides;

63. palub komisjonil suurendada teadlikkust hoonete põhjaliku renoveerimise ja järkjärgulise põhjaliku renoveerimise tegelikust potentsiaalist, toetades liikmesriike ja piirkondi nende renoveerimisstrateegiade ettevalmistamisel; soovib töötada need strateegiad välja paralleelselt rakenduskavade ettepanekutega ning keskenduda nendes innovatiivsete rahastamisvahendite kasutamise kaasamisele ning lisada investorite usalduse suurendamiseks esialgsed vahe-eesmärgid;

Teisipäev, 10. september 2013

64. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ja Regioonide Komiteele.

P7_TA(2013)0346

Aadria mere ja Joonia mere kalandusstrateegia

Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta resolutsioon Aadria ja Joonia mere kalandusstrateegia kohta (2012/2261(INI))

(2016/C 093/04)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,
- võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Aadria ja Joonia mere merestrateegia” (COM(2012)0713),
- võttes arvesse nõukogu 21. detsembri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1967/2006, mis käsitleb Vahemere kalavarude säästva kasutamise majandamismeetmeid, millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 2847/93 ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1626/94 ⁽¹⁾, ning hilisemaid muudatusi (Vahemere määrus),
- võttes arvesse oma 6. veebruari 2013. aasta resolutsiooni ühise kalanduspoliitika kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse oma 22. novembri 2012. aasta resolutsiooni ühise kalanduspoliitika välise mõõtmekohta ⁽³⁾,
- võttes arvesse direktiivi 2008/56/EÜ ja liikmesriikide kohustust võtta vajalikud meetmed, et saavutada või säilitada merekeskkonnas hea keskkonnaseisund hiljemalt aastaks 2020,
- võttes arvesse oma 3. juuli 2012. aasta resolutsiooni ELi makropiirkondlike strateegiate arengu, selle praeguste tavade ja tulevikuväljavaadete kohta, sealhulgas Vahemere piirkonnas ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse oma 8. märtsi 2011. aasta seisukohta ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus teatavate kalapüüki käsitlevate sätete kohta Vahemere üldise kalanduskomisjoni (GFCM) lepinguga hõlmatud piirkonnas ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse oma 21. oktoobri 2010. aasta resolutsiooni „Integreeritud merenduspoliitika – edusammude hindamine ja uued ülesanded” kohta ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse komisjoni ettepanekut direktiivi kohta, millega kehtestatakse mereala ruumilise planeerimise ja rannikualade integreeritud haldamise raamistik (COM(2013)0133),
- võttes arvesse oma 17. juuni 2010. aasta resolutsiooni Euroopa vesiviljeluse säästva arengu strateegiale uue hoo andmise kohta ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse elupaikade direktiivi ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ ELT L 409, 30.12.2006, lk 11; ELT L 36, 8.2.2007, lk 6; ELT L 196, 28.7.2011, lk 42.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0040.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0461.

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0269.

⁽⁵⁾ ELT C 199 E, 7.7.2012, lk 193.

⁽⁶⁾ ELT C 70 E, 8.3.2012, lk 70.

⁽⁷⁾ ELT C 236 E, 12.8.2011, lk 132.

⁽⁸⁾ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ (EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7).

Teisipäev, 10. september 2013

- võttes arvesse integreeritud merenduspoliitika eest vastutavate Euroopa ministrite ja komisjoni 7. oktoobri 2012. aasta deklaratsiooni kasvu ja töökohtade loomise merenduskava kohta (Limassoli deklaratsioon),
 - võttes arvesse komisjoni teatist „Meremajanduse kasv: jätkusuutliku majanduskasvu võimalused mere- ja merendusvaldkonnas” (COM(2012)0494),
 - võttes arvesse 23.–24. juunil 2011. aastal kogunenud Euroopa Ülemkogu resolutsioone,
 - võttes arvesse Vahemere merekeskkonna ja rannikuala kaitse konventsiooni ja selle protokolle⁽¹⁾,
 - võttes arvesse komisjoni teatist „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia” (COM(2010)2020),
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 12. oktoobri 2011. aasta omaalgatuslikku arvamust Aadria mere ja Joonia mere makropiirkonna arendamise toetuseks⁽²⁾,
 - võttes arvesse Joonia piirkonna nõukogu 12. kohtumisel 5. mail 2010. aastal vastu võetud Ancona deklaratsiooni,
 - võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 10. detsembri 1982. aasta mereõiguse konventsiooni,
 - võttes arvesse ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni vastutustundliku kalapüügi juhendit, mis võeti vastu 1995. aasta 31. oktoobris,
 - võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) 199. soovitus kalandussektori töö kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse kalanduskomisjoni raportit (A7-0234/2013),
- A. arvestades, et Aadria mere ja Joonia mere⁽³⁾ ääres asub seitse riiki, kellest neli on ELi liikmesriigid (Itaalia, Kreeka, Horvaatia ja Sloveenia), üks on kandidaatriik (Montenegro) ja kaks on potentsiaalsed kandidaatriigid (Albaania ning Bosnia ja Hertsegoviina);
- B. arvestades, et piiriülene koostöö on oluline selleks, et ühiselt korraldada püügitegevust ja tagada kalavarude säästev kasutamine;
- C. arvestades, et ehkki mõned Aadria mere äärsed riigid on kehtestanud eripiirkonnad, moodustavad suurema osa Aadria merest ja Joonia merest endiselt rahvusvahelised veed;
- D. arvestades, et Euroopa Parlament rõhutas oma hiljutises ELi makropiirkondlike strateegiate arengut käsitlevas resolutsioonis asjaolu, et Aadria ja Joonia mere makropiirkondlik strateegia võib olla oluline tegur jõupingutustes, mida tehakse Lääne-Balkani riikide lepitamiseks, ja aidata kaasa sealsete riikide liiduga ühinemisele, mis võimaldab kogu Vahemere piirkonnas ühise poliitika rakendamist;
- E. arvestades, et Ancona deklaratsioonile allakirjutanud riigid palusid komisjonil koostada Aadria ja Joonia piirkonna makropiirkondliku strateegia ja võtta eeskujuks makropiirkondlikud strateegiad, mille komisjon on koostanud Läänemere (2009), Doonau (2010) ja Atlandi ookeani (2011) piirkonna jaoks⁽⁴⁾;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0128.

⁽²⁾ Arvamus COTER-V-016, raportöör Spacca (ALDE, IT), oktoober 2011.

⁽³⁾ Rahvusvaheline Hüdrograafiaorganisatsioon loeb Joonia mere lõunapiiriks joont Capo Passero (Sitsiilia) ja Tainaroni neeme (Kreeka) vahel.

⁽⁴⁾ COM(2009)0248, COM(2012)0128, COM(2010)0715 ja COM(2011)0782.

Teisipäev, 10. september 2013

- F. arvestades, et Euroopa Ülemkogu 23.–24. juuni 2011. aasta kohtumisel vastu võetud resolutsioonis kutsuti liikmesriike „jätkama koostöös komisjoniga tööd võimalike tulevaste makropiirkondlike strateegiatega, eelkõige seoses Aadria ja Joonia mere piirkonnaga”;
- G. arvestades, et Regioonide Komitee kutsus oma hiljutises arvamuses Euroopa Parlamenti üles toetama sellise Aadria ja Joonia mere makropiirkondliku strateegia koostamist, milles võetakse arvesse piirkonna ees seisvate suurte probleemide lahendamist eeskätt kalanduse ja vesiviljeluse valdkonnas;
- H. arvestades, et kalandus on traditsiooniliselt olnud suurema osa Aadria ja Joonia mere ääres asuvate piirkondade jaoks oluline sektor ning püügitegevust selles piirkonnas korraldavad praegu Vahemere üldine kalanduskomisjon (GFCM) ja rahvusvaheline Atlandi tuunikala kaitse komisjon (ICCAT);
- I. arvestades, et geofüüsikalisel on Aadria meri eriti põhjaosas valdavalt madal ja liivane ning vesi muutub sügavaks alles paljude miilide kaugusel rannikust, ja et Joonia mere basseini omadused on ülejäänud, palju sügavama Vahemerega sarnased, eeskätt GFCMi geograafilistes allpiirkondades 18 ja 19, kus sügavus ulatub kuni 2 000 meetrini;
- J. arvestades, et Aadria ja Joonia meres püütakse eri liiki kalu ja selle juures kasutatakse mitmesuguseid vahendeid ja püügiliike, nagu väikesemahuline käsitöenduslik püük, põhjatraalnoot, pelaagiline traal ja harrastuskalapüük;
- K. arvestades, et Aadria meres on palju endeemilisi kalaliike; arvestades siiski, et püügikoormuse suurenemine ja/või saaste on tekitanud tõsist kahju kalaliikidele ja kogu kalandussektorile tervikuna, eriti Itaalia rannikualal Aadria mere põhjaosas;
- L. arvestades lisaks, et viimastel aastatel on vesiviljelus Aadria ja Joonia mere piirkonnas märkimisväärselt kasvanud, kuigi seal on suured keskkonna- ja ruumialased piirangud ning kuigi kõik piirkonnad ei sobi avamerel asuvateks kasvandusrajatisteks, ja kui ka sobivad, ei ühti sellised rajatised alati muu tegevusega;
- M. arvestades, et juba on käivitatud mõned piirkondlikud koostööalgatused teaduskoostöö edendamiseks (näiteks Adriamed⁽¹⁾), et toetada vastutustundlikku kalapüüki Aadria meres,
- N. arvestades, et paljudes Euroopa Liidu liikmesriikides ei ole riiklikke või piirkondlikke arenduskavasid, millega reguleeritakse kasvanduste asutamist ranniku- ja merealadele ning määratakse selgelt kindlaks vesiviljelusel põhinevate kasvanduste asutamiseks lubatud alad, millega hoitakse ära võimalikud huvide konfliktid muude majandussektoritega, näiteks turismi-, põllumajandus- või rannalähedase püügi sektoriga;
- O. arvestades Aadria mere kaitsealade võrgustiku (AdriaPAN) tegevust, mille abil püütakse ühiselt suurendada nende alade majandamise ja seonduvate projektide tõhusust;
- P. arvestades, et integreeritud lähenemisviisi väljatöötamisega Aadria ja Joonia mere merenduspoliitikas peab kaasnema dialoog ja partnerlus kõikide rannikuriikidega, kuna merega seotud tegevused on loomult piiriülesed ja mereressursid jagatud;

Üldised kaalutlused

1. juhhib tähelepanu asjaolule, et Lissaboni lepingu jõustumisega on Euroopa Parlamendist saanud täieõiguslik kaasseadusandja kalanduse ja vesiviljeluse sektoris, ning seepärast kavatseb parlament täita täiel määral oma rolli ELi, piirkondliku ja piirkonnaülese kalanduspoliitika kujundamisel;

⁽¹⁾ Adriamed on FAO piirkondlik projekt, mida rahastavad Itaalia põllu-, toidu- ja metsamajanduspoliitika ministeerium ja Euroopa Komisjon ning mille eesmärk on edendada teaduskoostööd Aadria mere piirkonna riikide (Albaania, Horvaatia, Itaalia, Montenegro ja Sloveenia) vahel vastavalt vastutustundliku kalapüügi juhendile (FAO).

Teisipäev, 10. september 2013

2. on seisukohal, et Aadria ja Joonia mere strateegias tuleb viidata konkreetselt kalavarude ja vesiviljelussektori, sh tööhõive jätkusuutlikule arengule ja kasvule;
3. on seisukohal, et Aadria ja Joonia mere strateegia peaks püüdma tagada keskkonna säilitamist ja kaitset;
4. tunneb heameelt komisjoni 3. detsembri 2012. aasta teatise üle, mis on hea alus sellise õigusraamistiku vastuvõtmisele, millega tihendada Aadria ja Joonia mere ääres asuvate riikide ja piirkondade koostööd eesmärgiga edendada vastutustundlikku ja majanduslikult jätkusuutlikku kalandust rannikualade elanike huvides;
5. on sellega seoses seisukohal, et integreeritud merenduspoliitikal peaks olema tähtis roll Aadria ja Joonia mere pikaajalise strateegilise poliitika arendamisel eesmärgiga edendada merenduse ja meremajandusega seotud majanduskasvu ja säilitada mereökosüsteemid tulevaste põlvkondade jaoks;
6. on lisaks seisukohal, et mereruumi planeerimine kui protsess, mille käigus analüüsitakse ja kavandatakse inimtegevuse ajalist ja ruumilist jaotumist Aadria ja Joonia mere piirkonnas – eeskätt Aadria mere põhjaosas –, on kalandussektori ja sellega seotud tegevuste jätkusuutliku tuleviku jaoks otsustava tähtsusega;
7. kordab taas, et toetab makropiirkondliku strateegia väljatöötamist kõnealuse olulise merepiirkonna jaoks eesmärgiga lahendada ühiseid ülesandeid ja probleeme, millega asjaomaste piirkondade elanikud kokku puutuvad, ning edendada sealset majanduse ja Euroopa integratsiooni arengut;
8. on seisukohal, et kõik Aadria ja Joonia mere piirkonda käsitlevad ELi programmid ja rahastamisvahendid ⁽¹⁾ ning ühinemiseelse abi rahastamisvahendid (IPA) peaksid olema omavahel kooskõlas ja neid tuleks kasutada võimalikult tulemuslikult, et see tooks tegelikku lisandväärtust piirkonna kalandussektori ettevõtjatele ja äriühingutele;
9. on täiesti veendunud, et kõik jõupingutused, mis tehakse vastutustundliku ja säästva kalanduse edendamiseks kogu Aadria ja Joonia mere piirkonnas, võivad soodustada asjaomaste riikide rannikualade ja maapiirkondade arengut ning vastastikku toetavat majandustegevust, näiteks kalandusturismi, millega tegelevad kutselised kalurid ja mis seisneb selles, et kalalaevadele võetakse inimesi turismi ja puhkamise või õppimise eesmärgil, kuid samas järgitakse kogu tegevuses säästva kalapüügi põhimõtteid, millega kaitstakse sealset keskkonda ja loodusrikkust;
10. on seisukohal, et Barcelona konventsioon ja selle protokoll rannikualade integreeritud haldamise kohta, mis jõustus 2011. aasta märtsis, võiks olla mudeliks, mille järgi muuta integreeritud poliitika Aadria ja Joonia merega piirnevatele liikmesriikidele kohustuslikuks;
11. on seisukohal, et praegu kättesaadav teave Aadria ja Joonia mere kalavarude, nende liikumise ja jaotumise ning harrastuspüügi kohta ei ole piisav, ning kutsub seepärast pädevaid asutusi ja teadusasutusi kõrvaldama kiiresti selle puudujäägi;
12. kutsub komisjoni üles võtma edasisi meetmeid, et edendada merekeskkonna ja kalandusega seotud teadusuuringute programme, ja julgustada selliste uuringute tulemuste levitamist ja kasutamist;
13. on seisukohal, et kaubandusküsimustes võiks heade tavade eeskujuks võtta eri piirkondade haldusasutuste koostöövormid ⁽²⁾ ja laiendada nende kasutamist muudele valdkondadele, et tagada eeskätt kohalike kalandus- ja vesiviljelustoodete parem jälgitavus, kasumlikkus ja turustamine;
14. pooldab kõikide sidusrühmade osalemist jätkusuutliku ja produktiivse kalandussektori arendamises selles valdkonnas;

⁽¹⁾ Struktuurifondid (ERF, Ühtekuuluvusfond, ESF, EKF/EMKF), samuti 7. raamprogramm ja LIFE+.

⁽²⁾ Näiteks Aadria mere põhjaosa kalanduse ja vesiviljeluse sotsiaal-majanduslik vaatluskeskus.

Teisipäev, 10. september 2013

15. peab kogu Aadria ja Joonia mere piirkonna kalandus- ja vesiviljelussektori säästva arengu ja rannikualade elanike tööhõive suurendamise seisukohalt äärmiselt oluliseks seda, et väärtustataks naiste väga olulist osa kalandussektoris, soodustataks nende väljaõpet ning kaasataks neid rannikualade tegevusrühmade ja tootjaorganisatsioonide töösse;
16. nõuab stiimulite kasutamist, mis aitaksid kaasata kalandus- ja vesiviljelussektorisse noori ning julgustada neid selles valdkonnas tegutsema;
17. osutab asjaolule, et parlament on juba varem juhtinud tähelepanu vajadusele lihtsamate, sidusamate ja läbipaistvamate vesiviljelust käsitlevate õigusaktide järele, mis kaotaksid sellised tõkked, mis siiani takistavad ELi vesiviljelussektori täieliku potentsiaali ärakasutamist, ja et selleks on vaja kehtestada selged ja järjepidevad ELi ja riiklikud eeskirjad ning liikmesriigid peavad koostama selgelt määratletud mere- ja rannikuala arengukavad vastavalt GFCMi poolt hiljuti vastu võetud suunistele ⁽¹⁾;
18. tuletab meelde, et vesiviljelussektori sihipärane arendamine võib luua suurt turismihuvi pakkuvast Aadria ja Joonia mere rannikuala piirkonnas uusi, hooajast sõltumatu töökohati ning anda sellega olulise panuse tööhõive suurendamisesse;
19. rõhutab, et vesiviljelustegevuste laiendamine ei tohi ohustada hea keskkonnaseisundi saavutamist vastavalt direktiivile 2008/56/EÜ ning see peab toimuma täielikus kooskõlas kõikide liidu keskkonnaalaste õigusaktidega;
20. tuletab meelde, et kalavarude ja merekeskkonna kaitse reostuse ning ülemäärse ja/või ebaseadusliku püügi eest on võimalik ainult ühise merendustegevuse teabe- ja järelevalvesüsteemi võrgustiku loomise abil, mida tehakse tihedas koostöös asjaomaste riikide ja rannäärsete piirkondadega;

Konkreetsed märkused

21. nõuab tungivalt, et Aadria ja Joonia mere piirkonna rannikuriigid koostaksid ühiselt ülevaate selle piirkonna geomorfoloogilisest ja batümeetrilisest eripärast, mereliikide esinemisest ja jaotumisest ning erinevatest püügitehnikatest, et saavutada üldine perspektiiv, mis oleks aluseks kalavarude paremale haldamisele ning aitaks edendada kalandustegevust mis tahes tulevase makropiirkondliku strateegia raames;
22. nõuab seepärast tungivalt, et komisjon võtaks võimalikult kiiresti ja igal juhul 2013. aasta jooksul vastu asjakohase tegevuskava Aadria mere ja Joonia mere makropiirkondliku merestrategie konkreetseks kohaldamiseks ning loeks kalandussektori kogu strateegia esmatähtsaks valdkonnaks, võttes arvesse geofüüsikalisi erijooni ning sidudes selle tegevuskava regionaalpoliitikaga, liidu integreeritud merenduspoliitikaga ja Euroopa Ühendamise Rahastuga, et selle võimendavat mõju maksimeerida;
23. palub komisjonil esitada võimalikult kiiresti määruse ettepaneku, millega määratakse kindlaks Aadria ja Joonia mere kalapüügi ühised tehnilised meetmed, püügikoormus, püügiajad ja püügivahendid, mida on lubatud kasutada Aadria ja Joonia meres, samuti muud vajalikud majandamismeetmed;
24. peab kahetsusväärseks, et liikmesriigid ei ole paremini ära kasutanud individuaalseid majandamiskavasid, mis võimaldavad peatada teatud üldiste reeglite kohaldamist, et saaks arvesse võtta erijooni; leiab, et see oleks oluliselt lihtsustanud kohalikku majandamist ja andnud väärtuslikku teavet olukorra kohta eri piirkondades, võimaldades teha vajalikke muudatusi; palub seepärast rannikäärsetel liikmesriikidel teha konstruktiivset koostööd omavahel ja komisjoniga, et kalavarude majandamise meetmeid pidevalt kohandada ja uuendada;
25. kutsub komisjoni üles looma alalise dialoogi Aadria ja Joonia mere piirkonna kolmandate riikidega, et sõlmida kahe- või mitmepoolsed kokkulepped eesmärgiga liikuda eeskirjade ja kalavarude majandamise ühtlustamise ja standardimise suunas, et saavutada ELi ühise kalanduspoliitika eesmärgid Vahemeres, kasutades seejuures täielikult ära rahvusvaheliste ja piirkondlike kalandusorganisatsioonide pakutavat koostööraamistikku; juhib tähelepanu asjaolule, et Aadria ja Joonia mere strateegia võib olla lisandväärtusega ainult juhul, kui arvesse on võetud kõiki piirnevaid riike, nii ELi kuuluvaid kui ka mittekuuluvaid;

⁽¹⁾ Resolutsioon GFCM/36/2012/1 vesiviljeluseks eraldatud alade juhiste kohta, mis võeti vastu GFCMi 36. kohtumisel (mai 2012).

Teisipäev, 10. september 2013

26. kutsub komisjoni üles edendama ühise kalanduspoliitika eesmärke, eeskätt saavutama hiljemalt 2020. aastaks kõikide kalavarude puhul maksimaalset jätkusuutlikku saagikust ületava taseme, ja ergutama ökosüsteemipõhise lähenemisviisi kasutamist kolmandate riikide suhtes;
27. palub komisjonil tihendada koostöös rannikuäärsete riikidega heade tavade vahetamist ning edendada merekaitsealade loomist kõige enam ohustatud liikide taastamiseks;
28. kutsub komisjoni üles edendama merestrateegia raamdirektiivi eesmärkide saavutamist Aadria ja Joonia mere äärsetes kolmandates riikides, nimelt hea keskkonnaseisundi saavutamist merekeskkonnas hiljemalt 2020. aastaks;
29. palub sellega seoses, et komisjon õhutaks Aadria ja Joonia mere äärseid liikmesriike töötama välja ja rakendama ökosüsteemipõhise lähenemisviisiga merestrateegiaid, mis tagaksid keskkonnaprobleemide arvestamise eri poliitikavaldkondades, mis mõjutavad merekeskkonda, võttes arvesse piirnevate kolmandate riikide piiriüleseid mõjusid merevee kvaliteedile;
30. tuletab meelde, et on olemas rahalised vahendid nii tulevases Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist (EKMF) (andmekogumisprogrammide kaudu) kui ka liidu erinevate teadusuuringute programmide raames, et parandada teadmisi merekeskkonnast, sh kalaliikidest, ning rakendada kalanduses rohkem innovatsiooni ja paremaid tavasid; kutsub seepärast liikmesriike üles esitama nendes valdkondades projekte ning on seisukohal, et tugevdatud koostöö nii ELi kuuluvate kui ka mittekuuluvate rannikuriikide vahel võib viia äärmiselt huvitavate algatusteni, millest saaks ELi liikmesriikide esitatud projektide kaudu kasu Aadria ja Joonia mere piirkond;
31. palub komisjonil hinnata võimalust võtta koostöös Euroopa Investeerimispannaga ning FEMiPi⁽¹⁾ kogemusele tuginedes kasutusele sihtotstarbeline eelarverida kõnealuse strateegia meetmete ja eesmärkide elluviimiseks, et mitte muuta olukorda keerulisemaks uute eelarvevahendite vastuvõtmisega; palub komisjonil kaaluda ka võimalust kasutada projektivõlakirju ning avaliku ja erasektori partnerlust kui väga sobivaid rahastamisvahendeid;
32. kutsub komisjoni üles tegema ettepaneku moodustada juba tegutsevas Vahemere piirkondlikus nõuandekomisjonis nii Aadria mere kui ka Joonia mere jaoks eraldi konsultatiivorganid, võttes eeskujuks Itaalia vetes⁽²⁾ nn merepiirkondade loomisega saadud häid kogemusi (nt Põhja-Aadria kalanduspiirkond, mis loodi 2012. aastal Aadria mere põhjaosa kalandussektori ühiseks ja kooskõlastatud majandamiseks poliitilisest, majanduslikust, sotsiaalsest ja keskkonna seisukohast);
33. palub komisjonil lisada tulevases mereruumi planeerimist käsitlevasse õigusakti ettepanekusse sätteid, millega kohustatakse mereäärseid liikmesriike koostama nende territooriumil kehtivate keskkonnavalade ja turismi toetavate õigusaktide loetelu ning võtma piiranguteta alade suhtes vastu mere- ja rannikuala arengukavad, millega sätestatakse nende piirkondade kasutamise vastuvõetavus ja kokkusobivus, lihtsustamaks juurdepääsu aladele, mis on sobilikud vesiviljelusettevõtete loomiseks;
34. palub, et komisjon koostaks Aadria ja Joonia mere spetsiaalse töökava, püstitades selle piirkonna jaoks tuleviku eesmärgid, nagu tehakse praegu Vahemere puhul (IMP-MED projekt); toonitab, et seda töökava tuleks käsitleda kui projekti, mis võib saada toetust EKMFist;

⁽¹⁾ Euroopa – Vahemere piirkonna investeerimis- ja partnerlusrahastu.

⁽²⁾ Merepiirkondade loomise eesmärk on tihendada riigi ja piirkondade vahelist koostööd, et arendada ja toetada kalandus- ja vesiviljelussektorit ning edendada kalandussektori tootjate ja ettevõtete partnerlust.

Teisipäev, 10. september 2013

35. nõuab tungivalt, et komisjon koostaks karistusmeetmete paketi, et oleks võimalik karistada liikmesriike, kes ei täida oma kohustusi andmete kogumise ja edastamise osas või ei suuda lahendada probleeme ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi oma vetes;

o

o o

36. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

P7_TA(2013)0347

Tõhusam ja kulutasuvam suuline tõlge Euroopa Parlamendis

Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta resolutsioon tõhusama ja kulutasuvama suulise tõlke kohta Euroopa Parlamendis (2011/2287(INI))

(2016/C 093/05)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 286,
 - võttes arvesse oma 5. septembri 2006. aasta resolutsiooni Euroopa Kontrollikoja eriaruande nr 5/2005 kohta, mis käsitleb Euroopa Parlamendi, komisjoni ja nõukogu suulise tõlke kulusid ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 5/2005 parlamendi, komisjoni ja nõukogu suulise tõlke kulude kohta koos institutsioonide vastustega ⁽²⁾;
 - võttes arvesse juhatuse liikmetele edastatud teadet, mis käsitleb ressursitõhusat täielikku mitmekeelsust suulises tõlkes ja Euroopa Parlamendi 2012. aasta eelarve kohta tehtud otsuse rakendamist,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi peasekretäri 9. aprilli 2013. aasta aruannet „Keerukama tuleviku suunas – Euroopa Parlament aastal 2025 – Vastused”,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A7-0233/2013),
- A. arvestades, et Euroopa Parlamendi ja liidu kui terviku üheks keskseks elemendiks on mitmekeelsus, ning arvestades, et sellega tagatakse kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse austamine ning eri päritolu ja taustaga ELi kodanike võrdne kohtlemine;
- B. arvestades, et mitmekeelsuse põhimõte Euroopa Parlamendis on parlamendi poliitilise ja suhtluslase ning kaaseadusandjaks olemisega seonduva tegevuse alus;

⁽¹⁾ ELT C 305 E, 14.12.2006, lk 67.

⁽²⁾ ELT C 291, 23.11.2005, lk 1.

Teisipäev, 10. september 2013

- C. arvestades, et mitmekeelsuse põhimõttega Euroopa Parlamendis tagatakse, et Euroopa kodanike õigust kandideerida Euroopa Parlamendi valimistel ei piirata põhjendamatuks;
- D. arvestades, et mitmekeelsus tagab kodanike õiguse suhelda parlamendiga mis tahes ELi ametlikus keeles, andes neile sellega võimaluse rakendada oma demokraatliku kontrolli õigust;
- E. arvestades, et parlamendi tõlketeenistused, tagades liidu ainulaadses 24 ametlikul keelel põhinevas mitmekeelses struktuuris läbipaistvuse, hõlbustavad suhtlemist ja kindlustavad, et parlament jääb avatuks kõigile Euroopa kodanikele;
- F. arvestades, et parlamendi kodukorras on sätestatud, et igal parlamendiliikmel on õigus parlamendis sõna võtta soovikohases ametlikus keeles ja sõnavõtt tõlgitakse sünkroonselt teistesse ametlikes keeltesse, millega tagatakse demokraatlik õigus olla valitud Euroopa Parlamenti keeleoskusest sõltumata;
- G. arvestades, et mitme järjestikuse laienemise tulemusena on mitmekeelsusega seotud ülesanded saanud oma ulatuse, keerukuse ja poliitilise asjakohasuse seisukohast täiesti uue mõõtme, ning arvestades, et ulatuslik mitmekeelsus tähendab parlamendi ja seega ka liidu kodanike jaoks loomulikult suuri ja kasvavaid kulusid;
- H. arvestades, et parlamendi 2012. aasta eelarves oli vaja saavutada märkimisväärne kokkuhoid, sealhulgas suulise tõlke teenuste kulude vähendamine 10 miljoni euro võrra aastas, et eelarve kasv võrreldes eelnenud aastaga ei ületaks 1,9 %;

Suulise tõlke raamistik Euroopa Parlamendis

1. tõdeb, et Euroopa Liit on ainus organisatsioon maailmas, mille ametlik mitmekeelsuse poliitika põhineb 24 ametlikul keelel ning kus tuleb katta 552 keelekombinatsiooni; väljendab sellega seoses heameelt parlamendi suulise tõlke teenuste väga kõrge kvaliteedi üle, kuid on veendunud, et tuleks leida viise, kuidas vähendada mitmekeelsuse keerukast struktuurist tingitud koormust ja sellega seotud märkimisväärseid ja suurenevaid kulusid;
2. märgib, et Strasbourgi ja Brüsseli täiskogu istungitel alates 2009. aasta septembrist kuni 2013. aasta veebruarini kõneldi kõikidest keeltest inglise keelt 26 979 minutit (29,1 %), saksa keelt 12 556 minutit (13,6 %), prantsuse keelt 8 841 minutit (9,5 %), eesti keelt 109 minutit (0,1 %) ja malta keelt 195 minutit (0,2 %);
3. rõhutab, et avalikkusel on nii täiskogu istungitele kui ka parlamendikomisjonide koosolekutele juurdepääs veebiülekanne ja tellitavate videoülekanne kaudu – uute meediakanalite kaudu, mis suurendavad Euroopa Parlamendi tegevuse läbipaistvust ELi kodanike jaoks – ning et nende kättesaadavus kõikides ametlikes keeltes toonitab parlamendi demokraatlikku ja kultuuridevahelist olemust;
4. märgib, et mõned rahvusvahelised organisatsioonid, nt Ühinenud Rahvaste Organisatsioon ja Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsioon, tegutsevad ainult valitsustevahelisel tasandil ja neil puuduvad seadusandlikud ülesanded; märgib sellega seoses, et ÜROs, millel on 192 liiget, kasutatakse kuue ametliku keelega tõlkerežiimi, ning NATOs (28 liiget) kasutatakse peamiselt inglise keelt, kuigi seal on kaks ametlikku keelt;
5. rõhutab siiski, et parlament on otseselt valitav poliitiline organ, mille liikmed valitakse sõltumata nende keeleoskusest; kinnitab seetõttu, et iga parlamendiliikme õigus võtta sõna soovikohases ametlikus keeles on parlamendi töökorra üks oluline põhimõte;
6. märgib, et ametlike keelte kasutamise praktiline kord Euroopa Parlamendis on esitatud 2008. aastal ajakohastatud mitmekeelsuse eeskirjas; märgib, et selles eeskirjas kehtestatud nn tasakaalustatud mitmekeelsuse põhimõte tagab parlamendiliikmete vahelise ja kodanike vahelise võrdsuse; märgib, et täieliku mitmekeelsuse rakendamine põhimõttel „suuline tõlge nõudmisel” tähendab pikaajalises perspektiivis seda, et tõlketeenuste kasutajad tehakse täielikult teadlikuks nende teenuste pakkumise kuludest ja seeläbi ka oma vastutusest neid teenuseid parimal viisil kasutada;

Teisipäev, 10. september 2013

7. on veendunud, et usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet tuleb kohaldada ka suulisele tõlkele ning Euroopa maksumaksjatele parima hinna ja kvaliteedi suhte tagamiseks tuleks pidevalt kriitiliselt analüüsida, kus ja kuidas saaks parandada tõhusust ning kulutusi kontrolli all hoida või piirata;

Suulise tõlke ressursside tõhus kasutamine

8. võtab teadmiseks parlamendi juhatuse poolt 2011. aastal vastu võetud otsuse ressursitõhusa täieliku mitmekeelsuse kohta suulises tõlkes, mis suurendab suulise tõlke teenuste tõhusust ja vähendab nende struktuurseid kulusid järgmiselt:

- i) parlamendi delegatsioonide sõitudest tulenevate vajaduste vastavusse viimine olemasolevate rahaliste ja inimressurssidega,
- ii) suulise tõlke tagamine komisjonide koosolekute nädalatel esmajärjekorras kolmepoolsetele kohtumistele,
- iii) komisjonide koosolekute ühtlasem jaotamine nädala lõikes,
- iv) õhtuti toimuvate koosolekute kestuse rangem piiramine;

9. väljendab heameelt asjaolu üle, et suulise tõlke teenustele ette nähtud eelarveressursid on hakanud selle tulemusel vähenema; märgib, et 2010. aastal täideti eelarvet 54 990 000 euro ja 2011. aastal 56 964 283 euro ulatuses ning et 2012. aasta eelarve täitmine on praegu 47 000 000 eurot, kuid lõplik 2012. aasta eelarve täitmise määr selgub alles 31. detsembriks 2013 ja see võib olla suurem;

10. märgib, et 2013. aastal on suulise tõlke peadirektoraadi esialgne eelarve 58 000 000 eurot, millest 53 000 000 eurot on seotud otseselt suulise tõlke teenustega; palub end üksikasjalikult ja korrapäraselt teavitada ressursitõhusa täieliku mitmekeelsuse algatuse konkreetsetest tulemustest seoses 2013. aasta eelarvega, eelkõige kulude eeldatavast vähendamisest või suurendamisest;

11. märgib lisaks, et kuigi parlamendi suulise tõlke teenused maksid kolmeaastase perioodi jooksul kuni 2012. aasta lõpuni 157 954 283 eurot, saavutati 2012. aastal võrreldes 2010. aastaga kulude vähenemine 17 %; märgib, et suulise tõlke teenustes saavutatud arukas kokkuhoid ei seadnud mitmekeelsuse põhimõtet ohtu, ning nõuab, et parlamendiliikmetele tagataks võrdne juurdepääs tõlketeenustele ning asjaomastele teenistustele säilitataks nõuetekohased töötingimused;

12. tunneb heameelt asjaolu üle, et võrreldes 2013. aasta eelarve suurusega (58 000 000 eurot) on parlamendi 2014. aasta (valimiste aasta) tulude ja kulude eelarvestuses kavas vähendada suulise tõlke kulusid 23 %; nõuab üksikasjalikku teavet, mis tõendaks, et kavandatavad kärped on teostatavad ja suulise tõlke väga hea kvaliteet säilitatakse;

13. rõhutab, et ressursitõhusa täieliku mitmekeelsuse rakendamine on andnud tänu komisjonide koosolekute ühtlasemale jaotusele nädala jooksul märkimisväärset säästu, ilma et komisjonide koosolekute üldist arvu oleks tulnud vähendada; märgib, et selle tulemusena on tõlgipäevade koguarv vähenenud 105 258 päevalt (107 047 386 eurot) 2011. aastal 97 793 päevale (100 237 825 eurot) 2012. aastal, millega säästeti 6 809 561 eurot;

14. märgib murelikult, et mitmekeelsuse eeskirja kohta koostatud aruannete kohaselt esines komisjonide, delegatsioonide ja fraktsioonide esitatud suulise tõlke teenuste taotluste hilinevad tühistamisi ikka veel palju ja nende arv kasvas (vt allpool toodud tabelleid):

Teisipäev, 10. september 2013

Parlamendikomisjonid	2009	2010	2011	2012
Taotlused	984	1 712	2 213	2 448
Hilinenud tühistamised	76	172	238	359
%	7,72 %	10,05 %	10,80 %	14,70 %
Delegatsioonid	2009	2010	2011	2012
Taotlused	624	813	836	832
Hilinenud tühistamised	116	93	102	171
%	18,59 %	11,44 %	12,20 %	20,60 %
Fraktsioonid	2009	2010	2011	2012
Taotlused	1 922	2 310	2 297	2 146
Hilinenud tühistamised	285	378	266	292
%	14,83 %	16,36 %	11,60 %	13,60 %

15. märgib murelikult, et hilinenud tühistamiste tõttu tekkinud potentsiaalsed kulud võivad ilma mõnede tõlkide viimasel hetkel ümberpaigutamiseta moodustada olulise osa suulise tõlke kogukuludest; märgib sellega seoses, et 2011. aastal oleks kättesaadavaks tehtud ja pärast mitmekeelsuse eeskirjas ettenähtud tähtaega tühistatud suulise tõlke teenustele kulutatud 4 350 000 eurot (7,6 % suulise tõlke eelarvest) ja 2012. aastal 5 480 000 eurot (11,9 % suulise tõlke eelarvest); palub, et juhatus esitaks eelarvekontrollikomisjonile üksikasjaliku analüüsi hilinenud tühistamiste kasvava suundumuse kohta ja kehtestaks mehhanismi, mis suurendaks teadlikkust hilinenud tühistamiste tõttu raisatud ressursside kohta ning vähendaks märkimisväärselt selliste tühistamiste arvu ja osakaalu;

16. kordab, et töö kõrge kvaliteedi säilitamise kõrval on vajalik tõlkeressursse tõhusamalt kasutada ja nendega seotud kuludid kontrolli all hoida, jälgida iga keeleüksuse üldist töökoormust ning tagada, et vähendataks kulusid, mis on seotud koosolekute ja delegatsioonide visiitide jaoks tellitud suulise tõlke teenuste tühistamisest pärast mitmekeelsuse eeskirjas kehtestatud tähtaegu; nõuab, et komisjone, delegatsioone ja fraktsioone teavitataks eeskirjas sätestatud reeglitest;

17. kutsub juhatust üles töötama välja edasiste meetmete süsteemi võitlemaks selle vastu, et suulise tõlke teenuse tühistamisest teatatakse liiga hilja;

18. palub, et administratsioon võtaks suulise tõlke korraldamisel komisjonide, delegatsioonide ja fraktsioonide jaoks nende kolmes töökohas ja väljaspool täielikult ja tõhusalt arvesse parlamendiliikmete keeleoskuse ajakohastatud andmeid; nõuab, et andmeid kõikide parlamendiliikmete keeleoskuse kohta ajakohastataks igal aastal; märgib, et ajakohastatud andmete koopia tuleks edastada ka komisjonide sekretariaatidele, delegatsioonidele, fraktsioonidele ja töörühmadele;

19. nõuab, et delegatsiooni visiitide puhul tagataks suuline tõlge, võttes nõuetekohaselt arvesse parlamendi juhatuse poolt 2011. aasta detsembris vastu võetud otsust ressursitõhuga täieliku mitmekeelsuse kohta, ühte ametlikku keelde üksnes siis, kui visiidil osalev Euroopa Parlamendi liige on seda selgesõnaliselt kirjalikult taotlenud; rõhutab, et delegatsiooni visiidil osalevate tõlkide arv tuleb viia vastavalt kohaldatavatele eeskirjadele absoluutse miinimumini;

Teisipäev, 10. september 2013

20. tuletab meelde peasekretäri ettepanekut võtta meetmeid suulise tõlke teenuste kasutajate (sh komisjonid, delegatsioonid ja fraktsioonid) teadlikkuse suurendamiseks ning ootab edasisi üksikasjalikke ettepanekuid, et parandada teadlikkust tühistamiste maksumuse kohta;

21. palub administratsioonil jätkata korda, et tõlkide meeskonna juht koostab iga koosoleku lõpus kooskõlastatult koosoleku korraldanud sekretariaadiga loetelu tellitud, kuid kasutamata jäetud tõlkevõimsuse kohta; märgib, et loetelu koopia tuleks edastada asjaomase koosoleku sekretariaadile; on seisukohal, et loetelus tuleks arvesse võtta ka veebiülekanne ja tellitava videoülekanne kasutajaid;

22. võtab teadmiseks isikliku tõlgi uue teenuse, mida pakutakse parlamendiliikmetele alates 2010. aastal alanud katseprojektist; märgib, et selle uue teenuse kulud olid 2011. aastal 157 000 eurot ja 2012. aastal 115 000 eurot; on veendunud, et see teenus tuleks edasise täiustamise võimaluste leidmiseks läbi vaadata;

Suulise tõlke tulevik Euroopa Parlamendis: edasised sammud

23. väljendab heameelt suulise tõlke teenistuses viimastel aastatel saavutatud tõhususe suurendamise ja kulude vähendamise ning töö suurepärase kvaliteedi säilitamise üle; rõhutab, et suulise ja kirjaliku tõlke kulud moodustavad jätkuvalt märkimisväärse osa parlamendi eelarvest, ja on seetõttu veendunud, et mitmekeelsuse tagamine mõistlike kuludega nõuab parlamendi pidevat tähelepanu;

24. on veendunud, et eelarvekontrollikomisjoni tuleks korrapäraselt teavitada muutustest suulise tõlke kuludes; nõuab, et suulise tõlke teenistuste koostata ja peasekretärile saadetav iga-aastane aruanne mitmekeelsuse eeskirja kohta tehtaks komisjoni liikmetele kättesaadavaks;

25. asub seisukohale, et olukordi, kus teatavatesse keeltesse pakutakse suulist tõlget, kuid see jäetakse kasutamata, tuleks nii palju kui võimalik vältida; toonitab, et vaja on meetmeid tarbetu suulise tõlkega seotud kulude vähendamiseks koosolekutel, ja nõuab seetõttu, et töötataks välja ning rakendaks kiiresti süsteem, millega hoitakse ära olukord, kus suuline tõlge on kättesaadav keeltesse, mida asjaomasel koosolekul tegelikult ei räägita või mida veebiülekanne jälgijad ei ole taotlenud;

26. ootab, et peasekretär esitaks aasta lõpuks üksikasjaliku analüüsi kõikidel (töö)rühmade, komisjonide ja delegatsioonide koosolekutel tagatud suulise tõlke keelte ja nendel koosolekutel tegelikult kõneldud keelte kohta, samuti ülevaate selle kohta, milliseid erandeid delegatsioonide visiitidele juhatuse poolt 12. märtsil 2012. aastal vastu võetud üldistest suulise tõlke eeskirjadest ⁽¹⁾ taotleti ja lubati;

27. palub, et juhatus võtaks aasta lõpuks mitmekeelsuse kohta vastu uue otsuse, milles käsitletakse eelkõige nn nõudmisel suulise tõlke võimalusi ja selle tulemusel eeldatavasti saavutatavat kokkuhoidu;

28. palub seetõttu, et kontrollikoda esitaks parlamendile mõistliku aja jooksul, kuid hiljemalt 2014. aasta märtsiks parlamendi, komisjoni ja nõukogu suulise ja kirjaliku tõlke kulude kohta eriaruande, milles hinnatakse nende valdkondade finantsjuhtimise usaldusväärsust ja ajakohastatakse eriaruandes nr 5/2005 esitatud tähelepanekuid; märgib ühtlasi, et selline aruanne tuleks koostada korrapärase ajavahemike järel ja seda tuleks kasutada eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluses; kordab, et aruanne peaks andma teavet selle kohta, kas asjaomastel institutsioonidel on piisavad vahendid ja menetlused tagamaks, et:

— pakutavad teenused ei ületa tegelikke vajadusi,

⁽¹⁾ Eelkõige otsustati seda, et kuigi delegatsioonidel on väljaspool parlamendi töökohta toimuva tegevuse jaoks ettenähtud nädalatel (rohelistel nädalad) õigus täielikule suulisele tõlkele kuni viie keele vahel, nagu on sätestatud mitmekeelsuse eeskirjas, võimaldatakse delegatsioonidele, kes on taotlenud sõiduks erandi komisjonide tööks ettenähtud nädalatel, suulist tõlget piiratud mahu, mis piirdub tõlkega vaid ühte keelde.

Teisipäev, 10. september 2013

- kõiki vajalikke teenuseid on võimalik pakkuda,
- teenuseid pakutakse võimalikult madala hinnaga,
- pakutud teenused on kõrge kvaliteediga;

29. märgib ka, et nimetatud järelemeetmete aruandes tuleks hoolikalt võrrelda parlamendi ning nõukogu ja komisjoni suulise tõlke teenuste kulutasuvust ning kolme institutsiooni suulise tõlke teenuste tegelikke kulusid auditeeritud perioodil dokumenteeritud kuludega;

30. nõuab lisaks, et parlament tegeleks kiiremas korras hilinenud tühistamise suure arvu probleemiga, ja palub juhatusel esitada üksikasjalik tegevuskava nende vähendamiseks;

31. kordab, et tulemuslikkust ja kokkuhoidu võimaldavate parimate tavade vahetamiseks on kindlasti vaja institutsioonidevahelist koostööd; leiab, et institutsioonidevahelist koostööd tuleks suulise tõlke valdkonnas parandada; nõuab põhjalikku läbivaatamist, mille käigus tuleks pöörata esmatähelepanu olemasolevate ressurside tulemuslikumale jaotamisele kõigi institutsioonide vahel ja konkreetsetele meetmetele sisseostetavate suulise tõlke teenuste valdkonnas;

32. rõhutab tarkvararakenduste kui juhtimisvahendite tähtsust ja nõuab, et järgmise aasta eelarves eraldataks sellel eesmärgil rohkem vahendeid; märgib, et parlamendi haldusteenistustele asjakohase juhtimisteabe andmisega saaks tagada suurema tõhususe; peab kahetsusväärseks, et teatavates peadirektooraatides on tarkvararakenduste osas ikka veel mahajäämus, kuigi infotehnoloogia valdkonnas on tehtud alates 2010. aastast märkimisväärsed edusamme;

33. palub parlamendi asjaomastel teenistustel hinnata, kas suulise tõlke valdkonnas saavutatud märgatav tõhususe suurendamine võiks olla eeskujuks sarnasteks täiendusteks ka teistes peadirektooraatides;

o

o o

34. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

P7_TA(2013)0348

Interneti hasartmängud siseturul

Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta resolutsioon interneti hasartmängude kohta siseturul (2012/2322 (INI))

(2016/C 093/06)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni 23. oktoobri 2012. aasta teatist „Interneti hasartmängusid käsitleva tervikliku Euroopa raamistiku suunas” (COM(2012)0596),
- võttes arvesse komisjoni 18. jaanuari 2011. aasta teatist „Euroopa mõõtme arendamine spordis” (COM(2011)0012),
- võttes arvesse oma 14. märtsi 2013. aasta resolutsiooni võistluste tulemuste kokkuleppimise ja korrupsiooni kohta spordis ⁽¹⁾,

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0098.

Teisipäev, 10. september 2013

- võttes arvesse oma 2. veebruari 2012. aasta resolutsiooni Euroopa mõõtme kohta spordis ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse oma 15. novembri 2011. aasta resolutsiooni interneti hasartmängude kohta siseturul ⁽²⁾,
 - võttes arvesse oma 10. märtsi 2009. aasta resolutsiooni online-hasartmängude aususe kohta ⁽³⁾,
 - võttes arvesse 20. septembri 2012. aasta Nikosia deklaratsiooni võistluste tulemuste kokkuleppimise vastase võitluse kohta,
 - võttes arvesse nõukogu 10. detsembri 2010. aasta järeldusi ning nõukogu eesistujate Prantsusmaa, Rootsi, Hispaania ja Ungari eduaruandeid hasartmängude ja kihlvedude raamistiku kohta ELi liikmesriikides,
 - võttes arvesse ettevalmistavat meedet „Euroopa partnerlused spordi valdkonnas” ja eelkõige selliste projektide koondamist, mille eesmärk on asjaomaste sidusrühmade harimise ja teavitamise teel ennetada spordivõistluste tulemuste kokkuleppimist,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 51, 52 ja 56,
 - võttes arvesse ELi toimimise lepingule lisatud protokolli subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete kohaldamise kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu poolt kujundatud kohtupraktikat, mille kohaselt õnnemängude korraldamise asjaomases valdkonnas tunnustab kohus tarbijakaitset, nii pettuste kui ka hasartmängudega seotud kulutamisele õhutamise vältimist ning avaliku korra säilitamise üldist vajadust üldise huvi suhtes ülimuslike põhjustena, mis võivad õigustada teenuste osutamise vabaduse piiranguid ⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 22. mai 2012. aasta arvamust,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni raportit ning kultuuri- ja hariduskomisjoni ning õiguskomisjoni arvamusi (A7-0218/2013),
- A. arvestades, et hasartmängud ei ole tavapärane majandustegevus, kuna sellega võib kaasned negatiivne tervise- ja sotsiaalne mõju, mis hõlmab järgmist: hasartmängusõltuvus, mille tagajärgi ja kulu on keeruline hinnata; organiseeritud kuritegevus; rahapesu, ja võistluste tulemustes kokkuleppimine; arvestades, et interneti hasartmängud võivad olla suurema sõltuvusriskiga kui traditsioonilised võrguvälised hasartmängud, mis muu hulgas tuleneb hõlpsamast ligipääsust ja sotsiaalse kontrolli puudumisest, kuid et sellega seoses on vaja täiendavaid uuringuid ja andmeid; märgib, et nimetatud põhjustel ei takista teatavad siseturu eeskirjad – sealhulgas asutamisevabadus, teenuste osutamise vabadus ja vastastikuse tunnustamise põhimõte – liikmesriikidel kindlaks määrata oma lisameetmeid mängijate kaitseks;
- B. arvestades, et Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 35 sätestatakse inimeste tervise kaitse kohustus kõigi liidu poliitikavaldkondade ja meetmete määramisel ja rakendamisel;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0025.

⁽²⁾ ELT C 153 E, 31.5.2013, lk 35.

⁽³⁾ ELT C 87 E, 1.4.2010, lk 30.

⁽⁴⁾ vt sellega seoses kohtuasja C 275/92 Schindler punkte 57–60; kohtuasja C 124/97 Läärä jt punkte 32 ja 33; kohtuasja C-67/98 Zenatti punkte 30 ja 31; kohtuasja C-243/01 Gambelli jt punkti 67; kohtuasja C-42/07 Liga Portuguesa punkti 56; liidetud kohtuasjade C 316/07, C 358/07 kuni C 360/07, C 409/07 ja C 410/07 Markus Stoß jt punkti 74; kohtuasja C 212/08 Zeturf Ltd punkti 38; kohtuasja C-72/10 Costa punkti 71; kohtuasja C 176/11 Hit Larix punkti 15; liidetud kohtuasjade C 186/11 ja C 209/11 Stanleybet jt punkti 44.

Teisipäev, 10. september 2013

- C. arvestades, et ELi toimimise lepingu artikkel 169 kohustab ELi tagama kõrgetasemelist tarbijakaitset;
- D. arvestades, et interneti hasartmängude sektori eriolemuse tõttu peaks ELi tasandi soovitude ja riikide õigusaktide vastuvõtmisel olema peamiseks juhtpõhimõtteks inimeste tervise ja tarbijate kaitsmine;
- E. arvestades, et nõuetekohaselt subsidiaarsuse põhimõtet silmas pidades on liikmesriikidel õigus otsustada, kuidas interneti hasartmängude teenuste osutamine on korraldatud ja reguleeritud, vastavalt oma väärtustele ja taotletavatele üldise huvi eesmärkidele, järgides samas liidu õigusakte;
- F. arvestades, et nende eriolemuse tõttu ja subsidiaarsuse põhimõtte järgimisel ei kohaldata interneti hasartmänguteenuste osutamise suhtes ELi tasandil sektoripõhist reguleerimist ning see on välja jäetud teenuste ja tarbijakaitse direktiividest, kuid selle suhtes kohaldatakse siiski mitmesuguseid ELi teiseseid õigusakte, nagu andmekaitse direktiivi, eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlevat direktiivi ning ebaausate kaubandustavade direktiivi;
- G. arvestades, et interneti hasartmängude turg on teistest erinev kaasnevate riskide tõttu, mis on seotud tarbijate kaitses ning organiseeritud kuritegevuse vastase võitlusega, mida on korduvalt täheldanud ka Euroopa Liidu Kohus;
- H. arvestades, et Euroopa Kohus on kinnitanud, et õnnemängude või hasartmängude pakkumine on eriline majandustegevus, millele tegevuspiirangute seadmine on õigustatud ülekaalukate üldise huvi eesmärkide korral, milleks on näiteks tarbijakaitse, pettuste ennetamine, rahapesu vastane võitlus ja avaliku korra säilitamine ning rahvatervis; arvestades, et mis tahes piirangute kehtestamine peab vastama Euroopa Liidu toimimise lepingus sätestatud, see tähendab, et nad peavad olema eesmärkidega proportsionaalsed ega tohi olla diskrimineerivad;
- I. arvestades, et liikmesriikidel on rohkem kui kunagi varem ühiseid muresid seoses ebasoodsa mõjuga, mis ebaseaduslikel interneti hasartmängudel on ühiskonnale ja riikide majandusele tervikuna, millest peamistena saab välja tuua alaealiste ja haavatavamate sotsiaalsete rühmade kaitsmise, sõltuvuse ravimise ning kuritegevuse ja maksudest kõrvalehoidmise vastu võitlemise;
- J. arvestades, et interneti hasartmängude piiriülene olemus ja riskid, mis on seotud tarbijakaitse, pettuste ennetamise ja õiguskaitseasutuste võitlusega ebaseadusliku tegevuse, näiteks rahapesu ja võistluste tulemuste kokkuleppimise vastu, samuti vajadus võidelda hasartmängudega seotud ebaseadusliku tegevusega, nõuavad liikmesriikide vahel paremini kooskõlastatud tegevust ELi tasandil;
- K. arvestades, et on oluline võtta koos järelevalvemehhanismidega kasutusele mehhanismid kontrollimaks spordivõistlusi ja finantsvooge;
- L. arvestades, et praegu on vaja saada põhjalik ülevaade interneti hasartmängude sektorist seoses teabe ja andmetega siseriikliku ja piiriülese, ELi-sisese ja globaalse, lubatud ja ilma loata pakkumise kohta;
- M. arvestades, et interneti hasartmängude reklaami vorm on liikmesriikides reguleeritud erinevalt või on üldse reguleerimata;

Interneti hasartmängude sektori eriolemus ja tarbijakaitse

1. on arvamisel, et kõrgetasemelise tarbijakaitse tagamiseks eelkõige nende tarbijate jaoks, kes on kõige haavatavamad, võib igas liikmesriigis liidu õigust järgivalt määratletud õiglane ja seaduslik hasartmänguteenuste pakkumine vähendada hasartmängutegevuse sotsiaalseid kulusid ja kahjulikku mõju;
2. hoiatab, et hasartmängude mängimine võib tekitada ohtlikku sõltuvust, mis on probleem, mida tuleks mis tahes õigusakti ettepanekus tarbijate nimel käsitleda;

Teisipäev, 10. september 2013

3. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma meetmeid liikmesriikide territooriumil pakutavate ebaseaduslike hasartmängude vastu; nõuab tungivalt, et komisjon kutsuks seoses sellega oma kavandatavates tarbijakaitse- ja reklaamialastes soovitusel liikmesriike üles rakendama jõustamise meetmeid ebaseaduslike hasartmängude pakkumiste vastu;
4. usub, et tõsise majanduskriisi ja hasartmängude populaarsuse kasvu vahel on ohtlik seos, rõhutab, et praegused rasked sotsiaalsed ja majanduslikud tingimused on aidanud kaasa hasartmängude ulatuslikule levikule, eriti kõige vaesema elanikkonna hulgas, ja peab seetõttu vajalikuks jätkuvat ja pidevat hasartmängusõltuvuse ja hasartmängudega seotud häirete alast järelvalvet;
5. kinnitab, et interneti hasartmängud on spordi ärilise kasutuse vorm ning et kui võrd interneti hasartmängu sektor kasvab pidevalt, pidades sammu tehnoloogiliste uuendustega, kogevad liikmesriigid selle kontrollimisel raskusi tulenevalt interneti erilisest olemusest, mis tekitab ohu, et tarbijate õiguseid kuritarvitatakse ning et sektorit uuritakse seoses organiseeritud kuritegevuse vastase võitlusega;
6. rõhutab, et sõltumata viisist, kuidas liikmesriigid otsustavad interneti hasartmänguteenuste osutamist riiklikul tasandil korraldada ja reguleerida, tuleb tagada kõrgetasemeline rahvatervise ja tarbijate kaitse; kutsub komisjoni üles jätkuvalt uurima ELi tasandi meetmeid, et kaitsta haavatavaid tarbijaid, sealhulgas korraldada liikmesriikide reguleerivate asutuste vahelist ametlikku koostööd; toonitab, et eksperdirühm peaks tagama, et alaealiste ligipääs interneti hasartmängudele oleks võimatu; kutsub liikmesriike üles kohustama liikmesriigis litsentsi alusel töötavaid ettevõtjaid paigutama reguleeriva asutuse logo kui usaldusmärgi oma veebisaidil hästinähtavasse ja fikseeritud kohta;
7. palub komisjonil uurida, mida oleks võimalik teha peatamaks tegevust, mille puhul ühes liikmesriigis tegutsevad ettevõtted turustavad interneti hasartmänguteenuseid nt satelliittelevisiooni või reklaamikampaaniate kaudu teises liikmesriigis, kus neil ei ole lubatud selliseid teenuseid pakkuda;
8. nõuab, et veebilehtede haldajad hoiataksid alaealisi oma lehtedel arusaadavalt, silmapaistvalt ja selgelt, et nendel on interneti hasartmängude mängimine seadusega keelatud;
9. on seisukohal, et tuleb võtta meetmed, et vältida sotsiaalselt haavatavamate inimeste sattumine veelgi suurematesse raskustesse hasartmängude tõttu;
10. usub, et vaja on täiendavaid uuringuid ja andmeid, et kvantifitseerida hasartmängusõltuvust ja erinevate hasartmängude vormidega seotud riske; kutsub kõiki liikmesriike ja komisjoni üles viima kooskõlastatult läbi mängusõltuvuse probleemi mõistmiseks täiendavaid uuringuid; märgib, et hasartmänguettevõtjatel on kohustus aidata kaasa mängusõltuvuse ennetamisele;
11. kutsub komisjoni koostöös liikmesriikidega – vajaduse korral ekspertrühma kaudu – üles uurima kogu ELi hõlmava koostalitlusvõime võimalust riiklike enesepiirangu registre vahel, mis hõlmaksid muu hulgas enesepiiranguid, isiklike kaotuse- ja ajapiiranguid, ja mis on kättesaadavad riigiasutustele ja tegevusloa saanud hasartmängu ettevõtjatele, nii et igal kliendil, kes soovib enda suhtes piiranguid kehtestada või kes ületab enda hasartmängupiiranguid ühe hasartmänguettevõtja juures, oleks võimalusel automaatselt välistatud ka kõigi muude litsentsiga hasartmänguettevõtjate tegevusest; rõhutab asjaolu, et mis tahes hasartmängusõltuvusega mängijate isikuandmete vahetamise mehhanismi suhtes peavad kehtivad ranged isikuandmete kaitse eeskirjad; rõhutab, kui tähtis on, et ekspertrühm teeks tööd kodanike kaitsmiseks hasartmängusõltuvuse eest; toonitab, et selleks, et tarbijad oma hasartmängutegevust teadvustaksid, peaks see register näitama tarbijale kogu teavet, mis on seotud tema hasartmänguajaloo, alati, kui ta mängima hakkab;

Teisipäev, 10. september 2013

12. soovib eristada selgelt hasartmängud ja muud interneti meelelahutusvormid; teenused, mis ühendavad endas hasartmänguvaldkonna eritunnuseid, peavad kuuluma asjakohaste hasartmänge käsitlevate õigusaktide kohaldamisalasse ning järgima täiel määral vanuse ja isiku tuvastamise mehhanisme;
13. märgib, et eneseregulatsiooni algatused võivad anda hea panuse ühiste standardite sisu kindlaksmääramisse; kordab oma seisukohta, et sedavõrd tundlikus valdkonnas nagu hasartmängud saab sektori eneseregulatsioon riiklikke õigusakte üksnes täiendada, aga mitte asendada;
14. kutsub komisjoni üles kaaluma kohustusliku kolmandate osaliste isikutuvastuskontrolli kohaldamist, et takistada alaealisi või valesid isikutuvastusdokumente kasutavaid isikuid mängimast; teeb ettepaneku, et see võiks muu hulgas olla sotsiaalkindlustusnumbri, pangakonto andmete või muu ainulaadse tuvastusvahendi kontroll, märkides, et selline peaks toimuma enne mis tahes hasartmängutegevust;
15. on arvamusel, et interneti hasartmängudes kasutatav tarkvara peaks olema turvalisem ning et ühtsete parameetrite ja standardite kasutamise kindlustamiseks tuleks kehtestada ühised minimaalsed sertifitseerimise nõuded;
16. juhib tähelepanu vajadusele töötada välja tõhusad meetodid kihlvedude järelevalveks, pidades silmas internetikeskkondade kiiret arengut, kuid rõhutab ka seda, kui tähtis on kaitsta kasutajate isikuandmeid ärakasutamise eest;
17. on seisukohal, et interneti hasartmängude ühised standardid peaksid käsitlema nii teenuse osutaja kui ka tarbija õigusi ja kohustusi, et tagada kodanike ja tarbijate, eriti alaealiste ja teiste haavatavate isikute kõrgetasemeline kaitse, ning välistada eksitavat ja ülemäärast reklaami; julgustab Euroopa hasartmänguettevõtjate ühendusi töötama välja ja vastu võtma eneseregulatsiooni alaseid tegevusjuhendeid;
18. kutsub komisjoni üles lisama oma soovitusse selle, et hasartmänguettevõtjatel peaks olema kohustus registreerimise ajal ja korduvate kaotuste korral aktiivselt soovitada enesekontrolli kasutamist;
19. soovib kehtestada ühtsed ja üleeuroopalised ühised turvastandardid elektrooniliseks identifitseerimiseks ja piiriülesed e-verifitseerimisteenused; tervitab komisjoni ettepanekut võtta vastu e-identifitseerimise ja autentimise direktiiv, mis võimaldab koostalitlusvõimet riiklike e-identifitseerimise kavadega, kui need on olemas; nõuab seepärast registreerimise ja identifitseerimise korra muutmist sujuvamaks ja tõhusamaks, et eelkõige selleks, et tagada tulemuslikud tuvastamismehhanismid ning takistada ühel mängijal mitme mängukonto loomist ja alaealistel juurde pääsemast interneti hasartmängude veebisaitidele; soovib jõustamismeetmete – näiteks ebaseaduslike hasartmängude veebisaitide valgete ja mustade nimekirjade koostamine, turvaliste ja jälgitavate makselahenduste ühine kindlakstegemine ning finantstehingute blokeerimise teostatavuse kaalumine – alaste parimate tavade vahetamist liikmesriikide vahel, et kaitsta tarbijaid ebaseaduslike ettevõtjate eest;
20. kutsub liikmesriike ja ettevõtjaid üles soodustama interneti hasartmängudega seotud reklaamides vastutustundlikku lähenemist; tervitab komisjoni algatust võtta vastu soovitus vastutustundliku hasartmängureklaami kohta; palub, et komisjon lisaks ühised miinimumstandardid, mis pakuvad piisavat kaitset haavatavatele tarbijatele; soovib, et reklaam oleks vastutustundlik, sisaldaks selgeid hoiatusi hasartmängusõltuvuse ohtude kohta ega oleks ülemäärane ega paigutatud sisule, mis on suunatud konkreetselt alaealistele, või kui on oht, et see köidab alaealiste tähelepanu, nagu juhtub eelkõige sotsiaalmeedia reklaami puhul;
21. nõuab laste ja noorte meediapädevuse omandamise ja tugevdamise meetmete määratlemist ja rakendamist; usub, et noortele mõeldud ning interneti parimaid kasutamisi viise käsitlevate kursuste sisseviimine koolides võiks aidata internetikasutajal end asjatundlikumalt kaitsta interneti hasartmänguteenustest sõltuvusse jäämise eest;

Teisipäev, 10. september 2013

22. rõhutab, et haridusel, nõustamisteenustel ja vanematel on oluline osa alaealiste hulgas interneti hasartmängude probleemide ja tagajärgede teemal läbiviidavas selgitustöös;

23. nõuab, et komisjon ja liikmesriigid võtaksid kasutusele tõhusad mehhanismid hasartmängusõltuvuse riskide maandamiseks, seda eelkõige noorte hulgas;

24. nõuab, et sotsiaalselt vastutustundlik interneti hasartmängude reklaam oleks lubatud ainult seaduslike mängupakkumiste puhul; on seisukohal, et täielikult peaks olema keelatud interneti hasartmänguteenuste reklaamimine eksitavate võiduvõimaluste kaudu, mis tekitab väärkujutluse, nagu kujutaksid hasartmängud endast mõistlikku viisi majandusolukorra parandamiseks; usub, et reklaam peaks sisaldama hasartmängusõltuvuse tagajärgi käsitlevat teavet;

25. rõhutab, et hasartmängude levitamise ohutu reklaamivormi ja eeskirjade määratlemine on võtmetähtsusega, et hoida nooremaid kui 18aastaseid hasartmängudest eemal ning ennetada probleemset või haiglaslikku mängusõltuvust;

26. toonitab, et tarbijakaitsemeetmetega peaksid kaasnema mitmesugused ennetavad ja reageerivad jõustamismeetmed, et vähendada kodanike kontakte ilma loata tegutsevate ettevõtjatega; rõhutab mõiste „seaduslikud hasartmänguettevõtjad” ühise määratlemise tähtsust, et liikmesriigid annaksid kooskõlas ELi õigusaktidega volitused ainult sellistele ettevõtjatele, kes täidavad vähemalt järgmised nõuded ja keda käsitletakse seega seaduslikena:

a) ettevõtjal peab olema litsents, mis annab talle õiguse tegutseda mängija liikmesriigis;

b) ettevõtjat ei käsitata ebaseadusliku ettevõtjana mis tahes muus liikmesriigis kehtivate seaduste kohaselt;

27. on arvamusel, et registreerimisprotsess peaks kohustuslikus korras hõlmama mängija poolt maksimaalse kaotuse määra seadmist ja määratlemist, mis kehtib teatud ajavahemiku jooksul; kõnealune funktsioon peaks minimaalselt olema lisatud vähemalt sellistele mängudele, mis toimuvad lühikese ajavahemiku jooksul;

ELi õiguse järgimine

28. rõhutab, et ühelt poolt peaksid interneti hasartmänguteenuste pakkujad järgima kõigil juhtudel nende liikmesriikide seadusi, kus nad tegutsevad, ning teiselt poolt peaks liikmesriikidele jääma õigus kehtestada piiranguid, mida nad ebaseaduslike interneti hasartmängude vastu võitlemiseks vajalikuks ja õigustatuks peavad, et rakendada riiklikke õigusakte ja takistada ebaseaduslike pakkujate turulepääsu;

29. tunnistab, et liikmesriikidel on õigus kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega otsustada, kuidas korraldada ja reguleerida interneti hasartmänguteenuste pakkumist riiklikul tasandil, ning jõustada kõiki vajalikke meetmeid ebaseadusliku hasartmänguteenuse pakkumise vastu, pidades samas kinni ELi aluslepingute peamistest põhimõtetest; tunnistab, et sellised õigusaktid peavad olema proportsionaalsed, järjepidevad, läbipaistvad ja mittediskrimineerivad; märgib, et ELi poliitika peab olema sidusam, tegelemaks interneti hasartmängude piiriülese olemusega;

30. märgib, et komisjon on saatnud kirju mitmetele liikmesriikidele, paludes üksikasjalikku teavet nende kehtivate hasartmängualaste õigusaktide kohta; palub komisjonil jätkata dialoogi liikmesriikidega; võtab teadmiseks komisjoni töö rikkumisjuhtude ning teatavate liikmesriikide vastu esitatud kaebuste kallal; kutsub komisjoni üles koostöös liikmesriikidega jätkuvalt jälgima ja jõustama vastavust riigisiseseid õigusakte ja tavadid reguleerivale ELi õigusele ning algatama rikkumismenetlusi nende liikmesriikide suhtes, kes näivad rikkuvat ELi õigust; austab liikmesriikide otsust, mis käsitleb monopolide loomist kõnealusel sektoris, juhul kui need on vastavalt Euroopa Liidu Kohtu otsustele allutatud rängele riigi kontrollile ning tagatakse kõrgetasemeline tarbijakaitse, kui nende tegevus on kooskõlas üldist huvi pakkuvate eesmärkide ning see vähendab hasartmänguvõimalusi järjepideval viisil;

Teisipäev, 10. september 2013

31. kutsub komisjoni, liikmesriike ja hasartmängude ekspertrühmi üles töötama välja kooskõlastatud meetmeid ja strateegiaid, sealhulgas heade tavade vahetamine, et uurida ja tõkestada nende litsentsitud hasartmänguettevõtjate maksudest kõrvalehoidmist, kes tegutsevad ELi turul, kuid on registreeritud Euroopas või Euroopast väljaspool asuvates maksuparadiisides;

32. võtab teadmiseks ohud, mis võivad tekkida, kui tarbijad kasutavad ebaseaduslikke interneti hasartmänguteenuseid; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles hasartmängu ekspertrühma töö osana arutama reguleeritud hasartmängude lubamise sotsiaalseid kulusid võrreldes kahjuliku mõjuga, mis tekib siis, kui tarbijad pöörduvad ebaseaduslike ettevõtjate poole;

33. rõhutab, et need liikmesriigid, kes otsustavad avada oma interneti hasartmängude sektori, peavad selleks ette nägema läbipaistva ja õiguskindla litsentsi taotlemise korra, mis põhineks objektiivsetel ja mittediskrimineerivatel kriteeriumidel, oleks täielikus kooskõlas ELi õigusega ning tagaks piisava ja range kodanike ja tarbijate kaitse;

Halduskoostöö

34. kutsub hasartmänguteenuste ekspertrühma ja komisjoni üles lihtsustama, nii palju kui võimalik, andmevahetust liikmesriikide reguleerivate asutuste vahel, et jagada parimaid tavasid ja teavet, hõlbustamaks ühise süsteemi loomist mängijate tuvastamiseks, ebaseaduslike ettevõtjate vastaste meetmete jõustamiseks, tarbijate kaitse tõhustamiseks, vastutustundlikuks reklaamiks, valgete ja mustade nimekirjade koostamiseks, võistluste tulemuste kokkuleppimise ennetamiseks ning enesepiirangu mehhanismide loomiseks, mis hõlmaksid muu hulgas kogu ELis kehtivaid isiklike aja- ja rahalisi piiranguid; kutsub komisjoni üles korraldama, et ekspertrühmal oleks võimalik oma töö arendamisel kasu saada võimalikult laiaulatuslikust oskusteabest; nõuab tungivalt, et liikmesriigid taaskäivitaksid nõukogu asutamise ja teenuste tööühma foorumis dialoogi interneti hasartmänguteenuste teemal;

35. kutsub komisjoni üles kaasama ekspertrühmadesse ja arueludesse alati ka probleemse ja patoloogilise hasartmängusõltuvusega tegelevaid spetsialiste;

36. on arvamusel, et Euroopa Liidu tasandil tuleks korraldada koostöö ning parimate tavade vahetamine liikmesriikide sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna nende ekspertide vahel, kes tegelevad probleemse ja patoloogilise hasartmängusõltuvusega;

37. rõhutab, et kuigi uurimisorganitevaheline tõhus teabevahetus on edukaks õiguskaitseks oluline, peab tulemuste kokkuleppimise vastane võitlus olema kooskõlas riiklike ja Euroopa andmekaitse õigusnormidega;

38. ergutab liikmesriike tegema ekspertrühma raames tihedat koostööd komisjoniga ja omavahel, et kooskõlastada meetmeid seoses piiriülese ilma loata hasartmänguteenuste pakkumise tõkestamisega ning rakendada interneti hasartmänge käsitlevas teatises sisalduvat tegevuskava;

39. tunnistab, et liikmesriikidevaheline koostöö on hädavajalik, kuid rõhutab, et samuti on väga tähtis, et hasartmängude ekspertrühm teeks tihedat koostööd kõigi huvirühmadega, kaasa arvatud nii hasartmängusektoriga kui ka tarbijaorganisatsioonidega;

40. rõhutab, kui tähtis on, et ekspertrühm teeks tööd menetluste läbipaistvuse suurendamiseks ja lihtsustamiseks liikmesriikide liigse halduskoormuse kaotamiseks, mis võib tarbetult suurendada seaduslike interneti hasartmängude ettevõtjate kulusid nendes riikides, kus otsustatakse turg avada; märgib, et halduskoormuse kaotamine ei tohi ohustada tarbijate kaitset;

41. on arvamusel, et tuleks võtta meetmeid hasartmängudega seotud riigisiseste maksukordade muutmiseks sarnasemaks, et vältida ebaproportsionaalsetest maksusoodustustest tingitud hasartmängude levimist ja koondumist internetti;

Teisipäev, 10. september 2013

42. ergutab nendes liikmesriikides asuvaid riiklikke reguleerivaid asutusi, kes on kasutusele võtnud litsentsimisüsteemid, vahetama parimaid tavasid, mis hõlbustaks riigisiseste hasartmängulitsentside kohaldamist, sealhulgas mänguseadmete tehnilised standardid; ergutab pädevaid riiklikke reguleerivaid ametiasutusi võimaldama oma kohtualluvuses ainult selliste hasartmänguettevõtjate tegevust, kes ei toimi muu liikmesriigi seadusi rikkudes, mille puhul ei ole Euroopa Liidu Kohus leidnud, et need ei vasta nõuetele;

Rahapesu

43. juhib tähelepanu asjaolule, et interneti hasartmängud on keskkond, mis toimib ilma sularahata, ja kuna see keskkond sõltub kolmandatest isikutest finantsteenuste osutajatest, on vaja täiendavaid kaitsemeetmeid rahapesu vastu; toonitab, et riikide hasartmänguasutused, politsei- ja õiguskaitseasutused peavad tegema tihedamat koostööd kuritegevuse ennetamiseks;

44. kutsub komisjoni, liikmesriike ja ekspertrühma üles võtma tõhusamaid meetmeid rahapesu vastu; peab sellega seoses tervitatavaks ettepanekut laiendada rahapesuvastase direktiivi sätteid, et hõlmata kõik hasartmängu liigid, ja kutsub pädevaid riiklikke asutusi üles tagama, et vastavalt kõnealuse direktiivi sätetele teatatakse kõigist tehingutest, mille puhul kahtlustatakse võimalikku seost rahapesu või muu kriminaalse tegevusega;

45. kutsub komisjoni üles jätkama kiiresti ja laiahaardeliselt läbirääkimisi komisjoni ettepaneku üle võtta vastu direktiiv finantssüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise vältimise kohta (COM(2013)0045) ning hõlmama hasartmängu kõiki liike, sealhulgas interneti hasartmänge, et vältida interneti spordikihlvedude kasutamist kuritegelikes huvides rahapesu eesmärgil;

46. rõhutab, et kindlad ja selged registreerimis- ja verifitseerimissüsteemid on keskse tähtsusega vahendid, takistamaks interneti hasartmängude mis tahes kuritarvitamist, näiteks rahapesu kaudu; märgib, et näiteks isiku tuvastamise eesmärgil võib kasutada ära juba olemasolevaid ja arenevaid internetirakendusi, nagu näiteks deebet- ja krediitkaartide internetis kontrollimise süsteemid;

47. on seisukohal, et kõik ELi territooriumil tegutsevad hasartmänguettevõtjad peavad olema seaduslike ettevõtjatena ELis registreeritud;

48. rõhutab, et kõik liikmesriigid peavad kindlaks määrama ja nimetama vastutava ametiasutuse, mis vastutab interneti hasartmängude kontrollimise eest; toonitab, et ametiasutusele antakse ühtlasi õigus sekkuda juhul, kui interneti hasartmäng äratav mis tahes kahtlusi; hasartmänguettevõtjad peaksid peale selle olema kohustatud ametiasutust mis tahes kahtlust äratavast mänguettegevusest teavitama;

Spordieetika

49. rõhutab, et pidades silmas spordivõistluste tulemuste kokkuleppimise rahvusvahelist olemust, nõuab võitlus selle probleemiga tõhusamat koostööd kõigi sidusrühmade vahel, sh riigiasutuste, õiguskaitseorganite, sporditööstuse ning hasartmängude korraldajate, hasartmängude reguleerijate, sportlaste ja toetajate vahel, samas kui tuleks tähtsustada ka seonduvat koolitus- ja ennetusmeetmeid; tervitab sellega seoses komisjoni hiljutist, 2012. aasta ettevalmistavat tegevust, mis toetab riikidevahelisi haridusprojekte võistlustulemuste kokkuleppimisega võitlemiseks; märgib, et võistluste tulemuste kokkuleppimine toimub nii võrguvälistel kui ka interneti hasartmängude turgudel, ja et enamikul juhtudel toimub võistluste tulemuste kokkuleppimisega seotud interneti kihlvedude sõlmimine hasartmänguettevõtjate kaudu, kes on asutatud väljaspool ELi asutataval reguleerimata turgudel;

50. nõuab eneseregulatsiooni algatuse osana tegevusjuhendit, milles sisaldub kõikidele tulemust otseselt mõjutada võivatele spordiürituste töötajatele (eelkõige mängijad, treenerid, kohtunikud, meditsiini- ja tehnilised töötajad, klubide omanikud ning mänedžerid) üldine keeld teha panuseid enda võistlustel või üritustel; toonitab sellega seoses ka vajadust rangete ning usaldusväärsete vanuse ja isiku tuvastamise süsteemide järele liikmesriigi tasandil; kutsub spordiorganisatsioonide üles kasutama teavitamiskampaaniaid ja tegevusjuhiseid selleks, et teavitada sportlasi, kohtunikke ja spordivaldkonna juhte varakult sellest, et sporditulemustega manipuleerimine on seadusevastane;

Teisipäev, 10. september 2013

51. tunnistab, et jõupingutused võidelda spordiorganisatsioonide kaasatusega korruptiivsetes tegevustes (nagu tulemustes kokkuleppimine või rahapesu), nt tegevusjuhendi vormis, peavad olema suunatud kõikidele sidusrühmadele (ametnikud, omanikud, mänedžerid, agendid, mängijad, kohtunikud ja toetajad) ja kõikidele organisatsioonidele (klubid, liigad, liidud jm);

52. kutsub liikmesriike üles suurendama spordi valdkonnas korruptsiooni vähendamisele omistatavat tähtsust ning toonitab, et sellega seoses tuleb suurendada keskendumist tõhusale õiguskaitsele; nõuab tõhusate meetmete vastuvõtmist riiklikul tasandil, et ennetada huvide konflikte, takistades eelkõige kõiki spordimaailma sidusrühmi osalemast kihlvedudes, mis on korraldatud võistluste suhtes, kus nad osalevad; kutsub kõiki spordivaldkonna juhtivorganeid üles kohustuma alati järgima head valitsemistava, et vähendada riski langeda tulemuste kokkuleppimise ohvriks; kutsub komisjoni sellega seoses üles võtma arvesse Euroopa Nõukogu tööd teatavate kihlvedudega kaasnevate riskide hindamisel ning hinnata võimalikke ohte nn spot kihlvedude puhul, kus on võimalik võistluste ajal sõlmida kihlvedusid teatavate kihlvedude kohta, ja võtta vastavaid meetmeid;

53. kutsub spordiliite ja hasartmängude korraldajaid üles lisama tegevusjuhendisse keelu nn negatiivsete sündmuste, näiteks kollaste kaartide, karistuselõkide või vabalõkidega seotud kihlvedude korraldamise kohta võistluse või spordiürituse ajal; kutsub liikmesriike ja hasartmänguettevõtjaid keelustama kõik reaajas toimuvad kihlveod, sest need on osutunud tulemustes kokkuleppimise suhtes väga tundlikuks, ning kujutavad seetõttu ohtu spordi usaldusväärsusele;

54. nõuab, et spordiorganisatsioonidel, ametiasutustel, Europolil ja Eurojustil oleks kohustus teha koostööd ja vahetada nii riiklikul kui ka Euroopa tasandil teavet kahtlase tegevuse kohta, et võidelda kuritegelike piiriüleste interneti hasartmängudega;

55. tervitab asjaolu, et komisjon kavatses edendada heade tavade vahetamist spordis tulemuste kokkuleppimise vastu võitlemise valdkonnas; toonitab, kui oluline on Euroopa Liidu toetus Euroopa Nõukogu jätkuvale tööle, mis on suunatud spordieetika kaitset ja edendamist käsitleva rahvusvahelise konventsiooni üle peetavatele läbirääkimistele; rõhutab, et võistlustulemuste kokkuleppimine ei ole alati seotud kihlvedudega ning et see kihlvedude mittesõlmimisega seotud võistlustulemuste kokkuleppimise pool, mis kujutab endast samuti spordieetika probleemi, vajab samuti tähelepanu; rõhutab tugevdatud koostöö vajadust ELi ja ülemaailmalisel tasandil võitluses võistlustulemuste kokkuleppimise vastu; kutsus komisjoni üles asuma juhtpositsioonile ülemaailmse platvormi loomisel teabe ja parimate tavade vahetamiseks ning ühiste ennetus- ja täitetegevuste kooskõlastamiseks reguleerijate, spordiorganisatsioonide, politsei- ja kohtuasutuste ning hasartmänguettevõtjate vahel;

56. on arvamusel, et interneti hasartmängude sektori üleeuroopalise reguleerimise seisukohalt on kriminaalkaristuste ühtlustamise poliitika väga tähtis, mistõttu nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid, et tulemuste pettuse teel manipuleerimine rahaliste või muude eeliste nimel oleks keelatud, sätestades võistluste, sh kihlveotegevustega seotud võistluste tõsiseltvõetavuse igasuguse ohtu seadmise kriminaalkuriteona; nõuab tungivalt, et komisjon võtaks reguleerimata internetimängude vastaseid meetmeid ELi tasandil ja toetaks tulemuste kokkuleppimise vastast võitlust;

57. tunnistab, et mõnes liikmesriigis saadakse hasartmängude ja loteriide tuludest märkimisväärset sissetulekut, mida võib suunata üldsusele kasulike ja heategevuslike otstarvete, kultuuriteoste, rohujuure tasandil spordi ning hobuste võiduajamise ja hobusektori toetamiseks; rõhutab lisaks selle jätkusuutliku rahastamisvahendi tähtsust ja erirolli, mida tuleks tunnustada Euroopa tasandi aruteludes; kinnitab uuesti oma seisukohta, et spordikihlveod on spordivõistluste kaubanduslikel eesmärkidel kasutamise üks liikidest; soovib, austades seejuures täielikult liikmesriikide pädevusi selles küsimuses, et spordivõistlusi tuleks kaitsta mis tahes ilma loata äriksel otstarbel kasutuse eest, eelkõige tunnustades spordiürituste korraldajate omandiõigusi, mitte üksnes selleks, et tagada õiglane rahaline tulu elukutselise ja harrastusspordi kõigil tasemetel, vaid ka selleks, et tugevdada võitlust spordipettuste ja eelkõige võistluste tulemuste kokkuleppimise vastu;

Teisipäev, 10. september 2013

58. nõuab, et komisjoni eestvedamisel tehtaks rohkem koostööd Euroopa tasandil, et tuvastada interneti kihlveomängude korraldajad, kes on seotud ebaseaduslike tegevustega, muu hulgas kokkulepitud tulemustega mängude ja alaealiste osalusel toimuvate juunioride võistluste kihlvedude korraldamine, ja need keelustada, ning ootab, et interneti hasartmängutööstus austab seda keeldu enesereguleerimise teel;

59. ergutab liikmesriike kaaluma mängutegevuses kokkuleppimise kõikide vormide (nt nurgalöökide, vabalöökide, sissevisete ja kollaste kaartidega seotud hasartmängud) keelustamist, sest need on osutunud tulemustes kokkuleppimise suhtes väga tundlikuks;

60. kutsub komisjoni üles võtma kasutusele Euroopa hoiatussüsteemi kihlvedude reguleerijate jaoks, et vahetada kiiresti teavet kokkulepitud võistlustulemustega spordivõistluste kohta;

61. peab tervitatavaks riikidevahelisi koolitusprojekte, et maailma tasandil võidelda tulemustes kokkuleppimise vastu;

62. rõhutab, et sportlased vajavad tõhusaid kaitsemehhanisme, mille abil neile korruptiivsetele mõjudele vastu seista, sealhulgas sportlaste moraalse ja füüsilise puutumatus tagamist, nõuetekohaseid töötingimusi ning töötasu või palga tagamist, sealhulgas eri tasandi võistlustel osalemise keelu kehtestamist sellistele spordiorganisatsioonidele, kes ei suuda korrapäraselt täita kohustusi oma sportlaste ees;

63. rõhutab, et tulemuste kokkuleppimise väiteid menetletakse lisaks spordiarbitraažile sageli riiklikes kohtutes ning et mõlema menetluse raames tuleb järgida rahvusvahelisi menetluse miinimumnõudeid, mis on sätestatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklis 6;

64. nõuab igas liikmesriigis korraldatud hindamise järel ohtlike hasartmängude vormide ranget reguleerimist või keelustamist;

o

o o

65. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

Kolmapäev, 11. september 2013

P7_TA(2013)0350

Ohustatud Euroopa keeled ja keeleline mitmekesisus

Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta resolutsioon Euroopa ohustatud keelte ja keelelise mitmekesisuse kohta Euroopa Liidus (2013/2007(INI))

(2016/C 093/07)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 2 ja artikli 3 lõiget 3,
- võttes arvesse põhiõiguste harta artikli 21 lõiget 1 ja artiklit 22,
- võttes arvesse Euroopa Komisjoni uuringut Euromosaic, mille kohaselt on keeled Euroopas ohustatud, kuna kehtivate meetmetega ei ole neid võimalik kaitsta,
- võttes arvesse 17. oktoobril 2003. aastal vastu võetud Unesco vaimse kultuuripärandi kaitse konventsiooni, mille kohaselt on suulised traditsioonid ja väljendusvormid, kaasa arvatud keel, vaimse kultuuripärandi edasiandmise vahend,
- võttes arvesse Unesco 20. oktoobri 2005. aasta kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsiooni,
- võttes arvesse Unesco maailma ohustatud keelte atlast,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kongressi 18. märtsi 2010. aasta resolutsiooni „Vähemuskeelte panus piirkondlikku arengusse”(301/2010) ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu raportit 12423/2010, resolutsiooni 1769/2010 ja soovitusi 1944/2010,
- võttes arvesse komisjoni 18. septembri 2008. aasta teatist „Mitmekeelsus: Euroopa rikkus ja ühine kohustus” (COM (2008)0566),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta soovitusi võtmepädevuste kohta elukestvas õppes ⁽²⁾,
- võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust teemal „Ajalooliselt väljakujunenud keeleliste vähemuste kaitse ja areng Lissaboni lepingu raames” ⁽³⁾,
- võttes arvesse nõukogu 21. novembri 2008. aasta resolutsiooni mitmekeelsust edendava Euroopa strateegia kohta ⁽⁴⁾,
- arvestades Euroopa piirkondlike ja vähemuskeelte hartat, mis võeti Euroopa Nõukogus vastu 5. novembril 1992. aastal,
- võttes arvesse keeleõiguste ülddeklaratsiooni (1996),
- võttes arvesse rahvusvähemuste kaitse raamkonventsiooni (1995),

⁽¹⁾ <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1671947&Site=DC>

⁽²⁾ ELT L 394, 30.12.2006, lk 10.

⁽³⁾ ELT C 259, 2.9.2011, lk 31.

⁽⁴⁾ ELT C 320, 16.12.2008, lk 1.

Kolmapäev, 11. september 2013

- võttes arvesse oma 14. jaanuari 2004. aasta resolutsiooni kultuurilise mitmekesisuse säilitamise ja edendamise ning Euroopa regioonide ja rahvusvaheliste organisatsioonide, nagu Unesco ja Euroopa Nõukogu rolli kohta ⁽¹⁾ ning oma 4. septembri 2003. aasta resolutsiooni Euroopa piirkondlike ja vähemkasutatavate keelte (ELi vähemuskeelte) kohta laienemise ja kultuurilise mitmekesisuse kontekstis ⁽²⁾,
 - võttes arvesse oma 14. jaanuari 2003. aasta resolutsiooni piirkondlike ja kohalike omavalitsuste rolli kohta Euroopa integratsioonis ⁽³⁾ ja selles sisalduvat viidet keelelisele mitmekesisusele Euroopas,
 - võttes arvesse oma 24. märtsi 2009. aasta resolutsiooni mitmekeelsuse kui Euroopa rikkuse ja ühise kohustuse kohta ⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi 25. septembri 2008. aasta resolutsiooni kogukonnameedia kohta Euroopas ⁽⁵⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse kultuuri- ja hariduskomisjoni raportit (A7-0239/2013),
- A. arvestades, et Lissaboni lepingus on varasemast enam rõhutatud eesmärki kaitsta ja edendada Euroopa Liidu kultuuri- ja keelepärandit kogu selle mitmekesisuses;
- B. arvestades, et keeleline ja kultuuriline mitmekesisus kuuluvad Euroopa Liidu aluspõhimõtete hulka ning on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 22: „Liit austab kultuurilist, usulist ja keelelist mitmekesisust“;
- C. arvestades, et põhiõiguste harta artiklites 21 ja 22 tunnustatakse keelelist mitmekesisust kodaniku õigusena, mis tähendab, et püüd kehtestada ühe keele ainuõigust on liidu põhiväärtuste piiramine ja rikkumine;
- D. arvestades, et ohustatud keeli tuleks käsitada Euroopa kultuuripärandina, mitte poliitiliste, etniliste ja territoriaalsete püüdluste vahendina;
- E. arvestades, et kõik Euroopa keeled on võrdselt väärtuslikud ja väärikad ning moodustavad oma kultuuride ja tsivilisatsioonide lahutamatu osa ning rikastavad inimkonda;
- F. arvestades, et sidusad mitmekeelsed ühiskonnad, kes haldavad oma keelelist mitmekesisust demokraatlikult ja jätkusuutlikult, aitavad edendada pluralismi, on avatumad ja panustavad rohkem keelelisest mitmekesisusest tulenevasse rikkusesse;
- G. arvestades, et igas keeles, kaasa arvatud ohustatud keeles, kajastuvad ajaloolised, sotsiaalsed ja kultuurilised teadmised ja oskused ning vaimulaad ja loovus, mis moodustavad Euroopa Liidu rikkuse ja mitmekesisuse ning Euroopa identiteedi aluse; seepärast tuleks keelelist mitmekesisust ja ohustatud keelte olemasolu riigis pidada väärtuseks, mitte koormaks, ning neid tuleks toetada ja edendada;
- H. arvestades, et Unesco rõhutab maailma ohustatud keelte atlas, et keelt ähvardab väljasuremine, kui ta ei täida ühte või mitut järgmistest kriteeriumidest: keele edasiandmine järgmisele põlvkonnale, keele rääkijate absoluutne arv, keele rääkijate osakaal kogu elanikkonna hulgas, keele kasutamine avaliku ja eraelu erinevates sfäärides, kohandumine uute massiteabevahenditega, keeleõppe ja õpetamise materjalide olemasolu, valitsuse ja ametkondade hoiakud ja keelepoliitika, sealhulgas keele ametlik kasutamine ja staatus, kogukonna liikmete suhtumine oma keelde, eri liiki kvaliteetse kirjasõna olemasolu;

⁽¹⁾ ELT C 92 E, 16.4.2004, lk 322.

⁽²⁾ ELT C 76 E, 25.3.2004, lk 374.

⁽³⁾ ELT C 38 E, 12.2.2004, lk 167.

⁽⁴⁾ ELT C 117 E, 6.5.2010, lk 59.

⁽⁵⁾ ELT C 8 E, 14.1.2010, lk 75.

Kolmapäev, 11. september 2013

- I. arvestades, et Unesco 2005. aasta kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsiooni kohaselt võib osalisriik võtta asjakohaseid meetmeid kultuuritegevuse, -kaupade ja -teenuste kaitseks, sealhulgas meetmeid, mis on seotud nimetatud tegevuse, kaupade ja teenuste jaoks kasutatava keelega, et edendada kultuuri väljendusvormide mitmekesisust oma territooriumil ja rahvusvaheliste lepingute alusel;
- J. arvestades, et Euroopa piirkondlike ja vähemuskeelte harta, mille on vastu võtnud Euroopa Nõukogu ja ratifitseerinud 16 ELi liikmesriiki, näeb ette nii väljasuremisohus keelte kaitsmise kui ka rahvusvähemuste kaitse, need nõuded on kirjas ka Kopenhaageni kriteeriumides, mida riigid peavad ELiga ühinemiseks täitma;
- K. arvestades, et Unesco andmetel on kõigis Euroopa maades, Euroopa ülemerepiirkondades ja ELi rändrahvastel keeli, mida põlvest põlve antakse edasi vaid suuliselt ja mida tuleks pidada ohustatuks; arvestades, et mõnedel Euroopa ohustatud keeltele, mida räägitakse piiriülestes kogukondades, on väga erinev kaitsetase olenevalt liikmesriigist või piirkonnast, kus asjaomase keele kõnelejad elavad;
- L. arvestades, et seetõttu on mõnedes riikides ja piirkondades selliseid vähemuskeeli või piirkondlikke keeli, mis on ohustatud või väljasuremisohus, kuid mis teistes naaberriikides on ametlikuks keeleks ja enamuskeeleks;
- M. arvestades, et Euroopa keeleline ja kultuuriline mitmekesisus on nagu bioloogiline mitmekesisuski osa elavast pärandist, mida on vaja meie ühiskondade jätkusuutlikuks arenguks, ning arvestades, et neid tuleks seetõttu säilitada ning kaitsta igasuguse väljasuremisohu eest;
- N. arvestades, et keelelise mitmekesisuse austamine aitab kaasa sotsiaalsele ühtekuuluvusele, parandades vastastikust mõistmist, enesehinnangut ja avatust, ning arvestades, et keeleline mitmekesisus edendab juurdepääsu kultuurile ning toetab loovust ja kultuuridevaheliste pädevuste omandamist ning ühtlasi edendab rahvaste- ja riikidevahelist koostööd;
- O. arvestades, et Lissaboni lepingu artiklis 167 märgitakse selgelt, et „liit aitab kaasa liikmesriikide kultuuri õitsengule, ühtlasi respektides nende rahvuslikku ja regionaalset mitmekesisust“, ning seepärast julgustab liikmesriikide poliitikameetmete lisaks võtma meetmeid, mille eesmärk on mitte üksnes säilitada ja tagada liidu keelepärandi rikkus osana liidu mitmekesisusest, vaid ka minna edasi selle pärandi suurendamisel ja edendamisel;
- P. arvestades, et Euroopa Liidu keelelise mitmekesisuse kontseptsioon ei hõlma ainult ametlikke keeli, vaid ka teise ametliku keele staatuses olevaid ja piirkondlikke keeli ning neid keeli, mida liikmesriikides ametlikult ei tunnustata;
- Q. arvestades, et ohustatud keelte kategooria hõlmab ka selliseid keeli, mis on ohustatud ainult kindlal territooriumil, kus kõnelejate arv kogukonnas on oluliselt vähenemas, ning ka neid juhtumeid, kus järjestikuste loenduste statistika näitab konkreetse keele kõnelejate arvu olulist vähenemist;
- R. arvestades, et ka liikmesriikide ametlikud keeled võivad liidu teatud aladel olla ohustatud keeled;
- S. arvestades, et kiiret reageerimist nõudva olukorra tõttu tuleb erilist tähelepanu pöörata väljasuremisohus keeltele, selleks tuleks tunnustada mitmekultuurilisust ja mitmekeelsust, rakendada poliitikameetmeid, millega võidelda ohustatud keelte suhtes kehtivate eelarvamuste vastu, ning võtta riiklikul ja Euroopa tasandil assimilatsioonivastane hoiak;
- T. arvestades, et emakeelne õpe on kõige tõhusam õppimisviis;
- U. arvestades, et lastel, kes on algusest peale õppinud emakeelt ja sellele lisaks omandanud ametliku keele, on loomulik oskus õppida hiljem mitmeid keeli, ning et mitme keele valdamine annab noortele eurooplastele eelise;

Kolmapäev, 11. september 2013

- V. arvestades, et Euroopa ohustatud keeltele olukorda saab parandada, kui tagatakse põhimõte, et asjaomast keelt koheldakse avalikus halduses ja õigusemõistmises proportsionaalselt võrdsetel alustel ja mitmekeelsuse huvides;
- W. arvestades, et keele säilitamine ja edastamine toimub sageli informaalse ja mitteformaalse hariduse raames ning et oluline on tunnustada vabatahtlike organisatsioonide, kunsti ja kunstnike rolli selles kontekstis;
- X. arvestades, et ohustatud keelte küsimusele ei pöörata Euroopa Komisjoni mitmekeelsuse poliitika raames piisavalt konkreetset tähelepanu; arvestades, et viimase kahe mitmeaastase finantsraamistiku ajal (2000–2007 ja 2007–2013) on nendele keeltele eraldatavaid Euroopa vahendeid oluliselt vähendatud, mis on nende probleeme süvendanud, ning arvestades, et sellisel olukorral ei tohi lubada jätkuda järgmises mitmeaastases finantsraamistikus (2014–2020);
1. kutsub Euroopa Liitu ja liikmesriike üles pöörama rohkem tähelepanu asjaolule, et paljud Euroopa keeled, mida peetakse ohustatud keelteks, on tõsisel väljasuremisohus, seepärast kutsub üles aktiivselt pühenduma liidu keele- ja kultuuripärandi erakordse mitmekesisuse kaitsesele ja edendamisele ning kasutama nende keelte taaselustamiseks kaugeleulatuvat ennetuspoliitikat ja eraldama selle tarvis vajaliku eelarve; soovib, et nende poliitikameetmetega püütaks ühtlasi suurendada ELi kodanike laiemat teadlikkust sellest keelelisest ja kultuurilisest rikkusest, mida need kogukonnad esindavad; julgustab liikmesriike koostama ohustatud keelte edendamise tegevuskavasid, mis põhinevad paljudes Euroopa keelekogukondades juba rakendataval ühistel parimatel tavadel;
 2. kutsub liikmesriikide valitsusi üles mõistma hukka tavalisi, mis keele diskrimineerimise või pealesunnitud või varjatud assimileerimise kaudu on varasemalt või praegu suunatud ohustatud keele kogukondade identiteedi ja keelekasutuse või nende kultuuriasutuste vastu;
 3. kutsub üles kõiki liikmesriike, kes ei ole veel ratifitseerinud ega rakendanud Euroopa piirkondlike ja vähemuskeelte hartat, seda tegema; juhib tähelepanu sellele, et harta on ohustatud keelte kaitsmise mõõdupuuks ning vähemuste kaitses üheks mehhanismiks, mis on sätestatud Kopenhaageni kriteeriumides, mida riigid peavad ELiga ühinemiseks täitma;
 4. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles järgima oma territooriumil ja rahvusvaheliste lepingutega seoses kohustusi, mis nad on võtnud Unesco 2005. aasta kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitsesele ja edendamisele konventsiooniga ühinemisel;
 5. palub liidu asutustel seada keelelise mitmekesisuse tegelik austamine ja eriti kõige haavatavamate Euroopa keelte kaitses tingimuseks, mida peavad täitma kõik ELi liikmesriigiks saada soovivad riigid;
 6. kutsub komisjoni, liikmesriikide valitsusi ja piirkondlike omavalitsusi üles algatama programme, mis edendavad tolerantsust ohustatud keele- või rahvuskogukonna suhtes, nende keeleliste ja kultuuriliste väärtuste austamist ning nende ühiskondlikku hindamist;
 7. juhib liikmesriikide valitsuste ja piirkondlike omavalitsuste tähelepanu tõsiasjale, et ohustatud keele säilimine võrdub seda keelt kasutava kogukonna säilimise ja arenguga ning seepärast tuleb sellist kogukonda kaitsva poliitika kujundamisel arvesse võtta mitte üksnes kultuurilisi ja hariduslikke aspekte, vaid ka majanduslikku ja sotsiaalset mõõdet;
 8. kutsub komisjoni üles esitama konkreetseid poliitikameetmeid ohustatud keelte kaitsesele; kutsub komisjoni ja nõukogu üles asutamiselepingus sätestatud pädevuste raames kohandama ELi poliitikameetmeid ja programme sel moel, et toetada ohustatud keelte ja keelelise mitmekesisuse säilimist, ning kasutama selleks ELi rahalisi toetusvahendeid ajavahemikul 2014–2020, toetust võiksid sealhulgas saada järgmised valdkonnad: programmid nende keelte dokumenteerimiseks, haridus- ja koolitusprogrammid, sotsiaalse kaasamise, noorte ja spordiprogrammid, teadus- ja arendustegevuse, kultuuri- ja meediaprogrammid, struktuurifondid (Ühtekuuluvusfond, Euroopa Regionaalarengu Fond, Euroopa Sotsiaalfond, Euroopa territoriaalne koostöö, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond) ning kõik vahendid ja

Kolmapäev, 11. september 2013

teabevahetusplatvormid, mis on mõeldud uute tehnoloogiate, sotsiaalmeedia ja multimeediaplattformide edendamiseks, kusjuures toetus hõlmaks nii sisu kui ka rakendusi; on seisukohal, et need vahendid peaksid keskenduma programmidele ja meetmetele, millel on kas kultuurilises või majanduslikus mõttes positiivne laiem tegevuskava, mis ulatub kaugemale asjaomasest kogukonnast ja piirkonnast; kutsub komisjoni üles tegelema haldus- ja õiguslike tõketega, mis takistavad ohustatud keeltega seotud projekte, kuna tegemist on arvuliselt väikeste keelekogukondadega;

9. arvestades, et olukord ei võimalda viivitamist, nõuab, et ennetavateks meetmeteks ettenähtud vahendid oleksid võimalikult kergesti kättesaadavad ja kindlaks määratud, nii et neid vahendeid kasutada soovijad saaksid ettenähtud ajavahemikul ohustatud keeli tõeliselt aidata;

10. on arvamisel, et Euroopa Liit peaks toetama ja julgustama liikmesriike rakendama keelepoliitikat, mis võimaldab lastel omandada väga varases eas ohustatud keele emakeelena; juhib tähelepanu tõsiasjale, et nagu teaduslikult on kinnitust leidnud, aitab selline poliitika, millega toetatakse kahte või enam keelt, õppida lastel hiljem juurde teisi keeli, nii soodustatakse ka keele edasiandmist järgmisele põlvkonnale, ühtlasi pakuks see ohustatud keelte rääkijatele praktilist tuge, et taaselustada keele edasiandmine järgmisele põlvkonnale piirkondades, kus see on kadumas;

11. toetab kava parandada kohast metoodikat kasutades ohustatud keelte õpetamist igas vanuses õpilastele, sh kaugõppe vormis, et arendada mitmekultuurilisusel ja keelelisel mitmekesisusel põhinevat tõelist Euroopa kodakondsust;

12. võtab teadmiseks Euroopa Komisjoni mitmekeelsuse programmid; on seisukohal, et projektide edendajatel peab olema võimalik kasutada pakutavaid võimalusi, ning arvestades, et ohustatud keelte kaitsmise nimel võitlevad kogukonnad on sageli arvuliselt väikesed, nõuab tungivalt, et komisjon ei peaks neid kogukondi hõlmavaid programme abikõlbmatuks põhjustel, et nad ei saa võtta suuri rahalisi kohustusi, et abisaajaid on vähe või et asjaomane piirkond on väike, komisjon peaks hoopis hõlbustama juurdepääsu neile programmidele ja neid tutvustama ning andma juhiseid abikõlblikkuse kohta; nõuab tungivalt, et liikmesriigid toimiksid nende väikeste ohustatud keelerühmade ja kogukondade vahendajate ja toetajatena Euroopa fondidest raha saamisel, samas tuletab meelde, et keelelise mitmekesisuse edendamiseks ette nähtud ELi vahendeid ei tohiks mujale suunata ega kasutada selliste meetmete toetuseks, mis kasutavad ohustatud keeli laiemale poliitiliste plaanide elluviimise vahendina;

13. on seisukohal, et keele taaselustamise poliitika on pikaajaline töö, mis peab põhinema mitmekesiste ja kooskõlastatud meetmete kavandamisel paljudes valdkondades, mille hulka kuuluvad eeskätt haridus (kusjuures tähtsal kohal on eelkooliharidus ja algharidus koos lapsevanemate keeleõppega), haldus, meediaprogrammid (sealhulgas võimalus luua ja arendada raadio- ja telejaamu), kaunid kunstid ja kõik avaliku elu valdkonnad, mistõttu vahendid on vaja kättesaadavaks teha pikaajaliselt; on seisukohal, et toetada tuleks selliste meetmete koostamist, heade tavade vahetamist keelekogukondade vahel ning hindamismenetluste kasutuselevõttu;

14. tuletab meelde, et on oluline on jätkata tööd peamiselt suuliselt kasutatavate keelte normimiseks;

15. kutsub liikmesriike üles pöörama suuremat tähelepanu ja andma rohkem toetust kõrgharidusele ja teadustegevusele, mis keskendub ohustatud keeltele;

16. on seisukohal, et uued tehnoloogialahendused saavad kaasa aidata sellele, et edendada Euroopa ohustatud keelte oskamist, levikut, õpetamist ja säilitamist;

17. rõhutab, kui oluline on ohustatud keele edasiandmine peresiselselt ühelt põlvkonnalt teisele ning ohustatud keelte õppimise soodustamine vajaduse korral eraldi haridussüsteemis; innustab liikmesriike ja piirkondlikke omavalitsusi töötama selle tarvis välja hariduspoliitika ja õppematerjalid;

Kolmapäev, 11. september 2013

18. on seisukohal, et keele elustamiseks on oluline ka see aspekt, et marginaliseerunud ja enamasti vaid pereringis kasutatavaid keeli tohiks ühiskonnas avalikult kasutada;
19. kutsub komisjoni üles tegema koostööd rahvusvaheliste organisatsioonidega, näiteks Unesco ja Euroopa Nõukoguga, kes on ellu kutsunud programme ja algatusi, et kaitsta ja edendada ohustatud keeli;
20. soovib, et liikmesriigid jälgiksid kõige haavatavamate keelte arengut, järelevalvega peaksid tegelema nii riigiasutused kui ka nende territooriumide ametiasutused, kus on oma keel, olenemata sellest, kas tegu on ametliku keelega;
21. on seisukohal, et meedia, eeskätt uus meedia, võib tulevaste põlvkondade jaoks täita olulist rolli ohustatud keelte kaitsmisel; lisaks rõhutab tõsiasja, et uut tehnoloogiat saaks kasutada ka nende eesmärkide saavutamiseks;
22. silmas pidades tõsiasja, et keele viimase kõneleja surm tähendab enamasti ka selle keele väljasuremist, nõuab eeskätt kohalikelt omavalitsustelt, et nad võtaksid taaselustamise meetmeid, mille abil olukorda muuta;
23. leiab, et üks keelte väljasuremise takistamise viis on digitaliseerimine; kutsub seepärast kohalikke omavalitsusi üles koguma ja interneti üles panema nendes keeltes raamatuid ja salvestisi ning keelepärandi kõiki muid väljendusvorme;
24. soovib rahvusvahelisel üldsusel ja liikmesriikidel toetada ohustatud keelte kogukondi selle teadvustamisel, et oma keele kasutamine ja säilitamine on väärtus nii oma kogukonna kui ka Euroopa jaoks;
25. kutsub komisjoni üles toetama järjepidevalt oma erinevate programmide kaudu riikidevahelisi võrgustikke ning Euroopa tasandi algatusi ja meetmeid, mille eesmärk on edendada ohustatud keeli, ning rõhutab, et vaja on aktiivset osalust, et tagada Unesco maailma ohustatud keelte atlase edasine täiendamine ning selle ajakohastamine, samuti on vaja välja töötada ühtsed näitajad, mis võimaldaksid jälgida iga keele olukorda ja nende poliitikameetmete tulemusi, mida rakendatakse keele kadumise vältimiseks;
26. kutsub komisjoni üles jätkama teadusuuringuid, millega alustati Euromosaic uuringu käigus, ning kindlaks tegema riigi tasandi ennetava tegevuse näited, mille tulemusena on märkimisväärselt vähenenud mõne Euroopa keele väljasuremisohu; toetamaks teadmiste, oskusteabe ja parimate tavade vahetamist eri keelekogukondade vahel, soovib Euroopa keelevõrgustikel läbi viia hindamise, kuidas on liikmesriikides kehtestatud poliitikameetmed toetanud ohustatud keelte säilimist, kaitset ja edendamist, ning teeb ettepaneku, et komisjon esitaks vastavad soovitusel;
27. kutsub komisjoni üles toetama teadusuuringuid, mis käsitlevad ohustatud keelte omandamist ja taaselustamist ning kaks- ja mitmekeelsete Euroopa kodanike kognitiivseid ja sotsiaalseid eeliseid;
28. kutsub üles liikmesriike, kes ei ole seda veel teinud, allkirjastama ja ratifitseerima Euroopa piirkondlike ja vähemuskeelte harta (1992) ning rahvusvahemuste kaitse raamkonventsiooni (1995);
29. kutsub komisjoni üles kavandama võimalikke meetmeid ohustatud keelte kaitseks liidus;
30. kutsub komisjoni üles toetama katseprojekte, millega aidatakse edendada ohustatud keelte kasutamist, ning tegevuskavu, mille on koostanud konkreetne keelekogukond ise;
31. leiab, et liit peaks suhetes kolmandate riikidega toetama keelelist mitmekesisust, seda eriti riikide puhul, kes soovivad ühineda Euroopa Liiduga;
32. kutsub komisjoni üles kaaluma võimalust kehtestada Euroopa erimeetmed ohustatud keelte säilitamiseks, kaitseks ja edendamiseks;

Kolmapäev, 11. september 2013

33. on seisukohal, et mitmekeelsuse edendamiseks seotud programmid on üliolulised ELi naaber- ja kandidaatriikide ning võimalike kandidaatriikidega seotud poliitiliste strateegiate jaoks;
34. on seisukohal, et komisjoni toetus keele taaselustamiseks peaks eelkõige keskenduma algatuste digitaalmeedia, sh sotsiaalmeedia valdkonnas, tagamaks seda, et nooremad põlvkonnad tegeleksid Euroopa ohustatud keeltega;
35. on seisukohal, et komisjon peaks pöörama tähelepanu asjaolule, et mõned liikmesriigid ja piirkonnad seavad oma poliitikaga ohtu keelte püsijäämise oma territooriumil, isegi kui need keeled ei ole Euroopa kontekstis ohus;
36. juhib tähelepanu kasulikele veebisaitidele, kus antakse teavet ELi programmide kohta, mille raames on võimalik rahastada ohustatud keeli edendavaid projekte, ning palub komisjoni, et ta algataks nende veebisaitide ajakohastamise uute, ajavahemikuks 2014–2020 planeeritud programmidega, et anda selle teema kohta rohkem teavet, eriti asjaomastele keelekogukondadele;
37. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

P7_TA(2013)0351

Parlamendi õigused Euroopa Keskkonnaameti tulevaste tegevdirektorite ametisse nimetamise menetluses

Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta resolutsioon soovitud komisjonile parlamendi õiguste kohta Euroopa Keskkonnaameti edasiste tegevdirektorite ametisse nimetamise menetluses – Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta määruse (EÜ) nr 401/2009 (Euroopa Keskkonnaameti ja Euroopa keskkonnateabe- ja -vaatlusvõrgu kohta) artikli 9 muutmine (2013/2089(INL))

(2016/C 093/08)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 225,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta määruse (EÜ) nr 401/2009 (Euroopa Keskkonnaameti ja Euroopa keskkonnateabe- ja -vaatlusvõrgu kohta) ⁽¹⁾ artiklit 9,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja Euroopa Komisjoni 19. juuli 2012. aasta ühisavaldust detsentraliseeritud ametite kohta,
- võttes arvesse 19. juuli 2012. aasta ühisavalduse lisas esitatud Euroopa Liidu detsentraliseeritud ameteid käsitlevat ühist lähenemisviisi,
- võttes arvesse kodukorra artikleid 42 ja 48,
- võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni raportit (A7-0264/2013),

⁽¹⁾ ELT L 126, 21.5.2009, lk 13.

Kolmapäev, 11. september 2013

A. arvestades, et määruses (EÜ) nr 401/2009 puudub säte, mis annaks Euroopa Parlamendile formaalselt õiguse Euroopa Keskkonnaameti tegevdirektori kohale nimetamiseks valitud kandidaadi kuulamiseks;

1. palub komisjonil esitada vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 192 lõikele 1 niipea kui võimalik ettepanek võtta vastu õigusakt, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 401/2009 seoses Euroopa Keskkonnaameti tegevdirektori ametisse nimetamise menetlusega, järgides lisas toodud üksikasjalikke soovitusi;
2. kinnitab, et nimetatud soovitusel on kooskõlas põhiõigustega ja subsidiaarsuse põhimõttega;
3. on seisukohal, et taotletaval ettepanekul puudub finantsmõju;
4. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon ja lisas toodud üksikasjalikud soovitusel komisjonile ja nõukogule ning Euroopa Keskkonnaametile.

RESOLUTSIOONI LISA

ÜSIKASJALIKUD SOOVITUSED EESMÄRGIGA TÖÖTADA VÄLJA EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, MILLEGA MUUDETAKSE MÄÄRUST (EÜ) NR 401/2009 EUROOPA KESKKONNAAMETI JA EUROOPA KESKKONNATEABE- JA VAATLUSVÕRGU KOHTA SEoses TEGEVDIREKTORI AMETISSE NIMETAMISE MENETLUSEGA

A. TAOTLETAVA ETTEPANEKU PÕHIMÕTTED JA EESMÄRGID

1. Käesoleva ettepaneku eesmärk on ühtlustada Euroopa Keskkonnaameti tegevdirektori ametisse nimetamise menetlus menetlustega, mis on tegevdirektorite puhul kasutusel teistes ametites, nagu Euroopa Kemikaaliametis, Euroopa Raviametis ja Euroopa Toiduohutusametis, et anda eelkõige Euroopa Parlamendile formaalne õigus Euroopa Keskkonnaameti haldusnõukogu poolt ametikohale valitud kandidaadi kuulamiseks enne tema ametisse nimetamist.

B. TAOTLETAVA ETTEPANEKU TEKST

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EÜ) nr 401/2009 Euroopa Keskkonnaameti ja Euroopa keskkonnateabe- ja -vaatlusvõrgu kohta seoses tegevdirektori ametisse nimetamise menetlusega

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi taotlust Euroopa Komisjonile ⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

⁽¹⁾ ELT ...

Kolmapäev, 11. september 2013

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EÜ) nr 401/2009 (Euroopa Keskkonnaameti ja Euroopa keskkonnateabe- ja -vaatlusvõrgu kohta) ⁽³⁾ artikli 9 lõike 1 esimeses lõigus puudub säte, mis annaks Euroopa Parlamendile ametliku õiguse Euroopa Keskkonnaameti tegevdiriktori kohale nimetamiseks valitud kandidaadi kuulamiseks enne tema ametisse nimetamist.
- (2) Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni suhete raamkokkuleppega ⁽⁴⁾ peaksid reguleerivate ametite tegevdiriktori koha kandidaadid osalema kuulamistel parlamendikomisjonides.
- (3) Määrus (EÜ) nr 401/2009 on nõukogu 7. mai 1990. aasta määruse (EMÜ) nr 1210/90 (Euroopa Keskkonnaagentuuri ja Euroopa keskkonnateabe- ja -vaatlusvõrgu asutamise kohta) ⁽⁵⁾ kodifitseeritud versioon. Nimetatud õigusakti jõustumisest saadik on teistesse määrustesse, millega asutatakse teised ametid, näiteks määrusesse (EÜ) nr 1907/2006 ⁽⁶⁾ Euroopa Kemikaaliameti kohta, määrusesse (EÜ) nr 726/2004 ⁽⁷⁾ Euroopa Ravimiameti kohta ja määrusesse (EÜ) nr 178/2002 ⁽⁸⁾ Euroopa Toiduohutusameti kohta, lisatud säte selle kohta, et ameti haldusnõukogu poolt valitud kandidaat kutsutakse Euroopa Parlamendi ette avaldusega esinema ja parlamendiliikmete küsimustele vastama.
- (4) Väljakujunenud tava kohaselt kutsutakse Euroopa Keskkonnaameti haldusnõukogu poolt tegevdiriktori kohale valitud kandidaat viivitamatult kuulamiseks Euroopa Parlamendi pädeva komisjoni ette.
- (5) Vastupidiselt hilisematele määrustele, millega asutatakse teised ametid, nagu Euroopa Kemikaaliamet, Euroopa Ravimiamet ja Euroopa Toiduohutusamet, ei ole määruse (EÜ) nr 401/2009 artiklis 9 ka täpsustatud nõuet, et komisjon valib Euroopa Keskkonnaameti tegevdiriktori kohale sobiva kandidaadi pärast konkursiteate avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* ja muudes perioodikaväljaannetes või veebilehtedel.
- (6) Seetõttu on asjakohane kohandada Euroopa Keskkonnaameti edasiste tegevdiriktorite ametisse nimetamise menetlust teiste menetlustega, mida rakendatakse teiste ametite tegevdiriktorite ametisse nimetamisel, eelkõige selles osas, mis on seotud Euroopa Parlamendi õigustega.

⁽¹⁾ ELT ...

⁽²⁾ ELT ...

⁽³⁾ ELT L 126, 21.5.2009, lk 13.

⁽⁴⁾ ELT L 304, 20.11.2010, lk 47.

⁽⁵⁾ EÜT L 120, 11.5.1990, lk 1.

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 726/2004, milles sätestatakse ühenduse kord inim- ja veterinaaravimite lubade andmise ja järelevalve kohta ning millega asutatakse Euroopa Ravimiamet (ELT L 136, 30.4.2004, lk 1).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

Kolmapäev, 11. september 2013

(7) Seetõttu tuleks määrust (EÜ) nr 401/2009 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 401/2009 muutmine

Määruse (EÜ) nr 401/2009 artikli 9 lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„1. Ametit juhib tegevdirektor, kelle haldusnõukogu määrab ametisse komisjoni esitatud kandidaatide nimekirja põhjal, mis on koostatud pärast konkursiteate avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* ja muudes perioodikaväljaannetes või veebilehtedel. Tegevdirektori ametiaeg on viis aastat ja teda saab ühe korra ametisse tagasi nimetada.

Enne ametisse nimetamist kutsutakse haldusnõukogu valitud kandidaat võimalikult kiiresti esinema avaldusega Euroopa Parlamendi ees ja vastama parlamendiliikmete küsimustele.

Enne kõnealust keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonis toimuvat kuulamist esitab kandidaat kirjaliku tegevuskava, mis sisaldab tema viieaastase ametiaja strateegiat.”

Artikkel 2

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel
eesistuja

Nõukogu nimel
president

P7_TA(2013)0364

ELi noorsoostrategia 2010–2012 rakendamine

Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta resolutsioon ELi noorsoostrategia rakendamise kohta 2010–2012 (2013/2073(INI))

(2016/C 093/09)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse komisjoni 10. septembri 2012. aasta teatist „Nõukogu ja komisjoni 2012. aasta ühisaruande kavand, milles käsitletakse Euroopa noortevaldkonnas tehtava koostöö uuendatud raamistiku (ELi noorsoostrategia aastateks 2010–2018) rakendamist” (COM(2012)0495) ja vastavat komisjoni talituste töödokumenti (SWD(2012)0256),

— võttes arvesse oma 18. mai 2010. aasta resolutsiooni „ELi noorsoostrategia: investeerimine ja mobiliseerimine” ⁽¹⁾,

⁽¹⁾ ELT C 161 E, 31.5.2011, lk 21.

Kolmapäev, 11. september 2013

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 165 ja 166,
- võttes arvesse komisjoni 23. novembri 2011. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse liidu haridus-, koolitus-, noorsoo- ja spordiprogramm „Erasmus kõigi jaoks” (COM(2011)0788),
- võttes arvesse komisjoni 20. novembri 2012. aasta teatist „Hariduse ümbermõtestamine: investeerimine oskustesse paremate sotsiaalmajanduslike tulemuste nimel” (COM(2012)0669),
- võttes arvesse komisjoni 15. septembri 2010. aasta teatist „Noorte liikuvus”. Algatus noorte potentsiaali vallandamiseks eesmärgiga saavutada Euroopa Liidus arukas, jätkusuutlik ja kaasav majanduskasv” (COM(2010)0477),
- võttes arvesse oma 29. aprilli 2009. aasta komisjoni teatist „ELi noorsoostrategia – investeerimine ja mobiliseerimine”, Uuendatud avatud koordineerimismeetod noortega seotud väljakutsete ja võimaluste tarvis ” (COM(2009)0200) ja vastavat komisjoni talituste töödokumenti (SEC(2009)0549),
- võttes arvesse komisjoni 5. detsembri 2012. aasta teatist „Ametipraktika kvaliteediraamistiku loomine – Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 154 kohaselt tööturu osapooltega korraldatava üleeuroopalise konsulteerimise teine etapp” (COM(2012)0728),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Euroopa Liit 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia” (COM(2010)2020),
- võttes arvesse komisjoni 16. detsembri 2010. aasta teatist „Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa tegevusprogramm: sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse Euroopa raamistik” (COM(2010)0758),
- võttes arvesse nõukogu 12. mai 2009. aasta järeldusi, mis käsitlevad strateegilist raamistikku üleeuroopaliseks koostööks hariduse ja koolituse alal („ET 2020”) ⁽¹⁾,
- võttes arvesse oma 12. mai 2011. aasta resolutsiooni noorte liikuvuse kohta – raamistik Euroopa haridus- ja koolitussüsteemide parandamiseks ⁽²⁾,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
- võttes arvesse kultuuri- ja hariduskomisjoni raportit ning tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni ja regionaalarengukomisjoni arvamusi (A7-0238/2013),

- A. arvestades, et Euroopa tulevik peitub tema võimes päästa valla noorte potentsiaal;
- B. arvestades, et majanduskriis on suurendanud noorte inimeste ebakindlate töösuhete hulka, mis tähendab, et olemasolevad töökohad asendatakse liiga sageli lühiajaliste ja osaaajaliste töölepingute ja tasustamata praktikakohtadega;
- C. arvestades, et ELi noorte töötuse määr oli 2013. aasta veebruaris 23,5 %; arvestades, et 2011. aastal 7,5 miljonit noort vanuses 15–24 aastat ja 6,5 miljonit noort vanuses 25–29 aastat ei töötanud, õppinud ega omandanud kutset (nn NEET-noored);
- D. arvestades, et 2011. aastal oli noorte tööturult kõrvalejäämisest põhjustatud majanduslik kahju hinnanguliselt 153 miljardit eurot, mis vastab 1,2 % ELi SKPst ⁽³⁾;
- E. arvestades, et kõik noored on ühiskonna lahutamatu osa ning seda peaks ka tunnistama; arvestades, et veel esineb ebavõrdsust ja igasugust diskrimineerimist ning et sellel on noorte elule ja nende hilisemale arengule ühiskonnas suur mõju;

⁽¹⁾ ELT C 119, 28.5.2009, lk 2.

⁽²⁾ ELT C 377 E, 7.12.2012, lk 77.

⁽³⁾ Eurofound (2012). „NEET-noored – mittetöötavad ja mitteõppivad noored: tunnused, kulud ja poliitilised lahendused Euroopas” (Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luksemburg).

Kolmapäev, 11. september 2013

- F. arvestades, et kestev majanduskriis mõjutab tõsiselt noorte elu nende heaolu ja sotsiaalse kaasatuse, tööhõive, eluaseme leidmise, tervise, hariduse ja koolituse, kultuuritegevuste, vaba aja veetmise ja sportimise mõttes ning selle tagajärg on seniolematu võimaluste puudus ELi noorte jaoks; arvestades, et on tõsine oht, et märkimisväärses osas Euroopast tekib „kadunud sugupõlv“; arvestades, et murettekitav olukord vajab kiireloomulisi meetmeid, poliitikat ja tegevust, samuti ka struktuurseid reforme; arvestades, et halvenevad majandustingimused võivad põhjustada noorte sundrännet eelkõige sellistes riikides, mida kriis tabas valusasti, see ilmneb massilises „ajude väljavoolus“, mis omakorda vähendab keskpikas kuni pikas perspektiivis päritoluriigi kasvu-, arengu- ja innovatsioonipotentsiaali;
- G. arvestades, et vastusena majanduskriisile on mitu liikmesriiki rakendanud karme kokkuhoiumeetmeid, sealhulgas teinud suuri kärpeid kulutustes haridusele, koolitusele ja elukestva õppe programmidele; arvestades, et neil meetmetel on kahjulik mõju noorte tööhõivele teatud liikmesriikides, eelkõige Lõuna-Euroopa liikmesriikides, tekitades enamikul juhtudel märkimisväärset ajude väljavoolu neist piirkondadest ning seega süvendades ebavõrdsust ELis;
- H. arvestades, et olemasolevaid vahendeid ELi tasandil tuleb edasi arendada, et nende kaudu tegeleda uue põlvkonna probleemidega, kuid selleks on siiani vähe ära tehtud ilma, et see piiraks nende vahendite edasist täiustamist; arvestades, et ELi noorsoostrategia on terviklik raamistik ja liikmesriigid peavad seda täielikult ära kasutama;
- I. arvestades, et mittetöötavate ja mitteõppivate noorte (NEET-noored) arv on kasvanud ohtlikult suureks kogu ELis; arvestades, et mitmes liikmesriigis on noorte töötuse määr lubamatult kõrge, samal ajal kui kogu ELi keskmine töötuse määr on jõudmas rekordtasemele ja selle tõelist määra võib varjata noorte märgatavalt suurenenud väljaränne, ning see on veelgi murettekitavam, kui võtta arvesse ebakindlad töötingimused või registreerimata tööhõive ning asjaolu, et samas kasvab töötusperioodi kestus pidevalt;
- J. arvestades, et noorte naiste tööturu tingimused on ikka veel kohutavad ja nad moodustavad selgelt suurema osa osalise tööajaga või ajutistest töötajatest;
- K. arvestades, et nende noorte majandusmõju, kes ei tööta, ei omanda haridust ega kutset, hinnati 2011. aastal 153 miljardi euro suuruseks kahjuks, mis vastab 1,2 % ELi SKPst⁽¹⁾; arvestades, et see on tõsine sotsiaalne ja majanduslik koormus;
- L. arvestades, et majanduskriis ELis suurendab vaesust ja sotsiaalset tõrjutust, mis eelkõige mõjutab nooremaid põlvkondi; arvestades, et kriisi mõju noortele takistab noortel iseseisva elu elamist ja toob äärmuslikel juhtudel kaasa alatoitumise või vaimse tervise probleemid;
- M. arvestades, et kuni 25-aastaste noorte töötuse määr kasvas 2013. aasta märtsis 23,5 %ni ja et Euroopas jääb oskuste tööturu nõudlusele mittevastavuse tõttu täitmata rohkem kui 2 miljonit töökohta, eelkõige IKT- ja tervishoiusektoris; tervitab komisjoni algatust „Ülevaade oskuste kohta Euroopa Liidus“;
- N. arvestades, et töö ja oskuste pakkumise ning nõudluse vahelist geograafilist mittevastavust võib täheldada nii liikmesriikide sees kui ka nende vahel;
- O. arvestades, et paljudel noortel on mitteametlikud, ajutised ja ebakindlad töökohad, mis ei ole seotud nende kvalifikatsiooni või karjääri eesmärkidega ning millel puuduvad selged pikaajalised väljavaated; arvestades, et paljudel puudub võimalus omandada oskusi ja enesekindlust, mis on vajalik karjääriredelil edenemiseks;

⁽¹⁾ Eurofound (2012). „NEET-noored – mittetöötavad ja mitteõppivad noored: omadused, kulud ja poliitilised reaktsioonid Euroopas“ (Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luksemburg).

Kolmapäev, 11. september 2013

- P. arvestades, et haridusest tööle üleminekul seisavad noored silmitsi järjest suuremate raskustega, mis on tingitud haridusprogrammide ja tööturu vahelistest ebakõladest; arvestades, et elukestva õppe algatused ja põlvkondadevahelised projektid on kasulikud vahendid selleks, et noortel üle kogu ELi oleks võimalik omandada tööturule sisenemiseks vajalikke oskusi;
- Q. arvestades, et ettevõtliku elanikkonna seas, eelkõige idufirmade asutajate hulgas, on noorte, naiste, puuetega inimeste ning immigrandide demograafilised rühmad alaesindatud;
- R. arvestades, et noorte isiklik ja sotsiaalne areng on sama tähtis kui nende akadeemiline ja professionaalne areng; arvestades, et noortel on aktiivne roll liikmesriikide sotsiaalses infrastruktuuris ning nad on kesksel kohal jätkusuutlikes ja elujõulistes kogukondades;
- S. arvestades, et liikmesriikides tuleb edendada lairibaühenduse kasutuselevõttu, et varustada koolid digiseadmetega;
- T. arvestades, et avatud haridusressursid parandavad hariduse kvaliteeti, kättesaadavust ja võrdseid võimalusi ning lihtsustavad interaktiivset, loominguulist, paindlikku ja isikustatud õppeprotsessi IKT ja uute tehnoloogiate kasutuse kaudu; arvestades, et avatud haridus parandab jätkusuutlikku tööalast konkurentsivõimet, toetades elukestvat õpet;
- U. arvestades, et uue tehnoloogia ja sotsiaalmeedia platvormide kasutamine on tähtis vahend noorteni jõudmiseks ja ühiskonnas osalemise ning poliitiliste ja sotsiaalsete protsesside mõjutamise võime parandamiseks;
- V. arvestades, et majandus- ja sotsiaalprobleemid, mida süvendab ELi kokkuhoiumeetmetest lähtuv kriisile reageerimine, suurendavad kodanike seas euroskeptitsismi; arvestades, et noored on kõige haavatavam ühiskonna osa;
- W. arvestades, et tõhus noorsoopoliitika võib kaasa aidata kodanikuteadlikkuse kasvule noorte hulgas, mis on olulise tähtsusega nende individuaalse emantsipatsiooni jaoks ning nende osalemiseks ühiskonnas aktiivsete kodanikena;
- X. arvestades, et struktureeritud dialoog peaks olema esimeseks sammuks tõhusa ja tulemusliku dialoogi algatamiseks noorte, noorte organisatsioonide ning ELi ja riiklike institutsioonide vahel ning seda peaks pidevalt parandama ja arendama;

ELi noorsoostrategia tulemuslikkuse hindamine

1. tunneb heameelt komisjoni teatise üle Euroopa noortevaldkonnas tehtava koostöö uuendatud raamistiku (ELi noorsoostrategia aastateks 2010–2018) rakendamise kohta;
2. tuletab komisjonile seoses tema teatisega meelde, et uue mitmeaastase finantsraamistiku üle käimasolevate läbirääkimiste kontekstis tuleks praeguste ja tulevaste probleemidega tegelemiseks suurendada noorsoo- ja hariduspoliitika rahastamist; rõhutab, et noortevaldkonna rakkerühmade vaheline teabe vahetamine on oluline ning seda peaks edendama, samuti ka teabe edastamist senise tegevuse ja saavutatud tulemuste kohta;
3. on seisukohal, et tulevases mitmeaastases finantsraamistikus noorte töötuse vastaseks võitluseks eraldatud 6 miljardit eurot ei ole piisav ning seda summat peaks läbirääkimiste käigus märkimisväärselt suurendama;
4. kutsub nõukogu üles noortele veelgi rohkem tähelepanu pöörama, arvestades, et noored on mitmeaastase finantsraamistiku kohaselt süvalaiendatud noorsoo prioriteediks kõikides ELi programmides;
5. peab kahetsusväärseks, et Euroopa Ülemkogu suured lubadused seoses kohustustega noorte vastu ei peegeldu võrdväärsetes rahalistes kohustustes; märgib, et suure osa 2012. aastal välja kuulutatud majanduskasvu paketist moodustab struktuurifondide juba lubatud vahendite osaline ümberpaigutamine;

Kolmapäev, 11. september 2013

6. peab kahetsusväärseks nõukogu kaksipidist tegutsemist – ühelt poolt toetab nõukogu lisavahendite eraldamist noortele, kuid teiselt poolt viivitab läbirääkimistega maksete üle seoses 2013. aasta paranduseelarvega, mis ohustab Erasmus stipendiumite maksmist; kutsub nõukogu üles rakendama konstruktiivsemat lähenemisviisi ja lõpetada maksete assigneeringute ja kulukohustuste assigneeringute vahelise lõhe suurendamine igas aastaeelarves;
7. peab avatud koordineerimise meetodit sobivaks vahendiks otsuste langetamiseks noorsoopoliitikas; kordab oma üleskutset ELi institutsioonide tihedamale koostööle noorsoo küsimustes; nõuab Euroopa Parlamendi laialdasemat kaasamist; rõhutab, et maksimaalsete tulemuste saavutamiseks peab avatud koordineerimise meetodit kandma liikmesriikide tugev poliitiline tahe;
8. on pettunud selles, et kuigi liikmesriikidel paluti võtta ELi noorsoostrategia esimeses tsüklis konkreetseid meetmeid, on tehtud väga vähe edusamme; märgib, et paljudel juhtudel on olukord halvenenud ja paljudes liikmesriikides ei ole paigas konkreetset noortestrategiat;
9. võtab teadmiseks noortestrategia esimese tsükli (2010–2012) mõju; rõhutab, et komisjoni, liikmesriike ja asjaomaseid sidusrühmi valdkonnaüleselt kaasav raamistik oli alustuseks sobiv, kuid et seda tuleks edaspidi tugevdada, parandades juurdepääsu tööhõivele, haridusele ja koolitusele, seega võideldes ühtlasi vaesuse ja tõrjutusega, ja kasutada samaaegselt sektoriülest lähenemisviisi, et levitada tavalisi asjaomastes sektorites;
10. rõhutab struktureeritud dialoogi tähtsust; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kontseptsiooni arendama ning tagama noorte poolt koostöös ministereeriumide ja institutsioonidega ettevalmistatud soovitude mõtestatud ja järjepideva järelkontrolli olemasolu; lisaks soovib jõuda otse noorteorganisatsioonide ja organiseerumata üksikisikuteni kohalikul ja piirkondlikul tasandil, tagades, et nende arvamused ei lähe kaotsi ja et poliitika rakendamine toob noorte jaoks kaasa positiivse arengu ja nende mõjuvõimu kasvu;
11. on seisukohal, et noorte ja noortepoliitika olukorra hindamiseks saaks välja töötada veelgi selgemaid ja kasutajasõbralikke näitajaid, eriti seoses autonoomia ja noorte osalusega, selleks et paremini hinnata ELi noorsoostrategia kohaste meetmete mõju;
12. kutsub liikmesriike üles avaldama noorte sotsiaalse olukorra ja elamistingimuste kohta teadmis- ja tõendipõhiseid aruandeid ning koostama riiklikke tegevuskavasid ja neid järjepidevalt rakendama;
13. rõhutab, et varasest lapsepõlvest alates tuleks erilist tähelepanu pöörata haavatavatele elanikerühmadele, kellel on suur risk jääda sotsiaalselt tõrjutuks, sealhulgas mittetöötavatele ja mitteõppivatele noortele ning ebasoodsas olukorras olevatele noortele, pakkudes neile tõelisi ja käegakatsutavaid tööhõivevõimalusi ning ergutades nende aktiivset ühiskonda kaasatust ja selles osalemist;
14. tunnustab vajadust sektoriülese ja tasakaalustatud lähenemisviisi järele ELi noorsoostrategia kaheksas tegevusvaldkonnas; nõuab kriisiaegadel sellise noortepoliitika tähtsustamist, mis võtab arvesse ning mida on kujundanud noorte oma arvamused ja eesmärgid;

Järgmise tsükli ülesanded:*Haridus, koolitus, innovatsioon ja rahastamine*

15. Tunneb heameelt ELi uue haridus-, koolitus-, noorsoo- ja spordiprogrammi üle; rõhutab vajadust selle programmi jõulise rahastamise järele ning nii eraldi peatüki kui ka eelarveeraldiste järele noori käsitlevas osas;
16. rõhutab, et liikmesriigid ja ettevõtted peaksid investeerima rohkem õigete oskuste omandamisse, mitmekesistama saadaolevate töökohtade jaoks koolituse liike, eelkõige tehnoloogiaaladel, arendades ettevõtlus- ja üldoskusi, et paremini kohandada tööturu tulevaste arengutega; rõhutab noorte liikuvuse suurendamise tähtsust, eelkõige võõrkeeleõpet varases eas; kutsub liikmesriike üles sisse seadma duaalselt kutseõpet ning koolitust kui tõhusat viisi hariduse sidumiseks tööturu nõudlusega ja noorte tööpuuduse vähendamiseks;

Kolmapäev, 11. september 2013

17. kutsub liikmesriike üles tagama saadud sotsiaalkindlustushüvitiste täielik ülekandmine, et mitte seada ohtu nende noorte heaolu, kes on valinud liikuvuse;
18. rõhutab teadmiste kolmnurga eeliseid ja nõuab, et liikmesriigid käivitaksid rohkem algatusi ja suurendaksid teadmiste kolmnurga kolme külje vahelist suhtlust, samal ajal tagades, et teadusuuringute, hariduse ja innovatsiooni vaheline koostöö aitab arendada töökohti ning kasvu;
19. tunnistab, et uus programm „Horisont 2020” on asjakohane raamistik teadusuuringute, innovatsiooni ja tippaseme tõstmiseks teaduses, hoiatab, et hariduskulutuste kärpimine mõningates liikmesriikides seab ohtu nende eesmärkide saavutamisele; kutsub liikmesriike üles kehtestama programmi põhiprioriteedid ja kasutama programmi ära nii palju kui võimalik;
20. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles uurima ja tegema ettepanekuid meetodite kohta, mis suurendaksid koolitasandil innovatsiooni riiklikus õppekavas;
21. nõuab tungivalt, et liikmesriigid kaotaksid praegused piiriüleised takistused kutseõppelt, -nõustamiselt, õpipõisiõppelt ja praktikalt, selleks et seda õppevormi hinnataks võrdselt teistega, tihendada selle sidemeid muude õppeviisidega elukestva õppe vaatenurgast, paremini sobitada noortele suunatud tööalaste koolitusvõimaluste pakkumist ja nõudlust, parandades niimoodi liikuvust ja tööalast konkurentsivõimet, eriti piirialadel;
22. rõhutab, et on oluline lahendada nii liikmesriikide sisene kui liikmesriikide vaheline geograafiline mittevastavus tööjõu pakkumise ja nõudluse vahel, eriti Euroopa tööalase liikuvuse portaali (EURESi) muutmise teel, et parandada noorte tööhõivevõimalusi;
23. rõhutab, kui olulised on strateegilised investeeringud ELi struktuurifondidest regionaalarengusse, konkurentsivõime suurendamiseks ja kvaliteetsete õpipõisiõppe ning praktikakohtade loomiseks, samuti kestlike ja kindlate töökohtade loomiseks, mis pakuksid noortele võimalikult avaraid tööhõivevõimalusi, austades töötajate õigusi kõikides liikmesriikides, et oleks võimalik oluliselt vähendada ebakindlust ja vaesusriski; peab väga oluliseks võimaluse korral majandustegevuse mitmekesistamist kõrge lisandväärtusega sektorites ning rõhu asetamist maapiirkondadele ja ebasoodsates tingimustes piirkondadele;
24. on veendunud, et noorte töötusega võitlemiseks on oluline kaasata piirkondlikud ja kohalikud asutused õige poliitikameetmetiku arendamiseks ja rakendamiseks;
25. on seisukohal, et praegust kõrget tööpuudust teatud liikmesriikides oleks saanud vältida intensiivsete riiklike ja piirkondlike strateegiatega rakendamise abil, mis ergutaksid ettevõtteid noori inimesi palkama;
26. märgib, et lisaks ELi tööhõivestrateegiatele on linnadel ja piirkondadel tähtis roll kohaliku tööturu hindamisel, nähes ette selle vajadusi ja kohandades noorteprogramme, ning rõhutab, et noored on oma kogukonnas olulised, ka saartel ja äärepoolseimates piirkondades; kutsub kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi üles julgustama kodanikuaktiivsust ning tagama noorte ja noorteorganisatsioonide esindajate osalemine mitmesugustes ELi algatustes;
27. rõhutab avatud hariduse positiivset rolli ja avatud ülikoolide mõju protsessile, mille käigus kursuste kuulajad, sh noored täiskasvanud, omandavad teadmisi ja oskusi, mida on vaja võitluses tööpuudusega; rõhutab, et pidevõpe on dünaamiline teadmiste omandamise vorm, mis arvestab osalejate tegelikke vajadusi ja huvisid;
28. rõhutab üldoskuste, nagu IKT oskuste, juhtimisoskuste, kriitilise mõtlemise ja keeleoskuste omandamise olulisust, seda ka välismaal õppides, et parandada noorte väljavaateid tööturul ning nende kohanemisvõimet tööturu tulevaste arengutega;

Kolmapäev, 11. september 2013

29. rõhutab informaalset õppimist ja mitteformaalset õppimist olulisust noorte väärtuste, võimete ja oskuste arendamisel, samuti ka kodakondsuse ja demokraatliku kaasatuse tunnustamisel; palub komisjonil ja liikmesriikidel töötada välja süsteemid mitteformaalse ja informaalset õppimist, vabatahtliku töö, praktika ja ühiskondliku töö kaudu omandatud pädevuste vastastikkuseks tunnustamiseks ning selliste tegevuste toetamist uute haridus-, noorsoo- ja kodakondsusprogrammide raamistikus;
30. on seisukohal, et haridus- ja koolitusvaldkonna vastastikust õpet saab veel arendada, lihtsustades heade tavade vahetamist liikmesriikide vahel;
31. tunneb heameelt liikmesriikide ja nõukogu hiljutiste tegevuste üle uute noortealgatuste loomisel täpsete rahastamismeetmetega; kutsub nõukogu üles algatama sarnaseid poliitikasuundi kõikides liikmesriikides egiidi all „Uus kursus” noortele;
32. rõhutab vajadust julgustada naisi valima ameteid, mida tavaliselt on peetud „meeste töödeks”, eelkõige infotehnoloogia valdkonnas;
33. on veendunud, et varane sekkumine ja ennetav tööturupoliitika on tunnistus sellest, et mitme põlvkonna jooksul toimunud allakäigu sümptomitega tegelemise asemel asutakse riske tuvastama ja ohjama varases elujärgus, selleks et ära hoida töötuks jäämist ja lihtsustada taasintegreerumist; juhib erilist tähelepanu kõige rohkem kõrvale jäetud inimestele, kellel on kõige kõrgem risk jääda töötuks;
34. juhib tähelepanu koolide ebavõrdsuse ja põhjuseta koolist puudumise probleemile, ning vajadusele vähendada kogu ELis koolist välja langenute osakaalu; rõhutab riiklikest vahenditest rahastamise olulisust, selleks et tagada võrdne juurdepääs haridusele ning vähendada haridussüsteemist varakult lahkumist; osutab vajadusele parandada hariduses, kutsekoolituses ja noorsootöös osalejate vahelist sidet ning koostööd; nõuab paindlikke õppevõimalusi ELi ja riikide tasandil;
35. märgib, et üleminek haridussüsteemist tööellu on eriti oluline hetk noore inimese elus, arvestades, et karjääri algus avaldab olulist mõju nende tulevasele arengule; rõhutab seoses sellega, kui olulist rolli võib areng varases lapsepõlves mängida puudust kannatavate laste väljapääsemisel põlvkondi kestnud madala inimarengu nõiaringist; kutsub liikmesriike üles tõhustama nõuande- ja tugiteenuste pakkumist varases etapis, et parandada noorte suutlikkust teha oma tulevase karjääri kohta piisavalt teadlikke otsuseid, mis võimaldab neil hõlpsamini omandada vajalikke oskusi ning leida tööd, mis on kooskõlas tööturu vajadustega; rõhutab töökohtade loomise potentsiaali sellistes sektorites nagu roheline majandus, tervishoid, sotsiaalteenused ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia;
36. rõhutab selliste poliitikasuundade parandamise olulisust, mille eesmärgiks on haridussüsteemist tööhõivesse üleminekut lihtsustada, tagades kvaliteetse õpipõhiõppe ja praktika;
37. palub liikmesriikidel keskenduda mittetöötavatele ja mitteõppivatele noortele, selleks et pakkuda neile kvaliteetset õpet ja koolitust, et neil oleks võimalik omandada oskusi ja kogemusi, mis on vajalikud tööhõivesse sisenemisel, sealhulgas mõningate noorte jaoks, lihtsustades nende taassisenemist haridussüsteemi;
38. kutsub üles pöörama erilist tähelepanu noortele kinnipeetavatele, selleks et lihtsustada nende taasühiskonnastamist;
39. palub komisjonil täiustada olemasolevat juhtalgatust „Noorte liikuvus” uute loosungitega, nagu „Ükski noor ei jää hariduseta” ja „Ükski noor ei jää tööta”;
40. tuletab meelde ohtu, mis kaasneb mitme liikmesriigi ilmajätmisega oma andekatest noortest ning tekitades sellega võimaliku ajude väljavoolu; rõhutab, et see võib takistada nende liikmesriikide majanduse elavdamist ja elujõulist kasvu; kutsub komisjoni ja nõukogu üles seda tulevikus poliitika kavandamisel ja rakendamisel täielikult arvesse võtma;

Kolmapäev, 11. september 2013

41. rõhutab, et loomesektor võib noortele pakkuda edasisi ja uusi võimalusi oma ande ja oskuste arendamiseks; tuletab komisjonile ja liikmesriikidele meelde, et uus tehnoloogia arendab noorte loovust;

42. rõhutab, et Euroopas moodustab kultuur SKPst märkimisväärse osa, ning kutsub liikmesriike üles toetama algatusi, mis edendavad selles sektoris noortele jätkusuutlike töökohtade loomist;

Noorte tööhõive ja ettevõtlus

43. rõhutab, et ELi toimimise lepingu artiklis 174 sätestatud Euroopa Liidu sotsiaal-majanduslik ja territoriaalne ühtekuuluvus on oluline ELi noorsoostrategia eesmärkide saavutamisel, nimelt kõigile noortele arvukamate võrdsete võimaluste loomisel, kõigi noorte sotsiaalse kaasatuse ja solidaarsuse edendamisel, vaesusriski vähendamisel ning tööhõive suurendamisel praeguses olukorras, kus kohaldatakse võlgade vähendamise meetmeid, suureneb noorte tööpuudus ning õpitulemuste ja koolituste tasemed on erinevad;

44. nõuab tungivalt, et liikmesriigid kasutaksid täiel määral ära ajavahemiku 2007–2013 ELi struktuurifonde, eelkõige ESFi; palub komisjonil hoida parlamenti korrapäraselt kursis liikmesriikide tehtud edusammudega;

45. palub komisjonil ja liikmesriikidel suunata kõik kättesaadavad rahalised vahendid (eriti need, mis on seotud struktuurifondidega) programmi, mis ergutab investeerima koolitusse ja töökohtadesse, et võidelda noorte töötuse vastuvõetamatult kõrge määraga, sealhulgas toetades noorte äriala arengut ettevõtluse kaudu; tunneb heameelt noorte tööhõive algatuse üle ja nõuab tungivalt, et asjassepuutuvad liikmesriigid ja piirkonnad kasutaks täielikult Euroopa Sotsiaalfondi rahalisi vahendeid ja eritoetust;

46. peab tervitatavaks ELi uut algatust, mille kohaselt noortegarantiid laiendatakse ka alla 30 aasta vanustele noortele, mis peaks andma neile tööturul vaja minevad oskused, mis tagaks kvaliteetsed, sisukad ja asjakohased võimalused; kutsub liikmesriike üles kohustuma seda kava õigeaegselt ja tõhusalt rakendama ja võimalikult palju ära kasutama mitmeaastase finantsraamistiku raames uue noorte tööhõive fondi võimalusi; rõhutab vajadust algatuse piisava rahastamise järele Euroopa Sotsiaalfondi ja ELi muude eelmiste ja tulevaste struktuurifondide kaudu; peab nõukogu poolt osutatud 7-aastase perioodi eelarvet ebapiisavaks;

47. rõhutab siiski, et noortegarantiit ei saa asendada struktuuraalseid jõupingutusi ja reforme, mida on vaja, et muuta mõningate liikmesriikide haridussüsteemid ja tööturul sobivaks tulevikuprobleemidega toimetulekuks;

48. kutsub komisjoni üles pakkuma noortele stiimuleid ja tehnilist abi, et nad saaksid luua oma ettevõtted loosungi „kui töökohta ei leia, loo see“ all;

49. teeb ettepaneku suurendada noorte ettevõtlikkust, lihtsustades juurdepääsu mikrokrediidi ja mikrofinantseerimise vahenditele;

50. on arvamusel, et eelarvet ei tohiks konsolideerida viisil, mis kahjustab noortele mõeldud töökohti; palub liikmesriikidel pakkuda noorte kvaliteetse tööhõive toetamiseks rohkem stiimuleid, näiteks maksu- ja sotsiaalmaksesoodustused, ning kehtestada asjakohased tööturu õigusaktid;

51. tunnistab, et sotsiaalsetel ettevõtetel võib olla tähtis roll kvaliteetsete töökohtade edendamisel ning vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemisel, kui nad investeerivad noorte eurooplaste haridusse ja koolitusse;

52. rõhutab, et liikmesriikidel tuleb tagada läbikukkunud idufirmadele turvaabinõud; kutsub neid üles kaotama liigse bürokraatia;

Kolmapäev, 11. september 2013

Uus tehnoloogia ja sotsiaalmeedia

53. palub komisjonil viia läbi uuring, et jälgida uue tehnoloogia ja sotsiaalmeedia mõju noorte elule;
54. rõhutab, et liikmesriikidel tuleb rakendada strateegiaid, mis toetavad noorte juurdepääsu IKT-le;
55. kutsub komisjoni üles kasutama ära sotsiaalmeedia dünaamilisust hariduses, koolituses ja noorte osalemises selleks, et suurendada tööalast konkurentsivõimet ning edendada ettevõtlust, innovatsiooni ja kultuuri;
56. toonitab vajadust kaitsta noori kuritarvitamise kõikide vormide eest, sealhulgas internetirünnakud ning isikuandmete ja tervisega seotud kuritarvitamine;
57. rõhutab vajadust edendada sotsiaalvõrgustikes teavitustööd komisjoni noortealgatuste (näiteks Euroopa Noorteportaali) teemal ja nende kasutuselevõttu ning suurendada noorteorganisatsioonide ja noorte esindajate kaasatust;
58. peab tervitatavaks komisjoni teatist „Avatud haridusruum”, mille eesmärgiks on hariduse, koolitus- ja õppesüsteemide tõhususe, juurdepääsu ja võrdväärsuse parandamine IKT ning uue tehnoloogia tugevdamise ja haridusse ning koolitusse integreerimise kaudu; kutsub kõiki liikmesriike üles toetama algatusi hariduse avanemiseks, näiteks mahukate avatud internetikursuste kaudu;

Noorte osalemine ja Euroopa kodakondsus

59. tunneb heameelt asjaolu üle, et aasta 2013 on kuulutatud Euroopa kodanike aastaks; rõhutab vajadust kaasata noori paremini, julgustades neid jagama oma visiooni ELi tuleviku kohta;
60. kutsub komisjoni üles jätkama ja suurendama toetust Euroopa noorte kaardile, et lihtsustada noorte juurdepääsu kultuurile kogu ELis;
61. rõhutab spordi, liikumise ja ühiskondliku tegevuse tähtsust noorte osaluse soodustamiseks vahendina, mis võib suurel määral mõjutada kohalikke kogukondi ning võib aidata lahendada mitmeid noorte ühiskondlikke probleeme, nagu sotsiaalne tõrjutus, ning anda noortele uhkuse ja eneseväärikuse; rõhutab lisaks, et liikumisega kaasnev füüsiline ja vaimne kasu aitab muuta noored töövilmseliseks;
62. rõhutab, võttes arvesse 2014. aasta Euroopa Parlamendi valimisi, ELi noortele suunatud usaldusväärsete sõnumite, mida toetab tegelik poliitika, edastamise olulisust;
63. palub komisjonil välja töötada veel algatusi ELi integratsiooni tugevdamiseks; nõuab tungivalt, et liikmeriigid kaasaksid Euroopa uuringute kursused hariduse õppekavadesse;
64. rõhutab info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate, sealhulgas sotsiaalvõrgustike kasutamise olulisust kindla eesmärgiga süvendada osalust;
65. rõhutab vajadust töötada välja rohkem teavitusprogramme marginaliseerunud rühmadele ja pakkuda toetust noortesektorile, et arendada nende struktuure ja sidekanaleid, selleks et jõuda rohkemate noorteni, eelkõige nendeni, keda ohustab sotsiaalne tõrjutus;
66. rõhutab programmi „Aktiivsed noored” olulisust, see programm edendab noorte kodanikuaktiivsust, arendab solidaarsust ning edendab sallivust noorte hulgas;
67. rõhutab noorteorganisatsioonide, kui esimese osaluskanali, ja vabatahtlike rolli, ning et seda peab veelgi tugevdama nii toetusmehhanismide kui ka sobivate õigusraamistike ning vabatahtlike õiguste ja kohustuse selge määramise kaudu, nagu on määratletud Euroopa vabatahtliku teenistuse hartas; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama noortetööle, eelkõige ELi projektidega seotud noorteorganisatsioonidele, rahalise ja poliitilise toetuse;

Kolmapäev, 11. september 2013

68. peab noorte võimalust elada autonoomset elu ülekaalukaks prioriteediks, mida peaks noortestrategia tulevasel perioodil käsitlema; sel eesmärgil, kutsub komisjoni ja liikmesriike üles keskendumisele noortevaldkonna koostöös noorte autonoomsusele ning kõigi noorte ühiskonnas osalemisele;

Üldpõhimõtted

69. rõhutab, kui oluline on kõrvaldada kõik noortevahelise diskrimineerimise viisid, nagu diskrimineerimine soo, rassilise või etnilise päritolu, usu, puude, vanuse ja soolise sättumuse alusel;

70. rõhutab, et soolise ebavõrdsuse ja stereotüüpidevastane võitlus peaks olema tõhusa noorsoopoliitika lahutamatu osa, selleks et vältida ja ära hoida eelkõige naistevastast vägivalda;

71. rõhutab, et noori tuleb ELi sotsiaalses visioonis käsitada esmatähtsa rühmana ja neid otseselt kaasata, suurendades seeläbi nende mõju, arengut, heaolu ja sotsiaalset kaasatust;

72. toonitab, et tähtis on pakkuda tõhusat ja personaalset abi puuetega noortele;

o

o o

73. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

P7_TA(2013)0365

Võitlus noorte tööpuudusega: võimalikud väljapääsuteed

Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta resolutsioon noorte tööpuuduse vastase võitluse ja võimalike väljapääsuteede kohta (2013/2045(INI))

(2016/C 093/10)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse oma 6. juuli 2010. aasta resolutsiooni noorte tööturule juurdepääsu soodustamise ning praktika, internatuuri ja väljaõppeperioodi staatuse tugevdamise kohta ⁽¹⁾,

— võttes arvesse komisjoni teatist „Noortele pakutavate võimaluste algatus“ (COM(2011)0933) ning oma 24. mai 2012. aasta resolutsiooni noortele pakutavate võimaluste algatuse kohta ⁽²⁾ ja oma komisjonile esitatud suuliselt vastatavat küsimust noortele pakutavate võimaluste algatuste kohta ⁽³⁾,

— võttes arvesse komisjoni teatist noortele pakutavate võimaluste algatuse rakendamise kohta (COM(2012)0727),

⁽¹⁾ ELT C 351 E, 2.12.2011, lk 29.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0224.

⁽³⁾ O-000106/2012; B7-0113/2012.

Kolmapäev, 11. september 2013

- võttes arvesse komisjoni teatist „Noorte liikuvus” (COM(2010)0478),
- võttes arvesse Luxembourgis 17. juunil 2011. aastal vastu võetud nõukogu järeldusi noorte tööhõive edendamise kohta strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamiseks,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 7. veebruari 2013. aasta järeldusi noorte tööhõive algatuse kohta,
- võttes arvesse komisjoni 5. detsembri 2012. aasta ettepanekut „Ametipraktika kvaliteediraamistiku loomine. Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 154 kohaselt tööturu osapooltega korraldatava üleeuroopalise konsulteerimise teine etapp”(COM(2012)0728),
- võttes arvesse komisjoni 5. detsembri 2012. aasta ettepanekut võtta vastu nõukogu soovitus noortegarantii loomise kohta (COM(2012)0729),
- võttes arvesse Eurofoundi 13. juuni 2012. aasta aruannet „Youth Guarantee: Experiences from Finland and Sweden” („Noortegarantii: Soome ja Rootsi kogemused”),
- võttes arvesse oma 16. jaanuari 2013. aasta resolutsiooni noortegarantii kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse nõukogus 28. veebruaril 2013. aastal saavutatud poliitilist kokkulepet nõukogu soovituse kohta noortegarantii loomiseks,
- võttes arvesse komisjoni 27. aprilli 2009. aasta teatist „ELi noorsoostrategia: investeerimine ja mobiliseerimine. Uuendatud avatud koordineerimismeetod noortega seotud väljakutsete ja võimaluste tarvis” (COM(2009)0200),
- võttes arvesse ettepanekut muuta komisjoni ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb Euroopa Sotsiaalfondi ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1081/2006 (COM(2011) 0607),
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu liikmete 30. jaanuari 2012. aasta avaldust „Majanduskasvu soodustava konsolideerimise ja töökohtade loomist edendava majanduskasvu suunas”,
- võttes arvesse oma 25. oktoobri 2011. aasta resolutsiooni puuetega isikute liikuvuse ja kaasamise ning Euroopa puuetega inimeste strateegia 2010–2020 kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse Euroopa Noortefoorumi poolt koos sotsiaalpartnerite ja teiste sidusrühmadega välja töötatud Euroopa ametipraktika ja õpipõisiõppe kvaliteedihartat,
- võttes arvesse Eurofoundi 22. oktoobril 2012 avaldatud aruannet „NEETs: young people not in employment, education or training: Characteristics, costs and policy responses in Europe” ⁽³⁾,
- võttes arvesse Eurofoundi 21. detsembri 2012. aasta aruannet „Effectiveness of policy measures to increase the employment participation of young people” ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse Eurofoundi 29. aprilli 2011. aasta aruannet „Helping young workers during the crisis: contributions by social partners and public authorities” ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0016.

⁽²⁾ ELT C 131 E, 8.5.2013, lk 9.

⁽³⁾ Eurofound (2012), NEETs: young people not in employment, education or training: characteristics, costs and policy responses in Europe, Publications Office of the European Union, Luxembourg.

⁽⁴⁾ Eurofound (2012), Effectiveness of policy measures to increase the employment participation of young people, Publications Office of the European Union, Luxembourg.

⁽⁵⁾ Eurofound (2011), Helping young workers during the crisis: contributions by social partners and public authorities, Publications Office of the European Union, Luxembourg.

Kolmapäev, 11. september 2013

- võttes arvesse oma 14. märtsi 2013. aasta resolutsiooni, mis käsitleb rändajate integreerimist, selle mõju tööturule ja sotsiaalkindlustuse koordineerimise välispoliitilist mõõdet ELis ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Eurofoundi 7. veebruari 2012. aasta aruannet „Recent policy developments related to those not in employment, education and training (NEETs)” ⁽²⁾,
 - võttes arvesse Eurofoundi 15. jaanuari 2013. aasta aruannet „Active inclusion of young people with disabilities or health problems” ⁽³⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni raportit ja regionaalarengukomisjoni, kultuuri- ja hariduskomisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamusi (A7-0275/2013),
- A. arvestades, et 2013. aasta juunis oli aktiivsete noorte hulgas 23,5 % töötuid ning nende töötuse määr ulatus 10 %-st või veelgi madalamalt (Austria ja Saksamaa) kuni 64,2 %-ni (Kreeka), mis näitab märkimisväärseid geograafilisi erinevusi nii eri liikmesriikide vahel kui ka liikmesriikides; arvestades, et kõige uuemad uuringud ja prognoosid näitavad, et mitmes liikmesriigis halveneb noorte olukord veelgi;
- B. arvestades, et alla 25-aastaste naiste töötus kasvab jätkuvalt ning on tõusnud 18,8 %-lt 2009. aastal 22,1 %-ni 2012. aastal ja viimaste kättesaadavate andmete kohaselt on see praegu 22,9 %; arvestades, et üha laiemalt levivad sellised seisundid nagu lootusetus, enda isoleerimine ja töötamise vastu huvi kaotamine; arvestades, et noored naised on noorte meestega võrreldes tööturul endiselt kehvas olukorras, ning arvestades, et see kahjustab märkimisväärselt Euroopa majanduskasvu potentsiaali, sest kõrge kvalifikatsiooniga naiste oskusi ei kasutata piisavalt;
- C. arvestades, et 2011. aastal oli 7,5 miljonit 15–24-aastat ning 6,5 miljonit 25–29-aastast noort, kes ei õppinud, käinud tööl ega olnud koolitusel (nn NEET-noored), nende hulgas ka vähem kaitstud rühmade esindajaid; arvestades, et sellel võivad olla rasked isiklikud ja sotsiaalsed tagajärjed, näiteks ebakindlad tööalased tulevikuväljavaated, vaesus, sotsiaalne tõrjutus või koguni vaimsed ja kehalised häired; arvestades, et lähitulevikus sellised probleemid tõenäoliselt suurenevad, ning arvestades, et nendel on raske finantsmõju liikmesriikide sotsiaalsüsteemidele;
- D. arvestades, et 14 miljoni mitteõppiva või mittetöötava noore olemasolu nõuab liikmesriikidelt ja ELi institutsioonidelt suuremaid jõupingutusi, et noori uuesti tööturule integreerida; arvestades, et Euroopa noortel on väga mitmesuguseid vajadusi ning seetõttu peavad noorte tööturule integreerimise meetmed olema sobitatud iga konkreetse rühma vajadustega ning võimaluse korral peaksid need hõlmama ka individuaalse hindamise meetmeid;
- E. arvestades, et 2011. aastal oli noorte tööturult kõrvalejäämisest põhjustatud majanduslik kahju liikmesriikides hinnanguliselt 153 miljardit eurot, mis vastab 1,2 %-le ELi SKP-st ⁽⁴⁾; arvestades, et see summa on tunduvalt suurem kui need hinnanguliselt 10 miljardit eurot, mida oleks vaja noortele kahe miljoni töökoha loomiseks ⁽⁵⁾; arvestades, et see kujutab endast pikaajalist rasket sotsiaalset ja majanduslikku koormat ELile tervikuna;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0092.

⁽²⁾ Eurofound (2012), Recent policy developments related to those not in employment, education and training (NEETs), Publications Office of the European Union, Luxembourg (<http://www.eurofound.europa.eu/docs/erm/tn1109042s/tn1109042s.pdf>).

⁽³⁾ Eurofound (2013), Active inclusion of young people with disabilities or health problems, Publications Office of the European Union, Luxembourg (<http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef1226.htm>).

⁽⁴⁾ Eurofound (2012), 'NEETs – Young people not in employment, education or training: Characteristics, costs and policy responses in Europe'. Publications Office of the European Union, Luxembourg.

⁽⁵⁾ Austria töö-, sotsiaalküsimuste ja tarbijakaitse ministeerium, jaanuar 2012.

Kolmapäev, 11. september 2013

- F. arvestades, et praegu mitmest liikmesriigist järsult suureneva inimeste väljarände puhul on noorte tööpuudus oluline väljarännet soodustav tegur; arvestades, et vaid väga väike osa nendest, kes otsustab liikumise ja väljarände kasuks, teeb seda vabatahtlikult – pigem on see reaktsioon majanduslikule sundvajadusele;
- G. arvestades, et EL vajab majanduskasvu ja tööhõive kasvu saavutamiseks ning sisenõudluse suurendamiseks suuri investeeringuid; arvestades, et liikmesriikides lühiperioodi majandusolukorra ja tööturgude olukorra märgatavaks parandamiseks on vaja investeeringute paketti, mille maht on 2 % ELi SKP-st; arvestades, et selline meede aitaks eelkõige noori kui kriisist enim mõjutatud rühma;
- H. arvestades, et noored on enamiku muude rühmadega võrreldes majanduskriiside ajal eriti ebasoodsas olukorras; arvestades, et paljude noorte jaoks võib praegune töötus kujuneda pikaajaliseks töötuseks, mis suurendab märgatavalt sotsiaalse tõrjutuse ohtu; arvestades, et sellel on murettekitavad tagajärjed noortele, kuna see alandab nende enesehinnangut, takistab ambitsioonide teostamist, kahandab sissetulekut ja karjääriväljavaateid ning lükkab edasi võimalused alustada iseseisvat elu, sealhulgas võimaluse luua perekond, ning järelikult on sellel murettekitavad tagajärjed ka ühiskonnale, kuna see mõjutab nii lühiajaliselt kui ka pikas perspektiivis negatiivselt Euroopa sotsiaalset, majanduslikku ja demograafilist olukorda ning suurendab tõenäosust, et tänased noored on vanas eas vaesed, sest nad ei suuda töötamise ajal teha pensionimakseid;
- I. arvestades, et EÜ asutamislepingu artikkel 13 annab ühenduse eraldi volituse võidelda soo, rassilise või etnilise kuuluvuse, usundi või uskumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimise vastu; arvestades, et hoolimata 27. novembri 2000. aasta direktiivist 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel, kannatavad noored naised tööturule sisenemisel endiselt vanusest ja soost tingitud diskrimineerimise all;
- J. arvestades, et vaatamata noorte üldisele suurele tööpuudusele on ELis täitmata umbes neli miljonit töökohta⁽¹⁾, sest töötute oskused ei vasta vabadel töökohtadel nõutavatele oskustele; arvestades, et teatavates valdkondades, nagu info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ning teadus- ja arendustegevus, on püsiv ja üha suurenev nõudmine kõrge kvalifikatsiooniga töötajate järele, mida ei suudeta rahuldada;
- K. arvestades, et Rahvusvaheline Tööorganisatsioon soovitas ELis noortegarantii täielikuks rakendamiseks 21 miljardi euro suurust eelarvet, mis võrdub 0,5 %-ga euroala kulutustest;
- L. arvestades, et strateegia „Euroopa 2020” raames on EL otsustanud tõsta haridustaset, vähendada koolist väljalangemise määra aastaks 2020, nii et see langeks alla 10 %, tõsta 30–34-aastaste kolmanda taseme hariduse või samaväärse hariduse omandamise määra vähemalt 40 %-ni ning suurendada 20–64-aastaste tööhõive määra 75 %-ni;
- M. arvestades, et kriisi tõttu on suurenenud ebakindla töökohaga inimeste, eriti noorte hulk ning paljud täisajaga töökohad on asendatud töötamisega lühiajalise lepingu alusel, osalise tööaja ja tasustamata tööga;
- N. arvestades, et üha rohkem noori on sunnitud tasustatud praktika asemel tegema tasuta praktikat, mis on diskrimineeriv nende suhtes, kelle rahaline olukord on kehvem; arvestades, et praktikantide odava tööjõuna ärakasutamise probleemi tuleb tunnustada ning seetõttu on vaja luua praktika kvaliteediraamistik;
- O. arvestades, et VKEd ja mikroettevõtjad, kes on majanduskasvu kindlustamisel ja töökohtade loomisel ning strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide täitmisel kandvaks jõuks, on majanduskriisi tõttu kaotanud enam kui 3,5 miljonit töökohta ja vähendanud märgatavalt uute töötajate värbamist, ning et töökohtade sulgemine on mõjutanud kõiki töötajaid ja kõige rängemalt noori;

⁽¹⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-380_en.htm?locale=fr

Kolmapäev, 11. september 2013

- P. arvestades, et noortel on õigus oma oskustele vastavale kvaliteetsele tööhõivele; arvestades, et kvaliteetne tööhõive on Euroopa noorte väärikuse ja iseseisvuse seisukohast ülimalt tähtis;
- Q. arvestades, et 2008. aastal ilmnenu majanduskriis on tööturul negatiivselt mõjutanud nii nõudlust kui ka pakkumist, mille tõttu väljavaated tööd leida on muutunud tunduvalt ebakindlamaks ning kõikide töötute inimeste jaoks on oluline saada rohkem teavet töö leidmise võimalustest; arvestades, et haridus, koolitus ja oskuste arendamine on sageli kättesaamatu kõige halvemas olukorras olevatele rühmadele, sealhulgas puuetega noortele;
- R. arvestades, et mõnedes liikmesriikides käibivad duaalsed haridussüsteemid, kus klassis toimuv õppetöö on ühendatud kutseõppega ning kus on kombineeritud akadeemilise ja kutseõppe kraadikursused, on praktilise suunitluse tõttu osutunud kriisi ajal eriti väärtuslikuks; arvestades, et Euroopa Komisjon on korduvalt märkinud, et hästi toimivad duaalsed haridussüsteemid suudavad tagada pideva kvalifitseeritud töötajate ettevalmistamise ning noorte töötuse püsivuse madalal tasemel;
- S. arvestades, et täisajaga õppest tööturule üleminek on noorte elus pöördepunkt, millel on otsustav mõju nende karjääriväljavaadetele, kogu võimalikule tulevasele töötasule ja sotsiaalsele olukorrale pikas perspektiivis; arvestades, et selles seoses on hariduspoliitika lahutamatu tööturupoliitikast;
- T. arvestades, et 2008. aastal alanud majanduskriis on negatiivselt mõjutanud nõudlust ja pakkumist tööturul, mille tõttu väljavaated tööd leida on muutunud tunduvalt ebakindlamaks ning oluline on silmas pidada liikmesriikide investeeringuid töökohtade loomisse, koolitusse ja haridusse; arvestades, et kriisi tagajärgede hulka võib kuuluda sotsiaalsete konfliktide ja rahutuste suurenemine;
- U. arvestades, et tööhõivebüroodel on tööturul täita väga tähtis osa ja seetõttu peavad nad järgima kõrgeid kvaliteedinõudeid, mille täitmist pädevatel asutustel tuleb kontrollida; arvestades, et need kvaliteedinõuded ja nende kontrollimise nõue peavad kehtima ühtviisi nii riiklike kui ka eratööhõivebüroode kohta;
- V. arvestades, et osaliselt võib tööpuuduse probleemi olla võimalik lahendada kvaliteetsete kutseharidus- ja koolitussüsteemide väljaarendamisega, kus oleksid kõrge kvalifikatsiooniga õpetajad ja koolitajad, uuenduslikud õppemeetodid, kvaliteetne infrastruktuur ja rajatised, tugev seotus tööturuga ning mis avaksid võimaluse õppimist ja koolituse saamist jätkata;
- W. arvestades, et noored moodustavad 40 % ajutiste lepingutega töötajatest, kuid vaid 13 % kogu töötajaskonnast, ning iga viies noor kardab töökohta kaotada;
- X. arvestades, et mõnes liikmesriigis võib täheldada lõhe suurenemist koolilõpetajate oskuste ja tööturul nõutavate oskuste vahel;
- Y. arvestades, et tööturu nõuete arvessevõtmine ei tohiks takistada lapsi omandamast võimalikult laialdasi alusteadmisi, sest see on parim viis tagada, et nad suudavad tööturul ja elus raskustega kohaneda; arvestades, et enamik uuringuid näitab, kui tähtis on anda esimestest kooliaastatest alates kvaliteetset haridust, et vältida varajast koolist väljalangemist ja tagada, et ka kõige ebasoodsama sotsiaalse taustaga lapsed täielikult kooliellu kaasataks;
- Z. arvestades, et haridusressursside avatus parandab hariduse kvaliteeti, kättesaadavust ja võrdsust ning soodustab infotehnoloogia ja uue tehnoloogia kasutamise abil interaktiivset, loovat, paindlikku ja personaliseeritud õppeprotsessi; arvestades, et elukestvat õpet toetav avatud haridus suurendab pikaajalise tööhõive võimalusi;
- AA. arvestades, et nii koolilõpetajad kui ka ülikoolide õppejõud peavad tegelema ennenägematute probleemidega, mida tekitab kiiresti muutuv ülemaailmne majanduskeskkond, kus noortele hea hariduse ja tööhõive tagamiseks on oluline arendada uusi oskusi ja pädevusi, võtta omaks innovatiivne lähenemisviis ja kaasaegsed õpetusmeetodid;

Kolmapäev, 11. september 2013

- AB. arvestades, et 60 % ülikoolilõpetanutest on naised, kellele antakse sageli madalamat kvalifikatsiooni eeldavad või alatasustatud töökohad; arvestades, et sooline vahetegemine mõjutab naiste olukorda nii väljaspool tööd kui ka töötingimuste osas, mille tulemuseks on erinevus palga suuruses (praegu 16,2 % vähem) ja pensioni suuruses;
- AC. arvestades, et paindlikkuse nõue ja töösuhete ebakindlus mõjutavad rohkem naiste kui meeste tööhõivet: 2012. aasta kolmandas kvartalis moodustasid naised 15–24-aastaste vanuserühmas ligikaudu 60 % kõikidest osalise tööajaga töötajatest ning samas vanuserühmas moodustasid naised 64 % kõikidest ajutistest töötajatest, kellel on kolmanda taseme haridus (kõrgkoolidiplom ja kraadiõpe);
- AD. arvestades, et hoolimata ELi toimimise lepingu artiklist 19, 27. novembri 2000. aasta direktiivist 2000/78/EÜ ja 5. juuli 2006. aasta direktiivist 2006/54/EÜ kannatavad noored naised tööturule sisenemisel endiselt vanusest ja soost tingitud diskrimineerimise all; arvestades, et vähem kaitstud ühiskonnarühmadesse, sealhulgas etniliste vähemuste hulka kuuluvatel naistel on raskem ametlikule tööturule pääseda;
- AE. arvestades, et emadus takistab sageli noorte emade pääsemist tööturule ning suurendab seega soolist ebavõrdsust tööhõives;
- AF. arvestades, et noorte tööhõivemeetmed tuleb siduda kooskõlastatud ning tulevikule ja investeeringutele orienteeritud makromajanduse strateegiaga, mis võimaldab tagada tingimusi jätkusuutlike 21. sajandi töökohtade loomiseks ning tõhusaks üleminekuks hariduse omandamiselt tööturule;
1. rõhutab, et riiklikud ja EL poliitilised meetmed noorte tööhõive parandamiseks peaksid olema omavahel seostatud ja üksteist vastastikku võimendavad ning nendes tuleks erilist rõhku panna kvaliteetsel (kutse-) haridusele, koolitusele ja töökogemuste andmisele, võimaldades noortel sellega saada püsivat heatasemelist tööd; rõhutab, et võimaluste loomine õiglaselt tasustatud praktika sooritamiseks ja üldkasulikuks vabatahtlikuks tööks aitab noortel osaleda ühiskonnale olulises tegevuses ja omandada töökogemusi;
 2. peab kahetsusväärseks, et olemasolevad kriisimeetmed, mis on suunatud avalike kulutuste vähendamisele kriisiriikides, on näidanud juba otsest negatiivset mõju noortele kärbete tõttu, mida on tehtud hariduse, töökohtade loomise ja tugiteenuste alal;
 3. rõhutab, et noored töötud on pärit väga mitmesugustest rühmadest ja seetõttu on vaja neid liigitada nende vajaduste ja võimete järgi, et võetavaid meetmeid saaks tulemuslikumalt rakendada; on seisukohal, et tuleb kindlaks teha põhioskused, mis võimaldaksid nendel noortel pääseda kiiremini tööturule ning saada stabiilsemat ja püsivamat tööd. on seisukohal, et erilist tähelepanu tuleb pöörata nendele noortele, kellel ei ole kvalifikatsiooni ja kes ei õpi ega tööta ega osale koolitusel;
 4. palub, et komisjon ja need liikmesriigid, kus noorte tööpuudus ületab piirkonniti 25 %, leevendaksid noorte tööpuudust, luues töökohad vähemalt 10 %-le töötutele noortele;
 5. rõhutab vajadust aktiivse, tervikliku ja seostatud tööturupoliitika järele, mis oleks suunatud töökohtade loomisele ja hõlmaks erimeetmeid noorte jaoks, et ühelt poolt vältida olemasolevate ressursside raiskamist ja teiselt poolt vähendada noorte tööpuudust, mitte seda n-ö ringlusse panna; kutsub liikmesriike üles uurima teiste liikmesriikide üksikute parimate tavade rakendatavust oma tööturul ning võtma asjakohaseid meetmeid noorte töötuse vastu võitlemiseks; tõstab esile kutseharidus- ja kutsekoolitussüsteeme ning duaalseid haridussüsteeme kasutavate riikide häid kogemusi koolist tööellu ülemineku toetamisel, mille abil saab tasandada lõhet koolis omandatud oskuste ja tööturu nõudmistel vahel; rõhutab, et komisjoni ülesanne on sedalaadi jõupingutusi aktiivselt toetada, ning palub komisjonil regulaarselt aru anda liikmesriikide tegevusest kutseõppesüsteemide reformimisel; rõhutab, et erilist tähelepanu tuleb pöörata suures sotsiaalse tõrjutuse ohus olevatele haavatavatele rühmadele, sealhulgas noortele, kes ei tööta ega õpi (NEET-noored);

Kolmapäev, 11. september 2013

6. palub komisjonil koguda noorte koolitamisega seotud edulugusid ja avaldada need käsiraamatuna teistes liikmesriikides kasutamiseks;
7. palub komisjonil koostada aastaaruande liikmesriikide kutseõppesüsteemide reformimise kohta, andes sellega pikaajalise struktuurilise panuse noorte tööalase konkurentsivõime tõstmiseks;
8. kutsub komisjoni üles koostama kvalitatiivseid suuniseid kaasaegse duaalse haridussüsteemi loomiseks, lisades sellele nimekirja, mis sisaldab üldiselt määratletud olulisemaid mitteakadeemilisi kutsealasid Euroopas;
9. rõhutab kõrghariduse ning kutsehariduse ja -koolituse kvaliteedistandardite ja juurdepääsetavuse parandamise tähtsust; rõhutab samuti keeleõppe tähtsust koolides ning kutsehariduses ja -koolituses;
10. rõhutab, et kõikide kohaliku, piirkondliku, riikliku ja ELi tasandi asjaomaste sidusrühmade, sealhulgas sotsiaalpartnerite, tööhõivetalituste, koolitus- ja haridusasutuste, üksikute tööandjate, valitsusväliste organisatsioonide ning eriti ka üliõpilasi- ja noorteorganisatsioonide kaasamine on oluline nende paljude meetmete edukaks väljatöötamiseks, rakendamiseks ja kontrollimiseks, millega edendatakse terviklikul viisil noorte tööhõivet ja tööalast konkurentsivõimet; toonitab, et tööturu pidevalt muutuvatele vajadustele vastamiseks peavad noortele kestva ja kvaliteetse töö tagamise meetmed olema paindlikud; juhib tähelepanu vajadusele paindlike ja samal ajal kindlate lepinguliste suhete, tulemuslike taasintegreerimismeetmete ning ajakohaste sotsiaalkindlustussüsteemide järele; rõhutab, et noorte varajane ametialane suunamine juba enne põhikooli lõpetamist on eriti oluline, kuna see eeldab, et lastevanemad ja kool parandavad oma suutlikkust õpilasi nende haridustee ja hilisema karjääri valikul abistada ja nõustada;
11. kutsub liikmesriike üles võtma meetmeid, et teha loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduse ja matemaatika valdkonnad oma haridusprogrammides prioriteetseks, et olla valmis vastama eeldatavatele tulevikusuundumustele tööturul;
12. rõhutab kollektiivlääbirääkimiste tähtsat osa noorte töötajate töötingimuste edendamisel ja parandamisel;
13. tunnistab, et õigetes oskustesse investeerimine on oluline tegur, mis aitab liikmesriikidel uuendusi teha ning taastada oma konkurentsivõime;
14. kutsub liikmesriike üles tunnistama kiirelt muutuvast globaalsest majanduskeskkonnast tulenevaid ennenägematuid probleeme, mille lahendamiseks nii kooli- kui ka ülikooliõpetajad peavad tegelema; märgib, et noorte eduka harimise ja nende tööväljavaadete seisukohast on määrava tähtsusega uute oskuste ja pädevuskogumite, innovatiivsete lähenemisviiside ning kaasaegsete õpetamis- ja õppimismeetodite arendamine;
15. kutsub liikmesriike üles hariduse, kodanikuühiskonna ja kvaliteetsete noortealgatuste kaudu innustama ja toetama noorte, eriti noorte naiste osalemist demokraatlikus elus ning nende poolt nii olemasolevate kui ka uute vahendite kasutamist poliitikakujundamisele kaasaaitamiseks, soodustades sellega noorte arengut, heaolu ja sotsiaalset kaasamist;
16. on tõsiselt mures liikmesriikide eelarvekärbete pärast hariduse, koolituse ja noorsoopoliitika valdkonnas, mis võivad viia selleni, et noored jäävad kõrvale nii haridusest kui ka tööturult, ning tuleb meelde, et eelarveeraldised haridusele ja koolitusele kujutavad endast vajalikku ja väga väärtuslikku investeringut tulevikku;
17. nõuab laialdasemat kutseharidust- ja koolitust õpetajatele, eelkõige kaasaegsete õppemeetodite ning uue tehnoloogia kasutamise osas; juhib tähelepanu sellele, et elukestev õpe algab väikelaste haridusest, ja rõhutab, et eelkõige tuleks mängulisel viisil edendada keeleoskusi;
18. tõstab esile komisjoni koostatud, ELis ja kolmandates riikides õppivatele täisõppeajaga magistriõppes üliõpilastele mõeldud ELi laenuatagatiskava tähtsust, kuna see aitab veelgi hõlbustada noorte liikuvust ja ülikoolide mitmemõõtelist järjestamist;

Kolmapäev, 11. september 2013

19. on arvamisel, et arvestada tuleks kohalikke vajadusi ja territoriaalset eripära, et võimaldada integreeritud territoriaalsete arengustrateegiate raames töökohtade kindlaksmääramist, eelkõige innovatiivsetes sektorites, näiteks nn rohelistes valdkondades ja sotsiaalettevõtetes;

20. palub liikmesriikidel ning piirkondlikel ja kohalikel asutustel koostada integreeritud territoriaalse arengu strateegiad, mis hõlmaksid koolituse ja tööhõive osa, alustades meetmetest haridussüsteemist varakult lahkumise vältimiseks, ning luua noortele tööhõivevõimalusi;

21. tunnistas teatavate piirkondade erakordselt keerulist olukorda, kus noorte töötuse määr on üle 25%; tervitab asjaolu, et ELi toetust noorte tööhõivele suurendatakse välja pakutud ELi noorte tööhõive algatusega, mille maksimaalne eelarve seitsmeaastaseks perioodiks (2014–2020) on 8 miljardit eurot; rõhutab samas, et ILO andmetel on Euroopa noortegarantii tõhusaks rakendamiseks on ainuüksi euroalal vaja 21 miljardi euro ulatuses vahendeid; peab õigeks, et selle noorte tööhõive algatuse jaoks tuleks erivahendid ning Euroopa Sotsiaalfondi asjaomased vahendid eraldada võimalikult varakult;

22. rõhutab kohese tegutsemise tähtsust noorte töötuse ja pikaajalise töötusega võitlemisel; rõhutab lisaks noortele pikaajaliste, püsivate ja kvaliteetsete töökohtade tagamise vajadust;

23. kutsus komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et noori mõjutavaid riiklikke õigusakte ja eriti tööhõivealase võrdõiguslikkuse direktiivil (2000/78/EÜ) põhinevaid riiklikke õigusakte ei kasutataks noorte töötajate sotsiaaltoetustele juurdepääsu takistavaks diskrimineerimiseks; on veendunud, et noorte töötajate ja ka tööandjate teadlikkuse tagamiseks õigustest ja kohustustest, mis neile sellistest õigusaktidest tulenevad, on vaja palju rohkem ära teha;

24. kutsus liikmesriike üles ajakohastama oma piirkondlikke arengustrateegiaid, kajastades neis meetmeid tööhõive, sealhulgas noorte tööhõive edendamiseks;

25. tervitab nõukogu (tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimused) 28. veebruari 2013. aasta otsust nõustuda nõukogu soovitusel luua noortegarantii ning kutsus liikmesriike üle rakendama meetmeid noortegarantii süsteemi ambitsioonikaks rakendamiseks riigi tasandil; nõuab, et sihtrühmi laiendataks nii, et need hõlmaksid alla 30-aastasi noori, sealhulgas kõrgkooli lõpetanuid ja neid, kes lahkuvad õppesüsteemidest kutsetunnistusega; rõhutab, et kõnealuse meetme edu sõltub paljuski väga erinevatest poliitilistest teguritest ja raamtingimustest, nagu asjakohane hariduse ja koolituse investeerimine, infrastruktuur, tööhõivetalituste suutlikkus, üliõpilaskohtade ja ülikooli lõpetanute õppekohtade olemasolu, väljaõppe- ja praktikakohtade kvaliteet ning töökohtade loomist soodustav üldine poliitika; nõuab asjakohaste järelmeetmete rakendamist liikmesriikide riiklike reformiprogrammide kaudu ja Euroopa poolaasta raames, et hõlbustada riikide noortegarantii süsteemide jälgimist, hindamist ja järjekindlat parandamist; rõhutab, et noortegarantii süsteemid tuleb siduda riikliku tööturupoliitika laiemal raamistikuga;

26. annab liikmesriikidele teada, et Euroopa Parlament kavatses jälgida tähelepanelikult kõiki liikmesriikide samme noortegarantii rakendamisel, ning kutsus noorteorganisatsioone üles andma parlamendile ajakohastatud teavet oma analüüside kohta liikmesriikide meetmetest;

27. kutsus riikide parlamente koos noorteorganisatsioonidega üles panema oma riigi valitsust noortegarantii elluviimise eest vastutama ning tagama, et astutaks tõsiselt samme kindlustamiseks, et iga noor (töötu või formaalsest haridusest lahkunu) saaks nelja kuu jooksul kvaliteetse töö, jätkuõppe, väljaõppekohta või praktikakohta pakkumise;

28. rõhutab, et töö ja vahendid, mis on suunatud noortegarantii rakendamisele, ei tohiks pärssida struktuurimuudatusi ja reforme, mis on vajalikud, et seada mõnes liikmesriigis haridussüsteem ja tööturg vastavusse tulevaste ülesannetega;

29. palub komisjonil näha oma programmides ette spetsiaalsed meetmed noorte tööpuuduse vähendamiseks, järgides integreeritud üldist tegevuskava, mis on kooskõlas strateegia „Euroopa 2020” juhtalgatusega „Noorte liikuvus”;

Kolmapäev, 11. september 2013

30. tuletab komisjonile ja liikmesriikidele meelde nende kohustust täita strateegia „Euroopa 2020” eesmärk tagada nii naiste kui meeste puhul 75 % tööhõive, ning hoiatab, et praegune noorte töötuse määr võib jätta terve põlvkonna naisi tööturul eemale, mis suurendab nende „nähtamatust” ja kaitsetust;

31. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles jälgima kõiki noorte tööpuudusega võitlemise meetmetega (sealhulgas noortegarantii elluviimine) seotud andmeid ja need avalikustama, koostama eri liikmesriikide kohta piirkondlikku statistikat ja pöörama erilist tähelepanu soolisele mõõtmele;

32. soovib komisjonil ja liikmesriikidel välja töötada täpsed kvaliteedistandardid ja indikaatorid riikide noortegarantii süsteemide väljakujundamise kohta ning tõhustada toetust kõikidele noortegarantii rakendamise seisukohast olulistele osalistele, nagu riigisised sotsiaalpartnerid, kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused, tööhõivetalitused ning haridus- ja koolitusasutused; nõuab, et noortegarantii süsteeme toetataks finantsstiimulitega, sealhulgas soodustustega riigihangetes, ning et rahastataks kohapeal toimuvat koolitust, mis aitab ettevõtetel pakkuda kvaliteetset püsivat tööd ja koolitust, sealjuures on tegemist efektiivse ja kindlasuunalise investeeringuga noorte inimeste potentsiaali arendamisse; rõhutab, et ettevõtetel on eriline vastutus selliste pakkumiste võimaldamise eest;

33. kutsub komisjoni ja liikmesriike koostöös noorte sidusrühmadega ja Euroopa Parlamendiga töötama välja noorte tööhõive tegevuskava, milles määratletakse lühikesel, keskmisel ja pika aja meetmed; kahetseb, et käimasolevas debatis esitatakse pikaajalisi meetmeid lühiajaliste lahendustena; rõhutab, et lühikeses perspektiivis tuleks keskenduda kriisi vahetule leevendamisele nii tööturul kui ka väljaspool seda olevate noorte jaoks, pannes rõhku elatise kindlustamisele ja tööturul valikuvõimaluste loomisele; rõhutab, et investeeringud haridusse ja koolitusse, töökohtade loomisse, väljaõppeprogrammidesse ning tööandjatele suunatud algatustesse on peamiselt keskmise, aga ka pika perspektiivi meetmed, mis tuleb kõigi osapoolte vahel kindlalt kokku leppida ning mida tuleb käigus hoida vähemalt viis aastat; rõhutab, et eriti duaalne haridussüsteemi rajamine, väljaõppekohad, koolitus töökohal ning noorte integreerimine tööturule on pikaajalised meetmed, mida on vaja rakendada senisest pikema aja jooksul;

34. soovib duaalne koolitussüsteemiga liikmesriikides peaks olema n-ö alternatiivsete väljaõppekohtade süsteem – üks noortegarantii süsteem, mis toimib kutsekoolituse vormis rohkem kui ühe tööandja osalusel, olles mõeldud nendele kuni 18-aastastele noortele, kes ei leia endale väljaõppekohta; märgib, et duaalne koolitussüsteemita riikides tuleks võtta meetmeid asjakohaselt kohandatud süsteemi rakendamiseks;

35. rõhutab, et eri vanuserühmadele tuleb tööhõive küsimuste lahendamiseks erinevalt läheneda, keskendudes nooremate rühmade puhul tööturule sisenemisele ning vanemate puhul töökohakindluse ja sotsiaalkindlustuse parandamisele;

36. kutsub komisjoni ja liikmesriike soodustama töö ja hariduse valdkonna lähendamist, et oleks võimalik kujundada selliseid koolitusvorme nagu duaalne koolitus, kus teoreetilised teadmised seotakse praktiliste kogemustega, et anda noortele vajalikud üldoskused ja praktiline asjatundlikkus; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles investeerima ka kutseharidust ja -koolitust ning tehnika- ja ettevõtlusalaseid õpinguid tutvustavate kampaaniate toetamisse;

37. kutsub Euroopa institutsioone näitama head eeskujuga ja kõrvaldama oma veebilehtedelt tasuta praktikakohtade reklaamid ning maksma praktikandile miinimumtoetust vastavalt selle piirkonna elukallidusele, kus praktika toimub;

38. kutsub liikmesriike üles võtma kasutusele uusi kaasavaid ja kindlasuunalisi tööturumeetmeid, mis kindlustaksid noortele lugupidava kaasamise ning mõtestatud hõive, luues näiteks inspireerivaid võrgustikke ja rahalist abi hõlmavaid praktikavõimalusi, mis annavad praktikandile võimaluse ümber asuda ja elada praktikakoha lähedal, rahvusvahelisi karjäärikeskusi ning noortekeskusi individuaalseks juhendamiseks, kus käsitletak eelkõige selliseid küsimusi nagu praktikaga seotud juriidiliste aspektide ühine korraldamine ja teadlikkus neist;

Kolmapäev, 11. september 2013

39. kutsus liikmesriike üles koostama koos kõikide asjaomaste toimijate ja sidusrühmadega uusi NEET-noortele suunatud konkreetseid teavitusstrateegiaid, milles oleksid kood tõhusad moodused koolist väljalangenud noorte tagasitoomiseks kooli või tööle; kutsus liikmesriike sellega seoses üles esitama Euroopa poolaasta raames ettepanekuid selle kohta, mil moel nad saavad NEET-noori noortegarantii ja muude vahendite abil paremini integreerida; rõhutab vajadust suurendada noorte tööalast konkurentsivõimet ja osalemist, soodustades elukestvat õpet ning muutes sotsiaalkindlustussüsteeme kaasavamaks ja aktiveerivamaks; nõuab, et kõrvaldataks praktilised ja logistilised takistused, millega puutuvad tööturule sisenemisel kokku need noored, kellel on keerukamad vajadused või puuded;
40. kutsus liikmesriike üles tugevdama jõupingutusi koolist väljalangemise vähendamiseks, et saavutada 2012. aastaks strateegia „Euroopa 2020” eesmärk, et väljalangejaid ei oleks üle 10 %; kutsus liikmesriike üles kasutama eri meetmeid, et vältida koolitee katkestamise ja kirjaoskamatus vastu, näiteks järgmisi meetmeid: õpilaste arvu vähendamine klassis, abi pakkumine õpilastele, kes ei saa rahalistel põhjustel kohustuslikku haridust omandada, suurema rõhu asetamine õppekava praktilistele aspektidele, juhendajate ametikohtade sisseseadmine kõikides koolides, kooli pooleli jätnute kohese jälgimise sisseseadmine; toob näitena Soome, kus on saavutanud väljalangejate arvu vähendamisel edu sellega, et õpilastega uuritakse ühiselt uue suuna valimise võimalusi; kutsus komisjoni üles koordineerima parimate tavade projekti;
41. märgib, et juba väikelaste hariduses saab panna aluse edukale koolis õppimisele, ning rõhutab just sellega seoses õpetajate pedagoogilise väljaõppe ja erialase täienduskoolituse suurt tähtsust;
42. arvestades kriisist tingitud erandlikke sotsiaalseid tingimusi, kutsus liikmesriike üles edendama vähem kaitstud ühiskonnarühmadesse kuuluvate õpilaste jaoks strateegiliste, muu hulgas ka majanduslike stiimulite väljatöötamist, mis toetaksid keskkariduse omandamist;
43. rõhutab, et oluline on üliõpilaste ühiselamute kvaliteetse avaliku võrgustiku olemasolu;
44. toetab programmi „Erasmus kõigile” loomist ning noori käsitleva eraldi peatüki ja vastava eelarverea loomist, mis hõlmaks suuremat toetust neile, kes on noorsootöös aktiivsed nii institutsioonide tasandil kui ka väljaspool institutsioone; on arvamisel, et oskuste, eriti valdkondadevaheliste oskuste (nt info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ja keelte valdkond) omandamine näiteks välismaal õppides, töötades või vabatahtlikuna tööd tehes, võib soodustada noorte inimeste aktiivset osalemist ühiskonnas ja seega Euroopa integratsiooni ning võib parandada noorte väljavaateid tööturul, samuti suurendada töötajate üldist liikuvust kogu liidu ulatuses;
45. rõhutab tähtsat osa, mida peaks noorte tööpuuduse vastu võitlemise etendama Euroopa Sotsiaalfond, ning kutsus liikmesriike ja kõigi rakendusavade korraldusasutusi tagama selle eesmärgi saavutamisele suunatud meetmete kavva võtmise;
46. kutsus liikmesriike üles rakendama riiklikes noortegarantii süsteemides ette nähtud meetmeid, võttes nende meetmete ettevalmistamise, kavandamise ja rakendamise kõikides etappides arvesse ka soolist mõõdet; kutsus liikmesriike üles looma asjakohaselt koolitatud töötajatega tööhõivekeskusi, mis suudaksid tulemuslikult ellu viia teadlikkuse tõstmise poliitikat ja pakkuda erimeetmeid naistele ning ühtlasi vältida pikaajalist töötust ja sotsiaalse tõrjutuse ohtu;
47. rõhutab, et noortegarantii rakendamine nõuab palgateemaliste kollektiivläbirääkimiste respektiivset ja võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte järgimist;
48. rõhutab, kui tähtis on, et noored omandaksid üldisi oskusi, nagu info- ja kommunikatsioonitehnoloogia, juhtimisoskused, kriitiline mõtlemine, keelteoskus ja ettevõtlusega seotud oskused, muuhulgas välisriikides õppimise teel, et parandada nende väljavaateid tööturul ja kohanemisvõimet tööturu tulevaste muutustega; kutsus liikmesriike üles niisuguseid oskusi õppekavades rohkem tähtsustama;

Kolmapäev, 11. september 2013

49. tunnistas raskusi, mida noored kogevad oma ettevõtte loomisel ja arendamisel; kutsus komisjoni ja liikmesriike üles toetama noori ettevõtjaid ja noori füüsilisest isikust ettevõtjaid, soodustades ja lihtsustades nende juurdepääsu rahastamisvahenditele, vähendades nende halduskoormust, revideerides pankrotiseadusi ning luues üldisi soodustingimusi, mis peaksid hõlmama tõhusat nõustamist, juhendamist ja ettevõtlusinkubaatorite võimaldamist;

50. kutsus komisjoni ja liikmesriike üles võtma vajalikke meetmeid, et ergutada, edendada ja toetada noorte naiste idufirmasid ja füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemist, pakkudes neile koolitust ja nõustamist ning muutes kergemini kättesaadavaks soodsate tingimustega laenuid ja mikrolaenuid ning maksusoodustused, eelkõige VKEde puhul;

51. kutsus komisjoni ja liikmesriike üles võtma vajalikke meetmeid, et võidelda stereotüübi vastu, et ettevõtlus on riskantne tegevus, kus valitsevad mehed; rõhutab, et naiste tööturu positsiooni üldiseks tugevdamiseks ja ettevõtluse tulemuslikumaks edendamiseks tuleks võtta meetmeid naisettevõtjate piirkondliku ja rahvusvahelise koostöö toetamiseks ning soodustada platvormide võrgustiku loomist parimate tavade ja kogemuste vahetamiseks;

52. toetab noorte hulgas füüsilisest isikust ettevõtjana töötamise edendamise raames Euroopa mikrokrediidirahastule „Progress” välja pakutud järeltulijat, mis kaasatakse sotsiaalsete muutuste ja innovatsiooni programmi (2014–2020), et paremini vastata nõudlusele, kaasa arvatud nende noorte puhul, kes loovad väikeettevõtteid, sealhulgas üliõpilaste puhul, kes asutavad idufirmasid; tunnustab Euroopa Investeerimisprogrammi kindlat lubadust pöörata erilist tähelepanu investeringutele, millega parandatakse produktiivsete töökohtade kättesaadavust noortele; rõhutab, et tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi kõik kolm allprogrammi pakuvad mooduseid noorte tööpuudusega võitlemiseks;

53. toonitab, et kuigi internetimajandus loob 2,6 töökohta iga „võrguvälise” töökohta kohta, on oluline, et noored loomaksid oma programmeerimise, kujundamise või sotsiaalturunduse alastest e-oskustest lähtudes töökohti, kasutades olemasolevaid Euroopa ja riiklikke rahastamisvahendeid;

54. nõuab nii Euroopa kui ka riiklikul tasandil ambitsioonikat terviklikku poliitilist lähenemisviisi hariduse, väljaõppe, tööhõive ja füüsilisest isikust ettevõtjana töötamisega ning tööalase liikuvusega seotud algatustele, mis puudutab terviklikul viisil kõiki noori kõikidel erinevatel tasanditel; kutsus liikmesriike üles konsulteerima laialdaselt õppeasutuste ja muude haridusasutustega, et kohendada nende õppe- ja koolituskavasid paremini tööturu nõuetega; tulevast programmitöö perioodi (2014–2020) silmas pidades soovib komisjonil teha põhjalik analüüs 2007.–2013. aasta programmitöö perioodil hariduse, koolituse ning noorte töötuse vastu võitlemise alal rakendatud ELi programmide ja rahastamisallikatest ning teavitada sellest Euroopa Parlamenti ja nõukogu; toonitab, et noorte tööpuudus on seotud nõrga majanduskasvuga enamikus liikmesriikides; rõhutab seetõttu kiireloomulist vajadust tähtsustada töökohtade loomist soodustavat majanduskasvu, millest oleks kasu ka noortele, ning võidelda struktuursete takistustega noorte sisenemisel tööturule;

55. kutsus komisjoni üles esitama ettepanekut Euroopa Noortekorpuse programmi kohta eesmärgiga anda alla 30-aastastele noortele kogu Euroopas võimalus teha mõnes teises liikmesriigis kuni kolme kuu jooksul vabatahtlikku tööd; märgib, et Euroopa Noortekorpuse mõte on anda noortele võimalus kasutada ja uuendada oma hariduslikke ja sotsiaalseid oskusi ning suurendada noorte teadmisi teisest liikmesriigist ja edendada ELis sõprust ja integratsiooni; rõhutab, et noortekorpuse öö peab olema vabatahtlik ja tasustamata ega tohi asendada külastatavas riigis olemasolevaid töökohti; usub, et Euroopa Noortekorpus tuleks luua avaliku ja erasektori partnerlusena, eesmärgiga luua programm, mille kaudu noortel on võimalik saada individuaalset toetust, mis katab maksimaalselt kolme kuu jooksul reisi- ja elamiskulud;

56. on seisukohal, et haridus- ja/või õppeasutused peavad tagama oma (üli)õpilastele haridust täiendava õppepraktika valitud valdkonnas kogemuste omandamiseks, et kinnistada nende teadmisi ja soodustada kohanemist tööga;

57. kutsus liikmesriike üles parandama ettevõtjate ja haridussektori koostööd ning tugevdama nende partnerlust kõigil tasanditel, et õppekavasid paremini tööturu nõudmistega seostada, näiteks laiendades valdkondlikke oskusühendusi ja teadmusühendusi;

Kolmapäev, 11. september 2013

58. rõhutab kutsehariduse ja -koolituse kvaliteedi parandamise olulisust selleks, et leida õige tasakaal hariduse ja tööturu nõudmiste vahel; on seisukohal, et kutsehariduse ja -koolituse edendamine ei tohiks toimuda kõrghariduse arvel; rõhutab, et tuleb parandada kutsehariduse ja -koolituse ning kõrghariduse vahelist suhtlust ja kutseharidusest kõrgharidusse suundumise võimalusi; rõhutab, et õppekavad tuleb muuta paindlikumaks, et hõlbustada noorte juurdepääsu tööturule ning et tööturu muutustega saaks tulevikus paremini kohanduda;

59. kutsub komisjoni üles esitama oma varasema ettepaneku põhjal Euroopa ametipraktika ja õpipoisiõppe kvaliteediharta kohta⁽¹⁾ ametipraktika kvaliteediraamistikku, mis sisaldaks kvaliteetse praktikakoha määratlust koos kriteeriumidega sobiva tasu, töötingimuste ning tervisekaitse- ja ohutusstandardite kohta; kutsub liikmesriike ja sotsiaalpartnereid üles tagama ametipraktika piisavad kvaliteedistandardid ja kindlustama, et ametipraktika kujundatakse noorte inimeste vajadustest lähtuvalt, et nad saaksid vajalikke oskusi arendada, koos kohustusliku järelevalvega, ning tagama töөлusuunamise kvaliteedistandardid, muu hulgas selleks, et ära hoida noorte inimeste ärakasutamist odava asendustööjõuna; rõhutab, et kõnealuseid standardeid tuleb aktiivselt edendada ja teadlikkust nende kohta tuleb tõsta;

60. kutsub liikmesriike üles pöörama erilist tähelepanu noorte suurele töötusele rändajate seas ning seadma tööturule integreerimise ja integratsioonipoliitika süvalaiendamise teema esmatahtsale kohale, sest tööhõive on eduka integratsiooni alus; rõhutab, et arvesse tuleks võtta noorte rändajate raskusi seoses ametialase suunamisega ning noorte rändajate integreerimise üle ühiskonda tuleks teha järelevalvet ja seda tuleks hinnata;

61. palub komisjonil, liikmesriikidel ja Euroopa sotsiaalpartneritel lähtuda 2013. aasta juulis käivitatava Õpipoisiõppe Liidu arendamisel tulevikku vaatavast käsitusest ning toetada ka Euroopa, riiklike, piirkondlike ja kohalike kampaaniaid, mille eesmärk on muuta kutseharidusega seotud ettekujutus; on veendunud, et see liit peaks korrapäraselt korraldama arutlusi kõikide asjakohaste Euroopa, riiklike, piirkondlike ja kohalike sidusrühmadega, et arutada Euroopa õpipoisiõppe strateegia järelevalvet; rõhutab, et tuleks ette näha juurdepääs rahastamisele piiriülese väljaõppe lihtsustamiseks, mis võimaldab ettevõtetel ja sotsiaalpartnerite organisatsioonidel olla kaasatud dualsete haridussüsteemide loomisse;

62. kutsub liikmesriike kokkuleppel komisjoniga üles võtma meetmeid ja tegema soodustusi praktikalepingute osas ja alla 35-aastaste noorte asutatud idufirmade puhul;

63. rõhutab vajadust tugevdada sotsiaalpartnerluse raamistikku ning äriühingute ja ettevõtete sotsiaalset vastutust, et nad saaksid paremini arvesse võtta kvaliteetse ametipraktika ja õpipoisiõppe hartat ning noortegarantiid;

64. palub komisjonil ja liikmesriikidel näha programmitöö perioodi 2014–2020 kohta otsuste tegemisel ette rangemad ja mõõdetavad kriteeriumid struktuurifondide eesmärkide seadmiseks, jälgimiseks ja hindamiseks ning püstitada noorte tööpuudusega võitlemiseks konkreetsed eesmärgid, mis peaksid olema mõõdetavad ka soolist mõõdet arvestades (ajavahemikul 2007–2011 oli struktuurifondidest toetuse saajate seas naisi 52 %);

65. kutsub komisjoni üles kaaluma Euroopa struktuurifondide edasist kohandamist, et pakkuda täiendavat toetust noorte naiste koolituse, nende tööle juurdepääsu ja lastehoiu kättesaadavuse valdkondades;

66. on veendunud, et Euroopa ühtekuuluvuspoliitika, mis tugevdab ja täiendab liikmesriikide jõupingutusi majandustegevuse taaselustamiseks ja tööhõive edendamiseks nende territooriumil, on üks ELi tähtsaid vahendeid selleks, et aidata liidul praegusest olukorrast välja tulla, kuna see poliitika juhib ja suunab vajalike struktuurireformide elluviimist, koondab investeeringuid kõige tähtsamatesse meetmetesse, et maksimeerida investeeringute mõju piirkondade või liikmesriigi sotsiaalmajanduslikule olukorrale, stimuleerib majandust ja aitab luua uusi töökohti noortele; kutsub seepärast liikmesriike üles kasutama täielikult ja koordineeritult ära kättesaadavat ELi rahastamist (ERF, ESF, Ühtekuuluvusfond,

⁽¹⁾ COM(2012)0728.

Kolmapäev, 11. september 2013

EAFRD ja EMKF), mis võimaldab noortele aktiivset osalemist majanduses ja ühiskonnas; toonitab, et tuleb arvestada piirkondlike eripäradega, sest need võivad suunata noorte algatuste edu või läbikukkumist kogu ELis ja eriti kõige ebasoodsamas olukorras olevates ja äärepoolseimates piirkondades, kus investeeringud on vajalikud majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tagamiseks;

67. innustab liikmesriike toetama noorte tööhõivevõimalusi kohalikul tasandil ja täiendama seda vastavat soovi omavate noorte töötajate liikuvuse hõlbustamisega teistesse ELi riikidesse ja mujale maailma⁽¹⁾; nõuab meetmeid, mis parandaksid nende koolitust ja kogemusi, sh piiriülese õpipoisiõppe, ametipraktika ja internatuuri ees praegu seisvate takistuste kõrvaldamist; soovib näha täiendavaid edusamme kvalifikatsioonide ja oskuste vastastikuse tunnustamise ning riiklike sotsiaalkindlustussüsteemide, eriti pensionisüsteemide tõhustatud kooskõlastamise suunas ning märkimisväärsete investeeringute tegemise jätkamist keeleõppesse juba varasest east;

68. kutsub liikmesriike üles riikide noortegarantii strateegiatega olulise osana jätkama mõjusate avalike tööhõivetalituste reformimise ja arendamise protsessi, et tõhustada noortega seotud tegevust ja käsitusi; rõhutab vajadust juurutada EURESi reformid, et viia töötajad ja töökoha vahetajad hõlpsalt kokku olemasolevate vabade töökohtadega, tõsta teadlikkust EURESist, sh selle nõustamisvõrgustikust, ning suurendada selle nähtavust ja kättesaadavust karjäärinõustamissüsteemina, mis aitab tudengitel saada olemasolevatest töövõimalustest rohkem teadlikumaks; toonitab vajadust tugevama kooskõlastamise järele EURESi ning muude kodanikele ja ettevõtjatele mõeldud portaalide ja teenuste vahel (näiteks „Minu esimene EURESi abil saadud töö”, Europe Directi teabepunktid või Euroopa VKE ettevõtlusvõrgustik), et saavutada pakutavate teenuste suurem tõhusus ja mõju; väljendab heameelt avalike tööhõivetalituste juhtide töö üle ja toetab selle institutsionaliseerimist;

69. noorte rändevooge käsitlevate konkreetsete arvude puudumisel kutsub liikmesriike üles looma sellise liikumise uurimise, seire ja hindamise mehhanisme, mida oleks võimalik EURESisse üle kanda, et selle nähtusega paremini tegeleda;

70. rõhutab samuti, et on tähtis tõsta noorte inimeste teadlikkust avalike tööhõivetalituste raames pakutava nõustamise kasutamise suhtes, tugevdada partnerlust koolide ja ülikoolide vahel ning teha tööd selle nimel, et saavutada parem integreeritus EURESi võrgustikuga;

71. kutsub liikmesriike üles tunnustama vabaharidust ja mitteformaalset õpet ning haridust ja omandatud pädevusi koos muude kutsealaste kogemustega, et väärtustada oskusi, et noored saaksid tööturule edukaks sisenemiseks vastavalt nõudmistele paremini tõendada oma haridust ja pädevust;

72. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles rakendama kvalifikatsioonide tunnustamises liidu piires läbipaistvust ja ühtlustamist, eeskätt Euroopa kutsehariduse ja -koolituse ainepunktide süsteemi, Europassi ja Euroopa kvalifikatsiooni- raamistiku abil, et täielikult rakendada nõukogu soovitud mitteformaalse ja informaalset õppe tõendamise kohta ning eelkõige selleks, et tagada mitteformaalse ja informaalset õppe piiriülene tunnustamine; rõhutab, kui tähtis on nende algatuste õigeaegne rakendamine ja rakendamise kohta aruandmine;

73. rõhutab, et tuleb tegeleda nn ajude raiskamise probleemiga, sest kui kõrgelt kvalifitseeritud ja oskustega noored töötavad kohtadel, kus nad ei saa oma potentsiaali kasutada, siis tähendab see nende tegelike oskuste ja kvalifikatsiooni kasutamata jätmist, mis samal ajal avaldab neile sotsiaalses ja psühholoogilises mõttes negatiivset mõju;

74. tõdeb, et piiriülene tööjõu liikuvus võib osaliselt olla tõhus lahendus tööjõu nõudluse ja pakkumise kokkuvõimiseks kogu liidus; palub liikmesriikidel samal ajal võtta kõik vajalikud meetmed, et ära hoida nn ajude äravoolu nähtust, ja kasutada selleks jätkusuutlikke meetmeid, mis tagavad tööhõivevõimalused suurte oskustega töötajatele nende oma liikmesriigis või piirkonnas;

⁽¹⁾ Selliste algatustega nagu MobiPro programm.

Kolmapäev, 11. september 2013

75. näeb haridusest tööellu üleminekut üliolulise hetkena noore elus; rõhutab turvalist üleminekut soodustavate meetmete tähtsust; kutsus seepärast liikmesriike üles arendama välja personaalse karjäärinõustamise teenuseid ning tugevdama individuaalsetele vajadustele kohandatud suunamis- ja nõustamismeetmeid ning vahendusteenuseid juba keskkooli esimestest aastatest peale, et võimaldada noortel teha oma tulevase hariduse või kutsekoolituse suhtes teadlikke otsuseid, ning looma mehhanismid tehtud tööpakkumiste jälgimiseks ning nende noorte edasise töölemineku edukuse määra hindamiseks;
76. rõhutab vajadust ergutada kõiki teatud suurusega ettevõtjaid pakkuma duaalse koolitussüsteemi raames koolituskohti, välja arvatud juhul, kui ta on tõsistes majanduslikes raskustes, ning koolitatava koolituse lõppedes tööle võtma;
77. palub liikmesriikidel tagada, et noored inimesed saavad soovi korral tõhusat abi karjääri valikul, oma õiguste tundmaõppimisel ja minimaalse sissetuleku teadasaamisel;
78. palub liikmesriikidel tagada, et ülikooli õppekursused sisaldaksid töötusimisoskuste arendamise baaskoolitust;
79. on veendunud, et ELi haridussüsteemides tuleks edendada õiglaste ja võrdsete võimaluste põhimõtet; nõuab kõigi vajalike oskuste edendamist, et hõlbustada juurdepääsu elukestvõtte õppele, mis on teadmispõhises ühiskonnas hädavajalik;
80. toonitab, et kõiki noorte töötusega aktiivseks võitlemiseks investeeritud vahendeid tuleb kasutada tulemuslikult; kutsus liikmesriike üles käitama rakendatud tööhõivemeetmete järelevalve- ja hindamissüsteemi, mis peaks olema avalik ja kodanikele lihtsalt jälgitav, ning kõnealuste meetmete tulemuslikkuse kontrollimise süsteemi, et liikuda üha enam tõenditel põhineva poliitika suunas, mida saaks kasutada ka ELi tasandil; märgib seoses sellega, et tulemuse ja mõju näitajate ühise süsteemi loomine aitaks kaasa eri programmide raames saavutatud kvantitatiivse ja kvalitatiivse edu hindamisele;
81. rõhutab, et noorteorganisatsioonidel peaks olema noorte tööpuudusega võitlemisele suunatud poliitika ja algatuste järelevalves ning vajaduse korral rakendamisel tunnustatud roll;
82. rõhutab vajadust investeerida stabiilsete ja kvaliteetsete keskkonnasõbralike töökohtade loomisesse kui noortele inimväärse elu võimaldamise viisi; palub lisaks komisjonil ja liikmesriikidel võtta kasutusele kõik kättesaadavad rahalised vahendid, et stimuleerida investeeringuid eelkõige keskkonnasõbralikesse töökohtadesse, pidades silmas noorte tööpuuduse vastuvõetamatult kõrget taset;
83. on seisukohal, et vaja on kõitvamaid õpetamisstrateegiaid ja nende paremat piirkondlikku rakendamist ning piirkondade ja liikmesriikide vahel kogemuste ja parimate tavade vahetamise platvormide võrgustiku loomist, milles võetaks arvesse erinevaid olukordi ja mis võimaldaksid paindlikkust kooskõlas iga piirkonna erivajaduste ja -omadustega ning milles määratakse kindlaks iga piirkonna arengu jaoks esmatähtsad valdkonnad;
84. kutsus liikmesriike üles võtma soolise ebavõrdsuse vähendamiseks meetmeid, mille puhul on võimalik võtta arvesse kaitsetumaid ühiskonnarühmi, sealhulgas puudega inimesi, sisserännanuid ja üksikemasid;
85. kutsus liikmesriike üles kohaldama poliitikameetmeid, mis suurendaksid naiste osakaalu sektorites ja erialadel, kus nad on alaesindatud, näiteks teaduse ja tehnoloogia valdkonnas (2009. aastal oli ELi teadurite seas ainult 33 % naisi) ning majandus- ja finantssektoris, sest selline valik muudaks naised tööturul konkurentsivõimelisemaks;
86. kutsus komisjoni ja liikmesriike üles võitlema soolise segregatsiooni vastu nii hariduses kui ka tööturul, määrates kindlaks pideval järelevalvel põhinevad konkreetsete haridus- ja koolitusprogrammid, järgides komisjoni 28. novembri 2012. aasta teatises „Hariduse ümbermõtestamine”(COM(2012)0669) esitatud järeldusi, ühendades haridus- ja koolituspoliitika ja noortele naistele suunatud tööhõivepoliitika ning edendades naiste töölevõtmist arengu seisukohalt strateegilise tähtsusega sektoritesse ja luues selleks stiimuleid;

Kolmapäev, 11. september 2013

87. kutsus liikmesriike üles edendama noorte naiste tööturule pääsu, võtma meetmeid, mis võimaldavad neil tööturule jääda ja keskenduda kvaliteetsetele töökohtadele ja tööalastele arenguvõimalustele, ning kaotama lõhed töökohtadele juurdepääsu, karjääri võimaluste ja palkade vahel, mis on meeste ja naiste suhtele tööturul alati iseloomulikud olnud;
88. on seisukohal, et naiste tööturule tagasipöördumise soodustamiseks on vaja mitmetahulist poliitikat, mis hõlmab elukestvat õpet ja võitlust ebakindlate töösuhete vastu ning edendab õigustega tööd ja naise soovil diferentseeritud töökorraldust, et naised ei peaks karjäärist loobuma või seda katkestama;
89. kutsus liikmesriike üles töötama välja asjakohaseid poliitikaid, mis on täielikus kooskõlas ELi ja riigisiseste õigusaktidega, ning võtma konkreetseid meetmeid, muu hulgas tööst lähtuvate koolitus- ja tööhõiveprogrammide näol, et tagada noortele meestele ja naistele võrdsed võimalused saada tegelik töökogemus;
90. kutsus komisjoni ja liikmesriike üles töötama välja ja viima ellu soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise ja järelevalve poliitikat, mis muudab töövahendusteenused ja sotsiaalsed tugiteenused töötute kodanike jaoks kättesaadavaks;
91. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

P7_TA(2013)0366

Teenuste siseturg**Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta resolutsioon teenuste siseturu olukorra ülevaate ja edasiste sammude kohta (2012/2144(INI))**

(2016/C 093/11)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 3,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 9, 49 ja 56,
- võttes arvesse komisjoni teatist „Teenuste direktiivi rakendamine – Teenindussektori majanduskasvu edendamise partnerlus 2012–2015” (COM(2012)0261) ja sellele lisatud komisjoni talituste töödokumente,
- võttes arvesse komisjoni uuringut „The Economic Impact of the Services Directive: a first assessment following implementation” („Teenuste direktiivi majanduslik mõju – rakendamisjärgne esimene hinnang”) (Economic Papers nr 456),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Ühtse teenusteturu toimivuse parandamine, tuginedes teenuste direktiiviga ette nähtud vastastikuse hindamise tulemustele” (COM(2011)0020) ning sellele lisatud komisjoni talituste töödokumenti (SEC (2011)0102) teenuste direktiiviga ette nähtud vastastikuse hindamise kohta,
- võttes arvesse komisjoni teatist „Ühtse turu akt II – Üheskoos uue majanduskasvu eest” (COM(2012)0573),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Ühtse turu parem juhtimine” (COM(2012)0259),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Ühtse turu akt – Kaksteist vahendit majanduskasvu edendamiseks ja usalduse suurendamiseks” (COM(2011)0206),

Kolmapäev, 11. september 2013

- võttes arvesse komisjoni teatist „Ühtse turu akt” (COM(2010)0608),
 - võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 14.–15. märtsi 2013. aasta järeldusi Euroopa poliitikameetmete panuse kohta majanduskasvu ja tööhõivesse,
 - võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 28.–29. juuni 2012. aasta järeldusi majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe kohta,
 - võttes arvesse nõukogu 10. märtsi 2011. aasta järeldusi „Ühtse teenusteturu parem toimimine – teenuste direktiiviga ette nähtud vastastikune hindamine”,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul⁽¹⁾,
 - võttes arvesse oma 7. veebruari 2013. aasta resolutsiooni soovitud komisjonile ühtse turu juhtimise kohta⁽²⁾,
 - võttes arvesse oma 25. oktoobri 2012. aasta resolutsiooni Euroopa kodanike ja ettevõtete 20 peamise ühisturu toimimisega seotud mureküsimuse kohta⁽³⁾,
 - võttes arvesse oma 25. oktoobri 2011. aasta resolutsiooni teenuste direktiiviga ette nähtud vastastikuse hindamise kohta⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse oma 6. aprilli 2011. aasta resolutsiooni juhtimise ja partnerluse kohta ühtsel turul⁽⁵⁾,
 - võttes arvesse oma 5. juuli 2011. aasta resolutsiooni tõhusama ja õiglasema jaekaubandusturu kohta⁽⁶⁾,
 - võttes arvesse oma 15. veebruari 2011. aasta resolutsiooni teenuste direktiivi 2006/123/EÜ rakendamise kohta⁽⁷⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni raportit ning tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni arvamust (A7-0273/2013),
- A. arvestades, et ühtne turg on Euroopa ülesehitamise nurgakivi ning selle tõhus toimimine on äärmiselt oluline ELi poliitika asjakohaseks teostamiseks ning see on majanduse taastamise alus;
- B. arvestades, et teenuste sektor moodustab rohkem kui 65 % ELi sisemajanduse koguproduktist ja kogu tööhõivest ning on ELi majanduse tugisammas; arvestades, et teenuste direktiiviga hõlmatud teenused moodustavad 45 % ELi SKPst;
- C. arvestades, et direktiivi täielik rakendamine parandab oluliselt teenuste ühtse turu toimivust, edendades eeskätt väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ning füüsilisest isikust ettevõtjate juurdepääsu turule, laiendades tarbijate valikuvõimalusi ning toetades samal ajal konkurentsivõime tugevdamist, majanduskasvu ja tööhõivet Euroopa Liidus;

⁽¹⁾ ELT L 376, 27.12.2006, lk 36.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0054.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0395.

⁽⁴⁾ ELT C 131 E, 8.5.2013, lk 46.

⁽⁵⁾ ELT C 296 E, 2.10.2012, lk 51.

⁽⁶⁾ ELT C 33 E, 5.2.2013, lk 9.

⁽⁷⁾ ELT C 188 E, 28.6.2012, lk 1.

Kolmapäev, 11. september 2013

- D. arvestades, et nii Euroopa tööstusel, Euroopa ettevõtjatel (eeskätt VKEdel) kui ka tarbijatel on vaja toimivamat, tõhusamat ja konkurentsivõimelisemat teenuseturgu;
- E. arvestades, et teenuste direktiiv on alates selle vastuvõtmisest 2006. aastal toonud otsest kasu, soodustades nii ettevõtjate kui ka tarbijate juurdepääsu turule, aga puuduste tõttu direktiivi kohaldamisel ei ole veel saavutatud kõiki oodatud tulemusi;
- F. arvestades, et direktiivi ebaühtlane tõlgendamine ja ebapiisav rakendamine takistavad ikka veel teenuste vaba piiriülest liikumist;
- G. arvestades, et ettevõtjad, eriti VKEd, peavad jätkuvalt täitma suurel hulgal haldus- ja bürokraatiahõudeid, mis on raske koorem, mis lisandub raskustele laenu saamisel;
- H. arvestades, et teenuste direktiivi rakendamise väsimuse ohu ettekäändel ei tohi me vähendada jõupingutusi direktiivi täieliku potentsiaali ärakasutamiseks;
- I. arvestades, et käes on aeg tegutseda, kuna suureneva töötuse ja valitsemissektori eelarveseisundi halvenemise olukorras on teenindussektor rohkem kui kunagi varem konkurentsivõime, majanduskasvu ja töökohtade looja, mida ei saa kasutamata jätta;

Teenuste kasutamata potentsiaal majanduskasvuks ja töökohtade loomiseks

1. toonitab, et mittevajalik ja ebaproportsionaalne halduskoormus, diskrimineerivad tavad ja põhjendamatud piirangud kogu ELis teenuste osutamisele kärbibivad tähtsat kasvupotentsiaali, aeglustavad töökohtade loomist ning vähendavad ettevõtjate ärivõimalusi;
2. rõhutab, et kui liikmesriigid oleksid valmis rakendama teenuste direktiivi õigesti ja täiel määral ning kaotama põhjendamatud piirangud, oleks komisjoni ambitsioonika hinnangu kohaselt ELi majanduslik kasu 5–10 aasta pärast kuni 2,6 % SKPst;
3. täheldab, et komisjon peab suunama oma pingutused sellesse teenuste valdkonda, millel on suur majanduslik osatähtsus ja keskmisest kõrgem arengupotentsiaal (näiteks äriteenused, ehitus, turismiteenused ja jaekaubandus), et saavutada kiiresti majanduskasvu ja tööhõive seisukohast konkreetseid tulemusi;
4. rõhutab, et kehtivate eeskirjade tõhus jõustamine on arukas ja kiire viis majanduskasvule kaasa aitamiseks ilma avaliku sektori kulutusteta; toonitab, et direktiivi praktiline rakendamine on äärmiselt vajalik kasutamata potentsiaali realiseerimiseks ning Euroopa tasakaalustatud ja jätkusuutliku sotsiaalse turumajanduse mudeli toetamiseks;
5. rõhutab, kui oluline on välja töötada paremad ühtse turu tulemusnäitajad ettevõtjate ja tarbijate tegeliku kogemuse ning ootuste põhjal, et suurendada funktsionaalsust ja nende teadmisi eri õiguste kohta, millele saab tugineda, et tagada juurdepääs teenuste ühtsele turule;
6. väljendab heameelt digitaalse ühtse turu arengu üle ja uute teenuste vormide üle, nagu digitaal- ja mobiilteenused ning segatoodete/segateenuste paketid; rõhutab vajadust rakendada direktiivi täielikult ja nõuetekohaselt ning tulevikku suunatult, et soodustada innovatsiooni;
7. ergutab teenuste siseturu järkjärgulist avamist ka hoolekandesektoris, pidades kinni teenuste direktiivi sätetest;
8. tuletab meelde, et teenuste direktiiv ei sunni teenuseid liberaliseerima, vaid sillutab teed sellele, et nii ettevõtjad kui ka tarbijad mõistaksid meie ühtse turu täielikku potentsiaali konkurentsivõimelise sotsiaalse turumajanduse raames;
9. tunneb heameelt komisjoni teatise üle teenuste direktiivi rakendamise kohta „Partnerlus teenuste uueks arenguks 2012–2015” (COM(2012)0261), mis vastab direktiivi artiklis 41 sätestatud aruandluskohustusele; kordab vajadust võtta arvesse teenuste direktiivi keskmise ja pikaajalise kestusega mõju tööhõivele ELis;

Kolmapäev, 11. september 2013

Vaba liikumisega seotud tõkked, piirid ja kohustused

10. peab kahetsusväärseks asjaolu, et on tuvastatud palju juhtumeid, kui liikmesriigid kasutavad ebakorrektselt olulise avaliku huviga seotud põhjuseid (teenuste direktiivi artikkel 15) ainsa eesmärgiga oma siseturgu kaitsta ja eelistada; on seisukohal, et olulise avaliku huviga seotud põhjuse kasutamine peaks olema alati objektiivselt põhjendatud ning täielikult proportsionaalne eesmärgiga ning kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu kohtupraktikaga; rõhutab, et koormavad õigusliku vormi ja aktsionäridega seotud nõuded, territoriaalsed piirangud, majandusliku vajaduse testid ja kindlaksmääratud tariifid tekitavad põhjendamatuid takistusi ettevõtete tõhusale piiriülesele asutamisele ning kahjustavad teenuste siseturgu;

11. peab kahetsusväärseks, et proportsionaalsust hinnatakse harvadel juhtudel; palub komisjonil täpsustada proportsionaalsuse kontseptsiooni ja anda liikmesriikidele praktilised suunised selle kohaldamiseks, toetudes olemasolevale Euroopa Kohtu kohtupraktikale;

12. nõuab, et liikmesriigid kohaldaksid tulemuslikult ja täielikult teenuste osutamise vabaduse klauslit (teenuste direktiivi artikkel 16) ning kaotaksid regulatiivse topeltkoormuse;

13. tuletab meelde, et seoses tegevustega, milleks antavate lubade arv võib olla piiratud loodusvarade või tehniliste võimaluste puuduse tõttu, sätestatakse teenuste direktiivis nõue tagada teenuseosutajale mitte ainult investeeeringute tasuvus, vaid ka õiglane kasum rakendatud kapitalilt, piiramata või moonutamata sealjuures vaba konkurentsi;

14. on mures suureneva arvu tarbijate teatatud diskrimineerimisjuhtumite pärast; nõuab, et liikmesriigid jõustaksid nõuetekohaselt ja täielikult teenuste direktiivi artikli 20 lõiget 2, ja palub ettevõtjatel hoiduda kodakondsuse või elukoha alusel diskrimineerivatest õigustamatutest tavadest; rõhutab siiski asjaolu, et igasugune kohustus müüa on vastuolus lepinguvabaduse aluspõhimõttega; väljendab seega heameelt komisjoni jätkuva töö üle diskrimineerimiskeelu juhendamise väljatöötamisel, millega luuakse tarbijate ja ettevõtjate kasu õige tasakaal; väljendab heameelt Euroopa tarbijatekeskuste rolli üle täheldatud eeskirjade eiramise tuvastamisel ja lahendamisel;

Teenuste siseturu arukas juhtimine

15. rõhutab, et teenuste siseturu sujuvaks toimimiseks on vaja selle koostoimet sektoripõhiste eeskirjadega, milleks võivad olla tarvilikud täiendavad load, mis toob kaasa kumulatiivsed kulud eelkõige ettevõtjatele; rõhutab, et see sõltub ka muude ELi õigusaktide kohaldamisest; kutsub seepärast liikmesriike üles rakendama teenuste siseturu suhtes integreeritud lähenemisviisi, et tagada tarbijatele ja ettevõtjatele, eelkõige VKEdele, õiguskindlus;

16. kutsub komisjoni üles tagama järjepidevust teenuste direktiivi raames läbiviidava vastastikuse hindamise ja kutsekvalifikatsioonide tunnustamise direktiivi alusel toimuva hindamise vahel; rõhutab, et tuleb läbi viia hoolikas juhtumipõhine hindamine, mis hõlmab ka liikmesriikide esitatud põhjendusi, miks teatavad nõuded säilitatakse, et tuvastada konkreetsed valdkonnad, milles liikmesriigid reguleerivad ebaproportsionaalselt kutsetegevust või takistavad juurdepääsu teatavale kutsetegevusele; nõuab, et liikmesriigid kaotaksid sellised põhjendamatud nõuded;

17. palub liikmesriikidel kasutada teenuste vaba liikumise lihtsustamiseks rohkem vastastikust tunnustamist valdkondades, kus ei kehti veel ühtlustatud eeskirjad;

18. märgib, et riigistandardite mitmekesisus põhjustab killustumist ja ebakindlust; julgustab vabatahtlike Euroopa standardite väljatöötamist teenuste direktiivi reguleerimisalasse kuuluvate teenuste kohta, et suurendada teenuste piiriülest võrreldavust ja kaubandust;

19. on arvamusel, et Euroopa Komisjon ja Euroopa standardiorganisatsioonid peaksid tegema tihedat koostööd, et tagada vajaduse korral kasutatud mõistete ühtsus, et eeskirju kohaldataks kogu ELis ühetaoliselt;

20. toonitab ühtlasi asjaolu, et ebapiisav piiriülene kindlustuskate teenuseosutajatele takistab oluliselt vaba liikumist; nõuab, et sidusrühmad leiaksid dialoogi teel lahendused;

Kolmapäev, 11. september 2013

21. ergutab liikmesriike kasutama laialdasemalt siseturu infosüsteemi (IMI) direktiivi nõuetele vastavuse kontrollimiseks, eeskätt teenuste piiriülese osutamise juhtudel, Euroopa tarbijakeskusi ning samuti SOLVITI võrgustikku, et aidata ettevõtjaid ja tarbijaid teineteisele vastukäivate eeskirjade ja mittejärgimise korral; rõhutab seepärast, kui tähtis on tagada liitunud partnerite juurdepääs SOLVITI võrgustikule tehnilisel tasemel;

22. märgib, et ühtse turu töövahendid, sh SOLVIT, peaksid töötama paremini juhtumite lahendamiseks kuluva aja mõttes; rõhutab, kui tähtis on selles osas täiustada eesmärgi ja tulemuslikkuse näitajaid; kiidab heaks komisjoni algatuse vaadata läbi SOLVITI õigusraamistik;

23. nõuab, et liikmesriigid hakkaksid kasutama teise põlvkonna ühtseid kontaktpunkte, mis on täielikult toimivad, mitmekeelsed ja kasutajasõbralikud e-valitsuse portaalid; rõhutab, et neile on tähtis läheneda teenuseosutaja seisukohast ja hõlmata tervet majanduslikku; on veendunud, et e-toimingud aitavad kaasa lihtsustamisele, vähendavad nõuete täitmise kulusid ja suurendavad õiguskindlust; palub liikmesriikidel tagada, et nende ühtsed kontaktpunktid oleksid täielikult koostalitlusvõimelised, ja tutvustada neid piiriüleselt, teavitades kõiki Euroopa kodanikke ja ettevõtjaid nende teenuste direktiivist tulenevatest õigustest ja võimalustest; palub lisaks komisjonil näha ette selged võrdluskriteeriumid ühtsete kontaktpunktide hindamiseks ja ka andmed nende kasutatavuse kohta ning teavitada tehtud edusammudest korrapäraselt parlamenti;

Parem jõustamine maksimaalse majandusliku mõju jaoks

24. toonitab asjaolu, et nõuetekohase jõustamise korral on teenuste direktiiv andnud konkreetseid tulemusi töökohtade ja majanduskasvu valdkonnas; toetab seetõttu liikmesriikide vahel parimate tavade vahetamist, sealhulgas uuenduslikke lahendusi piirialade pädevate asutuste vahel;

25. märgib, et ebapiisava rakendamise mõju ulatus on „piiritu” ja seetõttu kannatavad kodanikud kogu ELis; rõhutab, et kõik liikmesriigid on üksteise ja liidu ees direktiivi tulemusliku jõustamise eest vastutavad ning neilt tuleb nõuda võrdset oma kohustuste täitmist;

26. palub komisjonil abistada liikmesriike põhiprobleemides, mis liikmesriigid on ELi ühtse turu õigusaktide rakendamisel ja kohaldamisel tuvastanud, kaasa arvatud selles, kuidas parandada õigusaktide ülevõtmist ja puudusi nende täitmisel ning saada kiiret ja tõhusat kohtulikku õiguskaitset;

27. rõhutab, et üldeesmärgil majandustegevuse ergutamiseks peavad pädevad piirkondlikud ja kohalikud asutused võtma ka jagatud vastutuse direktiivi täieliku, kvalitatiivse ja nõuetekohase jõustamise eest; rõhutab sellega seoses, et oluline on vähendada halduskoormust;

28. toetab igati komisjoni täisleppimatuse poliitikat põhjendamatute piirangute suhtes; ergutab komisjoni kasutama kõiki tema käsutuses olevaid vahendeid, et tagada võrdsetel alustel koostöös liikmesriikidega kehtivate eeskirjade täielik ja nõuetekohane jõustamine; nõuab, et kohaldataks kiirendatud rikkumismenetlust ja viiakse see lõpule hiljemalt 18 kuu jooksul, kui avastatakse, et liikmesriigid kohaldavad direktiivi nõuetele mittevastavalt või puudulikult või rikuvad seda;

29. kutsub komisjoni üles kasutama ühtse turu kuud võimalusena tutvustada ettevõtjatele teenuste ühtse turu kasulikke aspekte;

Läbipaistvuse ja vastutuse suurendamine

30. palub komisjonil loetleda vastastikuste hindamiste tulemuste põhjal kõige koormavamad piirangud, teha ettepanek sihipäraste reformide kohta ning hoida kursis nõukogu ja parlamenti;

31. innustab komisjoni pöörama iga-aastases majanduskasvu analüüsis ja ühtse turu integratsiooni hetkeseisu käsitlevates aruannetes erilist tähelepanu teenindussektorile ning lisama teenused riigipõhistesse soovitustesse; leiab, et komisjon ja nõukogu peaksid üksikasjalike riigipõhiste soovituste abil jätkuvalt innustama liikmesriike kavandama ja rakendama pikaajalise majanduskasvu poliitikat;

Kolmapäev, 11. september 2013

32. kutsub liikmesriikide parlamente üles toetama aktiivselt direktiivi jõustamist ja kasutama oma volitusi, et kontrollida riigi ametiasutusi kõikidel tasanditel;

33. nõuab, et sidusrühmad, ettevõtjad ja sotsiaalpartnerid täidaksid oma osa valitsustelt aruandluse nõudmisel, et elavdada Euroopa teenindussektorit ja luua stabiilseid töökohti;

34. palub nõukogul ja selle eesistujariigil võtta teenuste siseturg regulaarselt konkurentsivõime nõukogu kohtumiste päevakorda; soovitab võtta uuesti kasutusele komisjoni nn vastavuskontrolliaruanded kui turulepääsu hõlbustamisel saavutatud edu mõõtmise vahendi;

35. nõuab, et Euroopa Ülemkogu liikmed võtaksid täieliku poliitilise vastutuse hästi toimiva teenuste siseturu eest; kutsub Euroopa Ülemkogu eesistujat hoidma seda teemat Euroopa Ülemkogu päevakorras nii kaua kui vaja koos ühiselt kokku lepitud tegevuskavaga, sealhulgas konkreetsed võrdlusalused ja ajakava liikmesriikidele uue tõuke andmiseks teenuste direktiivi täiel määral rakendamiseks ja järelejäänud takistuste kaotamiseks;

o

o o

36. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Ülemkogule, nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

P7_TA(2013)0367

ELi–Malaisia partnerlus- ja koostöölepingu läbirääkimised

Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta resolutsioon Euroopa Parlamendi soovitustega nõukogule, komisjonile ja Euroopa välisteenistusele Euroopa Liidu ja Malaisia partnerlus- ja koostöölepingu üle peetavate läbirääkimiste kohta (2013/2052(INI))

(2016/C 093/12)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse nõukogu 30. mai 1980. aasta määrust (EMÜ) nr 1440/80 koostöölepingu sõlmimise kohta Euroopa Majandusühenduse ning Indoneesia, Malaisia, Filipiinide, Singapuri ja Tai ehk Kagu-Aasia Maade Assotsiatsiooni liikmesriikide vahel⁽¹⁾,

— võttes arvesse Euroopa Liidu ja Malaisia partnerlus- ja koostöölepingu üle peetavaid läbirääkimisi, milleks nõukogu andis volitused 2004. aasta novembris ja mis algasid Brüsselis 2010. aasta oktoobris ELi ja Aasia kaheksanda tippkohtumisega (ASEM8) seoses,

— võttes arvesse ELi ja Aasia üheksandat tippkohtumist (ASEM9) 5. ja 6. novembril 2012 Vientianes (Laoses),

— võttes arvesse Kagu-Aasia Maade Assotsiatsiooni (ASEAN) tippkohtumist 18.–20. novembril 2012 Kambodžas,

⁽¹⁾ EÜT L 144, 10.6.1980, lk 1.

Kolmapäev, 11. september 2013

- võttes arvesse oma 15. veebruari 2007. aasta resolutsiooni komisjoni otsuste eelnõude kohta, millega kehtestatakse riiklikud strateegiadokumendid ja näidisprogrammid Malaisia, Brasiilia ja Pakistani kohta ⁽¹⁾;
 - võttes arvesse oma 16. detsembri 2010. aasta resolutsiooni Malaisias peksukaristuse kasutamise kohta ⁽²⁾,
 - võttes arvesse oma 21. jaanuari 2010. aasta resolutsiooni hiljutiste rünnakute kohta kristlike kogukondade vastu ⁽³⁾,
 - võttes arvesse oma 27. septembri 2011. aasta resolutsiooni Euroopa uue kaubanduspoliitika kohta Euroopa 2020. aasta strateegia raames ⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu ühinemist Kagu-Aasia sõprus- ja koostöölepinguga 2012. aasta juulis ⁽⁵⁾,
 - võttes arvesse jätkuvaid läbirääkimisi ELi ja Malaisia vabakaubanduslepingu üle,
 - võttes arvesse Euroopa Ühenduse ning Malaisia valitsuse vahelist teatavaid lennundusküsimusi käsitlevat lepingut, mis allkirjastati 2007. aastal ⁽⁶⁾,
 - võttes arvesse 2007. aastast alates Malaisiaga peetavaid läbirääkimisi vabatahtliku partnerluslepingu üle seoses metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahalduse ja puidukaubanduse (FLEGT) tegevuskavaga,
 - võttes arvesse Malaisiat käsitlevat Euroopa Ühenduse strateegiadokumenti ajavahemikuks 2007–2013;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 90 lõiget 4 ja artiklit 48,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit ja rahvusvahelise kaubanduse komisjoni arvamust (A7-0235/2013),
- A. arvestades, et Malaisia on ASEANi asutajaliige ja 2015. aastal organisatsiooni eesistuja; arvestades, et Malaisia on ELi tähtsuselt teine kaubanduspartner ASEANis;
- B. arvestades, et Malaisia on aktiivne liige järgmistes algatustes ja organisatsioonides: Aasia ja Vaikse ookeani piirkonna riikide majanduskoostöö (APEC) foorum, Islami Koostöö Organisatsioon (OIC), mitteühinemisliikumine (NAM), Aasia Arengupank (ADB), ÜRO Aasia ja Vaikse ookeani piirkonna majandus- ja sotsiaalkomisjon (UNESCAP), Aasia ja Vaikse ookeani piirkonna majanduslikku ja sotsiaalset arengut edendav Colombo kava, ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon (FAO), Aasia-Euroopa kohtumine (ASEM) ning Brunei Darussalami, Indoneesia, Malaisia ja Filipiinide Ida-Aasia kasvupiirkond (BIMP-AGEA); arvestades, et Malaisia on lisaks olnud Maaailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) liige alates selle asutamisest 1995. aastal ning on muu hulgas arenguriikide G77, D-8, G15 ja ÜRO inimõiguste nõukogu (2010–2013) liige;
- C. arvestades, et 2010. aasta oktoobris ühines Malaisia Vaikse ookeani ülese partnerlusega (TPP), mis loodi 2005. aastal eesmärgiga sõlmida vabakaubandusleping, millel võib olla suur mõju ELi kaubanduspoliitikale; arvestades, et TPP läbirääkimistel toimus väga oluline pööre seoses Ameerika Ühendriikide ühinemisega 2008. aasta veebruaris, Mehhiko ühinemisega 2012. aasta juunis ning Kanada ühinemisega 2012. aasta oktoobris;

⁽¹⁾ ELT C 287 E, 29.11.2007, lk 507.

⁽²⁾ ELT C 169 E, 15.6.2012, lk 132.

⁽³⁾ ELT C 305 E, 11.11.2010, lk 7.

⁽⁴⁾ ELT C 56 E, 26.2.2013, lk 87.

⁽⁵⁾ ELT L 154, 15.6.2012, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT L 414, 30.12.2006, lk 85.

Kolmapäev, 11. september 2013

- D. arvestades, et Malaisia on sagedane osaline ÜRO ja muudel rahuvalvemissioonidel, muu hulgas Liibanonis, Ida-Timoris, Filipiinidel, Indoneesias, Pakistanis, Sierra Leones, Sudaanis, Lääne-Saharas, Nepalis ja Kosovos, ning ta on saanud meditsiiniüksuse Afganistani;
- E. arvestades, et Malaisias on multikultuurne, mitmekeelne, mitmeusundiline ja paljurahvuseline ühiskond, kus enamuse moodustavad malai moslemid (bumiputra) ning vähemuses on indialased, hiinlased ja mitte-malai põliselanikud;
- F. arvestades, et 5. mail 2013. aastal toimusid Malaisias parlamendivalimised;
- G. arvestades, et Malaisia kui kiiresti areneva majandusega riik on rakendanud järjestikuseid sotsiaalmajanduslikke ümberkorraldusprogramme alates 1971. aasta uuest majanduspoliitikast, mille asemele tuli 1991. aastal riiklik arengupoliitika ning seejärel 2001. aastal riikliku visiooni poliitika „uue majandusmudeli” alusel, mis täidab Malaisia pikaajalist arengueesmärki saada 2020. aastaks arenenud riigiks („Visioon 2020”);
- H. arvestades, et Malaisia võttis 20. detsembril 2011 vastu rahumeelse kogunemise akti;
- I. arvestades, et ELi ja Malaisia koostööd naiste õiguste, laste õiguste, põlisrahvaste õiguste, rände, ajakirjandusvabaduse ning inimõiguste kaitsjate valdkonnas on tugevdanud regulaarsed kontaktid kodanikuühiskonna ja Malaisia inimõiguste komisjoniga (SUHAKAM); arvestades, et lisaks sellele arendab EL Malaisiaga järk-järgult koostööd ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) valdkondades, nagu meresõidu turvalisus ja massihävitusrelvade leviku tõkestamine;
- J. arvestades, et suhete edendamiseks lõi Malaisia parlament 2010. aasta novembris Parlamentidevahelise Liidu Malaisia–ELi rühma, mille liikmed esindavad nii koalitsiooni kui ka opositsiooni;
1. edastab nõukogule, komisjonile ja Euroopa välis teenistusele järgmised soovitusel:

Partnerlus- ja koostöölepingu üle peetavate läbirääkimiste kohta

- a) tihendada ELi suhteid Kagu-Aasia riikidega, sealhulgas ja eelkõige Malaisiaga, viies kiiresti lõpule seitsme ASEANi riigiga peetavad läbirääkimised partnerlus- ja koostöölepingute üle; tõsta ELis teadlikkust nende suhete tähtsusest, märkimisväärsest potentsiaalist ja mitmetahulisest olemusest;
- b) rõhutada, et ELi ja Malaisia partnerlus- ja koostööleping pakub ainulaadseid võimalusi luua uuel tasemel kahepoolsete sidemete strateegiline ja poliitiline raamistik, laiendada ELi osalemist mitmes mõlemapoolset huvi pakkavas valdkonnas – nagu kaubanduskoostöö, energeetika, teadus ja tehnoloogia, ränne, terrorismivastane võitlus, inimõigused ja põhivabadused, hea valitsemistava, korrupsioonivastane võitlus, inimkaubandus ja massihävitusrelvade leviku tõkestamine – ning tõhustada poliitilist dialoogi keskkonna, keskkonnasäästliku tehnoloogia ja kliimamuutuse teemal;
- c) tugevdada läbirääkimisvoorude käigus ELi läbirääkimisrühma, et selle temaatiline asjatundlikkus oleks samaväärne Malaisia esinduse omaga, ning lisaks läbirääkimiste hõlbustamisele näidata üles ka asjakohast ELi huvi läbirääkimiste vastu;
- d) nõuda ühtset lähenemisviisi partnerlus- ja koostöölepingu ning vabakaubanduslepingu läbirääkimistele; tuletab meelde, et üks peab toetama teise eesmärki;
- e) rõhutada, et kahel läbirääkimisel peaksid teineteisest sõltuma ja toimuma samaaegselt;

Kolmapäev, 11. september 2013

Poliitiline dialoog

- f) tunnustada Malaisia merenduskaitsesameti (MMEA) loomist, millega koondatakse kogu merendusvaldkonna föderaalsete jõustamise ühte ametisse, tunnustada Malaisia ning Singapuri, Indoneesia, Filipiinide ja Tai piirkondliku koostöö, Aasia merejulgeoleku algatuse (AMARSECTIVE) ning piraatluse ja laevade relvastatud röövi vastu võitlemist Aasias käsitleva piirkondliku koostöölepingu (ReCAAP) tulemusi, samuti SEANi piirkondlikus foorumis (ARF) tehtava koostöö tulemusi, mis on märkimisväärselt suurendanud merejulgeolekut nii Malaka väinas, mida läbib aastas enam kui 50 000 laeva, kui ka Malaisia rannikuvetes; väljendada heameelt asjaolu üle, et Malaisia relvajõud on võtnud osa Somaalia ranniku lähedal toimuvatest piraatlusevastastest operatsioonidest; näeb potentsiaali tihedamaks ELi ja Malaisia koostööks meresõiduohutuse tõhustamiseks, eriti rannapiirivalve suutlikkuse suurendamise, teabe jagamise, laevastiku koostalitlusvõime ning õiguslike aspektide väljakujundamise valdkonnas;
- g) rõhutada Lõuna-Hiina mere ülemaailmset tähtsust ning paluda kõikidel osapooltel lahendada oma territoriaalsed erimeelsused – muu hulgas need, mis on seotud Spratly saarte ja Sabahiga –, kasutades rahvusvahelist vahekohtumenetlust, kooskõlas rahvusvahelise õigusega (eelkõige ÜRO mereõiguse konventsiooniga), et tagada piirkonna stabiilsus ja rahu; mõista hukka hiljutised vägivaldsed sündmused Sabahis ja nõuda konflikti rahumeelset lahendamist; tunnustada Malasiat ja Singapuri selle eest, et need riigid lahendasid 2010. aastal kauaaegsed maa- ja veealad puudutavad vaidlused;
- h) väljendada heameelt koostöö üle ning kiita Malaisia suurenenud suutlikkust võidelda terrorismi, rahapesu, narkootikumide ja relvade salakaubaveo ning reisidokumentide võltsimise vastu;
- i) tuletada meelde, et Malaisia oli pikka aega poliitiliselt väga stabiilne; mainida tunnustavalt väga kõrget valimisaktiivsust 5. mail 2013 toimunud Malaisia parlamendivalimistel, mis näitab inimeste huvi poliitikas osalemise vastu; märkida, et hiljutised valimised näitavad Malaisia liikumist pluralistlikuma demokraatia suunas; paluda Malaisia ametivõimudel korraldada nende valimiste sõltumatu ja erapooletu hindamine vastuseks väidetele, et valimistel esines rikkumisi; paluda uuel valitsusel võtta arvesse kasvavaid etnilisi ja poliitilisi pingeid, rahva toetuse laiemat jagunemist mitmete erakondade vahel ning kodanike kasvavat rahulolematust ja suurenevat meeleavalduste hulka ning alustada aktiivset dialoogi opositsiooni ja kõigi etniliste rühmadega; rõhutada, et tähtis on võtta meetmeid üldsuse seas rahulolematust tekitava korrupsiooni vastu; paluda valitsusel jätkata majanduslike ja poliitiliste reformide kava, sh valimisreformi;
- j) taotleda, et Malaisia kohustuks arendama sotsiaalmajanduslikku poliitikat, mis tagab kõikide rahvus- ja usurühmade õiglase kohtlemise ja kõikidele Malaisia kodanikele täielikud õigused, sh juurdepääsu avalikule teenistusele, haridusele ja ettevõtlusvõimalustele; kaasata Malaisia majanduskasvust rohkem osa saama ka kõige vaesemaid inimesi, tunnustades samal ajal riigi arendamisel ja vaesuse vähendamisel tehtud edusamme;
- k) soovitada valitsusel kaasata Malaisia loovat ja aktiivset kodanikuühiskonda konsultatsioonide kaudu senisest rohkem otsusprotsessi ning kaotada kodanikuühiskonnale seatud piirangud; kiita kodanikuühiskonna tegevust tähelepanu juhtimisel keskkonnaküsimustele, naiste õigustele, tarbijakaitsesele, põliselanike ja muude etniliste rühmade õigustele, meediavabadusele, sotsiaalsele õiglusele, inimõigustele ning usuvähemuste õigustele;
- l) rõhutada ELi aktiivse ja sagedase osalemise vajadust piirkonna organisatsioonide kõrgetasemelistel koosolekutel ja tippkohtumistel, kuhu ELi on kutsutud;
- m) tuletada meelde, et saavutused poliitika vallas tulevad kasuks vaba ja õiglase kaubanduse edendamisele ning kaubanduse liberaliseerimine aitab samavõrra edendada poliitilist liberaliseerimist, demokraatiat ja inimõigusi;

Kolmapäev, 11. september 2013

Inimõigused ja põhivabadused

- n) tunnustada Malaisia 2009. aastal ÜRO inimõiguste nõukogus tehtud avaldust, et riik kaalub surmanuhtluse asendamist eluaegse vangistusega, ning Malaisia sõltumatu õiguskomisjoni loomist 2011. aastal, et vaadata läbi, millised seadused tühistada; nõuda, et valitsus kehtestaks viivitamata surmanuhtluste täideviimise moratooriumi ning astuks seadusandlikke samme surmanuhtluse ja füüsilise karistuse kaotamiseks;
- o) kaitsta ja edendada inimõigusi ja põhivabadusi ELi ja Malaisia partnerlus- ja koostöölepingu üle peetavate läbirääkimiste igas etapis, eriti seoses sõna-, kogunemis- ja ühinemisvabadusega ning seksuaalse sätumuse ja sooidentiteediga, samuti edendada ILO sotsiaalsete ja tööstandardite rakendamist; tagada inimõiguste klausli järgimine kõikides kokkulepetes; ergutada valitsust astuma vajalikke samme, et allkirjastada, ratifitseerida ja tegelikult ellu rakendada piinamise ning muude julmade, ebainimlike või inimväärikut alandavate kohtlemis- ja karistamisviiside vastane ÜRO konventsioon, selle vabatahtlik protokoll ning kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvaheline pakt (ICCPR);
- p) rõhutada edusammude tähtsust meediavabaduse valdkonnas, kuna peamised massiteabevahendid on endiselt tsenseeritud; väljendada rahulolu ülemkohtu 2012. aasta otsuse üle Malaysiakini internetimeedia kohtuasjas, milles märgiti, et trükimeedia avaldamise luba on õigus, mitte privileeg; avaldada kahetsust, et kogunemisvabadus on endiselt piiratud, eriti linnapiirkondades; väljendada muret asitõendite akti pärast, millega kehtestatakse õiguslik vastutus väljaande avaldamiseks kasutatavate arvutite omanikele, administraatoritele ja haldajatele;
- q) väljendada heameelt paljudes valdkondades tehtud edusammude üle, kui sisejulgeoleku akt (ISA) asendati 2012. aasta juulis julgeoleku rikkumise erimeetmete aktiga (SOSMA), mille kohaselt inimese kinnipidamine ilma süüdistust esitamata või ilma kohtumenetluseta ei tohi kesta kauem kui 28 päeva; väljendada aga pettumust selle üle, et mõned SOSMA sätted on ikkagi puudulikud, nt edasikaebamise süsteemi osas, mille tõttu võidakse inimene kinni pidada määramata ajaks, kui kautsjoni ei lubata, ning väljendada pettumust asjaolu üle, et SOSMA piirab põhiõigusi, nt side privaatsust, ning võimaldab asitõendite allikat varjata, mis välistab risküsitlemise kohtuprotsessil;
- r) väljendada rahulolu selle üle, et Malaisia juristid on näidanud üles julgust ja iseseisvust, kaitstes õigusriigi põhiväärtusi ja kohtute sõltumatust, ning suudavad kaitsta kodaniku- ja poliitilisi õigusi, ehkki piiratud mõjuga; avaldada erilist tunnustust Malaisia advokatuuri tehtud tööle; märkida, et kohtute ja tegevjuristide vahel on tekkinud pingeid, ning väljendada muret, et institutsiooniline raamistik on samal ajal muutunud reserveeritumaks seoses kohtumenetluste sõltumatuse austamise ja kohtuvolituste eksklusiivsusega; soovitada, et valitsus jälgiks ja käsitleks pingeid, mida tekitavad riiklikud šariaadikohtud, mis toimivad paralleelselt riikliku *common law*'l põhineva süsteemiga;
- s) paluda Malaisial täita rahvusvaheliselt kokku lepitud sotsiaalstandardeid; rõhutada, kui tähtis on kõikide ILO eeskirjade, kaasa arvatud sõltumatute ametiühingute vaba moodustamise õiguse täitmine ja kiire kohaldamine; nõuda, et nii Malaisia ametiasutused kui ka Malaisias tegutsevad Euroopa investorid ja äriühingud järgiksid Malaisias rahvusvahelisi tööstandardeid ning tagaksid inimväärse töötasu ja töötingimused;
- t) nõuda, et Malaisia kaitseks kõikide Malaisia elanike põhiseaduslikku õigust usu- ja veendumusvabadusele ning edendaks usundite vahel häid suhteid ja tolerantsust; mõista seoses sellega hukka hindu templite hävitamine 2006. aastal ning rünnakud kristlike kirikute vastu ja mošeede rüvetamine 2010. aastal ning mõista hukka hiljutine poliitiline ja õiguslik sekkumine väljakujunenud keelekasutusse; nõuda, et kristlased saaksid täielikult kasutada oma põhiseaduslikku õigust järgida oma usundit vastavalt oma traditsioonidele, segamatult ja ilma kohtuprotsessi hirmuta; nõuda, et kõigil Malaisia elanikel oleks õigus vabalt otsustada oma usutunnistuse üle; nõuda, et kiiresti kõrvaldataks halduslikud ja õiguslikud

Kolmapäev, 11. september 2013

tõkked, mis takistavad moslemitel pöörduda ristiusku või hinduismi, ning nõuda, et riik pakuks sellistele inimestele kaitset vastutuselevõtmise eest; nõuda, et Malaisia muudaks usuvabaduse huvides seadusi, mis kehtivad Malaisia kolmeteistkümnest osariigist kümnes ning mis keelavad mittemoslemite misjonitegevuse ja näevad seaduserikkujatele ette pika vangistuse ja peksukaristuse;

- u) ergutada valitsust suurendama naiste õigusi soolise võrdõiguslikkuse vallas, eriti seoses šariaadi ja perekonnaõigusega; lõpetada peksukaristuse kasutamine;

Majandus-, teadus- ja kultuurikoostöö

- v) tunnustada Malaisia püüdeid suurendada energiatõhusust, taastuvate energiaallikate kasutamist ning investeringuid keskkonnasõbralikesse tehnoloogiasse transpordi, energeetika ja hoonete valdkonnas, hoolimata sellest, et Malaisia on suur nafta- ja gaasitootja; tunnustada ka seda, et Malaisia on tunnistanud vajadust muuta riigi majandus väheses CO₂-heitelga majanduseks, mis on osa riigi kohustusest ülemaailmses võitluses kliimamuutuse vastu; rõhutada, et taastavaid energiaallikaid, nt palmiõli ja hüdroenergia, tuleb toota keskkonnasäästlikult, vähendamata vihmametsade suurust, vähendamata bioloogilist mitmekesisust ning asendamata toidu tootmist kütuse tootmisega; **va**
- w) väljendada arvamust, et ehkki Malaisia on kahtlemata üks majanduslikult edukamaid Kagu-Aasia riike, tuleb tal investeerida üha enam akadeemiliste ja teaduslike teadmiste omandamise protsessi, et jõuda elustandardi järgmisele tasemele ning saada kõrgelt arenenud riigiks; toetada akadeemilise vahetuse ja koostöö tihendamist programmi Erasmus Mundus ja projekti MYEULINK kaudu, ning soovitada, et vahetused peaksid olema mõlemasuunalised; soodustada kultuurikoostöö süvendamist, sealhulgas Malaisia kultuuri tutvustamist Euroopa üldsusele;
- x) märkida tunnustavalt, et Malaisia oli üks esimesi riike, mis alustas ELiga läbirääkimisi metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahalduse ja puidukaubanduse vabatahtliku partnerluslepingu üle, mis peaks tagama, et Malaisias ELi veetav puit pärineb seaduslikest allikatest; nõuda, et läbirääkimised viidaks kiiresti lõpule, sest EL on Malaisia puidule oluline turg;
- y) tuletada meelde ELi-sisest arutelu ohtude üle, mida kätkeb endas biokütuste eelistamine toidutootmisele, ning rõhutada, et palmiõli tootmine biokütusena peab toimuma jätkusuutlikul viisil, vältides metsade ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemist, austades põliselanike maaõigusi ning pakkudes kõige vaesematele kogukondadele võimalust oma elujärge parandada;
- z) soovitada jätkata ELi ja Malaisia vahelise turismi arendamist; rõhutada seisukohta, et ökoturismil on Malaisias väga suur potentsiaal;

Muud sätted

- aa) konsulteerida Euroopa Parlamendiga parlamentaarset koostööd käsitlevate sätete küsimustes;
 - ab) kehtestada partnerlus- ja koostöölepingu rakendamiseks selged võrdlusalused ja siduvad tähtajad ning sätestada järelevalvemehhanismid, sh regulaarne aruandlus Euroopa Parlamendile;
 - ac) innustada ELi läbirääkimisrühma jätkama tihedat koostööd Euroopa Parlamendiga – andma parlamendile vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikele 10 ajakohastatud teavet läbirääkimiste käigust;
2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon koos Euroopa Parlamendi soovitustega nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Euroopa välisteenistusele ning Malaisia valitsusele ja parlamendile.
-

Neljapäev, 12. september 2013

P7_TA(2013)0368

Euroopa kultuuri- ja loomesektor majanduskasvu ja töökohtade heaks**Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon Euroopa loome- ja kultuurisektori kui majanduskasvu ja töökohtade allika edendamise kohta (2012/2302(INI))**

(2016/C 093/13)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 167,
- võttes arvesse 20. oktoobril 2005. aastal Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Hariduse, Teaduse ja Kultuuri Organisatsiooni (Unesco) peakonverentsil vastu võetud kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsiooni (Unesco kultuurilise mitmekesisuse kaitse konventsioon),
- võttes arvesse nõukogu 18. mai 2006. aasta otsust 2006/515/EÜ kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsiooni sõlmimise kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse nõukogu 13. ja 14. novembri 2006. aasta ning 24. ja 25. mai 2007. aasta järeldusi ⁽²⁾, eelkõige kultuuri- ja loomesektorite panuse kohta Lissaboni eesmärkide saavutamisse, ning nõukogu 16. novembri 2007. aasta resolutsiooni Euroopa kultuurivaldkonna tegevuskava kohta ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta otsust nr 1855/2006/EÜ, millega luuakse programm „Kultuur” (2007–2013) ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. novembri 2006. aasta otsust nr 1718/2006/EÜ toetusprogrammi rakendamise kohta Euroopa audiovisuaalsektoris („MEDIA 2007”) ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse oma 10. aprilli 2008. aasta resolutsiooni Euroopa kultuurivaldkonna tegevuskava kohta üleilmastavas maailmas ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse oma 7. juuni 2007. aasta resolutsiooni kunstnike sotsiaalse staatuse kohta ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse oma 10. aprilli 2008. aasta resolutsiooni kultuuritööstuse kohta Euroopas ⁽⁸⁾,
- võttes arvesse nõukogu 12. mai 2009. aasta järeldusi kultuuri kui loovuse ja innovatsiooni allika kohta ⁽⁹⁾,
- võttes arvesse komisjoni 19. oktoobri 2009. aasta teatist „Autoriõigus teadmispõhises majanduses” (COM(2009) 0532),

⁽¹⁾ ELT L 201, 25.7.2006, lk 15.

⁽²⁾ ELT C 311, 21.12.2007, lk 7.

⁽³⁾ ELT C 287, 29.11.2007, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 372, 27.12.2006, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT L 327, 24.11.2006, lk 12.

⁽⁶⁾ ELT C 247 E, 15.10.2009, lk 32.

⁽⁷⁾ ELT C 125 E, 22.5.2008, lk 223.

⁽⁸⁾ ELT C 247 E, 15.10.2009, lk 25.

⁽⁹⁾ Dok 8749/1/09 REV 1 ja 8749/1/09 REV 1 COR 1.

Neljapäev, 12. september 2013

- võttes arvesse komisjoni 3. märtsi 2010. aasta teatist „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia” (COM(2010)2020),
 - võttes arvesse komisjoni 27. aprilli 2010. aasta rohelist raamatut kultuuri- ja loomemajanduse potentsiaali rakendamise kohta (COM(2010)0183),
 - võttes arvesse komisjoni 30. juuni 2010. aasta teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa kui maailma soosituim turismisihtkoht – uus Euroopa turismi tegevuskava” (COM(2010)0352),
 - võttes arvesse oma 12. mai 2011. aasta resolutsiooni ELi välistegevuste kultuurilise mõõtme kohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse oma 12. mai 2011. aasta resolutsiooni kultuuri- ja loomemajanduse potentsiaali rakendamise kohta ⁽²⁾,
 - võttes arvesse nõukogu 10. detsembri 2012. aasta järeldusi, milles käsitletakse komisjoni teatist „Tööstuspoliitika ajakohastatud teatis: Tugevam Euroopa tööstus majanduse kasvuks ja taastumiseks” ⁽³⁾,
 - võttes arvesse komisjoni 18. detsembri 2012. aasta teatist infosisu kohta digitaalsel ühtsel turul (COM(2012)0789),
 - võttes arvesse komisjoni talituste 26. septembri 2012. aasta töödokumenti tiptasemel tooteid valmistavate ettevõtete konkurentsivõime kohta (SWD(2012)0286),
 - võttes arvesse komisjoni 26. septembri 2012. aasta teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kultuuri- ja loomesektori edendamine ELi majanduskasvu ja töökohtade heaks” (COM(2012)0537),
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 30. mai 2013 arvamust ⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse kultuuri- ja hariduskomisjoni raportit ning regionaalarengukomisjoni arvamust (A7-0248/2013),
- A. arvestades, et loome- ja kultuurisektoril, mis soodustavad innovatsiooni levikut muudesse sektoritesse, on tähtis koht liidu majanduslikus ja sotsiaalses arengus ning see on aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduse strateegia „Euroopa 2020” lahutamatu osa;
- B. arvestades, et loome- ja kultuurisektor aitab märkimisväärselt kaasa sotsiaalse ühtekuuluvuse, loovuse ning kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse edendamisele liidus;
- C. arvestades, et neil majanduskriisiaastail on kultuurisektoris kriisi olnud tunda kõige vähem, mis näitab, et see on ühiskonna arengu strateegiline valdkond;
- D. arvestades, et loome- ja kultuurisektorit tuleb tunnustada nii nende omase kultuuriväärtuse eest kui ka majanduskasvu ja töökohtadega seotud olulise panuse eest ELi kodanike heaolusse, sotsiaalsesse kaasatusse ja ühtekuuluvusse ning majandusse ka nende mõju pärast turismisektorile;

⁽¹⁾ ELT C 377 E, 7.12.2012, lk 135.

⁽²⁾ ELT C 377 E, 7.12.2012, lk 142.

⁽³⁾ Dok 17566/12.

⁽⁴⁾ CdR 2391/2012.

Neljapäev, 12. september 2013

- E. arvestades, et Euroopa kultuuri- ja loometoodangul on oluline majanduslik mõju paljudes sektorites, näiteks turismi-, jaekaubanduse-, digitaalsektoris jne;
- F. arvestades, et loome- ja kultuurisektor hõlmab paljusid erinevaid loometegevusi ja teenuseid, millel on rahastamis- ja arendusmudelitega seotud eripärad; arvestades, et on oluline võtta sellist mitmekesisust arvesse toetus- või koostööstrateegiate, sealhulgas rahvusvaheliste strateegiate väljatöötamisel;
- G. arvestades, et Euroopas toimuvad festivalid võimaldavad väärtustada Euroopa kultuuritoodangut ning luua piirkonna tasandil kultuurilist, sotsiaalset, majanduslikku ja turismialast väärtust;
- H. arvestades, et loome- ja kultuurisektori moodustavad enamjaolt väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, kes on liidu majanduse alus;
- I. arvestades, et Euroopa Komisjon tunnustas oma 26. septembri 2012. aasta töödokumendis⁽¹⁾ kõrgetasemelise loome- ja kultuurisektori majanduslikku olulisust (mood, ehted ja kellad, parfüümid ja kosmeetika, aksessuaarid, nahktooted, mööbel ja sisustuselemendid, kodumasinad, gastronoomia, veinid ja kange alkohol, autod, paadid, hotellid ja vabaajategevused, jaekaubandus ja oksjonimajad, kirjastustööstus), ning arvestades, et kõrgetasemelised ettevõtjad võivad täita juhtivat rolli kogu loome- ja kultuurisektori jaoks;
- J. arvestades, et loome- ja kultuurisektori töötajate staatuse konsolideerimine suurendab majandustegevuse struktureeritust, nähtavust ja usaldusväärsust ning tööhõive konsolideeritust;
- K. arvestades, et liikuvus on loome- ja kultuurisektori oluline omadus, kuid siiski tekib takistusi, mis erinevad riigiti ja piirkonniti ning mis on eelkõige seotud raskustega viisade saamisel, kunstnike staatuse puudumise ja kunstitoodangu konkreetsete ja erinevate tingimustega;
- L. arvestades, et praegune „kultuuriliselt mitmekesise majanduse“ pilootprojekt peaks andma ülevaate loome- ja kultuurisektori raskustest ja lahendustest;
- M. arvestades, et liidu kodanikele tuleb tagada kultuuri- ja kunstihariduse pakkumine juba varases eas, et arendada nende isiklikku arusaamist kunstist ja kultuurist, arendada nende kaasatust ja teadlikkust Euroopas esindatud kultuuride suurest mitmekesisusest ning edendada seeläbi nende enda loovust ja eneseväljendamisoskust;
- N. arvestades vajadust tugevdada koolitusasutuste ning loome- ja kultuurisektori ettevõtete vahelist koostööd, et võtta arvesse muutusi tööhõives ja vajadust konkreetsete kutseoskuste järele, soodustada teabevahetust ja luua segaoskusi;
- O. arvestades, et kultuuri- ja loomevaldkondade mitmekesisus ning rikkus on Euroopas ilmselgelt suurem kui maailma teistes piirkondades ja et seda tuleb majanduskasvu edendamiseks ära kasutada;
- P. arvestades, et üleminek digitaalajastule pakub loome- ja kultuurisektorile võimalust uute vajaduste tekkides ja nendega kaasnevate teenuste raames välja arendada uusi majandusmudeleid;
- Q. arvestades, et tänu uutele majandusmudelitele on laienemas juurdepääs kultuuriteostele interneti kaudu ning seda tuleks soodustada stabiilse õigusraamistikuga, mis soodustab investeerimist loome- ja kultuurisektoris;
- R. arvestades, et loome- ja kultuurisektorile tuleb tagada juurdepääs stabiilsetele rahastamisviisidele, mis on kohandatud kõnealuste sektorite vajadustele, et tagada nende edasine areng;

⁽¹⁾ SWD(2012)0286.

Neljapäev, 12. september 2013

5. arvestades, et loome- ja kultuurisektor on kohalikul ja piirkondlikul tasandil territoriaalse arengu strateegiates olulise tähtsusega tegurid sotsiaalse ühtekuuluvuse ja majanduse elavdamise alaste eesmärkide saavutamiseks;

Loome- ja kultuurisektori arenguks vajalikud tingimused

1. tuletab meelde, et loome- ja kultuurisektorile on omased head majandusnäitajad, nende sektorite panus sotsiaalsesse ühtekuuluvusse on suurim ning nendes sektorites luuakse jätkuvalt töökohti, eelkõige noortele inimestele, samuti luuakse neis märkimisväärsest uuenduslikku potentsiaali vaatamata raskustele, millega liidu majandus praegu seoses liidu eelarvedistsipliini nõudmistega silmitsi seisab;
2. rõhutab, et ajakohastatud ja usaldusväärsete statistiliste andmete olemasolu loome- ja kultuurisektoris on vajalik – võttes eriti arvesse selle tegelikku olukorda, spetsiifilist eripära, sh õiguslikku seisundit, potentsiaali töökohtade loomise ja kasvu valdkonnas ning selle majanduslikku mõju teistele sektoritele –, et oleks võimalik otsustada, millised meetmed on selle sektorit tõhusaks toetamiseks sobivaimad; soovib loome- ja kultuurisektori tegevuse jälgimiseks luua vastav üksus või andmebaas;
3. palub komisjonil jätkata loome- ja kultuurisektori majanduslikku ja sotsiaalset rolli uurivate teadusuuringute väljatöötamist ja selle kohta andmete kogumist, eelkõige eri majandussektorite esmatähtsa elemendina;
4. peab kahetsusväärseks asjaolu, et kultuuri- ja loomesektorit käsitlevas komisjoni teatises ⁽¹⁾ esitatud meetmed on nii ajaliselt kui ulatuse poolest piiratud; rõhutab, et kõnealuseid sektoreid tuleb vaadelda pikemas perspektiivis ning et tuleb koostada struktureeritud ja konkreetsete meetmete programm, et saavutada kooskõla strateegiaga „Euroopa 2020“; tuletab meelde, et liidu, liikmesriikide ja kohalike omavalitsuste toetus on kultuuriloomes jaoks hädavajalik;
5. kutsub komisjoni üles kutsuma kultuuri- ja loomemajanduse potentsiaali käsitlevale olemasolevale platvormile toetudes kokku laiendatud foorumi, mis ühendaks kõnealuste sektorite osalejaid, et töötada välja konkreetseid lahendusi ning osaleda seeläbi aktiivselt keskpika ja pika perspektiiviga struktureeritud poliitilise programmi koostamises;
6. palub komisjonil ja liikmesriikidel rõhutada loome- ja kultuurisektori olulist rolli innovatsiooni valdkonnas, et luua sektoriüleseid seoseid, tekitada koondumis- ja kobarefekte ning pakkuda uusi võimalusi investeringute ja tööhõive valdkonnas;
7. kinnitab, et tuleks toetada innovatsiooniuringuid eesmärgiga pakkuda innovaatilisi loomingulisi tooteid ja laiendada uutele turgudele;
8. peab tingimata vajalikuks toetada ja soodustada teiste sektoritega koostoime loomist, et aidata kaasa majanduskasvule; rõhutab sellega seoses, kui oluline roll rikkuse loojana on kultuuriturismil, mis aitab meil tundma õppida meie kultuuripärandit ning osaleda kultuuriüritustel, nt festivalidel, samuti keeleõppereisidel;
9. juhیب tähelepanu sellele, et kultuuriline ja loomealane ökosüsteem on väga erinevad ning rõhutab vajadust selle olukorraga tegelda, soodustades ühise identiteedi teket loomekoostöö julgustamise, samuti loome- ja kultuurisektori eri osalejate vaheliste dialoogiplatvormide loomise ning teadmiste vahetamise abil, et luua osalejate vahel uusi sidemeid ning võimaldada vahetada oskusi ja teadmisi teiste majandusharudega; rõhutab tõsiasja, et nimetatud algatused peaksid võimaldama välja tuua nende ühised huvid ja võtta samal ajal arvesse kultuurilist mitmekesisust, mida tuleks tunnustada selle rikkuse tõttu, sest see annab jõudu ja loob arenguvõimet, mis kõik kokku aitab soodustada Euroopa ühise identiteedi teket;
10. rõhutab, kui võrd oluline on soodustada vastastikust tundmist ning oskuste ja teadmiste vahetamist, mis on hädavajalikud loometegevusega tegelevate ettevõtjate koostöö jaoks konkurentsivõimekeskuste, tipptasemel algatuste ja võrgustike kaudu, ning seega luua ühine kultuur loome- ja kultuurisektori jaoks, soodustades eri valdkondade koostööd, et uute majanduslike ja ühiskondlike probleemidega paremini toime tulla;
11. ergutab investorite ligimeelitamiseks territoriaalse võrgustiku arendamist, sektorite vahel pädevuste jagamist klastrite loomisega ja teabevahetuse optimeerimist, et võimaldada eri kultuuri- ja loometegevõtetel (väga väikestel ettevõtjatel, VKEdel, valitsusvälistel organisatsioonidel ja kultuuriasutustel) jätkata majanduskasvu edendamist ning töökohtade loomist;

⁽¹⁾ COM(2012)0537.

Neljapäev, 12. september 2013

12. viitab sellele, et enamik kultuuri- ja loomeala ettevõtjaid kuulub väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate hulka ning seetõttu väärivad need ettevõtjad selles kontekstis erilist toetust;
13. nõuab tungival, et ELi ja liikmesriikide tasandil toetataks ja tunnustataks Euroopa sedavõrd eriliseliseks muutva loome- ja kultuurisektori nähtavust;
14. rõhutab loome- ja kultuurisektorit reguleerivate õigusaktide heterogeensust ning soovib võtta meetmeid eeskirjade ja tavade ühtlustamiseks liidus;

Loome- ja kultuurisektori kutsealade esindajate töötingimused

15. tuletab meelde, kuivõrd oluline on tagada loome- ja kultuurisektori kutseesindajatele sotsiaalse staatuse tagamine, et nad saaksid nautida rahuldustpakkuvaid töötingimusi ja asjakohaseid meetmeid seoses maksusüsteemiga, õigusega tööle, sotsiaalkaitsega ja autoriõigustega, et lihtsustada nende liikuvust Euroopas;
16. palub uurida meetmeid füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevate kunstnike õiglaseks rahastamiseks ja tasustamiseks; rõhutab ühtlasi vajadust parandada kooskõlastamist Euroopa eri sotsiaalkindlustussüsteemide vahel selliste kunstnike jaoks, arvestades nende suurt liikuvust;
17. kutsub liikmesriike üles kohandama sotsiaalkindlustussüsteeme, eelkõige digitaalkeskkonnas, loomealasele tööelule ja seejuures asjakohaselt arvestama, et loovisikud peavad sageli töötama vaheldumisi palgatöötaja ja füüsilisest isikust ettevõtjana või töötavad nad samaaegselt mõlemas tööhõive vormis;
18. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võimaldama loovisikutele taskukohastel tingimustel juurdepääsu tervisekindlustusele ja (vabatahtlikule) töötuskindlustusele ning füüsilisest isikust ettevõtjatele mõeldud tööandja ja eraõiguslikule vanaduspensionikindlustusele;
19. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles edendama loome- ja kultuurisektoris sotsiaalseid miinimumstandardeid ja kollektiivlepinguid ka selle kaudu, et riiklikud toetused seotakse selliste standardite järgimisega;

Haridus ja koolitus

20. rõhutab, kui oluline on liikmesriikidel parandada oma koolitus-, õppe- ja kvalifikatsioonisüsteeme ning võimaldada kultuuri- ja kunstierialade õppuritel omandada terviklikku koolitust, mis võtab arvesse praeguse tööturu arenguid, et tuua ettevõtlus- ja haridusmaailm üksteisele lähemale ning tagada tõhus rakendamine kõikides liikmesriikides; on seisukohal, et IT-kursustel tuleks pöörata piisavalt tähelepanu võrgupõhise sisu sektoriga seotud võimalustele (nt arvutimängud);
21. on veendunud vajaduses anda kultuuri-, kunsti- ja loomevaldkonna hariduses ka selliseid oskusi, mis on eelduseks ettevõtte loomisele loome- ja kultuurisektoris;
22. peab äärmiselt vajalikuks käsitöö-, kunsti- ja kultuurierialade koolituse atraktiivsuse ja kuvandi tugevdamist õppurite, nende vanemate ja institutsioonide hulgas ning tõe taastamist võimaluste ja jõukuse loomise kohta, eelkõige vaatluskeskuse või andmepanga loomise kaudu;
23. juhib tähelepanu sellele, kui oluline on võimendada ja säilitada eri loome- ja kultuurisektoritega seotud käsitöökojad;
24. kutsub komisjoni üles tunnustama Euroopa jaoks tõeliselt töövõimalusterohkete, tipptasemel elukutsete eripära, mille aluseks on kõrgetasemelise loome- ja kultuurisektori neli ühist kriteeriumit: innovatsioon ja loovus; kõrgetasemelisus ja esteetilisus; oskusteave ja tehnoloogia ning elukestev õpe ja teadmiste edendamine;
25. peab vajalikuks tugevdada suhteid haridussüsteemi (sealhulgas ülikoolide vahel, säilitades nende sõltumatuse) teaduskeskuste, koolitusasutuste ning loome- ja kultuurisektori ettevõtete (sealhulgas VKEde) vahel, et parandada nende arvukaid töökohti loovate sektorite konkurentsivõimet, luua kaasavat sektoriülest ja tootmisharuvahelist sünergilist toimet, eelkõige teabevahetusplatvormi, teadmüsühenduste, sektori kutseoskuste liitude ja partnerluste loomise kaudu, et

Neljapäev, 12. september 2013

aidata osalejatel mõelda ja tegutseda kollektiivse edu tagamise nimel, jätkuvalt tõsta liidu inimkapitali väärtust, tagada parem tundmine osalejate vahel, teha kindlaks konkreetsed kutseoskused, paremini mõista elukutsete ja oskuste arengut ning suurendada ettevõtlusvaimu;

26. julgustab komisjoni looma loome- ja kultuurisektori valdkonna kõrgharidusasutuste ning ettevõtete vahelisi teadmiste liituseid;

27. julgustab komisjoni looma loome- ja kultuurisektori valdkonna kutseharidus- ja koolitusasutuste ning ettevõtete vahelisi sektorimaste kutseoskuste liituseid;

28. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid teeksid edusamme kultuuri- ja kunstiõpingutega seotud erialade, kutsekvalifikatsioonide ja diplomite vastastikuse tunnustamise valdkonnas;

29. tuletab meelde, kui tähtis on toetada kultuuri ja kultuuriharidust ning meediaoskust juba varajases east alates ja kogu eluea jooksul, et soodustada loovuse arendamist, anda võimalus annete arendamiseks ning edastada kultuurihuvi;

30. osutab pakilisele vajadusele edendada noorte loomingulisust ja toetada ühiskonna osalemist kultuuri loomisel;

31. on seisukohal, et kunsti- ja kultuuriharidus on vajalik võrdsete võimaluste ja demokraatliku juurdepääsu tagamiseks kultuurile ning sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamiseks, samuti on see individuaalse ja kollektiivse väljendamise, dialoogi ja vastastikuse mõistmise vahend; rõhutab veel, et see võimaldab õpilastel ise kultuuri luua, arendada oma kunstialaseid võimeid, kohtuda kunstnikega, tutvuda nende teostega ja osaleda kultuuriüritustel;

32. kutsus komisjoni ja nõukogu üles kaaluma Euroopa oskusteabe hoidla loomist selle säilitamiseks ja edendamiseks; kutsus liikmesriike ning loome- ja kultuurisektoris osalejaid üles töötama välja koolitusi nimetatud oskusteabe kohta;

Loome- ja kultuurisektori rahastamine

33. peab ülimalt oluliseks luua ning tagada loome- ja kultuurisektorile, eelkõige VKEdele, piisavad rahastamissüsteemid ning tõhusad rakendusvahendid; rõhutab vajadust jätkata ja tugevdada loome- ja kultuurisektori riikliku toetuse poliitikat ning tagada sellega sõltumatu ja kvaliteetse loometegevuse püsijäämine; kutsus komisjoni ja nõukogu üles töötama välja vahendeid mittemateriaalse toodangu hindamiseks, sealhulgas vaatluskeskuse või andmepanga kaudu, ning kaaluma kultuuri investeerimise panga loomist;

34. viitab seoses sellega ka uutele võimalustele, nagu ühisrahastamisprojektid (*crowd funding*) ja ühisinvesteeringud (*crowd investment*);

35. nõuab tungivalt, et liikmesriigid võtaksid oma sotsiaal- ja majanduspoliitikas arvesse loome- ja kultuurisektori asjakohast toetamist ja rahastamist;

36. rõhutab vajadust – ka majanduskriisi ajal – toetada loome- ja kultuurisektori Euroopa poolset rahastamist; nõuab tungivalt, et Euroopa Parlament kaitseks ambitsioonikat ja olulist kultuurieelarvet; kutsus sellega seoses nõukogu üles mitte vähendama komisjoni esitatud eelarvet programmi „Loov Euroopa” jaoks;

37. kordab veel kord rahastamise ja ettevõtete juhtimisega seotud nõustamis- ja nõuandeteenuste arendamise olulisust, et võimaldada VKEdel ja väga väikestel ettevõtjatel saada selgeks, kuidas kasutada ettevõtte heaks juhtimiseks vajalikke vahendeid, et parandada kultuurikaupade ja -teenuste loomist, tootmist, reklaamimist ja levitamist;

38. on arvamusel, et liikmesriigid ja vastavat oskusteavet omavad spetsialistid peaksid aitama loome- ja kultuurisektori osaliste projektiplaneerimise võimet suurendada, korraldades neile erialaseid koolitusi või luues struktuure, mis lihtsustaksid rahastamiskavade väljatöötamist;

Neljapäev, 12. september 2013

39. tunneb heameelt kavandatud laenuvahendite üle, mis kehtestatakse programmiga „Loov Euroopa”, ettevõtete konkurentsivõime ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate programmiga ja programmiga „Horisont 2020”, kuna need vahendid pakuvad loov- ja kultuurisektorile mitmekülgseid rahastamisvõimalusi;

40. rõhutab, kui oluline on suurendada finantsasutustes teadmisi loov- ja kultuurisektori eriliste omaduste kohta, et parandada loov- ja kultuurisektori juurdepääsu erasektori rahastamisallikatele;

41. nõuab, et nõukogu, komisjon ja liikmesriigid võtaksid vajalikud meetmed seeläbi, et soovitavad segarahastamise vorme (näiteks erasektori partnerlus), mille suhtes kohaldatakse läbipaistvusnõudeid ja mis ei kahjusta vajalikku riiklikku rahastamist, töötades välja laenu tagatissüsteemid väikeste struktuuride jaoks ja uurides alternatiivseid rahastamisvorme, nagu ühisrahastamine;

42. nõuab tungivalt, et liikmesriigid otsiks alternatiivseid meetmeid loome- ja kultuurisektori rahastamiseks, eelkõige kriisi ajal; on sellega seoses seisukohal, et sponsorlus võiks olla toimiv alternatiiv;

43. on seisukohal, et audiovisuaalsektoris on audiovisuaalteenuste osalemine audiovisuaalteoste Euroopa rahastamises äärmiselt oluline loometegevuse toetamiseks ja seda tuleks tugevdada audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi täpse ja kaalutletud ülevõtmise teel⁽¹⁾;

44. nõuab tungivalt, et nõukogu, komisjon ja liikmesriigid võtaksid kasutusele soodsa reguleeriva raamistiku, luues eelkõige soodsa ärikeskkonna VKEde jaoks loome- ja kultuurisektoris, vähendades nende administratiiv- ja regulatiivkoormust;

45. nõuab tungivalt, et nõukogu, komisjon ja liikmesriigid liiguksid maksude ühtlustamise suunas ja eelkõige liikmesriikide poolt kultuuritoodangu suhtes kohaldatavate maksude erinevuste parandamise suunas;

46. tuletab meelde, et nendes sektorites on palju väikesi ja keskmise suurusega ettevõtteid ning peab vajalikuks kehtestada neile nõuetekohane maksustamine, et suurendada nende majanduskasvu ja vältida nende kadumist;

47. tuletab meelde, et struktuurifondid pakuvad olulisi võimalusi kultuuri, loomingu ja innovatsiooni rahastamiseks liidus, võttes arvesse, et kultuuripõhiseid investeeringuid võib rahastada kõigi kolme ühtekuuluvuspoliitika eesmärgi (lähenedamise, piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive) kohaselt;

48. kahetseb, et mõned liikmesriigid on teinud ettepaneku vähendada järgmises mitmeaastases finantsraamistikus Euroopa Ühendamise Rahastu vahendeid 8,2 miljardi euro võrra, kuna see mõjuks negatiivselt lairibataristute kasutuselevõtu edendamisele ja seega internetis toimivate ettevõtlusmudelite arengule loome- ja kultuurisektoris;

49. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles kasutama olemasolevaid ja tulevaseid vahendeid ning programme, nagu „Meedia” või programmi „Loov Euroopa” raames ette nähtud tagatismehhanismi, ning võtma konkreetseid meetmeid, et hõlbustada loome- ja kultuurisektori osalejate juurdepääsu kõnealuste vahendite raames kättesaadavale rahastamisele, keskendudes eelkõige digiteerimisplatvormide võimalikult tõhusale kasutamisele, et lihtsustada esitamis-, hindamis- ja haldamisprotsesse ning minimeerida administratiivkoormust;

50. julgustab ELi institutsioone tagama mitmeaastases finantsraamistikus (2014–2020) uuele MEDIA tegevussuunale ambitsioonika rahastamistaseme;

Digiteerimise, üleilmastumise ja rahvusvahelistele turgudele pääsuga seotud võimalused ja probleemid

51. usub, et digitaalsed ja võrgupõhised tööriistad ja platvormid pakuvad enneolematuid võimalusi loome- ja kultuurisektori jaoks uute ärimudelite väljaarendamisel, uue kuulajaskonna ligimeelitamisel ja oma turgude laiendamisel nii liidus kui ka kolmandates riikides;

⁽¹⁾ ELT L 95, 15.4.2010, lk 1. Parandatud redaktsioon ELT L 263, 6.10.2010, lk 15.

Neljapäev, 12. september 2013

52. rõhutab, et intellektuaalomandi õiguste 27 erineva haldamissüsteemi olemasolu koormab eelkõige Euroopa loome- ja kultuurisektori ning et praegust killustunud režiimi tuleb reformida, et võimaldada sisule juurdepääsu ja suurendada selle (ülemaailmset) ringlust, ning viimast sellisel viisil, mis võimaldab loomeisikutel, loojatel, tarbijatel, ettevõtjatel ja kuulajaskonnal digitaalsetest arengutest, uutest jaotuskanalitest, uutest ärimudelitest ja muudest võimalustest kasu saada;
53. on seisukohal, et digitaalajastul on intellektuaalomandi õiguste kaitse ajakohane ja tasakaalustatud süsteem, mis võimaldab tagada õiguste omanike kõikide kategooriate asjakohase tasustamise ja kindlustada tarbijatele kerge juurdepääsu mitmekesisele legaalsele sisule ning tõelise valiku keelise ja kultuurilise mitmekesisuse osas, loome- ja kultuurisektori konkurentsivõime oluline tingimus;
54. rõhutab, et intellektuaalomandi õiguste kaitse ei tohiks ohustada interneti neutraalsust;
55. rõhutab innovatiivsete digitaalteenuste astmelist kasvu kultuuriteostele juurde pääsemisel ning rõhutab vajadust tagada stabiilne keskkond, mis soodustab investeringute tegemist loome- ja kultuurisektorisse, töökohtade loomist Euroopas ja innovatiivsete majandusmodelite soodustamist;
56. nõuab seetõttu, et komisjon töötaks intellektuaalomandi õiguste austamise valdkonnas välja reguleeriva raamistiku, mis oleks kohandatud kõnealuste sektorite eripärale ning ühtlustaks ja reformiks autoriõiguste raamistikku, et parandada juurdepääsu sisule, tugevdada autorite positsiooni ja valikut ning julgustada paremini jagama vastutust kogu digitaalse väärtusahela ulatuses, võttes nõuetekohaselt arvesse loome- ja kultuurisektori konkurentsivõimet;
57. rõhutab sellega seoses kultuuripärandile juurdepääsuga seotud kollektiivse esindamise organisatsioonide olulist rolli, et tagada intellektuaalomandi õiguste tõhus rakendamine ja lihtsustada kasutamist;
58. tuletab meelde loome- ja kultuurisektori potentsiaali rahvusvahelise koostöö ja ekspordi valdkonnas ning liidu huvi soodustada antud sektorite kutsealade esindajate vahetamist, sealhulgas kolmandate riikidega, ning meelitada ligi ja arendada loomingulisi talente; tuletab meelde loome- ja kultuurisektori olulist rolli Euroopa kultuuri levitamisel, selle atraktiivsuse suurendamisel ja selle edendamisel;
59. rõhutab vajadust teha tööd kunstnike staatuse vastastikuse tunnustamise nimel, kaaluda reisimisvõimaluste pakkumist ning koolitusprogrammide, võrgustike ja loome- ja kultuurisektori kutsealade esindajate (sealhulgas kultuurisektoris osalejate, kunstnike ja ka teoste) vaba liikumise optimaalset kasutamist;
60. peab hädavajalikuks, et liit ja selle liikmesriigid hoiaksid alal võimalust säilitada ja arendada oma kultuuri- ja audiovisuaalpoliitikat ning seda oma seadusandlike, reguleerivate ja traditsiooniliste õigusaktide raamistikus, järgides muu hulgas Unesco kultuurilise väljenduse mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsiooni; nõuab sellega seoses, et kultuuri- ja audiovisuaalsisuga teenuste väljajätmine (sealhulgas interneti kaudu) oleksid ELi ja kolmandate riikide vahel sõlmitud lepingutes selgesõnaliselt sätestatud; rõhutab sellega seoses vajadust jätta kultuuri- ja audiovisuaalsektor ELi ja USA vabakaubanduslepingu mandaadist välja, tuletades meelde, et kultuuri- ja loomekaubad ei ole samasugused kaubad nagu kõik teised;
61. rõhutab vajadust säilitada vastavalt Unesco 2005. aasta konventsioonile Euroopa Liidu ja liikmesriikide võimalus kavandada ja välja töötada kultuurilist mitmekesisust soodustavat poliitikat, mis on kohandatud digitaalajastule;
62. rõhutab vajadust tugevdada teoste digiteerimise poliitikat, et soodustada palju suurema hulga inimeste juurdepääsu Euroopa kultuuripärandi teostele;
63. rõhutab kultuurilise diplomaatia tähtsust ning ELi maailmatasandil osalejana toimimise vajadust, et parandada liidu loome- ja kultuurisektori ülemaailmset konkurentsivõimet;
64. kutsub komisjoni üles pakkuma välja loome- ja kultuurisektorite jaoks asjakohaseid vahendeid, mis võimaldavad headel tingimustel ekspordi rahvusvahelistele turgudele;

Neljapäev, 12. september 2013

65. nõuab, et loome- ja kultuurisektoreid edendataks Euroopa välisteenistuse kaudu;
66. rõhutab asjaolu, et kultuur mõjutab kaudselt ka teisi majandusvaldkondi; kutsub seetõttu loome- ja kultuurisektorit alustama koostööd teiste valdkondadega, nagu info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) ning turism, et leida lahendus digitaal tehnoloogia, globaliseerumise ja rahvusvahelistele turgudele pääsemisega seotud probleemidele;

Kohalik ja piirkondlik areng

67. rõhutab piirkondliku kultuuri- ja loomepoliitika tähtsust ning seega kohalike, piirkondlike ja makropiirkondlike asutuste kesket rolli loome- ja kultuurisektori edendamisel ja toetamisel, samuti rahvakultuuri edendamisel, ning õigete instrumentide ja rahastamiskorra kasutuselevõtul; tervitab avalike haldusasutuste algatusi piirkondlike äriliste tugistruktuuride väljaarendamisel loovtööstuste jaoks, sh ELi rahastatud projektide kaudu;
68. toonitab, et kultuuri- ja loometööstusest peaks saama osa ELi ja liikmesriikide sotsiaal-majanduslikest strateegiatest; rõhutab vajadust parema koordineerimise järele erinevate poliitikavaldkondade vahel, nagu tööstus-, haridus- ja innovatsioonipoliitika ning turismi-, regionaal-, linna-, kohaliku ja ruumilise arengu poliitika; ärgitab kohalikke ja piirkondlikke asutusi lisama vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele kultuuri- ja loomesektorit keskmise tähtajaga ja pikaajalistesse majandusstrateegiatesse;
69. toonitab kultuuri- ja loometööstuse valdkondadeülest olemust tõhusa kommunikatsioonivahendina ja nende globaalset tähtsust mitte ainult maailmamajanduse, vaid ka jätkusuutliku, aruka ja kaasava majanduskasvu, innovatsiooni, ettevõtluse, sotsiaalse ühtekuuluvuse ja ühiskonna arengu jaoks; toonitab asjaolu, et neil sektoritel on rikkalik kohalik ja piirkondlik kasvupotentsiaal, mis tähendab kultuuri- ja loomevaldkonna ettevõtjatele uusi turuvõimalusi ja seega ka tööhõivet kultuurisektoris;
70. on arvamusel, et nendes tööstustes leiduvaid eri pädevusi ning loojate ja tehnoloogia vahelist koostoimet tuleks toetada kohalike ja piirkondlike platvormide, võrgustike, klastrite, ettevõtlusinkubaatorite ning partnerluste loomise abil, mis toetaksid koostoimet, aitaksid leida mehhanisme loovuse ja innovatsiooni rahastamiseks ning toetada vabade töökohtade haldamist ning rahastamisvõimalusi;
71. rõhutab kultuurivaldkonna tähtsust linnade sotsiaal- ja majanduselu elavdamisel; palub komisjonil tungivalt toetada linnavalituse üksteiselt õppimise protsessis, et ergutada kohaliku tasandi poliitiliste otsuste tegijaid parimaid tavasid jagama;
72. usub, et kultuuritaristu ajakohastamine saab aidata uuendada linnapiirkondi, millega kaasnevad sotsiaalne ja majanduslik kasu;
73. soovib kasutada loomesektorites peituvad majanduspotentsiaali ära linnade ja piirkondade elukvaliteedi tõstmiseks;
74. julgustab territoriaalset paindlikkust, et tagada kõiki osalejaid (kunstnikke, kohalikke omavalitsusi, kutsealade esindajaid jne) ühendava kultuuri juhtimine kohalikul ja piirkondlikul tasandil;
75. juhib tähelepanu asjaolule, et kultuuri- ja loometööstus aitavad piirkondades enamate ja paremate töökohtade loomise potentsiaalilikana kaasa sotsiaalsele ja territoriaalsele integratsioonile; tunneb muret asjaolu pärast, et neid kultuuri- ja loometööstuse aspekte ei ole piisavalt analüüsitud ega toetatud; toonitab, et seda sektorit puudutavate statistiliste andmete kogumine on ebapiisav kõikidel tasanditel, kusjuures halvim on olukord piirkondade ja kohalikul tasandil; rõhutab, et IKT (info- ja kommunikatsioonitehnoloogia) mõju kultuuri- ja loomesektorile tuleb analüüsida, et kohandada see uue tehnoloogilise keskkonnaga ja siduda tehnoloogia arenguga;
76. toonitab, et loome- ja kultuurisektor, eelkõige VKE-d, on kohalikul, piirkondlikul ja piiriülesel (liikmesriik) tasandil olulised majanduskasvu ja arengu edendajad, eelkõige kultuuripärandi, turismi ja tippkeskuste edendamise kaudu, kuna soodustavad territooriumide atraktiivsust – pöörates erilist tähelepanu mahuka kultuuripärandiga piirkondadele –, sotsiaal-majanduslike struktuuride ümberkorraldamist, uute tegevusalade teket ning stabiilsete ja jätkusuutlike töökohtade loomist; juhib tähelepanu sellele, et see kehtib eelkõige turismisektori kohta, kuna tugeva kultuurisektoriga linnad ja piirkonnad on turistidele eriti atraktiivsed;

Neljapäev, 12. september 2013

77. rõhutab, kui olulised on haridussüsteemid, milles edendatakse loovust alates lapseest ning ergutatakse kunsti- ja kultuuriharidust, äratades selleks huvi loomemajanduse tegevuste ja toodete vastu alg- ja keskhariduse tasemel; rõhutab, et kuna kohalikud ja piirkondlikud asutused vastutavad sageli koolieelse ja esimese tasandi hariduse eest, peaks neil kultuuri ja loovuse käsitlemisel regionaal- ja linnaarengu lahutamatu osana olema oluline hariduslik ja kultuuriline roll; rõhutab, kui olulise on pidevalt muutuva tööturuga kohanemiseks mitteformaalne täiskasvanute oskuste arendamine.

78. rõhutab, et tulevase mitmeaastase finantsraamistiku raames ESFist ja ERFist saadavat rahastamist tuleks kasutada selleks, et aidata tugevdada kultuuri- ja loometööstust, nagu ka riiklikku, piirkondlikku ja kohalikku institutsioonilist ja haldusalast suutlikkust nendega töötamiseks, suurendades niiviisi nendest tööstustest saadavat majanduslikku, sotsiaalset, hariduslikku ja kultuurilist kasu; juhib tähelepanu asjaolule, et äärepoolseimates piirkondades on kultuuri- ja loometööstuse ettevõtete asutamine ja edasiarendamine keerulisem;

79. on sellega seoses seisukohal, et teatavate riiklike ja piirkondlike toetusmeetmetega kinosektorile kehtestatud territoriaalseks muutmise nõuded aitavad luua kultuuri ja territooriumi vahelisi seoseid ning neid tuleb säilitada vastavalt 2001. aasta kinoteatise (¹) sätestatud kriteeriumidele;

80. leiab, et loome- ja kultuurisektoris toimuvad aktiivsed muutused ning need muutused võimaldavad luua rühmitusi, mis võivad saada linnade ja regioonide arengu eestvedajateks;

81. juhib tähelepanu asjaolule, et kultuuri- ja loometööstus aitab kaasa Euroopa tohutu kultuuri-, ajaloo- ja arhitektuuripärandi säilitamisele ja parandamisele; rõhutab, kui oluline on liikuv kultuuripärand ehk inimeste loovuse tulemusel kogu ajaloo vältel kuni tänapäevani valminud kultuuriteosed; toonitab, et kultuuri- ja loomesektorid on olulised ELi turismitööstuse arenguks ning pakuvad nii ELis kui ka muudest riikidest pärit turistidele suurt huvi; on seisukohal, et seda lisandväärtust arvestades tuleks kultuuri- ja loomesektoreid ELi tulevasest eelarvest ning 2014.-2020. aastateks koostatud riiklike ja kohalike programmdokumentide kaudu kindlalt toetada, sest nad pakuvad olulisi majanduslikke võimalusi;

82. osutab vajadusele säilitada rahvuslikku pärandit ja tutvustada piirkondade kultuuripärandit riigis ja välismaal;

83. on arvamusel, et loomingulised inimesed, tooted ja teenused peaksid ELi kultuurilise mitmekesisuse osana olema tugeva Euroopa ühisturu ning hästi arenenud piirkondade alus ning kohalike majanduste alus, kus nad saavad anda oma panuse uue majandustegevuse ja töökohtade loomisesse; nõuab kultuuri- ja loometööstuse paremat kasutust uute investeeringute ja mitmesuguste annete ligimeelitamisel Euroopasse; rõhutab, et kultuuri- ja loomesektori ettevõtetele puudub lihtne juurdepääs rahastamisele; kutsub liikmesriike üles võtma loomemajanduse toetamiseks asjakohaseid sotsiaal- ja eelarvemeetmeid ning toetama Euroopa turuga kohandatud uusi kultuuri- ja loometööstuse ettevõtlusmudeleid, mis võimaldaksid kunstnike ning kultuuri- ja loometööstuses töötavate inimeste liikuvust ning aitaksid neil ületada erinevate maksu- või sotsiaalsüsteemide või keelebarjääriga seotud raskusi ning edendada paremini riikide ja kultuuridevahelist arusaamist;

o

o o

84. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

(¹) EÜT C 43, 16.2.2002, lk 6.

Neljapäev, 12. september 2013

P7_TA(2013)0374

Mikrotootmine**Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon mikrotootmise – väikesemahulise elektri- ja soojatootmise kohta (2012/2930(RSP))**

(2016/C 093/14)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 192 lõiget 2 ja artiklit 194,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiivi 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiivi 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ ⁽²⁾ ning selle tähendust soojuse ja energia tootmise valdkonnas,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiivi 2009/125/EÜ ⁽³⁾, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiivi 2010/30/EL ⁽⁴⁾ energiamõjuga toodete energia- ja muude ressursside tarbimise näitamise kohta märgistuses ja ühtses tootekirjelduses, ning nende vastavaid rakendusmäärusi,
 - võttes arvesse komisjoni teatist „Toimiv energiaturg” (COM(2012)0663) ja sellele lisatud töödokumente SWD(2012) 0367 ning SWD(2012)0368,
 - võttes arvesse komisjoni teatist „Taastuvenergia, Euroopa energiaturu oluline osaline” (COM(2012)0271),
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi 15. detsembri 2010. aasta resolutsiooni energiatõhususe tegevuskava läbivaatamise kohta ⁽⁵⁾,
 - võttes arvesse komisjonile esitatud küsimust mikrotootmise kohta (E-010355/2011),
 - võttes arvesse komisjonile esitatud küsimust kodanikupartnerluse investeerimisprojektide kohta päikeseenergiajaamade valdkonnas (E-011185/2012),
 - võttes arvesse komisjonile esitatud küsimust mikrotootmise kohta (O-000074/2013 – B7-0217/2013),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 115 lõiget 5 ja artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et juurdepääs inimväärseks eluks piisavale energiale on kõigi inimeste põhiõigus ja arvestades, et energiahinnad on viimastel aastatel märgatavalt kasvanud;
- B. arvestades, et Euroopa Liidu energiavarustus sõltub üha rohkem kolmandatest riikidest lähtuvast impordist ning seepärast on vaja muutusi, et tagada liidu kliima-, energia- ja majanduskasvu eesmärkide saavutamine;

⁽¹⁾ ELT L 140, 5.6.2009, lk 16.

⁽²⁾ ELT L 315, 14.11.2012, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 285, 31.10.2009, lk 10.

⁽⁴⁾ ELT L 153, 18.6.2010, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT C 169 E, 15.6.2012, lk 66.

Neljapäev, 12. september 2013

- C. arvestades, et fossiilkütuste kasutamine energiaallikana on suurendanud CO₂ taset atmosfääris ning süvendanud sellega ülemaailmset kliimamuutust; arvestades, et Euroopa Liit on määranud taastuvenergia tootmise eesmärgid aastaks 2020 ning töötab praegu välja kliima- ja energiapoliitika raamistikku aastaks 2030; arvestades, et väikesemahulist energiatootmist (mikrotootmist) käsitlevad sätted on ka praegu olemas, kuid need on laiali eri seadusandlikes ja muudes kui seadusandlikes algatustes, nagu taastuvenergia direktiiv ja energiatõhususe direktiiv;
- D. arvestades, et Euroopa Liidu liidrid peaksid asuma juhtima säästvale energiavarustusele üleminekut ning arvesse võtma, et kaasata tuleb kõik ELi kodanikud, olenemata nende sissetulekust ja jõukusest; arvestades, et väikesemahuline energiatootmine võib aidata suurendada kogukonna ühtekuuluvust ja võidelda kütteostuvõimetuse vastu, luua uusi töökohti ja edendada majanduskasvu ning leida uusi võimalusi praeguse majanduskriisi ületamiseks;
- E. arvestades, et väikesemahuline ja hajutatud energiatootmine annab leibkondadele ning väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele, samuti nii linna- kui ka maakogukondadele võimaluse energiatootjaks hakata ja üheskoos kliimamuutuse vastu võidelda; arvestades, et tarbijad peaksid tundma õppima tõhusaid energiatootmise ja -tarbimise viise; arvestades, et tarbijate mõjuvõimu suurendamine isikliku elektri- ja soojatootmise abil võib muuta ühiskonna kestlikumaks ja kaasavamaks; arvestades, et komisjoni teatise energia siseturu kohta käsitletakse niisuguste tootvate tarbijate mõjuvõimu suurendamise küsimust; arvestades, et tarbijatel on juba mitmeid võimalusi aktiivselt tõhusas energiatootmises ja -tarbimises osaleda, kuid veel leidub ka lahendamata küsimusi;
- F. arvestades, et energia mikrotootmisel võib olla oma roll ka ülemaailmsel tasandil;
- G. arvestades, et väikesemahulise energia- ja soojatootmise stiimulid on liikmesriigiti väga erinevad; arvestades, et ELi poliitikat tuleks paremini rakendada, et kasutada kogu Euroopas ära väikesemahulise energiatootmise võimalused;

Määratlus

1. määratleb mikrotootmise mõiste käesoleva resolutsiooni tähenduses järgmiselt: 1) väikesemahuline kütte/jahutuse ja elektrienergia tootmine üksikisikute ja VKEde poolt, mille eesmärk on katta nende endi vajadused; ja 2) rühmade või ühistute väikesemahulise tootmise eri vormid, mille eesmärk on toota kogukonna tasandil ja kohalike vajaduste katteks; märgib, et mikrotootmine hõlmab mitut tüüpi tehnoloogiat (hüdro-, geotermiline, päikese-, mere-, tuule-, soojuspumba- ja biomassienergia), kuid tähelepanu keskpunktis on taastuvus ja säästvus;

Sissejuhatus

2. kinnitab, et mikrotootmine peab olema tulevase energiatootmise oluline osa, kui EL tahab saavutada oma pikaajalised taastuvenergiaeesmärgid; tuletab meelde, et mikrotootmine aitab suurendada taastuvenergia üldist osakaalu ELi energiaallikate jaotuses ning võimaldab tõhusat elektritarbimist tootmiskoha lähedal, vältides ülekandekadusid;

3. tuletab meelde, et mikrotootmise edukas käivitamine sõltub hulgast eri teguritest, kaasa arvatud hästitoimiv Euroopa energia siseturg; mikrotootmisseadmete tehniline täiustamine; aruka energiataristu loomine, eelkõige jaotustasandil, ning lähemas, keskmises ja kaugemas plaanis tulemuslik poliitika ja toetusavad mikrotootmise ergutamiseks Euroopa, riiklikul ja kohalikul tasandil;

4. tunnistab, et mikrotootmise tõhususe parandamises ja kulude vähendamises on oluline roll teadusuuringutel ja tehnoloogial;

Neljapäev, 12. september 2013

5. juhib tähelepanu sellele, et mikrotootmistehnoloogia laiemat kasutuselevõtmist piiravad mitmed takistused, sealhulgas suured esialgsed investeerimiskulud, elektrivõrku ühendamise ja võrgu juurdepääsetavusega seotud suured haldusprobleemid ning puudulikud teadmised mikrotootmistehnoloogia eri tüüpide energia- ja kulusäästuvõimaluste kohta nende kasutusaja vältel;
6. juhib tähelepanu asjaolule, et kütteostuvõimetus on kasvav probleem; rõhutab, et mikrotootmise hõlbustamine üksikisikute ja kogukonna tasandil võib aidata tarbijatel kujuneda energiasektoris aktiivseks osalejaks ja omandada suurem kontroll oma energiakasutuse üle, vähendades ostetava energia kogust ja seega vältides kütteostuvõimetus; rõhutab, et mikrotootmine annab võimaluse kujundada ühiskonda säästvamaks, koostööaltimaks ja õiglasemaks; nõuab, et erilist tähelepanu pöörataks üürnikele, kellele tehakse sageli takistusi tõhususe suurendamisel ja oma tarbeks energia tootmisel;
7. rõhutab, et mikrotootmise tehnoloogia (näiteks mikrokoostootmine ja väikesemahuline taastuenergia tootmine) võimaldab ehitada null- ja plussenergiamaaju, mille toodetud elektrienergia ülejääk suunatakse võrku;
8. rõhutab, kui oluline on kohalike taastuenergiakooperatiivide edendamine nii maa- kui ka linnapiirkondades, et suurendada üldsuse toetust taastuenergiale ja kodanike teadlikkust väikesemahulise energiatootmise võimalustest ning selles osalemist, parandada juurdepääsu taastuenergiale ning leida investeeringuid; märgib, et tähtis on toetada kohaliku ja piirkondliku tasandi vahendajaid, kes võimaldavad kodanike turvalist ja tõhusat osalemist elektriturul, tagades tootvatele tarbijatele energiasüsteemi raames osutatud teenuste eest õiglase hinna; märgib, et kohaliku tasandi ametiasutustel on tähtis osa kodanike, VKEde ja sidusrühmade mikrotootmise edendamisel ja vastavate stiimulite loomisel;
9. on seisukohal, et ELi kodanikud ei ole mikrotootmise kasulikest aspektidest kuigi teadlikud; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma meetmeid mikrotootmise võimaluste ja sellealaste parimate tavade nähtavamaks muutmiseks;
10. märgib, et mikrotootmise mahu ja tulevase potentsiaali kohta ELis leidub vähe teavet; usub, et parem teave võimaldaks mikrotootmisel etendada kliima-, energia- ja tööstuspoliitikas tähtsat osa;
11. märgib, et elektri mikrotootmise edendamiseks on vaja kasutusele võtta arukad elektriarvestid, mille abil arvestada tootja enda tarbeks kasutatava ja energiavõrku suunatava elektri kogust, samuti on vaja kasutada soojusenergia arvesteid, et jälgida küttevõrgu vahendusel majapidamisse ja sealt välja suunatava soojuse mahtu ja võimaldada hinnata toodetavat soojusenergiat;
12. märgib, et ka mikrotootmises on sageli otstarbekas kasutada soojuse ja energia koostootmist, sest tihti parandab see märkimisväärselt energiatõhusust;
13. märgib, et mikrotootmise ulatuslik juurutamine on oluline etapp üleminekul traditsiooniliselt tsentraliseeritud energiasüsteemilt detsentraliseeritumale ja paindlikumale süsteemile, mis on vajalik ELi energia- ja kliimaeesmärkide täitmiseks; rõhutab, kui tähtis on praegu mikrotootmist edendada, lahendades õiglasel viisil jaotusvõrguhalduritega seotud probleeme, kaasa arvatud kulude jagamine ja vajadus investeerida arukasse tehnoloogiasse; rõhutab, et mikrotootjate osutatud kõrvalteenuste positiivset mõju ja nende panust süsteemi toimimiskindlusse tuleks nõuetekohaselt määratleda ning õiglaselt arvesse võtta; rõhutab seetõttu, et just praegu tuleb teha õiged otsused ja seada õiged eesmärgid ning vajalikke investeeringuid ja ulatuslikku reguleerimist mitte enam edasi lükata;
14. juhib tähelepanu asjaolule, et ELi mikrotootmissuutlikkuse suurendamine võib osutada äärmiselt kulukaks ning et tootvate tarbijate isiklike investeeringute suurendamisega kaasneb vajadus suurendada energiasüsteemi eri tasanditel ka muid investeeringuid, näiteks mikrotootmise kasutamist hõlbustavatesse jaotus- ja põhivõrkudesse; märgib, et see ei tohi õhnestada täielikku varustuskindlust ega põhjustada energiahindade kunstlikku suurendamist; nõustub Euroopa Ülemkogu seisukohaga, et ELi energiapoliitika peab tagama kodumajapidamiste ja ettevõtjate varustuskindluse taskukohaste ja konkurentsivõimeliste hindade ja kuludega;

Neljapäev, 12. september 2013

Õigusraamistik

15. kutsub komisjoni üles koostama reguleerijatele ja võrguettevõtjatele parimatel tavadel põhinevaid suuniseid selle kohta, kuidas lühendada ja lihtsustada mikrotootmiseseadmete käitamise ja võrku ühendamise seotud haldusmenetlusi, pöörates erilist tähelepanu koondmenetluste väljatöötamisele; juhib tähelepanu asjaolule, et tuleb toetada olemasolevate suuniste, näiteks energiatõhususe direktiivi mikrokoostootmiseseadmeid käsitlevate sätete hoolikat rakendamist;

16. märgib, et mikrotootjate toodetud energia vahetu ja kohaliku tarbimisega välditakse süsteemis energiavoogusid ja sellega seonduvaid kadusid ning suurendatakse tootva tarbija omanikutunnet; kutsub seetõttu komisjoni ja liikmesriike üles välja töötama konkreetseid mehhanisme, et ergutada energiasõltumatust ning tarbimise üldist vähendamist;

17. palub, et komisjon ja riiklikud reguleerivad asutused töötaksid välja õigusraamistiku, milles on kindlaks määratud kõikide jaotusvõrgu osaliste ülesanded ja kohustused ning pööratakse erilist tähelepanu parema ühendamise saavutamist võimaldavatele tingimustele, pidades silmas selle tulevast tähtsat rolli mikrotootmise aktiivsel süsteemiga liitmisel;

18. rõhutab jaotusvõrguettevõtjate üha suurenevat rolli detsentraliseeritud energiavõrgus varustuskindluse ning kindla ja usaldusväärse võrguhalduse tagamisel, kindlustades samas tarbijate andmete kaitse; kutsub komisjoni ja riiklikke reguleerivaid asutusi üles seda rolli tunnustama ning hõlbustama jaotusvõrguettevõtjate investeeringuid jaotusvõrkudesse, et parandada energiasüsteemi üldist tõhusust; nõuab lisaks jaotusvõrguettevõtjatele tasakaalustavate ja muude kõrvalteenuste korraldamisel selgemini määratletud rolli;

19. usub, et vaja on kogu ELi hõlmavaid väikesemahulist energiatootmist käsitlevaid tulemuslikke ja kooskõlastatud meetmeid, mis moodustaksid osa Euroopa energia siseturu loomisest;

20. märgib, et liikmesriikide mikrotootmist käsitlevate maksu- ja õigussätete eesmärgid ja struktuurid on erinevad ning see võib mikrotootmise laialdast juurutamist takistada; palub komisjonil kindlaks määrata programmi „Arukas energietika-Euroopa” eelarveread ja teha liikmesriikidega koostööd, et kõrvaldada riiklikes seadustes leiduvad takistused individuaalsetele ja kooperatiivsetele mikrotootmisprojektidele rahastamise leidmisel, luua uued sihtotstarbelised rahastamisvahendid (nt mikrokrediit) ja levitada sellega seotud parimaid tavasid;

21. palub, et liikmesriigid võtaksid riiklikke stiimuleid ja toetuskavasid kavandades ja läbi vaadates arvesse mikrotootmise eripära, et nimetatud meetmed sobiks ka väikesemahulise energiatootmise jaoks;

Taristu, tooted ja standardid

22. nõuab kolmanda energiapaketi ja eelkõige arvesteid käsitlevate õigusaktide viivitamatut täielikku rakendamist, et hõlbustada tootvate tarbijate tegevust võrgus, samuti jaotamise tulemuslikku haldamist; nõuab, et tehtaks võimalikuks ka väikese ulatusega energiaülekanded tootja ja tarbija vahel, näiteks naabruskonnas või kooperatiivis; nõuab, et kui see on tasuvusanalüüsi järgi tarbijate huvides, kiirendaksid liikmesriigid nutiarvestite kasutuselevõtmist, et aidata kodumajapidamistel saada täpseid andmeid ja omatoodetud energia eest täit hinda;

23. teeb ettepaneku, et komisjon uuriks võimalust kasutada mikrotootmissüsteeme ka linnaplaneerimisprojektides; on veendunud, et see võib suurendada tõhusust ja vähendada taastuvenergia väikese ulatusega ülekande- ja jaotusvõrgu arendamise kulusid;

24. märgib, et standardimine on äärmiselt oluline, et võtta masstoodetud mikrotootmiseseadmed sujuval ja kulutõhusal viisil ulatuslikumalt kasutusele; kutsub Euroopa standardiorganeid üles standardimistegevust kiirendama;

Neljapäev, 12. september 2013

25. tuletab meelde, et väikese ulatusega generaatorid toimivad jaotusvõrgus teisiti kui suure ulatusega generaatorid ning seepärast tuleks neid tulevastes seadusandlikes aktides teisiti käsitleda;

26. on teadlik asjaolust, et märkimisväärne mikrotootmise kasutuselevõtt põhjustab jaotusvõrgu haldamises probleeme, mis on seotud energia nõudluse ja pakkumise vastavusse viimisega ja mille lahendamiseks on vaja uuenduslikke investeeringuid täiustatud jaotusvõrku; juhib tähelepanu aruka tehnoloogia tähtsusele selle saavutamisel; palub liikmesriikidel hõlbustada mikrotootjate juurdepääsu võrgule ning ühtlasi püüda lahendada väikese ulatusega energiatootmisega seotud võrgukulude probleemi ja säilitada tõhusat võrguhaldust; kutsub riiklikke reguleerivaid asutusi üles looma stiimuleid innovatsiooni edendamiseks ja kohalikesse jaotusvõrkudesse investeerimiseks;

27. märgib, et omandiprojekte on tõendatult paremini vastu võetud ja seega tuleks neid soodustada; tuletab meelde, et kuigi vahendajad võivad aidata niisuguseid projekte oluliselt hõlbustada, ei ole nende rolli asjaomastes Euroopa seadusaktides siiani selgemalt määratletud; nõuab seetõttu energiatõhususe direktiivi nõudlusreageeringut käsitlevate sätete kiiret ja ulatuslikku rakendamist;

28. julgustab komisjoni uurima võimalust toetada ühisrahastamismudeleid (pikaajalisi investeerimissüsteeme, mille puhul investorid ja ettevõtjad on projektiplatvormi vahendusel otsekontaktis), et luua võimalusi ja ergutada inimesi mikrotootmisühistuid asutama;

29. märgib, et avalikkuse tähelepanu koondub järjest rohkem võimalusele rahastada projekte laiemale üldsusele suunatud avalike üleskutsete abil (ühisrahastamine); kutsub komisjoni üles edendama kohalike projektide ühisomandi võimalusi, et suurendada kohaliku tasandi toetust;

30. kutsub komisjoni ühtlasi üles uurima, mil määral on ELi õigusaktide, näiteks prospektidirektiivi (2003/71/EÜ), finantsinstrumentide turgude direktiivi (2004/39/EÜ) ja e-raha direktiivi (2009/110/EÜ) alusel võimalik rakendada teatavaid projekte juba praegu kohalike struktuuride ühisomandi põhimõttel;

31. rõhutab, et kõik mikrotootmise valdkonna algatused peaksid olema kooskõlas võrgueeskirjadega; märgib, et elektrienergiat käsitlevate teisete õigusaktide, näiteks võrgueeskirjade eesmärgid on võimalik paremini ja kulutõhusamalt saavutada, kehtestades ELi tasandil enamiku mikrotootmistehnoloogia tüüpide jaoks tootestandardid; nõuab jaotusvõrgu haldamise aktiivse vormi kasutuselevõtmist, mis põhineb jaotusvõrgu- ja ülekandevõrguettevõtjate tihedal koostööl ning muudel võrguhalduse elementidel (tootmine, tarbimine ja salvestusseadmed), et ergutada uuendustegevust ning kohalikesse jaotusvõrkudesse investeerimist;

32. palub Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööametil (ACER), Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikul (ENTSO-E), komisjonil ja liikmesriikide valitsustel pöörata võrgueeskirjade koostamise ja nende üle läbirääkimise protsessis erilist tähelepanu detsentraliseeritud taastuvenergiale;

33. märgib, et uued tootmis-, omandi- ja tarbimisviisid (näiteks laenamisühistud) võivad osutada mikrotootmise juurutamisel äärmiselt oluliseks, kuna paljud sellise käsitusega kaasnevad võimalused on mikrotootmise valdkonnale soodsad (näiteks madalamad esialgsed kulud, fikseeritud hindadega toodete ja teenuste abil saavutatud kulutuste läbipaistvus, madalama sissetulekuga tootva tarbija rahastamisriskuste lahendamine ning rajatiste optimaalne tootmiskvaliteet ja parem hooldus, mis tähendab tarnija jaoks omakorda ka rajatise pikemat kasutusaega;

Konkreetsed meetmed

34. palub, et komisjon hindaks terviklikult mikrotootmise võimalikku mahtu, tutvuks Euroopa Liidus kasutatavate parimate tavadega ja uuriks mikrotootmise laialdase kasutuselevõtu võimalikku mõju Euroopa energia siseturule ja taristule;

35. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et mikrotootmist oleks võimalik ka pärast 2014.–2020. aasta ajavahemikku toetada ELi vahenditest, sh struktuurifondidest;

Neljapäev, 12. september 2013

36. nõuab, et mikrotootmisesse investeeritaks teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni vahendeid, et töötada välja asjakohased tehnilised lahendused ja rajatised;

37. võtab teadmiseks ELi juhtrolli tähtsuse kliima- ja energiapoliitikas ning rõhutab, et mikrotootmine peaks liidu pikaajaliste eesmärkide saavutamisele kaasa aitama; kutsus seetõttu komisjoni ja liikmesriike üles parandama kehtivates ELi õigusaktides leiduvate väikesemahulise elektri- ja soojatootmise strateegiate rakendamist, tunnistades sellega mikrotootmise tähtsust ja hõlbustades selle kasutuselevõttu liikmesriikides;

38. palub, et komisjon võtaks mikrotootmise osatähtsust arvesse ka ELi tulevastes energiavaldkonna õigusaktides, eelkõige seoses liidu kavandatava 2030. aasta kliima- ja energiapaketiga;

39. palub, et komisjon uuriks koos liikmesriikidega põhjalikult energiavõrgu praegusi kulustruktuure ning annaks juhiseid selle kohta, kuidas hõlbustada mikrotootmisüksustele lubade andmist, nende juurdepääsu võrgule ja toimimist;

o

o o

40. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

P7_TA(2013)0375

Meestele ja naistele võrdse tasu maksmine

Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon meestele ja naistele võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte rakendamise kohta (2013/2678(RSP))

(2016/C 093/15)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 8, 157 ja 225,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta direktiivi 2006/54/EÜ meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta tööhõive ja elukutse küsimustes ⁽¹⁾;
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 18. detsembri 1979. aasta resolutsiooniga 34/180 vastu võetud naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimist käsitleva konventsiooni artikli 11 lõike 1 punkti d,
- võttes arvesse komisjoni 21. septembri 2010. aasta teatist „Naiste ja meeste võrdõiguslikkuse strateegia 2010–2015” (COM(2010)0491),
- võttes arvesse komisjoni 5. märtsi 2010. aasta teatist „Kindel kohustus tagada meeste ja naiste võrdõiguslikkus. Naiste harta” (COM(2010)0078),
- võttes arvesse oma 24. mai 2012. aasta resolutsiooni soovitusetega komisjonile meestele ja naistele võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamise kohta ⁽²⁾,

⁽¹⁾ ELT L 204, 26.7.2006, lk 23.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0225.

Neljapäev, 12. september 2013

- võttes arvesse Euroopa lisaväärtuse hinnangut teemal „Meestele ja naistele võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamine” ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse uuringut „Sooline pensionierinevus ELis” ⁽²⁾,
 - võttes arvesse komisjonile esitatud küsimust meestele ja naistele võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamise kohta (O-000078/2013 – B7-0218/2013),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 115 lõiget 5 ja artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et oma 24. mai 2012. aasta resolutsioonis soovitud teemaga komisjonile meestele ja naistele võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamise kohta nõudis Euroopa Parlament, et komisjon vaataks hiljemalt 15. veebruariks 2013 läbi direktiivi 2006/54/EÜ, võttes arvesse Euroopa Parlamendi soovitusi, sealhulgas kehtivate õigusaktide läbivaatamise kohta;
- B. arvestades, et tööturupoliitika tõttu, millega püütakse kõrvaldada kollektiivläbirääkimiste põhimõte ja tavad, lepitakse palkade suhtes sagedamini kokku individuaalselt, mistõttu individuaalse tasustamissüsteemi kohta puudub teave ja see süsteem ei ole läbipaistev, see aga toob kaasa üha suuremad palgaerinevused sarnasel tasemel töötajate tasustamises ja võib põhjustada soolise palgaerinevuse suurenemist;
- C. arvestades, et edusammud soolise palgaerinevuse vähendamisel on äärmiselt visad tulema ning et mõnedes liikmesriikides on erinevus isegi suurenenud; arvestades, et hoolimata märkimisväärsest hulgast õigusaktidest, mis on kehtinud peaaegu 40 aastat, ning võetud meetmetest ja vahenditest, mida on palgaerinevust vähendamiseks kulutatud (erinevus ELi tasandil oli 2006. aastal 17,7 %, 2007. aastal 17,6 %, 2008. aastal 17,4 %, 2009. aastal 16,9 % ja 2010. aastal 16,4 %), on palgaerinevus jätkuvalt probleemiks ning on praegu ELis 16,2 %; arvestades, et sama ja võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte rakendamine on soolise võrdõiguslikkuse saavutamiseks ülimalt oluline; arvestades, et soolise palgaerinevuse negatiivne mõju ulatub naiste pensioniikka ja naiste pension on keskmiselt 39 % madalam kui meestel;
- D. arvestades, et teaduslikud uuringud soolise palgaerinevuse kaotamise kohta näitavad, et tuleb vajalikul määral arvesse võtta eri tegureid, nagu erinevused tegevusalas ja tööhõivemääras, palgastruktuuris, tööjõu koosseisus ja tasustamises, samuti muid makromajanduslikke ja institutsioonilisi tegureid, ning nendega tuleb tegeleda;
- E. arvestades, et kogemus näitab, et heast tavast või pehmetest õigusmeetmetest enamasti stiimuliks ei piisa ja oodatavat vastastikust õppimist ei toimu;
- F. arvestades, et Euroopa lisaväärtuse hinnangu järelduste kohaselt suurendab soolise palgaerinevuse vähenemine ühe protsendipunkti võrra majanduskasvu 0,1 %, ning soolise palgaerinevuse kaotamine on praeguse majanduslanguse tingimustes otsustava tähtsusega;
- G. arvestades, et soolise palgaerinevuse kaotamise aeglusel on märkimisväärsed demograafilised, sotsiaalsed, õiguslikud ja majanduslikud tagajärjed;
1. peab kahetsusväärseks, et soolise palgaerinevuse vähendamine kulgeb Euroopa Liidus aeglaselt;
 2. rõhutab, et soolise ebavõrdsuse vähendamine soolise palgaerinevuse kaotamise teel ei too kasu mitte üksnes naistele, vaid ühiskonnale tervikuna, ja soolise palgaerinevuse kaotamist ei tuleks pidada mitte kulutuseks, vaid investeeringuks;
 3. kordab, et direktiiv 2006/54/EÜ ei ole praegusel kujul piisavalt tõhus, et kaotada sooline palgaerinevus ning saavutada meeste ja naiste võrdõiguslikkus tööhõive ja elukutse valdkonnas;

⁽¹⁾ EAVA 4/2013.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/documents/130530_pensions_en.pdf

Neljapäev, 12. september 2013

4. nõuab, et komisjon toetaks liikmesriike soolise palgaerinevuse vähendamisel nii, et aastast väheneks see vähemalt viie protsendipunkti võrra, eesmärgiga kaotada sooline palgaerinevus 2020. aastaks;
5. tunnistab, et mitmetasandiline, mitmekülgne lähenemisviis nõuab, et komisjon toetaks liikmesriike heade tavade edendamisel ja poliitikameetmete rakendamisel soolise palgaerinevuse vähendamiseks;
6. nõuab tungivalt, et komisjon vaataks direktiivi 2006/54/EÜ viivitamata läbi ja esitaks ettepanekuid selle muutmiseks kooskõlas direktiivi artikliga 32 ning Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 157 alusel, järgides Euroopa Parlamendi 24. mai 2012. aasta resolutsiooni lisas toodud üksikasjalikke soovitusi;
7. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ja liikmesriikide valitsustele.

P7_TA(2013)0376

ELi küberjulgeoleku strateegia: avatud, kindel ja turvaline küberruum**Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon Euroopa Liidu küberjulgeoleku strateegia kohta: avatud, ohutu ja turvaline küberruum (2013/2606(RSP))**

(2016/C 093/16)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 7. veebruari 2013. aasta ühisteatist „Euroopa Liidu küberjulgeoleku strateegia: avatud, ohutu ja turvaline küberruum” (JOIN(2013)0001),
- võttes arvesse komisjoni 7. veebruari 2013. aasta ettepanekut võtta vastu direktiiv meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infoturbe ühtlaselt kõrge tase kogu Euroopa Liidus (COM(2013)0048),
- võttes arvesse komisjoni 19. mai 2010. aasta teatist „Euroopa digitaalne tegevuskava” (COM(2010)0245) ja 18. detsembri 2012. aasta teatist „Euroopa digitaalarengu tegevuskava – Euroopa majanduskasvu kiirendamine digitaalsete vahenditega” (COM(2012)0784),
- võttes arvesse komisjoni 27. septembri 2012. aasta teatist „Pilvandmetootluse võimaluste kasutamine Euroopas” (COM(2012)0529),
- võttes arvesse komisjoni 28. märtsi 2012. aasta teatist „Võitlus kuritegevusega digitaalajastul: küberkuritegevuse vastase võitluse Euroopa keskuse loomine” (COM(2012)0140) ja nõukogu 7. juuni 2012. aasta järeldusi selle kohta,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. augusti 2013. aasta direktiivi 2013/40/EL, milles käsitletakse infosüsteemide vastu suunatud ründeid ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2005/222/JSK⁽¹⁾,
- võttes arvesse nõukogu 8. detsembri 2008. aasta direktiivi 2008/114/EÜ Euroopa elutähtsate infrastruktuuride identifitseerimise ja määramise ning nende kaitse parandamise vajaduse hindamise kohta⁽²⁾,

⁽¹⁾ ELT L 218, 14.8.2013, lk 8.⁽²⁾ ELT L 345, 23.12.2008, lk 75.

Neljapäev, 12. september 2013

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiivi 2011/92/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust ja mis asendab nõukogu raamotsuse 2004/68/JSK⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Stockholmi programmi vabadusel, turvalisusel ja õiglusel rajaneval alal⁽²⁾, komisjoni teatise „Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala Euroopa kodanikele. Stockholmi programmi rakendamise tegevuskava” (COM(2010) 0171) ja „ELi sisejulgeoleku strateegia toimumine: viis sammu turvalisema Euroopa suunas” (COM(2010)0673) ja oma 22. mai 2012. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu sisejulgeoleku strateegia kohta⁽³⁾,
 - võttes arvesse komisjoni ja kõrge esindaja ühisettepanekut, mis puudutab nõukogu otsust solidaarsusklausli liidupoole rakendamise korra kohta (JOIN(2012)0039),
 - võttes arvesse nõukogu 28. mai 2001. aasta raamotsust 2001/413/JSK mittesularahaliste maksevahenditega seotud pektuste ja võltsimiste vastase võitluse kohta⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse oma 12. juuni 2012. aasta resolutsiooni elutähtsate infoinfrastruktuuride kaitse kohta – saavutused ja edasised sammud: üleilmse küberjulgeoleku suunas⁽⁵⁾ ja nõukogu 27. mai 2011. aasta järeldusi komisjoni teatise „Elutähtsate infoinfrastruktuuride kaitse. „Saavutused ja edasised sammud: üleilmse küberjulgeoleku suunas”” kohta (COM(2011)0163),
 - võttes arvesse oma 11. detsembri 2012. aasta resolutsiooni digitaalse ühtse turu rajamise lõpuleviimise kohta⁽⁶⁾,
 - võttes arvesse oma 22. novembri 2012. aasta resolutsiooni küberjulgeoleku ja -kaitse kohta⁽⁷⁾,
 - võttes arvesse oma 16. aprilli 2013. aasta esimese lugemise seisukohta ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Võrgu- ja Infoturbeameti (ENISA) kohta (COM(2010)0521)⁽⁸⁾,
 - võttes arvesse oma 11. detsembri 2012. aasta resolutsiooni digitaalse vabaduse strateegia kohta ELi välispoliitikas⁽⁹⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Nõukogu 23. novembri 2001. aasta küberkuritegevuse konventsiooni,
 - võttes arvesse liidu rahvusvahelisi kohustusi, eelkõige neid, mis tulenevad teenuskaubanduse üldlepingust,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimumise lepingu artiklit 16 ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eriti selle artikleid 6, 8 ja 11,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vahel Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse üle peetavaid läbirääkimisi,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et järjest suurenevad kübervaldkonna probleemid, mis seisnevad üha keerukamates ohtudes ja rünnakutes, seavad tõsiselt ohtu liikmeriikide, erasektori ja laiema üldsuse julgeoleku, stabiilsuse ja majandusliku heaolu; arvestades, et ühiskonna ja majanduse kaitsmisel peame seetõttu arvestama pidevalt muutuvate oludega;

⁽¹⁾ ELT L 335, 17.12.2011, lk 1.

⁽²⁾ ELT C 115, 4.5.2010, lk 1.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0207.

⁽⁴⁾ EÜT L 149, 2.6.2001, lk 1.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0237.

⁽⁶⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0468.

⁽⁷⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0457.

⁽⁸⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0103.

⁽⁹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0470.

Neljapäev, 12. september 2013

- B. arvestades, et küberruum ja küberohutus peaksid ELi ja kõigi liikmesriikide puhul olema üheks julgeoleku- ja kaitsepoliitika strateegiliseks sambaks; arvestades, et küberruumis peab ka edaspidi olema võimalik ideid ja taevet vabalt levitada ja vabalt arvamust avaldada;
- C. arvestades, et e-kaubanduses ja internetipõhistes teenustes väljendub internetis peituv võimas jõud ja need on vajalikud strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamiseks, millest saavad kasu nii kodanikud kui ka erasektor; arvestades, et liit peab täielikult ära kasutama potentsiaali ja võimalused, mida internet ühtse turu, sh digitaalse ühtse turu edasise arengu jaoks pakub;
- D. arvestades, et Euroopa Liidu küberjulgeoleku strateegiat käsitlevas ühisteatises sõnastatud strateegiliste prioriteetide kohaselt tuleb saavutada vastupidavus küberrünnakute suhtes, vähendada küberkuritegevust, töötada välja küberkaitsepoliitika ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitikaga seotud kübersuutlikkus ja kehtestada ELi sidus rahvusvaheline küberruumipoliitika;
- E. arvestades, et liidu võrgu- ja infosüsteemid on omavahel tihedalt seotud; arvestades, et kuna internet on oma olemuselt globaalne, siis ulatuvad paljud võrgu- ja infoturbe seotud juhtumid ühe riigi piiridest kaugemale ning võivad häirida siseturu toimimist ja vähendada tarbijate usaldust digitaalse ühtse turu vastu;
- F. arvestades, et küberjulgeolek on liidus ja ka mujal maailmas ainult nii tugev kui on selle nõrgim lüli ja ühes sektoris või liikmesriigis esinevad häired võivad mõju avaldada muudele sektoritele ja liikmesriikidele, tekitades ülekanduva mõju kogu liidu majandusele;
- G. arvestades, et 2013. aasta aprilli seisuga olid riikliku küberjulgeoleku strateegia ametlikult vastu võtnud ainult 13 liikmesriiki; arvestades, et liikmesriikide valmisolek, julgeolek, strateegiakultuur ja riikliku küberjulgeoleku strateegia väljatöötamise ja rakendamise võime on endiselt väga erinev, ja arvestades, et neid erinevusi tuleks analüüsida;
- H. arvestades, et julgeolekukultuuride erinevus ja õigusraamistiku puudumine põhjustab killustatust ja on digitaalsel ühtsel turul suur probleem; arvestades, et küberjulgeoleku ühtse käsitlemise puudumine kujutab tõsist ohtu majanduslikule heaolule ja tehingute turvalisusele, ja arvestades, et seetõttu peavad valitsused, erasektor, õiguskaitse- ja luureasutused tegema kooskõlastatud pingutusi ja tihedamat koostööd;
- I. arvestades, et küberkuritegevus on järjest kulukam rahvusvaheline probleem, sest sellega seotud kulu on ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroo andmeil kogu maailmas kokku umbes 295 miljardit eurot aastas;
- J. arvestades, et rahvusvaheline organiseeritud kuritegevus on tehnoloogia arengut ära kasutades suundumas üha enam küberruumi, milles tegusemise tõttu on organiseeritud kuritegelike rühmituste traditsiooniline struktuur asendunud täiesti uuega; arvestades, et seetõttu on organiseeritud kuritegevus vähem kohalik ning pigem tegutsetakse üle kogu maailma eri piirkondades ja õigussüsteemides;
- K. arvestades, et pädevatel asutustel takistavad küberkuritegevuse uurimist endiselt mitu tegurit, sealhulgas küberruumi tehingutes kasutatavad virtuaalsed vääringud, mida võidakse kasutada rahapesuks, territoriaalsuse probleemid ja õigussüsteemide piirid, puudulikud vahendid jälitusteabe jagamiseks, kvalifitseeritud personali vähesus ja ebahütlane koostöö muude sidusrühmadega;
- L. arvestades, et tehnoloogia on küberruumi arengu alus ning ELi küberruumi vastupidavuse ja ohutuse parandamiseks tuleb tehnoloogiliste muutustega pidevalt kaasas käia; arvestades, et tuleb võtta meetmeid, millega tagada, et õigusaktid oleksid tehnoloogia arengut arvestades ajakohased ning võimaldaksid küberkurjategijad kindlaks teha ja nende üle kohut mõista ning kaitsta küberkuritegevuse ohvreid; arvestades, et ELi küberjulgeoleku strateegia peab hõlmama meetmeid,

Neljapäev, 12. september 2013

mille keskmes on teadlikkus, haridus, infoturbeidentiteedega tegelevate rühmade arendamine, küberjulgeoleku toodete ja teenuste siseturu edendamine ning teadus-, arendus- ja uuendustegevusse tehtavate investeeringute soodustamine;

1. tunneb heameelt Euroopa Liidu küberjulgeoleku strateegiat käsitleva ühisteatise üle ja ettepaneku üle võtta vastu direktiiv meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infoturbe ühtlaselt kõrge tase kogu liidus;
2. rõhutab, et internet ja küberruum on muutumas poliitiliste, majanduslike ja ühiskondlike toimingute jaoks veelgi tähtsamaks mitte ainult liidus, vaid ka seoses muude osalistega kogu maailmas;
3. rõhutab, et ELi küberjulgeoleku, küberkriisiolukordade, strateegiliste ülevaadete, avaliku ja erasektori koostöö ning üldsusele antavate hoiatuste ja soovitude kohta tuleb välja töötada strateegilise teabevahetuse poliitika;
4. tuletab meelde, et võrgu- ja infoturve peab kõrgel tasemel olema mitte ainult selle pärast, et säilitada teenused, mida on vaja ühiskonna ja majanduse tõrgeteta toimimiseks, vaid ka selleks, et kaitsta elutähtsa taristu tõhususe, töökindluse ja turvalisuse suurendamise kaudu kodanike füüsilist puutumatus; rõhutab, et ühelt poolt tuleb küll tegeleda võrgu- ja infoturbe, kuid teiselt poolt tuleb parandada ka füüsilist puutumatus; rõhutab, et taristu peaks vastu pidama nii tahtlike kui ka tahtmatute häirete puhul; rõhutab, et seetõttu tuleks küberjulgeoleku strateegias suuremat rõhku panna tahtmatute süsteemihäirete sagedastele põhjustele;
5. tuletab liikmesriikidele meelde, et kutsub üles viivitamata vastu võtma riikliku küberjulgeoleku strateegia, mis hõlmab tehnilisi, koordineerimis-, inimressursi ja rahalise eraldise aspekte ning sisaldab erasektori kaasamiseks selgeid eeskirju selle kohta, millist kasu see erasektorile annab ja millised on erasektori kohustused, ning kehtestama üksikasjaliku riskijuhtimise korra ja kaitsma õiguskeskkonda;
6. märgib, et kõrgel tasemel võrgu- ja infoturve on kogu liidus võimalik tagada ja ühtse turu turvalist ja tõrgeteta toimimist edendada ainult siis, kui liidu institutsioonid ja liikmesriigid täidavad ühiselt juhirolli ja kannavad poliitilist vastutust;
7. rõhutab, et liidu küberjulgeoleku poliitika peaks looma turvalise ja usaldusväärse digitaalse keskkonna, mis põhineb eri vabaduste kaitsmisel ja säilitamisel ning põhiõiguste, eelkõige eraelu puutumatus ja andmekaitse õiguse austamisel internetis, ja mille eesmärk on nimetatud vabadusi ja õigusi kaitsta, nagu on sätestatud ELi hartas ja Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 16; on seisukohal, et erilist tähelepanu tuleks pöörata laste kaitsmisele internetis;
8. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles tegema kõik vajaliku, et koostada koolitusprogrammid, mille eesmärk on suurendada digitaaluskuste omandamise raames Euroopa Liidu kodanike teadlikkust, oskusi ja teadmisi eelkõige isikliku julgeoleku osas juba varasest east alates; tunneb heameelt algatuse üle viia Euroopa Liidu Võrgu- ja Infoturbeamet (ENISA) toel ning koostöös avaliku sektori asutuste ja erasektoriga läbi Euroopa küberjulgeoleku kuu, mille eesmärk on suurendada teadlikkust probleemidest, mis kaasnevad võrgu- ja infosüsteemide kaitsmisega;
9. on seisukohal, et küberjulgeolekualane haridus suurendab Euroopa ühiskonna teadlikkust küberohtudest ja innustab küberruumi vastutustundlikult kasutama ning aitab suurendada pakutavate küberteadmiste hulka; tunnistab, et Europolil ja selle uuel küberkuritegevuse vastase võitluse Euroopa keskusel (EC3), ENISA-l ja Eurojustil on põhiroll ELi tasandil koolituse pakkumisel rahvusvahelise õiguskooostöövahendite kasutamise ja küberkuritegevuse eri aspektidega seotud õiguskaitse kohta;
10. kordab, et tuleb anda tehnilist nõu ja õigusala teavet ning luua küberkuritegevuse ennetamise ja sellega võitlemise programmid; innustab koolitama küberinsenere, kes spetsialiseeruksid elutähtsa taristu ja infosüsteemide kaitsmisele, ning transpordikontrolli süsteemide ja liiklusjuhtimiskeskuste käitajaid; rõhutab, et avaliku sektori kõigi tasandite töötajate jaoks tuleb tingimata kehtestada korrapärase küberjulgeolekualase koolituse kavad;

Neljapäev, 12. september 2013

11. kordab, et kui soovitakse piirata kodanike võimalusi kasutada kommunikatsiooni- ja infotehnoloogiavahendeid, tuleb seda teha ettevaatlikult, ja rõhutab, et liikmesriigid peaksid küberohtude ja -rünnakute vastaste meetmete väljatöötamisel igal juhul hoiduma kodanike õiguste ja vabaduste ohtu seadmises ja neil peaksid tsiviil- ja militaartasandi küberjuhtumite eristamiseks olema asjakohased õiguslikud vahendid;

12. on seisukohal, et küberjulgeoleku alastes õigusaktides tuleks arvesse võtta riske, keskenduda elutähtsale taristule, mille toimimine on igati üldsuse huvides, ja tugineda turupõhiste pingutustele, mida ettevõtted teevad võrgu vastupidavuse tagamiseks; rõhutab, et praktilisel tasandil tuleb teha nii liidu kui ka liikmesriikide tasandil ja liidu strateegiliste partneritega koostööd, et tõhustada avaliku sektori asutuste ja erasektori vahel küberohtude alase teabe vahetamist, tagamaks võrgu- ja infoturbe, luues vastastikust usaldust, väärtusi ja pühendumust ning vahetades teadmisi; on seisukohal, et avaliku ja erasektori partnerlused peaksid põhinema võrkude ja tehnoloogia neutraalsusel ja keskenduma pingutustele, mille eesmärk on lahendada probleeme, mis avaldavad üldsusele suurt mõju; kutsus komisjoni üles innustama kõiki asjaomaseid turuosalisi näitama üles suuremat valvsust ja koostöötahet, et kaitsta teisi turuosalisi nende teenustele kahju tekitamise eest;

13. tunnistab, et küberjulgeoleku intsidentide tuvastamine ja nendest teatamine on hädavajalik, et edendada liidus vastupidavust küberrünnakute suhtes; usub, et peaksid kehtima proportsionaalsed ja vajalikud avalikustamissoodused, et märkimisväärseid julgeolekurikkumisi hõlmavatest intsidentidest teavitataks pädevaid riiklikke asutusi, mis võimaldaks küberkuritegevuse juhtumeid paremini jälgida ning hõlbustaks kõikidel tasanditel teadlikkust tõsta;

14. ergutab komisjoni ja teisi osapooli kehtestama küberjulgeolekut ja vastupidavust küberrünnakute suhtes käsitlevat poliitikat, mis hõlmaks majanduslikke stiimuleid kõrgetasemelise küberjulgeoleku ja vastupidavuse edendamiseks;

Vastupidavus küberrünnakute suhtes

15. märgib, et eri sektorites ja liikmesriikides on erinevad võimalused ja oskused ning see takistab usaldusliku koostöö arengut ning pärsib ühtse turu toimimist;

16. on seisukohal, et nõuded väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele peaksid lähtuma proportsionaalsest ja riskipõhisest lähenemisviisist;

17. nõuab tungivalt, et arendataks elutähtsa taristu vastupidavust küberrünnakute suhtes, ning tuleb meelde, et tulevane kord solidaarsusklausli (ELi toimimise lepingu artikkel 222) rakendamiseks peaks arvestama liikmesriigi vastu suunatud küberrünnaku ohtu; palub komisjonil ja kõrgel esindajal võtta seda ohtu arvesse ühiste terviklike ohu- ja riskihindamisaruannete puhul, mida tuleb alates 2015. aastast esitada;

18. rõhutab, et eelkõige elutähtsate teenuste usaldusväärse, kättesaadavuse ja konfidentsiaalsuse tagamiseks peab elutähtsa taristu loetelu ja jaotus olema ajakohane ning peavad olema kehtestatud minimaalsed turvanõuded nende võrgu- ja infosüsteemide jaoks;

19. märgib, et ettepanekus võtta vastu direktiiv meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infoturbe ühtlaselt kõrge tase kogu Euroopa Liidus, nähakse ette infoühiskonna teenuste osutajatele ja elutähtsa taristu operaatoritele minimaalsed turvanõuded;

20. palub liikmesriikidel ja liidul kehtestada sobivad raamistikud kiiretele kahesuunalistele teabevahetussüsteemidele, mis tagavad erasektori jaoks anonüümsuse ning annavad avalikule sektorile pidevalt ajakohast teavet, ning pakkuda vajaduse korral erasektorile abi;

Neljapäev, 12. september 2013

21. väljendab heameelt komisjoni idee üle luua seoses küberjulgeolekuga riskijuhtimiskultuur ning nõuab tungivalt, et liikmesriigid ja liidu institutsioonid lisaksid küberkriiside ohjamise kiiresti oma kriisiohjamiskavadesse ja riskianalüüsidesse; lisaks sellele palub liikmesriikide valitsustel ja komisjonil ergutada erasektori osalejaid lisama küberkriisi ohjamise oma juhtimiskavadesse ja riskianalüüsidesse ning koolitama oma töötajaid küberjulgeoleku valdkonnas;

22. palub, et kõik liikmesriigid ja liidu institutsioonid looksid hästi toimivate, infoturbeentsidentidega tegelevate rühmade (CERTide) võrgustiku, mis toimib 24 tundi päevas ja 7 päeva nädalas; juhib tähelepanu, et riikide CERTid peaksid kuuluma tõhusasse võrgustikku, milles vahetatakse asjakohast teavet kooskõlas vajalike usaldus- ja konfidentsiaalsusstandarditega; märgib, et CERTe ja muid asjaomaseid turvaorganeid ühendavad katusalgatused võivad aidata luua usaldust piiri- ja sektoriüleses kontekstis; tunnistab CERTide ja õiguskaitseasutuste tõhusa ja tulemusliku koostöö tähtsust võitluses küberkuritegevuse vastu;

23. toetab ENISAt tema kohustuste täitmisel seoses võrgu- ja infoturbega, eriti liikmesriikide nõustamisel ja juhendamisel, aga ka parimate tavade vahetamise toetamisel ning usaldusliku keskkonna loomisel;

24. rõhutab, et tööstus peab transpordivõrkudes ja infosüsteemides kasutatavate IKT toodete puhul rakendama kogu väärtusahela ulatuses sobivaid küberjulgeolekualaseid nõudeid, asjakohaselt riske ohjama, võtma vastu turvastandardid ja -lahendused, ning arendama parimate tavade ja teabe vahetamist, eesmärgiga tagada küberrünnakute vastu kaitstud transpordisüsteemid;

Tööstuslikud ja tehnoloogilised ressursid

25. on seisukohal, et võrgu- ja infoturbe kõrge taseme tagamine on kesksel kohal turvalahenduste pakkujate ja kasutajate konkurentsivõime suurendamisel liidus; on seisukohal, et ehkki liidu IT-julgeolekutööstusel on märkimisväärne hulk kasutamata potentsiaali, ei ole avaliku ja erasektori ega ärikasutajaid sageli teadlikud küberjulgeolekusse investeerimise kuludest ja sellest saadavast kasust ning seetõttu on nad kahjulike küberrünnakute suhtes haavatavad; rõhutab, et CERTide rakendamine on sellega seoses oluline tegur;

26. on veendunud, et tugev pakkumine ja nõudlus küberturbelahenduste valdkonnas eeldab IKT küsimustega tegelevate riiklike asutuste poolt piisavaid investeeringuid akadeemilistesse vahenditesse, teadus- ja arendustegevusse ning teadmiste ja võimekuse suurendamisse, et edendada innovatsiooni ning saavutada piisav teadlikkus võrgu- ja infoturberiskidest, mis on samm Euroopa ühtse julgeolekutööstuse suunas;

27. palub liidu institutsioonidel ja liikmesriikidel võtta vajalikud meetmed, et luua küberjulgeoleku ühtne turg, kus kasutajad ja tarnijad saavad innovatsiooni, sünergia ja kombineeritud oskusi parimal viisil ära kasutada ning mis on avatud VKEdele;

28. ergutab liikmesriike kaaluma ühiste investeeringute tegemist Euroopa küberjulgeolekutööstusse, nagu on tehtud teiste tööstusharude puhul, nt lennundussektoris;

Küberkuritegevus

29. on seisukohal, et kuritegevus küberruumis võib olla ühiskonna heaolule niisama kahjulik nagu kuritegevus füüsilises maailmas ning et need kuritegevuse vormid sageli soodustavad teineteist, nagu võib näha näiteks laste seksuaalse ärakasutamise, organiseeritud kuritegevuse ja rahapesu puhul;

30. märgib, et mõnel juhul on seaduslik ja ebaseaduslik äritegevus omavahel seotud; rõhutab olulist seost (mida hõlbustab internet) terrorismi rahastamise ja raske organiseeritud kuritegevuse vahel; rõhutab, et üldsus peab aru saama, kui tõsised tagajärjed on küberkuritegevuses osalemisel, ning mõistma, et see, mis esmapilgul võib tunduda „ühiskondlikult aktsepteeritava“ kuriteona – nt filmide ebaseaduslik allalaadimine –, tekitab sageli suuri rahasummasid rahvusvahelistele kuritegelikele sündikaatidele;

Neljapäev, 12. september 2013

31. nõustub komisjoniga, et samad normid ja põhimõtted, mis kehtivad füüsilises maailmas, kehtivad ka internetis, ning seetõttu tuleks võitlust küberkuritegevuse vastu tõhustada ajakohaste õigusaktide ja tegutsemisvõimega;
32. on seisukohal, et küberkuritegevuse piirideta olemust arvestades on eriti tähtsad üksikute liikmesriikide tasandist kõrgemal, st liidu tasandil tehtavad ühised jõupingutused ja pakutavad eksperditeadmised ning et Eurojustile, Europoli EC3-le, CERTidele, ülikoolidele ja teaduskeskustele tuleb seetõttu anda piisavad vahendid ja võimalused, et toimida ekspertiisi-, koostöö- ja teabejagamiskeskustena;
33. väljendab suurt heameelt EC3 loomise üle ning ergutab edasi arendama seda ametit ja tema tähtsat rolli teabe ja eksperditeadmiste õigeaegse ja tõhusa piiriülese vahetamise koordineerijana küberkuritegevuse ennetamise, avastamise ja uurimise toetuseks;
34. palub liikmesriikidel tagada, et kodanikud pääseksid kergesti ligi teabele küberohtude ja nende vastu võitlemise kohta; on veendunud, et need suunised peaksid hõlmama teavet selle kohta, kuidas kasutajad saavad internetis oma privaatsust kaitsta, kuidas tuvastada seksuaalsuhte eesmärgil kontakti otsimise juhtumeid ja neist teada anda, kuidas paigaldada tarkvara ja tulemüüre, kuidas hallata salasõnu ning kuidas panna tähele andmepüüki, andmelõikust ja muid rünnakuid;
35. nõuab tungival, et liikmesriigid, kes ei ole veel ratifitseerinud Euroopa Nõukogu Budapesti konventsiooni küberkuritegevuse kohta, teeksid seda viivitamata; väljendab heameelt Euroopa Nõukogu seisukohtade üle vajaduse kohta ajakohastada konventsiooni tehnoloogilise arengu valguses, et tagada selle jätkuv tõhusus küberkuritegevuse vastu võitlemisel, ning palub komisjonil ja liikmesriikidel selles arutelus osaleda; ergutab jõupingutusi konventsiooni ratifitseerimise edendamiseks teistes riikides ning palub komisjonil seda väljaspool liitu aktiivselt propageerida;

Küberkaitse

36. rõhutab, et küberprobleemid, -ohud ja -rünnakud seavad ohtu liikmesriikide kaitsealased ja riikliku julgeolekuga seotud huvid ning et tsiviil- ja sõjaline lähenemisviis elutähtsa taristu kaitsmisele peaksid andma sünergia kaudu kasu mõlemale;
37. seepärast palub liikmesriikidel tõhustada koostööd Euroopa Kaitseagentuuriga (EDA), et töötada välja ettepanekud ja algatused küberkaitsevõimekuse kohta, lähtudes uuematest algatustest ja projektidest; rõhutab vajadust suurendada teadus- ja arendustegevust, muu hulgas vahendite ühendamise ja jagamise abil;
38. kordab, et terviklik ELi küberjulgeoleku strateegia puhul tuleks arvesse võtta olemasolevate ametite ja organite lisaväärtust, samuti nende liikmesriikide häid tavasid, kes on juba vastu võtnud riiklikud küberjulgeoleku strateegia;
39. palub asepresidendil ja kõrgel esindajal lisada küberkriiside ohjamine kriisiohjekavadesse, ning rõhutab, et liikmesriigid peaksid koostöös EDAGA töötama välja kavad, kuidas kaitsta ÜVJP missioone ja operatsioone küberrünnakute eest; palub neil koondada Euroopa küberkaitsejõu;
40. juhib tähelepanu NATOga küberjulgeoleku valdkonnas tehtavale heale praktilisele koostööle ning vajadusele seda koostööd tõhustada, eriti parema koordineerimise abil kavandamise, tehnoloogia, koolituse ja varustuse valdkonnas;
41. nõuab, et liit teeks jõupingutusi arutelu alustamiseks rahvusvaheliste partneritega, sh NATOga, et määrata kindlaks koostöövaldkonnad, vältida topelttööd ning täiendada igal võimalusel üksteise tegevust;

Neljapäev, 12. september 2013

Rahvusvaheline poliitika

42. on veendunud, et rahvusvaheline koostöö ja arutelu mängivad väga olulist rolli usalduse ja läbipaistvuse loomisel ning kõrgetasemelise suhtluse ja teabevahetuse edendamisel ülemaailmsel tasandil; seepärast palub komisjonil ja Euroopa välisteenistusel luua küberdiplomaatia meeskond, kelle kohustuste hulka kuuluks arutelu edendamine sarnaselt meelesstatud riikide ja organisatsioonidega; nõuab ELi aktiivsemat osalemist mitmesugustel küberjulgeolekut käsitlevatel kõrgetasemelistel rahvusvahelistel konverentsidel;

43. on seisukohal, et tuleb leida tasakaal piiriülese andmeedastuse, andmekaitse ja küberjulgeoleku vastandlike eesmärkide vahel kooskõlas liidu rahvusvaheliste kohustustega, eelkõige teenuskaubanduse üldlepingu raames;

44. palub, et asepresident ja kõrge esindaja süvalaiendaks küberjulgeoleku mõõdet ELi välistegevusse, eriti suhetes kolmandate riikidega, et tõhustada koostööd ning kogemuste ja teabe vahetamist küberjulgeoleku valdkonnas;

45. nõuab, et liit teeks jõupingutusi arutelu alustamiseks rahvusvaheliste partneritega, et määrata kindlaks koostöövaldkonnad, vältida topelttööd ning täiendada igal võimalusel üksteise tegevust; palub, et asepresident ja kõrge esindaja ning komisjon tegutseksid rahvusvahelistes organisatsioonides ennetavalt ning koordineeriks liikmesriikide seisukohti küsimustes, kuidas kübervaldkonnas lahendusi ja poliitikat tõhusalt edendada;

46. on seisukohal, et tuleks teha jõupingutusi tagamaks, et olemasolevaid rahvusvahelisi õiguslikke instrumente, eriti Euroopa Nõukogu küberkuritegevuse konventsiooni küberruumis jõustatakse; on seepärast seisukohal, et praegu puudub vajadus luua uusi rahvusvahelise tasandi instrumente; väljendab aga heameelt rahvusvahelise koostöö üle küberruumi käitumismuutuste väljatöötamisel, mis toetab küberruumis õigusriigi põhimõtete järgimist; on seisukohal, et tuleks kaaluda olemasolevate õiguslike instrumentide ajakohastamist, et võtta arvesse tehnoloogia arengut; on seisukohal, et jurisdiktsiooniga seotud küsimused nõuavad põhjalikku arutelu õiguskoostöö ning süüdistuse esitamise üle rahvusvahelistes kriminaalasjades;

47. on seisukohal, et eelkõige ELi ja USA küberjulgeoleku ja küberkuritegevuse tööriühm peaks aitama ELil ja USA-l vahetada vajaduse korral küberjulgeolekupoliitika parimaid tavasid; märgib sellega seoses, et tulevastel läbirääkimistel Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse – mis tuleb sõlmida viisil, mis tagab ELi suveräänsuse ja selle institutsioonide sõltumatuse – üle käsitletakse ka küberjulgeolekuga seotud valdkondi, nt teenuseid, mis sõltuvad võrgu- ja infosüsteemide turvalisest toimimisest;

48. märgib, et küberjulgeolekuga seotud oskused ning võime ennetada, tuvastada ja tõhusalt kõrvaldada ohte ja pahatahtlikke rünnakuid, on maailmas ebavõrdselt arenenud; rõhutab, et jõupingutused vastupidavuse suurendamiseks küberrünnakute suhtes ja võitluseks küberohtude vastu ei tohi piirduda sarnaselt meelesstatud partneritega, vaid need peaksid hõlmama ka vähem arenenud võimaluste, tehnilise taristu ja õigusraamistikuga piirkondi; on veendunud, et selles küsimuses on CERTide koordineerimine ülioluline; palub komisjonil hõlbustada ja vajaduse korral toetada kolmandate riikide jõupingutusi oma küberjulgeolekualase võimekuse arendamiseks, kasutades selleks sobivaid vahendeid;

Rakendamine

49. nõuab riiklike küberjulgeoleku strateegiate tõhususe regulaarset hindamist kõige kõrgemal poliitilisel tasandil, et tagada nende kohandamine uute globaalsete ohtudega ning tagada ühesugune küberjulgeoleku tase eri liikmesriikides;

50. palub komisjonil koostada selge tegevuskava, milles määratakse kindlaks küberjulgeoleku strateegia liidu tasandi eesmärkide saavutamise ja hindamise ajakava; palub liikmesriikidel leppida kokku sarnases kavas strateegia riiklike meetmete jaoks;

Neljapäev, 12. september 2013

51. nõuab komisjonilt, liikmesriikidelt, Europolilt ja äsja asutatud EC3-lt, Eurojustilt ning ENISA-lt regulaarseid aruandeid, milles hinnatakse küberjulgeoleku strateegias seatud eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme, sh tähtsamaid tulemuslikkuse näitajaid, mis mõõdavad rakendamist;

o
o o

52. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Europolile, Eurojustile ning Euroopa Nõukogule.

P7_TA(2013)0377

Kasvu, liikuvuse ja tööhõive digitaalarengu tegevuskava

Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon kasvu, liikuvuse ja tööhõive digitaalarengu tegevuskava kohta ja vajaduse kohta kiiremini tegutseda (2013/2593(RSP))

(2016/C 093/17)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni 18. detsembri 2012. aasta teatist „Euroopa digitaalarengu tegevuskava – Euroopa majanduskasvu kiirendamine digitaalsete vahenditega” (COM(2012)0784),
- võttes arvesse komisjonile ja nõukogule esitatud küsimusi teemal „Kasvu, liikuvuse ja tööhõive digitaalarengu tegevuskava: on aeg tõsta tempot” (O-000085 – B7-0219/2013 ja O-000086 – B7-0220/2013),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2012. aasta määrust (EL) nr 531/2012, mis käsitleb rändlust üldkasutatavates mobiilsidevõrkudes liidu piires ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2012. aasta otsust nr 243/2012/EL, millega luuakse mitmeaastane raadiospektripoliitika programm ⁽²⁾,
- võttes arvesse käimasolevaid läbirääkimisi Euroopa ühendamise rahastu teemal ja eelkõige muudetud ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse üleeuroopalisi telekommunikatsioonivõrke hõlmavaid suuniseid ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1336/97/EÜ (COM(2013)0329),
- võttes arvesse oma 5. mai 2010. aasta resolutsiooni Euroopa uue digitaalse tegevuskava kohta: 2015.eu ⁽³⁾,
- võttes arvesse komisjoni 27. septembri 2012. aasta teatist „Pilvandmetöötluse võimaluste kasutamine Euroopas” (COM(2012)0529),
- võttes arvesse 25. jaanuari 2012. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (COM(2012)0011),

⁽¹⁾ ELT L 172, 30.6.2012, lk 10.

⁽²⁾ ELT L 81, 21.3.2012, lk 7.

⁽³⁾ ELT C 81 E, 15.3.2011, lk 45.

Neljapäev, 12. september 2013

- võttes arvesse 19. oktoobri 2011. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega asutatakse Euroopa Ühendamise Rahastu (COM(2011)0665),
 - võttes arvesse komisjoni 19. mai 2010. aasta teatist „Euroopa digitaalne tegevuskava” (COM(2010)0245),
 - võttes arvesse komisjoni 3. märtsi 2010. aasta teatist „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia” (COM(2010)2020),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 115 lõiget 5 ja artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et Euroopa Ülemkogu kavatses oma 24.–25. oktoobril 2013 toimival kohtumisel võtta vastu järeldused Euroopa digitaalarengu tegevuskava kohta;
- B. arvestades, et 2010. aastal vastu võetud Euroopa digitaalarengu tegevuskava esmane eesmärk peab olema vähendada liikmesriikidevahelist ebavõrdsust, eriti mis puudutab juurdepääsu kiire ja ülikiire lairibaühenduse püsiihendusega ja mobiilsele taristule;
- C. arvestades, et digitaalse ühiskonna keskmises on info- ja kommunikatsioonitehnoloogiad (IKT), mis praeguse seisuga annavad ligikaudu 20 % Euroopa tootlikkuse aastastest kasvust, 4,5 % tema SKPst ja 25 % erasektori investeeringutest teadus- ja arendustegevusse, võimaldades anda erakordse panuse majanduskasvu ja tööhõivesse;
- D. arvestades, et digitaalse majanduse potentsiaali kasutuselevõtmisel ELis oleks majandusele suur võimendav mõju, mis suurendaks majanduskasvu ja tööhõivet; arvestades, et selle potentsiaali vallandamine on seetõttu üks olulisemaid kasvu ja konkurentsivõimet soodustavaid reforme, mis aitaks ELil praegusest kriisist välja tulla;
- E. arvestades, et hinnanguliselt on 2020. aastaks interneti ühendatud 50 miljardit seadet ja globaalne andmevahetus peaks 2017. aasta lõpuks kasvama 15-kordseks; arvestades, et kui EL tahab oma majanduskasvu, konkurentsivõimet ja tootlikkust suurendada, vajab lairibaühenduse selline hüppeline kasv ambitsioonikat poliitikat liidu ja liikmesriikide tasandil, et suurendada nii püsi- kui ka mobiilsidevõrkude mahtu;
- F. arvestades, et praeguse digitaalarengu tegevuskava eesmärgid on teiste maailmajagude kiirest arengust maha jäänud ja ei ole seetõttu enam piisavalt kaugemaleulatuvad selle tagamiseks, et EL oleks 2020. aastaks telekommunikatsioonisektoris juhtpositsioonil;
- G. arvestades, et parlament ja nõukogu ootavad endiselt komisjoni ettepanekuid võrguneutraalsuse ja universaalteenuse kohta;
1. rõhutab, et digitaalarengu tegevuskava ja digitaalse ühtse turu lõpuleviimine peavad olema ELi jõupingutuste keskmises, et soodustada majanduskasvu ja väljuda kriisist; on seisukohal, et töökohtade ja majanduskasvu loomiseks ELis on vaja poliitilist juhtimist nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil, et kõrvaldada digitaalse ühtse turu praegused takistused; tuletab meelde, et digitaalmajandus kasvab muust majandusest seitse korda kiiremini ja et digitaalse ühtse turu väljaarendamine võiks anda täiendavalt 110 miljardit eurot aastas;
 2. juhib tähelepanu sellele, et ELi SKP kasvu pidurdavad üheaegselt mitu tegurit ajal, mil kasvu edendamist avaliku sektori vahenditega pidurdab suur võlakoormus ja eelarve puudujääk, ja kutsus seepärast ELi institutsioone ja liikmesriike üles kasutama iga kasvuvõimalust; märgib, et info- ja kommunikatsioonitehnoloogiad on tähtsad muutusi esilekutsuvad tehnoloogiad kõigis majandusvaldkondades ning eriti tähtsad näiteks tervishoiu, energeetika, avalike teenuste ja hariduse valdkonnas;

Rändlustasudeta Euroopa aastaks 2015

3. kahetseb asjaolu, et telekommunikatsiooniturg on endiselt killustunud kunstlike piiridega siseriiklikeks turgudeks ning seda ei saa pidada ühtseks, konkurentsi soodustavaks majandusturuks;

Neljapäev, 12. september 2013

4. rõhutab, et valdkonna analüütikute andmetel annab rändlus tihtipeale umbes 10 % Euroopa operaatorite tuludest, ning märgib, et elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud ameti viimaste analüüside põhjal maksavad ettevõtjad ja tarbijad rändluskõnede eest operaatorite makstavast hulgihinnast keskmiselt kaks korda rohkem;
5. kahetseb, et selline rändluse eproporsionaalne kasumimarginaal muudab ELi-sisese liikuvuse kulukamaks; juhib tähelepanu asjaolule, et see pidurdab majanduskasvu ja jõukuse teket, kuna liikuvus on ELis üks peamisi majanduskasvu soodustavaid tegureid;
6. rõhutab, et rändlustasude kaotamine on ülioluline innovatsiooni stimuleerimiseks, luues uuenduslikele toodetele ja teenustele suurema koduturu;
7. on seisukohal, et muu hulgas riigisiseste ja rändlushindade suurte erinevuste tõttu ei ole ühtset telekommunikatsiooniturgu praegu olemas; seepärast arvab, et struktuursed meetmed peaksid aitama luua tõelise digitaalse siseturu, kus soodustatakse konkurentsi ning ei tehta vahet riigisiseste ja rändlustariifide vahel, mis aitaks kaasa üleeuroopalise mobiilsideturu rajamisele;
8. tuletab nõukogule ja komisjonile meelde, et Euroopa digitaalarengu tegevuskava kohaselt peaks riigisiseste ja rändlustariifide erinevus 2015. aastaks lähenema nullile ning et määruse (EL) nr 531/2012 eesmärk on tekitada mobiilsideteenuste siseturg ning lõppkokkuvõttes kaotada vahetegemine riigisiseste ja rändlustariifide vahel;
9. on seisukohal, et seetõttu peaks digitaalse ühtse turu väljakujundamise meetmete tulemuseks olema riigisiseste ja rändlustariifide erinevuse kaotamine aastaks 2015 ja selle tagajärjeks oleks kõnede, tekstisõnumite ja andmeside rändlustasudeta EL;
10. tuletab meelde, et telekommunikatsioonivõrgu operaatorite uued pakkumised peaksid olema kasutajasõbralikud ja läbipaistvad, vältides nõnda uute varjatud tõkete loomist telekommunikatsioonisektoris;
11. tuletab meelde, et komisjon peab vaatama läbi määruse (EL) nr 531/2012 toimimise ja hindama rändlusteenuste turu konkurentsivõimelisust, rändlusteenuste reaalhinnade vähenemisest klientidele tulenenud kasu ning riigisiseste ja rändlustariifide erinevust, sh riigisiseste ja rändlusteenuste jaoks ühtset tariifi võimaldavate pakumiste kättesaadavust;
12. märgib, et rändlustasude kaotamine üksi ei võimalda luua tõeliselt ühtset digitaalset turgu; rõhutab, et seda abinõu tuleks käsitleda osana põhjalikust Euroopa digitaalarengu strateegiast, milles pööratakse erilist tähelepanu taristu arendamisele ja kättesaadavusele, et edendada selles sektoris töökohtade loomist ja säilitamist;
13. avaldab heameelt komisjoni teate üle, et ta esitab seadusandliku paketi eesmärgiga kaotada ELi digitaalse ühtse turu toimimist praeguseeni segavad tõkked; palub komisjonil koostada mõjuhindangu, milline on telekommunikatsioonisektori kasvupotentsiaal, kui ELis luuakse digitaalne ühtne turg;

Taristu ja liikuvus

14. juhib tähelepanu vajadusele lugeda Euroopas jätkuvalt suurimaks prioriteediks Euroopa digitaalarengu tegevuskavas esitatud lairibaühenduse kasutuselevõtu ja kättesaadavuse, e-kaubanduse, digitaalse kaasatuse, piiriüleste avalike teenuste ning teadusuuringute ja innovatsiooniga seotud eesmärgid, et EL saaks digitaalsest ühiskonnast täiel määral kasu;
15. tuletab meelde, et koos vajadusega kaotada Euroopa digitaalse ühtse turu ees seisvad takistused on ELi esmane prioriteet investeerida optimaalsetesse, ülikiiretesse interneti lairibaühenduse taristutesse, et täielikult rakendada digitaalse majanduse võimalusi;

Neljapäev, 12. september 2013

16. rõhutab, et kui EL soovib saada digitaalse revolutsiooni lähtekohaks ja võita tagasi oma ülemaailmne juhtpositsioon, on meil 2020. aastaks vaja kõrgeid ja edasipüüdlikke eesmärke; on seisukohal, et tulevikku pürgiva läbivaadatud digitaalarengu tegevuskava eesmärk peaks olema liita 2020. aastaks kõik ELi majapidamised lairibaühendustega kiirusega 100 Mb/s, ning 50 % majapidamistel peaks olema võimalik kasutada kiirust 1 Gb/s või rohkem; võtab teadmiseks, et tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon on juba avaldanud toetust selliste ambitsioonikatele eesmärkidele oma raportis üleeuroopalisi telekommunikatsioonivõrke hõlmavate suuniste ja otsuse nr 1336/97/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta;

17. peab äärmiselt kahetsusväärseks, et paljud liikmesriigid ei ole suutnud järgida 1. jaanuari 2013. aasta tähtaega, mil tuli eraldada mobiilsetele lairibateenustele 800 MHz sagedusribaga nn digitaalse dividendi spekter, nagu on kindlaks määratud raadiospektripoliitika programmis; rõhutab, et selline viivitus on takistanud 4G-võrkude kasutuselevõttu ELis, ja kutsub seetõttu liikmesriike üles astuma samme selle tagamiseks, et 800 MHz sagedusriba muutuks mobiilsetele lairibateenustele kättesaadavaks, ühtlasi kutsub komisjoni kasutama kõiki oma volitusi, et tagada selle kiire elluviimine;

18. märgib, et digitaalarengu tegevuskavas nimetatud eesmärgid jäävad lairibaühendusega varustamise vallas ilmselt suures osas täitmata; on seetõttu veendunud, et ELi globaalne konkurentsivõime väheneb veelgi, kui edaspidi ei tehta võrkudesse suuremaid investeeringuid; on seisukohal, et komisjon peaks ühtse turu akti raames vaatama põhjalikult läbi ka telekommunikatsioonituru õigusraamistiku, et suurendada investeeringuid püsi- ja mobiilsidevõrkudesse;

19. on seisukohal, et ei tohiks kahjustada konkurentsi rolli suurendamiseks investeeringuid uutesse, majanduskasvu edendavatesse digitaalsetesse taristutesse; peab ülimalt oluliseks, et komisjon tagaks reguleeriva raamistiku, mis võimaldab kõigil turuosalistel investeerida uuenduslikesse digitaalsetesse taristutesse; on seisukohal, et sel eesmärgil peaksid uued eeskirjad, millega määratakse kindlaks tõhusad hinnad juurdepääsuks järgmise põlvkonna juurdepääsuvõrkudele, kajastama iga liikmesriigi konkurentsiprotsessi, võttes arvesse riikide reguleerivate asutuste eelisõigusi; leiab, et sel eesmärgil peaksid riikide reguleerivad asutused töötama ühiste, nt digitaalarengu tegevuskava eesmärkide nimel, toetudes oma riikide turgude paremale tundmisele ja vastavatele eriteadmistele;

20. kutsub komisjoni üles esitama ettepanekuid elektrooniliste sidevõrkude reguleeriva raamistiku põhjalikuks läbivaatamiseks;

21. rõhutab Euroopa digitaalarengu tegevuskavas loetletud kesksete meetmete lõpuleviimise tähtsust, kusjuures erilist rõhku tuleb panna töökindlale ja usaldusväärsele taristule ja teenustele, samuti andmekaitsekorrale;

22. tuletab meelde, et komisjon viiks läbi infoühiskonna direktiivi (2001/29/EÜ⁽¹⁾) hindamise ja läbivaatamise, et tagada ELi ühtse digitaalse turu prognoositavus, mobiilsus ja paindlikkus, nagu seda nõutakse Euroopa Parlamendi 11. detsembri 2012. aasta resolutsioonis digitaalse vabaduse strateogia kohta ELi välispoliitikas⁽²⁾;

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaid noorte tööhõive teenistuses

23. rõhutab, et ühtse digitaalse turu täielik toimimine nõuab koordineeritud pingutust, et tagada kõigile kodanikele sõltumata nende asukohast juurdepääs internetile ja selle kasutamiseks vajalikud oskused;

24. tunnustab 2013. aasta märtsis ellu kutsutud digitaalsete töökohtade edendamise suurt koalitsiooni, mis on avatud kõigile sidusrühmadele; kutsub komisjoni üles suurt koalitsiooni kiires korras toimivaks muutma, jälgendama seda algatust liikmesriikide tasandil ning andma osalejatele nende tegevuse toetamiseks eelisjuurdepääsu liidu fondidele;

25. rõhutab, et tööpuudus, sealhulgas pikaajaline ja noorte tööpuudus, on kasvanud ELis lubamatult suureks ja püsib ilmselt lähitulevikus kõrge ning et kõigil poliitikatasanditel tuleb kiiresti ja otsustavalt tegutseda;

⁽¹⁾ EÜT L 167, 22.6.2001, lk 10.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0470.

Neljapäev, 12. september 2013

26. märgib, et praegu on ELis üle 4 miljoni IKT valdkonna töötaja, see arv kasvab igal aastal 3 % võrra ning komisjoni andmetel jääb 2015. aastaks kriisile vaatamata 700 000 kuni miljon kvaliteetset IKT ametikohta täitmata; rõhutab, et järelikult võivad kasvava tööpuuduse ja eriti noorte töötuse vastu võitlemisel osutada ülitähtsaks e-oskused ja digitaalne kirjaoskus;

27. on rahul liidu tasandil vastu võetud nn noortegarantiiga, millega tagatakse kõigile noortele eurooplastele nelja kuu jooksul pärast kooli lõpetamist või töö kaotamist kvaliteetse töö pakkumine, täiendav haridus või koolitus ning õppe- või tööpraktika; märgib samas, et probleemi ulatust arvestades on järgmises mitmeaastases finantsraamistikus noorte tööhõive algatusele eraldatud 6 miljardit eurot selgelt ebapiisav; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles sellise meetme suurima tulemuslikkuse saavutamiseks seadma esikohale digitaalsete oskuste omandamise; rõhutab, et digitaalsed oskused peaksid olema kutsekoolituse vältimatu osa, et tagada nii uutele kui ka praegu töötavatele põlvkondadele võime omandada neile vajalikke oskusi;

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogiad VKEde teenistuses

28. tuletab meelde, et lisaks sotsiaalsele kommunikatsioonile on üks digitaalse ühtse turu aluspõhimõtteid võimaldada igal kodanikul kasutada interneti teenuse või uuendusliku toote pakkumiseks kõigile teistele kodanikele, luues nõnda töökohti ja VKEsid;

29. rõhutab, et VKEd on ELi majanduses kesksel kohal ja et rohkem tuleb teha ELi VKEde ülemaailmse konkurentsivõime edendamiseks ning luua võimalikult hea keskkond uute, paljutöötavate ja ELi konkurentsivõimet oluliselt mõjutavate tehnoloogiliste arengute (nt pilvandmetöötlus) kasutuselevõtmiseks;

30. märgib, et tavapärase kutsealase karjääri asemel otsustab üha rohkem eurooplasi ja eriti noori hakata ettevõtjaks, kusjuures seda soodustavad enneolematud võimalused, mida pakuvad internet, pilvandmetöötlus, mobiilsed platvormid, sotsiaalvõrgustikud ja tohutud andmevood; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kujundama ettevõtlussõbralikumat keskkonda, mida iseloomustab hõlpsam juurdepääs rahastamisele (nn õigus ebaõnnestuda), turgudele, võrgustikele ja oskustele, mille soodustamiseks tuleb kasutada riskijagamiskeeme, riskikapitali, maksusoodustusi ja võrgustikuüritusi;

Avaliku sektori digiteerimine

31. rõhutab, et avaliku sektori digiteerimine peaks olema digitaalarengu tegevuskava järgmiste meetmete hulgas esmatähtis, kuna lisaks avaliku halduse kulude vähendamisele ja kodanikele tõhusamate teenuste pakkumisele oleks digitaalse võimenduse mõju äärmiselt kasulik kõigile majandusvaldkondadele;

32. peab kahetsusväärseks, et pilvandmetöötluse riiklike strateegiaid arendatakse ambitsioonika ja tõhusa Euroopa strateegia arvel; palub komisjonil oma ettepanekuid tugevdada ja leida piisavalt tõhusad vahendid, mille abil tõsta EL standardimise valdkonnas juhtpositsioonile;

33. rõhutab, et tänapäevane avalik haldus on oluline tegur, mis toetab töökohtade loomist, majanduskasvu ja konkurentsivõimet edendavate meetmete väljatöötamist ja elluviimist; toonitab, et info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate potentsiaali tuleks kasutada avaliku sektori muutmiseks tõhusamaks ja paremini toimivaks koos samaaegse halduskoormuse vähendamisega; märgib, et info- ja kommunikatsioonitehnoloogiad võivad aidata reformida maksu- ja tervishoiusüsteemi, vähendada viivitusi tarnijatele tasumisel ja tõhustada kohtusüsteemi; leiab, et eelkõige tuleb põhjalikult ümber kujundada tervishoiuteenused, pakkudes patsientidele ja spetsialistidele kulutõhusamaid ja individuaalsemaid teenuseid;

34. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kiirendama tööd Euroopa pilvandmetöötluspartnerluse valdkonnas;

Neljapäev, 12. september 2013

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate rahastamine mitmeaastases finantsraamistikus

35. kahetseb asjaolu, et komisjoni poolt aastateks 2014–2020 Euroopa ühendamise rahastu kaudu IKT investeeringuteks kavandatud 9,2 miljardi euro suurust summat oluliselt kärbitakse; rõhutab, et uue finantsolukorra tõttu on struktuurifondide ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi kaudu lairibavõrkudesse tehtavad investeeringud tähtsamad kui kunagi varem ning neid tuleks aastate 2007–2013 programmitöö perioodiks suurendada;

36. rõhutab, et ELi vahendeid on vaja rohkem suunata IKT investeeringutesse ja järgmises mitmeaastases finantsraamistikus peaks IKT rahastamine olema võrdeline nimetatud sektori kaalukuse ja majandusliku mõjuga; nõuab kogu mitmeaastases finantsraamistikus IKTga seotud kulude osakaalu suurendamist võrreldes ajavahemikuga 2007–2013;

o

o o

37. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

P7_TA(2013)0378

Olukord Süürias**Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon olukorra kohta Süürias (2013/2819(RSP))**

(2016/C 093/18)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Süüria kohta,
- võttes arvesse välisasjade nõukogu 23. jaanuari, 18. veebruari, 11. märtsi, 22. aprilli, 27. mai, 24. juuni, 9. juuli ja 22. juuli 2013. aasta järeltõu Süüria kohta, võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 8. veebruari 2013. aasta järeltõu Süüria kohta,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Catherine Ashton 21. augusti 2013. aasta avaldust, mis käsitleb viimaseid teateid keemiarelvade kasutamise kohta Damaskuses, 23. augusti 2013. aasta avaldust Süüria konfliktile poliitilise lahenduse leidmise äärmise kiireloomulisuse kohta (mis kajastab 7. septembril 2013 kokku lepitud ELi seisukohta Süüria küsimuses) ja 10. septembri 2013. aasta avaldust ettepaneku kohta allutada Süüria keemiarelvad rahvusvahelisele kontrollile,
- võttes arvesse 1949. aasta Genfi konventsiooni ja nende lisaprotokolle, 17. juunil 1925. aastal Genfis allkirjastatud (Haagi konventsiooniga seotud) Genfi protokolle, millega keelatakse kasutada sõjas lämmatavaid, mürgiseid või muid gaase ning bakterioloogilisi sõjapidamisvahendeid, ning võttes arvesse keemiarelvade keelustamise konventsioonis esitatud nõudeid,
- võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõikeid 2 ja 4,

A. arvestades, et ÜRO andmetel on pärast 2011. aasta märtsis aset leidnud rahumeelsete meeleavaldajate vägivaldset mahasurumist Süürias surma saanud üle 100 000 inimese, kellest enamik olid tsiviilisikud; arvestades, et ÜRO humanitaarasjade koordinatsioonibüroo (OCHA) andmetel on 4,25 miljonit inimest riigi sees ümber asustatud ning Süüria põgenikke, kes asuvad peamiselt Türgis, Jordaania, Liibanonis, Egiptuses ja Iraagis, on üle kahe miljoni;

Neljapäev, 12. september 2013

- B. arvestades, et 21. augustil 2013 toimus Damaskuse ümbruses suur keemiärünnak, milles hukkus sadu inimesi, nende hulgas palju naisi ja lapsi; arvestades, et see rünnak oli rahvusvahelise õiguse jöhker rikkumine, sõjakuritegu ja inimsusvastane kuritegu; arvestades, et väga mitmesugustest allikatest pärit teave kinnitab rünnaku toimumist ning pakub ilmselt tugevat tõendusmaterjali selle kohta, et vastutus selliste rünnakute eest lasub Süüria režiimil;
- C. arvestades, et Süüria valitsus nõustus 25. augustil 2013 ehk neli päeva pärast keemiärünnaku toimumist sellega, et ÜRO inspektorid külastavad nimetatud ala; arvestades, et ÜRO peasekretär Ban Ki-moon nõudis tungivalt, et uurimisrühm avaldaks oma tulemused võimalikult kiiresti; arvestades siiski, et ÜRO uurimissmissiooni mandaat piirdub sellega, et teha kindlaks, kas keemiarelvade kasutati või mitte, ning missiooni eesmärk ei ole välja selgitada, kes on rünnaku toimepanijad;
- D. arvestades, et ÜRO peasekretär Ban Ki-moon ning komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Catherine Ashton väljendasid vastavalt 9. septembril ja 10. septembril 2013. aastal heameelt ettepaneku üle, mille kohaselt Süüria režiim peaks keemiarelvade hävitamiseks üle andma rahvusvahelisele üldsusele; arvestades, et Venemaa, Iraan ja Süüria režiim on ettepaneku kiiresti heaks kiitnud; arvestades, et Ban Ki-mooni väitel kavatses ta samuti Julgeolekunõukogult tungivalt paluda keemiarelvade ja selle lähteainete varude viivitamatut üleandmist nendes Süüria piirkondades, kus oleks võimalik tagada nende turvaline ladustamine ja hävitamine;
1. mõistab teravalt hukka tsiviilisikute massilise tapmise keemiarelvadega 21. augustil 2013, milles lääneriikide luureteenistuste andmetel sai surma vähemalt 1 400 isikut, sealhulgas 400 last, märkides, et erinevate allikate kohaselt peetakse rünnaku eest vastutavaks Süüria režiimi;
 2. juhib tähelepanu sellele, et rahvusvaheline üldsus ei saa jääda keemiarelvade kohutava kasutuse suhtes tegevusetuks; rõhutab, et eelkõige tsiviilisikute vastu suunatud keemiarelvade tõendatud kasutus on ülitõsine rahvusvahelise õiguse rikkumine, sõjakuritegu ja inimsusvastane kuritegu, millele tuleb selgelt, tugevalt, sihipäraselt ja ühiselt reageerida, välistamata võimalikke tõrjumismeetmeid, et teha selgeks, et sellised kuriteod on lubamatud, ning vältida keemiarelvade edasist kasutamist Süürias või muudes riikides;
 3. avaldab poolehoidu ELi välisministrite 7. septembri 2013. aasta mitteametlikul kohtumisel kokku lepitud ELi seisukohale Süüria küsimuses; rõhutab, et Süüria olukord nõuab liikmesriikidelt sidusat ühist lähenemisviisi; kutsub seetõttu ELi ja selle liikmesriike üles arutama jätkuvalt Süüria olukorda välisasjade nõukogu raames, hindama meetmeid, mida liit võiks võtta selleks, et toetada Süüria opositsioonis olevaid demokraatlikke jõudusid, hõlbustama dialoogi ja ühist lähenemisviisi muude rahvusvahelise üldsuse osalejatega ning andma Süüria ja selle naaberriikide elanikkonnale täiendavat humanitaarabi; toonitab, et EL peaks pöörama erilist tähelepanu kõikide asjaosalistega üksmeelele jõudmisele ning toetama kogu piirkonda hõlmavat pingete leevendamise protsessi;
 4. kutsub ÜRO-d üles viima kiiresti lõpule oma uuring keemiarelvade kasutamise kohta Süürias; palub, et uurimisrühma aruanne saadetakse võimalikult kiiresti Julgeolekunõukogule, et see saaks arutada Süürias toimunud massilist tapmist ÜRO uurimisrühma järelduste põhjal ja hinnata meetmeid, mida tuleks võtta vastuseks keemiarelvade kasutamisele Süürias ning rünnaku toimepanijate vastutusele võtmiseks;
 5. tunneb heameelt ettepaneku üle, mille kohaselt antaks Süüria keemiarelvade arsenal rahvusvahelise üldsuse käsutusse, eesmärgiga hävitada need võimalikult kiiresti pärast rahvusvahelise üldsuse ultimaatumit, millega kaasneks ÜRO Julgeolekunõukogu siduv resolutsioon selle kohta, et kui relvi ei hävitata, võidakse see meede kehtestada kõikide ÜRO põhikirjas sätestatud vahendite alusel;
 6. on arvamisel, et kogu rahvusvaheline üldsus peaks töötama Süüria jaoks välja poliitilise lahenduse, mis saab peatada vägivalda, hoida ära keemiarelvade edasise kasutamise ja edendada üleminekut demokraatialle; kutsub eelkõige Venemaad ja Hiinat kui ÜRO Julgeolekunõukogu alalisi liikmeid üles võtma vastutust ning hõlbustama ühise seisukoha saavutamist ja Süüria kriisile diplomaatilise lahenduse leidmist, jätmata kõrvale ÜRO Peaassambleed, kelle roll oleks selle küsimusega tegeleda, juhul kui Julgeolekunõukogus peaks toimuma püsiv blokeerimine; on veendunud, et püsiva lahenduse praegusele Süüria kriisile saab saavutada ainult Süüria juhitud kaasava poliitilise protsessiga, mida toetaks rahvusvaheline üldsus; toetab selles vaimus jätkuvalt ELi ja selle liikmesriikide ning ÜRO ja Araabia Liiga ühise esindaja Lakhdar Brahimi

Neljapäev, 12. september 2013

jõupingutusi, et saavutada edu Genfi II protsessis ja Julgeolekunõukogus; tuletab meelde oma üleskutset Julgeolekunõukogule esitada Rahvusvahelise Kriminaalkohtule taotlus korraldada Süüria olukorra hindamiseks ametlik uurimine; kordab oma nõudmist president Assadile ja tema režiimile astuda tagasi, et sillutada teed demokraatlikule üleminekule;

7. väljendab sügavat muret jätkuva humanitaarkriisi pärast Süürias ning selle tagajärgede pärast naaberriikidele; nõuab tungivalt, et EL ja selle liikmesriigid täidaksid oma humanitaaralaseid kohustusi ja suurendaksid Süüria pagulastele antavat abi; kordab oma nõudmist, et kõik riigid täidaksid Kuveidi rahastajate konverentsil 30. jaanuaril 2013 antud lubadused; kutsub kõiki konflikti osalisi üles soodustama humanitaarabi ning toetuse andmist kõikide võimalike kanalite kaudu, sealhulgas piiri- ja konfliktiuelseselt, ning tagama kõikide meditsiini- ja humanitaartöötajate turvalisuse;

8. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ja komisjoni asepresidendile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO peasekretärile ning kõikidele Süüria konflikti osalistele.

P7_TA(2013)0379

Olukord Egiptuses

Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon olukorra kohta Egiptuses (2013/2820(RSP))

(2016/C 093/19)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Egiptuse kohta,
- võttes arvesse oma 23. mai 2013. aasta resolutsiooni varade tagastamise kohta üleminekuetapis olevatele araabia kevade riikidele ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 8. veebruari 2013. aasta järeldusi araabia kevade kohta,
- võttes arvesse nõukogu 21. augusti ja 22. juuli 2013. aasta järeldusi Egiptuse kohta,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu eesistuja Herman Van Rompuy ja komisjoni presidendi José Manuel Barroso 18. augusti 2013. aasta ühisavaldust Egiptuse kohta,
- võttes arvesse kõrge esindaja Catherine Ashton 21. augusti 2013. aasta märkusi välisasjade nõukogu erakorralise istungi järel, kõrge esindaja 2013. aasta augusti ja juuli avaldusi Egiptuse olukorra ja arengusuundade kohta ning kõrge esindaja ja USA välisministri John Kerry 7. augusti 2013. aasta ühisavaldust,
- võttes arvesse ELi–Egiptuse 2001. aasta assotsieerimislepingut, mis jõustus 2004. aastal ja mida täiendati 2007. aastal kokku lepitud tegevuskavaga, ning komisjoni 20. märtsi 2013. aasta eduaruannet selle rakendamise kohta,

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0224.

Neljapäev, 12. september 2013

- võttes arvesse ELi–Egiptuse rakkerühma 14. novembri 2012. aasta koosoleku kaasesimeeste järeldusi,
 - võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja 18. juuni 2013. aasta aruannet „ELi ja Egiptuse valitsemistava alane koostöö”,
 - võttes arvesse 1948. aastal vastu võetud inimõiguste ülddeklaratsiooni,
 - võttes arvesse 1966. aastal vastu võetud kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti, millega Egiptus on ühinenud,
 - võttes arvesse Egiptuse 8. juuli 2013. aasta põhiseaduslikku deklaratsiooni, milles on esitatud põhiseaduse parandamist ja uusi valimisi käsitlev tegevuskava,
 - võttes arvesse Egiptuse ajutise valitsuse programmi, mille eesmärk on toetada üleminekut demokraatiale,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõikeid 2 ja 4,
- A. arvestades, et Egiptus on suurim araabia riik ja lisaks Vahemere lõunakalda riikide seas määrava tähtsusega riik, ELi oluline kaubanduspartner ja üks peamisi ELi abi saajaid; arvestades, et Egiptuse poliitilistel, majanduslikel ja sotsiaalsetel arengusuundadel on oluline mõju kogu piirkonnas ja kaugemalgi;
- B. arvestades, et president Morsi ja tema valitsuse suutmatust täita majandusalaseid lubadusi, võtta arvesse Egiptuse ühiskonna kõigi demokraatlike jõudude põhjendatud muret ja viia ellu elanikkonna poolt viimase kahe aasta jooksul nõutud demokraatlik üleminek tõid kaasa järjest suurema poliitilise lõhestatuse, massimeeleavaldused, kus nõuti presidendi tagasiastumist, ning vägivaldsed kokkupõrked;
- C. arvestades, et 30. juunil 2013. aastal kogunesid miljonid president Morsi vastased Kairos ja teistes Egiptuse linnades, et nõuda tema ametist lahkumist; arvestades, et pärast neid meeleavaldusi viidi 3. juulil 2013. aastal relvajõudude ülemjuhataja kindral Abdul Fattah al-Sisi juhtimisel läbi sõjaväeline riigipööre, mille käigus kukutati võimult president Morsi ja tema valitsus; arvestades, et Egiptuse relvajõudude ülemnõukogu teatas oma 4. juuli 2013. aasta avalduses, et põhiseaduse kohaldamine on peatatud ja võim on antud üle konstitutsioonikohtu esimehele (kuni ennetähtaegsete presidendivalimisteni, millele järgnevad parlamendivalimised), samuti lubati moodustada koalitsioonivalitsus ja luua põhiseaduse muutmiseks tegelev komisjon; arvestades, et riigi ajutiseks presidendiks vannutati Adly Mansour;
- D. arvestades, et ajutine president saatis laiali parlamendi ülemkoja ja tegi teatavaks tegevuskava üheksa kuud kestva üleminekuperioodi jaoks, mille jooksul tehakse 2012. aasta põhiseadusesse parandused, võetakse need rahvahääletusel vastu ning korraldatakse seejärel parlamendi- ja presidendivalimised, lisaks määras ajutine president ametisse peaministri kohusetäitja; arvestades, et üleminekuperioodi tegevuskava toetasid Egiptuses islami ja kopti kristliku kiriku kõrgeimad võimukandjad, tuntud liberaalsed poliitikud ja salafistlik erakond al-Nour; arvestades, et 1. septembril 2013. aastal nimetati ametisse 50 eksperdist koosnev uus põhiseaduskomisjon, et töötada välja Egiptuse põhiseaduse parandusettepanekud;
- E. arvestades, et endist president Morsit peetakse alates 3. juulist 2013 teadmata kohas kinni ning Egiptuse riigiprokurör on kohtu alla andnud Morsi ja veel 14 isikut, kelle hulka kuuluvad ka Moslemi Vennaskonna juhid ning keda süüdistatakse tapmisele ja vägivaldsele õhutamises; arvestades, et paljud Moslemi Vennaskonna liikmed on vahistatud ning enamik selle juhtidest ootab kohtuprotsessi; arvestades, et endine diktaator Hosni Mubarak vabastati 22. augustil 2013. aastal vanglast ja ta on olnud sellest ajast saadik koduarestis;
- F. arvestades, et sõjalisest sekkumisest saadik on Moslemi Vennaskonna toetajad korraldanud kogu Egiptuses ulatuslikke meeleavaldusi, nõudes endise president Morsi vabastamist ja ametisse ennistamist; arvestades, et paljud Moslemi Vennaskonna korraldatud meeleavaldused on muutunud vägivaldseks ja põhjustanud kodanike, samuti Moslemi Vennaskonna toetajate ning relva- ja julgeolekujõudude vahel inimohvritega lõppenud kokkupõrkeid; arvestades, et 14. augustil 2013. aastal ajasid Egiptuse armee ja politsei laiali endise presidendi Morsi ja Moslemi Vennaskonna toetajate kaks protestilaagrit Kairo Rabaa liiklussõlmes ja Nahda väljakul, mille tagajärjel sai surma sadu meeleavaldajaid ja mitukümmend politseinikku;

Neljapäev, 12. september 2013

- G. arvestades, et ajutine valitsus kuulutas välja kuu aega kestva eriolukorra ning andis teada, et Rabaa ja Nahda väljaku protestilaagrite laialiajamise uurimiseks luuakse avaliku elu tegelastest koosnev sõltumatu komisjon; arvestades, et nii piirkondlikud kui ka Egiptuse vabaihendused on nõudnud, et Araabia Liiga korraldaks Egiptuses hiljuti toimunud vägivaldaaktide uurimiseks teabekogumissiooni; arvestades, et ELi ja rahvusvaheliste osalejate vahendustegevusega ei ole siiani suudetud tekitada kaasavat poliitilist arutelu ning meeleavaldused, kokkupõrked ja vahistamised on jätkunud;
- H. arvestades, et protestilaagrite vägivaldsele laialiajamisele järgnes traagiline usurühmade vaheline vägivald, mida panid eelkõige toime Moslemi Vennaskonna toetajad Egiptuse kristlaste vastu; arvestades, et Egiptuse julgeolekujõude süüdistati selles, et nad ei kaitsnud kirikuid ja kopti kogukonda ettearvatavate kättemaksurünnakute eest;
- I. arvestades, et Siinai poolsaarel on üha sagenenud terroriaktid ning julgeolekujõudude vastu korraldatud vägivaldsed rünnakud, muu hulgas tapeti 19. augustil 2013. aastal Siinai põhjaosas 25 teenistuskohustusest vaba politseinikku; arvestades, et Kairos korraldati 5. septembril 2013. aastal pommirünnak, mille sihtmärgiks oli Egiptuse siseminister Mohammed Ibrahim;
- J. arvestades, et ajutise valitsuse sõnul on tema tegevuses esmatähtsad rahvuslik leppimine ja õigusriigi põhimõte;
- K. arvestades, et Egiptusel tuleb hakkama saada üha suuremate majandusraskustega; arvestades, et riigi majandusliku heaolu saavutamiseks on vaja poliitilist stabiilsust, usaldusväärset majanduspoliitikat, korrupsiooni vastu võitlemist ja rahvusvahelist toetust; arvestades, et sotsiaalne õiglus ja kodanike kõrgem elatustase on Egiptuses avatud, stabiilse, demokraatliku, vaba ja jõuka ühiskonna saavutamiseks üliolulised tegurid;
- L. arvestades, et sõltumatud ametiühingud ja kodanikuühiskonna organisatsioonid täidavad sellel olulisel poliitilise ja ühiskondliku ülemineku perioodil Egiptuses tähtsat rolli; arvestades, et tõeliselt demokraatlikus ühiskonnas on vabal ja sõltumatul ajakirjandusel ja meedial suur osatähtsus; arvestades, et Egiptuses on sagenenud ajakirjanike vastu suunatud kehalise vägivalda ja ahistamise juhtumid ning 3. septembril 2013. aastal andis Kairo kohus korralduse sulgeda neli Moslemi Vennaskonna liikmetele kuulunud või nende suhtes positiivselt meelestatud telekanalit, väites, et need tegutsesid ebaseaduslikult; arvestades, et julgeolekujõud on viimase kuue nädala jooksul teostanud haaranguid mitme telekanali kontorites;
- M. arvestades, et Egiptuse naised on praeguse pikaleveninud poliitilise kriisi ajal eriti haavatavas olukorras; arvestades, et naissoost meeleavaldajate suhtes tarvitatakse tihti vägivalda, esineb seksuaalset väärkohtlemist ja muud inimväärlikust alandavat kohtlemist, ning naisõiguslasi ähvardatakse ja ahistatakse;
- N. arvestades, et aastatel 2007–2012 sai Egiptus ELilt ligikaudu ühe miljardi euro väärtuses abi, ning arvestades, et EL on lubanud eraldada veel viis miljardit eurot abiraha, kuid need vahendid saavad täielikult kättesaadavaks alles siis, kui täidetakse Rahvusvahelise Valuutafondi kehtestatud tingimustega seotud nõuded;
- O. arvestades, et oma 21. augusti 2013. aasta järeldustes Egiptuse kohta tegi välisasjade nõukogu kõrgele esindajale ülesandeks vaadata koostöös komisjoniga läbi Egiptusele Euroopa naabrusspoliitika ja assotsieerimislepingu alusel antav ELi abi, lähtudes Egiptuse kohustusest järgida nende aluseks olevaid põhimõtteid; arvestades, et liikmesriigid otsustasid peatada Egiptusesse eksportimise litsentsid seadmete puhul, mida võidakse kasutada riigisisesteks repressioonideks, samuti hinnata uuesti muu sõjalise varustuse ekspordilitsentse ning vaadata üle julgeolekuabi Egiptusele;
- P. arvestades, et kooskõlas läbivaadatud Euroopa naabrusspoliitikaga ning eelkõige tulemuslikkusel põhineva lähenemisviisiga (*more for more*) põhineb ELi ja Egiptuse suhete tasand ja ulatus stimuleeritud ning sõltub seepärast kõnealuse riigi edusammudest oma kohustuste, sh demokraatia, õigusriigi põhimõtte, inimõiguste ja soolise võrdsõiguslikkuse valdkonnas võetud kohustuste täitmisel;

Neljapäev, 12. september 2013

1. väljendab tugevat solidaarsust Egiptuse rahvaga ja avaldab siirast kaastunnet hiljutiste kokkupõrgete ning vägivalda ohvrite perekondadele; kutsub Egiptuse ametiasutusi üles moodustama kõikide tapmisjuhtude sõltumatuks uurimiseks kohtukomisjoni, nagu Egiptuse ajutine valitsus 8. juulil 2013. aastal lubas;
2. mõistab hukka Egiptuse julgeolekujõudude ebaproportsionaalse jõukasutuse ning Rabaa ja Nahda laagrite laialiajamisel aset leidnud traagilised surmajuhtumid; nõuab tungivalt, et Egiptuse valitsus tagaks asjakohase sisekontrolli kehtestamise julgeolekujõududes, et teha kindlaks ja võtta vastutusele ülemäärase jõu kasutamise eest vastutavad isikud;
3. taunib samas asjaolu, et Moslemi Vennaskonna juhid ei andnud oma poliitilistele toetajatele selgeid korraldusi hoiduda igasugusest vägivallast kaaskodanike, sõjaväe ja politsei vastu; taunib asjaolu, et Moslemi Vennaskonna juhid ei teinud midagi nende rünnakute ärahoidmiseks ja peatamiseks ning mõistsid need hukka alles hiljem; kutsub Moslemi Vennaskonna juhte üles hoiduma vägivaldala ohutamisest ja selle ülistamisest ning toetab kohtumenetluste alustamist nende Moslemi Vennaskonna juhtide vastu, kes ohutasid kasutama vägivalda;
4. mõistab hukka kõik terrori- ja vägivaldaaktid, vägivaldala ohutamise ja vihkamist ohutavad avaldused; nõuab tungivalt, et kõik poliitilised osalised ja julgeolekujõud näitaksid üles äärmist vaoshoitust ja hoiduksid provokatsioonidest, et vältida riigi huvides uut vägivalda; tuletab ajutisele presidendile, ajutisele valitsusele ja Egiptuse armeele meelde nende kohustust tagada riigis kõigi kodanike julgeolek, olenemata nende poliitilistest vaadetest ja kuuluvusest; väljendab sügavat muret seoses asjaoluga, et teadete kohaselt on seoses Moslemi Vennaskonna toetajate mahasurumisega vahistatud kümneid lapsi, ning nõuab nende viivitamatut vabastamist;
5. väljendab muret Egiptuse poliitiliste arengusuundade pärast; kutsub Egiptuse ametiasutusi üles lõpetama eriolukorra võimalikult kiiresti, vabastama kõik poliitvangid, sh kukutatud endine president Morsi, ja austama kinnipeetuid koheldes täielikult oma rahvusvahelisi kohustusi, et luua kaasavaks poliitiliseks protsessiks vajalikud tingimused;
6. rõhutab, et võim tuleks anda võimalikult kiiresti üle demokraatlikult valitud tsiviilvalitsusele; väljendab täielikku solidaarsust kõigi nende egiptlastega, kes peavad oma riigi jaoks tähtsaks demokraatiapiüüdlusi ja demokraatlike väärtusi, ning nõuab kiiret tagasipöördumist demokraatia teele, sealhulgas vabade ja ausate presidendi- ja parlamendivalimiste korraldamist täielikult kaasava poliitilise protsessi raames ja kõikide demokraatlike jõudude osalusel, samuti vajalike majandus- ja valitsusreformide läbiviimist; nõuab tungivalt, et Moslemi Vennaskond aitaks kaasa leppimispüüetele; on veendunud, et Egiptuse mis tahes demokraatliku poliitilise jõu või osalise vastu suunatud igasuguste keeldude, välistamise või süüdistustega korrataks varasemaid vigu ja jõutaks üksnes suurema radikalismini;
7. väljendab toetust põhiseaduse koostamise ja reformimise protsessile ja toonitab, et sellega tuleb rajada tõeliselt demokraatliku uue Egiptuse vundament, millega tagatakse kõigile Egiptuse kodanikele – meestele ja naistele – põhiõigused ja -vabadused (sealhulgas usuvabadus), edendatakse religioonidevahelist sallivust ja religioonide koosseksisteerimist ning tagatakse vähemuste kaitse ning ühinemis-, kogunemis- ja ajakirjandusvabadus; usub kindlalt, et põhiseaduse muutmise üle käivatesse konsultatsioonidesse tuleks kaasata Egiptuse poliitiliste jõudude kõik osalised, kaasa arvatud Moslemi Vennaskonna mõõdukad esindajad ja piisav arv naisi, ning et sellele peaks järgnema rahvahääletus uue pluralistliku põhiseaduse üle ning vabad ja ausad presidendi- ja parlamendivalimised;
8. nõuab, et viivitamata lõpetataks igasugune vägivald, seksuaalvägivald ning naismeeleavaldajate ja naisõiguslaste muul inimväärikust alandaval viisil kohtlemine, nõuab ühtlasi kõigi selliste juhtumite tõsist ja erapooletut uurimist ning süüdlaste kohtu alla andmist;
9. mõistab hukka kopti kogukonna vastase vägivalda ning paljude kirikute, kogukonnakeskuste ja äride lõhkumise kogu riigis; väljendab muret seoses asjaoluga, et ametivõimud ei võtnud paljudele hoiatustele vaatamata kopti kogukonna kaitseks piisavaid julgeolekumeetmeid; juhib tähelepanu Egiptuse ühiskonnas ajalooliselt valitsenud pluralismile ja Egiptuse kopti kogukonna sajanditepikkusele järjepidevusele; palub Egiptuse valitsusel kopti kogukonda igati toetada, et sel oleks Egiptuse sotsiaalses ja majanduslikus struktuuris jätkuvalt oluline osa ning et rahumeelne koosseksisteerimine muude Egiptuse kogukondadega oleks võimalik kiiresti taastada;

Neljapäev, 12. september 2013

10. rõhutab veel kord, kui tähtis on kodanikuühiskonna, ametiühingute ja meedia panus tõelise ja jätkusuutliku demokraatia ülesehitamisse Egiptuses; kutsub ajutist valitsust üles tagama, et riigisisesed ja rahvusvahelised kodanikuühiskonna organisatsioonid, sõltumatud ametiühingud ja ajakirjanikud saaksid riigis tegutseda vabalt ja ilma valitsuse sekkumiseta; palub Egiptuse ametiasutustel tagada, et vabauhendusi käsitlevat uut seadust välja töötav komisjon koostaks rahvusvahelistele standarditele vastava eelnõu; toetab välisasjade nõukogu 21. augusti 2013. aasta otsust jätkata ELi abi andmist sotsiaal-majanduslikus sektoris ja kodanikuühiskonnale, pidades silmas majandusliku olukorra negatiivset mõju Egiptuse ühiskonna kõige haavatavamatele elanikkonnariühmadele;

11. peab kiiduväärseks Egiptuse riikliku inimõiguste nõukogu valitsusele antud soovitus avada Kairos ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo piirkondlik harukontor ning ergutab Egiptuse valitsust nimetatud kontori avamist heaks kiitma;

12. nõuab tungivalt, et liit võtaks oma kahepoolsetes suhetes Egiptusega ja talle finantsabi andmisel arvesse nii tingimuslikkuse põhimõtet (*more for more*) kui ka Egiptuse tõsiseid majandusprobleeme; nõuab sellega seoses selgete ja ühiselt kokku lepitud võrdlusaluste kehtestamist; peab kiiduväärseks välisasjade nõukogu hiljutist otsust peatada Egiptusesse ekspordimise litsentsid seadmete puhul, mida võidakse kasutada riigisesteks repressioonideks, samuti hinnata uuesti muu sõjalise varustuse ekspordilitsentse ning vaadata üle julgeolekuabi Egiptusele;

13. kinnitab veel kord oma lubadust abistada Egiptuse rahvast demokraatlike ja majanduslike reformide tegemisel; tunnustab ja toetab pingutusi, mida teevad liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident Catherine Ashton ning eriesindaja Bernardino León osapoolte vahendamisel, et leida väljapääs praegusest poliitilisest kriisist;

14. võtab teadmiseks Euroopa Kontrollikoja auditileiud, mis on esitatud 18. juuni 2013. aasta eriaruandes „ELi ja Egiptuse valitsemistava alane koostöö”, ning nõuab meetmeid, millega tagada suurem läbipaistvus ja aruandekohustus seoses sellega, kuidas ELi rahalisi vahendeid Egiptuses kasutatakse, kusjuures erilist tähelepanu tuleks pöörata projektidele, millega edendatakse kodanikuühiskonda ning kaitstakse vähemusi ja naiste õigusi;

15. kordab, et viivitamatult on vaja luua ELi mehhanism araabia kevade riikidele varade tagastamise protsessis õigus- ja tehnilise abi andmiseks – seda on märgitud ka Euroopa Parlamendi 23. mai 2013. aasta resolutsioonis, kuid see on Egiptuse rahutuste tõttu viibinud; rõhutab veel, et endiste diktaatorite ja nende režiimide poolt varastatud varade tagastamine hõlbustamine on ELi moraalne kohustus; on veendunud, et varade tagastamine on sümbolse tähtsuse tõttu ülimalt poliitiline küsimus ning võib aidata asjaomastes partnerriikides oluliselt kaasa vastutuse taastamisele, stabiilsuse loomisele ning tugevate institutsioonide ülesehitamisele demokraatia ja õigusriigi põhimõtete vaimus;

16. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ja komisjoni asepresidendile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Egiptuse Araabia Vabariigi valitsusele.

P7_TA(2013)0380

Ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika merendusosalane mõõde

Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika merendumõõtmekohta (2012/2318(INI))

(2016/C 093/20)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu V jaotist ning eriti selle artikleid 42, 43 ja 45,

Neljapäev, 12. september 2013

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 222,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 194,
- võttes arvesse 12. detsembril 2003. aastal Euroopa Ülemkogu vastu võetud Euroopa julgeolekustrateegiat „Turvaline Euroopa paremas maailmas” ning selle rakendamise aruannet „Julgeoleku tagamine muutuv maailmas”, mille Euroopa Ülemkogu 11.–12. detsembril 2008. aastal heaks kiitis,
- võttes arvesse 2007. aastal kehtestatud Euroopa Liidu integreeritud merenduspoliitikat (COM(2007)0575) ja seda käsitlevat 2012. aasta eduaruannet (COM(2012)0491),
- võttes arvesse integreeritud merenduspoliitika eest vastutavate Euroopa ministrite ja Euroopa Komisjoni 7. oktoobri 2012. aasta deklaratsiooni kasvu ja töökohtade loomise merenduskava kohta (Limassoli deklaratsioon),
- võttes arvesse nõukogu 26. aprilli 2010. aasta järeldusi meresõidu turvalisust käsitleva strateegia kohta,
- võttes arvesse oma 15. jaanuari 2013. aasta resolutsiooni Aafrika Sarve piirkonda käsitleva ELi strateegia kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 10. detsembri 1982. aasta mereõiguse konventsiooni,
- võttes arvesse 21. detsembri 2012. aasta ühisetpanekut võtta vastu nõukogu otsus solidaarsusklausli liidu poolse rakendamise korra kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse komisjoni 7. juuni 2006. aasta rohelist raamatut „Euroopa Liidu tulevase merenduspoliitika suunas: Euroopa seisukoht ookeanide ja mere küsimuses” (COM(2006)0275),
- võttes arvesse oma 20. jaanuari 2011. aasta resolutsiooni ELi jätkusuutliku Kaug-Põhja poliitika kohta ⁽³⁾ ja 26. juuni 2012. aasta ühisteatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Euroopa Liidu Arktika-poliitika arendamine: alates 2008. aastast tehtud edusammud ja järgmised meetmed” ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse 2012. aastal vastu võetud Euroopa Kaitseagentuuri (European Defence Agency – EDA) ühiskasutuse toimimisyjuhendit,
- võttes arvesse 18. märtsil 2011. aastal vastu võetud NATO merendusstrateegiat Alliance Maritime Strategy,
- võttes arvesse nõukogu 2008. aasta ühismeedet Atalanta, mis käsitleb Euroopa Liidu sõjalist operatsiooni Somaalia ranniku lähedal aset leidvate piraatlusjuhtumite ja relvastatud röövimiste tõkestamiseks, ennetamiseks ja ohjamiseks ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse nõukogu 2012. aasta otsust, mis käsitleb Euroopa Liidu missiooni piirkondlike merenduslaste võimete tugevdamiseks Aafrika Sarve piirkonnas (EUCAP NESTOR) ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0006.

⁽²⁾ JOIN(2012)0039 – 2012/0370(NLE).

⁽³⁾ ELT C 136 E, 11.5.2012, lk 71.

⁽⁴⁾ JOIN(2012)0019.

⁽⁵⁾ ELT L 301, 12.11.2008, lk 33.

⁽⁶⁾ ELT L 187, 17.7.2012, lk 40.

Neljapäev, 12. september 2013

- võttes arvesse oma 23. novembri 2010. aasta resolutsiooni tsiviil-sõjaväelise koostöö ja tsiviil-sõjaväeliste võimete arendamise kohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse nõukogu 14. novembri 2011. aasta järeldusi Aafrika Sarve kohta ja eelkõige nende lisas esitatud strateegilist raamistikku,
 - võttes arvesse oma 22. novembri 2012. aasta resolutsiooni ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika rakendamise kohta ⁽²⁾,
 - võttes arvesse oma 14. märtsi 2013. aasta resolutsiooni ELi ja Hiina suhete kohta ⁽³⁾;
 - võttes arvesse oma 23. oktoobri 2008. aasta resolutsiooni merepiraatluse kohta ⁽⁴⁾ ning 10. mai 2012. aasta resolutsiooni merepiraatluse kohta ⁽⁵⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A7-0220/2013),
- A. arvestades, et ELi liikmesriikidel on kahe ookeani ja nelja merega piirnev üle 90 000 km pikkune rannajoon ning sellele lisaks ülemerealad ja riikide julgeolekuga seotud rajatised teistes ookeanides; arvestades, et ELi liikmesriigid vastutavad ranniku- ja territoriaalvete, majandusvööndite, mandrilava, meretaristu ja mereressursside kontrollimise, julgeoleku ja turvalisuse eest; arvestades, et liikmesriikidel lasub põhivastutus oma lipu all sõitvatel laevadel olevate meremeeste ja oma kodanike turvalisuse eest; arvestades, et liikmesriikide suutmatusel kontrollida oma mereruumi on nende ranniku- ja merealadelt palju kaugemale ulatuvad tagajärjed;
- B. arvestades, et liikmesriikide merepiirid moodustavad Euroopa Liidu välispiiri;
- C. arvestades, et merealad on avatud, tohutud ja piiratud alad, mis on piiratud üksnes merealade jurisdiktsioonidega; arvestades, et merealad on raske kontrollida, eelkõige seetõttu, et rahvusvahelise mereõiguse peamine eesmärk on lihtsustada kaubandust ja tagada vaba liikumine;
- D. arvestades, et 90 % ELi väliskaubandusmahust ja 40 % sisekaubandusmahust transporditakse merd mööda; arvestades, et EL on üks maailma merelaevanduse mõjukamaid osalisi – Euroopa laevaomanikud haldavad 30 % laevadest ja 35 % maailma laevade kogutonnaazist, muu hulgas 55 % konteinerlaevadest ja 35 % tankeritest, mis moodustab 42 % üleilmse meritsi toimuva kaubavahetuse väärtusest; arvestades, et ELi liikmesriigid moodustavad üheskoos maailma suurima majandusvööndi (umbes 25 miljonit ruutkilomeetrit);
- E. arvestades, et mis tahes ELi merendusstrateegia peaks esmajärjekorras edendama Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 21 sätestatud aluspõhimõtteid, nagu demokraatia, õigusriik, inimõiguste ja põhivabaduste universaalsus ning jagamatus, inimväärkuse, võrdsuse ja solidaarsuse ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja põhimõtete ja rahvusvahelise õiguse austamine; arvestades, et liikmesriikide kohus on püüda jõustada ja tugevdada rahvusvahelist õigust ja eriti ÜRO mereõiguse konventsiooni, tagada sujuv meretransport ning maakera ühisvarade ja kaubandus- ja keskkonnahuvide kaitse;

⁽¹⁾ ELT C 99 E, 3.4.2012, lk 7.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0455.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0097.

⁽⁴⁾ ELT C 15 E, 21.1.2010, lk 61.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0203.

Neljapäev, 12. september 2013

- F. arvestades, et majanduskasvu, üleilmastumise ja üha suureneva vastastikuse sõltuvuse tõttu on ülemaailmsete meretranspordivoogude tähtsus liidu jaoks hüppeliselt kasvanud; arvestades, et uued majandusjõud võtavad vastu juurdepääsu keelavaid tehnoloogiaid ja strateegiaid, et panna ennast maksma piirkondlikes ja üleilmsetes merepiirkondades ning piirates USA ja Euroopa juurdepääsu, mille tagajärjel merenduse geostrateegiline tasakaal muutub kiiresti; arvestades, et meresõidu turvalisuse keerukam ja hajusam keskkond koos rahvusvaheliste lepingute umbkaudse ja erineva kohaldamisega raskendab tõhusat mitmepoolsust ja rahvusvahelist koostööd merendusajade reguleerimisel; arvestades, et ELi huvides on tagada merejulgeolek mitte üksnes oma rannikuvetes, vaid kogu maailma ookeanidel ja meredel;
- G. arvestades, et mitmete tegurite, näiteks vaesuse, arengu puudumise, vähese riigipoolse kontrolli ja õigusaktide jõustamise ning mereteede haavatavuse tõttu levivad mitmesugused merejulgeolekut ähvardavad ohud; arvestades, et need ohud võivad tuleneda niisuguste riikide käitumisest, kes võivad olla huvitatud rahvusvaheliste meretranspordivoogude häirimisest, ning valitsusväliste jõudude sellisest ebaseaduslikust tegevusest nagu rahvusvaheline kuritegevus (nt relvade või uimastite salakaubavedu), rahvusvaheline terrorism või piraatlus, mille juures kasutatakse ära killustatud üleilmsete merehaldussüsteemide nõrgad kohad; arvestades, et merel tegutsevate osapoolte arvu pideva kasvu tõttu on laienenud ja muutunud keerukamaks ka merel toimuv seadusjärgne ja ebaseaduslik tegevus, mistõttu nende vahel vahetegemine muutub üha raskemaks; arvestades, et see sunnib ELi investeerima terviklikku käsitusse, mis aitaks üksikutele liikmesriikidele üle jõu käivate keerukate riikidevaheliste väljakutsetega toime tulla;
- H. arvestades, et ülemaailmne nägemus merevõimekustest ja eksterritoriaalsetest jõupoliitikast (power projection) muutub kiiresti ning et nii uued kui ka senised majandusjõud seavad kahtluse alla ÜRO mereõiguse konventsiooni põhimõtted ning rahvusvahelise vahendustegevuse ja reguleerimise; arvestades, mis kõige tähtsam, et Hiina ajab nn pärlikee poliitikat ning püüab tugevdada ja laiendada oma kohalolu merel, ajendatuna arvukatest avaldatud ja avaldamata põhjustest alates kaubandusteede ja energiatrasside turvamisest kuni mereressursside ja olulise meretaristu kontrollimiseni, sattudes seetõttu konflikti peaaegu kõikide oma naabrite merendushuvidega Lõuna- ja Ida-Hiina merel;
- I. arvestades, et EL ja kõik liikmesriigid on ÜRO mereõiguse konventsiooni lepinguosalised, mistõttu on nimetatud konventsioon ühenduse õigustiku osa;
- J. arvestades, et globaalse tasandi jõuna peab EL kaaluma julgeolekuküsimusi ja võimalikke sõltumatuid lahendusi, pidades silmas eelkõige oma naabruses asuvat Vahemerd, Aafrika Sarve ja Atlandi ookeani lääneosa, aga ka Vaikset ookeani, nii selle ida- ja läänepoolseid kui ka Põhja-Jäämerest Lõuna-Jäämereni ulatuvaid alasid;
- K. arvestades, et meredel levib valitsusväliste jõudude ebaseaduslik tegevus, mis on ohuks kriitilise tähtsusega mereteedele ja taristutele ning mis kasutab ära riikide ja nende jurisdiktsiooni nõrkusi;
- L. arvestades, et võitlus nende mittekonventsionaalsete ohtude vastu toimub sageli keerulises ja ohtlikus keskkonnas, mistõttu tuleb kasutusele võtta nii tsiviil- kui ka sõjalised vahendid; arvestades, et ÜJKP koos selle tsiviil- ja sõjalise mõõtmega on sobiv raamistik võitluseks merel ja rannikualadel ähvardavate ohtude vastu;
- M. arvestades, et EL ei saa üleilmset merejulgeolekut üksi tagada; arvestades, et ELil on vaja saavutada tugevad partnerlussuhted kolmandate riikide ja piirkondlike organisatsioonidega, eelkõige kaugetes piirkondades (näiteks Aasias), kus ELil on omavahendeid keerulisem kasutada;
- N. arvestades, et Euroopa julgeolekustrateegias (ESS) ei osutata eraldi merendusmõõtmele, ELi ohustajana nimetatakse vaid piraatlust; arvestades, et Euroopa Liidu integreeritud merenduspoliitikas (IMP) käsitletakse küll merendusküsimusi, kuid peaaegu üldse ei puudutata julgeolekumõõdet, jättes nii tähelepanuta ELi jaoks üha rohkem muret tekitava valdkonna; arvestades, et ELi merejulgeoleku käsitlus tuleb kiiremas korras läbi vaadata, võttes eelkõige vastu Euroopa meresõidu

Neljapäev, 12. september 2013

turvalisuse strateegia (European Maritime Security Strategy – EMSS), milles selgitatakse, kuidas IMP saaks ESSi rakendamisele kaasa aidata; arvestades, et EMSSis tuleks määratleda ELi julgeolekuhuvid ja strateegilised eesmärgid ning tuvastada eesmärgid, ohud, sekkumiseks kättesaadavad ja vajalikud vahendid ning võimalikud tegevuspiirkonnad;

- O. arvestades, et EMSS on vajalik liidu merega seotud huvide, riskide ja võimaluste, sealhulgas Euroopa kodanike ja nende vara kaitse integreerimiseks; arvestades, et see strateegia peaks edendama Euroopa väärtusi ja põhimõtteid, see peab olema tulevikku suunatud, ennetav ning kaasama kõik asjakohased nii tsiviil- kui ka sõjaväevaldkonna institutsioonid ja tegutsejad, ning eriti rõhutama, et ELi liikmesriigid ei saa enam endale lubada selliste merejõudude arendamist ja säilitamist, mille ainuke eesmärk on nende kasutamine üksnes võimalikel intensiivsetel operatsioonidel;
- P. arvestades, et avatud meretranspordivoogude ja turvalise juurdepääsuga seotud ELi huve mõjutavad konfliktid ja ebastabiilsus nõuavad inimeste turvalisuse, riigijuhtimise ja arengu vaheliste seoste paremat mõistmist ning et seetõttu tuleks Aafrika Sarve piirkonda käsitlevat ELi strateegiat kasutada kui tervikkäsituse mudelit, mis hõlmab ELi poliitilisi, diplomaatilisi, sotsiaalseid ja majanduslikke vahendeid; arvestades, et selline põhjalik käsitlus peab moodustama EMSSI tuumiku ning peaks hõlmama ELi eri algatuste, ametite tegevuse ja vahendite kooskõlastamist, et tegeleda ebastabiilsuse algpõhjustega ja aidata lahendada konflikte, taastada rahu ning toetada riigi ülesehitamist, juhtimist ja arengut, hõlmates julgeolekusektori reformi, energiavarustuse, mere- ja muu kaubanduse ja transpordi ohutuse, kalanduse, keskkonna- ja kliimamuutuse mõju;

Üldised märkused tulevase Euroopa meresõidu turvalisuse strateegia kohta

1. on kindlalt veendunud, et ELi jaoks on äärmiselt oluline turvalise, avatud ja puhta merekeskkonna tagamine, mis võimaldab kaupade ja inimeste vaba liikumist ning ookeanide loodusrikkuste rahumeelset, seaduslikku, õiglast ja säästvat kasutamist; et meretranspordivood on Euroopa kaubanduse eluallikad ning Euroopa jõukuse ja mõjuvõimu edasikandjad; et Euroopa kodanike turvalisus ja ELi toimimise lepingu artikli 21 põhimõtete edendamine on ELi ja liikmesriikide kohustus; ning et seepärast tuleks nii ELi tsiviil- kui ka sõjalist institutsioonilist raamistikku edasi arendada, et tagada sellise vastutuse kandmiseks vajalikud eesmärgid, vahendid ja võimekus;
2. tuletab liikmesriikidele meelde, et üksnes pühendumuse, vastastikuse mõistmise ja tõelise solidaarsuse vaimus on liit võimeline täitma oma Lissaboni lepingus sätestatud rolli ja realiseerida väljakuulutatud püüdlust olla ülemaailmse julgeoleku tagaja; tuletab sellega seoses meelde, et Lissaboni lepingu kohaselt on Euroopa Liidu lepingu artikli 42 lõikes 7 (nn vastastikuse kaitse klausel ehk vastastikuse abistamise klausel), ELi toimimise lepingu artiklis 222 (nn solidaarsusklausel) ja Euroopa Liidu lepingu artikli 42 lõikes 6 (alaline struktureeritud koostöö) ette nähtud institutsiooniline raamistik liikmesriikide ühisvastutuse võtmiseks liidu julgeoleku ja kaitse valdkonnas; tuletab meelde, et nimetatud vahendid alles ootavad rakendamist; avaldab eelkõige komisjonile ja Euroopa välisteenistusele tunnustust ühisettepaneku eest, milles käsitletakse solidaarsusklausli liidupoolse rakendamise korda, ning palub neil hinnata, mida tooks kaasa selle kohaldamine merel tekkivate või merendusvalaste vahendite või taristuga seotud probleemide lahendamiseks; nõuab tungivalt, et nõukogu kiidaks ettepaneku kiiresti heaks;
3. rõhutab, et ÜRO mereõiguse konventsioon sätestab õigusraamistiku kõigi ookeanidel ja meredel läbiviidavate tegevuste jaoks ning et seda võib kasutada suunisena merealaste vaidluste rahumeelseks lahendamiseks; kutsub seetõttu ELi ja liikmesriike üles rõhutama nimetatud konventsiooni universaalsust ja selle sätete ühetaolise ja järjepideva rakendamise vajalikkust;
4. tunnistab, et Euroopa Liidu käsutuses on Euroopa välisteenistuse ja Euroopa Komisjoni, finantsinstrumentide, arengukoostöö, humanitaarabi, kriisiohjamise, kaubanduskoostöö ja muude asjakohaste tegevusmehhanismide näol mõningad vahendid ja võimalused, et vastata üleilmse merejulgeolekuga seotud väljakutsetele ja vajadusele turvalise ja stabiilse keskkonna järele; märgib siiski, et suurem osa tehnilistest ja materiaalistest eelistest on liikmesriikide kätes ning et nende valmidus omavahelise koostöö parandamiseks on tulevase Euroopa merejulgeoleku jaoks ülitähtis;

Neljapäev, 12. september 2013

5. märgib siiski, et Euroopa meresõidu turvalisuse strateegia peab tagama ühtse ja tervikliku lähenemisviisi, milles keskendutakse konkreetsetele merel esinevatele ohtudele, riskidele, väljakutsetele ja võimalustele; märgib, et strateegia, põhinedes küll Euroopa väärtustel ja põhimõtetel, peab kujundama sünergiaid ja ühistegevusi, millesse kaasatakse kõik asjaomased nii tsiviil- kui ka sõjaväevaldkonna institutsioonid ja osapooled; märgib, et strateegia peaks aitama välja selgitada kõik võimalikud ohud, tavapärastest julgeolekuohtudest kuni loodusõnnetuste ja kliimamuutusega kaasnevate ohtudeni, samuti oluliste mereressursside kaitset, meretaristut ja kaubandusvooge mõjutavad ohud; märgib, et ühtlasi tuleks kindlaks teha konkreetsete vahendite ja võimaluste kogu väljakutsetega tegelemiseks, mis hõlmab luuretegevust, valve- ja patrullitegevust, otsingu- ja päästetöid, meretransporti, ELi ja teiste riikide kodanike evakueerimist kriisipiirkondadest, embargode kehtestamist ning ÜJKPst juhitud missioonide ja operatsioonide toetamist;

6. kutsub kõrget esindajat, komisjoni ja nõukogu üles töötama välja ELi meresõidu turvalisuse strateegia, mille keskmes on kõigi merejulgeoleku jaoks oluliste Euroopa osapoolte ja liikmesriikide kokkutoomine ja nende tegevuse koordineerimine; nõuab tungivalt, et komisjon ja asepresident ning kõrge esindaja pööraksid tähelepanu puudustele 2007. aasta integreeritud merenduspoliitikas, mis ei hõlma julgeoleku mõõdet, ning samuti Euroopa julgeolekustrateegias, mis ei ole suutnud tegeleda merejulgeoleku ohtude ja riskidega; on seisukohal, et EMSSi püüdluste, vahendite ja võimekuste tase peaks tuginema Euroopa julgeolekustrateegiale ja integreeritud merendusstrateegiale ning neid peaks määratlema vajadus toimida ülemaailmse julgeoleku tagajana, millega kindlustatakse üleilmselt tõkestamata meretranspordivood ja pääs maailmamerele; juhib tähelepanu asjaolule, et merejulgeoleku reguleerimine mõjutab lähi-, keskpikas ja pikas perspektiivis kõiki muid Euroopa jõukuse ja julgeoleku komponente;

7. kutsub liikmesriike üles aktiivselt abistama Euroopa välis teenistust ja komisjoni uue Euroopa meresõidu turvalisust käsitleva strateegia väljatöötamisel ja selles aktiivselt osalema, eesmärgiga tõhusalt ära kasutada kõiki nende erinevaid eeliseid ning samas tuvastada ja luua uusi võimsusi koondamise ja jagamise kaudu; on lisaks seisukohal, et nimetatud uus strateegia peaks ühendama ka sellised ühised kahe- või mitmepoolsed jõu loomise algatused nagu 2. novembril 2010 sõlmitud Prantsusmaa ja Ühendkuningriigi deklaratsioon;

8. toob esile asjaolu, et selline integreeritud lähenemine merendusvaldkonnale, mille puhul on ühendatud tsiviilmeetodid ja sõjalised vahendid ning mis hõlmab nii julgeoleku sise- kui ka välisaspekte, on mõnes liikmesriigis riigi tasandil juba kujunemas ja seda kohaldatakse teatavates liikmesriikides kahepoolselt, mistõttu see vajab liidu tasandil kindlustamist; rõhutab rolli, mis mereriikidel võib olla ja peaks olema positiivse piirkondliku merendusintegratsiooni kindlustajana; rõhutab, et piirkondlike merendusintegratsiooni algatuste tulemus võiks ja peaks olema oluliste mereväe vahendite ühiskasutus, et rahuldada ELi võimsusvajadused;

Võimalikud ohud

9. nendib, et üha tihenev mereliiklus ning avamere ja rannalähedaste tegevusvaldkondade arenemine panevad merejulgeoleku proovile, kuna seaduslike tegevuste eristamine ebaseaduslikest muutub üha keerulisemaks;

10. märgib, et EL seisab silmitsi tavapäraste ohtudega oma julgeolekule, eriti kuna uute merejõudude esilekerkimisest alates on muutunud tõenäolisemaks riikidevaheline rivaalitsemine merealade omandiõiguse pärast (vaidlused jurisdiktsiooni küsimustes, territoriaalsed nõudmised, süvamerepiirkondade uurimis- ja kasutuslitsentsid); märgib lisaks, et tärkava turumajandusega riigid on arendanud oma merejulgeolekualast suutlikkust (sõjalaevastikud, allveelaevad) ning samal ajal kalduvad nad rahvusvahelise mereõiguse põhimõtteid kahtluse alla seadma;

11. hoiatab oluliste loodus- ja maavarade ebaseadusliku kasutamise eest ELi liikmesriikide vetes või naabruses asuvatel meredel; märgib, et kontrollimatu võidujooks mere-, loodus- ja maavarade omandamiseks võib kahjustada mere ökosüsteemi ja sellega suurendada merel toimuva tegevuse keskkonnamõju; tuletab meelde, et mereressursside kasutamine võib viia ka merepiirkondade ebasoovitava militariseerimiseni; rõhutab siiski iga liikmesriigi õigust tegeleda oma mere loodusvarade uurimise ja kasutamisega, kui ta järgib rahvusvahelist õigust ja keskkonnanäeskirju;

Neljapäev, 12. september 2013

12. märgib, et ELil on julgeoleku ning kaubanduse ja loodusvarade kasutamise stabiilsuse tagamiseks vaja luua tugevaid partnerlusi kolmandate riikide ja piirkondlike organisatsioonidega; rõhutab asjaolu, et ÜJKP tugev merendusmõõde võimaldaks ELil vajaduse korral teutseda tõhusa rahvusvahelise vahendajana;

13. hoiatab, et riigid, kes ei soovi teha koostööd rahvusvahelise kogukonnaga ega pidada kinni rahvusvahelistest lepingutest ja normidest, kelle geograafiline asend võimaldab kaubateid blokeerida ja kes tehnoloogiliselt ja sõjaliselt suudavad seda teha, on praegusel ajal üks peamisi julgeolekuprobleeme; on seisukohal, et Euroopa välisteenistus ning kõrge esindaja ja komisjoni asepresident peaksid kõigi diplomaatiliste vahenditega püüdma kaasata neid riike dialoogi ja koostöösse;

14. märgib, et ehkki riikidevahelisi sõjalisi kokkupõrkeid ei saa täielikult välistada, tuleneb ELi otsene ja kaudne julgeolekurisk nüüdisajal peamiselt mittetavapärastest ohtudest, mille puhul kasutatakse ära raskused, mis on seotud seaduste jõustamisega mere- ja rannikualadel ning mis üldstatult tulenevad riikide äpardumisest ja nõrkusest või riigivõimu puudumisest;

15. märgib, et ELi merejulgeoleku üks peamisi ohtusid on kogu maailma meredel toimuv terroristlik tegevus, mis otseselt ohustab ELi tsiviil- ja sõjalaevu, sadama- ja energiarajatisi ning mille puhul rünnakud ja sissetungid maapealsetesse sihtmärkidesse lähtuvad merelt; märgib, et sellised tegutsejad on seotud organiseeritud kuritegelike võrgustikega, mille liikmed osalevad merel toimivas ebaseaduslikus tegevuses (salakaubavedu, inimkaubandus, ebaseaduslik sisseränne, uimastite ja relvadega kaubitsimine, mis hõlmab väike- ja kergrelvi ning massihävitusrelvade komponente); rõhutab, et selline ebaseaduslik tegevus teravdab poliitilisi ja humanitaarkriise, takistab sotsiaalset ja majandusarengut, demokraatia ja õigusriigi põhimõtete järgimist ja kütusega varustamist ning põhjustab rännet, inimeste riigisisest ümberasumist ja määratuid kannatusi;

16. on mures üha lisanduvate tõendite pärast selle kohta, et terroristlikud ja valitsusvälised tegutsejad omandavad merendusala, ka allveelaevu, radari- ja tuvastamistehnoloogiaid hõlmava kõrgvõimekuse, samuti on neil juurdepääs rahvusvahelise laevandusega seotud logilistele andmetele, mineerimisoskused ja vees kasutatavad improviseeritud lõhkeseadeldised, mis suurendab märgatavalt nende võimalikku ohtlikkust ja võimet kontrolli vältida ning viitab nende tegevuse laienemisele Euroopa läheduses, eriti mõlemal pool Atlandi ookeani lõunaosa;

17. on seisukohal, et lahendamata konfliktide jätkumine eri merepiirkondade läheduses (näiteks Lõuna-Kaukasus, Vahemere kaguosa või Jaapani meri) on üks peamisi üleilmse ebastabiilsuse allikaid, mis ohustab transporditeid ja energiatrasse, soodustab relvakaubandust ning lihtsustab valitsusväliste osapoolte, näiteks kuritegelike võrgustike ja terroristlike rakukete tegevust;

18. on endiselt mures piraatluse pärast Aafrika ida- ja läänerrannikul; juhib tähelepanu sellele, et piraatide rünnakud (relvastatud röövid, laevade ja meeskondade röövimine ja raha väljapressimine) takistavad oluliselt vaba juurdepääsu sealsetele meredele ja sealseid kaubandusvoogusid ning ohustavad seetõttu oluliselt rahvusvahelist kaubandust ja merejulgeolekut; juhib tähelepanu sellele, et piraatluse põhjus on tavaliselt juhtimise ja arengu puudumine asjaomastes rannikuriikides; loodab, et EL toetub ÜJKP operatsiooni EU NAVFOR Atalanta saavutustele, et piraatluse vastu võitlemiseks käivitada ÜJKP operatsioon ka mujal;

19. hoiatab probleemide eest, mida põhjustavad merel olulistes transiitliikluse punktides meresõiduohutuse jaoks piraatlus, rahvusvaheline terrorism ja organiseeritud kuritegevus üldiselt; rõhutab, et mõned üleilmse energiavarustuse seisukohast kõige olulisemad veeteed paiknevad geograafiliselt kõige ebastabiilsemates merepiirkondades, nagu see on Suessi kanal, Hormuze väina ja Malaka väina puhul, või on need veeteed sealtkaudu juurdepääsetavad;

20. märgib, et võitluses mittetavapäraste tegevuste vastu on vaja toetuda reale ÜJKP vahenditele, sealhulgas sõjalistele vahenditele, kuna sekkumised toimuvad sageli üliraskel maastikul ning osapoolte käsutuses on laias valikus ohtlikke relvi; väidab, et Aafrika Sarve piirkonnas toimuva ELi tegevuse mudeli põhjal, kus toimuvad operatsioonid EU NAVFOR Atalanta ja EUCAP NESTOR, peavad ÜJKP operatsioonidega kaasnema muud ELi-välistegevuse vahendid, mille eesmärk on tegeleda kriiside sotsiaalsete, majanduslike ja poliitiliste süvapõhjustega ja tagada asjaomaste piirkondade jätkusuutlik turvalisus;

Neljapäev, 12. september 2013

21. märgib, et ebaseaduslik ränne tõenäoliselt jätkub ning survestab ELi merepiire, eriti arvestades poliitilisi ja majanduslikke arenguid lõunapoolsetes naaberriikides ning eeldatavasti jätkuvat ebastabiilsust Põhja-Aafrikas, Saheli ja Aafrika Sarve piirkonnas ning Saharast lõunasse jäävas Aafrikas; tuleb siiski meelde, et rännet ei tohiks käsitada julgeolekuohuna, vaid pigem inimliku nähtusena, mille leevendamiseks on vaja põhjalikku juhtimisstrateegiat, mis ühitab piirkondliku, poliitilise ja diplomaatilise koostöö ning arengupoliitika piirkondlikesse partnerlustesse tehtavate investeeringutega; juhib tähelepanu asjaolule, et selle teostamiseks tuleb arendada merendusala võimekust ja rannavalvet, et ebaseaduslikel alustel maale püüdlejad sisserändajad avastada ja päästa;

22. tunnistab, et tihenev mereliiklus tõenäoliselt suurendab selliste katastroofide nagu naftareostuse ja muude keskkonnareostuse juhtumite, samuti mürgiste jäätmete vettejuhtimise ja tankerite ebaseadusliku punkerdamise esinemist; rõhutab, et EL peab edasi arendama strateegiat, mis lähtub varasemate merel toimunud ränkade keskkonnakatastroofidega kogemustest ning millega tagatakse kõigi ELi osapoolte, organite ja ametite ning liikmesriikide asutuste kooskõlastatud sekkumine, et tekitada vajalik sünergia ning tegutseda tulemuslikumalt ja solidaarselt;

Kriitilised merepiirkonnad*Vahemeri*

23. rõhutab asjaolu, et Vahemerega on seotud suur hulk probleeme, mis võivad ohustada ELi stabiilsust ja ELi vahetuid huve, arvestades eelkõige mõnes rannikuäärses riigis tõenäoliselt püsivate poliitiliste segaduste ning sotsiaalsete ja majanduslike raskustega; märgib, et selle tagajärjel levib ebaseaduslik tegevus (nt terrorism ja eri liiki ebaseaduslik äritsemine) mõjutab ELi merejulgeolekut, sealhulgas lõunasuunalise energiavarustuse kindlust; usub, et kiiresti on vaja investeerida piirkondlikku merenduskoostõesse, mis peab hõlmama Euroopa ja piirkondade tasandi koostööd, jälgimistegevust, järelevalvet, patrullimist ja rannavalvetegevust, mis omakorda nõuab sõjalaevastiku jõukasutuseks piisavaid vahendeid;

24. rõhutab, et Vahemere piirkonnas on olnud rida merepiirivaidlustega seotud piirkondlikke konflikte ning nõuab seepärast tungivalt, et EL teeks kõik endast oleneva konfliktisituatsioonide edasise eskaleerumise vältimiseks Vahemere piirkonnas, sest see võimendaks selliseid praegusi ohte nagu Süüria kodusõja tagajärjed ning selle mõju riigi enda ja naaberriikide merepiirkonnale, poliitiline ebastabiilsus ja valitsemisvõime puudumine Liibüas, Egiptuses ja Tuneesias ning selle kaudne mõju naaberriikidele Marokole ja Alžeeriale, kelle vahel on ikka veel lahkhelid Lääne-Sahara konflikti tõttu ning keda mõjutab otseselt konflikti eskaleerumine Malis ja Saheli piirkonnas; hoiatab ka ohu eest, mis tuleneb Vahemere piirkonna kriisikollete omavahelistest seostest ning ebastabiilsusest ja konfliktidest Lähis-Idas, Saheli piirkonnas, Aafrika Sarve piirkonnas, Lääne-Aafrikas ja Sahara-taguses Aafrikas;

25. märgib, et hiljutine maagaasivarude avastamine Vahemere idaosas on tekitanud uue geopoliitilise olukorra ja oluliselt suurendanud lahkhelide võimalusi, mis mõjutab vahetult ELi liikmesriikide õigustatud huve ja suveräänseid õigusi; väljendab muret Türgi, Venemaa, USA ja Iisraeli laevastike suurenenud kohalolu pärast Vahemerele; märgib ka Türgiga Egeuse merel tekkinud ja seni lahendamata lahkarvamuste mõju ning Kreeka ja Küprose avamere süsivesinikuvarude kasutamise kavade tulenevat pingete kasvu; nõuab seepärast ELilt tungivalt oma seisukoha maksma panemist, et vältida Vahemere loodusvarude kasutamise seotud konflikte ja nendest tulenevaid julgeolekuriske ELi selles piirkonna liikmesriikidele, mis võib omakorda mõjutada kogu ELi;

Läänemeri

26. leiab, et kui Venemaa merealad välja arvata, on Läänemeri ELi sisemeri ja paljudele rannikuriikidele oluline liiklustrass; Läänemere piirkonna stabiilsus ja mereliikluse häireteta toimimine sõltub ELi liikmesriikide vaheliste ning ELi ja Venemaa vaheliste huvide kokkusobitamisest; märgib, et Läänemere piirkonna poliitiline stabiilsus on seotud selliste küsimustega nagu rannikuriikide vähemuskeelte seisundi kaitsmine, energiatransport, tihe kaubalaevaliiklus, võimalikud õnnetused naftatankeritega ning kalavarude ja keskkonna saastamine; lisaks on Läänemere mereohutuse probleemideks

Neljapäev, 12. september 2013

Teise maailmasõja käigus merre uputatud keemiarelvad, vananenud tuumaelektrijaamad rannikualal, võimalikud terroriaktid energiatranspordi vastu ning võimalikud illegaalsed relvaveod Läänemere sadamate kaudu;

Must meri

27. on seisukohal, et Must meri on praegu geostrateegiliselt üks olulisemaid ELiga piirnevaid merepiirkondi, seda vajaduse pärast tagada ELi energiapuudete ja mitmekesistada tema energiatarveid; märgib, et piirkonnas on keskmises ja pikaajalises perspektiivis suur riskipotentsiaal, arvestades selle strateegilist tähtsust olulise kaubaveotee ja energiatrassi ning lähedust lahendamata konfliktide ebastabiilsetele piirkondadele, mille näiteks on konflikt Abhaasia ja Lõuna-Osseetiaga vaidlusaluste territooriumide üle ning sellega seotud konflikt Moskva ja Tbilisi vahel; rõhutab, et kuna mitme ELi liikmesriigi energiapuudete sõltub suurel määral läbi ja ümber Musta mere kulgevate gaasi- ja naftajuhtmete puudusest, on EL strateegiliselt huvitatud lahendamata konfliktide eskaleerumise ärahoidmisest ja neile pikaajaliste lahenduste leidmisest; märgib, et selle eesmärgi täitmiseks võib ELil tekkida vajadus mobiliseerida Euroopa merejõud;

28. tuletab meelde oma 20. jaanuari 2011. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu Musta mere strateegia kohta⁽¹⁾ ning kordab, et EL peab Musta mere julgeolekukeskkonna kujundamisel aktiivsemalt tegutsema; kutsub komisjoni ja Euroopa välisministrite üles koostama Musta mere piirkonna strateegiat, milles käsitletakse tulemuslikult merejulgeoleku ja -ohutuse probleeme;

29. juhib tähelepanu vajadusele süvendada strateegiliste partneritega konfliktide vältimise ja lahendamise teemalist dialoogi, kuid seejuures rõhutab, et tähtis on osaleda ka sellistes mitmepoolsetes piirkondlikes algatustes nagu Musta mere sünergia, astumaks vastu niisugustele ohtudele nagu inim-, narko- ja relvakaubandusega tegelevad kuritegelikud võrgustikud või ebaseadusliku kalapüügi ja keskkonnaseisundi halvenemise probleemidele;

Atlandi ookean ja Lääne-Aafrika

30. märgib, et Atlandi ookean on Euroopa elutähtis kaubatee; tunneb muret, et Atlandi ookean ja eelkõige Kariibi mere piirkond on mereteede, mille kaudu toimub Lõuna-Ameerikast pärit uimastite transiit; tunneb muret selle pärast, et lähikümnendite majanduslik areng, eelkõige seoses Panama kanali laiendamisega, võib soodustada kuritegevuse kasvu selles piirkonnas;

31. on seisukohal, et täna lähtub osa kõige suurematest Euroopat ähvardavatest ohtudest Lääne-Aafrika rannikult ja eriti Guinea lahelt; on sügavalt mures Lääne-Aafrika rannikupiirkonnas kuritegevuse, uimasti-, inim- ja relvakaubanduse leviku tõttu kujunevate tõsiste probleemide pärast; samal ajal muutuvad Guinea lahe äärsed riigid üha rohkem Nigeeria Boko Harami sarnaste piirkondlike terrorismivõrgustike tegevuspiirkonnaks, kes laiendavad tegevust ka naaberriikidesse ning on seotud selliste ülemaailmse haardega võrgustikega nagu Al-Qaeda Magribi haru, nagu on ilmekalt näidanud Mali kriis;

32. märgib murega, et Guinea lahe äärsed riigid on jätkuvalt poliitiliselt ebastabiilsed, mõned neist ka riigina läbikukkunud, nagu näiteks Ladina-Ameerikast Euroopasse suunatud uimastikaubanduse platvormiks muutunud Guinea-Bissau;

33. märgib, et kõnealune piirkond on ühtlasi oluline energiaallikas, sest Guinea lahe äärsete riikide arvele langeb täna 13 % nafta ja 6 % gaasi impordist ELi, kusjuures Nigeeriast pärineb 5,8 % ELi imporditava nafta kogumahust; eeldab, et seoses hiljutise nafta- ja gaasivarude avastamisega avamerel hakkab piirkonna tähtsus suurenema; on seepärast mures, et konkurents avamere loodusvarade kasutamisel võib kaasa tuua edasisi konflikte ja kuritegevuse suurenemist;

⁽¹⁾ ELT C 136 E, 11.5.2012, lk 81.

Neljapäev, 12. september 2013

34. juhib tähelepanu asjaolule, et ebastabiilsus, terrorism ja kuritegevus Lääne-Aafrika rannikul on tihedalt seotud kogu Saheli piirkonna ebastabiilsusega; nõuab seepärast tungivalt, et EL integreeriks ÜJKP tsiviilmissiooni EUCAP SAHEL Niger raames Saheli piirkonnas tehtavad terrorismivastased jõupingutused piirkondlikku ja terviklikku strateegiasse, mille eesmärk on võidelda Lääne-Aafrika rannikul ja eriti Guinea lahel merelt lähtuvate ohtudega; kutsub sellega seoses ELi üles tagama kooskõla kahe piirkonnas toimuva ÜJKP missiooni (EUCAP Sahel Niger ja EUTM Mali) ning maismaal ja merel tehtavate jõupingutuste vahel, et võidelda terrorismi ja muu organiseeritud kuritegevusega piirkonnas;

35. väljendab heameelt Guinea lahe olulisi mereteid käsitlevat programmi (CRIMGO) juhtiva komisjoni teate üle, milles keskendutakse Guinea lahe turvalisuse suurendamisele ning räägitakse selle saavutamiseks vajalikust rannavalve koolitamisest ja stabiliseerimisvahendi rahastatava seitsme Lääne-Aafrika rannikuriigi asutuste vahelise teabevõrgustiku loomisest; nõuab CRIMGO kiiret rakendamist Lääne-Aafrika rannikupiirkonnas; nõuab samuti konkreetsete koostöömehhanismide loomist, et siduda kõnealune komisjoni rahastatav programm ning ÜJKP missioonid EUCAP Sahel Niger ja EUTM Mali, mille kohustused on lahutamatu seotud Lääne-Aafrika rannikupiirkonna ebastabiilsuse põhjustega;

36. rõhutab, et ELi tegevuse tulemuslikkust Guinea lahel tuleb suurendada; soovib spetsiaalselt tekitada sünergiat, et luua lisandväärtust olemasolevatele ELi vahenditele ja struktuuridele, näiteks Euroopa Meresõiduohutuse Ametile;

37. kutsub asepresidenti ja kõrget esindajat üles kaardistama ELi liikmesriikide ja AKV partnerite strateegilistes asukohtades paiknevaid rajatisi (näiteks Lajesi lennuväebaas Portugali Assooridel ja Roheneemesaared), mida saaks kasutada Atlandi-ülest koostööd USA, Kanada, Brasiilia ja teiste Ladina-Ameerika riikidega ning ELi ja Aafrika Liidu koostööd hõlmava kolmepoolse partnerluse raames mere- ja lennuväe erioperatsioonide korraldamiseks, et võidelda ebaseadusliku tegevuse leviku, piraatluse ja organiseeritud kuritegevusega Guinea lahel ja Atlandi ookeani lõunaosas laiemalt;

Adeni laht ja India ookeani lääneosa

38. juhib tähelepanu asjaolule, et piraatluse tõttu on Adeni laht täna üks kõige ohtlikumaid merepiirkondi maailmas; tuleb meelde, et piraatlus on organiseeritud kuritegevuse vorm, mis nõuab kompleksset ja terviklikku erilähendamist piraatluse ning sotsiaalse, poliitilise ja majandusliku juhtimise vaheliste põhjuslike seoste käsitlemisel, nagu ilmneb eriti selgelt Aafrika Sarve ja Somaalia puhul; märgib, et lunaraha liikumise jälgimine, kuritegelike võrgustike lammutamine ja kuritegude toimepanijate vastutusele võtmine on piraatlusvastases võitluses samuti äärmiselt olulised ning need võivad õnnestuda üksnes liikmesriikide asutuste, Europoli ja Interpoli koostöö tulemusel; märgib, et siin on ka väga selge seos julgeolekualase välispoliitika ja riiklike seaduste jõustamise vahel;

39. väljendab rahulolu ÜJKP tsiviilmissiooni EUCAP Nestor ellukutsumise üle, mis on kavandatud suutlikkuse suurendamiseks merejulgeoleku tagamisel Aafrika Sarve piirkonnas ja India ookeani lääneosas ning mille eesmärk on panustada kohapeal kestvamalt operatsiooni EU NAVFOR Atalanta eesmärkide saavutamisse;

40. toob esile hiljuti India ookeani lääneosas piraatide rünnakute ohjamisel ning ÜJKP usaldusväarsuse suurendamisel saavutatud EU NAVFOR Atalanta edu, mis peab olema pöördumatu; märgib, et operatsioon Atalanta on ÜJKP raames esimene mereväemissioon ning see peaks olema eeskujuks ÜJKP merendusmõtme edasisel arendamisel ja rakendamisel seniseid õnnestumisi, puudujääke ja õppetunde arvesse võttes; tervitab ELi positiivset rolli NAVFOR Atalanta SHADE (Shared Awareness and De-confliction) mehhanismis, mille puhul edendatakse koordineerimist selles piirkonnas tegutsevate riikidevaheliste, riiklike ja piirkondlike merejõudude vahel ja eelkõige koostööd NATO operatsiooniga Ocean Shield; on rahul ka muude ELi osalejate, näiteks ELi Satelliidikeskuse ja Euroopa Meresõiduohutuse Ameti ning kolmandate osapoolte vahelise hea koostööga, eriti laevade satelliidifotode tõlgendamisel, isegi kui selliseks koostööks ametlik alus puudub; palub

Neljapäev, 12. september 2013

ELil sarnaselt Atalanta, Euroopa Meresõiduohutuse Ameti ja ELi Satelliidikeskuse vahel välja kujunenud sidemetele ametlikustada olemasolevate ELi vahendite ja organite ühenduslülid, et vältida ülesannete, ressursside ja oskusteabe dubleerimist ning kasutada ära sünergiast sündivad eelised;

41. rõhutab, et konkreetsel juhul Aafrika Sarve strateegilisest raamstrateegiast tulenev tervikliku lähenemisviisi põhimõte on ilmne kolme piirkonnas käimasoleva ÜJKP missiooni (EU NAVFOR Atalanta, ELi koolitusmissioon Somaalias ja EU CAP Nestor) koostoimes, mida toetavad poliitilised kohustused ja arengupoliitika; kiidab heaks ELi operatsioonide keskuse loomise nimetatud missioonide vahelise koostöö hõlbustamiseks ja sünergia tugevdamiseks, mis on oluline samm ÜJKP edasiarendamisel; juhib tähelepanu asjaolule, et toodud näide vastastikusest täiendavusest ja kooskõlastamisest peaks inspireerima võtma edaspidi samasuguseid meetmeid olukordades, kus mitmetahuliste probleemide lahendamiseks käivitatakse ÜJKP raames missioonid või operatsioonid; märgib, et alalise sõjaliste operatsioonide planeerimise ja läbiviimise teenistuse loomine võiks veelgi edendada mis tahes merekomponendi integreerimist ÜJKP missioonidesse ja operatsioonidesse;

42. suhtub tunnustavalt laevandusettevõtete laevade pardal rakendatavasse kaitsemeetmesse, toetab merendussektori hiljutisi nõudmisi erasektori mereturvaettevõtete reguleerimiseks ning palub Rahvusvahelisel Mereorganisatsioonil, lipuriikidel ja merendussektoril teha koostööd tegevussuuniste koostamiseks, millega kehtestatakse selged, järjepidevad ja jõustatavad rahvusvaheliselt kokku lepitud nõuded erasektori relvastatud turvatöötajate kasutamiseks laevadel, ning nõuab, et erasektori mereturvaettevõtted tegutseksid neid nõudeid rangelt järgides;

Arktika piirkond

43. rõhutab, et Arktika laevateede avamine on kliimamuutuse vahetu tagajärg, ning toob esile asjaolu, et EL peaks ennekõike ise panustama selle piirkonna ning sealsete õrnade ja oluliste keskkonnaväärtuste hoidmisesse ja kaitsmisesse ning samal ajal tagama Arktika loodusvarade kasutamise säästvalt ja kohalikke elanikke arvestavalt; toonitab piirkonnas üldise stabiilsuse ja rahu tähtsust; rõhutab seepärast, et kõnealuses piirkonnas on vaja rakendada ühtset koordineeritud ELi poliitikat, milles on selgelt määratletud nii ELi prioriteedid kui ka potentsiaalsed probleemid ja strateegia; toonitab asjaolu, et lisaks Rootsi, Soome ja Taani huvile Arktika piirkonna vastu muudaks liitu suuremal määral Arktika rannikualaks ka Islandi ühinemine ELiga, ning rõhutab vajadust kooskõlastada veelgi enam ELi tasandil Arktika piirkonda käsitlevat poliitikat; tervitab sellega seoses eelnimetatud ühisteatist „Euroopa Liidu Arktika-poliitika arendamine: alates 2008. aastast tehtud edusammud ja järgmised meetmed” ning kordab, et vaja on poliitilist dialoogi kõigi selle piirkonna partnerite, sealhulgas ka Venemaaga;

44. rõhutab arktiliste mereväilade kaudu kulgevate uute kaubateede tähtsust ka ELi ja selle liikmesriikide majandusele; rõhutab, et EL ja tema liikmesriigid peaksid aktiivselt toetama merevabadust ja rahvusvaheliste veeteede vaba läbimise õigust; rõhutab, et pikalt väldanud territoriaalsed vaidlused Arktika piirkonna riikide vahel tuleks lahendada rahumeelselt ning nõuab ELi suuremat kaasatust piirkonnas ning hinnangut selle kohta, milliseid võimeid ja vahendeid võiks vaja minna konfliktide lahendamiseks selles piirkonnas; rõhutab vajadust vältida igal juhul Arktika militariseerimist; palub komisjonil esitada ettepanekud selle kohta, kuidas Galileo projekt saaks toetada ELi Arktika-poliitikat ning kuidas seda arendada selliselt, et võimaldada Arktika vetes ohutumat laevatamist, investeerides eelkõige Kirdeväila ohutusse ja läbitavusse;

Vaikne ookean

45. rõhutab, kui tähtis on maailma jaoks Vaikne ookean ja eelkõige Lõuna-Hiina meri, mida läbib kolmandik maailma kaubandusmahtudest; tunneb muret pingete eskaleerumise pärast ning kutsub seetõttu kõiki osapooli tungivalt üles hoiduma ühepoolsest poliitilisest ja sõjalisest tegevusest, pehmemdama oma avalduste tooni ning lahendama oma vastuolulised territoriaalsed nõudmised Lõuna-Hiina merel rahvusvahelise vahendustegevuse abil vastavalt rahvusvahelisele õigusele ja eelkõige ÜRO mereõiguse konventsioonile, et tagada piirkonnas stabiilsus ning meresõidu vabadus ja ohutus Lõuna-Hiina merel;

46. on seisukohal, et võimalikud viisid Lõuna- ja Ida-Hiina mere piirkonnas esinevate pingete rahumeelseks lahendamiseks on läbirääkimised kõnealuste merepiirkondade rahumeelse kasutamise toimumisjuhendite üle ja nende ühine rakendamine, sealhulgas turvaliste kaubateede ja püügikvootide kehtestamine või nende piirkondade eraldamine maavarade uurimiseks;

Neljapäev, 12. september 2013

47. palub asepresidendil ja kõrgel esindajal välja selgitada rahu ja julgeolekut ähvardavad ohud, juhul kui Ida- ja Lõuna-Hiina merel peaksid süvenema pinged ja relvakonfliktid;

48. märgib, et teavad riigid, eriti Austraalia, on juba Vaiksel ookeanil poliitiliselt väga aktiivsed ning et EL peaks toetuma kahepoolsele ja mitmepoolsele koostööle julgeoleku ja ohutuse tagamiseks selles piirkonnas;

49. rõhutab ilmselt 2014. aastal lõpule viidava Panama kanali laiendamise tähtsust merenduse geostrateegilise tasakaalu muutumise seisukohast ja ebatavalisi võimalusi, mis sellega ELi ja liikmesriikide jaoks avanevad; hoiatab, et liikmesriikide merelaevandus- ja sadamataristuid tuleks ette valmistada merekaubanduse prognoositavaks kasvuks ning sellega kaasnevateks julgeoleku- ja ohutusriskideks, mis tulenevad muu hulgas kuritegevusest ja kasvavast survest keskkonnale; rõhutab, et sellest Vaikse ja Atlandi ookeani vahelisest ühendusest võib saada oluline alternatiivne läänesuunaline mereteede Aasiast Euroopasse ja vastupidi;

Olemasolevad vahendid ja võimete arendamine

50. on kindlalt veendunud, et finants- ja majanduskriis tuleks näha võimalust rakendada ühiskasutust käsitlevat algatust merendusala võimete suurendamiseks tõsieuroopalikul viisil, kasutades eelkõige ära algatust LeaderSHIP 2020 ning soodustades laevaehitus- ja -remondisektori ja sellega seotud sektorite ettevõtjate võrgustike loomist, mis võib aidata säilitada usutatavat sõjalist võimekust ning on ainus võimalus tagada Euroopa suutlikkus ja valmidus tulla toime nii tema merealad kui ka merejõude mõjutavate ülemaailmsete julgeolekuprobleemidega;

51. peab siiski kahetsusväärseks, et ELi liikmesriigid on teinud finantskriisist ja majanduslangusest tingituna kaitseelarvetes suuri kärpeid, mis on enamasti ELi tasandil kooskõlastamata ja Euroopa julgeolekustrateegiat eiravad, ning millel võivad olla tõsised tagajärjed liidu suutlikkusele ja valmidusele tulla toime merel ja mujal esinevate julgeolekuprobleemidega ja täita rahvusvahelisi kohustusi ning mis vähendab ELi rolli üleilmse julgeoleku tagajana;

52. rõhutab, et liikmesriikide tegevuse paremale kooskõlastamisele, arukamatele kaitsekulutustele ja suuremale mastaabisäästule suunatud ELi ühiskasutust käsitlevalt algatuselt alles oodatakse tulemusi, sealhulgas merejulgeoleku tagamise suutlikkuse osas;

53. tunnustab Euroopa Kaitseagentuuri tööd vundamendi loomisel ühiskasutust käsitleva algatuse eesmärkide täitmiseks mereväe väljaõppe ja logistika alaste nõuete ja projektide ühtlustamise kaudu; kiidab heaks eksperdirühma (Wise Pen Team) 2012. aasta uurimuse merendusala nõuete ja võimete kohta; Euroopa Kaitseagentuuri volitusi ja oskusteavet silmas pidades nõuab tungivalt, et liikmesriigid kasutaksid kaitse-eelarve kärpimise vajaduse tekkides agentuuri nõustamist ja tehnilist abi, et mitte kahjustada kogu ELi strateegilise võimekuse arendamist, mille raames tuleb kooskõlastatult tegeleda mahajäämuste ja puudujääkidega; julgustab liikmesriike tegema Euroopa Kaitseagentuuriga koostööd, et kaardistada võimekustarvidus ning eelkõige vajalik tsiviil-, sõjaline ja kahese kasutusega suutlikkus merendusvaldkonnas; nõuab tungivalt, et asepresident ja kõrge esindaja selgitaks Euroopa Kaitseagentuuri ja merendus- ja kalandusajade peadirektoraadi kaasabil välja kõik mereväe ja merenduse valdkonna vahendid, mis on 2012. aastal merendusvõimekuse ja -nõueteiga kooskõlas ning mille ELi liikmesriigid võivad rahaliste ja majanduslike piirangute tõttu kaotada, ning uuriks võimalusi nende säilitamiseks ja kasutamiseks ELi integreeritud merenduspoliitika ja tulevase ELi meresõidu turvalisuse strateegia raames;

54. tuletab meelde, et tänapäeva maailma keerukaid julgeolekuprobleeme arvestades vajatakse ÜJKP rakendamisel kahese kasutusega suutlikkust; rõhutab, et praegune kriis Saheli ja Aafrika Sarve piirkonnas on näidanud vajadust tervikliku lähenemisviisi järele, kus ühelt poolt kasutatakse kogu tsiviil- ja sõjaväelist arsenalit ning teiselt poolt kahese kasutusega seadmeid ja suutlikkust, sealhulgas Euroopa mereväe võimeid ja tsiviil- ja sõjalaevade ehituse võimsusi, mis tagavad laevade ohutuse ja vastupidavuse; kutsub liikmesriike üles tegema koostööd asjaomaste ELi organite ja ametitega, eriti komisjoni,

Neljapäev, 12. september 2013

Euroopa Kaitseagentuuri ja Euroopa Kosmoseagentuuriga, et püüda leida ELi rahastamist kahese kasutusega suutlikkuse arendamiseks, mille abil kaotada võimete puudujäägid riiklikul, piirkondlikul ja liidu tasandil; tuletab meelde Galileo programmi kahese kasutuse potentsiaali ning selle väärtust ÜJKP operatsioonide läbiviimisel ja tõhustamisel eelkõige merel; rõhutab siiski, et võimete arendamisel tuleks eelistada tõhususe ja läbipaistvuse suurendamist ning mitmepoolseid käsitusi;

55. tuletab meelde, et kaitse-, laevaehitus- ja seadmete tootmise võimekuse alal tuleb tugevdada ELi-põhist ja ELi rahastatavat tehnoloogiabaasi; tuletab praegust majandus- ja finantskriisi arvestades meelde, et võimeka ja jätkusuutliku Euroopa kaitsetööstuse tekkimine ja selle toetamine tähendab töökohtade loomist ja majanduskasvu; nõuab paremal tasemel dialoogi tööstusvaldkonna sidusrühmadega, sest merejõudude väljaarendamine eeldab aastatepikkust pühendumust; rõhutab, et Euroopa talitlusliku ühilduvuse tagamiseks merendus- ja mereväesuutlikkuse alal tuleb ELi liikmesriikidel ja tööstusharul ratsionaliseerida ja ühtlustada standardid, sealhulgas sidesüsteemid ja -tehnoloogia;

56. usub, et Euroopa Kaitseagentuuri mereseirevõrgustiku moodustamine on üks sellistest uuendustest, mis annab ÜJKP merendusmõõtme arendamisele lisandväärtust; nõuab tungivalt, et tehtaks kindlaks asjakohased koostöövaldkonnad Euroopa Kaitseagentuuri mereseirevõrgustiku ja muude mereseirega tegelevate ELi projektide vahel, nagu näiteks Copernicuse ehk Maa seire Euroopa programm (endine GMES – ülemaailmne keskkonna- ja turvaseire), merendus- ja turvateenuste projektid või Euroopa Meresõiduohutuse Ameti töö mereseire alal;

57. on seisukohal, et Euroopa Meresõiduohutuse Ameti, Euroopa Kaitseagentuuri ja programmi Copernicus töö võib kaasa aidata ÜJKP merendusmõõtme rakendamisele ning et selline töötulemuste kasutamine tuleks ametlikustada; rõhutab, et nimetatud asutuste käsutuses olev oskusteave annab neile suurepärased võimalused pakkuda käimasolevatele ÜJKP missioonidele teenuseid ja tuge sellistes valdkondades nagu järelevalve, patrullimistegevus või satelliitteabe kogumine, uurimine ja levitamine, võttes eeskujuks Euroopa Meresõiduohutuse Ameti ja operatsiooni EU NAVFOR Atalanta vahel kujunenud, olgugi mitteametliku partnerluse;

58. nõuab tõelise Euroopa rannavalve funktsiooni loomist, mis põhineks Frontexi ja Euroopa patrullvõrgustiku senistel kogemustel, mille võimekused tuleksid eri valitsusasutustelt ja üksustelt ning mis tegutseks justiits- ja siseküsimuste valdkonna kohtupraktikast tulenevas õigussüsteemis, eesmärgiga kaitsta ELi piire, Euroopa kodanikke ning liidu rannikuvetes ohtu sattunud inimeste elu;

59. tunnustab ühise teabejagamiskeskonna loomisel tehtud tööd mõjusa Euroopa mereseiresuutlikkuse saavutamiseks; kutsub seepärast ELi üles investeerima otstarbekalt ühise teabejagamiskeskonna edasisse arendamisse, toetudes selliste projektide nagu MARSUNO, BluemassMed ja EUROSUR käigus saadud kogemustele, et olla valmis tuvastama merendusprobleeme ELi liikmesriikide vetes või ELi naabruses, neid jälgima ja neile reageerima;

60. nõuab merejulgeoleku küsimustes suuremat strateegilist kooskõlastamist ELi ja NATO vahel, arvestades, et nende kahe organisatsiooni liikmetel on üks ja sama merevägi; on seisukohal, et tulevane Euroopa meresõidu turvalisuse strateegia peaks olema NATO strateegiast sõltumatu, kuid seda täiendav, ning aitama sellisena tegeleda võimalikult paljude eespool nimetatud probleemidega, tagades samal ajal piiratud merendusvahendite optimaalse kasutamise; väljendab rahulolu heade tulemuste üle, mida on andnud kahe organisatsiooni jaoks ühine operatsioonide peakorter Northwoodis; on veendunud, et EL peaks keskenduma selgele lisandväärtusele, mis tuleneb mitmetahuliste probleemide lahendamise komplekssest käsitusest, nagu seda on näidanud Atalanta tõhusa piraatlusvastase võitluse diplomaatilised, finants- ja õigusalsed järelemeetmed; kutsub üles veelgi parandama teabevahetust NATO ja ELi vahel ning tõhustama koostööd teiste rahvusvaheliste osapooltega;

Neljapäev, 12. september 2013

61. peab kahetsusväärseks asjaolu, et tänaseni püsib dubleerimine, kattumine, ressursside raiskamine ja võimuvõitlus merejulgeoleku valdkonnas tegutsevate ELi organite ja ametite vahel; nõuab tungivalt, et EL uuriks lisavõimalusi mitmete ELi organite ja osalejate funktsioonide, teadmiste, seadmete ja ressursside tarbetust kattumisest põhjustatud haldus- ja finantskoormuse vähendamiseks, nii et asepresident ja kõrge esindaja saaks oma koordineerija rolli täita;

62. nõuab sellest tulenevalt koordineerimis- ja ühendamismeetmete integreerimist ELi meresõidu turvalisuse strateegiasse, mis peaks sisaldama selgeid suuniseid valdkondliku koostöö tegemiseks komisjoni peadirektooraatide vahel, hõlmates merendus- ja kalandusajade peadirektooraati, siseasjade peadirektooraati, õigusküsimuste peadirektooraati, ettevõtluse ja tööstuse peadirektooraati, liikuvuse ja transpordi peadirektooraati, maksunduse ja tolliliidu peadirektooraati, teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektooraati ning arengu ja koostöö peadirektooraati, samuti Euroopa välis teenistust ja välispoliitika vahendite talitust; on arvamisel, et sama tuleks teha Euroopa Kaitseagentuuri, Euroopa Meresõiduohutuse Ameti, ELi Satelliidikeskuse, Europoli, Frontexi, Euroopa Liidu sõjalise staabi, kriisiohjamise ja planeerimise direktoraadi, Euroopa Liidu luureandmete analüüsi keskuse ning liikmesriikide asjaomaste asutuste vahelise koostöö puhul;

63. kiidab heaks Euroopa mereväeülemate foorumi (CHENS) tegevuse vastastikuse mõistmise süvendamisel Euroopa merevägede vahel ning vastastikust huvi pakkuvate küsimuste käsitlemisel; nõuab Euroopa mereväeülemate foorumi aastakoosolekute ja selle eritöörühmade tulemuste arvessevõtmist ELi meresõidu turvalisuse strateegias ning selle rakendamisel ÜJKP tasandil, et toetada edasist koostööd ja tagada käsituse integreeritus ja tulemuslikkus;

64. kutsub 2013. aasta detsembris julgeolekuküsimusi arutama kogunevat Euroopa Ülemkogu üles võtma vastu ELi meresõidu turvalisuse strateegia, mis sisaldab käesolevas raportis esitatud Euroopa Parlamendi seisukohti; tuletab liikmesriikidele meelde, et tänane maailm ning eriti selle probleemid ja ohud nõuavad järjekindlat, sidusat ja veenvat tegutsemist, et kaitsta 500 miljonit ELi kodanikku; tuletab meelde, et need väljakutsed eeldavad kogu maailmas rahu ja julgeoleku kaitsmisele ja edendamisele tuginevat ELi välispoliitikat;

o

o o

65. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Ülemkogu eesistujale, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ja komisjoni asepresidendile, nõukogule, komisjonile, ELi liikmesriikide parlamentidele, NATO peasekretärile ja NATO parlamentaarse assamblee presidendile.

P7_TA(2013)0381

ELi sõjalised struktuurid: hetkeolukord ja tulevikuväljavaated

Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon Euroopa Liidu sõjaliste struktuuride olukorra ja tulevikuväljavaadete kohta (2012/2319(INI))

(2016/C 093/21)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu V jaotist,

— võttes arvesse 13. ja 14. detsembril 2012 toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumise järeldusi,

Neljapäev, 12. september 2013

- võttes arvesse nõukogu 19. novembril 2012 avaldatud järeldusi sõjalise võimekuse arendamise kohta,
- võttes arvesse 17. ja 18. juunil 2004 toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel kinnitatud peaesmärki 2010. aastaks,
- võttes arvesse Lissaboni lepingu vastastikuse kaitse ja solidaarsuse klauslit, milles on sätestatud liikmesriikide kohustus üksteist aidata, kui kedagi neist tabab loodusõnnetus, terrorirünnak või relvastatud rünnak,
- võttes arvesse Euroopa julgeolekustrateegiat, mille Euroopa Ülemkogu võttis vastu 12. detsembril 2003. aastal, ja selle rakendamist käsitlevat aruannet, mis kiideti heaks 11. ja 12. detsembril 2008 toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel,
- võttes arvesse nõukogu 19. detsembri 2011. aasta otsust 2011/871/ÜVJP, millega luuakse mehhanism Euroopa Liidu sõjalise või kaitsepoliitilise tähendusega operatsioonide ühiste kulude rahastamise haldamiseks (Athena)⁽¹⁾,
- võttes arvesse nõukogu 12. juuli 2011. aasta otsust 2011/411/ÜVJP, milles määratakse kindlaks Euroopa Kaitseagentuuri põhikiri, asukoht ja töökord ning tunnistatakse kehtetuks ühine seisukoht 2004/551/ÜVJP⁽²⁾,
- võttes arvesse välisasjade nõukogu 23. aprilli 2013. aasta kohtumisel toimunud kaitseministrite arutelu Euroopa Ülemkogu 2013. aasta detsembrikuuks kavandatud kaitseteemalise kohtumise ettevalmistuste üle,
- võttes arvesse oma 22. novembri 2012. aasta resolutsiooni ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika rakendamise kohta⁽³⁾, 22. novembri 2012. aasta resolutsiooni ELi vastastikuse kaitse klausli ja solidaarsusklausli poliitilise ja operatiivse mõõtme kohta⁽⁴⁾, 12. septembri 2012. aasta resolutsiooni, milles käsitletakse nõukogu aastaaruannet Euroopa Parlamendile ühise välis- ja julgeolekupoliitika kohta⁽⁵⁾, ja 14. detsembri 2011. aasta resolutsiooni finantskriisi mõju kohta ELi liikmesriikide kaitsektorile⁽⁶⁾,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
- võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A7-0205/2013),

Üldised kaalutlused

1. märgib, et ELi ebapiisav võime õigeaegselt ja tõhusalt reageerida rahvusvahelistele kriisidele on üha pakilisem probleem – hoolimata sellest, et liit on ÜRO põhikirja põhimõtteid järgides juba pikka aega aktiivselt välja astunud rahu säilitamise, inimõiguste kaitse, konfliktide ärahoidmise ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamise eest; rõhutab, et ELi ja tema liikmesriikide huvides on järjekindlalt tegutseda julgeoleku tagajana mitte üksnes Euroopa piires, vaid ka kogu ülejäänud maailmas ja eriti Euroopa enda naabruses;

2. kinnitab veel kord oma kindlat poolehoidu kriisiohjamise terviklikule käsitusele, mille puhul ühitatakse erinevad diplomaatilised, majanduslikud, arenduslikud ja viimase võimalusena sõjalised vahendid, nagu rõhutatakse eelkõige Euroopa Parlamendi resolutsioonides iga-aastaste liidu ühist välis- ja julgeolekupoliitikat (ÜVJP) ning ühist julgeoleku- ja kaitsepoliitikat (ÜJKP) käsitlevate aruannete kohta; rõhutab, et sõjalised struktuurid ja sõjaline võimekus kujutavad endast selle tervikliku käsituse koostisosa, toetades ELi võimet reageerida ohtudele, konfliktidele ja kriisidele, ka humanitaarkriisidele, juhul kui kõik muud moodused ei anna tulemusi;

⁽¹⁾ ELT L 343, 23.12.2011, lk 35.

⁽²⁾ ELT L 183, 13.7.2011, lk 16.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0455.

⁽⁴⁾ ELT C 168 E, 14.6.2013, lk 9.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0334.

⁽⁶⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0574.

Neljapäev, 12. september 2013

3. märgib kahetsusega, et hiljutised sõjaväelised operatsioonid Liibüas ja Malis näitasid, et tõeliselt ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika väljakujundamisel ei ole edu saavutatud, ning rõhutab parema koostöö ja kooskõlastamise vajadust Euroopa tasandil, kui tahame, et ELi maailmas tõhusa ja usaldusväärse partnerina tõsiselt võetaks;
4. tuletab meelde, et aluslepingus nõutakse ELilt järkjärgulist liidu ühise kaitsepoliitika kujundamist, mis võib viia ühiskaitseni; tuletab meelde ka liikmesriikide kohustusi, mis tulenevad vastastikuse kaitse klauslist;
5. väljendab veel kord tõsist muret riikide kaitse-eelarvete jätkuva ja kooskõlastamata kärpimise pärast, mis pärsib püüdlusi võimekuse puudujääkide kõrvaldamiseks ja ohustab ÜJKP usaldusväärset; nõuab liikmesriikidelt sellise vastutustundetu suundumuse peatamist ning riiklikul ja ELi tasandil pingutuste tõhustamist selle suundumuse tagajärgede piiramiseks parema koostöö kaudu;
6. tuletab meelde oma resolutsiooni finantskriisi mõju kohta ELi liikmesriikide kaitsektorile ning kordab oma soovitusi selleks, et ELi tasandil tõrjuda kriisi negatiivset mõju sõjalisele võimekusele; paremini kooskõlastada kaitse planeerimist, ühendada jõud ja neid ühiselt kasutada, toetada kaitseuuringuid ja tehnoloogiaarendust, rajada Euroopa kaitsektorile tugevamalt seostatud, jätkusuutlik, innovaatiline ja konkurentsivõimeline tehnoloogiline ja tööstuslik baas, luua Euroopa kaitsevarustusturg ning leida uusi ELi tasandi rahastamismooduseid;
7. nõuab tungivalt, et ELi liikmesriigid ja komisjon võtaksid vajalikke meetmeid, et soodustada kaitsetööstusvõimsuste ümberkorraldamist ja konsolideerimist praeguste jätkusuutmatute liigsete võimsuste vähendamiseks;
8. tunnustab Euroopa Komisjoni kaitsetööstuse ja -turgude rakkerühma tööd ja tunneb heameelt komisjoni 24. juuli 2013. aasta teatise „Konkurentsivõimelisem ja tõhusam kaitse- ja julgeolekusektor” (COM(2013)0542) üle ning palub komisjonil välja töötada ettepanekud selle kohta, kuidas saaks ELi üldisemaid meetmeid ja vahendeid paindlikult kasutada kaitse- ja julgeolekueesmärkide toetamiseks, eriti valdkondadevaheliselt, näiteks kaheksa kasutusega tehnoloogiate puhul;
9. rõhutab, et ELis olemasolevad sõjalised struktuurid – nii liidu kui ka riikidevahelisel ja riigi tasandil – peavad teisenemisprotsessis jätkama rahvusvahelisteks operatsioonideks kohandatud modulaarsete, koostalitlevate ja mobiilsete relvajõudude kujundamist;
10. hindab positiivselt Euroopa Ülemkogu 2012. aasta detsembris toimunud kohtumiselt saadud uut impulssi, mille eesmärk on suurendada ÜJKP operatsioonide tulemuslikkust ja tõhusust ning edendada koostööd Euroopas, et saavutada tulevikuvajadusi arvestav võimekus ja likvideerida olulised puudujäägid, samuti tugevdada Euroopa kaitsetööstust;
11. palub komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal esitada Euroopa Ülemkogu 2013. aasta detsembrikuu kohtumiseks ettepanekud, mis kajastaksid käesolevas resolutsioonis sisalduvaid soovitusi ning hõlmaksid mitmesuguseid võimalusi Euroopa julgeoleku- ja kaitsekoostöö edendamiseks nende ELi liikmesriikide vahel, kes on valmis selles osalema, võttes aluseks aluslepingu sätteid alalise struktureeritud koostöö kohta, juhul kui ei ole võimalik kokku leppida kaugeleulatavas tegevuskavas kõigi liikmesriikide vahel;
12. otsustab koostada järgmise põhiseaduse konvendi päevakorra osana ettepanekud aluslepingute tugevdamiseks ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika arendamise osas;

Parandada ELi võimekust sõjaliste operatsioonide kavandamisel ja teostamisel

13. märgib kahetsusega, et kaheksa aastat pärast esimest ELi juhitud iseseisvat sõjalist operatsiooni puudub liidul ikka veel püsiv sõjalise planeerimise ja korraldamise võimekus, ning peab kahetsusväärseks, et selline olukord pärsib ELi suutlikkust reageerida teravatele kriisidele; tuletab meelde, et praegune kord, mis nõuab liikmesriikide peastaapide juhtumipõhist aktiveerimist, esindab puhtalt sündmustele reageerivat suhtumist ega taga vahendeid vajalikuks etteplaneerimiseks;

Neljapäev, 12. september 2013

14. on seisukohal, et aktiveeritud operatsioonide keskus, kelle osa Aafrika Sarve missioonide koordineerimisel väärub küll tunnustust, on oma piiratud vahendite ja rangelt toetavate ülesannete tõttu suuresti ebapiisav samm püsiva võimekuse loomiseks; peab kahetsusväärseks, et viie liikmesriigi algatus „Weimar Plus” ei ole enam andnud märkimisväärseid tulemusi; nõuab, et liikmesriigid esimese sammuna lepiksid kokku anda operatsioonide keskusele rakendusmissioonide, näiteks ELi Mali ja Somaalia väljaõppemissioonide puhul operatiivplaneerimise ülesanne;

15. kordab oma nõudmist luua Euroopa välisteenistuse sees ELi operatsioonide peakorter ja teha seda vajaduse korral alalist struktureeritud koostööd rakendades; rõhutab, et see peakorter peaks olema ühteaegu tsiviil- ja sõjaline struktuur, kelle ülesanne on planeerida ja korraldada nii ELi tsiviilmissioone kui ka sõjalisi operatsioone ning kellel on eraldi tsiviilkäsuil ja sõjaline käsuil;

16. märgib, et ELi operatsioonide peakorteri loomine aitaks tunduvalt parandada ELi institutsioonilist mälu kriiside ohjamisel, soodustaks liikmesriikidest lähetatavate töötajate kaudu ühise strateegilise kultuuri kujunemist, suurendaks maksimaalselt tsiviil- ja sõjalisest koordineerimisest tulenevat kasu, võimaldaks teatavaid ülesandeid koondada, vähendaks pikaajalises perspektiivis kulusid ning hõlbustaks Euroopa Parlamendil ja nõukogul järelevalvet;

17. rõhutab, et püsiv sõjalise planeerimise ja korraldamise võimekus on vajalik ka vastastikuse kaitse klauslist ja solidaarsusklauslist tulenevaid kohustusi arvesse võttes, ning rõhutab vajadust tagada nõutaval tasemel reageerimisvalmidus ja -kiirus, juhul kui neid klausleid rakendatakse; palub asepresidendil ja kõrgel esindajal esitada ettepanekud vastastikuse kaitse klausliga seotud praktilise korra kohta, et määrata kindlaks reageerimine ELi tasandil;

Tugevdada ELi lahingugruppe kui liidu kiirreageerimise ja stabiliseerimise vahendit

18. tunnustab ELi lahingugruppide osa liikmesriikide relvajõudude teisenemises, kuna see aitab arendada sõjalist koostalitlusvõimet ja edendada rahvusvahelist koostööd; taunib asjaolu, et lahingugruppide kasulikkus kiirreageerimisvahendina ei ole seni operatsioonidel veel kinnitust leidnud ning kui ei toimu olulisi muutusi, tundub igasugune kokkulepe nende rakendamise kohta ebatõenäoline; on seisukohal, et seoses olukorraga Malis lasti käest võimalus esmakordselt ELi lahingugruppe kasutada;

19. on seisukohal, et lahingugruppide tulemuslikkuse parandamiseks tuleks vajalikul määral tähelepanu pöörata nende koosseisule, teades, et üldiselt on ühe piirkonna riikidel sarnane arusaam ohtudest, mis hõlbustab neile asjakohast reageerimist;

20. on seisukohal, et operatsioonide ühiste kulude mehhanismis Athena, mida on muudetud, ei võeta ikka veel asjakohaselt arvesse lahingugrupi põhimõtte iseärasusi, ning nõuab kiirreageerimisoperatsioonideks kavandatud ühiste kulude tunduvat suurendamist – kuni kulude täieliku katmiseni lahingugruppide kasutamise korral; on seisukohal, et vabatahtlikkuse ja rotatsiooni alusel tegevusvalmis seatavate lahingugruppide puhul on põhimõtte „kulud kannab see, kellel need tekivad” („costs lie where they fall”) rakendamine vastuolus koormuse õiglase jagamise põhimõttega;

21. kutsub asepresidenti ja kõrget esindajat üles tegema ettepanekuid Athena mehhanismi kohandamiseks lahingugruppide eripäraga, vajaduse korral alalise operatsioonide peakorteri kõrval sisseseatava alalise struktureeritud koostöö kaudu; kutsub samas asepresidenti ja kõrget esindajat üles esitama ettepanekut luua ja varustada rahaga käivitusfond ELi sõjaliste operatsioonide ettevalmistavate meetmete rahastamiseks, nagu nõutakse aluslepingus;

22. märgib, et nõukogus ja Euroopa välisteenistuses on küll tehtud tööd lahingugruppide paindlikkuse ja kasutatavuse suurendamiseks, kuid need pingutused ei ole seni arvestatavaid konkreetseid tulemusi andnud; juhib tähelepanu sellele, et suur koostalitlusvõime ei ole vajalik ainult tehnilisel, vaid ka menetluslikul ja kontseptuaalsel tasandil, eriti selleks, et ühtlustada jõu kasutamise ja volituste üleandmise reegleid ja kõrvaldada riiklikud piirangud;

23. palub Euroopa Ülemkogul kaaluda ELi ja riikliku tasandi poliitiliste otsuste tegemise protsesside sujuvamaks muutmise mooduseid, et muuta kiirreageerimisvõime reaalsuseks; nõuab, et probleemide lahendamiseks näidataks üles vajalikku poliitilist tahet; soovib kaaluda võimalusi menetluste lihtsustamiseks lahingugruppide piiratud ajaks lähetamisel – eeldusel, et on täidetud teatavad selgelt kindlaksmääratud ja kokkulepitud eeltingimused (näiteks ÜRO on esitanud vastava taotluse);

Neljapäev, 12. september 2013

24. väljendab rahulolu selle üle, et liikmesriigid on uuesti kinnitanud valmisolekut ambitsioonika lahingugruppide idee teostamiseks ja lubanud sellesse panustada korrapäraselt korduvate kohustuste alusel, et edaspidi vältida lünkade tekkimist lahingugruppide tegevusgraafikus; soovib lahingugruppe kujundada valmisolekuperioodi ületavate pikaajaliste partnerlustena, et maksimeerida varustuse ja teenuste ühishangete ja ühiskasutuse sõjalisi ja majanduslikke eeliseid; märgib, et Euroopa Kaitseagentuuri (EDA) poolt sõlmitud raamleping põhiliste logistikateenuste kohta sellele ELi lahingugruppile, kes oli valmisolekuseisundis 2012. aasta teisel poolel, on sellesuunalise tegutsemise konkreetne näide;

25. märgib, et kulud, mis ei ole seotud sõjaliste operatsioonidega, näiteks lahingugruppide ettevalmistus- ja valmisolekukulud, võiks katta ELi eelarvest;

26. rõhutab, et lahingugruppid kujutavad endast piiratud suuruse ja kestusega erivahendit, mis on kohandatud teatavates võimalikes olukordades kasutamiseks ja mida ei saa käsitada universaalse kriisiohjamisvahendina; tuletab meelde, et algse, 1999. aastal heaks kiidetud nn Helsingi peaeesmärgi kohaselt, mille Euroopa Ülemkogu 2008. aastal uuesti kinnitas, peaks EL olema võimeline lähetama suuremale operatsioonile 60 päeva jooksul 60 000 meest; märgib, et sellest eesmärgist ei ole küll ametlikult lahti öeldud, kuid see on realselt täitmata jäänud püsivate võimekuse puudujääkide tõttu; märgib, et selle asemel, et seada ELi usaldusväärset kahjustada võivaid meelevaldseid eesmärke, on tingimata vaja teha pikaajalisi jõupingutusi, et kõrvaldada võimekuse puudujäägid ning üldiselt parandada jõu tekitamist ja projitseerimist ELi operatsioonidel;

Arendada struktuure ja võimeid oluliste võimekuse puudujääkide ületamiseks

27. tuletab meelde Euroopa Liidu lepingu artikli 42 lõikes 3 ja artiklis 45 sätestatud Euroopa Kaitseagentuuri missiooni ja ülesandeid, eriti kaitseagentuuri olulist osa ELi võimete- ja relvastuspoliitika väljatöötamisel ja rakendamisel, operatiivvajaduste ühtlustamisel, mitmepoolsete projektide kavandamisel, liikmesriikide programmide koordineerimisel, Euroopa kaitse tööstusliku ja tehnoloogilise baasi tugevdamisel ning sõjaliste kulutuste tulemuslikkuse tõstmisel; kutsub liikmesriike üles võtma arvesse EDA tugevat rõhuasetust kulutasuvusele ning tagama EDA piisava rahastamise, et kogu tema potentsiaal ära kasutada, ning kordab oma palvet asepresidendile ja kõrgele esindajale: esitada ettepanekud EDA personali- ja jooksvate kulude rahastamiseks liidu eelarvest;

28. peab kahetsusväärseks, et liikmesriigid ei ole võtnud kindlaid kohustusi sõjalise võimekuse osas, ning palub nõukogul korraldada kohustuste täitmise hindamine, mis on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artikli 42 lõikes 3 ja artikli 45 lõikes 1; palub asepresidendil ja kõrgele esindajal teha sellega seoses asjakohased ettepanekud; on seisukohal, et Euroopa Parlamenti tuleb korrapäraselt teavitada ÜJKP teostamiseks oluliste sõjaliste võimete arendamise tulemustest;

29. soovib, et jätkuks EDA võimete arendamise kava elluviimine, ning nõuab seoses selle kava 2013. aastal toimuva läbivaatamisega, et see seostataks paremini liikmesriikide kaitseplaneerimisega, mille ühtlustamist on vaja jätkata; kordab oma üleskutset liikmesriikidele: alustada kaitseplaneerimise tõhusamaks koordineerimiseks nii omavahel kui ka ELi sõjalise komitee raames institutsionaliseeritud protsessi ja lähtuda sealjuures esmajoones EDA soovitud; juhib tähelepanu üldisele vajadusele parandada EDA ja ELi sõjalise komitee/ELi sõjalise staabi vahelist koordineerimist; eeldab, et riigipead ja valitsusjuhid käivitavad 2013. aasta detsembris toimival julgeoleku ja kaitse teemalisel Euroopa Ülemkogu kohtumisel Euroopa kaitsepoliitika läbivaatamise;

30. nõuab, et Euroopa tasandil olulisimate võimekuse puudujääkidega tegelemiseks kasutataks rohkem struktureeritud lähenemisviisi ning et eriti jõude käigushoidvate ja toetavate tähtsaimate tegurite puhul – näiteks luure, seire ja kohaluure (ISR) seadeldised, strateegiline lennutransport, helikopterid, meditsiiniabi, õhus tankimine ja täppisjuhitav laskemoon – valitseks tihe koostöö ja täiendavus NATOga; hindab positiivselt EDA ühiskasutuse algatuste esmaseid tulemusi, ent rõhutab, et nii selles kui ka muudes valdkondades on hädavajalik edasiliikumist jätkata; peab kahetsusväärseks, et kuigi Euroopa relvajõud on ÜJKP operatsioonidel ja muudel operatsioonidel korduvalt kogunud jõude käigushoidvate ja toetavate tegurite puudulikkust, ei ole ühtegi tuvastatud puudujääki veel rahuldaval viisil likvideeritud;

31. nõuab, et hinnataks võimalust luua NATO tugiameti sarnaselt toimiv ÜJKP alaline ladu, mis pakub ELi sõjalistele struktuuridele ja liikmesriikidele integreeritud rahvusvahelist tuge, sealhulgas põhivarustust kõigi missioonide jaoks ilma koormavate hankemenetlusteta;

Neljapäev, 12. september 2013

32. rõhutab, et EL peaks välja arendama tõhusa ja proportsionaalse suutlikkuse ja strateegiad, et tulla toime tema julgeolekut ja strateegilisi huve üha rohkem ähvardavate küberohtudega; rõhutab vajadust teha koostööd erasektori osalejatega, et saavutada tulemusi, austada täielikult digitaalseid vabadusi ja rahvusvahelist õigust ning tagada piisav demokraatlik järelevalve;

33. toob eskujuks Euroopa lennutranspordi juhtimissüsteemi (European Air Transport Command – EATC), mis on operatsioonidel tõendanud oma toimivust ja lisandväärtust ühiskasutuse eriti kasuliku mudelina, mille aluseks on teatavate pädevuste ülekandmine ühisstruktuuri, ilma et riigid oma vastutusest loobuksid; nõuab EATC mudeli järgimist teistes operatiivtoe valdkondades ning ootab eriti riikidevahelise helikopteriüksuse loomise võimalikkust käsitleva EDA uurimistöo tulemusi, kuna tegemist on taas ühe olulise võimekuse puudujäägiga;

34. kordab üleskutset liikmesriikidele: kaaluda teatavate kulukate võimete arendamiseks ühisomandi võimaluse kasutamist, eriti kosmosevahendite, mehitamata õhusõidukite ja strateegiliste transpordivahendite puhul; hindab komisjoni tegevust ELi tasandi võimete arendamise võimaluste uurimiseks, arvestades kaitse- ja tsiviiljulgeolekuvajaduste koostoime potentsiaali ärakasutamist näiteks tsiviilkaitse ja piirivalve puhul;

35. rõhutab vajadust luua Euroopas ühine lähenemisviis keskmisel kõrgusel lendavate pikaajalise vastupidavusega kaugjuhitavate õhusõidukite süsteemi (MALE RPAS) väljaarendamiseks ning soovib komisjonil ja liikmesriikidel välja töötada innovaatiline lähenemisviis selle eesmärgi saavutamiseks;

36. rõhutab satelliitvahendite erilist tähtsust nüüdisaja operatsioonidel, eriti seoses mitmesuguse jälgimis- ja luuretegevusega ning side- ja navigatsioonivõimekusega, samuti seoses vajadusega võimalikult tõhusalt kasutada nappe ressursse, võttes aluseks ühise lähenemisviisi ja kogu võimaliku tsiviil- ja sõjalise valdkonna vahelise sünergia ärakasutamise, et vältida tarbetut kattumist; soovib sellega seoses jätkata Euroopa Kosmoseagentuuri, Euroopa Kaitseagentuuri ja Euroopa Komisjoni koostööd ning peab tingimata vajalikuks, et EL jätkaks programmide Copernicus (GMES) ja Galileo rahastamist;

37. innustab jätkama programmi MUSIS (kosmoses asuv rahvusvaheline pildistussüsteem) edendamist, et lihtsustada Maa jälgimise satelliitide uue põlvkonna ülesvõtete edastamist, ning nõuab ELi otsest rahalist osalust selles programmis ning ELi Satelliidikeskuse kaasamist, et tagada ELi ning eriti ÜJKP vajadustele vastavate ülesvõtete kättesaadavus;

38. hindab ühiskasutuse tegevusjuhendi vastuvõtmist kui olulist sammu Euroopa suurema koostöö suunas ning rõhutab vajadust viia käesoleva aasta lõpuks läbi selle juhendi rakendamise esmane strateegiline hindamine; loodab, et Euroopa Ülemkogu 2013. aasta detsembrikuuks kavandatud kohtumine kujuneb oluliseks tähiseks, kus ühiskasutusele antakse poliitiliselt hoogu ja esitatakse ka selged suunised ühiskasutuse rakendamiseks; juhib tähelepanu vajadusele tugevdada ühiskasutuse suurendamiseks ELi teavitamismeetmeid;

39. rõhutab, et oluline on tagada liikmesriikide relvajõududele vajaliku varustuse tarnimise kindlus, et liikmesriigid saaksid rahvusvaheliste kriiside korral oma kohustusi täita; peab väga murettekitaavaks Euroopa üha suurenevat sõltuvust Euroopa-välistest tehnoloogiatest ja tarneallikatest ning selle sõltuvuse tagajärgi Euroopa sõltumatusele; rõhutab kaitsetööstuse strateegilist tähtsust ning kutsub EDAt ja komisjoni üles jätkama tööd, et välja selgitada Euroopas säilitamist või arendamist vajavad olulised tööstusvõimsused ning vähendada Euroopa sõltuvust välistarnetest;

40. peab kahetsusväärseks liikmesriikide kaitseuringute eelarvete kahanemist, samuti asjaolu, et kaitseuringud on enamalt jaolt riigipiiride järgi killustatud; rõhutab, et ELil on võimalik saada suurt lisandväärtust julgeoleku- ja kaitseuringute alase koostöö Euroopa raamistiku ning kaitse- ja tsiviiljulgeoleku teemaliste uuringute vahelise sünergia kasutamisest; rõhutab, et erilist tähelepanu on vaja pöörata investeringute tegemisele peamistesse progressi võimaldavatesse tehnoloogiatesse, nagu robotika ning nano- ja mikroelektroonika, ning kindlustada, et nendes valdkondadesse investeeritud ELi rahast oleks kasu ka kaitsevaldkonnale;

Neljapäev, 12. september 2013

Suurendada ELi liikmesriikide alaliste rahvusvaheliste struktuuride sidusust

41. märgib, et Euroopas on mitmeid kahepoolseid, piirkondlikke ja mitmepoolseid partnerlusalgatusi, millega edendatakse vahendite ühiskasutust ning koostegutsemisvõimet ning mis võivad toetada ELi, ÜRO ja NATO või ka ajutiste liitude operatsioone; tunnustab koostöö kasulikkust ning toetab täielikult vahendite ühiskasutuse põhimõtet, ent soovib need arvukad, ilma tervikliku ja seostatud plaanita tekkinud rahvusvahelise mõõtmega struktuurid mingil viisil ratsionaliseerida ja neid paremini koordineerida;

42. nõuab, et tugevdataks Eurocorps'i ja ELi sõjalise staabi sidet, ning kutsub enamaid liikmesriike üles ühinema Eurocorps'i rahvusvahelise struktuuriga, millest võiks kujuneda Euroopa relvajõudude täielikult ühendatud osa tuumik;

43. võtab teadmiseks Eurofori likvideerimise ja tunnustab Eurofori antud panust ELi operatsioonidel ja lahingugruppide tegevusgraafikus; märgib ära erilise panuse, mille on andnud järgmised struktuurid: Euromarfor, Eurogendfor, Balti kaitsekoostöö, Põhjamaade kaitsekoostöö, Ühendkuningriigi ja Hollandi amfibjööud, Hispaania ja Itaalia amfibjööud, Saksamaa ja Hollandi väeüksus, Belgia ja Hollandi mereväekoostöö, Ühendkuningriigi ja Prantsusmaa algatused ühendatud ühiste ekspeditsioonijõudude loomiseks, mere- ja õhujõudude ühendatud ründerühm ning ühendatud ühiste relvajõudude peakorter, samuti muud olemasolevad või loomisel olevad piirkondlikud ja kahepoolsed alalised struktuurid;

44. kordab, et vaja on tagada üldine seostatus ELi tasandil, ning kutsub liikmesriike üles tugevamalt koordineerima oma algatusi ELi sõjalise komitee raames ja tuginema sealjuures EDAlt saadavale teabele;

Tugevdada Euroopa mõõdet väljaõppe, koolituses ja õppustel

45. kinnitab veel kord, et toetab täielikult Euroopa struktuure väljaõppe ja koolituse valdkonnas, eriti Euroopa Julgeoleku- ja Kaitsekolledži (ESDC) osa ühise julgeolekukultuuri edendamisel ning kolledži võimalusi välja selgitada ja välja arendada liikmesriikide institutsioonide vahelisi kulusäästlikke koostööprojekte; on rahul nõukogu 12. aprilli 2013. aasta otsusega kaitsekolledži tugevdamise kohta seeläbi, et anda talle juriidiline staatus ja rahastamine liidu eelarvest; on seisukohal, et see võiks olla näide ELi eelarvetoetusest teistele ÜJKP struktuuridele (nt EDA ja ELi Satelliidikeskus); soovib edasi arendada Erasmuse programmi lähtuvat Euroopa algatust noorte ohvitseride vahetamiseks, samuti Euroopa sõjaväelaste õppe- ja koolitusasutuste osalemist Erasmuse programmis;

46. toetab kindlalt ühiskasutuse algatusi väljaõppe ja koolituse valdkonnas, kus sellega on võimalik saavutada märkimisväärset kokkuhoidu, ilma et see kahjustaks liikmesriikide suveräänsust operatsioonidel osalemisel; tunnustab EDA helikopterikoolituse programmi edukust ning hindab positiivselt taktikalise õhustranspordi õppuste alustamist EDA poolt, millest peaks välja arenema Euroopa õhustranspordi alase taktikakoolituse alaline kursus; loodab, et jätkatakse ühise integreeritud koolitussüsteemi väljakujundamist tulevaste hävituslendurite koolitamiseks; tunnustab EDA tööd ühiskasutusliku koolituse edendamisel küberkaitse, isetehtud lõhkeseadmete vastase võitluse ja mereväeoperatsioonide vallas; juhib tähelepanu sellele, et EDA peaks võtma arvesse nende liikmesriikide koolitusvajadusi, kelle lennukid on tootnud kolmandate riikide ettevõtjad;

47. rõhutab ELi lahingugruppidega seotud ühiskoolituse ja ühisõppuste võimalusi; soovib lahingugruppide raamistikus osalevatel liikmesriikidel lubada lahingugruppide õppustele teisi osalejaid, näiteks võimalikke strateegilisi ja operatiivseid kaasjõudusid, samuti selliseid partnerorganisatsioone nagu ÜRO;

48. juhib tähelepanu vajadusele vältida kattumisi NATOga, näiteks küberjulgeoleku alaste koolituste valdkonnas;

Suurendada ELi ja NATO koostöö kasutegurit

49. rõhutab, et ELi sõjalise võimekuse tugevdamine ELi struktuuride edendamise kaudu tuleb kasuks ka NATOle ning aitab koormust NATO sees õiglasemalt jagada; hindab pragmaatilist koostööd, mille eesmärk on vältida kattumist ühiskasutuse ja aruka kaitse (Smart Defence) algatuste vahel ja mille puhul on eriti tähtis EDA ja NATO arendusväejuhatuse koostegevus;

Neljapäev, 12. september 2013

50. nõuab asepresidendi ja kõrge esindaja ning NATO peasekretäri vahel poliitilisel tasandil tihedamat ja korrapärasemat koostööd riskide hindamise, vahendite haldamise, poliitika planeerimise ning tsiviil- ja sõjaliste operatsioonide teostamise valdkonnas; rõhutab vajadust arendada praegust ELi ja NATO vahelise operatiivkoostöö raamistikku, alustades Berliin-pluss-kokkulepetest, mille täitmist Türgi endiselt blokeerib;

51. rõhutab, et liikmesriikide jõud, olgu need siis välja arendatud kas ELi või NATO raamistikus, jäävad liikmesriikide alluvusse ning neid saab seega kasutada kõigil operatsioonidel, mille üle otsustatakse riigi tasandil;

52. rõhutab NATO standardite tähtsust Euroopa kaitsekoostööle ning rõhutab, et ELis arendatava sõjalise võimekuse puhul peab olema tagatud selle täielik koostalitlusvõime NATOga;

53. märgib, et NATO reageerimisjõud ja ELi lahingugrupid on üksteist täiendavad ja vastastikku tugevdavad algatused, mis nõuavad aga liikmesriikidelt ühesuguseid pingutusi, ning nõuab, et nende omavahelist sünergia püütaks maksimaalselt suurendada;

Viia julgeoleku- ja kaitsepoliitika uuele tasemele

54. kutsub liikmesriike üles Euroopa kaitse valdkonda kvalitatiivselt edasi arendama ja tugevdama ELi sõjalisi struktuure kooskõlas käesoleva resolutsiooniga; soovib nendel liikmesriikidel, kes on selleks valmis, vajaduse korral toimida vastavalt alalist struktureeritud koostööd käsitlevatele sätetele, mis sisalduvad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 42 lõikes 6 ja artiklis 46, samuti Euroopa Liidu artiklis 44; on seisukohal, et kui selline koostöövorm kasutusele võtta, peab see eelkõige põhinema osalevate liikmesriikide valmidusel täita oma kohustusi rahvusvahelises ühenduses ning tõsta liidu valmisolekut osaleda kriisiohjamisoperatsioonides;

55. peab seetõttu vajalikuks, et alaliselt struktureeritud koostöö hõlmaks eeskätt järgmisi elemente, mis aitavad tõsta tegevuse tulemuslikkust:

— ELi operatsioonide alalise peakorteri loomine;

— ELi lahingugruppe kasutavate kiirreageerimisoperatsioonide ühine rahastamine;

— kohustus osaleda lahingugruppide tegevusgraafikus, jõu kasutamise ühtlustatud reeglid ja otsuste tegemise lihtsustatud kord;

56. rõhutab, et liikmesriigid peavad ka tugevamalt täitma võimete arendamisega seotud kohustusi, rakendades eriti ühiskasutust, seejuures tuleb aga säilitada võimalikult suur paindlikkus ja kaasatus, et saada maksimaalset kasu kahepoolsest, piirkondlikust või mitmepoolsest sünergiast; on siiski seisukohal, et alalise struktureeritud koostöö kokkulepe peaks sisaldama vähemalt järgmisi kohustusi:

— kaitseplaneerimise struktureeritud koordineerimine;

— võimekuse arendamise ühine hindamine ja läbivaatamine;

— EDA rahastamise suurendamine;

57. märgib, et aluslepingus on selgelt sätestatud, et alaline struktureeritud koostöö korraldatakse liidu raamistikus, ning nendib, et valdavalt osa struktureeritud koostöö raames arendatavast tegevusest saaks seetõttu rahastada ELi eelarvest samadel tingimustel nagu muid ELi meetmeid, järgides Euroopa Liidu lepingu artiklit 41;

58. on seisukohal, et alaline struktureeritud koostöö peaks suurendama ka Euroopa koostööalgatuste omavahelist seostatust kaasatuse ja paindlikkuse vaimus ning tugevdama tõhustatud ÜJKP raamistikus eri koostöövaldkondade vahel kujunevaid seoseid;

o

o o

Neljapäev, 12. september 2013

59. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Ülemkogu eesistujale, nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ja kõrgele esindajale, ELi liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, NATO Parlamentaarsele Assambleele ning NATO peasekretärile.

P7_TA(2013)0383

Venemaa surve idapartnerluse riikidele (seoses peagi toimuva idapartnerluse tippkohtumisega Vilniuses)

Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon Venemaa poolt idapartnerluse riikidele avaldatava surve kohta (Vilniuses toimuva eelseisva idapartnerluse tippkohtumise kontekstis) (2013/2826(RSP))

(2016/C 093/22)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 2013. aasta novembris Vilniuses toimuvat idapartnerluse tippkohtumist,
 - võttes arvesse asjaolu, et Ukrainal, Gruusial ja Moldoval on väljavaated allkirjastada või asjaoludest sõltuvalt parafeerida assotsieerimislepingud Euroopa Liiduga; võttes eelkõige arvesse seda, et kaalul on uus ja senisest mitmekülgsem assotsieerimine, mis võimaldab ulatuslikku ja süvitsiminevat suhet Euroopa partnerriikidega ja seega palju enam kui pelgalt majanduslike eeliseid, vaid liikumist tugevate poliitiliste ja ühiskondlike suhete suunas,
 - võttes arvesse, et 1994. aasta Budapesti memorandumiga Ukraina tuumadesarmeerimise kohta antakse Ukrainale tagatised jõu kasutamise või sellega ähvardamise korral ning nähakse ette riigi toetamine võimaliku katse korral avaldada talle survet majanduslike sunnivahenditega,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõikeid 2 ja 4,
- A. arvestades, et pidev koostöö idapartnerluse raamistikus on andnud partnerriikidele laiaulatusliku tegevuskava reformide teostamiseks oma kodanike huvides, samas on ELi ja idapartnerluse riikide vahelised assotsieerimislepingud ning põhjalikud ja laiaulatuslikud vabakaubanduslepingud pannud selleks valmis ja suutelistele osalistele kohustuse tugevdada ja arendada edukalt koostööd osaliste vahel paljudes valdkondades;
- B. arvestades, et Venemaa surve, mida viimasel ajal tunnevad assotsieerimislepingute sõlmimise suunas liikuvad idapartnerluse riigid, kaasa arvatud sihipärased sanktsioonid Ukraina ekspordi vastu, Moldova riigi veinitööstusele ekspordikeelu kehtestamine ja lisatakistused, mis pärsivad konfliktile lahenduse leidmist Transnistria piirkonnas, samuti julgeolekuga seotud ähvardused Armeenia kohta, mille eesmärk on sundida idapartnerluse riike loobuma assotsieerimislepingute või põhjalike ja laiaulatuslike vabakaubanduslepingute allkirjastamisest või parafeerimisest ning selle asemel ühinema Venemaa juhitava Euraasia tolliliiduga, mille Venemaa kavatseb muuta Euraasia liiduks, on pannud need riigid ebakindlasse olukorda tulenevalt geopoliitilistest piirangutest, mida neil ei tohiks olla;
- C. arvestades, et idapartnerluse riikidele avaldatav surve, mis ulatub praegustest majanduslikest ja poliitilistest aspektidest tulevaste majanduspiirangute väljakuulutamiseni, näitab Venemaa kavatsust lageda idapartnerluse piirkonna riike jätkuvalt oma ainumõju piirkonda kuuluvateks ja seista vastu nende riikide väljavaatele lõimuda assotsieerimislepingute kaudu tihedamalt ELiga, mis on vastuolus riikide suveräänsuse, vastastikuse usalduse ning heanaaberlike suhete põhimõtetega;

Neljapäev, 12. september 2013

- D. arvestades, et idapartnerluse riikidel on Helsingi kokkulepete kohaselt täielik suverääne õigus ja vabadus ehitada võrdsete partneritena üles suhted enda valitud partneritega;
- E. arvestades, et praegu on vaja rohkem kui kunagi varem juhtida tähelepanu ärevusttekitavatele surveavaldustele ELi idanaabruses ja idapartnerluse projektile endale, mida Venemaa vaidlustab ja küsimärgi alla seab;
- F. arvestades, et assotsieerimisleping ELiga näeb ette poliitilised ja õigusreformid, mis viivad õigusriigi tugevdamise, korrupsiooni vähendamise ning inimõiguste suurema austamise tagamiseni; arvestades, et tolliliiduga ühinemine ei eelda vastupidiselt mingeid väärtuspõhiseid sihttasemeid ega tingimusi ning seetõttu ei saa seda lugeda siseriiklikke reforme stimuleerivaks;
- G. arvestades, et külmutatud konflikte kasutatakse korduvalt idapartnerluse riikide täieliku suveräänsuse nõrgestamiseks või õõnestamiseks vastavalt Venemaa geopoliitilistele ja majandushuvidele;
1. tuletab meelde, et Helsingi kokkulepete raames sätestatud põhimõtted, nagu võrdsus ja suveräänsuste õiguste austamine, mittesekkimine üksteise siseasjadesse, heanaaberlik koostöö riikide vahel ning rahvusvahelise õiguse kohaste kohustuste heauskne täitmine, on sõltumatute riikide vaheliste rahvusvaheliste suhete alus ja sellisena ei tohiks neid kuidagi kahjustada;
 2. taunib asjaolu, et Vilniuses toimuva idapartnerluse tippkohtumise lähenedes suureneb mitut laadi surve idapartnerluse riikidele, kes on jõudmas assotsieerimislepingute läbirääkimiste või parafeerimise lõppfaasi; peab sellist survet lubamatuks; on ka veendunud, et partnerriikide järkjärguline lõimimine ELiga on kooskõlas nende püüetega olla Venemaaga heanaaberlikes suhetes, ning kutsub Venemaad üles hoiduma eespool nimetatud Helsingi põhimõtetega selgelt vastuolus olevatest tegudest; kutsub Venemaa Föderatsiooni üles hoiduma lisasurve avaldamisest idapartnerluse riikidele ja austama täiel määral nende suveräänsust õigust teha omaenda poliitilisi valikuid;
 3. toonitab tugevalt asjaolu, et idapartnerluse riikide vabad valikud, millel ei ole vähimatki negatiivset mõju kaubavahetusele Venemaaga, ei tohiks tuua neile kaasa selliseid tagajärgi nagu kaubandusmeetmed, viisapiirangud, töötajate liikumise piiramine ja külmutatud konfliktidesse sekkumine; on ühtlasi kindlalt vastu nullsummamängu pidamisele paradigmaks ELi ja Venemaa suhetes idapartnerluse riikidega;
 4. on veendunud, et ELi väärtustel ja standarditel põhinevad edasised poliitilised ja majandusreformid nendes riikides on lõppkokkuvõttes Venemaa enda huvides, sest seeläbi laieneks stabiilsuse, jõukuse ja koostöö ala Venemaa piiride ääres; tuletab meelde ELi kehtivat kutset Venemaale anda sellesse protsessi oma panus konstruktiivse koostöö kaudu idapartnerluse riikidega;
 5. kutsub komisjoni ja Euroopa väliseenistust üles käsitlema neid arenguid pelgalt kaubandusmõõdet ületavatena, sest kaubandus on vaid jõhkra poliitilise surve kattevari, ning võtma meetmeid liidu partnerite kaitseks, saates kõigile idapartnerluse riikidele neid nende Euroopa-suunalistes püüdlustes ja valikutes toetava jõulise sõnumi;
 6. kordab, et toetab jõuliselt Vilniuses toimival tippkohtumisel assotsieerimislepingute parafeerimist või sõlmimist nende idapartnerluse riikidega, kes on selleks valmis ja seda teha soovivad, kui asjakohased nõuded on täidetud; usub, et see annab uue hoo järkjärgulisele lõimumisele ja suhete märkimisväärsele süvendamisele, mis vastab nende riikide Euroopa-suunalistele püüdlustele; kutsub sellega seoses idapartnerluse riike üles jätkama ja tugevdama tehtavaid pingutusi, et viia käsilolev töö tippkohtumise eel lõpule, ning mitte alistuma neile suunatud survele;
 7. toonitab, et EL peab täitma oma kohustust sekkuda ja ühtekuuluvustundest kantuna kaitsta neid idapartnerluse riike, kellele Venemaa avaldab avalikku, ärevusttekitavat ja tugevnevat survet, mille eesmärk on takistada neid ELiga assotsieerimislepinguid sõlmimast, ning palub komisjonil ja nõukogul esitada konkreetsed ning mõjusad meetmed partnerriikide toetamiseks;

Neljapäev, 12. september 2013

8. tuletab meelde, et assotsieerimislepingute ning põhjalike ja laiaulatuslike vabakaubanduslepingute eesmärk on edendada partnerriikide ja ELi konkurentsivõimet, majandustoodangut ning -suutlikkust, austades samas idapartnerluse riikide majanduskoostööd Venemaaga kõigile osalistele kasulikul moel; juhib tähelepanu sellele, et assotsieerimislepingud ning põhjalikud ja laiaulatuslikud vabakaubanduslepingud ei kahjusta iseenesest idapartnerluse riikide pikaajalisi kaubandussuhteid kõnealuses piirkonnas; on vastupidi veendunud, et asjaomaseid lepinguid ei tohiks lugeda kõnealuste kaubandussuhetega kokkusobimatuteks ja et kõik kaubandusvaidlused tuleks lahendada vastavalt Maailma Kaubandusorganisatsioonis sätestatud eeskirjadele ja kohustustele, ilma et see piiraks assotsieerimislepingutest ning põhjalikest ja laiaulatuslikest vabakaubanduslepingutest tulenevaid kohustusi; kinnitab ühtlasi, et EL on valmis abistama idapartnerluse riike nende lõimumispüüdlustes, toetades assotsieerimislepingute või põhjalike ja laiaulatuslike vabakaubanduslepingute allkirjastamise järel nende asjakohaste osade ajutist kohaldamist, vabastades peatatud laenud ja abiprogrammid, kui nõutavad tingimused on täidetud, ning jätkates tööd viisarežiimi lihtsustamise meetmete ja viisavaba reisimise võimaluse nimel;

9. juhib tähelepanu sellele, et lõimumiseks ELiga on vaja riikides, kus assotsieerimislepingud ootavad paraferimist või sõlmimist, elanikkonna enamuse toetust; nõuab tungivalt, et komisjon ja Euroopa välis teenistus tõhustaksid siiski pingutusi idapartnerluse ja sellest saadava kasu partnerriikide üldsusele nähtavamaks muutmiseks nii, et see tugevdaks Euroopa suuna valimise poliitilist konsensust nendes riikides; palub töötada lähiajal välja ja käivitada asjaomastes partnerriikides ulatuslik teabe- ja üldsuse teavitamise kampaania assotsieerimislepingute olemuse, nõuete ja neist saadava kasu kohta;

10. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ja komisjoni asepresidendile, liikmesriikidele, idapartnerluse riikide valitsustele ja parlamentidele, Venemaa Föderatsiooni valitsusele ja parlamendile, Euroopa Nõukogu Parlamentaarsele Assambleele ning Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioonile.

P7_TA(2013)0384

ELi sisejulgeoleku strateegia

Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon ELi sisejulgeoleku strateegia rakendamise teise aruande kohta (2013/2636(RSP))

(2016/C 093/23)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse komisjoni 10. aprilli 2013. aasta teatist „Teine aruanne ELi sisejulgeoleku strateegia rakendamise kohta” (COM(2013)0179),

— võttes arvesse oma 22. mai 2012. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu sisejulgeoleku strateegia kohta ⁽¹⁾,

— võttes arvesse oma 11. juuni 2013. aasta resolutsiooni organiseeritud kuritegevuse, korrupsiooni ja rahapesu kohta ning soovitude kohta meetmete võtmiseks ja algatuste tegemiseks (vahearuanne) ⁽²⁾,

— võttes arvesse Stockholmi programmi ja selle rakendamise tegevuskava (COM(2010)0171),

— võttes arvesse Euroopa Liidu sisejulgeoleku strateegiat, mille nõukogu võttis vastu 25. veebruaril 2010. aastal,

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0207.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0245.

Neljapäev, 12. september 2013

- võttes arvesse nõukogu 7. juuni 2013. aasta järeldusi ELi prioriteetide kehtestamise kohta võitluseks raske ja organiseeritud kuritegevusega aastatel 2014–2017,
 - võttes arvesse Europoli 2013. aasta aruannet ELi terrorismi olukorra ja suundumuse kohta (TE-SAT),
 - võttes arvesse Europoli 2013. aasta ELi raske ja organiseeritud kuritegevuse ohtude hindamist (SOCTA),
 - võttes arvesse komisjoni talituste töödokumenti rasket ja organiseeritud kuritegevust käsitleva ELi 2011.–2013. aasta poliitikatsükli kohta (SWD(2013)0017),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 2 ja artikli 3 lõiget 2 ning Euroopa Liidu toimimise lepingu V jaotise peatükke 1, 2, 4 ja 5,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eelkõige selle artikleid 6, 7 ja 8, artikli 10 lõiget 1 ja artikleid 11, 12, 21, 47–50, 52 ja 53,
 - võttes arvesse asjaomast ELi ja riikide konstitutsioonikohtute kohtupraktikat, mis käsitleb proportsionaalsuse kriteeriumit, ning vajadust selle järele, et demokraatliku ühiskonna ametiasutused seda kriteeriumit kohaldaksid,
 - võttes arvesse Euroopa Inimõiguste Kohtu asjakohaseid kohtuotsuseid,
 - võttes arvesse rändajate inimõiguste ÜRO eriraportööri François Crépeau 24. aprilli 2013. aasta uuringus esitatud aruannet Euroopa Liidu välispiiride halduse ja selle mõju kohta rändajate inimõigustele,
 - võttes arvesse küsimust komisjonile ELi sisejulgeoleku strateegia rakendamist käsitleva teise aruande kohta (O-000068/2013 – B7-0213/2013),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 115 lõiget 5 ja artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et Lissaboni leping on jätk Maastrichti lepingule, millega loodi vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala, ning võimaldab panna aluse ELi julgeolekupoliitika väljakujundamisele ja ELi ja selle liikmesriikide ühise julgeoleku tegevuskava ettevalmistamisele, mis peaksid põhinema õigusriigi põhimõttel, demokraatlike väärtuste, kodanikuvabaduste, põhiõiguste ja solidaarsuse austamisel ning mille üle tuleb teostada demokraatlikku järelevalvet Euroopa ja riikide tasandil; arvestades, et need alused tulenevad ELi ja selle liikmesriikide rahvusvahelistest kohustustest, eelkõige nendest, mis tulenevad Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonist ning ÜRO paktidest ja konventsioonidest, mille osalised nad on;
- B. arvestades, et julgeolekupoliitika ei tohiks olla pelgalt survevõtte, vaid peab tegelema ka ennetamisega, mis on eriti olulise tähtsusega ajal, mil suurenev majanduslik ja sotsiaalne ebavõrdsus seab kahtluse alla sotsiaalse pakti ning põhiõiguste ja kodanikuvabaduste kehtivuse;
- C. arvestades, et ELi kodanike julgeolek on äärmiselt oluline;
- D. arvestades, et liikmesriigid ja komisjon ei ole siiani tegelikult arvesse võtnud kõiki Lissaboni lepingu jõustumise tagajärgi, ning arvestades, et Euroopa Parlamendi roll antud protsessis on jätkuvalt suhteliselt marginaalne, sest tema selleteemalisi seisukohti, eelkõige vajaduse kohta järgida Euroopa Liidu põhiõiguste hartat ⁽¹⁾, ei võeta otsustusprotsessis arvesse;

⁽¹⁾ Vt Euroopa Parlamendi 15. detsembri 2010. aasta resolutsiooni põhiõiguste olukorra kohta Euroopa Liidus (2009) ja institutsiooniliste aspektide kohta pärast Lissaboni lepingu jõustumist (ELT C 169 E, 15.6.2012, lk 49).

Neljapäev, 12. september 2013

- E. arvestades, et 2010.–2014. aasta sisejulgeoleku strateegias toodi esile viis esmatahtsat valdkonda, milles EL saab lisandväärtust luua: need valdkonnad on rahvusvaheliste kuritegelike võrgustike tegevuse lõpetamine ja nende lõhkumine, terroristlike rünnakute ärahoidmine, küberjulgeoleku edendamine, piiridel julgeoleku tagamine ning loodusõnnetustele vastupanu võime suurendamine; arvestades, et seda strateegiat saab rakendada üksnes siis, kui sellega tagatakse isikute vaba liikumine, rändajate ja varjupaigataotlejate õigused ning kõikide ELi ja selle liikmesriikide rahvusvaheliste kohustuste täitmine;
- F. arvestades, et sisejulgeoleku strateegia rakendamise teises aastaaruandes märgitakse, et kõik viis eesmärki jäävad kehtima, ning antakse ülevaade hetkeolukorrast, senistest tulemustest ja edasisest tegevusest;
1. avaldab kahetsust, et komisjon on oma 10. aprilli 2013. aasta teises teises ELi sisejulgeoleku strateegia rakendamise kohta liiga kriitiline sisejulgeoleku strateegia raames võetud meetmete suhtes, kinnitades samu prioriteete kui oma 2010. aasta novembri esialgses teises, ning ei võta muu hulgas arvesse põhiõiguste harta inkorporeerimise tagajärgi, sest enamik harta artikleid ei kehti mitte üksnes Euroopa kodanikele, vaid kõikidele ELi territooriumil viibivatele isikutele;
 2. võtab teadmiseks töö, mida on tehtud sisejulgeoleku strateegia koostamiseks ja selle strateegia aluseks olevate peamiste põhimõtete sõnastamiseks, mis võimaldab kõikidel ELi institutsioonidel ja liikmesriikidel samade eesmärkide saavutamise suunas liikuda; rõhutab, et vabaduse, turvalisuse ja õigluse poole tuleks püüelda üheaegselt, ning tuletab meelde, et vabaduse ja õigluse saavutamiseks tuleb kooskõlas aluslepingute ja õigusriigi põhimõtete ning liidu põhiõiguste alaste kohustustega püüda alati ka tagada ka turvalisust; on seisukohal, et ELi julgeolekumeetmed peaksid keskenduma tegevustele, mis on kuritegevuse vähendamisel ja terrorirünnakute ärahoidmisel tulemusi andnud ning mille puhul järgitakse vajalikkuse, proportsionaalsuse ja inimõiguste austamise põhimõtteid ning tagatakse järelevalve ja vastutus;
 3. rõhutab asjaolu, et ka sisejulgeoleku valdkond on hõlmatud ELi ja riikide põhiõiguste alaste kohustustega, ning väljendab sügavat muret asjaolu pärast, et liikmesriigid, kolmandad riigid ja kolmandad osalised on eraettevõtete abiga salaja jälginud ELi institutsioone, liikmesriikide ametiasutusi ja kodanikke; kutsub ELi ja liikmesriikide institutsioone üles seda teemat uurima ja vastavaid järeelmeetmeid võtma; rõhutab, et kõik ELi sisejulgeoleku strateegiad peavad põhinema ühisel arusaamisel sellest, mis on „sisemine” ja mis on „väline”, ning nende eesmärk peab olema ELi institutsioonide, liikmesriikide ja nende kodanike kaitsmine välisriigi korraldatud ebaseadusliku jälgimistegevuse ning põhjendamatu mõju ja manipuleerimise eest; kutsub üles tugevdama ELi kommunikatsiooni- ja logistikasüsteemide turvalisust ja konfidentsiaalsust kolmandate osaliste või välisriigi korraldatud jälgimise vastu; rõhutab asjaolu, et kodanike õigus eraelu kaitsele ja andmekaitsele ning õigus juurdepääsule dokumentidele ja teabele kuuluvad Euroopa põhiväärtuste ja -õiguste hulka, mida tuleb kõikidel tasanditel ja igal võimalusel järgida;
 4. tuletab meelde, et Euroopa Parlament on nüüd julgeolekupoliitika valdkonnas täieõiguslik institutsionaalne osaleja ja tal on seetõttu õigus osaleda aktiivselt sisejulgeoleku strateegia elementide ja prioriteetide kindlaksmääramises ning vastavate vahendite hindamises, sealhulgas sisejulgeoleku strateegia rakendamise korrapärasel kontrollimises, mida viivad ELi toimimise lepingu artiklite 70 ja 71 alusel ühiselt läbi Euroopa Parlament, riikide parlamendid ja nõukogu;
 5. on seisukohal, et tulemusliku sisejulgeoleku strateegia üks olulisi eeldusi on julgeolekuohtude põhjalik analüüs; tuletab komisjonile meelde, et ta peab koostama valdkonnaülese ülevaate loodusõnnetuste ohtudest ja inimtegevusest tingitud (ettekatsetatud või ettekatsetamata) ohtudest ELis; tuletab Euroopa Ülemkogule meelde, et ta on ELi toimimise lepingu artikli 222 kohaselt kohustatud ELi ähvardavaid ohtusid regulaarselt hindama, ja palub komisjonil ühte koondada praeguste killustatud ja kitsapiiriliste ELi ja liikmesriikide ohu- ja riskianalüüside andmed ning esitada nende põhjal ettepanekud selle kohta, kuidas oleks võimalik elnimetatud kohustusi kõige paremini täita;
 6. märgib, et Europolit suutlikkus hinnata ja analüüsida terrorismiohtu ja muud kuritegevust sõltub suurel määral liikmesriikide teenistuste valmisolekust teda teabega varustada; soovib suurendada liikmesriikidest Europolile edastatava teabe hulka, tugevdades liikmesriikide kohustust teha Europoliga koostööd;

Neljapäev, 12. september 2013

7. tuletab meelde, et ELi sisejulgeoleku üks suurimaid ohte on organiseeritud kuritegevus, sh maffia; märgib rahuloluga, et liikmesriigid ja komisjon on organiseeritud ja rasket rahvusvahelist kuritegevust käsitleva ELi poliitikatsükli raames edusamme teinud, ning nõuab liikmesriikidelt uute kohustuste võtmist ja piisavate vahendite eraldamist; on seisukohal, et tuleb edendada ühiseid õigusnorme ja töövahendeid, nagu konfiskeerimine, Euroopa uurimismäärus ja ühised uurimisrühmad; peab vajalikuks tugevdada õigusala ja politseikoostööd liikmesriikide ja ELi vahel ning kolmandate riikidega, täites seejuures seadusi ja EL rahvusvahelisi kohustusi põhivabaduste ja -õiguste, õigusriigi põhimõtete ning isikuandmete ja ELi kodanike ja elanike eraelu puutumatuses vallas, ning nõuab, et Euroopa Parlamendil oleks keskne roll sisejulgeolekupoliitika hindamisel ja kindlaksmääramisel, sest sellel on suur mõju kõigi ELis elavate isikute põhiõigustele; rõhutab seepärast, et on vaja tagada kõnesoleva poliitikavaldkonna kuulumine ELi ainsa otsestest valimistel valitud institutsiooni pädevusse, et ta saaks vaadata läbi ELi vabadusel, julgeolekul ja õigusel rajaneva alaga seotud poliitika ning teostada selle üle demokraatlikku järelevalvet;

8. kordab Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide vahelise praeguse koostöö põhjal ideed parlamendi poliitikatsükli kohta – mis tuleb muu hulgas viia põhjalikult kooskõlla komisjoni selle valdkonna iga-aastase aruandlusega –, mis lõppeks parlamendi iga-aastase aruandega sisejulgeoleku strateegia hetkeolukorra kohta;

9. peab vajalikuks pöörata erilist tähelepanu alaealiste ja naiste vastu suunatud vägivalda vastu võitlemisele;

10. tunneb heameelt asjaolu üle, et tulirelvadega ebaseadusliku kauplemise vastane võitlus võeti ELi organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse prioriteetide hulka, ootab sellele vaatamata komisjonilt üldiste strateegiliste suuniste väljatöötamist tulirelvade, sealhulgas nende inimkaubanduses, organiseeritud kuritegevuses ja terrorismis kasutamise kohta;

11. peab kahetsusväärseks, et kuigi Europol soovitas lisada rahapesuvastase võitluse ELi organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse prioriteetide hulka, ei ole seda tehtud; on kindlalt veendunud selles, et eri organiseeritud kuritegevuse liigid, näiteks rahapesu, keskkonnakuriteod või ettevõtete kuritegevus ja korrupsioon, on omavahel seotud ja üksteist tugevdavad nähtused, ning kutsub komisjoni ja nõukogu üles nimetama korrupsiooni- ja rahapesuvastase võitluse viivitamata prioriteediks;

12. rõhutab, et terrorismivastane võitlus on sisejulgeoleku strateegia üks prioriteete; juhib tähelepanu sellele, et Europoli andmetel on terrorismioht ELis tegelikkus, mida esineb väga erineval kujul, kuid seab kahtluse alla ELi prioriteetid kõnealuses valdkonnas seoses terroristlike rünnakute tegeliku päritoluga; rõhutab vajadust omistada ohjemeetmete kõrval suuremat tähtsust ka ennetuspoliitikale; märgib sellega seoses vajadust keskenduda rohkem sihipärasele politsei- ja teabeteenistuste meetmetele, mis võimaldavad tegelikult terroristlike rünnakuid vältida, ja tagada neile selleks vajalikud rahalised vahendid ja inimjõud; tuletab meelde, et terrorismi rahastamist tuleb takistada, ja loodab, et esitatakse ettepanek selliste õigus- ja haldusmeetmete raamistiku kohta nagu terrorismis kahtlustavate isikute rahaliste vahendite külmutamine Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 75 kohaselt; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles hindama nõuetekohaselt vägivaldse poliitilise radikaliseerumise taaspuhkemisest tuleneva ohu olemust ja ulatust; on seisukohal, et rünnakute tegelikuks vältimiseks tuleb tingimata välja töötada mehhanismid, mille abil on võimalik sellise radikaliseerumise ilmingud varakult kindlaks teha, ning nõuab komisjonilt ja liikmesriikidelt nende mehhanismide kasutuselevõtmist, muu hulgas seoses ennetamisega nende vastavates tegevusvaldkondades; väljendab muret seoses nende Euroopa kodanikest või mittekodanikest nn üksikvõitlejate tegevuse laienemisega, kes sõidavad enne Euroopa Liitu naasmist konfliktipiirkondadesse, kuna nad kujutavad endast uusi riske, millele ei saa reageerida, lähtudes tavapäraest terrorismivastase võitluse meetoditest; ergutab sellega seoses vahetama häid tavasid, et vältida noorte radikaliseerumist, ning toetab ELi kavandatud selleteemaliste meetmete paketti; ootab, et terrorismivastase võitluse raamotsuse kohta koostatavas hinnangus võetaks kõiki neid näitajaid arvesse ning rõhutab vajadust ühendada paremini omavahel olemasolevad terrorismivastase võitluse vahendid;

13. nõuab, et Euroopa Komisjon, liikmesriigid ja muud Euroopa institutsioonid ja organid uuriks põhjalikult vägivaldseid äärmuslikke liikumisi Euroopa Liidus ja võtaksid konkreetseid meetmeid sedalaadi vägivaldaaktide vastu võitlemiseks;

Neljapäev, 12. september 2013

14. rõhutab, et erasektor, eelkõige finantssektor, etendab tähtsat rolli organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi rahastamise vastu võitlemisel, tuvastades pettuse- ja rahapesujuhtumeid ja muid kahtlasi tehinguid ning andes nende kohta teavet; tuletab meelde, et finantssektor peab tegema valitsusasutustega tihedamat koostööd, et teha kindlaks lüngad praegustes eeskirjades ja rakendada nende küsimustega tegelemiseks uuenduslikke meetodeid; rõhutab, et äärmiselt tähtis on mõista, et tõhus organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi vastu võitlemine sõltub integreeritud lähenemisest, millesse on kaasatud kõik riikliku ja ELi tasandi sidusrühmad;

15. on seisukohal, et tuleb tugevdada elutähtsaid infrastruktuure, et need peaksid vastu inimtegevusest tingitud suurõnnetustele ja loodusõnnetustele; peab kahetsusväärseks, et kehtiv Euroopa elutähtsate infrastruktuuride kaitsmise direktiiv (2008/114/EÜ⁽¹⁾) ei toimi korralikult, ja palub komisjonil esitada direktiivi täiustamise eesmärgil ettepanek selle muutmiseks;

16. peab vajalikuks statistilise uuringu läbiviimist loodusõnnetustega seotud riskide kohta, milles loetletaks kõige kriitilisemad valdkonnad ning mille põhjal töötataks välja tõhus automaatne sekkumis- ja päästesüsteem, mis reageeriks tulemuslikult hädaolukorras;

17. on seisukohal, et väga oluline on vankumatult võidelda keskkonna- ja majanduskuritegevuse vastu, olenemata selle päritolust, sest selle mõju ELi kodanike elamistingimustele on eeskätt kriisiajal eriti kahjulik;

18. tervitab Euroopa Komisjoni teadaannet sigarettide salakaubavedu käsitleva algatuse kohta ja paneb sellele suuri lootusi;

19. võtab teadmiseks, et küberkuritegevuse vastane võitlus on sisejulgeoleku strateegia prioriteet; on seisukohal, et küberkuritegevuse oht ELis suureneb ja see soodustab olulisel määral ka muud kuritegevust; palub komisjonil teha alles hiljuti loodud küberkuritegevuse vastase võitluse Euroopa keskusele kättesaadavaks piisavad rahalised vahendid, ning nõuab, et kõik liikmesriigid ratifitseeriks Euroopa Nõukogu küberkuritegevuse konventsiooni; tuletab meelde, et sisejulgeoleku strateegia raames tuleb isikuandmeid töödeldes ja kogudes alati järgida ELi andmekaitse põhimõtteid, eelkõige vajalikkuse, proportsionaalsuse ja seaduspärasuse põhimõtteid, ning samuti selles valdkonnas kohaldatavaid ELi õigusakte ja Euroopa Nõukogu konventsioone; tuletab meelde, et digitaalmaailmas tuleks erilist tähelepanu pöörata lastele ning lapspornograafia vastu võitlemise tähtsusele; toetab internetis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise vastu võitlemise ülemaailmse liidu laiendamist;

20. kordab, et ELi politsei- ja õigusvalduse koostöö tõhustamine, sealhulgas Europoli, Euroopa Politseikolledži (CEPOL) ja Eurojusti ning asjakohase koolituse pakkumise kaudu, on toimiva sisejulgeoleku strateegia seisukohalt ülioluline ning see peab hõlmama nii liikmesriikide pädevaid asutusi kui ka ELi institutsioone ja ameteid; on seisukohal, et nimetatud koostöö ei peaks olema piiratud kuritegude kahtlustatavate isikute tagaotsimise ja vahistamisega, vaid see peaks keskenduma ka nimetatud kuritegude ennetamisele ja nende kordumise vältimisele; võtab teadmiseks Euroopa Komisjoni vastavad ettepanekud, muu hulgas Eurojusti reformimise ja Euroopa Prokuratuuri loomist käsitleva õigusakti ettepaneku; tuletab meelde vajadust järgida võimu lahusust politsei- ja õigusvaldkonna vahel ning nende vastavat autonoomiat;

21. toetab Euroopa Prokuratuuri loomist, muu hulgas liidu eelarve tõhusamaks kaitsmiseks, ning kutsub komisjoni üles esitama kiiresti vastava ettepaneku;

22. peab kahetsusväärseks asjaolu, et sisejulgeoleku strateegial puudub endiselt tõhus õigusmõde; tuletab kooskõlas Stockholmi programmiga meelde, et vastastikust usaldust tuleb suurendada, kujundades sel eesmärgil järkjärguliselt välja Euroopa õiguskultuuri, mis põhineb õigussüsteemide mitmekesisusel ja Euroopa õiguse ühtsusel, ning et see peab hõlmama õigusriigi põhimõtte, demokraatlike väärtuste ja inimõiguste järgimist ning ei tohi piirduda üksnes kuritegudes või terrorismis kahtlustatavate isikute vastutusele võtmisega; rõhutab vastastikuse usalduse otsustavat tähtsust õigusvalduse koostöö edendamisel, ning on seisukohal, et sellist vastastikust usaldust on võimalik luua ainult kodanikuvabaduste ja menetluslike tagatistega seotud võrdväärseid norme kehtestades ja järgides;

⁽¹⁾ ELT L 345, 23.12.2008, lk 75.

Neljapäev, 12. september 2013

23. rõhutab, et oluline on välja töötada integreeritud piirihaldussüsteem, mis peab tagama ühetaolise, turvalise ja kvaliteetse välispiirikontrolli, lihtsustades samal ajal välispiiride seaduslikku ületamist ja edendades liikuvust Schengeni alal; tunneb heameelt teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi hiljutise tööle hakkamise üle ja kutsub vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimise Euroopa ametit (eu-LISA) üles tagama uue süsteemi operatiivjuhtimise kõrge kvaliteedi; ootab, et uus Euroopa piiride valvamise süsteem (EUROSUR) hakkab 2014. aasta lõpuks täies mahus tööle ja on seisukohal, et see on tõhus vahend, mis aitab piiriülest kuritegevust ja ebaseaduslikku sissevõtmist avastada, ennetada ja tõkestada ning samuti kaitsta rändajaid ning päästa nende elusid; rõhutab, et uute IT-süsteemide võimalikku arendamist rände ja piirihalduse valdkonnas, näiteks arukate piiride algatusi, tuleks hoolikalt analüüsida eelkõige vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõtetest lähtuvalt, ning need tuleks seejärel välja töötada alles pärast asjaomaste õigusaktide vastuvõtmist; kiidab eelkõige heaks hiljutise kokkuleppe Schengeni hindamismehhanismi üle ja kutsub komisjoni üles asuma täitma oma uusi kohustusi, et tagada Schengeni *acquis'* nõuete täitmise kõrge tase kogu Schengeni alal; rõhutab, et kontrollide taastamine sisepiiridel peaks olema erandlik meede, mida võib kasutada üksnes viimase võimalusena ja selle käigus tuleks arvesse võtta mitte ainult julgeolekuaspekte, vaid samuti mõju liikuvusele ja vabale liikumisele; rõhutab sellega seoses asjaolu, et rännet ja olukorda, kus suur hulk kolmandate riikide kodanikke ületab välispiiri, ei tohiks iseenesest pidada ohuks avalikule korrale või sisejulgeolekule; kinnitab oma tugevat toetust Bulgaaria ja Rumeenia ühinemisele Schengeni alaga ning kutsub nõukogu samuti üles nende ühinemisega nõustuma, kuna see soodustab vastastikust usaldust ja solidaarsust, mis on vajalikud eeltingimused, et tagada julgeoleku kõrge tase ELis;

24. rõhutab politseijõudude vahelise vastastikuse usalduse tugevdamise tähtsust, et soodustada koostööd, ühiste uurimismeeskondade loomist ja teabevahetust; tuletab sellega seoses meelde, et Euroopa politseijõudude koolitamine on äärmiselt vajalik;

25. on seisukohal, et sisejulgeoleku strateegia määratlemisel ja rakendamisel tuleks võtta suuremal määral arvesse julgeolekupoliitika sise- ja välismõõte olemasolevat koostoimet, ning et nendes kahes mõõtmes peavad justiits- ja siseküsimuste valdkonnas tegutsevad liidu institutsioonid ja ametid järgima oma ülesannete täitmisel täielikult liidu õigust ja põhiõiguste hartat ning nende väärtusi ja põhimõtteid; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles hindama ka sisejulgeoleku strateegia mõju ELi välisjulgeoleku strateegiale, sealhulgas kohustustele, mis on seotud põhivabaduste ja -õiguste ning demokraatlike väärtuste ja põhimõtete järgimise ja edendamise, ja mis sisalduvad nende poolt allkirjastatud rahvusvahelistes tekstides, konventsioonides ja lepingutes; peab kahetsusväärseks asjaolu, et 2011. aasta tegevuskava – mille eesmärk on tugevdada ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika ning vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala vahelisi sidemeid – rakendamisel on seatud eesmärkidest maha jäänud ning ergutab Euroopa välisteenistust kiirendama tööd tegevuskava kallal;

26. juhib tähelepanu, et praegune sisejulgeoleku strateegia lõpeb 2014. aastal; palub komisjonil hakata koostama uut, 2015.–2019. aasta sisejulgeoleku strateegiat, milles võetaks arvesse Lissaboni lepingu jõustumist ja põhiõiguste harta integreerimist liidu õigusesse; on seisukohal, et nimetatud uus poliitika peaks põhinema praeguse strateegia ja praeguste vahendite põhjalikul, sõltumatul ja väljastpoolt lähtuval hindamisel, mille käigus võetaks arvesse tulevikus lahendamist vajavaid probleeme ja sidusrühmade põhjaliku konsulteerimise tulemusi; kutsub nõukogu üles võtma enne uue sisejulgeoleku strateegia vastuvõtmist nõuetekohaselt arvesse Euroopa Parlamendi panust sellesse uude sisejulgeoleku strateegiasse;

27. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile, nõukogule ja liikmesriikide parlamentidele.

P7_TA(2013)0385

Euroopa töötervishoiu ja tööohutuse strateegia

Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon Euroopa töötervishoiu ja tööohutuse strateegia kohta (2013/2685(RSP))

(2016/C 093/24)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eelkõige selle preambulit ja artikleid 3 ja 6,

Neljapäev, 12. september 2013

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artikleid 4, 9, 145, 151, 152, 153, 154, 156 ja 168,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eelkõige selle artikleid 1, 3, 27, 31, 32 ja 33,
 - võttes arvesse komisjonile esitatud küsimust Euroopa töötervishoiu ja tööohutuse strateegia (2007–2012) kokkuvõtte kohta (O-000073/2013 – B7-0214/2013),
 - võttes arvesse komisjoni 11. märtsi 2002. aasta teatist „Kohanemine muutustega tööl ja ühiskonnas: ühenduse uus töötervishoiu ja tööohutuse strateegia 2002–2006” (COM(2002)0118),
 - võttes arvesse komisjoni 21. veebruari 2007. aasta teatist „Töö kvaliteedi ja tootlikkuse parandamine: ühenduse töötervishoiu ja tööohutuse strateegia aastateks 2007–2012” (COM(2007)0062),
 - võttes arvesse komisjoni 3. märtsi 2010. aasta teatist „Euroopa 2020. aastal – Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia” COM(2010)2020),
 - võttes arvesse komisjoni talituste 27. aprilli 2011. aasta töödokumenti „Euroopa töötervishoiu ja tööohutuse strateegia (2007–2012) vahekokkuvõte” (SEC(2011)0547),
 - võttes arvesse komisjoni talituste 31. mai 2013. aasta töödokumenti „Euroopa töötervishoiu ja tööohutuse strateegia (2007–2012) kokkuvõte” (SWD(2013)0202),
 - võttes arvesse oma 24. veebruari 2005. aasta resolutsiooni töötervishoiu ja tööohutuse edendamise kohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse oma 15. jaanuari 2008. aasta resolutsiooni ühenduse töötervishoiu ja tööohutuse strateegia kohta aastateks 2007–2012 ⁽²⁾,
 - võttes arvesse oma 15. detsembri 2011. aasta resolutsiooni ELi töötervishoiu ja tööohutuse strateegia (2007–2012) vahehindamise kohta ⁽³⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 115 lõiget 5 ja artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et strateegia „Euroopa 2020” eesmärk on saavutada 2020. aastaks 20–64-aastaste vanuserühmas 75 % tööhõivemäär;
- B. arvestades, et tehnika areng, majanduslikud muutused ning majandus- ja sotsiaalkriis mõjutavad pidevalt töökeskkonda ning töötervishoiu ja tööohutuse kõrge taseme tagamiseks tuleb neile kiirelt reageerida;
- C. arvestades, et majanduskriisi ei tohiks kasutada ettekäändena, et teha järeleandmisi kutsealaste riskide ennetamise põhimõtetes;
- D. arvestades, et seadusandlike meetmete toetamiseks on ELi poliitikadokumentides ja tegevusprogrammides käsitletud töötervishoiu ja tööohutuse küsimust alates 1978. aastast;
- E. arvestades, et ühenduse töötervishoiu ja tööohutuse strateegia aastateks 2007–2012 kehtivusaeg lõppes 2012. aastal ning et seni ei ole ELi tasandil selle järelmeetmena koostatud ühtegi teist poliitikadokumenti;
- F. arvestades, et komisjon mõonab, et ühenduse töötervishoiu ja tööohutuse strateegial aastateks 2007–2012 oli positiivne mõju kogu ELis ning et töötervishoiu ja -ohutuse valdkonnas on veel palju probleeme, millega tuleb tegeleda järgnevatel aastatel;

⁽¹⁾ ELT C 304 E, 1.12.2005, lk 400.

⁽²⁾ ELT C 41 E, 19.2.2009, lk 14.

⁽³⁾ ELT C 168 E, 14.6.2013, lk 102.

Neljapäev, 12. september 2013

1. on mures, et komisjon ei ole siiani vastu võtnud uut Euroopa töötervishoiu ja tööohutuse strateegiat;
2. kordab oma üleskutset komisjonile esitada uus Euroopa töötervishoiu ja tööohutuse strateegia, mis kehtiks käesolevast aastast kuni aastani 2020; kutsub komisjoni üles tegema seda enne 2013. aasta lõppu;
3. mõistab hukka asjaolu, et komisjon ei ole siiani esitanud ettepanekut tööst tingitud luu- ja lihaskonna haigusi käsitleva direktiivi vastuvõtmiseks ega läbivaadatud direktiivi 2004/37/EÜ (töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest), kuigi need olid kuulutatud välja juba tema 2011. aasta tööprogrammis;
4. kordab seisukohti, mida väljendas oma 15. detsembri 2011. aasta resolutsioonis ELi töötervishoiu ja tööohutuse strateegia (2007–2012) vahehindamise kohta;
5. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

P7_TA(2013)0386

Piiriülesed kollektiivläbirääkimised ja riikidevaheline sotsiaaldialoog

Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon piiriüleste kollektiivläbirääkimiste ja riikidevahelise sotsiaalse dialoogi kohta (2012/2292(INI))

(2016/C 093/25)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikli 3 lõiget 3 ning artikli 6 lõiget 3,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 9, 151, 152, 154, 155 ja 156,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikleid 12, 28, artikli 52 lõiget 3 ja artiklit 53 ning selle preambulit koos vastavate seletustega,
- võttes arvesse Euroopa inimõiguste konventsiooni artiklit 11,
- võttes arvesse (muudetud) Euroopa sotsiaalharta artikleid 5 ja 6,
- võttes arvesse komisjoni 20. mai 1998. aasta otsust 98/500/EÜ valdkonna dialoogikomiteede loomise kohta tööturu osapoolte dialoogi edendamiseks Euroopa tasandil,
- võttes arvesse nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiivi 2001/23/EÜ ettevõtjate, ettevõtete või nende osade üleminekul töötajate õigusi kaitsvate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta,
- võttes arvesse nõukogu 8. oktoobri 2001. aasta direktiivi 2001/86/EÜ, millega täiendatakse Euroopa äriühingu põhikirja töötajate kaasamise suhtes, ja nõukogu 22. juuli 2003. aasta direktiivi 2003/72/EÜ, millega täiendatakse Euroopa ühistu põhikirja töötajate kaasamise osas,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/14/EÜ, millega kehtestatakse töötajate teavitamise ja nõustamise üldraamistik Euroopa Ühenduses,

Neljapäev, 12. september 2013

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. mai 2009. aasta direktiivi 2009/38/EÜ Euroopa tööõukogu asutamise või töötajate teavitamis- ja konsulteerimiskorra sisseadmise kohta liikmesriigiülestes ettevõtetes või kontsernides,
- võttes arvesse nõukogu (tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimused) järeldusi 17423/11, mis võeti vastu 1. detsembril 2011,
- võttes arvesse komisjoni talituste 10. septembri 2012. aasta töödokumenti „Piiriülese ettevõtja kollektiivlepingud: sotsiaalse dialoogi potentsiaali realiseerimine” (SWD(2012)0264),
- võttes arvesse komisjoni 18. aprilli 2012. aasta teatist „Töövõimalusterohke majanduse taastumine” (COM(2012)0173),
- võttes arvesse komisjoni piiriülese ettevõtja kollektiivlepingute ekspertide töörühma 31. jaanuari 2012. aasta aruannet,
- võttes arvesse komisjoni piiriülese ettevõtja kollektiivlepingute ekspertide töörühma 31. jaanuari 2012. aasta muudetud töödokumenti,
- võttes arvesse komisjoni 17. jaanuari 2012. aasta rohelist raamatut „Restruktureerimine ja valmisolek muutusteks: mida on eelnev kogemus meile õpetanud?” (COM(2012)0007) ja sellele lisatud komisjoni talituste 17. jaanuari 2012. aasta töödokumenti restruktureerimise kohta Euroopas 2011. aastal (SEC(2012)0059),
- võttes arvesse komisjoni 27. oktoobri 2010. aasta teatist „Üleilmastumise ajastu terviklik tööstuspoliitika. Jätkusuutlikkus ja konkurentsivõime kesksse kohale” (COM(2010)0614),
- võttes arvesse komisjoni 2. juuli 2008. aasta uuringut „Mapping of transnational texts negotiated at corporate level” (EMPL F2 EP/bp 2008 (D) 14511),
- võttes arvesse komisjoni talituste 2008. aasta töödokumenti „Riikidevaheliste ettevõtete lepingute roll kasvava rahvusvahelise integratsiooni kontekstis” (SEC(2008)2155),
- võttes arvesse komisjoni 2006. aasta veebruari aruannet piiriüleste kollektiivläbirääkimiste kohta minevikus, olevikus ja tulevikus,
- võttes arvesse komisjoni 9. veebruari 2005. aasta teatist sotsiaalmeetmete kava kohta (COM(2005)0033),
- võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsioone tööklauslite kohta (hankelepingud) (nr 94) ja kollektiivläbirääkimiste edendamise kohta (nr 154),
- võttes arvesse ILO järelevalveasutuste väljakujunenud praktikad,
- võttes arvesse ILO kolmepoolset deklaratsiooni rahvusvaheliste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta (1977),
- võttes arvesse ILO 10. juuni 2008. aasta deklaratsiooni sotsiaalselt õiglase globaliseerumise kohta,
- võttes arvesse ILO 18. juuni 1998. aasta töö põhimõtete ja -õiguste deklaratsiooni,
- võttes arvesse ILO konventsioone, millega kehtestatakse üldised põhilised tööalased standardid (muu hulgas): seoses ühinemisvabaduse ja organiseerumisõiguse kaitsega (konventsioonid nr 87 (1948) ja nr 98 (1949)), ja mitte-diskrimineerimisega töö saamisel (konventsioonid nr 100 (1951) ja nr 111 (1958)),
- võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni tellitud uuringut töötajate põhiõiguste jõustamise kohta (september 2012),
- võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni tellitud uuringut piiriüleste kollektiivläbirääkimiste ja riikidevahelise sotsiaalse dialoogi kohta (juuni 2011),

Neljapäev, 12. september 2013

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2013. aasta resolutsiooni soovitusetega komisjonile töötajate teavitamise ja nendega konsulteerimise ning restruktureerimise ettevalmistamise ja juhtimise kohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni raportit ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamust (A7-0258/2013),
- A. arvestades, et komisjoni andmetel ⁽²⁾ oli 2012. aastal 244 Euroopa piiriülese ettevõtja kollektiivlepingut (TCA-lepingut); arvestades, et töösuhete integreerumine Euroopa suurtes piiriülestes ettevõtetes jätkub;
- B. arvestades, et üha enamates uutes piiriüleste ettevõtjate kollektiivlepingutes on lepitud kokku vaidluste lahendamise meetodid selliselt, nagu soovitavad nii töötajate kui ka tööandjate organisatsioonid;
- C. arvestades, et piiriülese ettevõtja kollektiivlepingutele ei ole ei rahvusvahelisel ega ka Euroopa Liidu tasandil kehtestatud õigusraamistikku; arvestades, et tuleks järele kontrollida, kas see on põhjus, miks neid lepinguid vähem sõlmitakse;
- D. arvestades, et iga Euroopa Liidu liikmesriik on kehtestanud töösuhete jaoks oma süsteemi, mis põhinevad erinevatel ajaloolistel arengutel ja traditsioonidel, mida tuleb järgida ja mis ei vaja ühtlustamist;
- E. arvestades, et sotsiaalpartnerite piiriülised partnerlused on osutunud heaks tavaks töötajate vaba liikumise edendamisel ja töötajate õiguste piiriüleisel tugevdamisel; arvestades, et ELi toetus sellistele piiriülestele partnerlustele on hädavajalik;
- F. arvestades, et Euroopa tasandi dialoog edendab tööhõive säilitamist ja kasvu, töötingimuste parandamist ja seeläbi rahvusvaheliste ettevõtete töötajate heaolu suurenemist innovatiivsete vahenditega, säilitades samal ajal kollektiivläbirääkimistes autonoomia;
- G. arvestades, et EL tunnustab ühinemisevabadust ja kollektiivläbirääkimiste õigust põhiõigustena;
- H. arvestades, et ettevõtjad tegutsevad üha rohkem Euroopa tasandil, kusjuures töötajate esindamist korraldatakse peamiselt riikide tasandil;
1. juhhib tähelepanu sellele, et käesolevas resolutsioonis käsitletakse Euroopa piiriülese ettevõtja kollektiivlepinguid (TCA-lepinguid); juhhib tähelepanu sellele, et TCA-lepingud sõlmitakse ühelt poolt ametiühingute ning teiselt poolt üksikute ettevõtjate ja/või tööandjate ühenduste vahel valdkondlikul tasandil, ning et käesolevas resolutsioonis ei käsitleta rahvusvahelisi raamlepinguid, mille ettevõtjatega sõlmivad rahvusvahelised ametiühingute liidud; rõhutab vajadust tugevdada Euroopa ja rahvusvahelist sotsiaalset dialoogi ja piiriülesteid kollektiivläbirääkimisi;
2. teeb komisjonile ettepaneku kaaluda, kas Euroopa TCA-lepingute jaoks oleks vajalik ja kasulik Euroopa Liidu mittekohustuslik õigusraamistik, et pakkuda suuremat õiguskindlust, rohkem läbipaistvust ning prognoositavat ja jõustatavat õiguslikku mõju lepingute jaoks, mis järgivad käesoleva raamistiku sätteid; teeb ettepaneku, et edendataks Euroopa TCA-lepinguid hõlmavaid tavaid, mis tunnustavad lepinguosaliste lepingulist autonoomiat, ja soovib lisada lepingutesse sätteid erimeelsuste lahendamise kohta;

Euroopa TCA-lepingute õigusraamistik

3. rõhutab, et sotsiaalpartnerid on autonoomsed, mistõttu nad võivad alustada läbirääkimisi ja sõlmida lepinguid kõigil tasanditel;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0005.

⁽²⁾ Piiriülese ettevõtja kollektiivlepingud: sotsiaalse dialoogi potentsiaali realiseerimine", komisjoni teenistuste töödokument 10.9.2012 (SWD(2012)0264, lk 2).

Neljapäev, 12. september 2013

4. rõhutab, et piiriülese ettevõtja kollektiivlepingud erinevad üksteisest näiteks ulatuse, rakendusala ja allkirjastavate poolte osas ning selliste poolte eesmärkide, lähtekohtade, vajaduste ja eesmärkide suhtes; leiab, et ettevõtted ja ettevõtluskultuur erinevad oluliselt üksteisest ja lepinguosaliste autonoomiat sõlmida erinevaid piiriülese ettevõtja kollektiivlepinguid tuleb austada;
5. soovib tungival, et sotsiaalpartnerid vahetaksid piiriülese ettevõtja kollektiivlepingute valdkonnas kogemusi;
6. rõhutab, et komisjon peaks kaalutlema sellist mittekohustuslikku õigusraamistikku lähtuvalt vabatahtlikust kasutusest, mis peaks sotsiaalpartneritele ning asjaomastele ettevõtjatele ja kontsernidele olema mittekohustuslik ning põhinema paindlikkusel ja olema riiklikul tasandil suunatav, et anda piiriülese ettevõtja kollektiivlepingutele õiguslik jõud; rõhutab sõnaselgelt tööturu osapoolte ja sotsiaalpartnerite autonoomiat;
7. on arvamusel, et Euroopa tööõukogud peaksid olema vajaduse korral täiel määral kaasatud läbirääkimistesse Euroopa ametiühingute ühendustega, seda eriti seepärast, et nad on võimelised tuvastama vajaduse/võimaluse piiriülese ettevõtja kollektiivlepingute sõlmimiseks, alustama protsessi, läbirääkimisi sisse juhatama ning aitama tagada läbipaistvust ja asjaomaste töötajatega sõlmitavaid lepinguid käsitleva teabe levitamist; tunneb heameelt asjaolu üle, et mõned Euroopa ametiühingute ühendused on kavandanud menetluste eeskirjad Euroopa tööõukogude kaasamiseks;
8. on veendunud, et nn soodsaima sätte põhimõtte ja kaitse taseme säilitamise põhimõtte lisamine on vajalik selleks, et välistada oht, et Euroopa piiriülese ettevõtja kollektiivlepingute sõlmimisega võidakse põhjustada riiklikest kollektiivlepingutest ja riiklike ettevõtete lepingutest möödahiilimist või nende kahjustamist;
9. soovib kehtestada alternatiivsed vaidluste lahendamise menetlused; on seisukohal, et tuleb kehtestada esmane ad hoc ühismehhanism ettevõtte tasandil, näiteks ergutades lepinguosalisi leppima vabatahtlikult kokku vaidluste lahendamise sätete osas, et leida lepinguosaliste konfliktidele lahendus; soovib võtta nende sätete aluseks vaidluste alternatiivse lahendamise viisid, milles on kokku leppinud ja mille on koostanud ELi sotsiaalpartnerid sektorite tasandil; tunnistab, et paljud Euroopa Liidu tasandil juba sõlmitud piiriülese ettevõtja kollektiivlepingutest sisaldavad juba toimivaid vaidluste kohtuvälise lahendamise mehhanisme, ning ergutab sotsiaalpartnereid Euroopa Liidu tasandil selles valdkonnas aktiivsemalt kogemusi vahetama ja välja töötama täiendava arendamise meetodeid ning sobivaid kohandamisvõimalusi;
10. soovib komisjonil ergutada sotsiaalpartnereid Euroopa piiriülese ettevõtja kollektiivlepingute puhul silmas pidama järgmisi kriteeriume: volitamismenetlus, nt lepingu sõlmimise üle läbi rääkivate lepinguosaliste seaduslikkuse ja esindusülesannete täpsustamine, lepingu sõlmimise aeg ja koht, selle sisuline ja geograafiline kohaldamisala, nn soodsaima sätte põhimõte, nn kaitse taseme säilitamise põhimõte, kehtivusaeg; lepingu lõpetamise tingimused ja vaidluste lahendamise kord, lepingu teemad, täiendavad ametlikud nõuded;
11. tunneb heameelt meetmete üle, mida komisjon pakub, et toetada kogemuste vahetamist sotsiaalpartnerite ja ekspertide vahel, näiteks näidete kogumine, andmebaaside koostamine ja uuringute läbiviimine;
12. tuletab selles kontekstis meelde positiivseid kogemusi sotsiaalpartnerite vaheliste piiriüleste partnerlustega ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama sellistele partnerlustele tulevikus ELi toetus;
13. julgustab Euroopa sotsiaalpartnereid kasutama täiel määral ELi tasandi lepingute võimalust, mis on ette nähtud ELi toimimise lepingu artiklis 155, austades samal ajal täielikult nende autonoomiat;
14. nõuab, et Euroopa sotsiaalpartnerid võtaksid enda kanda suurema rolli Euroopa poliitika kujundamisel; eeskätt nõuab, et sotsiaalpartnerid osaleksid iga-aastase majanduskasvu analüüsi koostamisel ja osaleksid rohkem liikmesriikides saavutatud edu järelevalves;
15. rõhutab vajadust soodustada, toetada ja suurendada naiste esindatust ja osalust sotsiaalses dialoogi eri tasanditel ja kollektiivläbirääkimiste struktuurides ning laiendada soolist võrdõiguslikkust asjaomastesse foorumitesse, et võtta arvesse naiste arvamusi ja integreerida kollektiivläbirääkimistesse soolise võrdõiguslikkuse küsimused; märgib, et sotsiaaldialoog ja kollektiivläbirääkimised on kahtlemata suure potentsiaaliga soolise võrdõiguslikkuse edendamise vahendid töökohtadel;

Neljapäev, 12. september 2013

16. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, ELi sotsiaalpartneritele ning liikmesriikide parlamentidele.

P7_TA(2013)0387

Saatjata alaealiste olukord ELis

Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon saatjata alaealiste olukorra kohta Euroopa Liidus 2012/2263(INI)

(2016/C 093/26)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit 3,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 67 ja 79,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta sätteid, eriti selle artiklit 24,
- võttes arvesse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ning selle juurde kuuluvaid protokolle,
- võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu ja Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtupraktikat,
- võttes arvesse komisjoni 6. mai 2010. aasta teatist Euroopa Parlamendile „Saatjata alaealisi käsitlev tegevuskava (2010–2014)” (COM(2010)0213),
- võttes arvesse komisjoni 28. septembri 2012. aasta aruannet Euroopa Parlamendile ja nõukogule pealkirjaga „Vahearuanne saatjata alaealisi käsitleva tegevuskava rakendamise kohta” (COM(2012)0554),
- võttes arvesse komisjoni 20. aprilli 2010. aasta teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele „Stockholmi programmi rakendamise tegevuskava” (COM(2010)0171),
- võttes arvesse oma 25. novembri 2009. aasta resolutsiooni komisjoni teatise kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala kodanike teenistuses – Stockholmi programm” ⁽¹⁾,
- võttes arvesse ELi suuniseid, mis käsitlevad naiste- ja tüdrukutevastast vägivalda ja nende igasuguse diskrimineerimise vastu võitlemist,
- võttes arvesse justiits- ja siseküsimuste nõukogu 3018. istungil vastu võetud 3. juuni 2010. aasta järeldusi saatjata alaealiste kohta,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiivi 2012/29/EL, millega kehtestatakse kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded ning asendatakse nõukogu raamotsus 2001/220/JSK ⁽²⁾,

⁽¹⁾ ELT C 285 E, 21.10.2010, lk 12.

⁽²⁾ ELT L 315, 14.11.2012, lk 57.

Neljapäev, 12. september 2013

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta direktiivi 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/629/JSK ⁽¹⁾, ja komisjoni teatist „Inimkaubanduse kaotamist käsitlev ELi strateegia aastateks 2012–2016”,
- võttes arvesse varjupaigaküsimusi käsitlevaid direktiive, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiivi 2011/95/EL, mis käsitleb nõudeid, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks, ning nõudeid pagulaste või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavate isikute ühetaolisele seisundile ja antava kaitse sisule ⁽²⁾, nõukogu 27. jaanuari 2003. aasta direktiivi 2003/9/EÜ, millega sätestatakse varjupaigataotlejate vastuvõtu miinimumnõuded ⁽³⁾, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiivi 2008/115/EÜ ühiste nõuete ja korra kohta liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisel ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse komisjoni ettepanekuid Euroopa ühise varjupaigastuemei meetmete reformimiseks, eelkõige muudetud ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega sätestatakse varjupaigataotlejate vastuvõtu nõuded (uuesti sõnastatud) (COM(2011)0320), ning muudetud ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise ühise menetluse kohta (uuesti sõnastatud) (COM(2011) 0319) ning ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest (uuesti sõnastatud) (COM(2008)0820),
- võttes arvesse nõukogu 22. septembri 2003. aasta direktiivi 2003/86/EÜ perekonna taasühinemise õiguse kohta ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrust (EÜ) nr 862/2007, mis käsitleb ühenduse rände- ja rahvusvahelise kaitse statistikat ⁽⁶⁾;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2007. aasta otsust nr 779/2007/EÜ, millega luuakse ajavahemikuks 2007–2013 üldprogrammi „Põhiõigused ja õigusasjad” raames eriprogrammi laste, noorte ja naiste vastu suunatud vägivalda ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks ning ohvrite ja riskirühmade kaitsmiseks (Daphne III programm) ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse komisjoni 23. veebruari 2011. aasta teatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule pealkirjaga „Hinnang ELi tagasisivõtulepingutele” (COM(2011)0076),
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu dokumente, eriti parlamentaarse assamblee resolutsiooni 1810 (2011) saatjata laste Euroopasse saabumise, seal viibimise ja sealt tagasipöördumisega seotud probleemide kohta, liikmesriikidele suunatud ministrite komitee soovitus, milles käsitletakse saatjata alaealiste rändajate elu kavandamist (CM/Rec(2007)9), ning ministrite komitee kahtekümnet suunist sunniviisilise tagasisaatmise kohta (CM(2005)40),
- võttes arvesse laste õigusi käsitlevaid rahvusvahelisi akte, eelkõige ÜRO lapse õiguste konventsiooni, eriti selle artiklit 3 ning ÜRO Lapse Õiguste Komitee üldiseid märkusi, eelkõige üldist märkust nr 6 (2005) saatjata alaealiste kohtlemise kohta ja saatjata laste kohtlemise kohta väljaspool päritoluriiki,

⁽¹⁾ ELT L 101, 15.4.2011, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 337, 20.12.2011, lk 9.

⁽³⁾ ELT L 31, 6.2.2003, lk 18.

⁽⁴⁾ ELT L 348, 24.12.2008, lk 98.

⁽⁵⁾ ELT L 251, 3.10.2003, lk 12.

⁽⁶⁾ ELT L 199, 31.7.2007, lk 23.

⁽⁷⁾ ELT L 173, 3.7.2007, lk 19.

Neljapäev, 12. september 2013

- võttes arvesse ÜRO pagulaste ülemvoliniku 1997. aasta direktiive varjupaika taotlevate saatjata alaealiste kohtlemise üldpõhimõtete ja menetluse kohta,
 - võttes arvesse ÜRO naiste diskrimineerimise likvideerimise komitee üldist soovitus nr 19, mis võeti vastu 1992. aastal,
 - võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 1993. aasta detsembris vastu võetud deklaratsiooni naistevastase vägivalda likvideerimise kohta, mis on esimene rahvusvaheline inimõigustealane dokument, kus käsitletakse ainult naiste vastu suunatud vägivalda,
 - võttes arvesse rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni täiendavat naiste ja lastega kaubitsemise ning muu inimkaubanduse ärahoidmise ja selle kuriteo eest karistamise protokoll,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justitsi- ja siseasjade komisjoni raportit ja arengukomisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamusi (A7-0251/2013),
- A. arvestades, et igal aastal saabuvad tuhanded kolmandate riikide kodanikest või kodakondsuseta alla 18-aastased lapsed üksi ELi territooriumile või jäetakse üksi pärast ELi territooriumile sisenemist;
- B. arvestades, et mitmel pool maailmas käimas olevad konfliktid ja jätkuv majanduskriis on toonud kaasa saatjata alaealiste arvu hüppelise kasvu;
- C. arvestades, et saatjata alaealiste saabumisel on mitmeid põhjuseid: sõjad, vägivald, nende põhiõiguste rikkumine, soov taasühineda pereliikmetega, loodusõnnetused, vaesus, inimkaubandus, ärakasutamine jms;
- D. arvestades, et erilist tähelepanu tuleks pöörata inimkaubanduse ohvriks langenud saatjata lastele, kuna nemad on eriti haavatavas olukorras ja vajavad erilist abi ja toetust;
- E. arvestades, et suurel arvul alaealiste saabumine on põhjustatud sundabieludest ja et Euroopa Liit peab kohustuma veel rohkem võitlema selle nähtuse vastu;
- F. arvestades, et alaealised on juba iseenesest äärmiselt haavatavas olukorras ning et tuleb tagada nende põhiõiguste austamine;
- G. arvestades, et Euroopa Liidu lepingu, Euroopa Liidu põhiõiguste harta ja ÜRO lapse õiguste konventsiooni kohaselt on Euroopa Liidul ja liikmesriikidel kohustus kaitsta laste õigusi;
- H. arvestades, et Stockholmi programmis seati prioriteediks saatjata alaealiste kaitse;
- I. arvestades, et saatjata alaealiste vastuvõtt ja nendega tegelemine on riigiti erinev ja ühtlustamata ning puudub võrdsel tasemel ja tõhus kaitsetase;
- J. arvestades, et tagada tuleb saatjata sisserändajatest tüdrukute ja poiste sooline võrdõiguslikkus ning inimõiguste võrdne kaitse, ning arvestades, et eritähelpanu tuleb pöörata tüdrukute inimõiguste rikkumisele ning piisava toe pakkumisele ja asjakohaste meetmete võtmisele;
- K. arvestades arvukaid laste kadumise juhtumeid varjupaigataotlejate majutus- ja vastuvõtukeskustest;

Neljapäev, 12. september 2013

Üldised soovitused

1. tuletab meelde, et saatjata alaealine on eelkõige potentsiaalselt ohustatud laps ning et liikmesriigid ja Euroopa Liit peaksid selles küsimuses juhinduma lastekaitsest ja mitte sisserändepoliitikast, austades seega lapse parimate huvide keskset põhimõtet; tuletab meelde, et lapsena ja seega alaealisena tuleb käsitleda eranditult iga isikut, kes on alla 18-aastane; juhib tähelepanu asjaolule, et saatjata alaealised, eriti tüdrukud, on raskuste ja probleemide suhtes kaks korda haavatavamad kui muud alaealised; märgib, et nad on seda haavatavamad, et neil on samasugused vajadused nagu muudel alaealistel ja muudel põgenikel, kellel neil on sarnased kogemused; rõhutab, et tüdrukud ja naised on eriti haavatavad oma õiguste rikkumise suhtes kogu rändeprotsessi ulatuses ning et saatjata tüdrukud on eriti ohustatud, kuna nad on sageli seksuaalse ärakasutamise, kuritarvituse ja vägivalda esmaseks sihtmärgiks; juhib tähelepanu asjaolule, et saatjata alaealisi koheldakse ELis ametivõimude poolt sageli kurjategijatena, kes on rikkunud immigratsiooniseadusi, mitte kui üksikisikuid, kellel on nende vanusest ja konkreetselt olukorrast tulenevad õigused;
2. tuletab samuti meelde, et kõikide lastega seotud meetmete puhul, mida võtavad avalik-õiguslikud asutused või eraõiguslikud institutsioonid, tuleb mis tahes kaalutlustest ettepoole seada lapse parimad huvid, nagu on ette nähtud õigusaktides ja kohtupraktikas; palub komisjonil ergutada lapse parimaid huvisid käsitlevate ELi õiguslike sätete nõuetekohast rakendamist ja esildada strateegilised suunised, tuginedes parimale tavale, kohtupraktikale ja ÜRO Lapse Õiguste Komitee üldisele märkusele nr 6 (2005) saatjata alaealiste kohtlemise kohta ja saatjata laste kohtlemise kohta väljaspool päritoluriiki, ning hinnata näitajate ja kriteeriumite kogumi põhjal, milles seisnevad lapse parimad huvid; palub komisjonil rakendada seadusandlikke ja muid kui seadusandlikke meetmeid, et tagada laste ja saatjata alaealiste asjakohane kaitse, eelkõige selleks, et täiustada meetodeid püsivate lahenduste leidmiseks;
3. mõistab teravalt hukka saatjata alaealiste kaitse puudulikkuse Euroopa Liidus ning taunib neile alaealistele sageli osaks saavaid raskeid vastuvõtutingimusi ja nende põhiõiguste rohkeid rikkumisi teatavates liikmesriikides;
4. peab tungivalt vajalikuks, et EL ja liikmesriigid leiaksid kiiresti sidusa lahenduse, kuidas kaitsta saatjata alaealisi, austades täielikult nende põhiõigusi; avaldab tunnustust liikmesriikidele, kes on otsustanud osaleda ÜRO lapse õiguste konventsiooni fakultatiivprotokollis, mis käsitleb õigusliku kaitse tagamist lastele ärakasutamise halvimate vormide eest;
5. tunneb heameelt selle üle, et Euroopa Komisjon võttis 2010.–2014. aastaks vastu saatjata alaealisi käsitleva tegevuskava; peab seejuures kahetsusväärseks, et komisjoni käsitus ei tugine suuremal määral nende alaealiste põhiõiguste kaitsele, ja usub jätkuvalt, et olemasolevatest meetmetest ei piisa ning saatjata alaealiste laialdase kaitse jaoks on vaja täiendavaid meetmeid; tuletab meelde, et ELi saatjata alaealisi käsitleva tegevuskava üks eesmärke ELi ja liikmesriikide jaoks oli käsitleda rände esmaseid põhjusi ning hõlmata saatjata alaealiste küsimus arengukoostöösse, aidates sellega luua lastele turvalist keskkonda oma päritoluriigis üleskasvamiseks; rõhutab, et on vaja edasi arendada saatjata alaealisi käsitleva ELi poliitika ennetavat mõõdet, keskendudes rohkem vaesuse vähendamise, tervishoiu- ja tööhõivepoliitika, inimõiguste ja demokraatiseerimise ning konfliktijärgsete taastamistöödega seotud jõupingutustele; on arvamusel, et saatjata alaealiste põhiõiguste tegelikult tugevdamiseks peab EL tegema rohkem kui komisjoni esitatud tegevuskavas ette nähtud; rõhutab eelkõige vajadust parandada seadusliku eestkostja seisundit ELis ja partnerriikides ning peab ülimalt oluliseks, et koostöös päritoluriikide ja kõigi transiitriikidega koostataks järelevalvekava, mis tagaks pärast lapse päritoluriiki tagasisaabumist tema nõuetekohase kaitse ja taasintegreerimise;
6. peab kahetsusväärseks, et saatjata alaealisi käsitlevad Euroopa õigusaktide sätted on killustatud, ning palub komisjonil tungivalt koostada käsiraamat, milles oleks koondatud need erinevad õiguslikud alused ja mis oleks suunatud liikmesriikidele ning kõikidele praktikutele, et lihtsustada sätete õiget rakendamist liikmesriikides ja tugevdada saatjata alaealiste kaitset;
7. mõistab hukka asjaolu, et saatjata alaealiste kohta puuduvad usaldusväärsed ametlikud statistilised andmed; palub liikmesriikidel ja komisjonil täiustada statistiliste andmete kogumist saatjata alaealiste kohta, kaasa arvatud vanuse ja soo kohta, et parandada andmekogude võrreldavust kõigi ELi liikmesriikide vahel, luua igas liikmesriigis kooskõlastatud andmete kogumise ja jagamise meetod, tagades samas isikuandmete kaitse, kasutades selleks riiklike kontaktisikute

Neljapäev, 12. september 2013

nimekirja ja platvorme, mis koondaks kõiki saatjata alaealistega tegelevaid osapooli; samuti kasutada paremini olemasolevaid vahendeid statistika kogumiseks ELi tasandil, nagu Eurostat, Frontex, Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet ja Euroopa rändevõrgustik (EMN); rõhutab, et niisuguste andmete kogumise eesmärk on olukorda paremini mõista, parandada saatjata alaealiste kaitset ja vastata paremini nende vajadustele; kutsub komisjoni, liikmesriike, Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituuti ning rahvusvahelisi ja valitsusväliseid organisatsioone üles tegema täiendavad jõupingutusi täpsete, soopõhiselt liigendatud andmete kogumisel, jälgimisel ja vahetamisel, et saada ammendav ülevaade saatjata tüdrukute arvust ning olla võimeline uurima selle rühma erivajadusi, et pakkuda neile toetust ja rakendada erimeetmeid nende vajaduste rahuldamiseks ning vahetada parimaid tavasid olukorra parandamiseks;

8. tuletab meelde, et EL ja liikmesriigid peaksid seadma sisse koostöö kolmandate päritolu- ja transiidiriikidega küsimustes, mis puudutavad saatjata alaealisi, nende põhiõiguste kaitset ja püsivate lahenduste leidmist, perede otsimist, järelevalve all tagasipöördumist ja tagasivõtmist, kui see on lapse parimates huvides, perekonnasidemete taastamist ja taasintegreerumist; nõuab ka täiustatud koostööd kolmandate päritolu- ja transiidiriikidega küsimustes, mis puudutavad inimkaubanduse ennetamist ja selle vastast võitlust, eeskätt lastega seotud inimkaubandust ja alaealiste eksploateerimist, ebaseadusliku sissetuleku ärahoidmist, naistevastast vägivalda, nt sundabielusid, sealhulgas korrapärase dialoogide raames, mida Euroopa Liit nende riikidega peab, ning Euroopa välis teenistuse tegevuse raames palub komisjonil ja liikmesriikidel kaasata lastekaitse ja saatjata alaealiste küsimus arengu- ja koostööpoliitikasse; rõhutab ELi immigratsiooni, varjupaigaküsimusi ja laste (nii ELi kui ka kolmandate riikide alaealiste) õigusi käsitleva poliitika ühtse arengu olulisust, võttes arvesse selle mõju arenguriikidele; tuletab meelde Lissaboni lepinguga sätestatud kohustust tagada poliitikavaldkondade arengusidus; kutsub komisjoni, liikmesriike ja kolmandaid riike üles toetama saatjata alaealiste päritolu-, transiidi- ja sihtriikides kampaaniate korraldamist, et tõsta üldsuse teadlikkust laste rändega seotud riskidest, eelkõige alaealiste ärakasutamisest ja organiseeritud kuritegevusest; rõhutab, et isikliku ja perekondliku tausta uurimine on väga oluline, et teada alaealise päritolu ja töötada sellest lähtuvalt välja individuaalne kava saabumise riiki integreerimiseks või päritoluriiki taasintegreerimiseks;

9. tuletab meelde, et inimkaubanduse vastu võitlemine on esmase tähtsusega samm, kuna alaealised, eeskätt tüdrukud, on eriti ohustatud inimkaubandusest, soopõhisest vägivaldast ja eksploateerimisest, eelkõige tööalasest ja seksuaalsest ärakasutamisest ning kuritarvitamisest; juhib tähelepanu asjaolule, et on vaja kasutusele võtta tõhusad mehhanismid inimkaubanduse, tööalase ja seksuaalse ärakasutamise ja kuritarvitamisega seotud juhtumite ennetamiseks, tuvastamiseks, nendest teatamiseks, uurimisele esitamiseks, uurimiseks, käsitlemiseks ja järelevalveks, ning et ka kolmandates riikides tuleb võtta meetmeid, et võidelda inimkaubanduse alampõhjuste vastu; palub sellega seoses komisjonil ja liikmesriikidel olla väga valvas ja rakendada tõhusalt direktiivi 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset, direktiivi 2011/93/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust ning direktiivi 2012/29/EL, millega kehtestatakse kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded; kutsub liikmesriike ja ELi üles tugedama politsei ja kohtute koostööd ning tegema koostööd ELi inimkaubandusevastase võitluse koordinaatoriga, et tuvastada võimalikud ohvrid, tõsta üldsuse teadlikkust ja võidelda inimkaubanduse vastu; väljendab heameelt, et inimkaubanduse kaotamist käsitlev ELi strateegia aastateks 2012–2016 on lõpuks vastu võetud, ning on eriti rahul sätetega, mis käsitlevad lastekaitse süsteemide suuniste väljatöötamise rahastamist ja parimate tavade jagamist; tuletab liikmesriikidele meelde ÜRO lapse õiguste konventsiooni artiklit 11, milles kutsutakse riike üles võtma meetmeid laste ebaseadusliku mujale viimise vastu võitlemiseks; kutsub liikmesriike üles töötama koostöös kolmandate riikidega, et tegeleda laste salaja üle piiri toimetamise kasvava probleemiga; nõuab tungivalt, et liikmesriigid võtaksid salaja üle piiri toimetajad kohtulikule vastutusele ning rakendaksid võimalusel asjakohaseid ja võrreldavaid sanktsioone; väljendab muret paljude saatjata alaealiste pärast, kes elavad salaja ELis ning kes on ärakasutamise ja kuritarvitamise suhtes eriti haavatavad; kutsub liikmesriikide ametiasutusi ja kodanikuühiskonna organisatsioone üles koos töötama ning võtma kõiki vajalikke meetmeid, et tagada nende kaitse ja väärikus;

10. peab kahetsusväärseks, et lastekaitse on võrreldes teiste humanitaarvaldkondadega märkimisväärselt ja pidevalt alarahastatud; palub, et komisjon võtaks Euroopa Varjupaiga- ja Rändefondis eraldi arvesse saatjata alaealisi, et anda pikaajalisi tagatisi laste kaitse osas, sh nendes osades, mis puudutavad põgenikke, varjupaiga taotlejaid, välispiire ja tagasipöördumist, samuti tuleb saatjata alaealisi eraldi silmas pidada Euroopa Sotsiaalfondis, eelkõige selleks, et toetada

Neljapäev, 12. september 2013

enim puudutatud piirkondi; on seisukohal, et tuleks tagada eelkõige nende programmide piisav pikaajaline rahastamine, mis on suunatud saatjata alaealiste tuvastamisele, asjakohasele vastuvõtule, kaitsele, seaduslike eestkostjate määramisele, perekonnaliikmete otsimisele, ümberasustamisele ja taasintegreerimisele, samuti piirivalvurite ja ametiasutuste koolitamisele;

Strateegilised suunised

11. palub komisjonil koostada kõigile liikmesriikidele strateegilised suunised, mis põhinevad parimatel tavadel, on esitatud ühiste miinimumnõuetena ja milles on käsitletud protsessi iga etappi alates alaealise saabumisest liidu territooriumile kuni tema jaoks püsiva lahenduse leidmiseni, et tagada talle piisav kaitse; kutsub liikmesriike üles võtma vastu riiklik strateegia saatjata alaealiste küsimuses, tuginedes neile strateegilistele suunistele, ning nimetama riiklik kontaktpunkt, mis on vastutav nende meetmete koordineerimise ja rakendamise eest; palub, et komisjon jälgiks koos asutatud eksperdirühmaga liikmesriikide olukorda ja võetavaid meetmeid ning esitaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule kord aastas aruande;

12. tuletab meelde, et ühelegi lapsele ei tohi keelata sissepääsu ELi territooriumile, ning rõhutab, et liikmesriigid peavad täitma rahvusvahelisi ja Euroopa kohustusi, mida riik peab oma jurisdiktsiooni all oleva lapse suhtes kohaldama ilma meelevaldsete piiranguteta; tuletab ka meelde, et ühtegi last ei tohi liikmesriigi piirilt lihtmenetluse korras tagasi saata;

13. nõuab tungivalt, et liikmesriigid järgiksid rangelt ja eranditeta esmast kohustust mitte kunagi alaealist kinni pidada; taunib asjaolu, et muudetud ettepanekus võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles sätestatakse varjupaigataotlejate vastuvõtmise standardid, ei keelustatud saatjata alaealise varjupaigataotleja kinnipidamist, ning nõuab tungivalt, et liikmesriigid austaksid direktiivis sätestatud erandolukordade võrdlusalust; palub komisjonil valvata äärmiselt hoolikalt alaealiste kinnipidamist käsitlevate ühenduse sätete rakendamise järele, lähtudes kohtupraktikast; nõuab tungivalt, et liikmesriigid paigutaksid alaealised spetsiaalsetesse lastekodudesse, võttes arvesse nende vanust ja sugu;

14. on seisukohal, et iga liikmesriik vastutab saatjata alaealiste tuvastamise eest; palub liikmesriikidel suunata saatjata alaealine viivitamata eriasutustesse, nagu sotsiaal- ja haridusasutused, mis peavad ühelt poolt hindama iga alaealise konkreetset olukorda ja vajadust kaitse järele, arvestades eelkõige tema rahvust, haridust, etnilist, kultuurilist ja lingvistilist tausta ning haavatavuse astet, ning teiselt poolt andma alaealisele viivitamata kogu vajaliku teabe tema õiguste, kaitse, juriidiliste ja abisaamise võimaluste kohta, samuti menetluste ja nende mõju kohta, ning tegema seda alaealisele arusaadavas keeles ja vormis; kutsub liikmesriike üles jagama parimaid tavasid selle kohta, kuidas selgitada lastele lapsesõbralikult asjaomaseid menetlusi ja nende õigusi; kutsub sellega seoses liikmesriike üles pöörama erilist tähelepanu ja kehtestama erimeetmed erilist kaitset vajavate saatjata alaealiste tuvastamiseks, vastuvõtmiseks ja kaitsmiseks, eelkõige nende saatjata alaealiste, kes on sattunud inimkaubanduse ohvriks, pakkudes neile vajalikku abi ja kaitset vastavalt direktiivile 2011/36/EL;

15. mõistab hukka mõnedes liikmesriikides vanuse kindlaksmääramiseks kasutatavad sobimatud ja liigselt sekkuvad meditsiinilised meetodid, mis võivad olla traumeerivad, ning luude küpsuse või hammaste mineraliseerumise hindamisel põhinevad meetodid, mis on vastuolulised ja suure veamarginaaliga; palub, et komisjon lisaks strateegilistesse suunistesse parimatel tavadel põhinevad ühtsed standardid vanuse kindlaksmääramise meetodite kohta, mis peaks koosnema mitmeplaanisest ja multidistsiplinaarsest hindamisest ning mida tuleks läbi viia teaduslikul, turvalisel, lapsega arvestaval ja õiglasel viisil, erilise tähelepanuga tüdrukute puhul, ning mida peaksid teostama sõltumatud, kvalifitseeritud arstid ja eksperdid; tuletab meelde, et vanuse hindamisel tuleb austada lapse õigusi ja füüsilist puutumatust, samuti inimvärikust, ning et kahtluse korral tuleb alati otsustada alaealise kasuks; tuletab ka meelde, et meditsiinilist läbivaatust tuleks teostada ainult siis, kui muud vanuse kindlaksmääramise meetodid on ammendunud, ning et sellise hindamise tulemusi peab olema võimalik vaidlustada; väljendab heameelt Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti (EASO) tegevuse üle selles valdkonnas, millest tuleks lähtuda kõikide alaealistega tegelemisel;

Neljapäev, 12. september 2013

16. palub, et niipea kui saatjata alaealine saabub liikmesriigi territooriumile ja seniks, kuni ei ole leitud püsivat lahendust, määraksid liikmesriigid talle eestkostja või isiku, kelle ülesanne on saata, abistada ja esindada alaealist kõikides menetlustes ja tagada, et alaealine saaks kõikides menetlustes kasutada oma õigusi, ning nõuab, et alaealist teavitataks vastutava isiku määramisest viivitamata; nõuab lisaks, et vastav isik oleks läbinud koolituse probleemide teemal, millega saatjata alaealised kokku puutuvad, samuti lastekaitse ja laste õiguste, varjupaiga- ja migratsiooniõiguse teemal, ning et ta tegutseks täiesti sõltumatult; on seisukohal, et need isikud peaksid saama pidevat asjakohast koolitust ning neid tuleks regulaarselt ja sõltumatult kontrollida; palub, et komisjon lisaks strateegilistesse suunistesse parimatel tavadel põhinevad ühtsed standardid nende isikute volituste, ülesannete, omaduste, oskuste ja koolituse kohta;

17. palub liikmesriikidel tagada, et ametnikud ja personal, kes puutuvad tõenäoliselt kokku saatjata alaealistega, sealhulgas inimkaubanduse ohvritega, oleksid vastavalt kvalifitseeritud ja koolitatud, et nad suudaksid selliseid juhtumeid ära tunda ja nendega nõuetekohaselt tegeleda, samuti palub liikmesriikidel anda sellisele personalile vajalikku koolitust saatjata alaealiste erivajaduste ja laste õiguste, laste käitumise ja psühholoogia, samuti varjupaiga- ja migratsiooniõiguse teemal; kutsub liikmesriike üles kehtestama kohustusliku soospetsiifilise koolituse töötajatele, kes saatjata alaealisi varjupaikades vastu võtavad, samuti saatjata alaealiste intervjuerijatele, otsuste langetajatele ja seadusjärgsetele esindajatele, ning tagama, et liikmesriikide politsei ja õigusorganite töötajad läbiksid korrapäraselt soospetsiifilisi koolitusi; rõhutab, et alaealise eest vastutav isik peab viimast teavitama ja nõustama, kuid saab seejuures õigusabi ainult täiendada, mitte asendada; tuletab meelde, et sõltumata alaealise kodakondsusest või sellest, kas seda tunnustatakse, peab liikmesriik, kus ta viibib, saatjata alaealise eest hoolitsema ja pakkuma talle võimalikult suurt kaitset;

18. et kindlustada alaealiste kaitses järjepidevus ja võrdsed standardid, palub, et liikmesriigid tagaksid saatjata alaealistele asjakohase kaitse nende staatusest sõltumata ja vastuvõtva riigi kodanikest lastega samadel tingimustel, tagades neile:

- juurdepääsu sobivale majutuskohale: majutuskohas peaksid alati olema korralikud sanitaartingimused, majutuskoht „keskuses” ei tohi kunagi olla suletud keskuses, ja esimestel päevadel peaks see olema keskuses, mis on loodud konkreetselt saatjata alaealiste vastuvõtmiseks; sellele esimesele etapile peaks järgnema stabiilsem majutus; saatjata alaealised tuleks alati täiskasvanutest eraldada; keskused peaksid vastama alaealiste vajadustele ja neis peaksid olema sobilikud vahendid; majutust kasuperekonnas ja lastekülas ja ühist majutust alaealiste sugulaste või lähedaste alaealistega tuleks soodustada, kui see on asjakohane ja alaealine seda soovib;
- vajaliku materiaalse, õigusliku ja psühholoogilise toe pakkumise, niipea, kui alaealine tuvastatakse saatjata alaealisena;
- õiguse haridusele, kutseharidusele ja sotsiaal-hariduslikule nõustamisele ning viivitamatu juurdepääsu sellele; viivitamatult tuleks võimaldada kooliskäimine vastuvõtvas riigis; lisaks sellele peaksid saatjata alaealised võimaluse korral kohe pärast liikmesriigi territooriumile saabumist saama juurdepääsu keelekursustele vastuvõtva riigi asjaomases keeles; liikmesriigid peaksid lihtsustama laste eelnenud õpingute tunnustamist, et võimaldada neile juurdepääsu edasisele haridusele Euroopas;
- õiguse tervisele ja juurdepääsu kohasele esmasele arstiabile; liikmesriigid peaksid lisaks pakkuma kohast arstiabi ja psühholoogilist nõustamist alaealistele, kes on piinamise, seksuaalse kuritarvitamise või teiste vägivallavormide ohvrid; samuti peaksid liikmesriigid pakkuma vajaduse korral eriravi (s.t juurdepääsu rehabilitatsiooniteenustele) alaealistele, kes on olnud mis tahes vormis kuritarvituse, ärakasutamise või julma, ebainimliku ja alandava kohtlemise ohvrid või keda on mõjutanud relvakonfliktid;
- juurdepääsu teabele ja massimeediavahendite kasutamisele (raadio, televisioon, internet), et rahuldada nende suhtlusvajadusi;

Neljapäev, 12. september 2013

- õiguse vabale ajale, sh mängimisele ning huvitegevusega tegelemisele;
- iga saatjata alaealise õiguse oma kultuurilise identiteedi ja väärtuste, sh emakeele edasikasutamisele ja -arendamisele;
- õiguse väljendada ja praktiseerida oma religiooni;

19. tuletab meelde, et kõik menetlused peavad olema kohandatud alaealistele, võttes nõuetekohaselt arvesse nende vanust, küpsusastet ja mõistmisvõimet, ning peavad arvestama laste vajadustega kooskõlas Euroopa Nõukogu suunistega lapsesõbraliku õigusemõistmise kohta, ja kiidab heaks komisjoni tegevuse nende suuniste edendamisel; kogu menetluse käigus tuleb kuulata ja arvesse võtta alaealise seisukohti koostöös koolitatud spetsialistidega, nagu psühholoogid, sotsiaaltöötajad ja kultuuride vahendajad;

20. väljendab heameelt edusammude üle varjupaigaõiguses ja palub liikmesriikidel viia läbi vajalikud õigus- ja haldusreformid, et neid sätteid edukalt rakendada; tuletab siiski meelde, et ELi varjupaigapoliitika peab kohtlema saatjata alaealisi eelkõige kui lapsi ning nõuab seepärast tungival, et liikmesriigid ei kohaldaks saatjata alaealiste puhul kiirmenetlusi ja piirimenetlusi, kui vähegi võimalik; tuletab ka meelde, et juhul, kui saatjata alaealine on esitanud varjupaigataotluse rohkem kui ühes liikmeriigis, ilma et tema perekond viibiks seaduslikult nende liikmesriikide territooriumil, vastutab varjupaigataotluse eest riik, kus alaealine pärast taotluse esitamist viibib, ning kutsub liikmesriike üles juhinduma Euroopa Kohtu otsustest; rõhutab, et saatjata alaealise erivajadusi arvestades on ülimalt tähtis, et tema varjupaigataotlust käsitletak prioriteetsena, nii et otsuse saaks langetada võimalikult kiiresti; kutsub liikmesriike üles arendama oma varjupaigasüsteeme, et rajada ühtlustatud ja lapse huvisid arvestav institutsiooniline raamistik, mis võtab arvesse saatjata alaealiste, eriti inimkaubanduse ohvrite erivajadusi ja mitmesuguseid raskusi;

21. toonitab, et iga saatjata alaealisi puudutav otsus peaks põhinema individuaalsel hinnangul ja olema tehtud lapse parimaid huvisid arvestades;

22. mõistab hukka ebakindlad olukorrad, millesse alaealised täisikka jõudes järsku satuvad; kutsub liikmesriike üles jagama parimaid tavasid ja nägema ette mehhanismid, millega toetada alaealisi täisikka jõudmisel; väljendab heameelt Euroopa Nõukogu tegevuse üle selles valdkonnas ja palub komisjonil lisada oma strateegilistesse suunistesse parimad tavad, mille alusel koostada alaealistele ja nendega koos edasise elu individuaalsed kavad;

23. kutsub liikmesriike üles määratlema iga partneri, eeskätt riigi ja kohalike ametiasutuste, hoolekandeteenuste, noorsootöötajate, perekondade ja seaduslike esindajate ülesanded edasise elu kavade rakendamisel ja seires ning nende kooskõlastamise tagamisel;

24. rõhutab, et peamine eesmärk alates saatjata alaealise saabumisest ELi territooriumile peab olema püsiva lahenduse leidmine tema parimaid huvisid arvestades; tuletab meelde, et lahenduse otsimist tuleb alustada pere taasühendamise võimaluste uurimisest ELis ja väljaspool, tingimusel et see on lapse parimates huvides; rõhutab, et alaealiselt võib küll põhimõtteliselt paluda abi pereliikmete otsimisel, kuid ei tohi kehtida aitamiskohustust, mis oleks rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamisel otsustavaks teguriks; tuletab meelde, et olukordades, kus alaealise või tema pereliikmete elu on ohus, iseäranis siis, kui nad jäid kodumaale, tuleb nende isikutega seotud andmeid koguda, töödelda ja levitada konfidentsiaalselt, et mitte ohustada asjassepuutuvate isikute elu; kutsub liikmesriike ja kõiki nende pädevaid asutusi üles parandama koostööd, eelkõige kõrvaldades kõik bürokraatlikud takistused perede leidmisel ja/või taasühinemisel, ning jagama parimaid tavasid; palub, et komisjon jälgiks direktiivi 2003/86/EÜ (perekonna taasühinemise õiguste kohta), eriti selle artikli 10 lõike 3 rakendamist;

25. palub, et komisjon lisaks strateegilistesse suunistesse parimatel tavadel põhinevad ühtsed standardid tingimuste kohta, mis peavad olema täidetud, enne kui alaealist võib tagasi saata; need standardid peaksid olema terviklikud ja austama lapse parimaid huvisid ning tuginema komisjoni 2011. aastal avaldatud võrdlevale uurimusele alaealiste tagasisaatmise valdkonna tavade kohta, mis sisaldab nimekirja ja parimate tavade kogumikku; tuletab meelde, et ühtegi tagasispõrdumise

Neljapäev, 12. september 2013

otsust ei saa vastu võtta, kui see ei ole lapse parimates huvides, kui see ohustab alaealise või tema perekonna elu, füüsilist ja vaimset tervist või heaolu, turvalisust või põhiõigusi, ning et iga alaealise (ja perekondade taasühinemise korral tema pereliikmete) isiklikku olukorda tuleb arvesse võtta ja põhjalikult hinnata; tuletab meelde, et tagasisaatmise otsuse võib langetada üksnes siis, kui on kindel, et alaealist ootavad tagasipöördumisel turvalised, konkreetset ja kohandatud tingimused, mis austavad tema õigusi ja on seotud taasintegreerimise meetmetega tagasipöördumise riigis; nõuab, et lapse turvalise tagasipöördumise kindlustamiseks loomist liikmesriigid koostöö- ja järelevalvesüsteemi koos päritolu- ja transiitriikidega ning koostöös valitsusväliste, kohalike ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, ning tagaksid alaealiste kaitse ja taasintegreerumise tagasipöördumise järel; märgib, et niisugune kord on tagasipöördumise äärmiselt oluline osa; palub, et direktiivi 2008/115/EÜ, eriti selle artikli 10, artikli 14 lõike 1 punkti c ja lõike 17 hindamisel peaks komisjon eelkõige silmas selle mõju saatjata alaealistele; nõuab, et EL kohustuks parandama oma tegevust selleks, et kaotada kõikjal maailmas võimalikud rändestiiimulid, muu hulgas varajane ja sunniviisiline abielu, kahjulikud traditsioonid, sealhulgas naiste suguelundite moonutamine, ja seksuaalvägivald;

26. rõhutab, et saatjata alaealise integreerimine vastuvõtvasse riiki peab toimuma koos alaealisega ja tema jaoks koostatud edasise elu individuaalse kava alusel, austades täielikult tema etnilist, religioosset, kultuurilist ja keelelist tausta;

27. palub liikmesriikidel kehtestada avaliku sektori asutustele kohustus võtta meetmeid seoses saatjata alaealistega, kes on kerjamise ohvrid; on seisukohal, et alaealiste ärakasutamist seoses kerjamisega tuleks iga hinna eest ära hoida;

o
o o

28. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Euroopa Nõukogule.

P7_TA(2013)0388

Olukord Kongo Demokraatlikus Vabariigis

Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon olukorra kohta Kongo Demokraatlikus Vabariigis (2013/2822(RSP))

(2016/C 093/27)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone,
- võttes arvesse ELi kõrge esindaja Catherine Ashton 30. augusti 2013. aasta avaldust olukorra kohta Põhja-Kivus ning 7. juuni 2012. aasta ja 10. juuli 2012. aasta avaldusi olukorra kohta Ida-Kongos,
- võttes arvesse AKV-ELI parlamentaarse ühisassamblee resolutsiooni ebastabiilsuse ja ebakindluse kohta Ida-Aafrika järvede piirkonnas, eriti Kongo Demokraatliku Vabariigi idaosas, mis võeti vastu assamblee kohtumisel 27.–29. novembrini 2012. aastal Paramaribos (Suriname),
- võttes arvesse nõukogu 22. juuli 2013. aasta järeldusi Ida-Aafrika järvede piirkonna kohta ning 10. detsembri 2012. aasta, 19. novembri 2012. aasta ja 25. juuni 2012. aasta järeldusi olukorra kohta Kongo Demokraatliku Vabariigi idaosas,
- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2053 (2012) olukorra kohta Kongo Demokraatlikus Vabariigis, resolutsioone 1925 (2010) ja 1856 (2008), millega määratakse kindlaks ÜRO Kongo DV missiooni (Monusco) mandaat, ning resolutsiooni 2098 (2013), millega pikendati Monusco mandaati,

Neljapäev, 12. september 2013

- võttes arvesse ÜRO peasekretäri 28. juuni 2013. aasta aruannet ÜRO stabiliseerimissmissiooni kohta Kongo Demokraatlikus Vabariigis,
 - võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu esimehe 25. juuli 2013. aasta avaldust olukorra kohta Ida-Aafrika järvede piirkonnas,
 - võttes arvesse Aafrika Liidu rahu- ja julgeolekunõukogu 28. augustil 2013. aastal toimunud 393. kohtumise otsust olukorra kohta Ida-Aafrika järvede piirkonnas, eriti Kongo Demokraatliku Vabariigi idaosas,
 - võttes arvesse Ida-Aafrika järvede piirkonna rahvusvahelise konverentsi (ICGLR) liikmesriikide riigipeade ja valitsusjuhtide 6. augusti 2013. aasta ja 24. novembri 2012. aasta avaldusi julgeolekuolukorra kohta Kongo Demokraatlikus Vabariigis,
 - võttes arvesse Rahvusvahelise Frankofoonia Organisatsiooni (Organisation Internationale de la Francophonie – OIF) resolutsiooni olukorra kohta Kongo DVs, mis võeti vastu 13.–14. oktoobril 2012. aastal toimunud prantsuskeelsete riikide XIV tippkohtumisel,
 - võttes arvesse 2000. aasta juunis allkirjastatud Cotonou partnerluslepingut,
 - võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone 1325 (2000), 1820 (2008), 1888 (2009) ja 1960 (2010) naiste, rahu ja julgeoleku kohta,
 - võttes arvesse 1949. aasta Genfi konventsiooni (millega keelustatakse kohtuta hukkamine, vägistamine, sundvärbamine ja muud hirmuteod) artiklit 3 ja II protokollid,
 - võttes arvesse 20. novembri 1989. aasta rahvusvahelist lapse õiguste konventsiooni, mis eelkõige keelab laste kaasamise relvakonfliktidesse,
 - võttes arvesse rahvusvahelise lapse õiguste konventsiooni vabatahtlikku lisaprotokollid laste kaasamise kohta relvakonfliktidesse, mille Ida-Aafrika järvede piirkonna riigid on ratifitseerinud,
 - võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni (1948) ning kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti (1966),
 - võttes arvesse inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika hartat, mille Kongo Demokraatlik Vabariik (Kongo DV) ratifitseeris 1982. aastal,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 122 lõiget 5 ja artikli 110 lõiget 4,
- A. arvestades, et alates möödunud aasta juulist on vägivald Kongo DV idaosas suurenenud ning taaspuhkenud on vaenutegevus M23 ja valitsusvägede vahel, mis on kaasa toonud tuhanded hukkunud ning lugematul arvil vigastusi, muu hulgas rünnakuid tsiviilelanike ja ÜRO rahuvalvajate vastu; arvestades, et humanitaarolukord on endiselt kriitiline;
- B. arvestades, et korduva relvakonflikti tõttu on Kivu piirkond kannatanud hirmutegude ja vägivalda, sealhulgas rüüstamise, seksuaalse ja soopõhise vägivalda, inimröövide ja relvastatud rühmituste poolt laste sunniviisilise värbamise ning inimõiguste rikkumiste all, mis on jätkuvalt nuhtluseks ning õõnestab ÜRO Julgeolekunõukogu ja piirkondlike organite püüdlusi konflikti lõpetamiseks;
- C. arvestades, et Põhja-Kivus Kibati kõrgendikul 28. augustil 2013. aastal M23 mässuliste rühmituse vastu toimunud rünnaku käigus, kui Monusco toetas Kongo relvajõude (FARDC) Goma tsiviilelanikega asustatud alade kaitsmisel, sai üks ÜRO rahuvalvaja surma ja veel 10 vigastada;
- D. arvestades, et üle 2,7 miljoni riigisisese põgeniku on olnud sunnitud oma kodudest lahkuma, sealhulgas üle miljoni üksnes 2012. aastal, ning üle 440 000 Kongo pagulase on põgenenud teistesse Aafrika riikidesse ja ligikaudu 6,4 miljonit inimest vajavad toidu- ja hädaabi ning nüüd üksnes viie miljonit elav ebakindlates tingimustes korduvate kokkupõrgete ning nii inimõiguste kui ka rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumiste tõttu Kongo DV idaosas;

Neljapäev, 12. september 2013

- E. arvestades, et inimõiguste rikkujate ja sõjakurjategijate vastutusele võtmata jätmine Kongo DVs tugevdab karistamatuse õhkkonda ning õhutab uutele kuritegudele;
- F. arvestades, et läbirääkimised mässuliste rühmituste ja Kongo DV riigi vahel on alates 2013. aasta maist katkenud; tuletades meelde, et M23 mässulised, kes integreeriti sõjaväkke 2 000. aasta rahulepingu järel, alustasid 2012. aasta aprillis mässu, ning et M23 on üks tosinast relvastatud rühmitusest, kes selles maavaraderikkas piirkonnas võitlevad;
- G. arvestades, et ICGLRi 7. tippkohtumine algas 5. septembril 2013. aastal ning sellel nõuti rahukõneluste taasalustamist ja kiiret lõpuleviimist;
- H. arvestades, et ÜRO Julgeolekunõukogu 28. märtsi 2013. aasta resolutsiooniga 2098 (2013) pikendati Monusco mandaati 31. märtsini 2014 ning erandkorras loodi operatsiooni olemasoleva 19 815-mehelise armee raames spetsialiseeritud sekkumisüksus;
- I. arvestades, et 2012. aastal käivitasid ICGLRi liikmesriigid ühise kontrollimehhanismi, et jälgida vägede liikumist Kongo DV idaosas, ning rakendavad kavandatud erapooletuid rahvusvahelisi vägesid;
- J. arvestades, et ÜRO eksperdirühm on avaldanud tõendid, mis seovad Rwandat mässulistega, ning Ameerika Ühendriigid on kutsunud Kigalit üles oma toetust lõpetama; arvestades, et Rwanda on korduvalt eitanud mis tahes sidemeid M23-ga;
- K. arvestades, et seksuaalvägivallal ja laialt levinud vägistamise kasutamisel sõjarelvana on rängad tagajärjed, nagu ohvrite füüsiline ja psüühiline hävitamine, ning need tuleb lugeda sõjakuritegudeks; arvestades, et riigiasutused ja rahvusvaheline üldsus on investeerinud suuresti kohtusüsteemi tugevdamisse, eriti sõjalises valdkonnas, ning seksuaalvägivalla alaste uurimiste ja vastutuselevõtmiste alustamise julgustamisse; arvestades, et kohtuprotsesse on peetud, kuid kohtuotsuste täideviimine on olnud puudulik ja paljudel juhtudel on süüdimõistetutel õnnestunud põgeneda ning ohvrite hüvitamiseks on vähe ära tehtud;
- L. arvestades, et tuleb tegeleda konflikti tagajärgedega, milleks on eelkõige vaja demilitariseerimist, kohaliku valitsemise läbivaatamist, endiste võitlejate demobiliseerimist ja taasintegreerimist, põgenike repatrieerimist, riigisiseste põgenike kodudesse tagasitoomist ning jätkusuutlike arengukavade elluviimist;
- M. arvestades, et Euroopa Liit aitab kaasa õigus- ja julgeolekusektori (politsei ja sõjavägi) taastamisele ning üritab panna neid hästi toimima, andes rahalist ja tehnilist abi ning koolitades töötajaid Kongo DV julgeolekusektori reformide alase ELi nõustamis- ja abimissiooni (EUSEC RD Congo) ja julgeolekusektori reformi alase ELi politseimissiooni (EUPOL RD Congo) raames;
- N. arvestades, et õigusvastane ümberkäimine riigi loodusvaradega, millest osa leiab tee teistesse riikidesse, on üks konflikti õhutavatest ja teravdavatest teguritest Kongo DVs ning kogu piirkonna ebakindluse allikas;
- O. arvestades, et osaliselt on riigi ja Ida-Aafrika järvede piirkonna ebastabiilsuse põhjuseks ka suurenev tööpuudus, sotsiaalne kriis, toidukriis, põhiteenuste ebapiisavus, elanikkonna vaesumine ja keskkonnaseisundi halvenemine Kongo DVs;
- P. arvestades, et viimastel kuudel ei ole saavutatud mingit edasiminekut seoses inimõiguslaste kaitse alase seaduseelnõuga, inimõiguslaste ja ajakirjanike represseerimine Kongos DVs on laienenud ning neid on meelevaldselt vahistatud ja hirmutatud; arvestades, et nende tegude sooritajate vastutuselevõtmiseks ei ole midagi tehtud;
- Q. arvestades, et pärast Häälte Hääle (VSV) tegevdirektori ja Ülemaailmse Piinamisvastase Organisatsiooni peassamblee liikme Floribert Chebeya ning VSV liikme Fidèle Bazana tapmist 2010. aasta juunis käsitleva apellatsioonimenetluse jätkamist kõrgeimas sõjaväekohtus 9. aprillil 2013 on kaitseadvokaadid Peter Ngomo Milambo, Emmanuel Ilunga Kabengele ja Regine Sesepe saanud ähvardusi;

Neljapäev, 12. september 2013

- R. arvestades, et 7. augustil 2013 tapsid mässuliste rühmituste liikmed, kes on provintsi põhjaosa mõnedes külates alates 2011. aastast terrorit külvanud, Katanga provintsis Pweto piirkonnas Kawakolo külas brutaalselt vabaühenduse Libertas liikme Godfrey Mutombo;
1. peab äärmiselt murettekitavaks hiljutist vägivalda suurenemist Kongo DV idaosas, millel on tõsised poliitilised, majanduslikud, sotsiaalsed, humanitaarsed ja julgeolekualased tagajärjed Kongo DVs ja kogu piirkonnas, mille olukord on niigi tasakaalustamata ja ebapüsiv;
 2. mõistab kindlalt hukka hiljutised vägivaldpuhangud Kongo DV idaosas, eelkõige relvastatud M23 rühmituse ja muude relvarühmade, eriti Rwanda demokraatlike vabastusjõudude valimatu pommitamise, mis on põhjustanud surmajuhtumeid, vigastusi ja kahju tsiviilelanike hulgas; mõistab hukka mässuliste suunatud rünnakud Monusco vastu, mille käigus on surma saanud mitu inimest, sealhulgas üks Tansaania rahuvalvaja, ja haavata paljud teised; nõuab kõigilt asjaomastelt pooltelt, et nad tagaksid juurdepääsu ja kaitse humanitaarasutustele, kes on tulnud abistama kannatavaid tsiviilelanikke;
 3. nõuab, et viivitamata lõpetataks kõik inimõiguste rikkumised, sealhulgas laialt levinud ja murettekitav seksuaalne ja soopõhine vägivald (ÜRO Julgeolekunõukogu 19. juuni 2008. aasta resolutsioon 1820 (2008)), ning laste sobimatu värbamine ja nende kasutamine relvajõududes; väljendab solidaarsust sõja all kannatava Kongo DV rahvaga;
 4. kutsub tungivalt kõiki asjaomaseid ametivõime võtma viivitamata meetmeid kõigi varasemate ja praeguste inimõiguste rikkumise juhtumite erapooletuks ja põhjalikuks uurimiseks ning tegema täielikku koostööd Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga; nõuab meetmete võtmist, et inimõiguste rikkumise, sõjakuritegude, inimsusevastaste kuritegude, naistevastase seksuaalvägivalda ja lapssõdurite sundvärbamise toimepanijatest antaks teada, nad tuvastataks, antaks kohtu alla ja neid karistataks siseriikliku ja rahvusvahelise kriminaalõiguse alusel;
 5. mõistab kindlalt hukka igasuguse välisabi andmise M23 rühmitusele ja muudele ohtlikele jõududele Kongo DVs ning nõuab sellise toetuse viivitamatut ja jäädavat lõpetamist;
 6. toetab Monusco sekkumisüksuse tegevust, et anda otsustav vasturünnak relvarühmitustele, sealhulgas M23-le, avaldab tunnustust Monusco astunud otsustavatele sammudele oma mandaadi rakendamisel, eeskätt tsiviilelanike kaitsmisel, ning julgustab jätkama neid jõupingutusi; nõuab eeskätt ÜRO Julgeolekunõukogult kõigi vajalike meetmete võtmist Kongo DV idaosas tsiviilelanike kaitsmiseks vastavalt Julgeolekunõukogu resolutsioonile 2098 (2013);
 7. nõuab ühise laiendatud kontrollisüsteemi (EJVM) poolt põhjaliku uurimise läbiviimist, et teha kindlaks naaberriiki Rwandat tabanud mürskude ja pommide lähtekoht Kongo DV territooriumil; nõuab, et EJVMi aruanded oleksid läbipaistvamad ja neid koostataks korrapäraselt;
 8. rõhutab, et igasugune Kongo DV naaberriikide otsene sekkumine võib olukorda ainult pingestada; kutsub piirkonna kõiki asjaomaseid osalejaid käituma äärmiselt vaoshoitult ja hoiduma mis tahes tegudest või avaldustest, mis võiks olukorda veelgi halvendada; kutsub naaberriike tagama, et Kongo DV suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust austatakse täielikult;
 9. tunnustab ICGRLi, Aafrika Liidu ja ÜRO liikmesriikide jõupingutusi ja algatusi, mille eesmärk on leida kriisile püsiv, struktuurne ja rahumeelne poliitiline lahendus; nõuab rahu, julgeoleku ja koostöö raamkokkuleppe kõikide sätete täitmist;
 10. kutsub Ida-Aafrika järvede piirkonna riike hakkama eriti pärast 2013. aasta veebruaris Addis Abeba kokkulepete raames võetud kohustusi ühiselt edendama rahu, stabiilsust ja julgeolekut, et soodustada piirkonna majanduse arengut, pöörates erilist tähelepanu leppimisele, inimõiguste austamisele, karistamatustundega võitlemisele, erapooletu kohtusüsteemi loomisele ja valitsuse suuremale vastutusele;

Neljapäev, 12. september 2013

11. tunneb heameelt, et piirkonnas toimusid 5. septembril 2013. aastal ICGLRI eesistuja, Uganda presidendi Yoweri Museveni egiidi all Kampala rahukõnelused, ja kutsub osalema kõiki sidusrühmi ning ergutab Kongo ametivõime toetama dialoogi riigi kogukondade, eelkõige konfliktist mõjutatud kogukondade vahel;
12. kutsub Aafrika Liidu ja Ida-Aafrika järvede piirkonna riike võtma edasisi meetmeid, et võidelda loodusvarade ebaseadusliku kasutamise ja kaubandusega, sest see on üks relvade leviku ja relvakaubitsemise põhjustest, relvad aga on suuresti süüdi Ida-Aafrika järvede piirkonna konfliktide õhutamises ja teravdamises;
13. kutsub rahvusvahelist üldsust, sealhulgas ELi, Aafrika Liitu ja ÜROd, jätkama kõigi võimalike meetmete võtmist, et anda rohkem kooskõlastatud ja tõhusamat abi inimestele Kongo DV idaosas ning toetada jõupingutusi humanitaarkatastroofi leevendamiseks;
14. peab tervitavaks täiendava 10 miljoni euro kasutuselevõttu komisjoni poolt, et anda äärmiselt vajalikku hädaabi 2,5 miljonile inimesele Kongo DVs, ning see tähendab, et EL on andnud 2013. aastal Kongo DVle ja Ida-Aafrika järvede piirkonna riikidele hädaabi kokku 71 miljoni suuruses summas, mis teeb EList suurima Kongole humanitaarabi andja;
15. nõuab kindlalt, et Kongo DV valitsus viiks lõpule julgeolekusektori reformid, ja nõuab tungivalt jõupingutuste tegemist nii riigi kui ka rahvusvahelisel tasandil, et suurendada Kongo DV riigi mõjujõudu ja õigusriiklust, eeskätt valitsemise ja julgeoleku valdkonnas, tehes seda muu hulgas tihedas koostöös ELi sõjalise abimissiooni (EUSEC) ja ELi politsei abimissiooniga (EUPOL), mida tuleks jätkata eesmärgiga kindlustada rahu ja tagada julgeolek nii Kongos kui ka Ida-Aafrika järvede piirkonnas;
16. ergutab Kongo DV parlamenti, senatit ja president Joseph Kabilat võtma kõiki vajalikke meetmeid, et tugevdada demokraatiat ja tagada kõigi Kongo rahva tahet väljendavate poliitiliste jõudude tegelik osalemine riigi valitsemises kooskõlas põhiseaduse ja õigusnormidega ning korraldama vabad ja õiglasel valimised; rõhutab, et on vaja võtta arvesse ELi valimisvaatlusmissiooni 2011. aasta soovitusi viia läbi reformid, mis on vältimatult vajalikud valimisprotsessi jätkumiseks, sealhulgas tagada kohalike valimiste toimumine;
17. kutsub Kongo ametivõime tagama igas olukorras inimõiguslaste füüsiline ja vaimne puutumatus ning viima kiiresti läbi põhjaliku, erapooletu ja läbipaistva uurimise, et teha kindlaks kõik isikud, kes on süüdi mitme inimõiguslase ähvardamises, ründamises või tapmises;
18. rõhutab, kui oluline on kauaoodatud õigusaktide, sealhulgas inimõiguslaste kaitse seaduse ja siseriikliku õiguse Rooma statuudile vastavuse seaduse vastuvõtmine;
19. soovib ÜRO Inimõiguste Nõukogul võtta oma 24. istungjärgul vastu mõjuv resolutsioon, millega kehtestatakse uuesti mõned järelevalvemehhanismid seoses inimõiguste olukorraga Kongo DVs, ning palub ÜRO inimõiguste ülemvolinikul esitada aruanne inimõiguste olukorra kohta Kongo DVs;
20. nõuab tungivalt, et Kongo ametivõimud tagaksid spetsialiseeritud segakohtu tegeliku loomise, et aidata võidelda karistamatus tunde levikuga ning mõista kohut inimõiguste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse raskete rikkumiste, sealhulgas naistevastase seksuaalvägivalda toimepanijate üle Kongo DVs;
21. on seisukohal, et riigi jätkusuutliku arengu seisukohast on hädavajalik, et juurdepääs loodusvaradele ning kontroll nende üle oleks läbipaistev ning et nendest saadavad vahendid jaotataks riigieelarve kaudu õiglaselt ümber; kutsub seetõttu Aafrika Liitu ja Ida-Aafrika järvede piirkonna riike võtma edasisi meetmeid, et võidelda loodusvarade ebaseadusliku kasutamise ja kaubanduse vastu, ning kutsub ELi ja kogu rahvusvahelist üldsust üles tõhustama selles valdkonnas koostööd Kongo DVga;

Neljapäev, 12. september 2013

22. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Aafrika Liidule, Ida-Aafrika järvede piirkonna riikide valitsustele, Kongo DV presidendile, peaministrile ja parlamendile, ÜRO peasekretärile, konfliktiolukorraga seotud seksuaalvägivalla küsimustega tegelevale ÜRO eriesindajale, ÜRO Julgeolekunõukogule ja ÜRO Inimõiguste Nõukogule ning AKV-ELi parlamentaarsele ühisassambleele.

P7_TA(2013)0389

Olukord Kesk-Aafrika Vabariigis

Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon Kesk-Aafrika Vabariigi kohta (2013/2823(RSP))

(2016/C 093/28)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 11. jaanuari 2013. aasta Libreville'i (Gabon) lepingut Kesk-Aafrika Vabariigi poliitilis-sõjalise kriisi lahendamise kohta, mis allkirjastati Kesk-Aafrika Riikide Majandusühenduse (ECCAS) riigipeade ja valitsusjuhtide egiidi all ja milles sätestatakse tingimused Kesk-Aafrika Vabariigi kriisi lõpetamiseks,
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri 14. augusti 2013. aasta aruannet olukorra kohta Kesk-Aafrika Vabariigis ning ÜRO Kesk-Aafrika Vabariigi integreeritud rahutagamisbüroo (Binuca) juhi, ÜRO humanitaarküsimuste voliniku ja ÜRO inimõiguste voliniku aruandeid,
- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu 24. jaanuari 2013. aasta resolutsiooni 2088(2013), ÜRO Julgeolekunõukogu avaldusi Kesk-Aafrika Vabariigi kohta ja ÜRO Julgeolekunõukogule esitatud taotlust toetada uut Aafrika juhitud operatsiooni,
- võttes arvesse Aafrika Liidu julgeolekunõukogu 19. juuli 2013. aasta otsust, millega antakse luba Aafrika juhitud rahutagamisoperatsiooniks alates 1. augustist 2013,
- võttes arvesse 21. detsembril 2012 ning 3. ja 18. aprillil 2013 N'Djamenas (Tšaad) toimunud Kesk-Aafrika Riikide Majandusühenduse riigipeade ja valitsusjuhtide erakorralisi tippkohtumisi ning nendel vastu võetud otsuseid moodustada seadusandlike ja põhiseaduslike volitustega riiklik üleminekukomisjon (CNT) ning võtta vastu Kesk-Aafrika Vabariigi üleminekuprotsessi tegevuskava,
- võttes arvesse rahvusvahelise kontaktrühma 3. mai 2013. aastal Brazzaville'is (Kongo) toimunud kohtumist, kus kinnitati ülemineku tegevuskava ja loodi erifond Kesk-Aafrika Vabariigi abistamiseks,
- võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresidendi 21. detsembri 2012. aasta, 1. ja 11. jaanuari 2013. aasta, 25. märtsi 2013. aasta, 21. aprilli 2013. aasta ja 27. augusti 2013. aasta avaldusi Kesk-Aafrika Vabariigi kohta,
- võttes arvesse ELi humanitaarabi ja kodanikukaitse voliniku 21. detsembri 2012. aasta avaldust konflikti taaspuhkemise kohta Kesk-Aafrika Vabariigis,
- võttes arvesse AKV-ELi parlamentaarse ühisassamblee 19. juuni 2013. aasta resolutsiooni Kesk-Aafrika Vabariigi kohta,

Neljapäev, 12. september 2013

- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu 27. detsembri 2012. aasta ning 4. ja 11. jaanuari 2013. aasta pressiteateid Kesk-Aafrika Vabariigi kohta,
 - võttes arvesse ÜRO peasekretäri Ban Ki-mooni 26. detsembri 2012. aasta avaldust, milles ta mõistis hukka mässuliste rünnakud ning palus tungivalt kõikidel pooltel täita 21. detsembril 2012. aastal N'Djamenas Kesk-Aafrika Riikide Majandusühenduse poolt vastu võetud otsuseid, ning tema 5. augusti 2013. aasta avaldust, milles ta nõudis karistamatuse lõpetamist Kesk-Aafrika Vabariigis toime pandud raskete inimõigusrikkumiste eest, sealhulgas sanktsioonide kaalumist,
 - võttes arvesse ÜRO inimõiguste ülemvoliniku Navanethem Pillay 16. aprilli 2013. aasta avaldust, milles ta nõudis vägivalla lõpetamist ja õigusriigi taastamist Kesk-Aafrika Vabariigis,
 - võttes arvesse Aafrika Liidu komisjoni esimehe Nkosazana Dlamini-Zuma 12., 19. ja 31. detsembri 2012. aasta avaldusi olukorra kohta Kesk-Aafrika Vabariigis,
 - võttes arvesse läbivaadatud Cotonou lepingut,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi 17. jaanuari 2013. aasta resolutsiooni olukorra kohta Kesk-Aafrika Vabariigis ⁽¹⁾;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 122 lõiget 5 ja artikli 110 lõiget 4,
- A. arvestades, et pärast koalitsiooni Séléka sõjalist võitu 24. märtsil 2013 ja võimuhaaramist on kasvanud hirmuteod, vägistamised, kuriteod, füüsilise vägivalla aktid, rüüstamine ja muud inimõiguste rikkumised nii pealinnas kui ka provintsidest, mille üle puudub igasugune kontroll;
- B. arvestades, et 20. augustil 2013 sai rühmituse Séléka juhitud desarmeerimisoperatsiooni käigus endise presidendi François Bozizé toetajate ülemvõimu all olevas Boy-Rabé piirkonnas 11 inimest surma ja mitukümmend haavata ning operatsiooniga kaasnes rüüstamine;
- C. arvestades, et 28. augustil 2013 põgenes üle 5 000 Bangui elaniku endiste mässuliste võitlejate rüüsteretke eest Kesk-Aafrika Vabariigi peamisse rahvusvahelise lennujaama ja hõivas lennuraja ligikaudu 18 tunniks;
- D. arvestades, et ametist kõrvaldatud presidenti François Bozizét toetavate endiste Kesk-Aafrika Vabariigi relvajõududega seoses esineb relvakonflikti taaspuhkemise oht, ning arvestades religioonidevaheliste pingete ärakasutamist ja sellega kaasnevat ohte;
- E. arvestades, et 4. septembril 2013 taotles Bangui sõjaväekohtu prokurör 10-aastast vanglakaristust 24 endisele Séléka mässulisele, kes olid toodud kohtu ette esimeses kohtuprotsessis, mis käsitles Kesk-Aafrika Vabariigis toime pandud rikkumisi;
- F. arvestades, et inimõiguste austamine on üks Euroopa Liidu alusväärtusi ja see kujutab endast Cotonou lepingu olulist elementi;
- G. arvestades, et inimõiguste rikkujate ja sõjakurjategijate vastutusele võtmata jätmine tugevdab karistamatuse õhkkonda ning ohutab uutele kuritegudele;
- H. arvestades, et 7. augustil 2013 väljastas Rahvusvahelise Kriminaalkohtu prokurör teise hoiatuse selle kohta, et Kesk-Aafrika Vabariigis toime pandud kuriteod võivad kuuluda Rahvusvahelise Kriminaalkohtu jurisdiktsiooni alla ja et tema büroo on valmis vajaduse korral süüdistusi esitama;
- I. arvestades, et vägivald põhjustab uuesti inimeste ümberasumist, ning arvestades, et ÜRO humanitaarasjade koordineerimisbüroo hinnangul on kolmandik elanikkonnast oma kodust lahkunud ja kannatab alatoitluse all, 1,6 miljonit inimest vajab hädasti abi ja neist 200 000 arstiabi, 484 000 inimest kannatab tõsist toidunappust, 206 000 inimest on ümber asunud ja neist 60 000 on leidnud varjupaiga naaberriikides; arvestades, et 650 000 last ei käi enam koolis, sest relvarühmitused on koolid hõivanud, ning arvestades, et relvajõud ja -rühmitused on 3500 last sõduriks värvanud;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0033.

Neljapäev, 12. september 2013

- J. arvestades, et 21. augustil 2013 sulgesid Kameruni ametivõimud ajutiselt piiri Kesk-Aafrika Vabariigiga, väites, et Séléka mässulised olid rünnanud Toktoyo piirilinna ja tapnud Kameruni piirivalveametniku; arvestades, et vaatamata piiri taasavamisele ei sõanda veokijuhid Kesk-Aafrika Vabariiki siseneda, sest julgeolekuolukord on halvenenud;
- K. arvestades, et Kesk-Aafrika Vabariigis valitsevad sotsiaalsed ja majanduslikud probleemid, sest avalik ja erasektor on rüüstatud ja hävitatud, ning see halvendab oluliselt riigi haldus- ja majandussuutlikkust ning tekitab rahvarahutusi; arvestades, et ka haiglad on ulatuslikult rüüstatud, mistõttu on tervishoiu olukord riigis katastroofiline;
- L. arvestades, et Libreville'i leping jääb ülemineku korraldamise aluseks; arvestades, et pärast 18-kuulist üleminekuperioodi tuleb korraldada vabad, demokraatlikud, läbipaistvad ja korrapärased valimised, ning arvestades, et riigipea, peaminister, üleminekuvalitsuse liikmed ja riikliku üleminekukomisjoni (CNT) liikmed ei tohi nendel valimistel kandideerida;
- M. arvestades, et Kesk-Aafrika Riikide Majandusühenduse 3. aprilli 2013. aasta tippkohtumisel moodustati riiklik üleminekukomisjon (CNT), ning arvestades, et Kesk-Aafrika Riikide Majandusühenduse 18. aprilli 2013. aasta tippkohtumisel võeti vastu tegevuskava selle komisjoni koosseisu ja toimimise kohta;
- N. arvestades, et 2013. aasta mais moodustati Kesk-Aafrika Vabariigi küsimuste rahvusvaheline kontaktrühm, et koordineerida tegevust piirkonna, kontinendi ja rahvusvahelisel tasandil ning leida riigi korduvatele probleemidele püsiv lahendus;
- O. arvestades, et Euroopa Liit on Cotonou lepingu kohaselt Kesk-Aafrika Vabariigiga regulaarses poliitilises dialoogis; arvestades, et EL on peamine riigile abiandja ning arvestades, et EL otsustas 8. juulil 2013. aastal suurendada humanitaarabi 8 miljoni euro võrra, mis teeb abi kogusummaks 20 miljonit eurot; arvestades, et sellest ELi abist ei piisa ja ka teised rahvusvahelised partnerid peavad kohustusi võtma;
- P. arvestades, et Kesk-Aafrika Vabariigis on valitsenud aastakümneid – alates riigi iseseisvumisest 1960. aastal – ebastabiilsus ja poliitilised rahutused; arvestades, et hoolimata sellest, et riik on rikas loodusvarade poolest (puit, kuld, teemandid, uraan jne), on Kesk-Aafrika Vabariik inimarengu indeksi põhjal 187 riigi seas üksnes 179. kohal, ligikaudu 70 % selle elanikkonnast elab allpool vaesuspiiri ning see on endiselt üks maailma vaesemaid riike;
- mõistab hukka koalitsiooni Séléka põhiseadusevastase võimuhaaramise relvajõudude abil 24. märtsil 2013;
 - väljendab sügavat muret Kesk-Aafrika Vabariigis valitseva olukorra pärast, mida iseloomustab avaliku korra täielik kadumine ja õigusriigi puudumine; mõistab hukka hiljutise vägivalda, mis on veelgi halvendanud kõige hädapärasemate teenuste kättesaadavust ning teravdanud kogu elanikkonda mõjutavat juba niigi kohutavat humanitaarolukorda;
 - palub Kesk-Aafrika Vabariigi ametivõimudel võtta konkreetseid meetmeid, et kaitsta tsiviilelanikkonda, lõpetada laste värbamine ja kasutamine relvarühmituste poolt, taastada julgeolek ja avalik kord ning hädapärane elektri- ja veeteenus;
 - mõistab teravalt hukka humanitaarõiguse rasked rikkumised ja inimõigusi käsitleva õiguse ulatusliku rikkumise eelkõige rühmituse Séléka liikmete poolt, sealhulgas kohtuvälised hukkamised, kiirhukkamine, sunniviisilised kadumised, meelevaldsed vahistamised ja kinnipidamised, piinamine, seksuaal- ja soopõhine vägivald ning lapssõdurite värbamine;
 - kutsub Kesk-Aafrika Vabariigi ametivõime ja kõiki sidusrühmi üles tegelema riigis korduvate kriiside struktuursete põhjustega ja tegema koostööd Libreville'i lepingu rakendamiseks, milles sätestatakse tingimused üleminekuks ja tagasipöördumiseks põhiseadusliku korra juurde, et saavutada pikaajaline rahu ja demokraatlikud lahendused;
 - kutsub rahvusvahelisi partnereid üles täielikult toetama nende jõupingutusi julgeoleku, humanitaarabi ja õigusriigi kehtestamise valdkonnas; palub ÜRO Julgeolekunõukogul kiiresti kaaluda Aafrika Liidu esitatud toetusetaotlust 3600 tsiviiltöötajast ja sõjaväelasest koosneva Kesk-Aafrika Vabariigi rahutagamissiooni rahastamiseks;
 - toetab käimasolevat üleminekut Kesk-Aafrika Vabariigi rahutagamissioonilt (Micopax) Aafrika juhitud rahvusvahelisele toetusmissioonile Kesk-Aafrika Vabariigis (AFISM-CAR), mille mandaati tuleks täita ÜRO egiidi all;

Neljapäev, 12. september 2013

8. kiidab heaks Kesk-Aafrika Riikide Majandusühenduse otsuse suurendada märkimisväärselt Kesk-Aafrika riikidevahelisi relvajõudusid (FOMAC) ning võtta vastu asjakohane missiooni mandaat, et aidata kaasa rahu tagamisele Kesk-Aafrika Vabariigis; väljendab sellegipoolest muret asjaolu üle, et kuigi Kesk-Aafrika Vabariigis viibis 1 300 Kesk-Aafrika Riikide Majandusühenduse sõdurit, ei suutnud nad riigis seadusetuse olukorra tekkimist ära hoida; juhib tähelepanu sellele, et olukorra halvenemine Kesk-Aafrika Vabariigis võib viia terve piirkonna ebastabiilsuseni;
9. nõuab, et inimõigusrikkumiste, sõjakuritegude, inimsusevastaste kuritegude, naiste ja laste vastase seksuaalvägivalla ja lapssõdurite sundvärbamise toimepanijatest teada antaks, nad tuvastataks, kohtu alla antaks ja neid karistataks riikliku ja rahvusvahelise kriminaalõiguse alusel; juhib sellega seoses tähelepanu asjaolule, et olukord Kesk-Aafrika Vabariigis on juba Rahvusvahelise Kriminaalkohtu ette toodud, ja et kohtu põhikirja kohaselt ei ole genotsiidiaktidel, inimsusevastastel kuritegudel ja sõjakuritegudel aegumisperioodi;
10. väljendab heameelt Kesk-Aafrika Vabariigi otsuse üle käivitada loata relvade konfiskeerimise programm, et lahendada vägivalla ja õigusrikkumiste probleem pidevalt ebastabiilses piirkonnas; nõuab tungival, et valitsus selle meetme kohustuslikuks teeks;
11. võtab teadmiseks ühise uurimiskomisjoni moodustamise, et uurida Séléka võimuhaaramisest saadik toime pandud julmuse, ning palub kõikidel selle organi töös osalevatel pooltel teha üksmeelselt tööd rahvusliku leppimise saavutamiseks;
12. peab vajalikuks tegeleda konfliktide tagajärgedega, eelkõige viia läbi relva- ja julgeolekujõudude reform, demilitariseerimine, endiste võitlejate demobiliseerimine ja uuesti ühiskonda integreerimine, pagulaste tagasipöördumine, riigisiselt ümber asunud inimeste tagasipöördumine oma kodudesse ning jätkusuutlike arenguprogrammide rakendamine;
13. rõhutab, et terviklik poliitiline lahendus, sealhulgas tulude õiglane jaotus riigieelarve kaudu, on kriisi lahendamisel määrava tähtsusega ja loob võimaluse piirkonna jätkusuutlikuks arenguks; palub ÜRO peasekretäril nimetada ametisse ekspertide rühm, et teostada Kesk-Aafrika Vabariigi põllumajandus- ja maavararessursside analüüs, eesmärgiga luua õiguspärane raamistik, mis võimaldaks elanikkonnal riigi ressurssidest kasu saada;
14. kiidab heaks ELi suurendatud toetuse Kesk-Aafrika Vabariigi humanitaarkriisi lahendamiseks ning nõuab, et EL ja liikmesriigid, kes on peamised riigile abiandjad, tõhustaksid koordineerimist teiste abiandjate ja rahvusvaheliste institutsioonidega, et reageerida asjakohaselt kiireloomulistele humanitaarvajadustele ja leevendada Kesk-Aafrika Vabariigi elanike kannatusi; nõuab, et 2013. aasta septembris korraldataks New Yorgis ÜRO Peaassamblee raames ka rahvusvaheline kohtumine Kesk-Aafrika Vabariigi teemal;
15. nõuab rahvusvaheliste operatsioonide intensiivistamist Kesk-Aafrika Vabariigi heakskiidul, et vahistada rühmituse LRA (Lord's Resistance Army) liikmed ja lõpetada selle kriminaalse rühmituse laastamistegevus;
16. kutsub Kesk-Aafrika Vabariigi ametivõime üles täitma Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuudis sätestatud kohustusi, millele Kesk-Aafrika Vabariik on alla kirjutanud;
17. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, ÜRO Julgeolekunõukogule, ÜRO peasekretärile, Aafrika Liidu institutsioonidele, Kesk-Aafrika Riikide Majandusühendusele, AKV-ELi parlamentaarsele ühisassambleele ning ELi liikmesriikidele.

Neljapäev, 12. september 2013

P7_TA(2013)0390

Olukord Bahreinis

Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon inimõiguste olukorra kohta Bahreinis (2013/2830 (RSP))

(2016/C 093/29)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Bahreini kohta, nimelt 27. oktoobri 2011. aasta ⁽¹⁾, 15. märtsi 2012. aasta ⁽²⁾ ja 17. jaanuari 2013. aasta ⁽³⁾ resolutsiooni,
- võttes arvesse oma inimõiguste allkomisjoni delegatsiooni visiiti Bahreini 19.–20. detsembril 2012 ja selle delegatsiooni pressiteadet, samuti Araabia poolsaare delegatsiooni visiiti 27.–30. aprillil ja selle delegatsiooni pressiteadet,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avaldusi Bahreini kohta, eelkõige 7. jaanuari, 11. veebruari ja 1. juuli 2013. aasta avaldust,
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri avaldusi, eelkõige 8. jaanuari 2013. aasta avaldust, ning ÜRO inimõiguste ülemvoliniku pressiesindaja 6. augusti 2013. aasta avaldust,
- võttes arvesse Euroopa Liidu ja Pärsia lahe koostöönõukogu 23. ühisnõukogu ja ministrite kohtumist, mis toimus 30. juunil 2013 Manamas, Bahreinis,
- võttes arvesse Bahreini Rahvuskogu erakorralist koosolekut 28. juulil 2013, mille tulemusena kuulutas Bahreini kuningas Hamad bin Isa Al Khalifah välja erakorralised meetmed,
- võttes arvesse Bahreini 2006. aasta õigusakte „ühiskonna kaitsmiseks terroriaktide eest”,
- võttes arvesse Araabia Liiga ministrite nõukogu kohtumisel 1. septembril 2013. aastal Kairos vastu võetud otsust asutada Bahreini pealinnas Manamas ülearaabialine inimõiguste kohus,
- võttes arvesse Bahreini sõltumatu uurimiskomisjoni (BICI) 2011. aasta novembris avaldatud aruannet ja 21. novembril 2012 avaldatud järelaruannet,
- võttes arvesse 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti, piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastast konventsiooni, lapse õiguste konventsiooni ning inimõiguste Araabia hartat, mille kõigiga Bahrein on ühinenud,
- võttes arvesse inimõiguste kaitsjaid käsitlevaid ELi suuniseid, mis võeti vastu 2004. aastal ja mida ajakohastati 2008. aastal,
- võttes arvesse 1948. aastal vastu võetud inimõiguste ülddeklaratsiooni,
- võttes arvesse kodukorra artikli 122 lõiget 5 ja artikli 110 lõiget 4,

⁽¹⁾ ELT C 131 E, 8.5.2013, lk 125.

⁽²⁾ ELT C 251 E, 31.8.2013, lk 111.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0032.

Neljapäev, 12. september 2013

- A. arvestades, et pärast demokraatiameelsete protestide mahasurumist 2011. aastal on inimõiguste olukord Bahreinis jätkuvalt murettekitav; arvestades, et mitmed hiljutised Bahreini valitsuse meetmed rikuvad ja piiravad jätkuvalt Bahreini elanikkonna eri rühmade õigusi ja vabadusi, eriti üksikisikute õigust rahumeelselt meelt avaldada, sõnavabadust ja internetivabadust; arvestades, et Bahreini ametivõimud jätkavad rahumeelsete poliitiliste protestimeeleavalduste mahasurumist, kasutades selleks muu hulgas ülemäärast vägivalda ja piinamist julgeoleku- ja politseijõudude poolt;
- B. arvestades, et inimõiguste aktiviste kiusatakse Bahreinis süstemaatiliselt taga ja peetakse vangistuses, mõnede neist on mõistetud eluaegne vanglakaristus;
- C. arvestades, et 1. augustil 2013 – enne rahumeelseid protestimeeleavaldusi, mis pidid toimuma Manamas 14. augustil 2013 – andis Bahreini kuningas korralduse rakendada parlamendis vastu võetud soovitusi, sealhulgas keelata kõik istumisstreigid, kogunemised ja protestid pealinnas Manamas, piirata veelgi tegevust sotsiaalmeedias, pikendada kinnipidamisaega ja jätta kodakondsusest ilma kõik, kes on mõistetud süüdi terrorismiaktis või sellele õhutamises;
- D. arvestades, et ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo (OHCHR) on teatanud, et ehkki ta tervitab Rahvuskogu soovitust, et „põhivabadusi, eelkõige arvamusvabadust ei tohiks mõjutada, säilitamaks tasakaalu seaduste rakendamise ja inimõiguste kaitse vahel”, on ta siiski jätkuvalt mures piirangute pärast avalikele meeleavaldustele ja muudele rahvakogunemistele;
- E. arvestades, et pärast Bahreini sõltumatu uurimiskomisjoni (BICI) aruande ilmumist pühendusid Bahreini ametivõimud käimasolevatele reformidele; arvestades, et on saavutatud edu õigussüsteemi ja õiguskaitseüsteemi ümberkorraldamisel, ebaõiglaselt vallandatud töötajate tööle ennistamisel ja spetsiaalse kohtuüksuse moodustamisel väärkohtlemise süüdistuste uurimiseks, samuti politseireformide läbiviimisel; arvestades, et BICI soovitude rakendamine on üldiselt jätkuvalt aeglane;
- F. arvestades, et inimõiguste ministri dr Salah bin Ali Abdulrahmani juhitud ametlik delegatsioon osaleb ÜRO inimõiguste nõukogu 24. istungil, mis toimub 7.–27. septembril 2013, ning vaatab oma kohtumiste käigus läbi inimõiguste nõukogu soovitude ja Bahreini sõltumatu uurimiskomisjoni soovitude rakendamise, samuti Rahvuskogu soovitud, mida Bahreini valitsus lubas rakendada vastavalt ajakavale ja tegevuskavale;
- G. arvestades, et Bahreinis on kinni peetud isegi lapsi ja hoitud neid täiskasvanutele mõeldud kinnipidamisasutustes, mis on alaealistele sobimatud, ning väidetavalt on neid seal piinatud ja väärkoheldud;
- H. arvestades, et 24. aprillil 2013. aastal lükkas valitsus teist korda edasi piinamise ning muude julmade, ebainimlike või inimväärlikust alandavate kohtlemis- ja karistamisviiside eriarportööri visiidi – seekord määramata ajaks;
- I. arvestades, et Bahrein teatas 2. septembril 2013, et on nõus Araabia inimõiguste kohtu alalise peakorterit asumisega oma riigis, pärast seda, kui Araabia Liiga selle oma kohtumisel Kairos heaks kiitis;
- J. arvestades, et ELi inimõiguste eriesindaja Stavros Lambrinidis külastas 2013. aasta juunis Bahreini Euroopa Liidu ja Pärsia lahe koostöönõukogu ministrite kohtumise raames;
1. kutsub Bahreini ametivõime üles austama inimõigusi ja põhivabadusi, kaasa arvatud sõnavabadust, nii internetis kui ka väljaspool seda, samuti kogunemisvabadust; peab väga kahetsusväärseks Bahreini parlamendi ja kuninga hiljutisi piiravaid korraldusi ning nõuab, et tühistataks rahumeelsete meeleavalduste ja kogunemiste keeld pealinnas Manamas, samuti justiitsministri 3. septembri 2013. aasta korraldused, mis on vastuolus valitsuse lubadusega viia läbi reforme ja mis ei aita edendada rahvuslikku leppimist ega kindlustada usaldust kõikide osapoolte vahel;

Neljapäev, 12. september 2013

2. nõuab tungivalt, et austataks Bahreini kodanike seaduslikku õigust väljendada vabalt oma arvamust, korraldada kogunemisi ja rahumeelseid meeleavaldusi; rõhutab, kui oluline on vaba ja pluralistlik meedia; nõuab, et rahvusvahelised valitsusvälised organisatsioonid ja ajakirjanikud saaksid täieliku juurdepääsu riigile;
3. väljendab heameelt Bahreini ametivõimude tegevuse üle Bahreini sõltumatu uurimiskomisjoni soovitude rakendamisel; tunnistab, et selles osas on mõnevõrra edasi liigutud, kuid rõhutab siiski, et inimõiguste olukorra parandamiseks riigis tuleb teha rohkem; kutsub Bahreini valitsust üles BICI ja üldise korrapärase läbivaatamise soovitusi kiiresti ja täielikult ellu viima; soovitab, et ÜRO inimõiguste nõukogu 24. istungjärgul loodaks järelevalvemehhanism, millel oleks volitused jälgida BICI soovitude rakendamist ja inimõiguste olukorra üldist lahendamist Bahreinis;
4. palub Bahreini valitsusel viia ellu vajalikud demokraatlikud reformid ning julgustada kaasavat ja konstruktiivset rahvuslikku dialoogi ja leppimist, sh vabastada teisitimõtlejad;
5. kutsub Bahreini valitsust üles lõpetama viivitamata igasugused represseerimised, kaasa arvatud kohtulikud ahistamised, ning nõuab, et vabastataks viivitamata ja tingimusteta kõik meelsusvangid, poliitilised aktivistid, ajakirjanikud, blogijad, arstid ja parameedikud, inimõiguste kaitsjad ja rahumeelsed meeleavaldajad, nende hulgas Abdulhadi Al-Khawaja, Nabeel Rajab, Ibrahim Sharif, Naji Fateel, Zainab Al-Khawaja, Mahdi'Issa Mahdi Abu Deeb ja Jalila Al-Salman;
6. tervitab asjaolu, et kuningas Hamad Bin Isa al-Khalifa on moodustanud sõltumatu komisjoni vangide ja kinnipeetavate õiguste küsimuses, ja kutsub nimetatud komisjoni üles vangide ja kinnipeetavate tingimusi ja kohtlemist põhjalikult jälgima ja parandama;
7. väljendab heameelt selle üle, et Bahreini kuningas Hamad Bin Isa al-Khalifa on moodustanud inimõiguste ja sotsiaalarengu ministereiumi, ning kutsub seda ministereiumi üles tegutsema vastavalt rahvusvahelistele inimõiguste normidele ja kohustustele; märgib eriti ära Bahreini progressiivse suhtumise naistesse ühiskonnas;
8. võtab teadmiseks, et Bahreini siseministereium asutas 2013. aasta juulis ametlikult politseiombudsmani ametikoha, ning väljendab lootust, et see samm märgib tõsist suhtumist Bahreini kodanike kaebustesse;
9. märgib ära Bahreini valitsuse jõupingutused karistusseadustiku ja õiguslike menetluste reformimisel ning julgustab valitsust seda protsessi jätkama; palub Bahreini valitsusel võtta kõik vajalikud meetmed, et tagada Bahreini kohtuvõimude nõuetekohane menetluskord, sõltumatus ja erapooletus, samuti tagada, et kohtud tegutseksid täielikus kooskõlas rahvusvaheliste inimõiguste normidega;
10. nõuab tungivalt sõltumatute uurimiste läbiviimist piinamise ja muu väärkohtlemise süüdistuste osas ning uurimistulemuste avalikustamist; on seisukohal, et vastutus minevikus toime pandud rikkumiste eest on ülimalt tähtis tegur liikumisel õigluse ja tõelise leppimise suunas, mida on vaja sotsiaalse stabiilsuse saavutamiseks;
11. nõuab tungivalt, et Bahreini ametivõimud austaksid alaealiste õigusi, hoiduksid nende kinnipidamisest täiskasvanutele mõeldud asutustes ja kohtleksid alaealisi vastavalt lapse õiguste konventsioonile, millega Bahrein on ühinenud;
12. on seisukohal, et omavoliline kodakondsusest ilmajätmine toob kaasa kodakondsusetuse, millel on asjaomasele isikule inimõiguste kaitse aspektist tõsised tagajärjed; märgib, et poliitiliste vastaste kodakondsusest ilmajätmine Bahreini ametivõimude poolt on rahvusvahelise õigusega vastuolus;
13. peab kahetsusväärseks ELi nõrka reageerimist Bahreinis püsivale olukorrale ja kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles mõistma hukka selles riigis jätkuva inimõiguste ja põhivabaduste rikkumise ning kehtestama sihtotstarbelised piiravad meetmed (viisakeelu ja varade külmutamise) nende isikute suhtes, kes on otseselt süüdi inimõiguste rikkumises või on sellega seotud (kui BICI aruanne seda tõendab);

Neljapäev, 12. september 2013

14. kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat ja liikmesriike üles töötama üheskoos välja selge strateegia, kuidas saaks EL nii avalikul kui eraviisilisel tasandil avaldada aktiivset survet meelsusvangide vabastamiseks, ning palub komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajal tagada koos liikmesriikidega välisasjade nõukogu järelduste vastuvõtmine inimõiguste olukorra kohta Bahreinis, mis peaks sisaldama konkreetset nõudmist need vangid kohe ja tingimusteta vabastada;
 15. peab kahetsusväärseks, et piinamise eriraportööri visiit jälle edasi lükati, ning palub Bahreini ametivõimudel muuta lihtsamaks ühinemis- ja kogunemisvabaduse ning inimõiguste kaitsjate olukorra eriraportööride visiitide toimumine;
 16. kiidab heaks Araabia Liiga otsuse asutada Manamas Araabia inimõiguste kohus ja väljendab lootust, et see võib toimida katalüsaatorina inimõigustele kogu piirkonnas; nõuab tungival, et Bahreini valitsus ja selle partnerid Araabia Liigas tagaksid loodava kohtu terviklikkuse, erapooletuse, tõhususe ja usaldusväärsuse;
 17. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Bahreini Kuningriigi valitsusele ja parlamendile.
-

Neljapäev, 12. september 2013

SOOVITUSED

EUROOPA PARLAMENT

P7_TA(2013)0382

ELi Valgevene-poliitika

Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta soovitus nõukogule, komisjonile ja Euroopa välisteenistusele Valgevene suhtes kohaldatava ELi poliitika kohta (2013/2036(INI))

(2016/C 093/30)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma 26. oktoobri 2012. aasta resolutsiooni olukorra kohta Valgevenes pärast 23. septembri 2012. aasta parlamendivalimisi ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse oma 29. märtsi 2012. aasta resolutsiooni olukorra kohta Valgevenes ⁽²⁾,
 - võttes arvesse oma 12. mai 2011. aasta resolutsiooni Valgevene kohta ⁽³⁾,
 - võttes arvesse oma 20. jaanuari 2011. aasta resolutsiooni olukorra kohta Valgevenes ⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse oma 12. septembri 2012. aasta resolutsiooni nõukogu aastaaruande kohta Euroopa Parlamendile ühise välis- ja julgeolekupoliitika kohta ⁽⁵⁾,
 - võttes arvesse oma 14. detsembri 2011. aasta resolutsiooni Euroopa naabruspoliitika läbivaatamise kohta ⁽⁶⁾,
 - võttes arvesse idapartnerluse kodanikuühiskonna foorumi riikliku platvormi konverentsi 1. juuni 2013. aasta resolutsiooni,
 - võttes arvesse oma 7. aprilli 2011. aasta resolutsiooni Euroopa naabruspoliitika idamõõtme läbivaatamise kohta ⁽⁷⁾,
 - võttes arvesse idapartnerluse 2009. aasta tippkohtumisel vastu võetud Praha deklaratsiooni,
 - võttes arvesse välisasjade nõukogu 15. oktoobri 2012. aasta järeldusi ja nõukogu 6. novembri 2012. aasta määrust (EL) nr 1014/2012 ⁽⁸⁾, milles käsitletakse piiravaid meetmeid Valgevene suhtes,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 97,
 - võttes arvesse väliskomisjoni soovitust (A7-0261/2013),
- A. arvestades, et Valgevenes ei ole alates 1994. aastast korraldatud rahvusvahelistele standarditele vastava valimisseaduse kohaseid vabu ja õiglasi valimisi;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0410.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0112.

⁽³⁾ ELT C 377 E, 7.12.2012, lk 162.

⁽⁴⁾ ELT C 136 E, 11.5.2012, lk 57.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0334.

⁽⁶⁾ ELT C 168 E, 14.6.2013, lk 26.

⁽⁷⁾ ELT C 296 E, 2.10.2012, lk 105.

⁽⁸⁾ ELT L 307, 7.11.2012, lk 1.

Neljapäev, 12. september 2013

- B. arvestades, et 1996. aasta põhiseadusreformiga kaotati sisuliselt võimude lahususe põhimõte ja sellest ajast alates ei ole poliitiline opositsioon enam poliitilistes institutsioonides esindatud ega osale riigi poliitika kujundamisel ja elluviimisel;
- C. arvestades, et selle aja jooksul on süstemaatiliselt ja massiliselt rikutud inimõigusi ja põhivabadusi, eriti sõna-, ühinemis- ja kogunemisvabadust;
- D. arvestades, et 1997. aastal peatas Euroopa Ülemkogu partnerlus- ja koostöölepingu ratifitseerimise ning kaubanduse vahelepingu, mistõttu reguleeritakse ELi ja Valgevene suhteid endiselt 1989. aasta kaubandus- ja koostöölepinguga;
- E. arvestades, et ELi ja Valgevene suhted hoogustusid ajavahemikul 2008–2010, kui Valgevene näitas üles tahet arendada ELiga konstruktiivseid sidemeid ning täheldati ka teatavaid edusamme kodanikuühiskonna, opositsiooni ja vaba ajakirjanduse paremate tegutsemistingimuste saavutamisel; arvestades, et 2010. aasta presidendivalimistele järgnenud karmid võtted ning repressiivsem poliitika (näiteks presidendikandidaatide vahistamine ja massilised arreteerimised, poliitilise alatooniga kriminaalsüüdistuste esitamine opositsiooni esindajate vastu ning inimõiguste kaitsjate ja sõltumatu ajakirjanduse vastu suunatud repressioonide laine) töid kaasa nende suhete olulise halvenemise;
- F. arvestades, et Valgevene ametivõimud eiravad ELi üleskutseid järgida rahvusvaheliselt kokku lepitud demokraatlikke norme ning viivad ellu ja suruvad Valgevene rahvale peale eneseisolatsiooni poliitikat;
- G. arvestades, et Euroopa Parlament ei tunnusta Valgevene parlamendi õiguspärasust; arvestades, et eelmisel kümnendil külastas Valgevenet ainult üks Euroopa Parlamendi ametlik delegatsioon (2010);
- H. arvestades, et 70 % Valgevene elanikkonnast soovib riigis muutusi; arvestades, et osa elanikkonnast on siiski arvamusel, et märkimisväärsed muutused tooksid alguses kaasa elatustaseme languse ⁽¹⁾;
- I. arvestades, et demokraatiale üleminek oleks ilmselt tõenäolisem, kui valitseva eliidi reformimeelsem osa reformid läbi viiks; arvestades, et protsessi peamised edasivijjad peaksid siiski olema kodanikuühiskonna organisatsioonid ja erasektori ettevõtjad;
- J. arvestades, et Valgevene ametivõimudega ülalnimetatud tingimusele vastava järjepideva poliitilise dialoogi loomise tulemus peaks olema kodanikuühiskonna ja opositsiooni kaasamine paljude sidusrühmade vahelisse arutellu ja reformide elluviimisse;
- K. arvestades, et idapartnerluse tippkohtumisest Vilniuses võib saada järjekordne hea võimalus ELi–Valgevene suhete tingimuslikuks ja järkjärguliseks parandamiseks, eeldusel et kõik poliitvangid vabastatakse ja nende endine seisund taastatakse;
- L. arvestades, et pärast seda vaadati ELi piiravad meetmed läbi ja neid laiendati (praegu on sanktsioonid kehtestatud 242 üksikisikule ja 30 üksusele), samal ajal keelavad Valgevene ametivõimud aga jätkuvalt teatavatel poliitikutel, ametnikel (sh rahvusvaheliste organisatsioonide esindajatel), ajakirjanikel ja kodanikuühiskonna esindajatel riiki siseneda;
- M. arvestades, et ühtse strateegia ja tegevuskava väljatöötamiseks tehtavad suuremad jõupingutused võiksid aidata saavutada poliitilise opositsiooni eesmärke; arvestades, et konkreetset meetmed, nagu 2014. aastal toimuvate kohalike valimiste ühisenimekirjad, ühise poliitilise programmi koostamine või ühise kandidaadi esitamine 2015. aastal toimuvateks presidendivalimisteks, on sellest seisukohast positiivsed suundumused;

⁽¹⁾ Sotsiaalmajanduslike uuringute sõltumatu instituudi andmed, aprill 2013.

Neljapäev, 12. september 2013

- N. arvestades, et 2012. aastal alustati Valgevene ühiskonnaga ajakohastamise teemalist Euroopa dialoogi ning see on mõjunud positiivselt konstruktiivse arutelu alustamisele Valgevene ühiskonnas riigile vajalike reformide üle ja suurendanud teadlikkust ELi kohta; arvestades, et kõnealuse dialoogi käsitust, eesmärki, strateegiat, piisavat rahastamist ja juhtimisstruktuuri on sellegipoolest vaja edasi arendada, samuti on seda vaja paremini kooskõlastada idapartnerluse algatustega;
- O. arvestades, et idapartnerluse kodanikuühiskonna foorumi riiklik platvorm on ELi tähtis ja usaldusväärne partner ning ainulaadne kanal Valgevene rahvaga suhtlemiseks;
- P. arvestades, et Valgevenes on endiselt poliitvange⁽¹⁾, teiste seas näiteks inimõiguste kaitsja ja Sahharovi auhinna nominent Ales Bialiatski, kes on kannatanud ränga vaimse ja kehalise piinamise käes (sh surmaaahvardused, põhjendamatud üleülemised, ebarahuldav tervishoid ja pereliikmetega kohtumise keeld); arvestades, et ELi ja Valgevene suhete normaliseerumise peamine eeltingimus on kõikide poliitvangide vabastamine ja nende poliitiline rehabiliteerimine ning edusammud riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel ja põhiliste inimõiguste, õigusriigi põhimõtte ja demokraatlike vabaduste austamisel;
- Q. arvestades, et poliitilise tagamõttega vahistamiste koguarvu vähenemine (inimõiguste keskuse Viasna andmetel toimus neid 2011. aastal 868 ja 2012. aastal 235) on tingitud repressiivsest õhkkonnast ja hirmutamistest;
- R. arvestades, et hiljutised piiravad seadusemuudatused on toonud kaasa täiendavad repressioonid kodanikuühiskonna, sh inimõiguste kaitsjate, sõltumatu meedia ja kaitseadvokaatide vastu; arvestades, et inimõiguste ja põhivabaduste üldine olukord on äärmiselt kahetsusväärne ning põhjustab jätkuvalt suurt muret, nagu on toonitatud ka Valgevenega tegeleva ÜRO eriraportööri 2013. aasta aruandes; arvestades, et Valgevene ametivõimude huvipuudus rahvusvahelise üldsuse üleskutsete vastu halvendab suhteid ELiga veelgi ning suurendab Valgevene süvenevat eraldumist;
- S. arvestades, et 2012. aastal võtsid Valgevene võimud vastu seadusemuudatused, mille alusel sai KGB laialdased õigused sunnimeetmete vabaks kasutamiseks; arvestades, et uue seaduse kohaselt võivad julgeolekujõud tungida piiranguteta inimeste korteritesse ning vahistada ja pidada kinni nii Valgevene kodanikke kui ka diplomaate ja rahvusvaheliste organisatsioonide esindajaid, kelle suhtes kehtib diplomaatiline puutumatus; arvestades, et selle seaduse sätetega vabastatakse KGB agendid ühtlasi kogu õiguslikust vastutusest nende põhjustatud kehavigastuste eest; arvestades, et Valgevene eriuksustele on antud ulatuslikud volitused meelevalduste laialiajamiseks;
- T. arvestades, et 2011. aasta lõpus muudeti massikogunemisi käsitlevat seadust nii, et massimeeleavalduste korraldamist on võimalik karistada avaliku korra rikkumisena; arvestades, et massimeeleavalduste korraldajad on kohustatud esitama võimudele teabe oma rahastamisallikate kohta;
- U. arvestades, et 2011. aastal kuulutati välistoetuste vastuvõtmine kuriteoks ja samal ajal laiendati riigireetmise mõistet, nii et võimuorganitel on nüüd võimalus alustada kriminaalmenetlust selliste organisatsioonide ja isikute vastu, keda rahastatakse välismaalt või kes osalevad rahvusvahelistel üritustel;
- V. arvestades, et 2012. aastal keeldus Valgevene justiitsministeerium registreerimast 19 valitsusvälist organisatsiooni ja kahte erakonda, kusjuures Valgevenes jätkub registreerimata organisatsioonide liikmete hirmutamine, ahistamine ja tagakiusamine;
- W. arvestades, et Valgevene on ainus Euroopa riik, kus kohaldatakse surmanuhtlust; arvestades, et süüdimõistetute peret ja üldsust ei teavitata hukkamise kuupäevast, surnukeha ei anta matmiseks üle tema sugulastele ja neile ei öelda ka matmispaiga asukohta;
- X. arvestades, et 2012. aastal hukati kaks inimest, kuigi nende kohtuprotsess ei vastanud õiglase kohtupidamise kriteeriumidele; arvestades, et üle pika aja ei määratud 2012. aastal mitte kellelegi surmanuhtlust, kuid 2013. aastal on seda siiski juba uuesti tehtud;

⁽¹⁾ Poliitvangide sekka kuuluvad ka Mikalai Statkevits, Pavel Sevjarõnets, Eduard Lobau, Mikalai Antuhhovits, Mikalai Dziadok ja Ihar Alienevits.

Neljapäev, 12. september 2013

- Y. arvestades, et olukorda Valgevenes iseloomustab usaldamatus kohtuvõimu vastu, mis on tingitud selle vähesest sõltumatusest ja poliitilise alatooniga otsustest;
- Z. arvestades, et Valgevene on ainus idapartnerlusega hõlmatud riik, kus ei ole veel rajatud ametlikku inimõigustega tegelevat institutsiooni;
- AA. arvestades, et tsensuur on Valgevenes tõsine poliitiline probleem;
- AB. arvestades, et Piirideta Ajakirjanike maailma ajakirjandusvabaduse indeksi alusel tõusis Valgevene 2013. aastal 179 riigi pingereas 168. kohalt 157. kohale, kuid idapartnerlusega hõlmatud riikidest on ta endiselt madalaimal kohal (Aserbaidžaan (156), Ukraina (126), Gruusia (100), Armeenia (74) ja Moldova (55));
- AC. arvestades, et praegu on juurdepääs sõltumatutele tele- ja raadiokanalitele ning sõltumatule trükimeediale kehv ja teabe kättesaadavust kontrollib riigimeedia;
- AD. arvestades, et ajakirjandusvabaduse olukord Valgevenes on lubamatult halb, eelkõige selle tõttu, et ajakirjanikke ahistatakse ja neil keelatakse riigist lahkuda, ringhäälingu ja internetivabaduse valdkonnas on kehtestatud piiravad seadused ning sõltumatute ajakirjanike suhtes kasutatakse valikulist kohtumõistmist, mille tõenduseks on kolm 2012. aasta suvel alustatud kriminaalasja;
- AE. arvestades, et 2012. aasta jooksul ei lubatud vähemalt 15 aktivistil ja ajakirjanikul vabaväljast alusel Valgevenest lahkuda;
- AF. arvestades, et enam kui poolel Valgevene elanikest on juurdepääs internetile; arvestades, et e-meedia pakub uusi ulatuslikumaid juurdepääsuvõimalusi sõltumatule ajakirjandusele, kuigi mõned opositsioonilised veebisaidid on valitsus- ja haridusasutustes blokeeritud;
- AG. arvestades, et 2012. aastal oli Valgevene ÜRO inimarengu indeksi järgi maailmas 50. kohal, kusjuures võrdluseks võib tuua Venemaa (55) ning idapartnerlusega hõlmatud riigid, nagu Gruusia (72), Ukraina (78), Aserbaidžaan (82), Armeenia (87) ja Moldova (113);
- AH. arvestades, et riigis valitseva teatava sotsiaalse stabiilsuse üks peapõhjusi on sotsiaaltoetuste süsteem, mis on inimestele kasulik, nii et nad otsustavad olla vastutasuks poliitiliselt passiivsed; arvestades, et 65 % valgevenelastest saab mingil kujul riigiabi (pensionid, stipendiumid, töötushüvitis jms);
- AI. arvestades, et töötuse madal määr on võimalik saavutada kunstlikult, subsideerides riigile kuuluvaid ettevõtteid, mis toodavad ligikaudu 70 % SKPst ja kus töötab 50 % töötavast elanikkonnast;
- AJ. arvestades, et Valgevene valitsus üritab leida välisinvesteeringuid – riigil on kõrge kvalifikatsiooniga tööjõud, erastamisprogramm, kuus vabamajanduspiirkonda ja kõrgetasemeline tehnoloogiapark, kuid võimud sekkuvad selgelt ja süstemaatiliselt erasektori tegevusse;
- AK. arvestades, et siiani on Valgevene võimud näidanud üles geopoliitilist huvi majanduse suurema integreerimise vastu Venemaaga ning Euraasia tolli- ja majandusliidu loomise vastu; arvestades, et samal ajal pärineb suurem osa kõigist Valgevene viimaste aastate välismaistest otseinvesteeringutest Venemaalt; arvestades, et ekspertide andmetel on ligikaudu 700 000 valgevenelast läinud viimastel kümnenditel tööle Venemaale, peamiselt Moskvasse ja Sankt-Peterburgi;
- AL. arvestades, et nii ELi kui ka Valgevene tegevust Valgevene WTOga ühinemise läbirääkimiste taasalustamise küsimuses jälgitakse tähelepanelikult, pidades eelkõige silmas Venemaa ühinemist WTOga;
- AM. arvestades, et ELi naabrussuhteid projekti raames hiljuti läbi viidud küsitluste tulemustes kajastub enam kui poolel Valgevene elanike veendumus, et EL peaks suurendama oma rolli majandusarengu, kaubanduse ja Valgevenega tehtava piirkondliku koostöö valdkondades;

Neljapäev, 12. september 2013

- AN. arvestades, et Valgevene ametivõimude poolt hiljuti välja kuulutatud ajakohastamisprogrammi puhul keskendutakse ekspertide sõnul eelkõige tööstusliku põhitaristu uuendamisele, kuid riigis on vaja põhjalikumaid majandusreformide ja läbipaistvamat ettevõtluskeskkonda, samuti on vaja vähendada valitsuse kontrolli kõigis ettevõtlussektorites;
- AO. arvestades, et 2012. aasta Transparency Internationali korrupsiooni tajumise indeksi kohaselt oli Valgevene 176 riigi ja territooriumi seas 123. kohal, kusjuures võrdluseks võib tuua Ukraina (144), Aserbaidžaan (139), Venemaa (133), Armeenia (105), Moldova (94) ja Gruusia (51);
- AP. arvestades, et Valgevene liitus hiljuti Euroopa Nõukogu korrupsioonivastase mehhanismiga Greco ja inimkaubandusevastase võitluse mehhanismiga Greta;
- AQ. arvestades, et Valgevene on hõlmatud ka Euroopa naabruspoliitikaga, aga poliitilist olukorda arvestades ei ole asjaomast tegevuskava veel kehtestatud;
- AR. arvestades, et Valgevenele antava abi aluseks on praegu aastateks 2007–2013 koostatud riigistrateegia dokument;
- AS. arvestades, et finantsperspektiivis 2007–2013 eraldati Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrumendi piiriülestele koostööprojektidele Valgevene ja selle naaberriikide vahel 33,4 miljonit eurot, ning arvestades, et praegu osaleb viiekümnes Läti, Leedu ja Valgevene ühises piiriüleses koostööprojektis ligi 60 omavalitsust;
- AT. arvestades, et praegu osaleb Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrumendi eri projektides kõigest 20 Valgevene eksperti, kuigi 2008. aastal oli neid 120;
- AU. arvestades, et Valgevene ametiasutused osalevad idapartnerluse mitmepoolsete suhete ja eelkõige piiriüleste koostööprojektide raames aktiivselt ekspertide kohtumistel;
- AV. arvestades, et 58 Poola, 47 Leedu ja 30 Läti linna ja omavalitsust teevad Valgevene sõpruslinnade ja -omavalitsustega jätkuvat viljakat koostööd, ning arvestades, et Leedut, Poolat, Kaliningradi oblastit ja Valgevenet ühendavat euroregiooni „Nemunas-Neman-Niemen”, milles rakendatakse ühiseid projekte, võib pidada hea tava näiteks;
- AW. arvestades, et viimastel aastatel on Valgevene kodanikele väljastatud kõige rohkem Schengeni viisasid elaniku kohta maailmas; arvestades, et see-eest tuleb neil viisa saamiseks kulutada palju rohkem raha ning sageli ka aega ja vaeva kui muude idapartnerlusega hõlmatud riikide või Venemaa kodanikel;

1. esitab liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ja komisjoni asepresidendile, Euroopa välisteenistusele, nõukogule, komisjonile ja liikmesriikidele järgmised soovitusel:

- a) nõuda, et Valgevene ametivõimud austaksid inimõigusi ja teeksid jõupingutusi demokraatiale üleminekuks, eesmärgiga lõpetada riigi eneseisolatsioon ülejäänud Euroopast;
- b) korrata, et kahepoolsete suhete igasuguse parandamise ning seega ka ELi piiravate meetmete võimaliku järkjärgulise kaotamise ja ELi–Valgevene suhete edasiarendamise kindel eeltingimus on kõigi veel vangistuses viibivate poliitvangide tingimusteta ja viivitamatu vabastamine ning nende poliitiliste ja kodanikuõiguste taastamine;

Poliitilise dialoogi vallas

- c) kasutada Leedu eesistumisperioodi ning Vilniuses toimuvat idapartnerluse tippkohtumist uue olulise võimalusena suhete parandamiseks Valgevenega kohe, kui kõik poliitvangid on vabastatud, eesmärgiga taas alustada poliitilist dialoogi, muu hulgas demokraatlike reformide, vabade ja õiglaste valimiste, õigusriigi põhimõtte austamise, inimõiguste ja põhivabaduste järgimise ning opositsiooni ja kodanikuühiskonna kaasamise üle, tingimusel et Valgevene võimud näitavad üles austust nende põhiväärtuste vastu;

Neljapäev, 12. september 2013

- d) võtab teadmiseks Dmitri Daškevitši ja Aliksandr Franskevitsi vabastamise vanglast vastavalt augustis ja septembris 2013, kuid mõistab hukka asjaolu, et need endised poliitvangid said vabaks alles pärast täieliku karistusaja lõppemist;
- e) kasutada ametis oleva välisministri ajutist ja tingimuslikku kustutamist ELi viisakeelu nimekirjast maksimaalselt ära, et avardada peamist ja olulist diplomaatilist suhtluskanalit Valgevenega, pidades eelkõige silmas tema idapartnerluse tippkohtumisel osalemise hõlbustamist; pidada esmajoones ja eelkõige sisulist dialoogi poliitvangide vabastamise üle; jääda siiski kindlaks nende isikute viisakeelule ja varade arestimisele, kes on otseselt seotud demokraatlike valimismuudatuste ja inimõiguste rikkumisega;
- f) viia läbi Valgevene ametnike ja üksuste suhtes kehtestatud ELi piiravate meetmete põhjalik hindamine, et neid vajaduse korral töhustada ning kohandada nende ulatust, laadi ja kehtivust vastavalt kõnealuses riigis ja Valgevene–ELi suhetes nähtuvatele suundumustele;
- g) töötada välja strateegiline tegevuskava, mille eeskujuks oleks ühine üleminekukava ja mis lähtuks põhimõttest, et suuremate edusammudega kaasnevad kõige esimesena, et parandada suhteid ja teha Euroopa naabruspoliitika raames tõhusat koostööd (eeldusel, et demokraatlike reformide läbiviimiseks võetakse konkreetseid meetmeid);
- h) pidada kohe, kui rahvusvahelised organisatsioonid on tunnistanud valimised vabadeks ja õiglasteks, Euroopa Parlamendiga nõu parlamentidevahelisi suhteid käsitlevate uute ettepanekute üle (nii kahepoolset kui ka Euronesti parlamentaarse assamblee raames), jätkates samal ajal ELi toetust Valgevene demokraatlikele jõududele ja kodanikuühiskonnale;
- i) tagada, et liikmesriigid toetavad Euroopa Liidu lepingu artikli 24 kohaselt Valgevene suhtes võetud ELi seisukohta ja järgivad oma kahepoolsetes suhetes ELi meetmeid; rõhutada, et kõigi ELi liikmesriikide ja muude demokraatlike riikide kindel pühendumus ühisele tegutsemisele võib aidata Valgevenes kaasa üldiste demokraatlike väärtuste ja reformide edukale edendamisele;
- j) ergutada dialoogi ametnikega, kes ei olnud repressioonidega isiklikult seotud, et suurendada ELi ja Valgevene vahelist koostööd; aidata kaasa nende suhtlemisele Valgevene kodanikuühiskonnaga, et lihtsustada seeläbi reformide läbiviimist;
- k) innustada laiemat kodanikuühiskonda, sealhulgas ametiühinguid ja äriühingute esindajaid, aga ka poliitilist opositsiooni ajakohastamise teemalises dialoogis rohkem osalema; korraldada kodanikuühiskonna foorumi riikliku platvormi soovitude kohaselt dialoogi kontseptsiooni, eesmärgi, strateegia ja juhtimisstruktuuri üle avalikke arutelusid; pakkuda dialoogi täiendavaks toetamiseks vajalikku finantsabi ja ekspertiisi ning töhustada dialoogi sisu ja eeldatavate tulemuste alast teavitustööd;
- l) tagada, et ametiasutuste osalemine ajakohastamise teemalises dialoogis (koos demokraatliku opositsiooni ja kodanikuühiskonnaga ning nendega võrdväärsel alustel) toimub täielikus kooskõlas demokraatlike põhimõtetega, et kujundada välja konkurentsivõimeline majandus ning toetada demokraatlikke reforme, pluralistlikku ühiskonda ja õigusriigi põhimõtet;
- m) kinnitada, et kodanikuühiskond on jätkuvalt tähtis osaleja ELiga peetavas poliitilises dialoogis, mille eesmärk on soodustada Valgevenes demokraatlike muutusi; toetada seetõttu mõtet korraldada Vilniuses idapartnerluse kolmanda tippkohtumise eel kodanikuühiskonna konverents;
- n) kasutada täiel määral ära Euroopa demokraatia rahastust, et toetada Valgevene peamisi demokraatia ja inimõiguste küsimustega tegelejaid, keskendudes eelkõige neile, kellel on raskusi juurdepääsuga ELi tavapärasele abile;
- o) nõuda, et Venemaa ja idapartnerlusega hõlmatud riigid kutsuksid Valgevenet üles vabastama ja rehabiliteerima viivitamatult ja tingimusteta kõik poliitvangid ning hoiduma edaspidi igasugustest poliitilise alatooniga ahistamistest;

Neljapäev, 12. september 2013

- p) tagada, et Valgevenet külastavad ELi ja liikmesriikide esindajad peavad kodanikuühiskonna ja opositsiooni esindajatega korrapäraselt sidet, et tagada kõikide osapoolte tasakaalustatud osalemine ELi-Valgevene suhetega seonduvates protsessides;
- q) kaaluda kõiki võimalikke poliitilisi vahendeid, et innustada Valgevenet
- rakendama täielikult valimisseadustiku reforme, lähtudes Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo (OSCE/ODIHR) soovitudest, et luua pluralistlik poliitiline süsteem, mis põhineks vabadel ja õiglastel valimistel ning kus poliitilised ideed lähtuksid tõelisest erakondadevahelisest poliitilisest konkurentsist, mis on demokraatia üks põhielement;
 - lubama taasavada suletud OSCE büroo Minskis;
 - kõrvaldama kõik takistused ja piirangud, mis pärsvad ühinemis-, sõna- ja liikumisvabaduse, rahumeelse kogunemise vabaduse ning demokraatliku opositsiooni, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja valitsusväliste organisatsioonide mõttevabaduse kasutamist, sh mis tahes takistused, mis seonduvad registreerimise, täieliku toimimise ning rahvusvahelise arengu eesmärgil antava tehnilise abi vastuvõtmisega; reformima karistusseadustikku, pidades silmas osalemist registreerimata organisatsioonide tegevuses;
 - viima kohtute ja advokaatide sõltumatusena tegeleva ÜRO eriraportööri soovitude kohaselt ellu vajalikud institutsioonilised muudatused, et tagada kohtusüsteemi ning advokaatide sõltumatus, muutes selleks õiguselukutse seadust ning kohaldades seda tulemuslikult;
 - jätma ellu viimata 2013. aastal määratud hukkamisotsused, kehtestama surmanuhtlusele moratooriumi ning keelustama sellise karistuse seejärel täielikult;
 - rakendama üksikjuhtumite kohta tehtud ÜRO inimõiguste komitee ja ÜRO omavolilise kinnipidamise töörühma otsuseid ning ÜRO piinamistvastase komitee 2011. aasta soovitusi, et teha lõpp ebainimlikule ja alandavale kohtlemisele;
 - tegema täielikku koostööd Valgevene inimõiguste olukorraga tegeleva ÜRO eriraportööriga, et lahendada tema viimases, 2013. aasta aprilli aruandes esile toodud tõsised probleemid, ning andma esimese sammuna talle luba külastada Valgevenet;
 - ajakohastama täielikult karistussüsteemi ning tõhustama koostööd Euroopa Nõukoguga, allkirjastades selleks esmajoones piinamise ja ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise tõkestamise Euroopa konventsiooni ning andes piinamise tõkestamise Euroopa Komiteele korrapärase juurdepääsu kinnipidamiskohtadele (eriti nendele, kus hoitakse poliitvange ja inimõiguste kaitsjaid); võimaldama muude asjaomaste rahvusvaheliste ja riiklike organisatsioonide esindajatele, diplomaatidele, kodanikuühiskonna rühmadele ja poliitvangide perekonnaliikmetele juurdepääsu Valgevene vanglatele;
 - rajama sõltumatu ja täielikult toimiva riikliku inimõigustega tegeleva institutsiooni, milleks võiks olla näiteks ombudsman;
 - tagama võrdsed võimalused ja õigused kõigi rahvusvähemuste jaoks, nagu ka nende kaasamise ja mitte-diskrimineerimise, ning tagama Valgevene Poolakate Liidu olukorra normaliseerimise; lõpetama romade vähemuse kõrvaletõrjumise ning tegema edusamme usuõiguste ja -vabaduste austamisel ja LGBT-inimeste mittediskrimineerimisel;

Neljapäev, 12. september 2013

- r) võtta sisulise meediavabaduse ja meedia tõhusa kättesaadavuse küsimuses järgmisi meetmeid: nõuda tungivalt, et Valgevene kaotaks ajakirjanike akrediteerimisele ning satelliittelevisiooni kasutamisele kehtestatud piirangud; suurendada ELi finants- ja tehnilise abi andmist kõikidele sõltumatu meedia liikidele nii Valgevenes kui ka sellest väljaspool, et tagada nende meediakanalite püsiv toimimine ja suurem kättesaadavus; anda toetusi, mille eesmärk on viia lõpule Euroopa abiprogrammide kohaldamine; luua rahvusvaheliste pressiagentuuride ja välisriikide meediaasutustega ühisprojekte ja konsortsiume;

Majandus- ja energiakoostöö vallas

- s) otsida võimalusi makromajandusliku arengu ja finantsküsimuste teemalise konstruktiivse ja tehnilise arutelu pidamiseks ELi ja Valgevene vahel, et saavutada Valgevene usaldusväärne pühendumine sellistele makromajanduslikele ja struktuurireformidele nagu riigile kuuluvate ettevõtete erastamine, hindade, kaubanduse ja pangandussüsteemi liberaliseerimine, asjakohase sotsiaalse turvavõrgustiku väljatöötamine ja korrupsiooni vastu võitlemine;
- t) rõhutada veelgi asjaolu, et nimetatud reformid on Valgevene majanduse arengu jaoks äärmiselt olulised ning et kui peamised poliitilised eeldused on täidetud, võivad need hõlbustada Euroopa investeringute ja rahvusvaheliste laenude saamist, anda positiivse impulsi WTOga ühinemise läbirääkimiste teel seisvate takistuste kõrvaldamiseks ning võimaldada seega ka riigi suuremat integreerimist maailmamajandusse;
- u) pakkuda tehnilist abi soodsa ärikeskkonna kujundamiseks, et luua kõigile ettevõtetele (eelkõige VKEdele) võrdsed tingimused ja võimalused ning investeerimiskindlus;
- v) pidada Valgevenega jätkuvat dialoogi tööhõiveküsimustes, nagu tööturu nõudlusele vastava inimkapitali ja oskuste kujundamine;
- w) ergutada Valgevenet rakendama Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) soovitusi, eelkõige seoses ühinemisvabaduse ning sõltumatute ametiühingute registreerimise ja tegevusega; nõuda tungivalt Valgevene õigusaktide muutmist, et tagada nii avaliku kui ka erasektori töötajatele õigus tööst vabalt ja piiranguteta loobuda;
- x) kutsuda Valgevenet üles jõustama kõikide elektrijaamade ehitamisel ja käitamisel kõige rangemaid rahvusvahelisi ohutusstandardeid ning viima läbi tõeliselt sõltumatud keskkonnamõju hindamised, kasutades kõikide kättesaadavate rahvusvaheliste vahendite eksperditeadmisi ja rahastamist optimaalselt ja täielikus kooskõlas kehtivate rahvusvaheliste õigusaktidega, nagu Espoo konventsioon ja Århusi konventsioon, ning järgides 23. juunil 2011 võetud kohustust viia läbi põhjalikud riski- ja ohuhindamised (stressitendid), võttes arvesse Euroopa Komisjoni ja tuumaohutust reguleerivate asutuste Euroopa tööühma vahel kokku lepitud täpsustusi;
- y) toetada Valgevene energiaallikate ja tarneteede mitmekesistamist ning jagada ELi parimaid tavasid selle kohta, kuidas viia läbi rahvusvahelisi ja piirkondlikke rohelise majanduse projekte, millega toetatakse ka energiatõhusust ja taastuvaid energiaallikaid;
- z) edendada tihedamat piirkondlikku koostööd Valgevenega, kasutades selleks muu hulgas idapartnerluse valdkondlikke algatusi ning pöörates erilist tähelepanu kaubandusele, energeetikale, keskkonnale ja transpordile; ergutada kahepoolsete majandusfoorumite head tava ning võtta eesmärgiks valitsusväliste osalejate suutlikkuse suurendamise, hea valitsemistava edendamise ja avaliku halduse reformid;
- aa) anda edaspidigi tehnilist ja tervishoiualast abi Tšernobõli tuumakatastroofist mõjutatud elanikkonnale;
- ab) ergutada Valgevenet uurima ja arendama mittetraditsioonilisi energiaallikaid;

Neljapäev, 12. september 2013

Piirihalduse vallas

- ac) parandada piirihaldusel ja piiriülese kuritegevuse vastu võitlemisel tehtavat koostööd ELi ja Valgevene vahel ning abistada Valgevenet eelkõige oma transiidisüsteemi arendamisel, tolli- ja piirikontrolli menetluste ajakohastamisel ning integreeritud piirihalduse idee täielikul elluviimisel;
- ad) tagada, et ELi diplomaadid ja poliitikud saavad vabalt Valgevenesse siseneda ja seal piiranguteta ringi reisida;
- ae) pakkuda Valgevene piirihaldusametile Schengeni *acquis'* kohast lisakoolitust, kuna see on vastastikustes huvides;
- af) kaaluda võimalust pakkuda asjakohast tehnilist abi, et võtta ELi poolel kasutusele ajakohastatud piirikontrollisüsteemid ja tänapäevane taristu;
- ag) pakkuda asjaomastele Valgevene teenistustele piisavat koolitust seoses ELi parimate tavadega biomeetriliste passide kasutuselevõtu vallas;
- ah) algatada ELi–Valgevene liikuvuspartnerlus ning ergutada Valgevenet osalema aktiivselt idapartnerluse rände- ja varjupaigaküsimuste töörühmas;
- ai) ergutada Valgevene koostööd ÜRO Arenguprogrammi ja ÜRO Lastefondiga, et toetada inimkaubanduse vastu võitlemise programme;

Kodanikuühiskonna ja inimestevaheliste kontaktide vallas

- aj) suurendada elanikkonnale kasulikute ja nähtavamate projektide osatähtsust, sest see parandaks kodanike seas ELi väärtuste, normide ja poliitika mõistmist ning rõhutaks ELi mudeli ja kogemuste eeliseid; toetada sellega seoses kodanikuühiskonna foorumi pakutavaid võimalusi, pidades eelkõige silmas Chişinău toimuvat peatset kohtumist (käesoleva aasta oktoobris);
- ak) esitada süstemaatiliselt ja järeleandmatult vastuväiteid mis tahes vale- ja eksitavale teabele, mida Valgevene ametivõimud ELi poliitika ja projektide kohta levitavad, ning teha seda kogu vajaliku teabe (andmed, arvanded, õigusaktid) avaldamise ja levitamise kaudu;
- al) tõhustada muu hulgas uue Euroopa demokraatia rahastu kaudu tehnilist ja rahalist toetust nii Valgevenes asuvatele kui ka ELi liikmesriikides asuvatele, ent Valgevenes suurt mõju omavatele kodanikuühiskonna organisatsioonidele, sõltumatutele valitsusväliste organisatsioonidele, inimõiguste kaitsjatele ja ametiühingutele; kaasata kodanikuühiskonda aktiivsemalt ELi rahastatavate projektide rakendamisse, järelevalvesse ja hindamisse; parandada ühtlasi märkimisväärselt Euroopa Liitu käsitleva teabe edastamist ja levitamist, et kodanikud mõistaksid paremini nii ELi seisukohti põhiõiguste ja -vabaduste küsimuses kui ka ühiskondliku ja majandusliku edasimineku vajadust;
- am) toetada demokraatia ja inimõiguste edendamise tegelevaid organisatsioone, seejuures mitte ainult Valgevene territooriumil, vaid ka väljaspool Valgevenet asutatud organisatsioone, pidades silmas, et Valgevene võimud keelduvad järjekindlalt nende registreerimisest; vaadata kiiremas korras läbi uusimad reeglid rahastamise taotlemise kohta EIDHR/NSLA rahastamisvahendist, mis jätvavad tuntud ja lugupeetud Valgevene valitsusvälised organisatsioonid taotlemisprotsessist tegelikult kõrvale;
- an) nõuda, et Valgevene ametivõimud rakendaksid ÜRO omavolilise kinnipidamise töörühma otsust A/HRC/WGAD/2012/39 (inimõiguste kaitsja Ales Bialiatski kohta), milles jõuti eelkõige järeldusele, et inimõiguste keskuse Viasna esimehe ja Rahvusvahelise Inimõiguste Föderatsiooni (FIDH) asepresidendi Ales Bialiatski kinnipidamine on meelevaldne ning vastuolus inimõiguste ülddeklaratsiooni artikli 20 lõikega 1 ja kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artikliga 22;

Neljapäev, 12. september 2013

- ao) nõuda, et Valgevene esitaks alalise kutse kõikide ÜRO erimenetluste läbiviimiseks ja kutsuks inimõiguste kaitsjate olukorraga tegeleva ÜRO eriraportööri riiki külastama;
 - ap) kohustada Valgevene võime lõpetama välistoetuste vastuvõtmise käsitamise kuriteona ja lubama organisatsioonidel hoida raha väliskontodel;
 - aq) kaaluda viisade väljastamise ühepoolset lihtsustamist ja viisatasu alandamist 60 eurolt Valgevene kodanike jaoks taskukohasele tasemele, samuti viisaeeskirjaga võimaldatud paindlike võimaluste täielikku ärakasutamist, sh lühiajalise viisa tasust loobumist või selle alandamist, eelkõige noorte jaoks, et hõlbustada ja tugevdada inimestevahelisi kontakte ning aidata ära hoida Valgevene kodanike edasist isolatsiooni; kaaluda ka ühepoolset pikaajalise viisa tasust loobumist või selle alandamist, pidades silmas viisavabaduse kehtestamise pikaajalist eesmärki;
 - ar) kutsuda Valgevene ametivõime üles alustama ELiga läbirääkimisi viisalihtsustus- ja tagasivõtulepingute üle, pidades pikemas perspektiivis silmas viisavabaduse kehtestamist, et edendada inimestevahelisi kontakte; võtta kiireloomulisi meetmeid Poola ja Leeduga sõlmitud kohaliku piirilükluse lepingute rakendamiseks;
 - as) ergutada ELi ja Valgevene linnade ja omavalitsuste vahelist koostööd, võttes eeskujuks teatavate ELi riikide, eelkõige Poola, Leedu ja Läti head tavad;
 - at) püüda pakkuda valgevenelastele ELis rohkem haridus- ja teadustöövõimalusi, eelkõige kõrghariduse, informaaalse õppe ja täiskasvanuhariduse valdkondades; käivitada Valgevene noorte spetsialistide jaoks ELi institutsioonide ja muude rahvusvaheliste organisatsioonide juures toimuv praktikaprogramm ning toetada seda; anda lisatoetust Euroopa Humanitaarteaduste Ülikoolile ning töötada välja ja toetada Valgevenes haridus- ja kutseõppeprogramme; tagada programmi Erasmus Mundus piisav ja kestev rahastamine Valgevene üliõpilaste jaoks;
 - au) otsida aktiivselt võimalusi, et pidada Valgevenega dialoogi riigi kõrgharidussüsteemi põhjaliku reformimise üle, eesmärgiga edendada eeskätt akadeemilist vabadust, institutsioonide sõltumatust ja üliõpilaste kaasamist, nii et Valgevene saaks tulevikus liituda Euroopa kõrgharidusruumiga (Bologna protsess);
 - av) palub, et Rahvusvaheline Jäähoki Föderatsioon mõtleks tõsiselt järele oma otsuse üle lubada Valgevenel korraldada 2014. aasta jäähoki maailmameistrivõistlused;
2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev soovitus liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ja komisjoni asepresidendile, Euroopa välisteenistusele, nõukogule, komisjonile ja liikmesriikidele.
-

Teisipäev, 10. september 2013

III

(Ettevalmistavad aktid)

EUROOPA PARLAMENT

P7_TA(2013)0336

Nõukogu määruse (EÜ) nr 850/98 (kalavarude kaitsest noorte mereorganismide kaitseks võetud tehniliste meetmete kaudu) muutmine *I**

Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 850/98 kalavarude kaitsest noorte mereorganismide kaitseks võetud tehniliste meetmete kaudu (COM(2012)0432 – C7-0211/2012 – 2012/0208 (COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2016/C 093/31)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2012)0432),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 43 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C7-0211/2012),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 14. novembri 2012. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse oma 22. novembri 2012. aasta resolutsiooni kalavarude kaitse kohta noorte mereorganismide kaitseks võetud tehniliste meetmete kaudu ⁽²⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 55,
 - võttes arvesse kalanduskomisjoni raportit (A7-0256/2013),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatseb seda oluliselt muuta või selle muu tekstiga asendada;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 11, 15.1.2013, lk 86.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0448.

Teisipäev, 10. september 2013

P7_TC1-COD(2012)0208

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 10. septembril 2013. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2013, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 850/98 seoses kalavarude kaitsega noorte mereorganismide kaitseks võetud tehniliste meetmete kaudu

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 43 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu määrusega (EÜ) nr 850/98 ⁽²⁾ antakse komisjonile õigus kõnealuse määruse teatavate sätete rakendamiseks.
- (2) Lissaboni lepingu jõustumise tulemusena tuleb teatavad määruse (EÜ) nr 850/98 kohaselt antud õigused viia vastavusse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitega 290 ja 291.
- (3) **Selleks et teaduse ja tehnika progressi kajastamiseks võimaldada käesoleva** määruse ~~(EÜ) nr 850/98~~ teatavate sätete kohaldamiseks **tõhusat ajakohastamist**, tuleks komisjonile delegeerida õigus võtta vastu õigusakte kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 järgmistel juhtudel:
 - piirkondade jagamine geograafilisteks piirkondadeks;
 - võrgusilma suuruste teatavate kombinatsioonide kasutamise tingimusi käsitlevate eeskirjade muutmine;
 - üksikasjalike eeskirjade vastuvõtmine sihtliikide protsendimäära saamiseks enam kui ühe laevaga püügi puhul, et tagada, et kõik püügis osalevad laevad järgivad vastavat protsendimäära;
 - eeskirjade vastuvõtmine selliste vahendite tehnilise kirjelduse ja kasutusmeetodite kohta, mida on lubatud kinnitada kalavõrgu külge, kuid mis ei ummista ega kahanda oluliselt võrgusilmi;
 - tingimuste kehtestamine, mille alusel lubatakse üle 8-meetrise kogupikkusega laevadel kasutada püümtraali teatavates liidu vetes;
 - viivitamatuks reageerimiseks ettenähtud meetmete võtmine noorisendite ootamatult väikse või suure juurdekasvu puhul või rändemarsruutide muutumise või kalavarude kaitsestaatuse mis tahes muu muutuse korral;
 - **õigusaktide vastuvõtmine, millega ICES VIII, IX ja X alapiirkonnas liikmesriigi mõningate püüгитеgevuste korral, mis toovad kaasa väga vähe haide kaaspüüki ja merre tagasiheitmist, ei nõuta teatavate seisevõrke, nakkevõrke ja abaraid puudutavate õigusnormide kohaldamist.** [ME 1]

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta seisukoht.

⁽²⁾ Nõukogu 30. märtsi 1998. aasta määrus (EÜ) nr 850/98 kalavarude kaitsest noorte mereorganismide kaitseks võetud tehniliste meetmete kaudu (EÜT L 125, 27.4.1998, lk 1).

Teisipäev, 10. september 2013

- (4) On eriti oluline, et komisjon konsulteeriks delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise **viiks oma** ettevalmistustöö käigus **läbi asjaomaste isikutega, sealhulgas ekspertidega asjakohaseid konsultatsioone, eelkõige ekspertide tasandil, et saada objektiivset, täpset, täielikku ja ajakohastatud teavet.** [ME 2]
- (5) Komisjon peaks delegeeritud õigusaktide ettevalmistamise ja koostamise ajal tagama asjakohaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (6) Selleks et kehtestada ühesugused tingimused määruse (EÜ) nr 850/98 rakendamiseks, tuleks komisjonile delegerida rakendamisvolitused järgmistes punktides:
- võrgusilma suuruse mõõtmise tehnilised eeskirjad;
 - ruudukujuliste silmadega võrk ja võrguniidi jämedus;
 - võrgumaterjalide koostist käsitlevad tehnilised eeskirjad;
 - loetelu vahenditest, mis võivad võrgusilmi ummistada või muul viisil oluliselt vähendada nende suurust;
 - piimtraaliga kalapüügiks loa saanud laevade nimekirjade edastamine;
 - mootori võimsuse mõõtmist ja püügivahendite mõõtmeid käsitlevad tehnilised eeskirjad;
 - liikmesriikide kohustus tagada, et ICES IXa rajooni teatavates piirkondades ei ületata püügikoormuse taset ning
 - ajutised meetmed juhul, kui mereorganismide varude kaitse nõuab viivitamatut tegutsemist.
- (7) Komisjonile antud rakendusvolitusi, välja arvatud neid, mis on seotud liikmesriikide kohustusega tagada, et ICES IXa rajooni teatavates piirkondades ei ületata püügikoormuse taset, tuleks kasutada vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 182/2011 ⁽¹⁾.
- (8) Seepärast tuleks määrust (EÜ) nr 850/98 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 850/98 muudetakse järgmiselt.

1. Artikli 2 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Lõikes 1 osutatud piirkonnad võib jagada geograafilisteks piirkondadeks, võttes aluseks eelkõige lõikes 2 osutatud määratlused. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 48a vastu delegeeritud õigusakte seoses piirkondade jagamisega geograafilisteks piirkondadeks, et määrata kindlaks geograafilised piirkonnad, kus kohaldatakse konkreetseid tehnilisi kaitsemeetmeid.” [ME 3]

2. Artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

- a) lõikele 4 lisatakse järgmine punkt:

„c) Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 48a vastu delegeeritud õigusakte X ja XI lisa muutmiseks, et kalavarude kaitse raames tõhustada noorkalade kaitset.”;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

Teisipäev, 10. september 2013

b) lõike 5 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 48a vastu delegeeritud õigusakte seoses sihtliikide ja muude pardal hoitavate liikide protsendimäära arvutamise meetodiga, kui saak on püütud võrgu või võrkudega, mida veavad üheaegselt mitu kalalaeva; ning seoses kontrollimeetodiga, millega tagatakse, et kõik püügioperatsioonis osalevad laevad, mis hoiavad pardal kala, järgivad I–V lisas liigiti sätestatud protsendilist koostist.”;

c) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Võrgusilma suuruse mõõtmise tehnilised eeskirjad, sh kontrolli eesmärgil, kehtestatakse rakendusaktidega. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.”

3. Artiklile 7 lisatakse järgmine lõige:

„8. Tehnilised eeskirjad ruudukujulise silmaga võrgu silmasuuruse mõõtmiseks, sh kontrolli eesmärgil, määratakse kindlaks rakendusaktidega. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.”

4. Artiklile 8 lisatakse järgmine lõige:

„4. Võrguniidi jämeduse mõõtmise ja võrgumaterjali koostise tehnilised eeskirjad, sh kontrolli eesmärgil, määratakse kindlaks rakendusaktidega. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.”

5. Artikkel 16 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 16

1. Vahendeid, mis võiksid võrgu mis tahes osas võrgusilmi ummistada või muul viisil nende suurust oluliselt vähendada, pole lubatud kasutada.

2. Lõige 1 ei välistata teatavate vahendite kasutamist, mis võivad võrgu mis tahes osas võrgusilmi ummistada või muul viisil nende suurust oluliselt vähendada, kuid võrku kaitsta või tugevdada. Komisjonile antakse õigus võtta selliste vahendite tehnilise kirjelduse ja kasutamismeetodi kohta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 48a.

3. Täielik nimekiri vahenditest, mis vastavad lõike 2 kohaselt kehtestatud tehnilisele kirjeldusele ning mida võib kinnitada kalavõrgu külge, määratakse kindlaks rakendusaktidega. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.”

6. Artiklit 29 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 48a vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada üksikasjalikud tingimused lõikes 2 sätestatud kriteeriumide kohaldamiseks, mille raames lubatakse üle 8-meetrise kogupikkusega laevadel kasutada piimtraali lõikes 1 sätestatud piirkondades.”;

b) lisatakse järgmine lõige:

„7. Komisjon kehtestab rakendusaktidega nõuded lõike 2 punkti c esimeses taandes osutatud nimekirja edastamiseks liikmesriikidelt komisjonile. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.”

Teisipäev, 10. september 2013

7. Artikli 29b lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Liikmesriigid teavitavad komisjoni meetmetest, mida nad on võtnud lõikes 5 sätestatud kohustuse täitmiseks. Juhul kui komisjon leiab, et liikmesriigi meetmete abil ei ole võimalik kohustust täita, võib ta teha ettepanekuid meetmete muutmiseks. Juhul kui komisjon ja asjaomane liikmesriik meetmete osas kokkuleppele ei jõua, võib komisjon sellised meetmed vastu võtta rakendusaktidega.”

8. Artikli 34 lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Mootori võimsuse ja püügivahendite mõõtmise tehnilised eeskirjad määratakse kindlaks rakendusaktidega. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.”

8a. Artikli 34b lõige 11 asendatakse järgmisega:

„11. Komisjonile antakse õigus võtta pärast STECFiga konsulteerimist vastu delegeeritud õigusaktid, millega jäetakse liikmesriigi teatav püügitegevus ICES VIII, IX ja X alapiirkonnas lõigete 1–9 kohaldamisalast välja, juhul kui liikmesriikide esitatud teabe kohaselt toob see püügitegevus kaasa väga väikese haide kaaspüügi ja merre tagasiheitmise.” [ME 4]

9. Artikkel 45 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 45

1. Komisjonile antakse õigus kehtestada artikli 48a kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega tehnilisi kaitsemeetmeid veetavate või seisevpiiniste kasutamise kohta või püügitegevuse kohta teatavates piirkondades või teataval ajavahemikel lisaks käesolevas määruses sätestatuile või erandina. Kõnealused meetmed kavandatakse viivitamatuks reageerimiseks noorisendite ootamatult väikse või suure juurdekasvu korral või rändemarsruutide muutumise või ~~kalavarude~~ **mereorganismide varude** kaitsestaatuse mis tahes muu muutuse korral. [ME 5]

2. Kui mereorganismide kaitse nõuab viivitamatut tegutsemist, võib komisjon võtta rakendusaktidega vastu ajutised meetmed olukorra parandamiseks. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 48 lõikes 3 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

3. Kui teatavate liikide või püügipiirkondade kaitse on tõsiselt ohus ja kui viivitamine võiks põhjustada raskesti heastatavat kahju, võivad liikmesriigid võtta asjakohaseid mittediskrimineerivaid kaitsemeetmeid oma jurisdiktsiooni alla kuuluvate vete suhtes.

4. Lõikes 3 osutatud meetmed koos selgitava märgukirjaga edastatakse komisjonile ja teistele liikmesriikidele kohe pärast nende vastuvõtmist.

Komisjon kinnitab selliste meetmete asjakohasust ja mittediskrimineerivat iseloomu 10 tööpäeva jooksul pärast vastava teate saamist või nõuab nende meetmete tühistamist või muutmist rakendusaktidega. Komisjoni otsusest teatatakse kohe liikmesriikidele.”

10. Artikli 46 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Komisjoni algatusel või ükskõik millise liikmesriigi nõudmisel võib komisjon rakendusaktiga otsustada, kas liikmesriigi kohaldatav tehniline meede on kooskõlas käesoleva artikli lõikega 1. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt. Kui võetakse vastu selline otsus, kohaldatakse lõike 2 kolmandat ja neljandat lõiku.”

Teisipäev, 10. september 2013

11. Artikkel 48 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 48

1. Komisjoni abistab määrusega (EÜ) nr 2371/2002 asutatud kalanduse ja vesiviljeluse komitee. Kõnealune komitee on komitee Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 182/2011 (*) tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.
3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes artikliga 5.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamissoovituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).”

12. Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 48a

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 2 lõikes 3, artikli 4 lõike 4 punktis c, artikli 4 lõike 5 punktis b, artikli 16 lõikes 2, artikli 29 lõikes 6, **artikli 29d lõikes 7, artikli 34b lõikes 11** ja artikli 45 lõikes 1 osutatud ~~volitused delegeeritakse määramata ajaks~~ **õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kolmeks aastaks alates ... (*)**. **Hiljemalt üheksa kuud enne kolmeaastase perioodi lõppu esitab komisjon delegeeritud volituste kohta aruande. Volituste delegeerimist pikendatakse vaikimisi sama pikaks ajaks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab pikendamisele vastuväite vähemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppu.** [ME 6]
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 2 lõikes 3, artikli 4 lõike 4 punktis c, artikli 4 lõike 5 punktis b, artikli 16 lõikes 2, artikli 29 lõikes 6, **artikli 29d lõikes 7, artikli 34b lõikes 11** ja artikli 45 lõikes 1 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasisõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust. [ME 7]
4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Artikli 2 lõike 3, artikli 4 lõike 4 punkti c, artikli 4 lõike 5 punkti b, artikli 16 lõike 2, artikli 29 lõike 6 ja, **artikli 29d lõike 7, artikli 34b lõike 11 või** artikli 45 lõike 1 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist mõlemad komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.”

(*) **Väljaannete talitus: palun sisestada käesoleva määruse jõustumise kuupäev.**

Teisipäev, 10. september 2013

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõigis liikmesriikides.

....

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

P7_TA(2013)0337

Registreeritud kooselust tulenevad varalised tagajärjed *

Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus kohtualluvuse, kohaldatava õiguse ning otsuste tunnustamise ja täitmise kohta registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevates asjades (COM(2011)0127 – C7-0094/2011 – 2011/0060(CNS))

(Seadusandlik erimenetlus: konsulteerimine)

(2016/C 093/32)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (COM(2011)0127),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 81 lõiget 3, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C7-0094/2011),
 - võttes arvesse Itaalia Senati, Poola Seimi, Poola Senati ja Rumeenia Senati poolt subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete kohaldamist käsitleva protokoll nr 2 alusel esitatud põhjendatud arvamust, mille kohaselt õigusakti eelnõu ei vasta subsidiaarsuse põhimõttele,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti 31. mai 2012. aasta arvamust,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 55,
 - võttes arvesse õiguskomisjoni raportit ja kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni arvamust (A7-0254/2013),
1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;
 2. palub komisjonil ettepanekut vastavalt muuta, järgides Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 293 lõiget 2;
 3. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatses Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti muuta;

Teisipäev, 10. september 2013

4. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatseb komisjoni ettepanekut oluliselt muuta;
5. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 8

 Komisjoni ettepanek

 Muudatusettepanek

- (8) *Võttes arvesse nii registreeritud kooselu kui ka abielu eripärasid ning sellest tulenevalt nende suhtes kohaldatavate põhimõtete erinevust, esitatakse kaks eraldiseisvat määruse ettepanekut: üks abielust tulenevate varaliste tagajärgede ja teine registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede reguleerimiseks, kusjuures viimasena nimetatuid käsitletakse käesolevas määruses.*

välja jäetud

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 8 a (uus)

 Komisjoni ettepanek

 Muudatusettepanek

- (8 a) *Liikmesriik tunnustab registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevat otsust üksnes selleks, et võimaldada selle otsusega ette nähtud varaliste tagajärgede jõustamist. See ei tähenda, et asjaomane liikmesriik peaks tunnustama kooselu, mis on varalisi tagajärgi käsitleva otsuse aluseks. Liikmesriigid, kes registreeritud kooselu kui institutsiooni ei tunnusta, ei ole käesoleva määrusega kohustatud niisugust institutsiooni looma.*

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 10

 Komisjoni ettepanek

 Muudatusettepanek

- (10) Käesolevas määruses käsitletakse registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgedega seotud küsimusi. Registreeritud kooselu mõiste on määratletud üksnes piires, mis on vajalik käesoleva määruse kohaldamiseks. Selle mõiste täpne määratlus on kehtestatud liikmesriikide õiguses.

- (10) Käesolevas määruses käsitletakse registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgedega seotud küsimusi. Registreeritud kooselu mõiste on määratletud üksnes piires, mis on vajalik käesoleva määruse kohaldamiseks. **Käesoleva määruse tähenduses on registreeritud kooselu kooseluvorm, mis ei ole abielu. Registreeritud kooselu mõiste täpne määratlus on kehtestatud liikmesriikide õiguses.**

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 4
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11 a) *Käesolevat määrust ei tuleks siiski kohaldada tsiviilõiguse nendes valdkondades, mis ei puuduta registreeritud kooselu varasuhteid. Seepärast tuleks selguse huvides mitmed küsimused, mida võib seostada varasuhetega, sõnaselgelt käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta.*

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusele 11 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 3.)

Muudatusettepanek 5
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(12) **Kuna** registreeritud kooselu poolte vahelised ülalpidamiskohustused on reguleeritud 18. detsembri 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 4/2009 kohtualluvuse, kohaldatava õiguse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ning koostöö kohta ülalpidamiskohustuste küsimustes, tuleks **need** käesoleva määruse reguleerimisalast välja jätta, nagu ka **kingete kehtivuse ja tagajärgedega** seotud küsimused, mis on hõlmatud **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta.**

(12) Registreeritud kooselu poolte vahelised ülalpidamiskohustused, **mis** on reguleeritud 18. detsembri 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 4/2012 kohtualluvuse, kohaldatava õiguse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ning koostöö kohta ülalpidamiskohustuste küsimustes, tuleks käesoleva määruse reguleerimisalast välja jätta, nagu ka **pärimisega** seotud küsimused, mis on hõlmatud **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrusega (EL) nr 650/2012, mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste tunnustamist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist** ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ ELT L 201, 27.7.2012, lk 107.

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 4.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 6
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13

Komisjoni ettepanek

- (13) Analoogselt [Euroopa Parlamendi ja nõukogu] määrusega (EL) nr .../... [mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste ja ametlike dokumentide tunnustamist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist] tuleks käesoleva määruse reguleerimisalast välja jätta ka liikmesriikide õiguse kohaselt võimalik asjaõiguste olemus nagu ka selliste asjaõiguste avalikustamise küsimused. See võimaldab selle liikmesriigi kohtutel, kus ühe või mõlema poole vara asub, võtta asjaõigusest tulenevaid meetmeid, eelkõige seoses nimetatud vara omandiõiguse ülemineku kandmisega avalikku registrisse, kui asjaomase liikmesriigi vastavate seadustega seda nõutakse.

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 5.)

Muudatusettepanek

- (13) Analoogselt määrusega (EL) nr 650/2012 ei tohiks käesolev määrus mõjutada ka mõne liikmesriigi õiguses tuntud piiratud hulga asjaõiguste loetelu (numerus clausus). Liikmesriigilt ei tuleks nõuda selles liikmesriigis asuva varaga seotud asjaõiguse tunnustamist, kui selle riigi õiguses sellist asjaõigust ei tunta.

Muudatusettepanek 7
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (13 a) Et võimaldada õigustatud isikutel kasutada teises liikmesriigis oma õigusi, mis on neile registreeritud kooselust tuleneva vara jagamise käigus tekkinud või üle läinud, peaks käesolev määrus nägema ette vastavas liikmesriigis mitte tuntud asjaõiguse kohandamise vastavalt selle liikmesriigi õiguses ette nähtud kõige lähemale samaväärsele asjaõigusele. Sellise kohandamise puhul tuleks arvesse võtta vastava asjaõigusega taotletavaid eesmärke ja huvisid ning sellega seotud mõjusid. Riigi kõige lähema samaväärse asjaõiguse kindlakstegemiseks võib võtta ühendust selle riigi asutuse või pädeva isikuga, kelle õigus on registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatav, et saada täiendavat teavet konkreetse asjaõiguse olemuse ja toime kohta. Selleks võiks kasutada tsiviilja kaubandusajades tehtava õiguslase koostöö valdkonnas olemasolevaid võrgustikke ning muid kättesaadavaid vahendeid, mis aitavad välisriigi õigusest aru saada.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusele 16 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 6.)

Muudatusettepanek

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 8
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(13 b) Kinnis- või vallasjaõiguse registreerimise nõuded tuleks käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta. Seega tuleks lähtuda registrit pidava liikmesriigi õigusest (kinnisvara puhul asukohariigi õigusest), mille alusel määrata kindlaks registreerimise viis ja tingimused ning asutused, nagu kinnistusregistrid või notarid, kes vastutavad selle kontrollimise eest, et kõik nõuded on täidetud ning et esitatud või koostatud dokumendid on piisavad või sisaldavad vajalikku teavet.

(Vastab osaliselt määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusele 18 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 7.)

Muudatusettepanek 9
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(13 c) Õiguse registrisse kandmise mõju tuleks samuti käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta. Seega tuleks lähtuda registrit pidava liikmesriigi õigusest, et määrata kindlaks, kas registreerimisel on näiteks deklaratiivne või konstitutiivne toime. Seetõttu, kui näiteks kinnisjaõiguse omandamiseks tuleb teha registreerimine registrit pidava liikmesriigi õiguse kohaselt, et tagada registreerimise erga omnes mõju või kaitsta kohtulikku kokkulepet, reguleeritakse sellise omandamise hetke kõnealuse liikmesriigi õigusega.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusele 19 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 8.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 10
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13 d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(13 d) *Nii nagu määrus (EL) nr 650/2012, peaks ka käesolev määrus võtma arvesse liikmesriikide erinevaid süsteeme varasuhete käsitlemiseks. Käesoleva määruse kohaldamisel tuleks mõistet „kohus” käsitada laias tähenduses, hõlmates mitte üksnes õiguslikke funktsioone täitvad kohtud ranges mõttes, vaid ka teatavate liikmesriikide notarid ja registribürood, kellel on varasuhetega seotud asjades kohtutega sarnased õiguslikud funktsioonid, ning notarid ja õigusala töötajad, kes mõnes liikmesriigis täidavad asjaomases varasuhete küsimuses õiguslikke funktsioone neile kohtu poolt delegeeritud volituste alusel. Kõigi käesolevas määruses kehtestatud määratlusele vastavate kohtute suhtes peaks olema kohaldatavad selles määruses sätestatud kohtualluvusseeskirjad. Samas ei peaks mõiste „kohus” hõlmama neid liikmesriigi asutusi, mis ei ole õigusasutused, millele on siseriikliku õiguse kohaselt pädevus menetleda varasuhete küsimusi, näiteks enamikus liikmesriikides notarid, kes tavapäraselt ei täida õiguslikke funktsioone.*

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusele 20 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 10.)

Muudatusettepanek 11
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(15) Samamoodi peab käesoleva määruse alusel olema võimalik laiendada nende liikmesriigi kohtute pädevust, kes menetlevad registreeritud kooselu lõppemist või tühistamist, **registreeritud kooselu poolte kokkuleppe korral** asjadele, mis käsitlevad registreeritud kooselust seoses asjaomase hagiga tulenevaid varalisi tagajärgi.

(15) Samamoodi peab käesoleva määruse alusel olema võimalik laiendada nende liikmesriigi kohtute pädevust, kes menetlevad registreeritud kooselu lõppemist või tühistamist, asjadele, mis käsitlevad registreeritud kooselust seoses asjaomase hagiga tulenevaid varalisi tagajärgi, **kui pooled on asjaomaste kohtute pädevust sõnaselgelt või kaudselt tunnistanud.**

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 12
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 15 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(15 a) *Kui varasuhete küsimused ei johtu kooselu lõpetamisest ega tühistamisest ega ühe poole surmast, võivad pooled otsustada anda oma varasuhetega seotud küsimused menetleda kohtule liikmesriigis, mille õiguse nad on valinud oma varasuhete osas kohaldatavaks õiguseks. Selleks on vaja kokkulepet partnerite vahel, mida saab sõlmida hiljemalt kohtusse pöördumise ajal ja seejärel kohtu asukohariigi õiguse alusel.*

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 12.)

Muudatusettepanek 13
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(16) **Muudel juhtudel peab** käesoleva määruse alusel olema võimalik kehtestada tähtsuse järjekorras reastatud kriteeriumide alusel liikmesriigi kohtute territoriaalne kohtualluvus, **et menetleda** registreeritud kooselust **tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevad hagnosisid**, tagades seeläbi tugeva seose registreeritud kooselu poolte ja nende asja menetleva pädeva liikmesriigi vahel. Nimetatud kohtutele, välja arvatud kui need asuvad riigis, kus kooselu on registreeritud, **jätakse** võimalus oma pädevusest loobuda, kui nende riigi õiguses ei ole registreeritud kooselu sätestatud. **Kohtualluvus on kehtestatud ka juhtudeks, kui muude käesoleva määruse sätete alusel ei ole ükski kohus pädev asja menetlema, et hoida ära olukorrad, kus õigusemõistmisest keeldutakse.**

(16) Käesoleva määruse alusel **peab** olema võimalik kehtestada tähtsuse järjekorras reastatud kriteeriumide alusel liikmesriigi kohtute territoriaalne kohtualluvus **taotluste osas, mis puudutavad** registreeritud kooselust **tulenevate varaliste tagajärgede kindlaksmääramist muudel juhtudel kui partnerite lahkumineku või partneri surma**, tagades seeläbi tugeva seose registreeritud kooselu poolte ja nende asja menetleva pädeva liikmesriigi vahel. Nimetatud kohtutele, välja arvatud kui need asuvad riigis, kus kooselu on registreeritud, **tuleks jätta** võimalus oma pädevusest loobuda, kui nende riigi õiguses ei ole registreeritud kooselu sätestatud.

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 14
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 16 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(16 a) Et parandada olukorda eelkõige kohtuliku arutamise mittevõimaldamise puhul, tuleks käesoleva määrusega ette näha *forum necessitatis*, mis võimaldab liikmesriigi kohtul erandjuhul teha otsus varasuhete asjas, mis on tihedalt seotud mõne kolmanda riigiga. Sellise erandjuhtumiga võib olla tegemist siis, kui menetluse läbiviimine osutub asjaomases kolmandas riigis võimatuks, näiteks kodusõja tõttu, või kui õigustatud isikult ei saa mõistlikel põhjustel oodata, et ta selles riigis menetluse algataks või seda järgiks. *Forum necessitatis* põhimõttel rajanevat pädevust peaks saama teostada üksnes siis, kui vaidlus on piisavalt seotud selle liikmesriigiga, kelle kohtusse pöörduiti.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusele 31 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 14.)

Muudatusettepanek 15
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(18) Registreeritud kooselu **poolte** vara **valitsemise hõlbustamiseks kohaldatakse kooselu registreerinud riigi õigust poolte kogu** vara suhtes, **isegi juhul, kui tegemist ei ole liikmesriigi õigusega.**

(18) Et **lihtsustada** registreeritud kooselu **pooltel** vara **haldamist, peaks käesolev määrus võimaldama neil valida oma** vara suhtes **kohaldatav õigus – sõltumata vara liigist või asukohast – nende õiguste hulgast, millega pooltel on tugev seos kas nende elukoha või kodakondsuse alusel.** Ei ole mingit põhjust keelata registreeritud kooselu pooltel valida kohaldatavat õigust. Juhul kui partnerid valivad õiguse, milles registreeritud kooselu ei ole sätestatud, ei ole õiguse valik tulemuslik. Sellisel juhul tuleks jääda objektiivse seose juurde. Kuigi asjaomased isikud peaksid üldiselt olema oma õigustest hästi teadlikud, tuleks erilise õiguskaitsevajaduse rahuldamiseks näha ette õigusnõustamine õiguse valimise tagajärgede küsimuses. See nõue täidetakse eelkõige seeläbi, et nõustamine on tagatud kohaldatava õiguse valimise suhtes kehtivate täiendavate vorminõuetega, eelkõige ametliku dokumendiga.

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 16
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 18 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(18 a) Õiguskindluse ja -selguse tagamiseks peaks määrus sisaldama ka eeskirja registreeritud kooselu mitmekordse registreerimise kohta, mille puhul tuleks lähtuda ajaliselt viimasest registreerimisest. Liikmesriigid peaksid tagama, et registreeritud kooselu ei registreeritaks mitu korda.

Muudatusettepanek 17
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 18 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(18 b) Kohaldatava õiguse valiku puudumise korral ning etteaimatavuse ja õiguskindluse nõudega arvestamiseks, unustamata samal ajal partnerite tegelikku olukorda, tuleb käesoleva määrusega sätestada tähtsuse järjekorda seatud ühendavatel teguritel põhinev ühtlustatud kollisiooninorm, mille alusel kindlaks määrata kogu vara suhtes kohaldatav õigus. Esimeseks kriteeriumiks peaks olema partnerite ühine alaline elukoht kooselu alustamise ajal või partnerite esimene ühine alaline elukoht pärast kooselu alustamist, mis peaks olema tähtsam kui partnerite ühine kodakondsus kooselu alustamise ajal. Kui kumbki kriteerium ei ole täidetud või kui topeltkodakondsusega partneritel puudub esimene ühine alaline elukoht kooselu registreerimise ajal, tuleks kohaldada kolmanda kriteeriumina selle riigi õigust, millega partnerid on ühiselt kõige tugevamini seotud, võttes arvesse kõiki asjaolusid, olles siiski täpsustanud, et nimetatud seoste aluseks tuleks võtta olukord kooselu registreerimise ajal. Nende kriteeriumite alusel määratletud õigusi ei tuleks kohaldada, kui need registreeritud kooselu ei tunnista. Vaikimisi reeglina tuleks partnerite vara suhtes kohaldada kooselu registreerinud riigi õigust.

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 15.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 18**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 18 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(18 c) *Kui kohaldamisele kuuluv õigus määratakse kindlaks kodakondsuse alusel, tuleb arvestada asjaolu, et teatavates tavaõigusel (common law) põhineva õigussüsteemiga riikides kasutatakse ühendava tegurina mõistet „alaline elukoht” (domicile) ja mitte mõistet „kodakondsus”.*

Muudatusettepanek 19**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 18 d (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(18 d) *Selleks et tagada õiguskäibe kindlus ja hoida ära registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatava õiguse muutmist ilma, et partnereid sellest teavitataks, ei saa registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatavat õigust muuta ilma, et pooled oleksid sellist tahet sõnaselgelt väljendanud. Kohaldatava õiguse muutmist käsitleval kooselu poolte otsusel ei saa olla tagasiulatuvat jõudu, välja arvatud juhul, kui pooled on seda selge sõnaga väljendanud. Mingil juhul ei tohi see kahjustada kolmandate isikute õigusi ega varasemalt sõlmitud dokumentide kehtivust.*

Muudatusettepanek 20**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 19 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(19 a) *Kogu vajalik teave peaks olema asjakohaste vahendite abil lihtsasti kättesaadavaks tehtud, seda eriti komisjoni mitmekeelsel veebisaidil.*

Muudatusettepanek 21**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 19 b (uus)**

Komisjoni tekst

Muudatusettepanek

(19 b) *Tuleks julgustada parimate tavade jagamist õigusala töötajate vahel.*

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 22
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 19 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (19 c) *Komisjon peaks kasutusele võtma teabe- ja koolituvahendi pädevate õigusasutuste ja õigusala töötajate jaoks, luues kõigis liidu institutsioonide ametlikes keeltes töötava interaktiivse internetiportaali ning võttes kasutusele ekspertteadmiste ja -kogemuste vahetamise süsteemi.*

Muudatusettepanek 23
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (23) Liikmesriikide otsuste vastastikune tunnustamine on käesoleva määruse üks eesmärke ning seepärast tuleb sellega ette näha otsuste tunnustamist ja täitmist käsitlevad sätted, mis lähtuvad **määrusest (EÜ) nr 44/2001** või mida on vajaduse korral kohandatud vastavalt käesoleva määrusega hõlmatud küsimustest tulenevatele konkreetsetele vajadustele. Seega ei saa liikmesriigis keelduda tunnustamast või täitmast otsust, mis käsitleb kogu mahus või osaliselt registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi, kui selle riigi õiguses ei ole sellist kooseluvormi ette nähtud või selles ette nähtud varalised tagajärjed on erinevad.

- (23) Liikmesriikide otsuste vastastikune tunnustamine **registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevates asjades** on käesoleva määruse üks eesmärke ning seepärast tuleb sellega ette näha otsuste tunnustamist, **täitmisele pööratavust** ja täitmist käsitlevad sätted, mis lähtuvad **liidu teistest dokumentidest tsiviilasjades tehtava õiguslase koostöö raames** või mida on vajaduse korral kohandatud vastavalt käesoleva määrusega hõlmatud küsimustest tulenevatele konkreetsetele vajadustele. Seega ei saa liikmesriigis keelduda tunnustamast või täitmast otsust, mis käsitleb kogu mahus või osaliselt registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi, kui selle riigi õiguses ei ole sellist kooseluvormi ette nähtud või selles ette nähtud varalised tagajärjed on erinevad.

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 19.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 24
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 24

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (24) Käesoleva määrusega tuleks tagada ametlike dokumentide **tunnustamine ja täitmine**, et võtta arvesse liikmesriikide erinevusi registreeritud **kooselust tulenevate varaliste tagajärgedega** seotud küsimuste lahendamisel. **Sellegipoolest ei saa ametlikke dokumente samastada tunnustamise seisukohast kohtuotsustega. Ametlike dokumentide tunnustamine tähendab, et neil on teise liikmesriigis nii sisu kui ka mõju poolest sama tõendusjõud nagu dokumendi välja andnud riigis ning et sellist dokumenti käsitatakse kehtivana, kuigi kehtivuse võib vaidlustada.**

- (24) Käesoleva määrusega tuleks tagada **registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevaid asju puudutavate** ametlike dokumentide **vastuvõtmine ja täitmisele pööratavus kõigis liikmesriikides**, et võtta arvesse liikmesriikide **erinevaid süsteeme** registreeritud **kooselude varasuhetega** seotud küsimuste lahendamisel.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusele 60 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 20.)

Muudatusettepanek 25
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 24 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (24 a) Seoses kohtuotsuste tunnustamise, täitmisele pööratavuse ja täitmisega ning ametlike dokumentide vastuvõtmise ja täitmisele pööratavusega ning kohtulike kokkulepete täitmisele pööratavusega peaks käesolev määrus kehtestama sätteid eelkõige lähtudes määrusest (EL) nr 650/2012.

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 21.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 26
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 25

Komisjoni ettepanek

- (25) **Kui** registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatava õigusega **tuleb reguleerida** ühe kooselu poole ja kolmanda isiku vahelise õiguslikke suhteid, **oleks vaja**, et **selle õiguse mõju oleks reguleeritud liikmesriigi õigusega, kus asub poole või kolmanda isiku alaline elukoht**, et tagada kolmanda isiku kaitse. Sellest **johtuvalt võiks selle liikmesriigi õigusega ette näha**, et pool saab oma registreeritud kooselu reguleerivat õigust kohaldada kolmanda isiku suhtes vaid juhul, kui selles liikmesriigis kehtestatud registreerimise või avalikustamise nõuded on täidetud, **välja arvatud juhul, kui kolmas isik teadis või oleks pidanud teadma registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatavat õigust.**

Muudatusettepanek

- (25) Registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes **käesoleva määruse kohaselt** kohaldatava õigusega **reguleeritakse** ühe kooselu poole ja kolmanda isiku vahelisi õiguslikke suhteid. **Kuid selleks**, et tagada kolmanda isiku kaitse, **ei peaks ühe kooselu poole ja kolmanda isiku vahelises õiguslikus suhtes kumbki pool saama tugineda sellele õigusele või üldist kehtivust omavatele sätetele**, kui kolmanda isikuga õiguslikus suhtes oleva kooselu poole ja kolmanda isiku alaline elukoht on ühes ja samas riigis, mis ei ole see riik, mille õigust kohaldatakse registreeritud kooselu varasuhetele. Erandid peaksid kehtima, kui kolmas isik ei vääri kaitset, st ta oli teadlik või oleks pidanud olema teadlik kohaldatavast õigusest, või kui selles riigis kehtestatud registreerimise või avalikustamise nõuded **olid** täidetud.

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 22.)

Muudatusettepanek 27
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 26 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (26 a) Et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused otsuste, kohtulike kokkulepete ja ametlike dokumentide täidetavaks tunnistamisega seonduvate tõendite ja vormide kehtestamiseks ja muutmiseks. Kõnealuseid volitusi tuleks kasutada vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrusele (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes ⁽¹⁾.

Muudatusettepanek

⁽¹⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusele 78 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 23.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 28
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 26 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(26 b) Käesoleva määrusega ette nähtud tõendite ja vormide koostamiseks ja hilisemaks muutmiseks mõeldud rakendusaktide vastuvõtmiseks tuleks kasutada nõuandemenetlust kooskõlas määruse (EL) nr 182/2011 artiklis 4 sätestatud menetlusega.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusele 79 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 24.)

Muudatusettepanek 29
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 28

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(28) Käesolevas määruses peetakse kinni põhiõigustest ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eelkõige selle artikleid 7, 9, 17, 21 ja 47, mis käsitlevad vastavalt era- ja perekonnaelu austamist, õigust abielluda ja luua perekond nende õiguste kasutamist reguleerivate siseriiklike õigusaktide kohaselt, omandiõigust, õigust mittediskrimineerimisele ja õigust tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus. Liikmesriikide kohtud peavad käesolevat määrust kohaldama nimetatud õigusi ja põhimõtteid järgides.

(28) Käesolevas määruses peetakse kinni põhiõigustest ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eelkõige selle artikleid 7, 9, 17, **20**, 21 ja 47, mis käsitlevad vastavalt era- ja perekonnaelu austamist, õigust abielluda ja luua perekond nende õiguste kasutamist reguleerivate siseriiklike õigusaktide kohaselt, omandiõigust, **võrdsust seaduse ees**, õigust mittediskrimineerimisele ja õigust tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus. Liikmesriikide kohtud peavad käesolevat määrust kohaldama nimetatud õigusi ja põhimõtteid järgides.

(Vastab osaliselt määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusele 81 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 25.)

Muudatusettepanek 30
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõige 3 – punkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

a) registreeritud kooseluga kaasnevad isiklikud mittevaralised tagajärjed,

välja jäetud

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 31
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõige 3 – punkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b) registreeritud kooselu poolte õigus- ja teovõime,
(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 26.)

b) registreeritud kooselu poolte **üldine** õigus- ja teovõime,

Muudatusettepanek 32
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõige 3 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b a) kooselu eksisteerimine, kehtivus või tunnustamine,
(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 27.)

Muudatusettepanek 33
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõige 3 – punkt d

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

d) registreeritud kooselu poolte vahelised kinked,

välja jäetud

Muudatusettepanek 34
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõige 3 – punkt e

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

e) üleelanud registreeritud kooselu **poole pärimisõigused**,

e) **pärimisküsimused seoses** üleelanud registreeritud kooselu **poolega**,

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 29.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 35**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 1 – lõige 3 – punkt f**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

f) *registreeritud kooselu poolte vahelised äriühingud,*f) *küsimused, mida reguleeritakse äriühingutele ja muudele juriidilistele isikutele või organiseeritud ühendustele kohaldatava õigusega,*

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artikli 1 punktile h ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 30.)

Muudatusettepanek 36**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 1 – lõige 3 – punkt g**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

g) *varaga seotud asjaõiguste olemus ja selliste asjaõiguste avalikustamine.*g) *asjaõiguste olemus,*

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artikli 1 punktile k ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 31.)

Muudatusettepanek 37**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 1 – lõige 3 – punkt g a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

g a) *kinnis- või vallasasjaõiguse kandmine registrisse, sealhulgas sellise registrisse kandmise õiguslikud nõuded, ning õiguse registrisse kandmise või kandmata jätmise õiguslikud tagajärjed, ja*

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artikli 1 punktile l ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 32.)

Muudatusettepanek 38**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 1 – lõige 3 – punkt g b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

g b) *küsimused, mis puudutavad registreeritud kooselu jooksul omandatud vanadus- või invaliidsuspensiooni õiguste ülekandmist või kohandamist partnerite või endiste partnerite vahel registreeritud kooselu lõppemise korral.*

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 33.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 39**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b) „registreeritud kooselu” – **õigusega ette nähtud** kahe inimese kooselu, mis **registreeritakse ametiasutuses**;

b) „registreeritud kooselu” – kahe inimese kooselu, mis **on asutatud sellisel viisil, nagu näeb ette selle liikmesriigi õigus, kus kooselu on registreeritud**;

Muudatusettepanek 40**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b a) „kooselu kokkulepe” – igasugune kokkulepe, millega registreeritud kooselu pooled või tulevased pooled reguleerivad oma kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi;

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 35.)

Muudatusettepanek 41**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 2 – lõige 1 – punkt c – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

c) „ametlik dokument” – dokument, mis on otsuse teinud liikmesriigis ametlikult koostatud või ametliku dokumendina registreeritud ning mille ehtsus:

c) „ametlik dokument” – dokument **registreeritud kooselu varasuhteid käsitlevates asjades**, mis on otsuse teinud liikmesriigis ametlikult koostatud või ametliku dokumendina registreeritud ning mille ehtsus:

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 punktile i ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 36.)

Muudatusettepanek 42**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 2 – lõige 1 – punkt d**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

d) „otsus” – liikmesriigi kohtus registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede kohta tehtud otsus, olenemata selle nimetusest, **sealhulgas kohtuotsus, lahend, määrus ja täitedokument**, samuti kohtusekretäri otsus kohtukulude suuruse kohta;

d) „otsus” – liikmesriigi kohtus registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede kohta tehtud otsus, olenemata selle nimetusest, samuti kohtusekretäri otsus kohtukulude suuruse kohta;

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artikli 31 lõike 1 punktile g ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 37.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 43
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt e

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

e) „otsuse teinud liikmesriik” – liikmesriik, milles **kohtu poolt või kohtus või kohtu delegeeritud asutuse poolt** on kas tehtud otsus, **sõlmitud kooseluvaraleping**, koostatud ametlik dokument, kiidetud heaks kohtulik kokkulepe **või koostatud varaiühisuse lõpetamise akt või muu akt**;

e) „otsuse teinud liikmesriik” – liikmesriik, milles on kas tehtud otsus, koostatud ametlik dokument **või** kiidetud heaks **või sõlmitud** kohtulik kokkulepe;

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 punktile e ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 38.)

Muudatusettepanek 44
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt f

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

f) „**taotluse saanud** liikmesriik” – liikmesriik, kus taotletakse **kohtu poolt või kohtus või kohtu delegeeritud asutuse poolt koostatud** otsuse, **kooseluvaralepingu, ametliku dokumendi**, kohtuliku kokkuleppe või **varaiühisuse lõpetamise akti või muu akti tunnustamist ja/või** täitmist;

f) „**otsuse täitmise** liikmesriik” – liikmesriik, kus taotletakse otsuse, kohtuliku kokkuleppe või **ametliku dokumendi täitmisele pööratavust või** täitmist;

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 punktile f ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 39.)

Muudatusettepanek 45
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt g

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

g) „**kohus**” – liikmesriigi pädev kohtuasutus, kes **täidab kohtulikke ülesandeid registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevates asjades, ning muu asutus või isik, kellele on liikmesriigi kohus delegeerinud või määranud kohtuasutuse pädevusse kuuluvate ülesannete täitmise vastavalt käesolevas määruses sätestatule**;

välja jäetud

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 40.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 46
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1 a. Käesoleva määruse kohaldamisel hõlmab mõiste „kohus” kõiki kohtuasutusi ning kõiki selliseid teisi asutusi ja õigusala töötajaid, kellel on pädevus menetleda registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevaid asju ning kes täidavad kohtulikke ülesandeid või tegutsevad kohtuasutuse poolt delegeeritud volituste alusel või tegutsevad kohtuasutuse alluvuses, tingimusel et sellised asutused ja õigusala töötajad annavad tagatise erapooletuse osas ja poolte õiguse osas olla ära kuulatud ning et selliste asutuste poolt nende asukohaliikmesriigi õiguse alusel tehtud otsused vastavad järgmistele tingimustele:

- a) otsuse võib kohtuasutusele edasi kaevata või selle kohta võib kohtuasutusele esitada taotluse läbivaatamiseks, ning*
- b) otsusel on samas küsimuses tehtud kohtuasutuse otsusega samasugune õigusjõud ja -mõju.*

Liikmesriigid teatavad komisjonile esimeses lõigus osutatud muud asutused ja õigusala töötajad vastavalt artikli 33a lõikele 1.

Muudatusettepanek 47
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel - 3

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel - 3

Liikmesriigisisene kohtualluvus registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevates asjades

Käesolev määrus ei mõjuta liikmesriikide pädevust registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevate asjade menetlemisel.

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 42.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 48
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Selle liikmesriigi kohtud, kelle poole on pöördutud ühe registreeritud kooselu poole pärimisasjaga [**Euroopa Parlamendi ja nõukogu**] määruse (EL) nr .../... [**mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste ja ametlike dokumentide tunnustamist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist**] alusel, on pädevad lahendama ka asju, mis käsitlevad **asjaomase hagiga** seotud registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi.

Muudatusettepanek

1. Selle liikmesriigi kohtud, kelle poole on pöördutud ühe registreeritud kooselu poole pärimisasjaga määruse (EL) nr **650/2012** alusel, on pädevad lahendama ka asju, mis käsitlevad **selle pärimisasjaga** seotud registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi.

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 43.)

Muudatusettepanek 49
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4

Komisjoni ettepanek

Kohtualluvus registreeritud kooselu **poolte lahkumineku** korral

Selle liikmesriigi kohtud, kellele on hagi esitatud registreeritud kooselu lõpetamise või tühistamise asjus, on **registreeritud kooselu poolte kokkuleppe korral** pädevad lahendama ka selle hagiga seotud varalisi tagajärgi.

Kokkulepet võib sõlmida igal ajal, kaasa arvatud menetluse ajal. Kui kokkulepe on sõlmitud enne menetlust, peab see olema kirjalik, kuupäevastatud ja alla kirjutatud mõlema registreeritud kooselu poole poolt.

Kokkulepe puudumise korral on kohtualluvus reguleeritud artikliga 5.

Muudatusettepanek

Kohtualluvus registreeritud kooselu **lõpetamise või tühistamise** korral

Selle liikmesriigi kohtud, kellele on hagi esitatud registreeritud kooselu lõpetamise või tühistamise asjus, on pädevad lahendama ka selle hagiga seotud varalisi tagajärgi, **kui pooled on asjaomaste kohtute pädevust sõnaselgelt või muul viisil ühehäälselt tunnistanud.**

Esimeses lõigus osutatud kohtu pädevuse mittetunnistamise korral on kohtualluvus reguleeritud artikliga 5.

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 44.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 50
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 4 a

Kohtu valimise kokkulepe

1. Kooselu pooled võivad kokku leppida, et selle liikmesriigi kohtud, mille õiguse nad on valinud kooskõlas artikliga 15 b oma registreeritud kooselu varasuhetele kohaldatavaks, on pädevad lahendama selle varasuhetega seotud asju. Sel juhul on antud liikmesriigi kohtutel ainupädevus.

Ilma et see piiraks kolmanda löigu kohaldamist, võib kohtu valimise kokkuleppe sõlmida või seda muuta igal ajal, kuid hiljemalt kohtu poole pöördumise ajaks.

Registreeritud kooselu pooled võivad määrata kohaldatava õiguse ka pärast kohtu poole pöördumist, kui see on kohtu asukohariigi õigusega ette nähtud. Sellisel juhul kannab kohus sedasi valitud kohtualluvuse protokollis kooskõlas kohtu asukohariigi õigusega.

Kui kokkulepe on sõlmitud enne menetlust, peab see olema kirjalik ning kuupäevastatud ja alla kirjutatud kooselu poolte poolt. Niisugusel elektroonilisel teel edastatud teave, mille puhul on võimalik kokkulepet alaliselt säilitada, võrdsustatakse kirjalikult vormistatud teabega.

2. Kooselu pooled võivad ka kokku leppida, et kui kohut ei ole valitud, on pädevus selle liikmesriigi kohtutel, kelle õigust nende registreeritud kooselu varasuhetele kooskõlas artikliga 15 kohaldatakse.

Muudatusettepanek 51
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 4 b

Kohtualluvus kostja kohtusse ilmumise alusel

1. Lisaks käesoleva määruse muudest sätetest tulenevale pädevusele on pädevus selle liikmesriigi kohtul, mille õigus on valitud artikli - 15 b alusel või mille õigust kohaldatakse vastavalt artiklile 15, ning kuhu kostja ilmub. See reegel ei kehti juhul, kui kohtusse ilmuti pädevuse vaidlustamiseks, või kui tulenevalt artiklitest 3, 4 või 4 a on pädevus muul kohtul.

Teisipäev, 10. september 2013

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Enne pädevuse võtmist lõike 1 alusel peab kohus tagama, et kostjat on teavitatud tema õigusest pädevus vaidlustada ning kohtusse ilmumise või mitteilmumisega kaasnevatest tagajärgedest.

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 46.)

Muudatusettepanek 52

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Muudel kui artiklitega 3 ja 4 ette nähtud juhtudel on poolte registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevas menetluses pädevad otsuseid langetama selle liikmesriigi kohtud, kus:

- a) on registreeritud kooselu poolte ühine alaline elukoht, või selle puudumise korral,
- b) oli registreeritud kooselu poolte viimane ühine alaline elukoht, kui üks neist veel elab seal, või selle puudumise korral,
- c) on kostja alaline elukoht, või selle puudumise korral,

d) kus kooselu on registreeritud.

2. Lõike 1 punktides a, b ja c nimetatud kohtud võivad oma pädevusest loobuda, kui nende riigi õiguses ei ole registreeritud kooselu sätestatud.

(Artikli 5 punkti c a (uus) osas vt muudatusettepanekut artikli 6 lõike 1 punkti b kohta). (Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 47.)

1. Kui ühelgi kohtul ei ole pädevust vastavalt artiklitele 3, 4 ja 4 a, on varalisi tagajärgi käsitlevas menetluses pädevad otsuseid langetama selle liikmesriigi kohtud:

- a) mille territooriumil on registreeritud kooselu poolte alaline elukoht kohtusse pöördumise ajal, või selle puudumise korral,
- b) mille territooriumil oli kohtusse pöördumise ajal registreeritud kooselu poolte viimane alaline elukoht, kui üks neist endiselt elab seal, või selle puudumise korral,
- c) mille territooriumil on kostja alaline elukoht kohtusse pöördumise ajal, või selle puudumise korral,

c a) mille kodanikud kooselu pooled kohtusse pöördumise ajal on või, Ühendkuningriigi ja Iirimaa puhul, kus on kooselu poolte ühine elukoht, või selle puudumise korral,

d) kus kooselu on registreeritud.

2. Lõike 1 punktides a, b, c ja c a nimetatud kohtud võivad oma pädevusest loobuda, kui nende riigi õiguses ei ole registreeritud kooselu sätestatud.

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 53
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6

Komisjoni ettepanek

Kui **üksi** kohus ei ole artiklite 3, 4 ja 5 alusel pädev või kui kohus on oma pädevusest loobunud, on liikmesriigi kohtud pädevad, kui:

- a) ühe või mõlema registreeritud kooselu poole vara asub selle liikmesriigi territooriumil, **mispuhul** lahendab hagi saanud kohus üksnes selle varaga seotud asja, **või**
- b) **mõlemad registreeritud kooselu pooled on selle liikmesriigi kodanikud või, Ühendkuningriigi ja Iirimaa puhul, see riik on mõlema kooselu poole elukoht.**

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 48.)

Muudatusettepanek

Kui **ükski liikmesriigi** kohus ei ole artiklite 3, 4, **4 a või** 5 alusel pädev või kui kohus on oma pädevusest loobunud, on liikmesriigi kohtud pädevad, kui ühe või mõlema registreeritud kooselu poole **kinnisvara või registreeritud** vara asub selle liikmesriigi territooriumil; **sel juhul** lahendab hagi saanud kohus üksnes selle **kinnisvara või registreeritud** varaga seotud asja.

Seejuures on liikmesriigi kohtud pädevad tegema ainult selles liikmesriigis asuvat kinnisvara või registreeritud vara käsitlevaid otsuseid.

Muudatusettepanek 54
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7

Komisjoni ettepanek

Kui **üksi kohus** ei ole artiklite 3, 4, 5 või 6 alusel **pädev või kui kohus on oma pädevusest loobunud**, võivad liikmesriigi kohtud erandkorras ja tingimusel, et asjal on selle liikmesriigiga piisav seos, otsustada registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede üle, kui menetlust ei ole võimalik või mõistlik algatada või läbi viia kolmandas riigis.

Muudatusettepanek

Kui **ühelgi kohtul** ei ole artiklite 3, 4, **4 a**, 5 või 6 alusel **pädevust**, võivad liikmesriigi kohtud erandkorras **menetleda varasuhteid käsitlevat asja**, kui menetlust ei ole võimalik või mõistlik algatada või läbi viia kolmandas riigis, **millega asi on tihedalt seotud.**

Kohtuasi peab olema piisavalt seotud liikmesriigiga, mille kohtu poole pöörduti.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 11 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 49.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 55
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8

Komisjoni ettepanek

Artikli 3, 4, 5, 6 või 7 kohaselt asja menetlev kohus on pädev arutama ka vastuhagi, kui see kuulub käesoleva määruse reguleerimisalasse.

Muudatusettepanek

Artikli 3, 4, **4 a**, 5, 6 või 7 kohaselt asja menetlev kohus on pädev arutama ka vastuhagi, kui see kuulub käesoleva määruse reguleerimisalasse.

Kui kohtu poole on pöördutud artikli 6 alusel, piirdub kohtu pädevus vastuhagi arutamiseks kinnisvara või registreeritud varaga, mis on põhikohtuasja ese.

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 50.)

Muudatusettepanek 56
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9

Komisjoni ettepanek

Kohtusse pöördumine **loetakse** toimunuks:

- a) kuupäeval, mil kohtule esitatakse menetluse algatamist käsitlev dokument või samaväärne dokument, tingimusel et hageja astub pärast seda vajalikud sammud, et dokumendid kostjale kätte toimetada; **või**

- b) kui dokument tuleb kätte toimetada enne kohtule esitamist, siis kuupäeval, mil kättetoimetamise eest vastutav asutus selle kätte saab, tingimusel et hageja astub pärast seda vajalikud sammud, et dokument kohtule esitada.

Muudatusettepanek

Käesoleva peatüki kohaldamisel loetakse kohtusse pöördumine toimunuks:

- a) ajal, mil kohtule esitatakse menetluse algatamist käsitlev või võrdväärne dokument, tingimusel et hageja astub pärast seda vajalikud sammud, et dokument kostjale kätte toimetada;

- b) kui dokument tuleb kätte toimetada enne kohtule esitamist, siis kuupäeval, mil kättetoimetamise eest vastutav asutus selle kätte saab, tingimusel et hageja astub pärast seda vajalikud sammud, et dokument kohtule esitada, **või**

b a) kui kohus algatab menetluse omal algatusel, siis ajal, mil kohus teeb otsuse algatada menetlus, või juhul, kui sellist otsust ei nõuta, siis ajal, mil asi kohtus registreeritakse.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 14 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 51.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 57
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Kui eri liikmesriikide kohtutes algatavad menetlusi ühed ja samad pooled ühe ja sama alusega hagide põhjal, peatab kohus, kellele hagi on esitatud hiljem, menetluse omal algatusel seni, kuni on kindlaks tehtud selle kohtu pädevus, kellele hagi esitati esimesena.

Muudatusettepanek

1. Kui eri liikmesriikide kohtutes algatavad menetlusi ühed ja samad **kooselu** pooled ühe ja sama alusega hagide põhjal, peatab kohus, kellele hagi on esitatud hiljem, menetluse omal algatusel seni, kuni on kindlaks tehtud selle kohtu pädevus, kellele hagi esitati esimesena.

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 52.)

Muudatusettepanek 59
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

(2) Kui nimetatud menetlused on pooleli esimese astme kohtus, võivad kõik kohtud peale selle, kuhu pöörduti esimesena, ühe poole taotlusel pädevusest loobuda, kui kohus, kuhu pöörduti esimesena, on kõnealustes menetlustes pädev ja kui asjaomase riigi õigusaktid võimaldavad neid menetlusi liita.

Muudatusettepanek

(2) Kui nimetatud menetlused on pooleli esimese astme kohtus, võivad kõik kohtud peale selle, kuhu pöörduti esimesena, ühe **registreeritud kooselu** poole taotlusel pädevusest loobuda, kui kohus, kuhu pöörduti esimesena, on kõnealustes menetlustes pädev ja kui asjaomase riigi õigusaktid võimaldavad neid menetlusi liita.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 18 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 54.)

Muudatusettepanek 60
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 14

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigi **kohtute kaudu** võib taotleda **selle liikmesriigi õigusaktidega** ette nähtud ajutiste meetmete, sealhulgas kaitsemeetmete **rakendamist** isegi juhul, kui käesoleva määruse kohaselt on asja sisuliseks arutamiseks pädev teise liikmesriigi kohus.

Muudatusettepanek

Liikmesriigi **kohtutelt** võib taotleda **asjaomase riigi õigusega** ette nähtud ajutiste meetmete, sealhulgas kaitsemeetmete **kehtestamist** isegi juhul, kui käesoleva määruse kohaselt on asja sisuliseks arutamiseks pädev teise liikmesriigi kohus.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 19 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 56.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 61
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel - 15 (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel - 15**Kohaldatava õiguse ühtsus ja ulatus**

1. Registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatavat õigust kohaldatakse kogu vara suhtes, mida nimetatud tagajärjed mõjutavad, olenemata vara asukohest.
2. Ilma et see piiraks artikli 1 lõike 3 punktide g ja g a kohaldamist, määrab registreeritud kooselu varalistele tagajärgedele kohaldatav õigus kindlaks muu hulgas:
 - a) poolte vara jaotamise erinevatesse kategooriatesse enne ja pärast registreeritud kooselu;
 - b) vara ülekandmise ühest kategooriast teise;
 - c) vajaduse korral vastutuse kooselu teise poole võlgade eest;
 - d) kooselu poolte käsutusõigused kooselu ajal;
 - e) registreeritud kooselu varasuhete lõpetamise ning vara jagamise registreeritud kooselu lõpetamise korral;
 - f) registreeritud kooselust tulenevad varalised tagajärjed kooselu poole ja kolmanda isiku vahelisele õiguslikule suhtele vastavalt artiklile 31.

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekutele 57 ja 58.)

Muudatusettepanek 62
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel - 15 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel - 15 a**Ühetaoline kohaldamine**

Käesolevas määruses nimetatud mis tahes õigust kohaldatakse, olenemata sellest, kas tegemist on liikmesriigi õigusega või mitte.

(Vt muudatusettepanekut artiklile 16; teksti on muudetud. Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 20 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 59.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 63
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel - 15 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel - 15 b

Kohaldatava õiguse valik

1. Registreeritud kooselu pooled või tulevased pooled võivad omavahelise kokkuleppe alusel määrata õiguse, mida kohaldatakse nende registreeritud kooselu varasuhetele, samuti oma otsust muuta, tingimusel, et asjaomane õigus tunnustab registreeritud kooselu kui institutsiooni ja sellest tulenevaid varalisi tagajärgi, ning tingimusel, et tegemist on ühega järgmistest õigustest:

- a) selle riigi õigus, kus on registreeritud kooselu poolte või tulevaste poolte või ühe poole alaline elukoht kokkuleppe sõlmimise ajal, või
- b) selle riigi õigust, mille kodakondsus on ühel kooselu poolel või tulevasel poolel valiku tegemise ajal, või
- c) selle riigi õigus, kus kooselu on registreeritud.

2. Kui valitud õigus ei tunnusta registreeritud kooselu või selle varalisi tagajärgi, määratakse kohaldatav õigus kindaks vastavalt artiklile 15.

3. Kohaldatava õiguse valik vastavalt lõikele 1 on kehtiv ainult siis, kui pooled või tulevased pooled suudavad tõendada, et nad on lasknud end enne selle kohaldatava õiguse valimist nõustada selle valiku õiguslike tagajärgede küsimuses.

See nõue loetakse täidetuks, kui nõustamine on tagatud juba kohaldatava õiguse valimise suhtes kehtivate vormiliste riiklike lisanõuetega.

4. Kui kooselu pooled ei lepi kokku teisiti, siis on nende registreeritud kooselu varasuhetele kohaldatava õiguse muutmise korral sellel muudatusel üksnes ajas ettepoole ulatuv mõju.

5. Kui pooled otsustavad anda sellele muutmisele tagasiulatava jõu, ei mõjuta see varem, muutmise hetkeni kehtinud õiguse kohaselt tehtud õigustoimingute kehtivust ega varasemast kohaldatavast õigusest tulenevaid kolmandate isikute õigusi.

(Vastab osaliselt 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 60.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 64
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15

Komisjoni ettepanek

Kohaldatava õiguse kindlaksmääramine

Muudatusettepanek

Kohaldatava õiguse kindlaksmääramine, **kui valikut ei ole tehtud**

Registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes **kohaldatakse** selle riigi õigust, **kus kooselu on registreeritud.**

1. Kui ei ole kokku lepitud kohaldatavas õiguses vastavalt artiklile - 15 b, kohaldatakse registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes selle riigi õigust:

a) **kus on kooselu osapoolte esimene ühine alaline elukoht kooselu registreerimise ajal või kuhu nad asuvad üheskoos alaliselt elama pärast kooselu registreerimist;**

b) **mille kodanikud on mõlemad partnerid oma kooselu registreerimise ajal, või**

c) **millega partnerid on kooselu registreerimise ajal kõige tugevamini seotud, arvestades kõiki asjaolusid, või**

d) **kus kooselu on registreeritud.**

2. Lõike 1 punkte a, b ja c ei kohaldata, kui asjaomase riigi õigus ei tunnusta registreeritud kooselu kui institutsiooni.

3. Lõike 1 punkti b ei kohaldata, kui partneritel on rohkem kui üks ühine kodakondsus.

(Vastab osaliselt 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 61 jj.)

Muudatusettepanek 65
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 15 a**Mitmekordne registreerimine**

Kui samad isikud on registreerinud oma kooselu mitmes riigis, on kohaldatava õiguse valimisel artikli 15 lõike 1 punkti d alusel määravaks kooselu viimati registreerinud riik, lähtudes kooselu registreerimise kuupäevast.

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 66
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 16

Komisjoni ettepanek

Artikkel 16

Muudatusettepanek

välja jäetud

Kollisiooninormide üldine kohaldatavus

Käesoleva peatüki alusel määratud õigust kohaldatakse ka juhul, kui tegemist ei ole liikmesriigi õigusega.

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 68.)

Muudatusettepanek 67
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 16 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 16 a

Kohaldatava õiguse valimise vorminõuded

1. Kohaldatava õiguse valikut käsitlev kokkulepe vastavalt artiklile - 15 b peab olema kirjalik, varustatud kuupäevaga ja sellele peavad alla kirjutama mõlemad pooled. Elektroonilisel teel edastatud kokkulepe, mida on võimalik alaliselt säilitada, võrdsustatakse kirjalikult vormistatuga.
2. See kokkulepe peab vastama vorminõuetele, mis on ette nähtud registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatavas õiguses või selle riigi õiguses, kus kokkulepe sõlmiti.
3. Kui aga selle riigi õigusega, kus oli kohaldatava õiguse valimise ajal mõlema poole alaline elukoht, on niisugusele kokkuleppele või kooselu kokkuleppele ette nähtud täiendavad vorminõuded, kohaldatakse nimetatud vorminõudeid.
4. Kui registreeritud kooselu poolte peamine elukoht kokkuleppe sõlmimise ajal on erinevates riikides ja nende riikide õigusega on ette nähtud erinevad ametlikud nõuded, on kokkulepe vormiliselt kehtiv juhul, kui see vastab nõuetele, mis on sätestatud ühe asjaomase riigi õiguses.

(Sarnaselt määruse (EL) nr 650/2012 artikli 5 lõikele 2. Vt ka 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekut 65.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 68
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 16 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 16 b**Kooselu kokkuleppe vorminõuded**

Kooselu kokkuleppe vormi suhtes kohaldatakse mutatis mutandis artiklit 16 a. Täiendavad vorminõuded artikli 16 a lõike 3 tähenduses on käesoleva artikli kohaldamisel ainult need, mis puudutavad kooselu kokkulepet.

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 66.)

Muudatusettepanek 69
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 16 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 16 c**Asjaõiguse kohandamine**

Kui isik taotleb tuginemist sellisele asjaõigusele, millele tal on õigus vastavalt registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatavale õigusele, ning selle liikmesriigi õiguses, kus sellele õigusele tuginetakse, ei tunta seda asjaõigust, kohandatakse vajaduse korral ja võimaluse piires seda asjaõigust kõnealuse riigi õiguses ette nähtud kõige lähema samaväärse asjaõigusega, võttes arvesse konkreetse asjaõigusega taotletavaid eesmärgi ja huve ning sellega seotud mõjusid.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 31 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 67.)

Muudatusettepanek 70
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 17

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Käesoleva määruse sätted ei tohi piirata selliste sätete kohaldamist, mille järgimist peetakse liikmesriigi avalike huvide, näiteks tema poliitilise, sotsiaal- või majanduskorralduse kaitsmise seisukohast niivõrd oluliseks, et need on kohaldatavad igas olukorras, mis kuulub nende reguleerimisalasse, olenemata sellest, milline õigus oleks registreeritud kooselust tulenevatele varaliste tagajärgede suhtes kohaldatav käesoleva määruse alusel.

1. Üldist kehtivust omavad sätted on sätted, mille eiramine on asjaomase liikmesriigi avaliku korruga (ordre public) ilmselgelt vastuolus. Pädevad asutused ei tohiks tõlgendada avaliku korruga seotud erandjuhtusid nii, et tekiks vastuolu Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga, eriti selle artikliga 21, milles keelatakse igasugune diskrimineerimine.

Teisipäev, 10. september 2013

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. **Ilma et see piiraks artikli 31 alusel kohaldatavaid ärisuhete kaitse eeskirju, ei tohi käesolev määrus piirata kohtu asukohariigi õiguse üldist kehtivust omavate sätete kohaldamist.**

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 69.)

Muudatusettepanek 71**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 18 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Käesoleva määruse alusel määratud õigussätte kohaldamisest võib keelduda üksnes juhul, kui selle kohaldamine on ilmselgelt vastuolus kohtu asukohariigi avaliku korraga.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 35 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 70.)

1. Käesoleva määruse alusel määratud **riikliku** õigussätte kohaldamisest võib keelduda üksnes juhul, kui selle kohaldamine on ilmselgelt vastuolus kohtu asukohariigi avaliku korraga.

Muudatusettepanek 72**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 19**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Kui käesoleva määruse alusel kuulub kohaldamisele teatava riigi õigus, **kohaldatakse selle riigi** kehtivaid õigusnorme, välja arvatud rahvusvahelise eraõiguse normid.

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 71.)

Kui käesoleva määruse alusel kuulub kohaldamisele teatava riigi õigus, **tähendab see selles riigis** kehtivaid õigusnorme, välja arvatud rahvusvahelise eraõiguse normid.

Muudatusettepanek 73**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 20**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Kahe või enam õigussüsteemiga riigid – territoriaalsed kollisiooninormid

Mitme õigussüsteemiga riigid – territoriaalsed õiguste kollisioonid

1. **Kui käesolevas määruses osutatud õigus on sellise riigi õigus, mis koosneb mitmest territoriaalüksusest, millest igaühes kehtivad registreeritud kooselu varasuhete osas oma õigusnormid, määratakse kõnealuse riigi kollisiooninormidega kindlaks see territoriaalüksus, mille õigusnorme kohaldatakse.**

Teisipäev, 10. september 2013

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Kui riigis on mitu territoriaalset üksust, millest igas kehtib oma õigussüsteem või oma eeskirjade kogum, mis käsitleb käesoleva määrusega reguleeritud teemasid, siis:

- a) tõlgendatakse käesoleva määruse alusel kohaldatava õiguse kindlaksmääramise eesmärgil viidet selle riigi õigusele asjaomases territoriaalüksuses kehtiva õigusena;
- b) tõlgendatakse viidet alalisele elukohale selles riigis alalise elukohana territoriaalüksuses;
- c) osutab viide kodakondsusele selle riigi õigusega kindlaks määratud territoriaalüksusele või kohaldatavate sätete puudumise korral registreeritud kooselu poolte valitud territoriaalüksusele või valiku puudumise korral territoriaalüksusele, millega registreeritud kooselu pooltel on kõige tugevam seos.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 36 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 72.)

1 a. Kollisiooninormide puudumisel käsitatakse:

- a) registreeritud kooselu poolte alalisele elukohale viitavate sätete kohaselt kohaldatava õiguse kindlaksmääramisel viiteid lõikes 1 osutatud riigi õigusele viidetena selle territoriaalüksuse õigusnormidele, kus on registreeritud kooselu poolte alaline elukoht;
- b) kooselu poolte kodakondsusele viitavate sätete kohaselt kohaldatava õiguse kindlaksmääramise eesmärgil viiteid lõikes 1 osutatud riigi õigusele viidetena selle territoriaalüksuse õigusnormidele, millega kooselu pooled on kõige lähemalt seotud;
- c) muudele ühendavateks teguriteks olevatele elementidele viitavate mis tahes muude sätete kohaselt kohaldatava õiguse kindlaksmääramisel viiteid lõikes 1 osutatud riigi õigusele viidetena selle territoriaalüksuse õigusnormidele, kus asjaomane element asub.

Muudatusettepanek 74

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 20 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 20 a

Mitme õiguskorraga riigid – isikute gruppidele kohaldatav õigus

Sellises riigis, kus registreeritud kooselust tulenevatele varalistele tagajärgedele kohaldatakse kahte või enamat õigussüsteemi või normistikku, mis on kohaldatavad erinevatesse gruppidesse kuuluvate isikute suhtes, käsitatakse viiteid selle riigi õigusele viidetena õigussüsteemile või normistikule, mis on määratud kindlaks selles riigis kehtivate eeskirjadega. Selliste eeskirjade puudumisel kohaldatakse õigussüsteemi või normistikku, millega registreeritud kooselu pooled on kõige tihedamalt seotud.

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 73.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 75
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 20 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 20 b

Käesoleva määruse kohaldamata jätmise siseriiklike õigusaktide konfliktide puhul

Liikmesriik, mis koosneb mitmest territoriaalüksusest, millest igaihes kehtivad registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede kohta oma õigusnormid, ei ole kohustatud kohaldama käesolevat määrust selliste õigusaktide konfliktide suhtes, mis hõlmavad ainult nimetatud territoriaalüksusi.

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 74.)

Muudatusettepanek 76
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 21 – lõige 1

Komisjoni tekst

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigis tehtud otsust tunnustatakse teistes liikmesriikides ilma erimenetluseta.

1. Liikmesriigis tehtud otsust tunnustatakse teistes liikmesriikides ilma erimenetluseta. **Otsuse tunnustamine ei tähenda siiski seda, et liikmesriigid tunnustavad registreeritud kooselu juriidilise institutsioonina oma õigustikus.**

Muudatusettepanek 77
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 21 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Otsuse vaidlustamise korral võib huvitatud pool, kes põhiküsimusena nõuab otsuse tunnustamist, taotleda selle tunnustamise kinnitamist **määruse (EÜ) nr 44/2001** artiklites [38–56] ettenähtud menetluse kohaselt.

2. Otsuse vaidlustamise korral võib huvitatud pool, kes põhiküsimusena nõuab otsuse tunnustamist, taotleda selle tunnustamise kinnitamist artiklites **27 b – 27 o** ette nähtud menetluse kohaselt.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 39 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 75.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 78
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 22 – punkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- a) kui tunnustamine oleks ilmselgelt vastuolus selle liikmesriigi avaliku korraga, kus tunnustamist taotletakse;

(Kuna eesti keeleversioon lahknub enamikest keeleversioonidest, ei puuduta käesolev muudatusettepanek eesti keelt.)

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 40 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 76.)

Muudatusettepanek 79
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 22 – punkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- b) kui otsus on tehtud tagaselja ning kostjale ei olnud menetluse algatamist käsitlevat dokumenti või samaväärset dokumenti kätte toimetatud piisavalt aegsasti, et ta oleks saanud end kaitsta, välja arvatud juhul, kui kostja ei **algatanud otsuse vaidlustamise menetlust** siis, kui tal oli selleks võimalus;

b) kui otsus on tehtud tagaselja ning kostjale ei olnud menetluse algatamist käsitlevat dokumenti või samaväärset dokumenti kätte toimetatud piisavalt aegsasti, et ta oleks saanud end kaitsta, välja arvatud juhul, kui kostja ei **kaevanud otsust edasi** siis, kui tal oli selleks võimalus;

(Vastab osaliselt määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 40.)

Muudatusettepanek 80
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 22 – punkt c

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- c) kui **see** on vastuolus **otsusega**, mis on **taotluse saanud** liikmesriigis **tehtud nendesamade asjaosaliste vahelise vaidluse puhul**;

c) kui **tunnustamine** on vastuolus **menetluse tulemusel tehtud kohtuotsusega**, mis on **tehtud samade poolte vahelises asjas** liikmesriigis, **kus tunnustamist taotletakse**;

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 40 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 78.)

Muudatusettepanek 81
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 22 – punkt d

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- d) kui **see** on vastuolus varem sama **hagi põhjal samu asjaosalisi hõlmavas asjas** teises liikmesriigis või kolmandas riigis **tehtud otsusega**, kui varasem otsus vastab **taotluse saanud** liikmesriigis **tunnustamiseks vajalikele tingimustele**.

d) kui **see** on vastuolus **kohtuotsusega, mis on varem tehtud samade poolte vahelises, sama eseme ja sama alusega menetluses** teises liikmesriigis või kolmandas riigis, kui varasem otsus vastab **tunnustamise tingimustele** liikmesriigis, **kus tunnustamist taotletakse**.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 40 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 79.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 82
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 25

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Ühelgi juhul ei vaadata **välisriigis** tehtud otsust sisuliselt läbi.

Ühelgi juhul ei vaadata **liikmesriigis** tehtud otsust sisuliselt läbi.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 41 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 80.)

Muudatusettepanek 83
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 26

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Selle liikmesriigi kohus, kus taotletakse teises liikmesriigis tehtud otsuse tunnustamist, võib menetluse peatada, kui kohtuotsus on tavalises korras edasi kaevatud.

Selle liikmesriigi kohus, kus taotletakse teises liikmesriigis tehtud otsuse tunnustamist, võib menetluse peatada, kui kohtuotsus on **päritoluliikmesriigis** tavalises korras edasi kaevatud.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 42 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 81.)

Muudatusettepanek 84
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Liikmesriigis tehtud **otsust**, mis on täitmisele **pööratav, ning kohtulikku kokkulepet täidetakse teistes liikmesriikides määruse (EÜ) nr 44/2001 artiklite [38–56 ja 58] kohaselt.**

Liikmesriigis tehtud **otsused**, mis on **selles riigis** täitmisele **pööratavad, samuti kohtulikud kokkulepped on täitmisele pööratavad teises liikmesriigis, kui nad on tunnustatud huvitatud poole taotlusel teises liikmesriigis täitmisele pööratavaks vastavalt artiklites 27 b – 27 o sätestatud menetlusele.**

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 43 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 82.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 85
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27a**Peamiseelukoha kindlaksmääramine**

Et teha kindlaks, kas artiklites 27 b – 27 o sätestatud menetluse kohaldamisel on poole peamine elukoht kohtuotsuse täitmise liikmesriigis, kohaldab kohus, kuhu pöörduti, selle liikmesriigi siseriiklikku õigust.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 44 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 83.)

Muudatusettepanek 86
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 b**Kohalike kohtute pädevus**

1. Täidetavaks tunnistamise taotlus esitatakse kohtuotsuse täitmise liikmesriigi kohtule või pädevale asutusele, millest kõnealune liikmesriik on teavitanud komisjoni artikli 33 kohaselt.

2. Kohalik kohtualluvus määratakse selle poole peamise elukoha alusel, kelle suhtes täitmist taotletakse, või täitmiskoha alusel.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 45 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 84.)

Muudatusettepanek 87
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 c**Menetlus**

1. Taotlemiskorda reguleeritakse täitmise liikmesriigi seadusega.

2. Taotlejal ei pea olema täitmise liikmesriigis postiaadressi ega volitatud esindajat.

Teisipäev, 10. september 2013

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Taotlusele lisatakse järgmised dokumendid:

- a) otsuse koopia, mis vastab selle õigsuse kindlakstegemiseks vajalikele tingimustele;
- b) tõend, mille on väljastanud päritoluliikmesriigi kohus või pädev asutus, kasutades artikli 33 c lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt ette nähtud vormi, ilma et see piiraks artikli 27 d kohaldamist.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 46 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 85.)

Muudatusettepanek 88

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 d

Tõendi esitamata jätmine

1. Kui artikli 27 c lõike 3 punktis b märgitud tõendit ei esitata, võib kohus või pädev asutus määrata selle esitamise tähtaja, tunnustada võrdväärseid dokumente või kui ta leiab, et tal on piisavalt teavet, selle esitamise nõudmisest loobuda.
2. Kui kohus või pädev asutus seda nõuab, esitatakse nimetatud dokumentide tõlge. Tõlke teeb isik, kes on selleks pädev ühes liikmesriigis.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 47 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 86.)

Muudatusettepanek 89

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 e (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 e

Täidetavaks tunnistamine

Otsus tunnistatakse täidetavaks kohe pärast artikli 27 c nõuete täitmist ilma artikli 22 kohase läbivaatamiseta. Poolel, kelle suhtes täitmist taotletakse, ei ole menetluse selles staadiumis õigust teha taotluse kohta esildisi.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 48 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 87.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 90
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 f (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 f**Täitmismääruse taotluse kohta tehtud otsusest teatamine**

1. Täidetavaks tunnistamise taotluse kohta tehtud otsusest teatatakse taotluse esitajale viivitamata vastavalt korrale, mis on sätestatud selle liikmesriigi õiguses, kus täitmist taotletakse.

2. Täidetavaks tunnistamise otsus toimetatakse kätte poolele, kelle suhtes täitmist taotletakse, koos otsusega, kui seda pole talle juba kätte toimetatud.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 49 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 88.)

Muudatusettepanek 91
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 g (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 g**Täidetavaks tunnistamise taotluse kohta tehtud otsuse edasikaebamine**

1. Kumbki pool võib täidetavaks tunnistamise taotluse kohta tehtud otsuse edasi kaevata.

2. Edasikaebus esitatakse kohtusse, millest asjaomane liikmesriik on teavitanud komisjoni vastavalt artiklile 33.

3. Edasikaebust menetletakse vaidlustatud kohtuasjade menetlemise korra kohaselt.

4. Kui pool, kelle suhtes täitmist taotletakse, ei ilmu taotluse esitaja algatatud menetluseks kohtusse, kuhu edasikaebus esitati, kohaldatakse artiklit 11 ka siis, kui kõnealuse poole alaline elukoht ei ole üheski liikmesriigis.

Teisipäev, 10. september 2013

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5. Edasikaebus täidetavaks tunnistamise otsuse peale tuleb esitada 30 päeva jooksul alates otsuse kättetoimetamisest. Kui selle poole alaline elukoht, kelle suhtes täitmist taotletakse, on muus liikmesriigis kui selles, kus otsus täidetavaks tunnistati, on kaebuse esitamise tähtaeg 60 päeva alates kuupäevast, mil see määrus toimetati isikule kätte või saadeti tema asukohta. Tähtaega ei saa asukoha kauguse tõttu pikendada.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 50 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 89.)

Muudatusettepanek 92

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 h (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 h

Edasikaebuse kohta tehtud otsuse vaidlustamise menetlus

Edasikaebuse kohta tehtud otsust saab vaidlustada üksnes menetluse teel, millest asjaomane liikmesriik on teavitanud komisjoni vastavalt artiklile 33.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 51 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 90.)

Muudatusettepanek 93

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 i (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 i

Täidetavaks tunnistamisest keeldumine või selle tühistamine

Kohus, kellele esitatakse artikli 27 g või artikli 27 h alusel edasikaebus, keeldub kohtuotsuse täidetavaks tunnistamisest või tühistab selle ainult artiklis 22 sätestatud põhjustel. Kohus teeb oma otsuse viivitamata.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 52 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 91.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 94
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 j (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 j**Menetluse peatamine**

Kohus, kellele esitati edasikaebus artikli 27 g või artikli 27 h alusel, peab menetluse peatama selle poole taotlusel, kelle suhtes täitmist taotletakse, kui kohtuotsuse teinud liikmesriigis on otsuse täidetavus peatatud edasikaebamise tõttu.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 52 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 92.)

Muudatusettepanek 95
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 k (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 k**Ajutised meetmed, sealhulgas kaitsemeetmed**

- 1. Kui kohtuotsust tuleb tunnustada käesoleva jao kohaselt, ei takista miski taotluse esitajat nõudmast ajutiste meetmete või kaitsemeetmete rakendamist vastavalt selle liikmesriigi õigusele, kus täitmist taotletakse, ilma et kohtuotsust oleks vaja artikli 27 e kohaselt täidetavaks tunnistada.*
- 2. Täidetavaks tunnistamisega kaasneb seadusest tulenevalt luba võtta kaitsemeetmeid.*
- 3. Artikli 27 g lõike 5 kohaselt ette nähtud täitmismääruse peale edasikaebuse esitamise tähtaja jooksul ning kuni kaebuse kohta otsuse tegemiseni ei tohi teha muid täitetotminguid kui kohaldada kaitsemeetmeid selle poole vara suhtes, kelle suhtes täitmist taotletakse.*

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 54 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 93.)

Muudatusettepanek 96
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 l (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 l**Osaline täidetavus**

- 1. Kui otsus on tehtud mitmes asjas ning nende kõikide kohta ei saa täitmiseks luba anda, annab kohus või pädev asutus loa täita otsust ühes või mitmes asjas.*

Teisipäev, 10. september 2013

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Taotluse esitaja võib nõuda, et täidetavaks tunnistatakse vaid teatud osa otsusest.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 55 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 94.)

Muudatusettepanek 97

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 m (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 m

Õigusabi

Taotlejal, kes on saanud päritoluliikmesriigilt täies ulatuses või osaliselt õigusabi või kes oli vabastatud kulude tasumisest, on täidetavaks tunnistamise menetluses õigus saada kõige soodsamat õigusabi või ulatuslikumat vabastust kuludest, mis on kohtuotsuse täitmise liikmesriigi õigusega ette nähtud.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 56 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 95.)

Muudatusettepanek 98

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 n (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 n

Tagatise või deposiidi nõudmise keeld

Poolelt, kes ühes liikmesriigis taotleb mõnes muus liikmesriigis tehtud otsuse tunnustamist, täidetavaks tunnistamist või täitmist, ei tohi nõuda mis tahes kujul tagatist ega deposiiti põhjusel, et ta on välisriigi kodanik või et tema peamine või alaline elukoht ei ole otsuse täitmise liikmesriigis.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 57 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 96.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 99
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 o (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 o

Maksu, tasu või lõivu nõudmise keeld

Täidetavaks tunnistamise menetluses ei tohi otsuse täitmise liikmesriigis nõuda mingit asja väärtuse alusel arvatavat maksu, tasu ega lõivu.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 58 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 97.)

Muudatusettepanek 100
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 28

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Ametliku dokumendi **tunnustamine**

Ametliku dokumendi **vastuvõtmine**

1. Liikmesriigi koostatud ametlikku dokumenti tunnustatakse teistes liikmesriikides, välja arvatud juhul, kui selle kehtivus vaidlustatakse kohaldatava õiguse alusel, ning tingimusel, et dokumendi tunnustamine ei ole ilmselgelt vastuolus avaliku korra normidega taotluse saanud liikmesriigis.

1. Liikmesriigis koostatud ametlikul dokumendil on teises liikmesriigis sama tõendusjõud kui see, mis on dokumendil päritoluliikmesriigis, või võimalikult sarnane toime, tingimusel et see ei ole ilmselgelt vastuolus asjaomase liikmesriigi avaliku korraga.

Isik, kes soovib kasutada ametlikku dokumenti teises liikmesriigis, võib paluda asutusel, kes koostas ametliku dokumendi päritoluliikmesriigis, täita artikli 33 lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt kehtestatud vormi, milles kirjeldatakse ametliku dokumendi tõendusjõudu päritoluliikmesriigis.

1 a. Ametliku dokumendi autentsuse vaidlustamiseks pööratakse päritoluliikmesriigi kohtute poole ning otsus tehakse päritoluliikmesriigi õiguse alusel. Vaidlustatud ametlikul dokumendil puudub teises liikmesriigis tõendusjõud niikaua, kuni pädev kohus menetleb sellist vaidlustamist.

1 b. Ametlikus dokumendis kajastatud õigustoimingute või õigussuhete vaidlustamiseks pööratakse kohtutesse, millel on pädevus vastavalt käesolevale määrusele, ning otsus tehakse III peatüki kohaselt kohaldatava õiguse alusel või artikli 32 kohase õiguse alusel. Vaidlustatud ametlikul dokumendil puudub muus liikmesriigis kui päritoluliikmesriiki tõendusjõud seoses vaidlustatud küsimusega niikaua, kuni pädev kohus menetleb sellist vaidlustamist.

Teisipäev, 10. september 2013

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. **Ametlike dokumentide tunnustamine tähendab, et dokumentidel on sisu poolest tõendusjõud ja et neid käsitatakse kehtivatena.**

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 59 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 98.)

1 c. **Kui liikmesriigi kohtus toimuva menetluse tulemus sõltub registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitleva asja kohta koostatud ametlikus dokumendis kajastuva õigustoimingu või õigussuhete kui eelküsümuse lahendamisest, on kõnealusel kohtul selles küsimuses pädevus.**

Muudatusettepanek 101

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 29 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. **Liikmesriigis koostatud ning täitmisele pööratav** ametlik dokument tunnistatakse teises liikmesriigis **täitmisele pöörata**vaks vastava taotluse alusel määruse (EÜ) nr 44/2001 artiklites [38–57] sätestatud korras.

1. Ametlik dokument, **mis on päritoluliikmesriigis täidetav**, tunnistatakse teises liikmesriigis **täidetavaks huvitatud poole taotlusel vastavalt** artiklites 27 b kuni 27 o sätestatud menetlusele.

2. Kohus, kellele esitatakse määruse (EÜ) nr 44/2001 artikli [43 või 44] alusel apellatsioonkaebus, **saab keelduda täitmismääruse tegemisest või tühistada** selle ainult juhul, kui täitmisdokument on **taotluse saanud** liikmesriigi avaliku korra põhimõtetega selgelt vastuolus.

1 a. Artikli 27 c lõike 3 punkti b kohaldamisel väljastab ametliku dokumendi koostanud asutus **huvitatud poole taotlusel tõendi, kasutades artikli 33 lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt kehtestatud vormi.**

2. Kohus, kellele esitatakse artiklite 27 g või 27 h alusel apellatsioonkaebus, **keeldub otsuse täidetavaks tunnistamisest või tühistab** selle ainult juhul, kui täitmisdokument on **otsuse täitmise** liikmesriigi avaliku korra põhimõtetega selgelt vastuolus.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 60 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 99.)

Muudatusettepanek 102

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 30

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Kohtulike kokkulepete **tunnustamine ja** täitmisele pööratavus

Kohtulike kokkulepete täitmisele pööratavus

Kohtulikke kokkuleppeid, mis on selle sõlmimise liikmesriigis **täitmisele pööratav**, tunnistatakse ja pööratakse täitmisele teises liikmesriigis mis tahes huvitatud isiku taotlusel **samadel** tingimustel ametlike dokumentidega. Kohus, kellele esitatakse määruse (EÜ) nr 44/2001 artikli [42 või 44] alusel apellatsioonkaebus, keeldub **täitmismääruse tegemisest** või tühistab selle ainult juhul, kui **kohtulik kokkulepe on täideviiva liikmesriigi avaliku korra põhimõtetega** selgelt vastuolus.

1. **Kohtulikud kokkulepped**, mis on **päritoluliikmesriigis täidetavad**, tunnistatakse teises liikmesriigis **täidetavaks** mis tahes huvitatud isiku taotlusel **vastavalt artiklites 27 b – 27 o sätestatud menetlusele.**

Teisipäev, 10. september 2013

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1 a. Artikli 27 c lõike 3 punkti b kohaldamisel väljastab kohus, kes kokkuleppe kinnitas või kus kokkulepe sõlmiti, mis tahes huvitatud poole taotlusel tõendi, kasutades artikli 33 c lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt kehtestatud vormi.

1 b. Kohus, kellele esitatakse edasikaebus artikli 27 g või artikli 27 h alusel, keeldub otsuse täidetavaks tunnistamisest või tühistab selle ainult juhul, kui kohtuliku kokkuleppe täitmine on selgelt vastuolus otsuse täitmise liikmesriigi avaliku korraga (*ordre public*).

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 61 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 100.)

Muudatusettepanek 103

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 31 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Mõju kolmandatele isikutele

Kolmandate isikute kaitse

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 101.)

Muudatusettepanek 104

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 31 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Registreeritud kooselust **tulenevad varalised tagajärjed** kooselu poole ja kolmanda isiku vahelistele õiguslikele suhetele **on reguleeritud artiklis 15 osutatud kooselu registreerinud riigi õigusega.**

1. Registreeritud kooselust **tulenevaid varalisi tagajärgi** kooselu poole ja kolmanda isiku vahelistele õiguslikele suhetele **reguleerib registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes käesoleva määruse alusel kohaldatav õigus.**

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 105
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 31 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. *Samas võib liikmesriigi õigusega ette näha, et kohaldatav õigus mõjutab registreeritud kooselu poole ja kolmanda isiku vahelisi õiguslikke suhteid üksnes juhul, kui vähemalt ühe alaline elukoht on selle liikmesriigi territooriumil ning selle riigi õigusega ette nähtud avalikustamise või registreerimise nõuded ei ole täitmata, välja arvatud juhul, kui kolmas isik oli või oleks pidanud olema teadlik registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatavast õigusest.*

Muudatusettepanek

2. Registreeritud kooselu poole ja kolmanda isiku vahelises õiguslikus suhtes ei saa siiski ükski pool tugineda registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatavale õigusele, kui kooselu poole, kes on õiguslikus suhtes kolmanda isikuga, ja kolmanda isiku alaline elukoht on ühes ja samas riigis, mis ei ole see riik, mille õigust kohaldatakse registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes. Sel juhul kohaldatakse registreeritud kooselust tulenevatele varalistele tagajärgedele kolmanda isiku suhtes selle liikmesriigi õigust, kus on asjaomase kooselu poole ja kolmanda isiku alaline elukoht.

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 102.)

Muudatusettepanek 106
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 31 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. *Samamoodi võib ette näha selle liikmesriigi õigusega, kus kinnisvara asub, lõikes 2 registreeritud kooselu poole ja kolmanda isiku vahelistele õiguslikele suhetele kehtestatud sätetega analoogseid sätteid.*

Muudatusettepanek

3. Lõiget 2 ei kohaldata, kui:

- a) kolmas isik oli või oleks pidanud olema teadlik registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatavast õigusest, või
- b) registreeritud kooselu varasuhete registreerimise või avalikustamise nõuded olid täidetud selle riigi õiguse kohaselt, kus on kolmanda isiku ja kooselu partneri, kes on kolmanda isikuga õiguslikes suhetes, alaline elukoht, või
- c) kinnisvaraga seotud tehingute puhul olid registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede registreerimise või avalikustamise nõuded seoses kinnisvaraga täidetud selle riigi õiguse kohaselt, kus kinnisvara asub.

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 103.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 107
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel - 32 (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel - 32

Alaline tegevuskoht

1. Käesoleva määruse tähenduses on äriühingu ning muu juriidilise isiku või organiseeritud ühenduse alaline tegevuskoht peakontori asukoht. Majandustegevusega tegeleva füüsilise isiku alaline tegevuskoht on tema peamine ettevõtlusega tegelemise koht.

2. Kui õiguslik suhe sõlmitakse filiaali, agentuuri või muu üksuse tegevuse käigus või kui lepingu järgi lasub lepingu täitmine sellisel filiaalil, agentuuril või üksusel, käsitatakse alalise tegevuskohana filiaali, agentuuri või muu üksuse asukohta.

3. Alalise tegevuskoha kindlaksmääramisel lähtutakse õigusliku suhte sõlmimise ajast.

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 104.)

Muudatusettepanek 108
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 33 – lõige 1 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b a) selliste kohtute ja asutuste nimed ja kontaktandmed, kes on pädevad menetlema kohtuotsust käsitleva täitmismääruse taotlusi vastavalt artikli 27 b lõikele 1 ja selliste taotluste kohta tehtud otsuste edasikaebusi vastavalt artikli 27 g lõikele 2;

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artikli 78 lõike 1 punktile a ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 105.)

Muudatusettepanek 109
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 33 – lõige 1 – punkt b b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b b) artiklis 27 h osutatud edasikaebuse kohta tehtud otsuse vaidlustamismenetlused.

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 110
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 33 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Liikmesriigid teatavad komisjonile kõikidest hilisematest muudatustest **kõnealustes sätetes**.

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid teatavad komisjonile kõikidest hilisematest muudatustest **kõnealuses teabes**.

Muudatusettepanek 111
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 33 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Komisjon teeb lõigete 1 ja 2 kohaselt saadud teabe avalikult kättesaadavaks asjakohaste vahendite abil, kasutades eelkõige tsiviil- ja kaubandusasju käsitleva Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku mitmekeelset veebisaiti.

Muudatusettepanek

3. Komisjon teeb lõigete 1 ja 2 kohaselt saadud teabe avalikult kättesaadavaks **lihtsalt ja** asjakohaste vahendite abil, kasutades eelkõige tsiviil- ja kaubandusasju käsitleva Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku mitmekeelset veebisaiti.

Liikmesriigid tagavad, et teave sellel mitmekeelsel veebisaidil on kättesaadav ka kõikide nende koostatud ametlike veebisaitide kaudu; selleks lisatakse link komisjoni veebisaidile.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artikli 78 lõikele 3 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 108.)

Muudatusettepanek 112
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 33 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

3 a. Komisjon võtab kasutusele teabe- ja koolitusvahendi pädevate õigusasutuste ja õigusala töötajate jaoks, luues kõigis liidu institutsioonide ametlikes keeltes töötava interaktiivse internetiportaali ning võttes kasutusele ekspertteadmiste ja -kogemuste vahetamise süsteemi.

Muudatusettepanek

(Vastab 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 109.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 113
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 33 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 33 a

Artikli 2 lõikes 1a osutatud teavet sisaldava loetelu koostamine ja hilisem muutmine

- 1. Komisjon koostab liikmesriikidelt saadud teadete alusel artikli 2 lõikes 1a osutatud muude asutuste ja õigusala töötajate loetelu.**
- 2. Liikmesriigid teatavad komisjonile kõikidest hilisematest muudatustest kõnealuses loetelus esitatud teabes. Komisjon muudab loetelu sellele vastavalt.**
- 3. Komisjon avaldab loetelu ja kõik selles edaspidi tehtud muudatused Euroopa Liidu Teatajas.**
- 4. Komisjon teeb kogu lõigete 1 ja 2 kohaselt saadud teabe avalikult kättesaadavaks kõikide muude asjakohaste vahendite abil, kasutades eelkõige tsiviil- ja kaubandusajades tehtava Euroopa õigusalse koostöö võrgustikku.**

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 79 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 110.)

Muudatusettepanek 114
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 33 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 33 b

Artiklites 27 c, 28, 29 ja 30 osutatud tõendite ja vormide koostamine ja hilisem muutmine

Komisjon võtab vastu rakendusaktid artiklites 27 c, 28, 29 ja 30 osutatud tõendite ja vormide koostamiseks ja/või hilisemaks muutmiseks. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu vastavalt artikli 33 c lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusele.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 80 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 111.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 115
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 33 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 33 c

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 81 ja 2011/0059(CNS) raporti muudatusettepanekule 112.)

Muudatusettepanek 116
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 34 – lõige 1 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Komisjon uurib oma aruannetes eelkõige järgmisi küsimusi:

- kohaldatava õiguse valikut käsitleva kokkuleppe sõlmimise ja registreeritud kooselu poolte kohaldatava õiguse määramise võimaluste kasutamine ning mõju tegevusele,
- nõustamise nõude praktiline rakendamine kohaldatava õiguse valikul,
- pädevusest loobumise võimaluse kasutamine nende liikmesriikide kohtute poolt, kus registreeritud kooselu ei ole sätestatud, ja mõju tegevusele, ning
- võimalused käesoleva määruse sätete edasiseks kohandamiseks määrusega, mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste tunnustamist ja täitmist abieluvararežiime käsitlevates asjades, eesmärgiga suurendada võrdõiguslikkust.

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 117
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 35 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. III peatüki sätteid kohaldatakse üksnes poolte suhtes, kes on **oma kooselu registreerinud**.

3. III peatüki sätteid kohaldatakse üksnes **registreeritud** poolte suhtes, kes on **pärast käesoleva määruse kohaldamise kuupäeva**

a) sõlminud registreeritud kooselu, või

b) teinud varaliste tagajärgede suhtes kohaldatava õiguse valiku.

Kohaldatava õiguse valikut käsitlev kokkulepe, mis sõlmiti enne [käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäev], kehtib samuti, kui see vastab III peatükis sätestatud tingimustele või kui see on jõus vastavalt õigusele, mida kohaldatakse nimetatud kokkuleppe sõlmimise ajal kooskõlas rahvusvahelise eraõiguse vastavate sätetega.

Kui kohaldatava õiguse valikut käsitlev kokkulepe on sõlmitud enne [käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäev], oodates käesolevas määruses sätestatud õiguse valiku võimalust, kuid nimetatud kokkulepe ei olnud selle sõlmimise ajal kehtiv vastavalt õigusele, mida kohaldati kooskõlas rahvusvahelise eraõiguse vastavate sätetega, kuna kohaldatav õigus ei andnud registreeritud kooselu pooltele võimalust valida kohaldatavat õigust, on asjaomane kokkulepe kehtiv alates [käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäev].

P7_TA(2013)0338

Abieluvararežiimid *

Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus kohtualluvuse, kohaldatava õiguse ning otsuste tunnustamise ja täitmise kohta abieluvararežiime käsitlevates asjades (COM(2011)0126 – C7-0093/2011 – 2011/0059(CNS))

(Seadusandlik erimenetlus – konsulteerimine)

(2016/C 093/33)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (COM(2011)0126),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 81 lõiget 3, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C7-0093/2011),
- võttes arvesse Itaalia Senati poolt subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete kohaldamist käsitleva protokoll nr 2 alusel esitatud põhjendatud arvamust, mille kohaselt õigusakti eelnõu ei vasta subsidiaarsuse põhimõttele,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 55,

Teisipäev, 10. september 2013

— võttes arvesse õiguskomisjoni raportit ja kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamusi (A7-0253/2013),

1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;
2. palub komisjonil ettepanekut vastavalt muuta, järgides Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 293 lõiget 2;
3. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatses Euroopa Parlamendi heaks kiidetud teksti muuta;
4. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatses komisjoni ettepanekut oluliselt muuta;
5. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

Muudatusettepanek 1**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhendus 10***Komisjoni ettepanek*

- (10) Käesolevas määruses käsitletakse abieluvararežiimidega seotud küsimusi. Selles ei hõlmata abielu mõistet, mis on määratletud liikmesriikide õiguses.

Muudatusettepanek

- (10) Käesolevas määruses käsitletakse abieluvararežiimidega seotud küsimusi. Selles ei hõlmata abielu mõistet, mis on määratletud liikmesriikide õiguses. **Abielu mõiste suhtes on selles pigem erapooletu hoiak. Määrus ei mõjuta liikmesriikide siseriiklikus õiguses määratletud abielu mõistet.**

Muudatusettepanek 2**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhendus 11***Komisjoni ettepanek*

- (11) Käesoleva määruse reguleerimisala peaks laienema kõikidele tsiviilõiguslikele abieluvararežiimide käsitlevatele küsimustele, hõlmates nii kaasade vara igapäevast valitsemist kui ka eelkõige paari lahkuminekust või ühe kaasa surmast tingitud abieluvararežiimi lõppemist.

Muudatusettepanek

- (11) Käesoleva määruse reguleerimisala peaks laienema kõikidele tsiviilõiguslikele abieluvararežiimide käsitlevatele küsimustele, hõlmates nii kaasade vara igapäevast valitsemist kui ka eelkõige paari lahkuminekust või **lahutusest või** ühe kaasa surmast tingitud abieluvararežiimi lõppemist.

(Kooskõlas määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusega 9.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 3
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11 a) *Käesolevat määrust ei peaks kohaldama muudele tsiviilõiguse valdkondadele peale abieluvararežiimi. Selguse huvides tuleks seega mitmed küsimused, mida võib seostada abieluvararežiimiga, sõnaselgelt käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta.*

(Kooskõlas määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusega 11.)

Muudatusettepanek 4
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(12) **Kuna** kaasade vahelised ülalpidamiskohustused on reguleeritud 18. detsembri 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 4/2009 kohtualluvuse, kohaldatava õiguse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ning koostöö kohta ülalpidamiskohustuste küsimustes, tuleks **need** käesoleva määruse reguleerimisalast välja jätta, nagu ka **kingete kehtivuse ja tagajärgedega** seotud küsimused, mis on hõlmatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu **17. juuni 2008.** aasta määrusega (EÜ) nr **593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta (Rooma I).**

(12) Kaasade vahelised ülalpidamiskohustused, **mis** on reguleeritud 18. detsembri 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 4/2009 kohtualluvuse, kohaldatava õiguse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ning koostöö kohta ülalpidamiskohustuste küsimustes, tuleks käesoleva määruse reguleerimisalast välja jätta, nagu ka **pärimisega** seotud küsimused, mis on hõlmatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu **4. juuli 2012.** aasta määrusega (EL) nr **650/2012, mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste tunnustamist ja täitmist, ametlike dokumentide vastuvõtmist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist** ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ ELT L 201, 27.7.2012, lk 107.

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 5
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13

Komisjoni ettepanek

- (13) Analoogselt [Euroopa Parlamendi ja nõukogu] määrusega (EL) nr .../... [mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste ja ametlike dokumentide tunnustamist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist] tuleks käesoleva määruse reguleerimisalast välja jätta ka liikmesriikide õiguse kohaselt võimalikud asjaõiguste liigid, nagu ka selliste asjaõiguste avalikustamise küsimused. See võimaldab selle liikmesriigi kohtutel, kus ühe või mõlema kaasa vara asub, võtta asjaõigusest tulenevaid meetmeid, eelkõige seoses nimetatud vara omandiõiguse ülemineku kandmisega avalikku registrisse, kui asjaomase liikmesriigi seadustega seda nõutakse.

(Osaliselt kooskõlas määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusega 15.)

Muudatusettepanek

- (13) Analoogselt määrusega (EL) nr 650/2012 ei tohiks see määrus mõjutada mõne liikmesriigi õiguses tuntud piiratud hulga asjaõiguste loetelu (numerus clausus). Liikmesriigilt ei tuleks nõuda selles liikmesriigis asuva varaga seotud asjaõiguse tunnustamist, kui selle riigi õiguses sellist asjaõigust ei tunta.

Muudatusettepanek 6
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (13 a) Selleks aga, et võimaldada soodustatud isikutel kasutada teises liikmesriigis õigusi, mis on neile abieluvararežiimi lõpetamise käigus tekkinud või üle läinud, peaks käesolev määrus nägema ette vastavas liikmesriigis mitte tuntud asjaõiguse kohandamise vastavalt selle liikmesriigi õiguses ette nähtud kõige lähemale samaväärsele asjaõigusele. Sellise kohandamise puhul tuleks arvesse võtta vastava asjaõigusega taotletavaid eesmärgi ja huvisid ning sellega seotud mõjusid. Riigi kõige lähema samaväärse asjaõiguse kindlakstelemiseks võib võtta ühendust selle riigi asutuse või pädeva isikuga, kelle õigus on abieluvararežiimi suhtes kohaldatav, et saada täiendavat teavet konkreetse asjaõiguse olemuse ja toime kohta. Selleks võiks kasutada tsiviil- ja kaubandusajades tehtava õiguslase koostöö valdkonnas olemasolevaid võrgustikke ning muid kättesaadavaid vahendeid, mis aitavad välisriigi õigusest aru saada.

(Kooskõlas määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusega 16.)

Muudatusettepanek

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 7
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(13 b) Kinnis- või vallasjaõiguse registreerimise nõuded tuleks käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta. Seega määratakse registrit pidava liikmesriigi õigusega (kinnisvara puhul asukohariigi õigusega) kindlaks registreerimise viis ja tingimused ning asutused, nagu kinnistusregistrid või notariid, kes vastutavad selle kontrollimise eest, et kõik nõuded on täidetud ning et esitatud või koostatud dokumendid on piisavad ja sisaldavad vajalikku teavet.

(Osaliselt kooskõlas määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusega 18.)

Muudatusettepanek 8
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(13 c) Õiguse registrisse kandmise mõju tuleks samuti käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta. Seega tuleks registrit pidava liikmesriigi õigusega kindlaks määrata eelkõige see, kas registreerimisel on näiteks deklaratiivne või konstitutiivne tagajärg. Seetõttu, kui näiteks kinnisasjaõiguse omandamiseks tuleb teha registreerimine registrit pidava liikmesriigi õiguse kohaselt, et tagada registrite erga omnes mõju või kaitsta kohtulikku kokkulepet, reguleeritakse sellise omandamise hetke kõnealuse liikmesriigi õigusega.

(Kooskõlas määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusega 19.)

Muudatusettepanek 9
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13 d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(13 d) Mõiste „abieluvararežiim”, mis määrab kindlaks käesoleva määruse reguleerimisala, peaks hõlmama eeskirjade kogumit, mis kehtivad abikaasade varaliste suhete kohta omavahel ja kolmandate isikutega tulenevalt abielust ning pärast selle lõpetamist. Nende hulka ei kuulu mitte ainult kohaldava õiguse kohustuslikud sätted, vaid ka võimalik vabatahtlik kord, milles abikaasad võivad kohaldatava õiguse alusel kokku leppida.

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 10
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13 e (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(13 e) *Analoogselt määrusele (EL) nr 650/2012 tuleks käesolevas määruses arvestada liikmesriikides abieluvararežiimiga seotud küsimuste lahendamisel kasutatavaid erinevaid süsteeme. Käesoleva määruse kohaldamisel tuleks mõistet „kohus” käsitada laias tähenduses, hõlmates mitte üksnes õiguslikke funktsioone täitvad kohtud ranges mõttes, vaid ka teatavate liikmesriikide notarid ja registribürood, kellel on teatud abieluvararežiimiga seotud asjades kohtutega sarnased õiguslikud funktsioonid, ning notarid ja õigusala töötajad, kes mõnes liikmesriigis täidavad asjaomases abieluvararežiimiga seotud asjas õiguslikke funktsioone neile kohtu poolt delegeritud volituste alusel. Kõigi käesolevas määruses kehtestatud määratlusele vastavate kohtute suhtes peaks olema kohaldatavad selles määruses sätestatud kohtualluvuseeskirjad. Samas ei peaks mõiste „kohus” hõlmama neid liikmesriigi asutusi, mis ei ole õigusasutused, millel on siseriikliku õiguse kohaselt pädevus menetleda abieluvararežiimiga seotud asju, näiteks enamikes liikmesriikides notarid, kes tavapäraselt ei täida õiguslikke funktsioone.*

(Kooskõlas määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusega 20.)

Muudatusettepanek 11
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(14) Selleks et arvestada paaride järjest suuremat liikuvust abielu vältel ja hõlbustada tõrgeteta õigusemõistmist, on käesolevas määruses sisalduvate kohtualluvuse sätetega ette nähtud, et abieluvararežiime käsitlevaid asju, sealhulgas selle lõpetamine, mis on seotud lahutus-, lahuseluvõi abielu tühistamise menetlusega, menetlevad selle liikmesriigi kohtud, kes on nõukogu määruse (EÜ) nr 2201/2003 (mis käsitleb kohtualluvust ning kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist kohtuasjades, mis on seotud abieluasjade ja vanemliku vastutusega, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1347/2000) alusel pädevad asjaomast lahutust, lahusele või abielu tühistamist menetlema.

(14) Selleks et arvestada paaride järjest suuremat liikuvust abielu vältel ja hõlbustada tõrgeteta õigusemõistmist, on käesolevas määruses sisalduvate kohtualluvuse sätetega ette nähtud, et abieluvararežiime käsitlevaid asju, sealhulgas selle lõpetamine, mis on seotud lahutus-, lahuseluvõi abielu tühistamise menetlusega, menetlevad selle liikmesriigi kohtud, kes on nõukogu määruse (EÜ) nr 2201/2003 (mis käsitleb kohtualluvust ning kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist kohtuasjades, mis on seotud abieluasjade ja vanemliku vastutusega, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1347/2000) alusel pädevad asjaomast lahutust, lahusele või abielu tühistamist menetlema, **kui kaasad on asjaomaste kohtute pädevust sõnaselgelt või muul viisil tunnistanud.**

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 12
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

- (16) Kui abieluvararežiimiga seotud küsimused ei johtu ei lahutus-, lahuselu- ega abielu tühistamise menetlusest ega ühe kaasa surmast, võivad kaasad otsustada anda oma abieluvararežiimiga seotud asja menetleda kohtule liikmesriigis, mille õiguse nad on valinud oma abieluvararežiimi suhtes kohaldatavaks õiguseks. **Seda saab teha nendevahelise kokkuleppe olemasolu korral ja** kokkulepet saab sõlmida **igal ajal, isegi menetluse kestel.**

Muudatusettepanek

- (16) Kui abieluvararežiimiga seotud küsimused ei johtu ei lahutus-, lahuselu- ega abielu tühistamise menetlusest ega ühe kaasa surmast, võivad kaasad otsustada anda oma abieluvararežiimiga seotud asja menetleda kohtule liikmesriigis, mille õiguse nad on valinud oma abieluvararežiimi suhtes kohaldatavaks õiguseks. **Selleks on vaja nendevahelist kokkulepet, mida** saab sõlmida **hiljemalt kohtusse pöördumiseni ning seejärel kohtu asukohariigi õiguse alusel.**

Muudatusettepanek 13
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek

- (17) Käesoleva määrusega peab liikmesriigi kohtutel olema võimalik tunnistada muud kui paari lahutamisest või ühe kaasa surmast tingitud abieluvararežiimi käsitlevad hagid oma territoriaalsesse kohtuallvusse kuuluvaks **ning tuleb näha ette eelkõige forum necessitatis põhimõtte kohaldamine, et hoida ära olukorrad, kus õigusemõistmisest keeldutakse.**

Muudatusettepanek

- (17) Käesoleva määrusega peab liikmesriigi kohtutel olema võimalik tunnistada muud kui paari lahutamisest või ühe kaasa surmast tingitud abieluvararežiimi käsitlevad hagid **tähtsuse järjekorras reastatud kriteeriumide alusel** oma territoriaalsesse kohtuallvusse kuuluvaks, **tagades sel viisil tugeva seose abikaasade ja nende asja menetleva pädeva liikmesriigi vahel.**

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 14
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 17 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(17 a) *Et parandada olukorda eelkõige kohtuliku arutamise mittevõimaldamise puhul, tuleks käesoleva määrusega ette näha forum necessitatis, mis võimaldab liikmesriigi kohtul erandjuhul teha otsuse abieluvararežiime käsitlevas asjas, mis on tihedalt seotud mõne kolmanda riigiga. Sellise erandjuhtumiga võib olla tegemist siis, kui menetluse läbiviimine osutub asjaomases kolmandas riigis võimatuks, näiteks kodusõja tõttu, või kui õigustatud isikult ei saa mõistlikel põhjustel oodata, et ta selles riigis menetluse algataks või seda järgiks. Forum necessitatis'e põhimõttel rajanevat pädevust peaks saama teostada üksnes siis, kui abieluvararežiimi käsitlev asi on piisavalt seotud selle liikmesriigiga, mille kohtusse pöördui.*

(Kooskõlas määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusega 31.)

Muudatusettepanek 15
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(21) Kohaldatava õiguse valiku puudumise korral ning etteaimatavuse ja õiguskindluse nõudega arvestamiseks, unustamata samal ajal paari tegelikku olukorda, tuleb käesoleva määrusega sätestada tähtsuse järjekorda seatud ühendavatel teguritel põhinev ühtlustatud kollisiooninorm, mille alusel kindlaks määrata kogu vara suhtes kohaldatav õigus. Esimeseks kriteeriumiks peaks olema kaasade esimene ühine alaline elukoht pärast abiellumist ning seejärel kaasade ühine kodakondsus abiellumise ajal. Kui kumbki kriteerium ei ole täidetud või kui topeltkodakondsusega kaasadel puudub esimene ühine alaline elukoht abiellumise ajal, tuleks kohaldada kolmanda kriteeriumina selle riigi õigust, millega kaasad on ühiselt kõige tugevamini seotud, võttes arvesse kõiki asjaolusid, **eelkõige abielu sõlmimise kohta**, olles siiski täpsustanud, et nimetatud seoste aluseks tuleks võtta olukord abiellumise ajal.

(21) Kohaldatava õiguse valiku puudumise korral ning etteaimatavuse ja õiguskindluse nõudega arvestamiseks, unustamata samal ajal paari tegelikku olukorda, tuleb käesoleva määrusega sätestada tähtsuse järjekorda seatud ühendavatel teguritel põhinev ühtlustatud kollisiooninorm, mille alusel kindlaks määrata kogu vara suhtes kohaldatav õigus. Esimeseks kriteeriumiks peaks olema kaasade **ühine alaline elukoht abiellumise ajal või** esimene ühine alaline elukoht pärast abiellumist ning seejärel kaasade ühine kodakondsus abiellumise ajal. Kui kumbki kriteerium ei ole täidetud või kui topeltkodakondsusega kaasadel puudub esimene ühine alaline elukoht abiellumise ajal, tuleks kohaldada kolmanda kriteeriumina selle riigi õigust, millega kaasad on ühiselt kõige tugevamini seotud, võttes arvesse kõiki asjaolusid, olles siiski täpsustanud, et nimetatud seoste aluseks tuleks võtta olukord abiellumise ajal.

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 16
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 22 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (22 a) *Käesoleva määruse kohaldamise eesmärgil, s.t juhtudel, kus määrus viitab mis tahes riigi õiguse kohaldamisega seoses kodakondsuse kriteeriumile, kohaldatakse mitmekordse kodakondsuse juhtumil toimimise ja isiku riigi kodanikuna käsitamise küsimusele riiklikku õigust, seejuures vajaduse korral rahvusvahelisi konventsioone, järgides täielikult Euroopa Liidu üldpõhimõtteid.*

Muudatusettepanek 17
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 24

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (24) Arvestades abieluvararežiimi suhtes kohaldatavat õigust käsitleva valiku olulisust, tuleb määrusega kehtestada teatavad tagatised, kindlustamaks, et kaasad või tulevased kaasad on teadlikud oma valiku tagajärgedest. **Valik tuleb teha vormis, mis on valitud riigi õigusega või dokumendi koostamise riigi õigusega kehtestatud abieluvaralepingutele, ning see** peab olema vähemalt kirjalikus vormis ning selle peavad olema kuupäevastanud ja alla kirjutanud mõlemad kaasad. **Kinni tuleb pidada ka võimalikest vormilistest lisanõuetest**, mis on kehtestatud valitud riigi õigusega või dokumendi koostanud riigi õigusega selliste lepingute kehtivuse, avaldamise või registreerimise kohta.

- (24) Arvestades abieluvararežiimi suhtes kohaldatavat õigust käsitleva valiku olulisust, tuleb **käesoleva** määrusega kehtestada teatavad tagatised, kindlustamaks, et kaasad või tulevased kaasad on teadlikud oma valiku tagajärgedest. **Valiku kokkulepe** peab olema vähemalt kirjalikus vormis ning selle peavad olema kuupäevastanud ja alla kirjutanud mõlemad kaasad. **Kohaldatava õiguse valik** tuleb **teha vormis**, mis on kehtestatud **abieluvararežiimile kohaldatava õigusega või selle** riigi õigusega, kus **kokkulepe sõlmiti**.

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 18
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 24 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(24 a) Et arvestada liikmesriikide teatavaid õigusnorme, muu hulgas pere eluaseme kaitseks ja kasutamiseõiguse reguleerimiseks kaasade vahelistes suhetes, ei tohiks käesolev määrus olla vastuolus hagi saanud kohtu asukohariigi üldist kehtivust omavate sätete kohaldamisega ning peaks võimaldama liikmesriigil keelduda välismaise õiguse kasutamisest oma õiguse kasuks. Üldist kehtivust omavad sätted peaksid sellega seoses olema kohustuslikud sätted, mille järgimist liikmesriigi poolt peetakse tema avalike huvide, eelkõige tema poliitilise, sotsiaal- või majanduskorralduse kaitsmise seisukohast hädavajalikuks. Seega pere eluaseme kaitse tagamiseks peaks liikmesriigil, mille territooriumil asjakohane eluase asub, olema võimalik kohaldada oma riigisiseseid pere eluaseme kaitset käsitlevaid sätteid, sõltumata asjaomases liikmesriigis kehtivatest liikumise kaitset käsitlevatest sätetest, mille ülimuslikkus artikli 35 üle on tagatud.

Muudatusettepanek 19
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 27

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(27) Liikmesriikide otsuste vastastikune tunnustamine on käesoleva määruse üks eesmärke ning seepärast tuleb sellega ette näha otsuste tunnustamist ja täitmist käsitlevad sätted, mis lähtuvad **määrusest (EÜ) nr 44/2001 või mida on vajaduse korral kohandatud vastavalt käesoleva määrusega hõlmatud küsimustest tulenevatele konkreetsetele vajadustele.**

(27) Liikmesriikide otsuste vastastikune tunnustamine **abieluvararežiime käsitlevates asjades** on käesoleva määruse üks eesmärke ning seepärast tuleb sellega ette näha otsuste tunnustamist, **täitmisele pööratavust** ja täitmist käsitlevad sätted, mis lähtuvad **liidu teistest dokumentidest tsiviilasjades tehtava õiguslase koostöö raames.**

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 20
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 28

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(28) Käesoleva määrusega tuleks tagada ametlike dokumentide **tunnustamine ja täitmine**, et võtta arvesse liikmesriikide erinevusi abieluvararežiimidega seotud küsimuste **lahendamisel**. **Sellegipoolest ei saa ametlikke dokumente samastada tunnustamise seisukohast kohtuotsustega. Ametlike dokumentide tunnustamine tähendab, et neil on teises liikmesriigis nii sisu kui ka mõju poolest sama tõendusjõud nagu dokumendi välja andnud riigis ning et sellist dokumenti käsitatakse kehtivana, kuigi kehtivuse võib vaidlustada.**

(28) Käesoleva määrusega tuleks tagada **abieluvararežiime käsitlevates asjades** ametlike dokumentide **vastuvõtmine ja täidetavus kõigis liikmesriikides**, et võtta arvesse liikmesriikide erinevusi abieluvararežiimidega seotud küsimuste **lahendamise süsteemides**.

(Kooskõlas määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusega 60.)

Muudatusettepanek 21
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 28 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(28 a) Seoses kohtuotsuste tunnustamise, täidetavuse ja täitmisega ning ametlike dokumentide vastuvõtmise ja täidetavusega ning kohtulike kokkulepete täidetavusega tuleks käesoleva määrusega kehtestada sätted eelkõige analoogselt määrusega (EL) nr 650/2012.

Muudatusettepanek 22
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 29

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(29) **Kui** abieluvararežiimi suhtes kohaldatava õigusega **tuleb reguleerida** ühe kaasa ja kolmanda isiku vahelisi õiguslikke suhteid, peaks **kohaldatava õiguse mõju olema reguleeritud selle liikmesriigi õigusega, kus on kaasa või kolmanda isiku alaline elukoht, et tagada kolmanda isiku kaitse. Sellest johtuvalt võiks selle liikmesriigi õigusega ette näha, et kaasa saab oma abieluvararežiimi reguleerivat õigust kohaldada kolmanda isiku suhtes vaid juhul, kui selles liikmesriigis kehtestatud tingimused seoses abieluvararežiimi registreerimise või avaldamisega on täidetud, välja arvatud juhul, kui kolmas isik teadis või oleks pidanud teadma, millist õigust abieluvararežiimi suhtes kohaldatakse.**

(29) Abieluvararežiimi suhtes kohaldatava õigusega **reguleeritakse käesoleva määruse kohaselt** ühe kaasa ja kolmanda isiku vahelisi õiguslikke suhteid. **Kuid tagamaks kolmanda isiku kaitset, ei peaks kaasa ja kolmanda isiku vahelises õiguslikus suhtes kumbki kaasa sellele õigusele tuginema, kui kaasa, kes on õiguslikus suhtes kolmanda isikuga, ja kolmanda isiku alaline elukoht on ühes ja samas riigis, mis ei ole see riik, mille õigust kohaldatakse abieluvararežiimi suhtes. Erandid tuleks kehtestada, kui kolmas isik ei vääri kaitset, ta seega teadis või oleks pidanud teadma kohaldatavat õigust või kui selles riigis kehtestatud registreerimise või avaldamise nõuded olid täidetud.**

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 23
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 30 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(30 a) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused otsuste, kohtulike kokkulepete ja ametlike dokumentide täidetavaks tunnistamisega seonduvate tõendite ja vormide kehtestamiseks ja muutmiseks. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrusega (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

(Kooskõlas määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusega 78.)

Muudatusettepanek 24
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 30 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(30 b) Käesoleva määrusega ette nähtud tõendite ja vormide koostamiseks ja hilisemaks muutmiseks mõeldud rakendusaktide vastuvõtmiseks tuleks kasutada nõuandemenetlust kooskõlas määruse (EL) nr 182/2011 artiklis 4 sätestatud menetlusega.

(Kooskõlas määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusega 79.)

Muudatusettepanek 25
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 32

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(32) Käesolevas määruses **peetakse kinni põhiõigustest** ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eelkõige selle artikleid 7, 9, 17, 21 ja 47, mis käsitlevad vastavalt era- ja perekonnaelu austamist, õigust abielluda ja luua perekond nende õiguste kasutamist reguleerivate siseriiklike õigusaktide kohaselt, omandiõigust, õigust mittediskrimineerimisele ja õigust tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus. Liikmesriikide kohtud peavad käesolevat määrust kohaldama nimetatud õigusi ja põhimõtteid järgides.

(32) Käesolevas määruses **austatakse põhiõigusi** ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eelkõige selle artikleid 7, 9, 17, **20**, 21, **23** ja 47, mis käsitlevad vastavalt era- ja perekonnaelu austamist, õigust abielluda ja luua perekond nende õiguste kasutamist reguleerivate siseriiklike õigusaktide kohaselt, omandiõigust, **võrdsust seaduse ees**, õigust mittediskrimineerimisele ja õigust tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus. Liikmesriikide kohtud peavad käesolevat määrust kohaldama nimetatud õigusi ja põhimõtteid järgides.

(Osaliselt kooskõlas määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusega 81.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 26
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõige 3 – punkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

a) kaasade õigus- ja teovõime,

a) kaasade **üldine** õigus- ja teovõime,

Muudatusettepanek 27
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõige 3 – punkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

a a) **abielu eksisteerimine, kehtivus või tunnustamine,**

Muudatusettepanek 28
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõige 3 – punkt c

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

c) **abikaasade vahelised kinked,****välja jäetud**

Muudatusettepanek 29
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõige 3 – punkt d

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

d) üleelanud **abikaasa pärimisõigused,**d) **pärimisküsimused seoses** üleelanud **abikaasaga,**

Muudatusettepanek 30
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõige 3 – punkt e

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

e) **abikaasade vahelised äriühingud,**e) **küsimused, millele kohaldatakse äriühingutele ja muudele juriidilistele isikutele või organiseeritud ühendustele kohaldavat õigust,**

(Kooskõlas määruse (EL) nr 650/2012 artikli 1 punktiga h.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 31
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõige 3 – punkt f

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

f) *varaga seotud* asjaõiguste olemus **ja selliste asjaõiguste avalikustamine.**

f) asjaõiguste olemus,

(Kooskõlas määruse (EL) nr 650/2012 artikli 1 punktiga k.)

Muudatusettepanek 32
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõige 3 – punkt f a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

f a) kinnis- või vallasasjaõiguse registrisse kandmine, sealhulgas kande tegemise õiguslikud nõuded, ning õiguse registrisse kandmise või kandmata jätmise õiguslikud tagajärjed ja

(Kooskõlas määruse (EL) nr 650/2012 artikli 1 punktiga l.)

Muudatusettepanek 33
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõige 3 – punkt f b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

f b) küsimused, mis puudutavad õiguste ülekanndmist või lahutuse puhul kaasade või endiste kaasade vahel abielu välitel omandatud pensioni- või invaliidsuspensiooniõiguste kohandamist.

Muudatusettepanek 34
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

a) „abieluvararežiim” – eeskirjade kogum, mis käsitleb kaasade varalisi suhteid omavahel ja kolmandate isikutega;

a) „abieluvararežiim” – eeskirjade kogum, mis käsitleb kaasade varalisi suhteid omavahel ja **suhetes** kolmandate isikutega **seoses abieluga**;

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 35
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b) „abieluvaraleping” – kokkulepe, milles kaasad määravad kindlaks **varalised suhted omavahel ja kolmandate isikutega**;

b) „abieluvaraleping” – kokkulepe, milles kaasad **või tulevased kaasad** määravad kindlaks **oma abieluvararežiimi**;

Muudatusettepanek 36
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt c – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

c) „ametlik dokument” – dokument, mis on **otsuse teinud** liikmesriigis ametlikult koostatud või ametliku dokumendina registreeritud ning mille ehtsus:

c) „ametlik dokument” – dokument **abieluvararežiimi käsitlevates asjades**, mis on liikmesriigis ametlikult koostatud või ametliku dokumendina registreeritud ning mille ehtsus:

(Kooskõlas määruse (EL) nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 punktiga i.)

Muudatusettepanek 37
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt d

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

d) „otsus” – liikmesriigi kohtus abieluvararežiimi kohta tehtud otsus, olenemata selle nimetusest, **sealhulgas kohtuotsus, lahend, määrus või täitedokument**, samuti kohtusekretäri otsus kohtukulude suuruse kohta;

d) „otsus” – liikmesriigi kohtus abieluvararežiimi kohta tehtud otsus, olenemata selle nimetusest, samuti kohtusekretäri otsus kohtukulude suuruse kohta;

(Kooskõlas määruse (EL) nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 punktiga g.)

Muudatusettepanek 38
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt e

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

e) „otsuse teinud liikmesriik” – liikmesriik, **mille kohtu poolt või kohtus või kohtu delegeeritud või määratud asutuse poolt on kas** tehtud otsus, **sõlmitud abieluvaraleping**, koostatud ametlik dokument, **kiidetud heaks** kohtulik kokkulepe **või koostatud varaihisuse lõpetamise akt või muu akt**;

e) „otsuse teinud liikmesriik” – liikmesriik, **kus on** tehtud otsus, koostatud ametlik dokument **või kinnitatud või sõlmitud** kohtulik kokkulepe;

(Kooskõlas määruse (EL) nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 punktiga e.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 39**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 2 – lõik 1 – punkt f**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

f) „**taotluse saanud** liikmesriik” – liikmesriik, kus taotletakse **kohtu poolt või kohtus või kohtu delegeeritud või määratud asutuse poolt koostatud** otsuse, **abieluvaralepingu, ametliku dokumendi**, kohtuliku kokkuleppe või **varaihisuse lõpetamise akti või muu akti tunnustamist ja/või** täitmist;

f) „**täitmise** liikmesriik” – liikmesriik, kus taotletakse otsuse, kohtuliku kokkuleppe või **ametliku dokumendi täidetavaks tunnustamist või** täitmist;

(Kooskõlas määruse (EL) nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 punktiga f.)

Muudatusettepanek 40**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 2 – lõik 1 – punkt g**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

g) liikmesriigi pädev kohtuasutus, kes täidab kohtulikke ülesandeid abieluvararežiime käsitlevates asjades, ning muu asutus või isik, kellele on liikmesriigi kohtud delegeerinud või määranud kohtuasutuste pädevusse kuuluvate ülesannete täitmise vastavalt käesolevas määruses sätestatule;

välja jäetud

Muudatusettepanek 41**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 2 – lõige 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1 a. Käesoleva määruse kohaldamisel hõlmab mõiste „kohus” kõiki kohtuasutusi ning kõiki teisi asutusi ja õigusala töötajaid, kellel on pädevus menetleda abieluvararežiimi käsitlevaid asju ning kes täidavad kohtulikke ülesandeid või tegutsevad kohtuasutuse poolt delegeeritud volituste alusel või tegutsevad kohtuasutuse alluvuses, tingimusel et tagatud on kõnealuste asutuste ja õigusala töötajate erapooletus ja poolte õigus olla ära kuulatud ning et kõnealuste asutuste poolt nende asukohaliikmesriigi õiguse alusel tehtud otsused vastavad järgmistele tingimustele:

a) otsuse võib kohtuasutusele edasi kaevata või läbivaatamiseks esitada ning

b) otsusel on samas küsimuses tehtud kohtuasutuse otsusega võrreldav õigusjõud ja -mõju.

Liikmesriigid teatavad komisjonile esimeses lõigus osutatud muud asutused ja õigusala töötajad vastavalt artiklile 37 a.

(Käesolev säte vastab määruse (EL) nr 650/2012 artikli 3 lõikele 2.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 42
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel - 3 (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel - 3

Liikmesriigisene pädevus abieluvararežiimi käsitlevates asjades

Käesolev määrus ei mõjuta liikmesriikide pädevust abieluvararežiimi käsitlevate asjade menetlemisel.

Muudatusettepanek 43
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Selle liikmesriigi kohtud, kelle poole on pöördutud ühe kaasa pärimisasjaga [**Euroopa Parlamendi ja nõukogu**] määruse (EL) nr .../... [**mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste ja ametlike dokumentide tunnustamist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist**] alusel, on pädevad lahendama **ka asjaomase hagiga** seotud **abieluvararežiimi käsitlevaid** asju.

Selle liikmesriigi kohtud, kelle poole on pöördutud ühe kaasa pärimisasjaga **seotud küsimuses** määruse (EL) nr **650/2012** alusel, on pädevad lahendama **kõnealuselt pärimisasjast tulenevaid abieluvararežiimiga** seotud asju.

Muudatusettepanek 44
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Selle liikmesriigi kohtud, kellele on hagi esitatud lahutuse, lahusele või abielu tühistamise asjus määruse (EÜ) nr 2201/2003 alusel, on **kaasade kokkuleppe korral** pädevad lahendama ka hagiga seotud abieluvararežiimi käsitlevaid asju.

Selle liikmesriigi kohtud, kellele on hagi esitatud lahutuse, lahusele või abielu tühistamise asjus määruse (EÜ) nr 2201/2003 alusel, on pädevad lahendama ka hagiga seotud abieluvararežiimi käsitlevaid asju, **kui kaasad on asjaomaste kohtute pädevust sõnaselgelt või muul viisil ühemõtteliselt tunnistanud.**

Kokkulepet võib sõlmida igal ajal, kaasa arvatud menetluse ajal. Kui kokkulepe on sõlmitud enne menetlust, peab see olema kirjalik ning kuupäevastatud ja alla kirjutatud mõlema poole poolt.

Kokkulepe puudumise korral on kohtualluvus reguleeritud artikliga 5 ja sellele järgnevate artiklitega.

Lõikes 1 nimetatud kohtu pädevuse mittetunnistamise korral reguleeritakse kohtualluvust artikliga 5 ja sellele järgnevate artiklitega.

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 45
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 4 a

Kohtualluvuse kokkulepe

1. Kaasad võivad kokku leppida, et selle liikmesriigi kohtud, mille õiguse nad on valinud oma abieluvararežiimi suhtes kohaldatavaks õiguseks artikli 16 alusel, on pädevad lahendama nende abieluvararežiimiga seotud asju. Sellisel kohtul on ainupädevus.

Ilma et see piiraks kolmanda löigu kohaldamist, võib kohtu valimise kokkuleppe sõlmida ja seda muuta igal ajal, kuid hiljemalt kohtu poole pöördumise ajaks.

Kaasad võivad valida kohtualluvuse ka pärast kohtu poole pöördumist, kui see on kohtu asukohariigi õigusega ette nähtud. Sellisel juhul kannab kohus sedasi valitud kohtualluvuse protokollis kooskõlas kohtu asukohariigi õigusega.

Kui kokkulepe on sõlmitud enne menetlust, peab see olema kirjalik, dateeritud ja sellele peavad olema alla kirjutanud mõlemad kaasad. Nüisugusel elektroonilisel teel edastatud teave, mille puhul on võimalik kokkulepet alaliselt säilitada, võrdsustatakse kirjalikult vormistatud teabega.

2. Kaasad võivad ka kokku leppida, et pädevad on selle liikmesriigi kohtud, mille õigust artikli 17 alusel kohaldatakse.

Muudatusettepanek 46
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 4 b

Kohtualluvus kostja kohtusse ilmumise alusel

1. Erinevalt käesoleva määruse muudest sätetest tulenevast pädevusest on pädevus selle liikmesriigi kohtul, mille õigus on valitud artikli 16 alusel või mille õigust kohaldatakse artikli 17 alusel ja kuhu kostja ilmub. See reegel ei kehti juhul, kui kohtusse ilmuti pädevuse vaidlustamiseks, või kui tulenevalt artiklitest 3, 4 või 4 a on pädevus muul kohtul.

Teisipäev, 10. september 2013

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Enne lõike 1 kohaselt pädevuse saamist peab kohus tagama, et kostjat on teavitatud tema õigusest pädevus vaidlustada ning kohtusse ilmumise või mitteilumiseega kaasnevatest tagajärgedest.

Muudatusettepanek 47

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Muudel kui artiklitega 3 ja 4 ette nähtud juhtudel on kaasade abieluvararežiimi käsitlevaid asju pädevad menetlema selle liikmesriigi kohtud:

- a) kus on kaasade ühine alaline elukoht, või selle puudumise korral,
- b) kus oli abikaasade viimane ühine alaline elukoht, kui üks neist veel elab seal, või selle puudumise korral,
- c) kus on kostja alaline elukoht, või selle puudumise korral,
- d) kelle kodanikud abikaasad on või, Ühendkuningriigi ja Iirimaa puhul, kus on abikaasade ühine elukoht.

2. Pooled võivad ka kokku leppida, et selle liikmesriigi kohtud, mille õiguse nad on valinud oma abieluvararežiimi suhtes kohaldatavaks õiguseks artiklite 16 ja 18 alusel, on pädevad lahendama ka nende abieluvararežiimiga seotud asju.

Kokkulepet võib sõlmida igal ajal, kaasa arvatud menetluse ajal. Kui kokkulepe on sõlmitud enne menetlust, peab see olema kirjalik ning kuupäevastatud ja alla kirjutatud mõlema poole poolt.

Kui ühelgi kohtul ei ole artiklite 3, 4 ja 4 a kohast pädevust, on kaasade abieluvararežiimi käsitlevaid asju pädevad menetlema selle liikmesriigi kohtud:

- a) mille territooriumil on kaasade alaline elukoht kohtusse pöördumise ajal, või selle puudumise korral,
- b) mille territooriumil oli abikaasade viimane alaline elukoht, kui üks neist veel elab seal kohtusse pöördumise ajal, või selle puudumise korral,
- c) mille territooriumil on kostja alaline elukoht kohtusse pöördumise ajal, või selle puudumise korral,
- d) kelle kodanikud abikaasad kohtusse pöördumise ajal on või, Ühendkuningriigi ja Iirimaa puhul, kus on kaasade ühine elukoht, või selle puudumise korral,

d a) kostja kodakondsus või, Ühendkuningriigi ja Iirimaa puhul, tema elukoht.

(Seoses lõikega 2 vt artikli 4 a (uus) muudatusettepanekut; teksti on muudetud.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 48
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6

Komisjoni ettepanek

Kui **ükski kohus** ei ole artiklite 3, 4 **ega 5 alusel pädev**, on liikmesriigi kohtud pädevad, kui ühe või mõlema kaasa vara asub selle liikmesriigi territooriumil, **mispuhul menetleb** hagi saanud kohus vaid selle varaga seotud asja.

Muudatusettepanek

Kui **ühelgi kohtul** ei ole artiklite 3, 4, **4 a ja 5 kohast pädevust**, on liikmesriigi kohtud pädevad, kui ühe või mõlema kaasa **kinnisvara või registreeritud** vara asub selle liikmesriigi territooriumil. **Sel juhul lahendab** hagi saanud kohus vaid selle **kinnisvara või registreeritud** varaga seotud asja.

Sellistel juhtudel on liikmesriigi kohtud pädevad tegema ainult selles liikmesriigis asuvat kinnisvara või registreeritud vara käsitlevaid otsuseid.

Muudatusettepanek 49
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7

Komisjoni ettepanek

Kui **ükski kohus** ei ole artiklite 3, 4, 5 või 6 alusel **pädev**, võivad liikmesriigi kohtud erandkorras **ja tingimusel, et asjal on selle liikmesriigiga piisav seos**, menetleda abieluvararežiimi käsitlevat asja, kui menetlust ei ole võimalik või mõistlik algatada või läbi viia kolmandas riigis.

Muudatusettepanek

Kui **ühelgi kohtul** ei ole artiklite 3, 4, **4 a**, 5 või 6 alusel **pädevust**, võivad liikmesriigi kohtud erandkorras menetleda abieluvararežiimi käsitlevat asja, kui menetlust ei ole võimalik või mõistlik algatada või läbi viia kolmandas riigis, **millega asi on tihedalt seotud**.

Kohtuasi peab olema asja menetleva kohtu asukohaliikmesriigiga piisavalt seotud.

(Kooskõlas määruse (EL) nr 650/2012 artikliga 11.)

Muudatusettepanek 50
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8

Komisjoni ettepanek

Artikli 3, 4, 5, 6 või 7 kohaselt asja menetlev kohus on pädev arutama ka vastuhagi, kui see kuulub käesoleva määruse reguleerimisalasse.

Muudatusettepanek

Artikli 3, 4, **4 a**, 5, 6 või 7 kohaselt asja menetlev kohus on pädev arutama ka vastuhagi, kui see kuulub käesoleva määruse reguleerimisalasse.

Kui kohtu poole pöörduti artikli 6 alusel, piirdub ta pädevus vastuhagi arutamiseks kinnisvara või registreeritud varaga, mis on põhikohtuasja ese.

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 51
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9

Komisjoni ettepanek

Kohtusse pöördumine **loetakse** toimunuks:

Muudatusettepanek

Käesoleva peatüki kohaldamisel loetakse kohtusse pöördumine toimunuks:

a) kuupäeval, mil kohtule esitatakse menetluse algatamist käsitlev dokument või samaväärne dokument, tingimusel et hageja astub pärast seda vajalikud sammud, et dokumendid kostjale kätte toimetada; **või**

a) kuupäeval, mil kohtule esitatakse menetluse algatamist käsitlev dokument või samaväärne dokument, tingimusel, et hageja astub pärast seda vajalikud sammud, et dokumendid kostjale kätte toimetada;

b) kui dokument tuleb kätte toimetada enne kohtule esitamist, siis kuupäeval, mil kättetoimetamise eest vastutav asutus selle kätte saab, tingimusel et hageja astub pärast seda vajalikud sammud, et dokument kohtule esitada.

b) kui dokument tuleb kätte toimetada enne kohtule esitamist, siis kuupäeval, mil kättetoimetamise eest vastutav asutus selle kätte saab, tingimusel, et hageja astub pärast seda vajalikud sammud, et dokument kohtule esitada, **või**

b a) kui kohus algatab menetluse omal algatusel, siis ajal, mil kohus teeb otsuse algatada menetlus, või juhul, kui sellist otsust ei nõuta, siis ajal, mil asi kohtus registreeritakse.

(Kooskõlas määruse (EL) nr 650/2012 artikliga 14.)

Muudatusettepanek 52
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Kui eri liikmesriikide kohtutes algatavad menetlusi ühed ja samad **pooled ühe ja sama alusega hagide põhjal**, peatab kohus, kellele hagi **on esitatud** hiljem, menetluse omal algatusel seni, kuni on kindlaks tehtud selle kohtu pädevus, kellele hagi esitati esimesena.

Muudatusettepanek

1. Kui eri liikmesriikide kohtutes algatavad **sama eseme ja alusega hagide põhjal** menetlusi ühed ja samad **abikaasad omavahel**, peatab **see** kohus, kellele hagi **esitati** hiljem, **poolelioleva** menetluse omal algatusel seni, kuni on kindlaks tehtud selle kohtu pädevus, kellele hagi esitati esimesena.

(Kooskõlas määruse (EL) nr 650/2012 artikliga 17.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 54

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 13 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Kui nimetatud menetlused on pooleli esimese astme kohtus, võivad kõik kohtud peale selle, kuhu pöörduti esimesena, ühe **poole** taotlusel pädevusest loobuda, kui kohus, kuhu pöörduti esimesena, on kõnealustes menetlustes pädev ja kui asjaomase riigi õigusaktid võimaldavad neid menetlusi liita.

(Kooskõlas määruse (EL) nr 650/2012 artikliga 18.)

Muudatusettepanek

2. Kui nimetatud menetlused on pooleli esimese astme kohtus, võivad kõik kohtud peale selle, kuhu pöörduti esimesena, ühe **kaasa** taotlusel pädevusest loobuda, kui kohus, kuhu pöörduti esimesena, on kõnealustes menetlustes pädev ja kui asjaomase riigi õigusaktid võimaldavad neid menetlusi liita.

Muudatusettepanek 55

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 13 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 13 a

Abikaasade teavitamine

Pädev ametiasutus on kohustatud teavitama abikaasat/abikaasasid mõistliku aja jooksul abieluvararežiimi käsitlevatest menetlustest, mis nende vastu on algatatud.

Muudatusettepanek 56

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigi **kohtute kaudu** võib taotleda **selle liikmesriigi õigusaktidega** ette nähtud ajutiste meetmete, sealhulgas kaitsemeetmete **rakendamist** isegi juhul, kui käesoleva määruse kohaselt **on** asja sisuliseks arutamiseks **pädev teise liikmesriigi kohus**.

(Kooskõlas määruse (EL) nr 650/2012 artikliga 19.)

Muudatusettepanek

Liikmesriigi **kohtutelt** võib taotleda **asjaomase riigi õigusega** ette nähtud ajutiste meetmete, sealhulgas kaitsemeetmete **kehtestamist** isegi juhul, kui **teise liikmesriigi kohtud on** käesoleva määruse kohaselt **pädevad** asja sisuliseks arutamiseks.

Muudatusettepanek 57

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Artiklite 16, 17 ja 18 alusel **abieluvararežiimi suhtes** kohaldatavat õigust kohaldatakse **kaasade** kogu vara suhtes.

Muudatusettepanek

1. **Abieluvararežiimi suhtes** artiklite 16 ja 17 alusel kohaldatavat õigust kohaldatakse kogu **selle režiimiga reguleeritava** vara suhtes, **olenemata selle asukohast**.

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 58
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1 a. Piiramata artikli 1 lõike 3 punkte f ja f a, määratakse abieluvararežiimi suhtes kohaldatava õigusega muu hulgas järgmised aspektid:

- a) kaasade vara jaotamine erinevatesse kategooriatesse enne ja pärast abielu;
- b) vara ülekandmine ühest kategooriast teise;
- c) vajaduse korral vastutus kaasa võlgade eest;
- d) kaasade käsutusõigused abielu ajal;
- e) abieluvararežiimi lõpetamine ja kaotamine ja vara jagamine abielu lahutamise korral;
- f) abieluvararežiimi tagajärjed kaasa ja kolmanda isiku vaheliste õiguslikele suhetele vastavalt artiklile 35;
- g) abieluvaralepingu sisuline kehtivus.

Muudatusettepanek 59
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 15 a

Ühetaoline kohaldamine

Käesolevas määruses nimetatud mis tahes õigust kohaldatakse olenemata sellest, kas tegemist on liikmesriigi õigusega või mitte.

(Vt muudatusettepanekut artikli 21 kohta; teksti on muudetud.)

Muudatusettepanek 60
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 16

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Kaasad või tulevased kaasad võivad **valida** oma abieluvararežiimi suhtes **kohaldatava õiguse**, tingimusel et tegemist ühe õigusega järgmistest:

1. Kaasad või tulevased kaasad võivad **kokkuleppega määrata või muuta** oma abieluvararežiimi suhtes **kohaldatavat õigust**, tingimusel et tegemist on ühe õigusega järgmistest:

Teisipäev, 10. september 2013

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

a) selle riigi õigus, kus on kaasade või tulevaste kaasade ühine alaline elukoht, või

b) selle riigi õigus, kus on ühe kaasa või tulevase kaasa alaline elukoht **valiku tegemise** ajal, või

c) selle riigi õigus, mille kodakondsus on ühel kaasal või tulevasel kaasal **valiku tegemise** ajal.

a) selle riigi õigus, kus on kaasade või tulevaste kaasade või ühe kaasa alaline elukoht **kokkuleppe sõlmimise** ajal, või

b) selle riigi õigus, mille kodakondsus on ühel kaasal või tulevasel kaasal **kokkuleppe sõlmimise** ajal.

2. Abieluvararežiimi suhtes kohaldatava õiguse muutmisel abielu ajal on üksnes edasiulatuv mõju, välja arvatud juhul, kui kaasad lepivad kokku teisiti.

3. Kui kaasad otsustavad anda sellele muutmisele tagasiulatuvat jõu, ei mõjuta see varem, muutmise hetkeni kehtinud õiguse kohaselt tehtud tehingute kehtivust ega varasemast kohaldatavast õigusest tulenevaid kolmandate isikute õigusi.

Muudatusettepanek 61

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 17 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Kui kaasad ei ole kohaldatavat õigust valinud, kohaldatakse abieluvararežiimi suhtes:

1. Kui kohaldatava õiguse valiku kokkulepe puudub, kohaldatakse artikli 16 kohaselt abieluvararežiimi suhtes:

Muudatusettepanek 62

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 17 – lõige 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

a) selle riigi õigust, kus on kaasade esimene ühine alaline elukoht **pärast abiellumist**, või selle puudumise korral

a) selle riigi õigust, kus **abielu sõlmimise ajal** on kaasade ühine alaline elukoht või kus neil pärast abiellumist on esimene ühine alaline elukoht, või selle puudumise korral

Muudatusettepanek 63

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 17 – lõige 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

c) selle riigi õigust, millega kaasadel on koos kõige tugevam seos, võttes arvesse kõiki asjaolusid, **elkõige** abielu sõlmimise kohta.

c) selle riigi õigust, millega kaasadel on koos kõige tugevam seos, võttes arvesse kõiki asjaolusid abielu sõlmimise ajal, olenemata abielu sõlmimise kohast.

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 64
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 18

Komisjoni ettepanek

Artikkel 18

Muudatusettepanek

välja jäetud

Kohaldatava õiguse muutmine

Kaasad võivad kogu abielu ajal muuta oma abieluvararežiimi suhtes kohaldatavat õigust. Nad võivad valida ühe järgmistest õigustest:

- a) selle riigi õigus, kus on ühe kaasa alaline elukoht valiku tegemise ajal, või
- b) selle riigi õigus, mille kodakondsus on ühel kaasal valiku tegemise ajal.

Abieluvararežiimi suhtes kohaldatava õiguse muutmisel abielu ajal ei ole muutmisel tagasiulatavat jõudu, kui kaasad ei ole sõnaselgelt väljendanud vastupidist.

Kui kaasad otsustavad anda sellele muutmisele tagasiulatuva jõu, ei mõjuta see varem, muutmise hetkeni kehtinud õiguse kohaselt sõlmitud dokumentide kehtivust ega varasemast kohaldatavast õigusest tulenevaid kolmandate isikute õigusi.

Muudatusettepanek 65
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 19

Komisjoni ettepanek

1. Kohaldatava õiguse valik tuleb vormistada vastavalt nõuetele, mis on valitud riigi õigusega või dokumendi koostamise riigi õigusega kehtestatud abieluvaralepingutele.

2. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, peab valik olema vähemalt sõnaselge ja vormistatud kirjaliku dokumendina, mille on kuupäevastanud ja alla kirjutanud mõlemad abikaasad.

Muudatusettepanek

1. Artiklis 16 osutatud kohaldatava õiguse valiku kokkulepe sõlmitakse kirjalikult ning sellele märgitakse kuupäev ja kirjutavad alla mõlemad kaasad. Elektroonilisel teel edastatud kokkulepe, mida on võimalik alaliselt säilitada, võrdsustatakse kirjalikult vormistatuga.

2. See kokkulepe peab täitma vormilisi nõudeid vastavalt abieluvararežiimi suhtes kohaldatavale õigusele või selle riigi õigusele, kus kokkulepe sõlmiti.

Teisipäev, 10. september 2013

Komisjoni ettepanek

3. Kui lõikes 1 osutatud valiku tegemise ajal kaasade ühiseks alaliseks elukohaks oleva liikmesriigi õigusega on abieluvaralepingu jaoks ette nähtud vormilisi lisanõudeid, tuleb need täita.

Muudatusettepanek

3. Kui selle riigi õigusega, kus on mõlema kaasa alaline elukoht kohaldatava õiguse valikut käsitleva kokkuleppe sõlmimise ajal, on kõnealust liiki kokkuleppe sõlmimisele, või kui seda ei sõlmita, siis abieluvaralepingu sõlmimisele ette nähtud vormilisi lisanõudeid, tuleb nimetatud nõudeid järgida.

4. Kui kaasade peamine elukoht kohaldatava õiguse valikut käsitleva kokkuleppe sõlmimise ajal on erinevates riikides ja nende riikide õigusega on ette nähtud erinevad vormilised nõuded, on kokkuleppe vormiliselt kehtiv juhul, kui see vastab nõuetele, mis on sätestatud ühe asjaomase riigi õiguses.

5. Kui kokkuleppe sõlmimise ajal on ainult ühe kaasa peamine elukoht liikmesriigis, mille õigusega on ette nähtud täiendavad vormilised nõuded selliste kokkulepete kohta, tuleb nimetatud nõudeid järgida.

(Sarnane määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 5.)

Muudatusettepanek 66

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 20

Komisjoni ettepanek

Abieluvaralepingu vormi suhtes kohaldatav õigus

1. Abieluvaralepingu vormi suhtes kohaldatakse abieluvararežiimi suhtes kohaldatavat õigust või lepingu koostamise asukohariigi õigust.

2. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, peab abieluvaraleping olema vähemalt kirjalik ning kuupäevastatud ja alla kirjutatud mõlema abikaasa poolt.

3. Kui abieluvaralepingu sõlmimise ajal kaasade ühiseks alaliseks elukohaks oleva liikmesriigi õigusega on sellise lepingu jaoks ette nähtud vormilisi lisanõudeid, tuleb need täita.

Muudatusettepanek

Abieluvaralepingu vormilised nõuded

Abieluvaralepingu vormiliste aspektide suhtes kohaldatakse mutatis mutandis artiklit 19. Täiendavad vorminõuded artikli 19 lõike 3 tähenduses on ainult need, mis puudutavad abieluvaralepingut.

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 67
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 20 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 20 a

Asjaõiguse kohandamine

Kui isik taotleb tuginemist sellisele asjaõigusele, millele tal on õigus vastavalt abieluvararežiimi suhtes kohaldatavale õigusele, ning selle liikmesriigi õiguses, kus sellele õigusele tuginetakse, ei tunta seda asjaõigust, kohandatakse vajaduse korral ja võimaluse piires seda asjaõigust kõnealuse riigi õiguses ette nähtud kõige lähema samaväärse asjaõigusega, võttes arvesse konkreetse asjaõigusega taotletavaid eesmärke ja huve ning sellega seotud mõjusid.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 31.)

Muudatusettepanek 68
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 21

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 21

välja jäetud

Kollisiooninormide üldine kohaldatavus

Käesoleva peatüki alusel määratud õigust kohaldatakse ka juhul, kui tegemist ei ole liikmesriigi õigusega.

Muudatusettepanek 69
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 22

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Käesoleva määruse sätted ei tohi piirata selliste sätete kohaldamist, mille järgimist peetakse liikmesriigi avalike huvide, näiteks tema poliitilise, sotsiaal- või majanduskorralduse kaitsmise seisukohast niivõrd oluliseks, et need on kohaldatavad igas olukorras, mis kuulub nende reguleerimisalasse, olenemata sellest, milline õigus oleks abieluvararežiimile kohaldatav käesoleva määruse alusel.

1. Üldist kehtivust omavad sätted on sätted, mille eiramine oleks otseselt vastuolus asjaomase liikmesriigi avaliku korraga (ordre public). Pädevad asutused ei tohiks erandit avaliku korra suhtes tõlgendada viisil, mis on vastuolus Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga, eelkõige selle artikliga 21, milles keelatakse igasugune diskrimineerimine.

2. Käesolev määrus ei piira kohtualluvust käsitleva õiguse üldist kehtivust omavate sätete kohaldamist, ent see ei tohi ka piirata artikli 35 kohaste tehingute kaitset käsitlevate sätete kohaldamist.

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 70
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 23

Komisjoni ettepanek

Käesoleva määruse alusel määratud õigussätte kohaldamisest võib keelduda üksnes juhul, kui selle kohaldamine on ilmselgelt vastuolus kohtu asukohariigi avaliku korraga.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 35.)

Muudatusettepanek

Käesoleva määruse alusel määratud **riikliku** õigussätte kohaldamisest võib keelduda üksnes juhul, kui selle kohaldamine on ilmselgelt vastuolus kohtu asukohariigi avaliku korraga.

Muudatusettepanek 71
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24

Komisjoni ettepanek

Kui käesoleva määruse alusel kuulub kohaldamisele teatava riigi õigus, kohaldatakse selle riigi **materiaalõiguse sätteid**, välja arvatud rahvusvahelise eraõiguse normid.

Muudatusettepanek

Kui käesoleva määruse alusel kuulub kohaldamisele teatava riigi õigus, kohaldatakse selle riigi **kehtivaid õigusnorme**, välja arvatud rahvusvahelise eraõiguse normid.

Muudatusettepanek 72
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 25

Komisjoni ettepanek

Kahe või enam õigussüsteemiga riigid – territoriaalsed kollisiooninormid

Kui riigis on mitu territoriaalüksust, millest igas kehtib oma õigussüsteem või oma eeskirjade kogum, mis käsitleb käesoleva määrusega reguleeritud teemasid, siis:

- a) tõlgendatakse käesoleva määruse alusel kohaldatava õiguse kindlaksmääramise eesmärgil viidet selle liikmesriigi õigusele asjaomasel territoriaalüksuses kehtiva õigusena;

Muudatusettepanek

Mitme õigussüsteemiga riigid – territoriaalsed kollisiooninormid

1. Kui käesolevas määruses osutatud õigus on sellise riigi õigus, mis koosneb mitmest territoriaalüksusest, millest igaiüks kehtivad abieluvararežiimi suhtes oma õigusnormid, määratakse kõnealuse riigi kollisiooninormidega kindlaks see territoriaalüksus, mille õigusnorme kohaldatakse.

- 1 a. Kollisiooninormide puudumisel tõlgendatakse:

- a) kaasade peamisele elukohale viitavate sätete kohaselt kohaldatava õiguse kindlaksmääramise eesmärgil viiteid lõikes 1 osutatud riigi õigusele viidetena selle territoriaalüksuse õigusnormidele, kus on kaasade peamine elukoht;

Teisipäev, 10. september 2013

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- b) tõlgendatakse viidet alalise elukohale selles riigis alalise elukohana territoriaallüksuses;
- c) osutab viide kodakondsusele selle riigi õigusega kindlaks määratud territoriaallüksusele või kohaldatavate sätete puudumise korral poolte valitud territoriaallüksusele või valiku puudumise korral territoriaallüksusele, millega kaasal või kaasadel on kõige tugevam seos.

- b) kaasade kodakondsusele viitavate sätete kohaselt kohaldatava õiguse kindlaksmääramisel viiteid lõikes 1 osutatud riigi õigusele viidetena selle territoriaallüksuse õigusnormidele, millega kaasad on kõige lähemalt seotud;
- c) muudele ühendavateks teguriteks olevatele asjaoludele viitavate mis tahes muude sätete kohaselt kohaldatava õiguse kindlaksmääramisel viiteid lõikes 1 osutatud riigi õigusele viidetena selle territoriaallüksuse õigusnormidele, millega asjaomane asjaolu on seotud.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 36.)

Muudatusettepanek 73

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 25 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 25 a

Mitme õiguskorraga riigid – isikute gruppidele kohaldatav õigus

Kui riigis on kaks või enam õigussüsteemi või normistikku, mis on abieluvararežiimiga seoses kohaldatavad erinevatesse gruppidesse kuuluvate isikute suhtes, käsitatakse viiteid selle riigi õigusele viidetena õigussüsteemile või normistikule, mis on määratud kindlaks selles riigis kehtivate eeskirjadega. Selliste eeskirjade puudumisel kohaldatakse õigussüsteemi või normistikku, millega kaasad on kõige tihedamalt seotud.

Muudatusettepanek 74

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 25 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 25 b

Käesoleva määruse kohaldamata jätmine, kui kohalduda võib mitut siseriiklikku õigussüsteemi

Liikmesriik, mis koosneb mitmest territoriaallüksusest, millest igaihes kehtivad abieluvararežiimi suhtes oma õigusnormid, ei ole kohustatud kohaldama käesolevat määrust, et määrata, millise territoriaallüksuse õigust kohaldada.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 38.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 75**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 26 – lõik 2**

Komisjoni ettepanek

2. Otsuse vaidlustamise korral võib huvitatud pool, kes põhiküsimusena nõuab otsuse tunnustamist, taotleda selle tunnustamise kinnitamist **määruse (EÜ) nr 44/2001** artiklites [38–56] ettenähtud menetluse kohaselt.

Muudatusettepanek

2. Otsuse vaidlustamise korral võib huvitatud pool, kes põhiküsimusena nõuab otsuse tunnustamist, taotleda selle tunnustamise kinnitamist artiklites **31 b – 31 o** ettenähtud menetluse kohaselt.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 39.)

Muudatusettepanek 76**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 27 – punkt a**

Komisjoni ettepanek

a) kui tunnustamine oleks ilmselgelt vastuolus selle liikmesriigi avaliku korraga, kus tunnustamist taotletakse;

Muudatusettepanek

(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 40.)

Muudatusettepanek 78**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 27 – punkt c**

Komisjoni ettepanek

c) kui **see** on vastuolus **otsusega**, mis on **taotluse saanud liikmesriigis** tehtud samade **asjaosaliste vahelise vaidluse puhul**;

Muudatusettepanek

c) kui **tunnustamine** on vastuolus **menetluse tulemusel tehtud kohtuotsusega**, mis on tehtud samade **poolte vahelises asjas liikmesriigis, kus tunnustamist taotletakse**;

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 40.)

Muudatusettepanek 79**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 27 – punkt d**

Komisjoni ettepanek

d) kui **see** on vastuolus varem sama **hagi põhjal samu asjaosalisi hõlmavas asjas** teises liikmesriigis või kolmandas riigis **tehtud otsusega**, kui varasem otsus vastab **taotluse saanud liikmesriigis tunnustamiseks vajalikele** tingimustele.

Muudatusettepanek

d) kui **tunnustamine** on vastuolus **kohtuotsusega, mis on varem tehtud samade poolte vahelises**, sama **eseme ja sama alusega menetluses** teises liikmesriigis või kolmandas riigis, kui varasem otsus vastab **tunnustamise** tingimustele **liikmesriigis, kus tunnustamist taotletakse**.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 40.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 80
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 29

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Ühelgi juhul ei vaadata **välisriigis** tehtud otsust sisuliselt läbi.

Mingil juhul ei vaadata **liikmesriigis** tehtud otsust sisuliselt läbi.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 41.)

Muudatusettepanek 81
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 30

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Selle liikmesriigi kohus, kus taotletakse teises liikmesriigis tehtud otsuse tunnustamist, võib menetluse peatada, kui kohtuotsus on tavalises korras edasi kaevatud.

Selle liikmesriigi kohus, kus taotletakse teises liikmesriigis tehtud otsuse tunnustamist, võib menetluse peatada, kui kohtuotsus on **päritoluliikmesriigis** tavalises korras edasi kaevatud.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 42.)

Muudatusettepanek 82
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 31

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Liikmesriigis tehtud otsust, mis on täitmisele pööratav, täidetakse teistes liikmesriikides määruse (EÜ) nr 44/2001 artiklite [38–56 ja 58] kohaselt.

Otsused, mis on tehtud liikmesriigis ning mis on selles riigis täidetavad, on täidetavad teises liikmesriigis, kui nad on tunnustatud huvitatud poole taotlusel teises liikmesriigis täidetavaks vastavalt artiklites 31 b kuni 31 o sätestatud menetlusele.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 43.)

Muudatusettepanek 83
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 31 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 31 a

Peamise elukohta kindlaksmääramine

Et teha kindlaks, kas artiklites 31 b–31 o sätestatud menetluse kohaldamisel on poole peamine elukoht otsuse täitmise liikmesriigis, kohaldab kohus, kuhu pöörduti, selle liikmesriigi siseriiklikku õigust.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 44.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 84
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 31 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 31 b

Kohalike kohtute pädevus

1. Täidetavaks tunnistamise taotlus esitatakse kohtuotsuse täitmise liikmesriigi kohtule või pädevale asutusele, millest kõnealune liikmesriik on teavitanud komisjoni vastavalt artiklile 37.

2. Kohalik kohtualluvus määratakse selle poole peamise elukoha alusel, kelle suhtes täitmist taotletakse, või täitmiskoha alusel.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 45.)

Muudatusettepanek 85
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 31 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 31 c

Menetus

1. Taotlemiskorda reguleeritakse täitmise liikmesriigi seadusega.

2. Taotlejal ei pea olema täitmise liikmesriigis postiaadressi ega volitatud esindajat.

3. Taotlusele lisatakse järgmised dokumendid:

a) otsuse koopia, mis vastab selle õigsuse kindlakstegemiseks vajalikele tingimustele;

b) tõend, mille on väljastanud päritoluliikmesriigi kohus või pädev asutus, kasutades artikli 37 c lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt kehtestatud vormi, ilma et see piiraks artikli 31 d kohaldamist.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 46.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 86
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 31 d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 31 d**Tõendi esitamata jätmine**

1. Kui artikli 31 c lõike 3 punktis b märgitud tõendit ei esitata, võib kohus või pädev asutus määrata selle esitamise tähtaja, tunnustada võrdväärseid dokumente või kui ta leiab, et tal on piisavalt teavet, selle esitamise nõudmisest loobuda.

2. Kui kohus või pädev asutus seda nõuab, esitatakse nimetatud dokumentide tõlge. Tõlke teeb isik, kes on selleks pädev ühes liikmesriigis.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 47.)

Muudatusettepanek 87
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 31 e (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 31 e**Täidetavaks tunnistamine**

Otsus tunnistatakse täidetavaks kohe pärast artikli 31 c nõuete täitmist artikli 27 kohase läbivaatamiseta. Poolel, kelle suhtes täitmist taotletakse, ei ole menetluse selles staadiumis õigust teha taotluse kohta esildisi.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 48.)

Muudatusettepanek 88
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 31 f (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 31 f**Täidetavaks tunnistamise taotluse kohta tehtud otsusest teatamine**

1. Täidetavaks tunnistamise taotluse kohta tehtud otsusest teatatakse taotluse esitajale viivitamata vastavalt korrale, mis on sätestatud selle liikmesriigi õiguses, kus täitmist taotletakse.

Teisipäev, 10. september 2013

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Täidetavaks tunnistamise otsus toimetatakse kätte poolele, kelle suhtes täitmist taotletakse, koos otsusega, kui seda pole talle juba kätte toimetatud.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 49.)

Muudatusettepanek 89**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 31 g (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 31 g

Täidetavaks tunnistamise taotluse kohta tehtud otsuse edasikaebamine

1. Kumbki pool võib täidetavaks tunnistamise taotluse kohta tehtud otsuse edasi kaevata.

2. Edasikaebus esitatakse kohtusse, millest asjaomane liikmesriik on teavitanud komisjoni vastavalt artiklile 37.

3. Edasikaebust menetletakse kontradiktoorse kohtuasjade vaidlustamiskorra kohaselt.

4. Kui pool, kelle suhtes täitmist taotletakse, ei ilmu taotluse esitaja algatatud menetluseks kohtusse, kuhu edasikaebus esitati, kohaldatakse artiklit 11 ka siis, kui kõnealuse poole peamine elukoht ei ole üheski liikmesriigis.

5. Edasikaebus täidetavaks tunnistamise peale tuleb esitada 30 päeva jooksul alates otsuse kättetoimetamisest. Kui selle poole alaline elukoht, kelle suhtes täitmist taotletakse, on muus liikmesriigis kui selles, kus tehti kohtuotsuse täitmismäärus, on kaebuse esitamise tähtaeg 60 päeva alates kuupäevast, mil määrus edastati isikule või tema elukohta. Tähtaega ei saa asukoha kauguse tõttu pikendada.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 50.)

Muudatusettepanek 90**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 31 h (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 31 h

Edasikaebuse kohta tehtud otsuse vaidlustamise menetlus

Edasikaebuse kohta tehtud otsust saab vaidlustada üksnes menetluse teel, millest asjaomane liikmesriik on teavitanud komisjoni vastavalt artiklile 37.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 51.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 91
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 31 i (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 31 i

Täidetavaks tunnistamisest keeldumine või selle tühistamine

Kohus, kellele esitatakse artikli 31 g või artikli 31 h alusel edasikaebus, keeldub kohtuotsuse täidetavaks tunnistamisest või tühistab selle ainult artiklis 27 sätestatud alustel. Kohus teeb oma otsuse viivitamata.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 52.)

Muudatusettepanek 92
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 31 j (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 31 j**Menetluse peatamine**

Kohus, kuhu esitati edasikaebus artikli 31 g või 31 h alusel, peab menetluse peatama selle poole taotlusel, kelle suhtes täitmist taotletakse, kui kohtuotsuse teinud liikmesriigis on otsuse täidetavus peatatud edasikaebamise tõttu.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 53.)

Muudatusettepanek 93
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 31 k (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 31 k**Ajutised meetmed, sealhulgas kaitsemeetmed**

1. Kui kohtuotsust tuleb tunnustada käesoleva jao kohaselt, ei takista miski taotluse esitajat nõudmast ajutiste meetmete, sealhulgas kaitsemeetmete rakendamist selle liikmesriigi õiguse järgi, kus täitmist taotletakse, ilma et kohtuotsust oleks vaja artikli 31 e kohaselt täidetavaks tunnistada.

2. Täidetavaks tunnistamisega kaasneb seadusest tulenevalt luba võtta kaitsemeetmeid.

Teisipäev, 10. september 2013

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Artikli 31 g lõike 5 kohaselt ette nähtud täidetavaks tunnistamise otsuse peale edasikaebuse esitamise tähtaja jooksul ning kuni kaebuse kohta otsuse tegemiseni ei tohi teha muid täitetoiminguid kui kohaldada kaitsemeetmeid selle poole varale, kelle suhtes täitmist taotletakse.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 54.)

Muudatusettepanek 94

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 31 l (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 31 l

Osaline täidetavus

1. Kui otsus on tehtud mitmes asjas ning nende kõikide kohta ei saa täitmiseks luba anda, annab kohus või pädev asutus loa täita otsust ühes või mitmes asjas.

2. Taotluse esitaja võib nõuda, et täidetavaks tunnistatakse vaid mingi osa otsusest.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 55.)

Muudatusettepanek 95

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 31 m (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 31 m

Õigusabi

Taotlejal, kes on saanud päritoluliikmesriigilt täies ulatuses või osaliselt õigusabi või kes oli vabastatud kulude tasumisest, on täidetavaks tunnistamise menetluses õigus saada kõige soodsamat õigusabi või ulatuslikumat vabastust kuludest, mis on kohtuotsuse täitmise liikmesriigi õigusega ette nähtud.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 56.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 96
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 31 n (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 31 n

Tagatise või deposiidi nõudmise keeld

Poolet, kes ühes liikmesriigis taotleb mõnes muus liikmesriigis tehtud otsuse tunnustamist, täidetavaks tunnistamist või täitmist, ei tohi nõuda mis tahes kujul tagatist ega deposiiti põhjusel, et ta on välisriigi kodanik või et tema peamine või alaline elukoht ei ole otsuse täitmise liikmesriigis.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 57.)

Muudatusettepanek 97
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 31 o (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 31 o

Maksu, tasu või lõivu nõudmise keeld

Täidetavaks tunnistamise menetluses ei tohi otsuse täitmise liikmesriigis nõuda mingit asja väärtuse alusel arvatavat maksu, tasu ega lõivu.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 58.)

Muudatusettepanek 98
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 32

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Ametliku dokumendi **tunnustamine**Ametliku dokumendi **vastuvõtmine**

1. Liikmesriigis koostatud **ametlikku dokumenti tunnustatakse teistes liikmesriikides, välja arvatud juhul, kui selle kehtivus vaidlustatakse kohaldatava õiguse alusel, ning tingimusel, et dokumendi tunnustamine ei ole ilmselgelt vastuolus avaliku korra normidega taotluse saanud liikmesriigis.**

1. Liikmesriigis koostatud **ametlikul dokumendil on teises liikmesriigis sama tõendusjõud nagu dokumendi päritoluliikmesriigis, või võimalikult samalaadne toime, tingimusel et see ei ole ilmselgelt vastuolus asjaomase liikmesriigi avaliku korraga (ordre public).**

Teisipäev, 10. september 2013

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Isik, kes soovib kasutada ametlikku dokumenti teises liikmesriigis, võib paluda asutusel, kes koostas ametliku dokumendi päritoluliikmesriigis, täita artikli 37 c lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt kehtestatud vormi, milles kirjeldatakse ametliku dokumendi tõendusjõudu päritoluliikmesriigis.

1 a. Ametliku dokumendi autentsuse vaidlustamiseks pööratakse päritoluliikmesriigi kohtusse ning otsus tehakse päritoluliikmesriigi õiguse alusel. Vaidlustatud ametlikul dokumendil puudub teises liikmesriigis tõendusjõud niikaua, kuni pädev kohus menetleb sellist vaidlustamist.

1 b. Ametlikus dokumendis kajastatud õigustoimingute või õigussuhete vaidlustamiseks pööratakse kohtutesse, millel on pädevus vastavalt käesolevale määrusele, ning otsus tehakse III peatüki kohaselt kohaldatava õiguse alusel või artiklis 36 osutatud õiguse alusel. Vaidlustatud ametlikul dokumendil puudub muus liikmesriigis kui päritoluliikmesriik tõendusjõud seoses vaidlustatud küsimusega niikaua, kuni pädev kohus menetleb sellist vaidlustamist.

1 c. Kui liikmesriigi kohtus toimuva menetluse tulemus sõltub abieluvararežiimi kohta koostatud ametlikus dokumendis kajastuva õigustoimingu või õigussuhete kui lisaküsimuse lahendamise, on kõnealusel kohtul selles küsimuses pädevus.

2. Ametlike dokumentide tunnustamine tähendab, et neil on sisu poolest tõendusjõud ja et neid käsitatakse kehtivatena.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 59.)

Muudatusettepanek 99

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 33

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigis koostatud ning täitmisele pööratav ametlik dokument tunnustatakse teises liikmesriigis täitmisele pööratavaks vastava taotluse alusel määruse (EÜ) nr 44/2001 artiklites [38–57] sätestatud korras.

1. Ametlik dokument, mis on päritoluliikmesriigis täitmisele pööratav, tunnustatakse teises liikmesriigis täitmisele pööratavaks huvitatud poole taotlusel vastavalt artiklites 31 b – 31 o sätestatud menetlusele.

Teisipäev, 10. september 2013

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Kohus, kellele esitatakse **määruse (EÜ) nr 44/2001 artikli [43 või 44]** alusel **apellatsioonkaebus, saab keelduda täitmismääruse tegemisest või tühistada** selle ainult juhul, kui **täitmisdokument on taotluse saanud liikmesriigi avaliku korra põhimõtetega** selgelt vastuolus.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 60.)

1 a. Artikli 31 c lõike 3 punkti b kohaldamisel väljastab ametliku dokumendi koostanud asutus huvitatud poole taotlusel tõendi, kasutades artikli 37 c lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt kehtestatud vormi.

2. Kohus, kellele esitatakse **artiklite 31 g või 31 h** alusel **edasikaebus, keeldub otsuse täidetavaks tunnistamisest või tühistab** selle ainult juhul, kui **ametliku dokumendi täitmine** on selgelt vastuolus **otsuse täitmise liikmesriigi avaliku korraga (ordre public)**.

Muudatusettepanek 100 Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 34

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Kohtulike kokkulepete **tunnustamine ja** täitmisele pööratavus

Kohtulike kokkulepete täitmisele pööratavus

Kohtulikke kokkuleppeid, mis on **selle sõlmimise liikmesriigis** täitmisele **pööratav, tunnustatakse ja pööratakse täitmisele** teises liikmesriigis **mis tahes** huvitatud **isiku** taotlusel **samadel tingimustel ametlike dokumentidega**. Kohus, kellele esitatakse **määruse (EÜ) nr 44/2001 artikli [42 või 44]** alusel **apellatsioonkaebus, keeldub täitmismääruse tegemisest või tühistab** selle ainult juhul, kui **kohtulik kokkulepe on täideviiva liikmesriigi avaliku korra põhimõtetega** selgelt vastuolus.

1. Kohtulikud kokkulepped, mis on **päritoluliikmesriigis** täitmisele **pööratavad, tunnustatakse** teises liikmesriigis **täitmisele pööratavaks** huvitatud **poole** taotlusel **vastavalt artiklites 31 b – 31 o sätestatud menetlusele**.

1 a. Artikli 31 c lõike 3 punkti b kohaldamisel väljastab kohus, kes kokkuleppe kinnitas või kus kokkulepe sõlmiti, huvitatud poole taotlusel tõendi, kasutades artikli 37 c lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt kehtestatud vormi.

1 b. Kohus, kuhu esitatakse **edasikaebus artikli 31 g või artikli 31 h** alusel, keeldub otsuse täidetavaks tunnistamisest või tühistab selle ainult juhul, kui **kohtuliku kokkuleppe täitmine** on ilmses vastuolus **otsuse täitmise liikmesriigi avaliku korraga (ordre public)**.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 61.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 101
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 35 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Mõju kolmandatele isikutele

Kolmandate isikute kaitse

Muudatusettepanek 102
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 35 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Samas võib liikmesriigi õigusega ette näha, et abieluvararežiimi suhtes kohaldatav õigus mõjutab kaasa ja kolmanda isiku õiguslike suhteid üksnes juhul, kui neist vähemalt ühe alaline elukoht on selle liikmesriigi territooriumil ning selle riigi õigusega ette nähtud abieluvararežiimi avaldamise või registreerimise nõuded ei ole täitmata, välja arvatud juhul, kui kolmas isik oli või oleks pidanud olema teadlik abieluvararežiimi suhtes kohaldatavast õigusest.

2. Kaasa ja kolmanda isiku vahelises õiguslikus suhtes ei saa siiski kumbki kaasa tugineda abieluvararežiimi suhtes kohaldatavale õigusele, kui kaasa, kes on õiguslikus suhtes kolmanda isikuga, ja kolmanda isiku alaline elukoht on ühes ja samas riigis, mis ei ole see riik, mille õigust kohaldatakse abieluvararežiimi suhtes. Sel juhul kohaldatakse abieluvararežiimist tulenevatele tagajärgedele kolmanda isiku suhtes selle liikmesriigi õigust, kus on asjaomase kaasa ja kolmanda isiku alaline elukoht.

Muudatusettepanek 103
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 35 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Selle liikmesriigi õigusega, kus kinnisvara asub, võib selle kinnisvara jaoks ette näha lõikes 2 kaasa ja kolmanda isiku vahelistele õiguslikele suhetele kehtestatud sätetega analoogseid sätteid.

3. Lõiget 2 ei kohaldata, kui

- a) kolmas isik oli või oleks pidanud olema teadlik abieluvararežiimi suhtes kohaldatavast õigusest või
- b) abieluvararežiimi registreerimise või avalikustamise nõuded olid täidetud selle riigi õiguse kohaselt, kus on kolmanda isiku ja kaasa, kes on kolmanda isikuga õiguslikes suhetes, alaline elukoht, või
- c) kinnisvaraga seotud tehingute puhul olid abieluvararežiimi registreerimise või avalikustamise nõuded seoses kinnisvaraga täidetud selle riigi õiguse kohaselt, kus kinnisvara asub.

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 104
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel - 36 (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel - 36**Peamine asukoht**

1. Käesoleva määruse kohaldamisel käsitatakse äriühingute ja muude juriidiliste isikute või organiseeritud ühenduste peamise asukohana nende peakontori asukohta.

Majandustegevusega tegeleva füüsilise isiku peamiseks asukohaks on tema peamine tegevuskoht.

2. Kui õiguslik suhe sõlmitakse filiaali, agentuuri või muu üksuse tegevuse käigus või kui lepingu järgi lasub lepingu täitmine sellisel filiaalil, agentuuril või üksusel, käsitatakse peamise asukohana filiaali, agentuuri või muu üksuse asukohta.

3. Peamise asukoha kindlaksmääramisel lähtutakse õigusliku suhte sõlmimise ajast.

Muudatusettepanek 105
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 37 – lõige 1 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b a) selliste kohtute ja asutuste nimed ja kontaktandmed, kes on pädevad menetlema kohtuotsuse täidetavaks tunnistamise taotlusi vastavalt artikli 31 b lõikele 1 ja selliste taotluste kohta tehtud otsuste edasikaebusi vastavalt artikli 31 g lõikele 2;

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artikli 78 lõike 1 punktile a.)

Muudatusettepanek 106
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 37 – lõige 1 – punkt b b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b b) artiklis 31 h osutatud edasikaebuse kohta tehtud otsuse vaidlustamismenetlused;

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 108

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 37 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Komisjon teeb lõigete 1 ja 2 kohaselt saadud teabe avalikult kättesaadavaks asjakohaste vahendite abil, kasutades eelkõige tsiviil- ja kaubandusasju käsitleva Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku mitmekeelset veebisaiti.

Muudatusettepanek

3. Komisjon teeb lõigete 1 ja 2 kohaselt saadud teabe avalikult **ja lihtsalt** kättesaadavaks asjakohaste vahendite abil, kasutades eelkõige tsiviil- ja kaubandusasju käsitleva Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku mitmekeelset veebisaiti.

Liikmesriigid tagavad, et sellele mitmekeelset veebisaidil olevale teabele oleks juurdepääs ka nende loodavate ametlike veebisaitide kaudu, lisades selleks eelkõige lingi komisjoni veebisaidile.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artikli 78 lõikele 3.)

Muudatusettepanek 109

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 37 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

3 a. Komisjon võtab kasutusele teabe- ja koolitusvahendi asjaomaste õigusasutuste ja õigusala töötajate jaoks, luues kõigis liidu institutsioonide ametlikes keeltes töötava interaktiivse internetiportaali, mis hõlmab erialateadmiste ja tavade vahetamise süsteemi.

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 110

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 37 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 37 a

Artikli 2 lõikes 1 a osutatud teavet sisaldava loetelu koostamine ja hilisem muutmine

1. Komisjon koostab liikmesriikidelt saadud teadete alusel artikli 2 lõikes 1 a osutatud muude asutuste ja õigusala töötajate loetelu.

2. Liikmesriigid teatavad komisjonile kõikidest hilisematest muudatustest kõnealuses loetelus esitatud teabes. Komisjon muudab loetelu sellele vastavalt.

Teisipäev, 10. september 2013

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Komisjon avaldab loetelu ja kõik selles edaspidi tehtud muudatused Euroopa Liidu Teatajas.

4. Komisjon teeb kogu lõigete 1 ja 2 kohaselt saadud teabe avalikult kättesaadavaks kõikide muude asjakohaste vahendite abil, kasutades eelkõige tsiviil- ja kaubandusajades tehtava Euroopa õiguslase koostöö võrgustikku.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 79.)

Muudatusettepanek 111

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 37 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 37 b

Artiklites 31 c, 32, 33 ja 34 osutatud tõendite ja vormide koostamine ja hilisem muutmine

Komisjon võtab vastu rakendusaktid artiklites 31 c, 32, 33 ja 34 osutatud tõendite ja vormide koostamiseks ja hilisemaks muutmiseks. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 37 c lõikes 2 osutatud nõuandemenetluses.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 80.)

Muudatusettepanek 112

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 37 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 37 c

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Kõnealune komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 81.)

Teisipäev, 10. september 2013

Muudatusettepanek 113
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 39 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. III peatüki sätteid kohaldatakse üksnes nende kaasade suhtes, kes **abiellusid või määrasid oma abieluvararežiimi suhtes kohaldatava õiguse kindlaks** pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva.

Muudatusettepanek

3. III peatüki sätteid kohaldatakse üksnes nende kaasade suhtes, kes pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva:

a) *abiellusid või*

b) *määrasid kindlaks oma abieluvararežiimi suhtes kohaldatava õiguse.*

Kohaldatava õiguse valikut käsitlev kokkulepe, mis sõlmiti enne [käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäev], kehtib ka siis, kui see täidab III peatüki tingimusi või kui see kehtib kohaldatava õiguse valikut käsitleva kokkuleppe sõlmimise ajal jões olevate rahvusvahelise eraõiguse asjakohaste sätete kohaselt.

P7_TA(2013)0340

Õigus kaitsjale kriminaalmenetluses ja õigus teatada kinnipidamisest *I**

Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, mis käsitleb õigust kaitsjale kriminaalmenetluses ja õigust teatada kinnipidamisest (COM(2011)0326 – C7-0157/2011 – 2011/0154(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2016/C 093/34)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2011)0326),

— võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 82 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas Euroopa Parlamendile ettepaneku (C7-0157/2011),

— võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,

— võttes arvesse õigusakti eelnõu täiendusi, mille esitasid Bulgaaria Rahvuskogu, Itaalia Senat ja Portugali Vabariigi Kogu,

Teisipäev, 10. september 2013

- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 7. detsembri 2011. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,
 - võttes arvesse nõukogu esindaja poolt 4. juuni 2013. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4;
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 55,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit ning õiguskomisjoni arvamust (A7-0228/2013),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatseb seda oluliselt muuta või selle muu tekstiga asendada;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P7_TC1-COD(2011)0154

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 10. septembril 2013. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/.../EL, mis käsitleb õigust kaitsjale kriminaalmenetluses ja Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses ning õigust lasta teavitada vabaduse võtmisest kolmandat isikut ja suhelda vabaduse võtmise ajal kolmandate isikute ja konsulaarasutustega

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (direktiiv 2013/48/EL) lõplikule kujule).

P7_TA(2013)0341

Elamukinnisvaraga seotud krediidilepingud *I**

Euroopa Parlamendi 10. septembril 2013. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv elamukinnisvaraga seotud krediidilepingute kohta (COM(2011)0142 – C7-0085/2011 – 2011/0062(COD)) ⁽¹⁾

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2016/C 093/35)

[Muudatusettepanek 117

EUROOPA PARLAMENDI MUUDATUSED (*)

komisjoni ettepanekule

⁽¹⁾ ELT C 43, 15.2.2012, lk 51.

⁽¹⁾ Seejärel saadeti see vastavalt kodukorra artikli 57 lõike 2 teisele lõigule vastutavale komisjonile uueks läbivaatamiseks (A7-0202/2012).

(*) Muudatused: uus või muudetud tekst on märgistatud paksus kaldkirjas, välja jäetud tekst on tähistatud sümboliga ■ .

Teisipäev, 10. september 2013

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2013/.../EL,

elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingute kohta ning millega muudetakse direktiivi 2008/48/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Keskpanka arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon algatas 2003. aasta märtsis elamukinnisvaraga seotud krediidilepingute siseturul esinevate tõkete kindlakstegemise ja nende mõju hindamise protsessi. 18. detsembril 2007. aastal võttis komisjon vastu valge raamatu ELi hüpoteeklaenualgude integreerimise kohta. Valges raamatus märkis komisjon, et ta kavatab muu hulgas hinnata lepingueelse teabe, krediidiandmebaaside, krediidivõimelisuse, krediidi kulukuse aastamäära ja nõustamisega seotud poliitikavalikute mõju **krediidilepingutele**. Komisjon moodustas krediidiandmete ekspert-rühma, kes aitab komisjonil töötada välja meetmeid, et parandada krediidiandmete juurdepääsu, nende võrreldavust ja terviklikkust. Samuti käivitati uuringud selliste krediidivahendajate ja mittekrediidiasutuste rolli ja tegevuse kohta, kes pakuvad elamukinnisvaraga seotud krediidilepinguid.
- (2) Vastavalt **Euroopa Liidu toimimise** lepingule (**edaspidi „ELi toimimise leping“**) hõlmab siseturg sisepiirideta ala, mille ulatuses on tagatud kaupade ja teenuste vaba liikumine ning asutamisvabadus. Läbipaistvama ja tõhusama krediidituru arendamine selle ala piires on esmatähtis, et soodustada piiriülest tegevust ja luua elamukinnisvaraga seotud krediidilepingute siseturg. Elamukinnisvaraga seotud krediidilepingute sõlmimise korda ning elamukinnisvaraga seotud krediidilepinguid pakkuvate krediidivahendajate ja mittekrediidiasutuste reguleerimise ja järelevalve eeskirjad on eri liikmesriikide õigusaktides väga erinevad. Sellised erinevused põhjustavad tõkkeid, mis piiravad piiriülest tegevust nõudluse ja pakkumise poolel, vähendades seega konkurentsi ja valikut turul, suurendades krediidiandjate kulusid ja isegi takistades neil tegutsemast.
- (3) Finantskriis on näidanud, et turuosaliste vastutustundetu käitumine võib raputada finantsüsteemi aluseid, põhjustades usaldamatust kõigis osapooltes, ning eeskätt tarbijates, ning see võib viia ränkade sotsiaalsete ja majanduslike tagajärgedeni. Paljud tarbijad on kaotanud usalduse finantssektori vastu ning laenuvõtjatel on olnud järjest raskem täita oma kohustusi, mistõttu on kasvanud makseviivitusjuhtude ja vara sündmüükide arv. **Selle tulemusena on G20 tellinud finantsstabiilsuse nõukogult töö elamukinnisvaraga seotud usaldusväärsete laenuandmisstandardite koostamiseks. Ehkki mõned finantskriisi suurimatest probleemidest esinesid väljaspool liitu, on liidu tarbijate võlatase märkimisväärselt kõrge ning suure osa sellest moodustab elamukinnisvaraga seotud krediit. Seetõttu on asjakohane tagada, et liidu õigusraamistik selles valdkonnas oleks kindel, kooskõlas**

⁽¹⁾ ELT C 240, 18.8.2011, lk 3.

⁽²⁾ ELT C 318, 29.10.2011, lk 133.

Teisipäev, 10. september 2013

rahvusvaheliste põhimõtetega ja kasutaks ära kõik võimalused, nagu laenusumma ja kinnisvara väärtuse, laenusumma ja sissetuleku, võla ja sissetuleku või muu sarnase suhtarvud ja miinimumtasemed, millest allapoole jäädes ei peetaks krediidi andmist vastuvõetavaks, või muud kompenseerivad meetmed sellistes olukordades, kus risk tarbijatele on suurem või kus on vaja vältida kodumajapidamiste ülemääraast võlgnevust. Finantskriisi tulemusel ilmnunud probleemide lahendamiseks ning finantsstabiilsust toetava töhusa ja konkurentsile avatud siseturu tagamiseks on komisjon pannud oma 4. märtsi 2009. aasta teatises „Euroopa majanduse elavdamine” ette elamukinnisvaraga seotud krediidilepinguid käsitlevad meetmed, sealhulgas kredidivahenduse usaldusväärse õigusraamistiku, et tagada edaspidiseks vastutustundlik ja usaldusväärne turg ning taastada tarbijate usaldus. Komisjon kinnitas taas oma pühendumust töhusa ja konkurentsivõimelise siseturu toetamisele 13. aprilli 2011. aasta teatises „Ühtse turu akt – kaksteist vahendit majanduskasvu edendamiseks ja usalduse suurendamiseks”.

- (4) Kindlaks on tehtud mitmed liidu hüpoteeklaenuurgude probleemid, mis on seotud vastutustundetult laenuandmise ja -võtmisega ning turuosaliste, sealhulgas kredidivahendajate ja mittekrediidiasutuste võimalusega käituda vastutustundetult. Mõned probleemid on seotud välisvaluutas nomineeritud krediidiga, mida tarbijad on võtnud soodsama laenuintressi kaalutlusel, kuid ilma piisava teabeta kaasneva vahetuskursiriski kohta või seda riski mõistmata. Kõnealused probleemid on tingitud turuhäiretest ja regulatiivsetest puudustest, samuti muudest teguritest nagu üldine majandusolukord ja puudulikud finantsteadmised. Muud probleemid on seotud asjaoluga, et elamukinnisvara tarvis krediiti pakkuvate kredidivahendajate ja mittekrediidiasutuste suhtes kohaldatav kord on ebatõhus ja ebahütlane või puudub üldse. Tuvastatud probleemidel võib olla märkimisväärne makromajanduslik ülekanduv mõju, need võivad tekitada tarbijale kahju, põhjustada piiriülese tegevuse puhul majanduslikke ja õiguslikke tõkkeid ning luua turuosalistele ebavõrdseid tingimusi.
- (5) Selleks et aidata kaasa kõrgetasemelise tarbijakaitsega ja hästitoimiva siseturu tekkele kinnisvaraga seotud krediidilepingute valdkonnas ning tagada, et tarbijad, kes soovivad sõlmida selliseid lepinguid, saavad olla kindlad, et asjaomane ettevõtja tegutseb professionaalselt ja vastutustundlikult, tuleb mitmes valdkonnas kehtestada asjakohaselt ühtlustatud liidu õigusraamistik, võttes arvesse krediidilepingute erinevusi, mis tulenevad eelkõige riikide ja piirkondade kinnisvaraturgude erinevustest.
- (6) Käesoleva direktiiviga tuleks seetõttu kujundada ühtsete, paindlike ja õiglaste kinnisvaraga seotud krediidilepingute kaudu läbipaistvam, tõhusam ja konkurentsivõimelisem siseturg ning ühtlasi edendada jätkusuutlikku laenuandmist ja -võtmist ning finantsalast kaasamist, millega tagatakse kõrgel tasemel tarbijakaitse.
- (7) Selleks et luua tõeline siseturg, kus on tagatud kõrgel tasemel ja võrdväärne tarbijakaitse, kehtestatakse käesolevas direktiivis sätted, mille puhul tuleb kohaldada maksimaalset ühtlustamist, nimelt sellise lepingueelse teabe puhul, mis antakse standardvormis Euroopa standardinfo teabelehel, ning krediidi kulukuse aastamäära arvutamise puhul. Võttes arvesse kinnisvarakrediidilepingute eripära ning turusuundumuste ja -tingimuste erinevusi liikmesriikides eelkõige seoses turustruktuuri ja -osaliste, kättesaadavate toodete kategooriate ning krediidi andmise protsessi toimingutega, tuleks liikmesriikidel siiski lubada säilitada või kehtestada käesolevas direktiivis sätestatud rangemaid sätteid nendes valdkondades, mille kohta ei ole selgelt öeldud, et nendele laieneb maksimaalne ühtlustamine. Selline sihipärane lähenemine on vajalik selleks, et vältida negatiivset mõju tarbijakaitse tasemele seoses käesoleva direktiivi kohaldamisalasse jäävate krediidilepingutega. Liikmesriikidel peaks näiteks olema lubatud säilitada või vastu võtta rangemaid sätteid seoses töötajate teadmistele ja pädevusele esitatavate nõuete ning Euroopa standardinfo teabelehe täitmise juhistega.
- (8) Käesolev direktiiv peaks parandama siseturu loomise ja toimimise tingimusi, ühtlustades liikmesriikide õigusakte ja kehtestades teatavate teenuste suhtes kvaliteedistandardid, eelkõige seoses krediidi turustamise ja pakkimisega krediidiandjate ja -vahendajate kaudu, ning edendades häid tavasid. Krediidi andmise teenusele kohaldatavate kvaliteedistandardite kehtestamiseks tuleks ette näha ka teatavad tegevuslubade andmist, järelevalvet ja usaldatavusnõudeid käsitlevad sätted.

Teisipäev, 10. september 2013

- (9) Valdkondades, mida käesolev direktiiv ei hõlma, on liikmesriikidel õigus säilitada või kehtestada siseriiklikke õigusakte. **Eelkõige** on liikmesriikidel õigus säilitada või kehtestada siseriiklikke õigusnorme sellistes valdkondades nagu lepinguõigus seoses krediidilepingute kehtivusega, **asjaõigus**, maa kinnistamine, lepingus esitatav teave ning sellised lepingujärgsed küsimused, mida ei ole käesolevas direktiivis reguleeritud. Liikmesriigid võivad näha ette, et kinnisvara hindaja või kinnisvara hindamise ettevõtte ja notari võib valida poolte vastastikusel kokkuleppel. Elamukinnisvara ostu- või müügi protsessides esinevate erinevuste tõttu liikmesriikides võivad krediidiandjad või -vahendajad küsida tarbijatelt ettemakseid, tingimusel et sellised maksed võivad aidata kindlustada krediidilepingu sõlmimist või kinnisvara müüki või ostu, ning selliseid tavasid võidakse väärtalt kasutada eelkõige siis, kui tarbijad ei tunne asjaomasel liikmesriigis kehtivaid nõudeid ja levinud tavasid. Seetõttu on asjakohane lubada liikmesriikidel kehtestada piiranguid sellistele maksetele.
- (10) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada sõltumata sellest, kas krediidiandja või -vahendaja on juriidiline või füüsiline isik. Ent käesolev direktiiv ei tohiks mõjutada liikmesriikide õigust piirata kooskõlas liidu õigusega käesoleva direktiivi alusel krediidiandja või -vahendajana tegutsemist üksnes juriidilistele isikutele või teatavat tüüpi juriidilistele isikutele.
- (11) Kuna tarbijad ja ettevõtjad ei ole samas seisus, ei vaja nad samal tasemel kaitset. Kuigi on oluline tagada tarbijate õigused sätetega, millest ei saa lepinguga kõrvale kalduda, on mõistlik lubada ettevõtjatel ja organisatsioonidel sõlmida muid lepinguid. ■
- (12) Tarbija mõiste peaks hõlmama füüsilisi isikuid, kes tegutsevad väljaspool oma kaubandus-, äri- või kutsetegevust. Ent kahesuguse eesmärgiga lepingute puhul, mis sõlmitakse eesmärkidel, mis osaliselt seonduvad ja osaliselt ei seondu isiku kaubandus-, äri- või kutsetegevusega, ja milles kaubandus-, äri- või kutsetegevuse eesmärgid on sedavõrd piiratud, et ei ole üldiselt lepinguga seoses ülekaalus, tuleks vastavat isikut samuti käsitleda tarbijana.
- (13) Kuigi käesoleva direktiiviga reguleeritakse krediidilepinguid, mis on ainuüksi või peamiselt seotud elamukinnisvaraga, ei takista see liikmesriikidel kasutamast kooskõlas käesoleva direktiiviga võetud meetmeid selleks, et kaitsta tarbijaid muud liiki kinnisvaraga seotud krediidilepingute sõlmimisel, või selliseid krediidilepinguid muul moel reguleerimast.
- (14) Käesolevas direktiivis sätestatud mõistetega määratakse kindlaks ühtlustamise ulatus. Liikmesriikide kohustus võtta käesolev direktiiv üle peaks seega piirduma direktiivi reguleerimisalaga, nagu see on piiritletud nende mõistetega. Näiteks liikmesriikide kohustus võtta käesolev direktiiv üle piirub krediidilepingutega, mis sõlmitakse tarbijatega, st füüsiliste isikutega, kes käesoleva direktiiviga hõlmatud tehingutes tegutsevad eesmärkidel, mis ei seondu nende kaubandus-, äri- või kutsetegevusega. Samamoodi on liikmesriigid kohustatud võtma käesoleva direktiivi üle selliste isikute tegevuse reguleerimisel, kes tegutsevad direktiivis määratletud krediidivahendajana. Käesolev direktiiv ei tohiks aga piirata liikmesriikide poolt käesoleva direktiivi sätete kohaldamist kooskõlas liidu õigusaktidega valdkondades, mis ei kuulu käesoleva direktiivi reguleerimisalasse. Lisaks ei piira käesolevas direktiivis sätestatud mõisted liikmesriikide õigust kehtestada siseriiklikus õiguses konkreetsetel eesmärkidel allmõisted, tingimusel et need on kooskõlas käesolevas direktiivis sätestatud mõistetega. Näiteks tuleks liikmesriikidel lubada määrata siseriiklikus õiguses kindlaks krediidivahendajate allkategoriad, mida käesolevas direktiivis ei ole määratletud, kui sellised allkategoriad on riigi tasandil vajalikud näiteks selleks, et eristada teadmisi ja pädevust puudutavaid nõudeid, mida erinevad krediidivahendajad peavad täitma.
- (15) Käesoleva direktiivi eesmärk on tagada kinnisvarakrediidilepinguid sõlmivatele tarbijatele kõrgetasemeline kaitse. Seepärast tuleks käesolevat direktiivi kohaldada kõigi kinnisvara tagatisel antud laenude suhtes laenu otstarbest olenemata, refinantseerimis- või muude krediidilepingute suhtes, mille abil omanik või kaasomanik saaks säilitada kinnisvara või maa omandiõiguse, laenude suhtes, mida kasutatakse mõnes liikmesriigis kinnisvara ostmiseks, sealhulgas krediit, mis ei nõua põhiosa tagasimakset, või krediit, mille eesmärk on pakkuda ajutist rahastamist ühe kinnisvaraobjekti müügi ja teise ostu vahel, välja arvatud juhul, kui liikmesriigis kehtib asjakohane alternatiivne õigusraamistik, ning tagatud krediidi suhtes, mida kasutatakse elamukinnisvara renoveerimiseks ■.

Teisipäev, 10. september 2013

- (16) Käesolevat direktiivi ei tuleks kohaldada teatavate krediidilepingute suhtes, **mille puhul krediidiantja teeb ühekorde makse, regulaarseid makseid või muul kujul krediidiväljamakseid, saades vastu teatava summa** kinnisvara müügist saadavast tulust ja mille peamine eesmärk on hõlbustada tarbimist, näiteks kinnisvara tagatisel pakutavad tooted või muud samalaadsed eritooted. Sellistel krediidilepingutel on eriomadused, mis jäävad väljapoole käesoleva direktiivi reguleerimisala. Näiteks ei ole vaja hinnata tarbija krediidivõimelisust, kuna makseid teeb krediidiantja tarbijale, mitte vastupidi. Selliste tehingute puhul tuleks muu hulgas esitada hoopis teistsugust lepingueelset teavet. Muud tooted nagu koduvõõrandamislepingud, millel on hüpoteekelatise ja eluaegse hüpoteegiga sarnased omadused, ei hõlma krediidid andmist ja jäävad seega väljapoole käesoleva direktiivi reguleerimisala. ■
- (17) **Käesolev direktiiv ei peaks hõlmama muid sõnaselgelt nišitoodetena eristatud krediidilepinguid, mis erinevad oma olemuse ja kaasnevate riskide poolest tavapäraest hüpoteeklaenudest ning mida tuleks seetõttu käsitleda teistmoodi, nimelt krediidilepingud, mis sõlmitakse kohtus või muus ametiasutuses saavutatud kokkuleppe tulemusena; teatud liiki krediidilepingud, mille puhul tööandja annab teatavatel tingimustel krediiti oma töötajatele, nagu on juba sätestatud tarbijakrediidilepinguid käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiivis 2008/48/EÜ⁽¹⁾. On asjakohane lubada liikmesriikidel jätta teatavatel tingimustel direktiivi reguleerimisalast välja teatavad krediidilepingud, näiteks sellised, mida väljastatakse soodustingimustel püüratud hulgale laenusajatele või mida väljastavad hoiu-laenuühistused, tingimusel et on kehtestatud asjakohane alternatiivne õigusraamistik, tagamaks et finantsstabiilsuse ja siseturuga seotud poliitikaeesmärke on võimalik täita finantsalast kaasamist ja krediidile juurdepääsu kahjustamata. Nende krediidilepingute riskid ja omadused, mille puhul kinnisvara ei kasutata maja, korteri või muu elupaigana tarbija või tema pereliikme poolt, vaid seda kasutatakse maja, korteri või muu elupaigana üürilepingu alusel, on teistsugused kui tavapäraest krediidilepingutel ning seetõttu võib osutuda vajalikuks rohkem kohandatud raamistik. Liikmesriikidel peaks seetõttu olema võimalik jätta sellised krediidilepingud direktiivi reguleerimisalast välja juhul, kui nende jaoks on kehtestatud asjakohane siseriiklik raamistik.**
- (18) **Tagatiseta sõlmitud krediidilepingud, mille eesmärk on elamukinnisvara renoveerimine ning mille kogusumma on suurem kui 75 000 eurot, peaksid jääma direktiivi 2008/48/EÜ reguleerimisalasse, selleks et kindlustada asjaomastele tarbijatele võrdväärne kaitsuse tase ning hoida ära viidatud direktiivi ja käesoleva direktiivi vaheline õiguslik lünk. Seepärast tuleks direktiivi 2008/48/EÜ vastavalt muuta.**
- (19) Õiguskindluse tagamiseks peaks liidu **õigusraamistik** elamukinnisvaraga seotud krediidilepingute valdkonnas olema koosõlas liidu muude õigusaktidega ning täiendama neid, eelkõige tarbijakaitse ja usaldatavusnõuete täitmise järelevalve valdkonna õigusaktidega. **Teatavad olulised** mõisted, nagu „tarbija” ■ ja „püsiv andmekandja”, samuti standardteabes krediidid finantsandmete kirjeldamiseks kasutatavad põhimõisted, nagu „krediidid kogukulu tarbijale” ■ ja „laenuintress”, peaksid olema koosõlas direktiivis 2008/48/EÜ sätestatud mõistetega, nii et sama terminoloogiat kasutatakse samade asjade kohta, olenemata sellest, kas tegemist on tarbijakrediidiga või elamukinnisvaraga seotud krediidiga. Seepärast peaksid liikmesriigid käesoleva direktiivi ülevõtmisel tagama **kõnealuste oluliste mõistete** ühtset kohaldamist ja tõlgendamist.
- (20) Selleks et tagada tarbijatele krediidid valdkonnas sidus raamistik ning vähendada krediidiantjate ja -vahendajate halduskoormust, peaks käesoleva direktiivi struktuur järgima **võimalusel** direktiivi 2008/48/EÜ struktuuri, nimelt põhimõtteid, et elamukinnisvaraga seotud krediidilepingu puhul esitatakse reklaamteave tarbijale tüüpilise näite kujul, et üksikasjalik lepingueelne teave esitatakse tarbijale standardinfo teabelehel, et tarbijale antakse enne krediidilepingu sõlmimist piisavalt selgitusi, **et krediidid kulukuse aastamäära, v.a notaritasude arvutamiseks tuleb**

(¹) ELT L 133, 22.5.2008, lk 66.

Teisipäev, 10. september 2013

kehtestada ühine alus, ning et krediidiandjad hindavad enne krediidi andmist tarbija krediivõimelisust. Krediidiandjatele tuleks tagada kedagi diskrimineerimata juurdepääs asjaomastele krediidiandmebaasidele, et kindlustada võrdsed tingimused nendega, mis on sätestatud direktiivis 2008/48/EÜ. Sarnaselt direktiivile 2008/48/EÜ tuleks käesolevas direktiivis sätestada asjakohane **tegevuslubade andmise kord** ja järelevalve, mida kohaldatakse kõigi kinnisvaraga seotud krediidilepinguid pakkuvate krediidiandjate suhtes, ning sätestada nõuded vaidluste kohtuvälise lahendamise mehhanismi kehtestamise ja sellele juurdepääsu kohta.

- (21) Käesolev direktiiv peaks täiendama Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2002. aasta direktiivi 2002/65/EÜ (milles käsitletakse tarbijale suunatud finantsteenuste kaugturustust) ⁽¹⁾, mis nõuab **kaugmüügi puhul** tarbija teavitamist taganemisõigusest või selle puudumisest, ning näeb ette taganemisõiguse. Kuigi direktiiviga 2002/65/EÜ on ette nähtud, et teenuse osutaja võib lepingueelse teabe esitada pärast lepingu sõlmimist, ei oleks see kohane elamukinnisvaraga seotud krediidilepingute puhul, kuna nendega kaasnevad tarbijale märkimisväärsed rahalised kohustused. **Käesolev direktiiv ei tohiks mõjutada liikmesriigi üldist lepinguõigust, nagu lepingu kehtivust, sõlmimist ja tagajärgi käsitlevaid õigusnorme, kui üldise lepinguõiguse aspektid ei ole käesoleva direktiiviga reguleeritud.** ■
- (22) Samal ajal tuleb arvesse võtta elamukinnisvaraga seotud krediidilepingute eripära, millega on põhjendatud erineva lähenemisviisi kasutamine. Võttes arvesse elamukinnisvaraga seotud krediidilepingute olemust ja võimalikke tagajärgi tarbijale, peaks reklaammaterjal ja isikupärastatud lepingueelne teave sisaldama teatavaid **asjakohaseid riskihoiatusi**, näiteks **mõju kohta, mida vahetuskursi kõikumine võib avaldada tarbija poolt tagasimakstavatele summadele, ning, kui liikmesriik peab seda asjakohaseks**, seoses tagatise realiseerimise sisu ja mõjuga. Järgides sektoris eluasemelaenu puhul vabatahtlikkuse alusel juba toimivat praktikat esitada tarbijale isikupärastatud lepingueelset teavet, tuleks lisaks teha igal ajal kättesaadavaks ka üldine lepingueelne teave. Erinev lähenemisviis on **põhjendatud**, et võtta arvesse finantskriisi õppetunde ja tagada krediidi andmine usaldusväärset viisil. Sellega seoses tuleks võrreldes tarbijakrediidiga tugevdada krediivõimelisuse hindamise sätteid, krediivahendajad peaksid andma täpsemat teavet oma staatuse ja seose kohta krediidiandjaga, et avalikustada võimalikud huvide konfliktid, ning kõigi kinnisvaraga seotud krediidilepinguid pakkuvate turuosaliste suhtes tuleks kohaldada nõuetekohast tegevuslubade andmise ja järelevalve korda.
- (23) **On vaja reguleerida mõnesid lisavaldkondi, et kajastada elamukinnisvaraga seotud krediidi eripära. Tehingu olulisust arvestades on vaja tagada, et tarbijatel on piisavalt ja vähemalt seitse päeva aega kaaluda tehingu tagajärgi. Liikmesriikidel peaks olema võimalik valida, kas see piisav aeg nähakse ette järelemõtlemisajana enne krediidilepingu sõlmimist, taganemisõiguse teostamise tähtajana pärast krediidilepingu sõlmimist või nende kahe kombinatsioonina. On asjakohane võimaldada liikmesriikidel teha see järelemõtlemisaeg tarbijale siduvaks ajavahemikuks, mis ei ole pikem kui kümme päeva, kuid samas võimaldada seda soovimatel tarbijatel minna järelemõtlemisaja jooksul lepingu sõlmimisega edasi ning kinnisvaratehingute vallas õiguskindluse huvides võimaldada liikmesriikidel sätestada, et järelemõtlemisaeg või taganemisõiguse teostamise tähtaeg peaks lõppema siis, kui tarbija sooritab mis tahes toimingut, mille tulemuseks on liikmesriigi õiguse kohaselt omandiõiguse tekkimine või üleandmine, mis on seotud krediidilepingu kohaselt saadud rahaliste vahenditega või mis tuleneb nende kasutamisest või millega kantakse rahalised vahendid üle kolmandale isikule.**

⁽¹⁾ EÜT L 271, 9.10.2002, lk 16.

Teisipäev, 10. september 2013

- (24) Elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingute eripära tõttu on üldiseks tavaks, et krediidiandjad pakuvad tarbijatele tooteid või teenuseid, mida saab osta koos krediidilepinguga. Arvestades selliste lepingute olulisust tarbijate jaoks, on seetõttu asjakohane kehtestada konkreetsed eeskirjad seosmüügi kohta. Krediidilepingu kombineerimine ühe või enama finantsteenuse või -tootega üheks paketiks võimaldab krediidiandjatel mitmekesistada oma pakkumist ja omavahel konkureerida, eeldusel et paketi osasid on võimalik ka eraldi osta. Kuigi krediidilepingu kombineerimine ühe või enama finantsteenuse või -tootega üheks paketiks võib tarbijatele kasulik olla, võib see samuti kahjustada nende liikuvust ja võimet teha teadlikke valikuid, välja arvatud juhul, kui paketi osasid saab osta eraldi. Oluline on vältida tavasid, nagu teatavate toodete seosmüük, mis võivad viia selliste krediidilepingute sõlmimiseni, mis ei ole tarbijate parimates huvides, piiramata siiski komplektina müüki, millest võib tarbijale kasu olla. Liikmesriigid peaksid siiski jätkama finantsteenuste jaeturgude hoolikat jälgimist, tagamaks et komplektina müük ei moonuta tarbijatele kättesaadavat tootevalikut ja turukonkurentsi.
- (25) Üldreeglina ei tohiks seosmüüki lubada, välja arvatud juhul, kui koos krediidilepinguga pakutavat finantsteenust või -toodet ei ole võimalik pakkuda eraldi põhjusel, et see on krediidi lahutamatu osa, näiteks tagatud arvelduskrediidi puhul. Muudel juhtudel võib siiski olla põhjendatud, et krediidiandjad pakuvad või müüvad krediidilepingut ühes paketi maksekonto, hoiukonto, investeerimis- või pensionitootega, kui näiteks kontol hoitavat kapitali kasutatakse krediidi tagasimaksmiseks või kui see on eeltingimuseks krediidi saamiseks vajalike rahaliste vahendite koondamisele või kui investeerimistoode või erapensionisüsteemi toode on näiteks krediidi lisatagatiseks. Kuigi krediidiandjad võivad põhjendatult nõuda tarbijalt asjakohase kindlustuspoliisi olemasolu, et tagada krediidi tagasimaksmine või kindlustada tagatise väärtus, peaks tarbijal olema võimalik valida ise kindlustusandja, tingimusel et tema kindlustuspoliis pakub samaväärset tagatist kui krediidiandja poolt pakutav kindlustuspoliis. Samuti võivad liikmesriigid standardida täielikult või osaliselt kindlustuslepingute kindlustuskatte sätteid, et tarbijad saaksid soovi korral pakkumisi võrrelda.
- (26) On oluline tagada, et elamukinnisvara hinnatakse nõuetekohaselt enne krediidilepingu sõlmimist ning eelkõige juhul, kui hindamine mõjutab makseviivituse või rahaliste kohustuste täitmata jätmise korral tarbija laenujääki. Seetõttu peaksid liikmesriigid tagama usaldusväärsete hindamisstandardite olemasolu. Selleks et hindamisstandardid oleksid usaldusväärsed, tuleks nende koostamisel võtta arvesse rahvusvaheliselt tunnustatud hindamisstandardeid, eelkõige neid, mille on välja töötanud rahvusvaheline hindamisstandardite komitee (International Valuation Standards Committee), Euroopa hindajate ühingute grupp (European Group of Valuers' Associations) või organ Royal Institution of Chartered Surveyors. Need rahvusvaheliselt tunnustatud hindamisstandardid sisaldavad rangeid põhimõtteid, millega nõutakse krediidiandjalt muu hulgas seda, et nad kehtestaksid selliste piisavate asutusesiseste riskijuhtimise ja tagatiste haldamise protsessid, mis hõlmavad usaldusväärseid hindamisprotsesse, ning et nad järgiksid neid protsesse, võtaksid vastu hindamisstandardid ja -meetodid, mille alusel on võimalik hinnata kinnisvara realistlikult ja põhjendatult, et kindlustada kõigi hindamisaruannete koostamine hoolsuskohustust järgides sobivate kutseoskustega isikute poolt ning et hindajad vastaksid teatavatele kvalifikatsiooninõuetele, ning et nad säilitaksid tagatise hindamise dokumentatsiooni, mis oleks põhjalik ja usutav. Sellega seoses on samuti soovitatav tagada elamukinnisvara turgude asjakohane seire ning sellistes sätetes ette nähtud mehhanismide kooskõla Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiviga 2013/36/EL (mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet) ⁽¹⁾. Käesoleva direktiivi kinnisvara hindamise standardeid käsitlevate sätete täitmise võib saavutada nii õigusaktidega kui iseregulatsiooni teel.
- (27) Arvestades et tagatise sundtäitmisel on märkimisväärsed tagajärjed krediidiandjatele, tarbijatele ja potentsiaalselt ka finantsstabiilsusele, on asjakohane innustada krediidiandjaid tegelema esilekerkiva krediidiriskiga ennetavalt selle varajases etapis ning hoolitsemata selle eest, et oleks võetud vajalikke meetmeid, mille eesmärk on tagada krediidiandjate mõistlik kannatlikkus ja see, et nad teeksid mõistlikke jõupingutusi olukorra

⁽¹⁾ ELT L 176, 27.6.2013, lk 338.

Teisipäev, 10. september 2013

lahendamiseks enne sundtäitmise menetluse algatamist. Võimalusel tuleks leida lahendused, milles võetakse arvesse tegelikku olukorda ja tarbija mõistlikke vajadusi elamiskulude katmiseks. Kui pärast sundtäitmise menetlust jääb alles võla jääk, peaksid liikmesriigid tagama, et kaitstud on elementaarsed elutingimused, ja kehtestama meetmed, mis hõlbustavad laenu tagasimaksmist, kuid ei lase samas tekkida pikaajalisel ülemäärasel võlgnevusel. Liikmesriigid peaksid vähemalt juhul, kui kinnisvara eest saadav hind mõjutab tarbija poolt võlgnetavat summat, julgustama krediidiandjaid astuma vajalikke samme selleks, et saada sundenampakkumisel müüidava kinnisasja eest turutingimusi arvesse võttes parim võimalik hind. Liikmesriigid ei peaks takistama krediidilepingu pooltel sõnaselgelt kokku leppida, et tagatise üleandmisest krediidiandjale piisab krediidi tagasimakseks.

- (28) Krediidivahendajad tegelevad peale krediidivahenduse sageli ka muuga, eelkõige kindlustuse vahendamise või investeerimisteenuste osutamisega. Seepärast peaks käesolev direktiiv olema suurel määral kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. detsembri 2002. aasta direktiiviga 2002/92/EÜ kindlustusvahenduse kohta⁽¹⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiviga 2004/39/EÜ finantsinstrumentide turgude kohta⁽²⁾. Selleks et lihtsustada krediidivahendaja asutamise ja piiriülesest tegutsemise protsessi, **ei peaks eelkõige olema vaja eraldi luba krediidivahendajana tegutsemiseks direktiivi 2013/36/EL kohaselt tegevusloa saanud krediidiandjate ja muudel finantseerimisasutustel, kelle suhtes kohaldatakse liikmesriigi õiguse alusel samaväärset tegevusloa andmise korda. Krediidiandjate ja -vahendajate täielikku ja tingimusteta vastutust seotud krediidivahendajate või määratud esindajate tegevuse eest tuleks kohaldada üksnes käesoleva direktiivi reguleerimisalasse kuuluvate tegevuste suhtes, välja arvatud juhul, kui liikmesriigid otsustavad kohaldada seda vastutust ka muudel juhtudel.**
- (29) **Selleks et parandada tarbijate võimet teha ise vastutustundliku laenamise ja võla haldamise osas teadlikke otsuseid, peaksid liikmesriigid toetama selliste meetmete võtmist, mille eesmärk on tarbijate harimine vastutustundliku laenamise ja võla haldamise küsimustes ning eelkõige seoses hüpoteekkrediidilepingutega. Eriti tähtis on anda juhiseid tarbijatele, kes võtavad hüpoteeklaenu esimest korda. Komisjon peaks sellega seoses tegema kindlaks parimate tavade näited, et aidata kaasa tarbijate finantsteadmiste parandamiseks kavandatud meetmete edasiarendamisele.**
- (30) **Kuna välisvaluutas laenamisega kaasnevad märkimisväärsed riskid, on vaja ette näha meetmed tagamaks, et tarbijad oleksid teadlikud võetavast riskist ning et tarbijal oleks võimalik piirata oma vahetuskursiriski krediidi kestuse ajal. Seda riski võib piirata kas andes tarbijale õiguse muuta valuutat, milles krediit on võetud, või muude võtete abil, nagu ülempiiride kehtestamine või juhul, kui nendest piisab vahetuskursiriski piiramiseks, hoiatused.**
- (31) **Kohaldatav õigusraamistik peaks andma tarbijatele kindlustunde, et krediidiandjad ja -vahendajad ning määratud esindajad arvestavad tarbijate huvidega, tuginedes krediidiandjale ja -vahendajale ning määratud esindajale sellel hetkel kättesaadavale teabele ning mõistlikele eeldustele tarbija olukorraga seotud riskide kohta pakutava krediidilepingu kogu kestuse ajal. See võib muu hulgas tähendada seda, et krediidiandjad ei tohiks turustada krediiti selliselt, et turustamine kahjustab oluliselt või tõenäoliselt tarbija võimet kaaluda hoolikalt krediidi võtmist, või et krediidiandja ei tohiks kasutada krediidi andmist peamise turustamismeetodina kaupade, teenuste või kinnisvara turustamisel tarbijatele. Sellise kindlustunde loomiseks tarbijale on oluline tagada sektoris õigluse, aususe ja professionaalsuse kõrge tase ja huvide konfliktide, sealhulgas tasustamisest tulenevate huvide konfliktide asjakohane lahendamine, ning nõuda, et tarbijale antakse nõu tema huve silmas pidades. ■**
- (32) **Oleks asjakohane tagada, et krediidiandjate ja -vahendajate ning määratud esindajate töötajatel oleksid piisavad teadmised ja piisav pädevus, et saavutada professionaalsuse kõrge tase. Käesoleva direktiiviga tuleks seetõttu nõuda ettevõtja tasandil asjakohaste teadmiste ja pädevuse olemasolu tõendamist, lähtudes käesolevas direktiivis sätestatud teadmiste ja pädevuse miinimumnõuetest. Liikmesriikidele peaks jääma õigus kehtestada või säilitada**

⁽¹⁾ EÜT L 9, 15.1.2003, lk 3.

⁽²⁾ ELT L 145, 30.4.2004, lk 1.

Teisipäev, 10. september 2013

sellised nõuded konkreetsetele füüsilistele isikutele. Liikmesriikidel peaks olema võimalik lubada, et krediidiandjad ja -vahendajad ning määratud esindajad kehtestavad erinevad teadmiste ja pädevuse miinimumnõuded vastavalt sellele, milliste teenuste või protsessidega seotud ollakse. Töötajad selles kontekstis hõlmavad krediidiandja ja -vahendaja või määratud esindaja töötajaid ning nende heaks või juures töötavaid allhankijaid. Käesoleva direktiivi kohaldamisel peaksid käesoleva direktiiviga reguleeritud tegevusaladel tegutsevad töötajad hõlmama nii front- kui ka back-office'i töötajaid, sealhulgas juhtkonda, kellel on krediidilepingu sõlmimise protsessis tähtis roll. Krediidilepingu sõlmimise protsessiga mitteseotud toetavaid funktsioone täitvaid isikuid (näiteks personaliosakonna või IT-töötajad) ei peaks käesoleva direktiivi tähenduses käsitama töötajatena.

- (33) Kui krediidiandja või -vahendaja osutab teenuste osutamise vabaduse alusel oma teenuseid mõne muu liikmesriigi territooriumil, peaks päritoluliikmesriik vastutama töötajatele kohaldatavate teadmiste ja pädevuse miinimumnõuete kehtestamise eest. Ent seda vajalikuks pidavatel vastuvõtvatel liikmesriikidel peaks olema võimalik kehtestada teatavates konkreetsetes valdkondades oma pädevusnõuded krediidiandjatele ja -vahendajatele, kes osutavad teenuseid selle liikmesriigi territooriumil teenuste osutamise vabaduse alusel.
- (34) Arvestades, kuivõrd tähtis on tagada, et teadmiste ja pädevuse nõudeid kohaldatakse ja järgitakse praktikas, peaksid liikmesriigid nõudma, et pädevad asutused teostaksid krediidiandjate ja -vahendajate ning määratud esindajate üle järelevalvet, ning andma neile volitused hankida sellist teavet, mida nad vajavad, et hinnata usaldusväärset nõuetele vastavust.
- (35) Viis, kuidas krediidiandjad ja -vahendajad ning määratud esindajad tasustavad oma töötajaid, peaks olema üks peamine tegur, mis tagab tarbijate usalduse finantssektori vastu. Käesolevas direktiivis sätestatakse töötajate tasustamise eeskirjad eesmärgiga piirata eksitavate pakkumiste tegemist ja tagada, et töötajate tasustamise viis ei takista täitmast kohustust arvestada tarbija huvidega. Eelkõige ei tohiks krediidiandjad ja -vahendajad ning määratud esindajad kavandada oma tasustamispoliitikat viisil, mis annaks nende töötajatele stiimuli sõlmida teatud arvul või teatud liiki krediidilepinguid või pakkuda tarbijatele teatavaid kõrvalteenuseid, arvestamata konkreetset tarbijate huvide või vajadustega. Liikmesriigid võivad sellega seoses pidada vajalikuks otsustada, et teatud tegevus, näiteks tasu võtmine seotud vahendajate poolt, on vastuolus tarbija huvidega. Liikmesriikidel peaks samuti olema võimalik sätestada, et töötajate tasud ei sõltu tarbijaga sõlmitud krediidilepingu intressist või liigist.
- (36) Käesoleva direktiiviga nähakse ette ühtlustatud eeskirjad valdkondade kohta, milles krediidiandjate ja -vahendajate ning määratud esindajate töötajatel peaksid olema teadmised ja pädevus krediidilepingute kavandamise, pakkumise, sõlmimise ja vahendamise alal. Käesolevas direktiivis ei sätestata erikorda, mis on otseselt seotud ühes liikmesriigis üksikisiku poolt omandatud kutsekvalifikatsiooni tunnustamisega, et täita teadmiste ja pädevuse nõudeid teises liikmesriigis. Seetõttu tuleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiivi 2005/36/EÜ (kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta) ⁽¹⁾ jätkuvalt kohaldada seoses tunnustamise tingimuste ja korvamismeetmetega, mida vastuvõttev liikmesriik võib nõuda üksikisikult, kelle kvalifikatsioon ei ole välja antud tema jurisdiktsioonis.
- (37) Selleks et teha teatav toode tarbijatele atraktiivseks, kasutavad krediidiandjad ja -vahendajad sageli reklaami, milles tuuakse sageli esile eritingimused. Seepärast tuleks tarbijaid kaitsa ebaausa või eksitava reklaami eest ning neil peaks olema võimalik reklaame võrrelda. Selleks et tarbijatel oleks võimalik pakkumisi võrrelda, tuleb ette näha krediidilepingute reklaami erisätteid ning määrata kindlaks tarbijatele mõeldud reklaami- ja turustusmaterjalides

⁽¹⁾ ELT L 255, 30.9.2005, lk 22.

Teisipäev, 10. september 2013

esitatavate andmete loetelu, **juhul kui reklaam sisaldab teavet intressimäära kohta või arvnäitajaid, mis kajastavad krediidi kulukust**. Liikmesriikidele peaks jääma õigus kehtestada või säilitada siseriiklike õigusaktidega teabe avalikustamist käsitlevad nõuded seoses reklaamiga, **mis ei sisalda teavet intressimäära kohta või mis tahes arvandmeid seoses krediidi kulukusega**. Kõikide selliste nõuete puhul tuleb võtta arvesse elamukinnisvaraga seotud krediidilepingute eripära. Igal juhul tuleks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiviga 2005/29/EÜ (mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul) ⁽¹⁾ tagada, et krediidilepingute reklaamimine ei looks tootest eksitavat pilti.

- (38) Reklaamis keskendutakse tavaliselt ühele või mitmele konkreetsele tootele, samas kui tarbijatel peaks olema võimalus teha otsus kõigi pakutavate krediitoodete põhjal. Sellega seoses on üldteabel oluline osa tarbija teavitamisel olemasolevatest toodetest ja teenustest ning nende põhitunnustest. Seepärast peaks tarbijatel olema igal ajal juurdepääs pakutavaid krediitoodeteid käsitlevale üldteabele. **Juhul kui see nõue ei ole kohaldatav mitteseotud krediidivahendajate suhtes, ei tohiks see piirata nende kohustust esitada tarbijatele isikupärastatud lepinguelseid teavet.**
- (39) Selleks et tagada võrdsed tingimused ja et tarbija saaks teha otsuse pakutavate krediitoodete üksikasjade, mitte turustuskanali põhjal, mille kaudu tal on juurdepääs krediitoodetele, peaksid tarbijad saama teavet krediidi kohta olenemata sellest, kas nad suhtlevad otse krediidiandja või krediidivahendajaga.
- (40) **Tarbijad peaksid saama aegsasti enne krediidilepingu sõlmimist isikupärastatud teavet, et võrrelda ja analüüsida krediitoodete tingimusi. Kooskõlas** komisjoni 1. märtsi 2001. aasta soovitusena 2001/193/EÜ eluasemelaenu pakkuvate laenuandjate poolt tarbijaile antava lepinguelse teabe kohta ⁽²⁾ **võttis komisjon endale kohustuse kontrollida, kas järgitakse** vabatahtlikku tegevusjuhendit, mis sisaldab Euroopa standardinfo teabelehte, milles antakse tarbijale isikupärastatud teavet pakutava krediidilepingu kohta. Komisjoni kogutud tõendid osutasid vajadusele vaadata läbi Euroopa standardinfo teabelehe sisu ja vorm, et see oleks selge ja arusaadav ning sisaldaks kogu tarbijatele vajalikku teavet. Euroopa standardinfo teabelehe sisu ja vormi kohandamisel tuleks võtta arvesse kõigis liikmesriikides läbi viidud tarbijauuringu tulemusi. Läbi tuleks vaadata teabelehe ülesehitus (eelkõige andmete järjestus), sõnastus tuleks muuta kasutajasõbralikumaks, ühendada tuleks sellised jaod nagu „nominaalne intressimäär” ja „krediidi kulukuse aastamäär” ning lisada uued jaod, näiteks „**paindlikud omadused**”. Euroopa standardinfo **teabelehel tuleks tarbijale esitada näitlik tagasimaksegraafik, kui krediit on edasilükatud intressimaketega krediit, mille puhul laenu põhiosa tagasimaksmine on esialgselt perioodiks edasi lükatud või laenuintress on fikseeritud krediidilepingu kestuseks. Liikmesriikidel peaks olema võimalik ette näha, et sellise näitliku tagasimaksegraafiku lisamine teabelehele ei ole kohustuslik muude krediidilepingute puhul.**
- (41) **Tarbijauuringud on kinnitanud, et on oluline esitada tarbijatele teavet lihtsas ja arusaadavas keeles. Sel põhjusel ei pruugi Euroopa standardinfo teabelehes kasutatavad mõisted olla samad kui käesolevas direktiivis määratletud õigusmõisted, kuid nad kannavad sama tähendust.**
- (42) **Euroopa standardinfo teabelehel krediidilepinguid käsitlevale teabele esitatavad nõuded ei tohiks piirata liidu või liikmesriikide teabealaseid nõudeid, mida kohaldatakse muude toodete või teenuste suhtes, mida võidakse krediidilepinguga pakkuda ning mis on kinnisvaraga seotud krediidilepingu saamise tingimuseks või mida pakutakse selleks, et saada kõnealune leping madalama krediidimääraga, näiteks tulekahju- või elukindlustus või investeerimistooted. Liikmesriikidele peaks jääma õigus säilitada või kehtestada ühtlustatud õigusnormide puudumise korral siseriiklike õigusakte, nagu lepinguelseid läbirääkimiste ajal liigkasu võtmisena käsitatavatest intressimääradest teavitamise nõuded või sellise teabe pakkumine, mis võib olla kasulik finantsalase harimise seisukohast või vaidluste kohtuvälise lahendamise jaoks. Lisateave tuleks aga anda eraldi**

⁽¹⁾ ELT L 149, 11.6.2005, lk 22.

⁽²⁾ EÜT L 69, 10.3.2001, lk 25.

Teisipäev, 10. september 2013

dokumendis, mille võib lisada Euroopa standardinfo teabelehele. Liikmesriikidel peaks olema võimalik kasutada Euroopa standardinfo teabelehel oma riigi keeles teistsugust sõnastust, muutmata teabelehe sisu ja teabe esitamise järjekorda, kui see on vajalik tarbijate jaoks kergemini mõistetava keelekasutuse pärast.

- (43) Selleks et tagada, et Euroopa standardinfo teabelehel antakse tarbijale kogu asjakohane teave, mida ta vajab teadliku valiku tegemiseks, peaks krediidiandja Euroopa standardinfo teabelehe täitmisel järgima käesolevas direktiivis sätestatud juhiseid. Liikmesriikidel peaks olema võimalik Euroopa standardinfo teabelehe täitmise juhiseid täiendada või täpsustada käesolevas direktiivis sätestatud juhiste alusel. Näiteks peaks liikmesriikidel olema võimalik täpsustada seda, mis teavet tuleb anda laenuintressi tüübi kirjeldamiseks, selleks et võtta arvesse riigisiseste toodete ja turu eripärasid. Ent sellised täpsustused ei tohiks olla vastuolus käesoleva direktiivi juhistega ega muuta mingil moel Euroopa standardinfo teabelehe näidise teksti, mille krediidiandja peab esitama sellisena, nagu see on. Liikmesriikidel peaks olema võimalik lisada krediidilepinguid käsitlevaid muid hoiatusi, mis on kohandatud nende riigisisese turu ja tavadega, kui neid hoiatusi ei ole juba sõnaselgelt lisatud Euroopa standardinfo teabelehele. Liikmesriikidel peaks olema võimalik ette näha, et teabelehel esitatud teave on krediidiandjale siduv, kui krediidiandja otsustab krediiti anda.
- (44) Tarbija peaks saama Euroopa standardinfo teabelehe vahendusel teavet asjatu viivitusega pärast seda, kui ta on esitanud vajalikud andmed oma vajaduste, rahalise olukorra ja eelistuste kohta, ning piisavalt vara enne seda, kui krediidileping või pakkumine tarbija suhtes siduvaks muutub, selleks et võimaldada tal võrrelda ja kaaluda krediitoodete tingimusi ning küsida vajaduse korral kolmandalt isikult nõu. Kui tarbijale tehakse siduv pakkumine, tuleks sellele lisada Euroopa standardinfo teabeleht, välja arvatud juhul, kui see on juba tarbijale esitatud ja pakkumise tingimused on kooskõlas varem antud teabega. Sellegipoolest peaks liikmesriikidel olema võimalik sätestada, et Euroopa standardinfo teabelehe esitamine on kohustuslik enne siduva pakkumise tegemist ja seejärel koos siduva pakkumise tegemisega, juhul kui sama teavet sisaldavat Euroopa standardinfo teabelehte ei ole varem tarbijale esitatud. Kuigi Euroopa standardinfo teabelehel esitatav teave peaks olema isikupärastatud ning kajastama tarbija eelistusi, ei peaks sellise isikupärastatud teabe pakkumine tähendama nõu andmise kohustust. Krediidileping tuleks sõlmida üksnes siis, kui tarbijal on olnud piisavalt aega pakkumiste võrdlemiseks, nende mõju hindamiseks, vajaduse korral kolmandalt isikult nõu küsimiseks ja pakkumise vastuvõtmise või tagasilükkamise kohta teadliku otsuse tegemiseks.
- (45) Kui tarbijal on kinnisvara või maa ostmiseks tagatisega krediidileping ja tagatise kehtivus on pikem kui krediidilepingu kestus ja kui tarbija võib otsustada tagasimakstud põhiosa uuesti kasutusele võtta, eeldusel et allkirjastatakse uus krediidileping, tuleks tarbijale enne uue krediidilepingu allkirjastamist esitada uus Euroopa standardinfo teabeleht koos teabega krediidi kulukuse uue aastamäära kohta ja tuginedes uue krediidilepingu konkreetsetele tingimustele.
- (46) Vähemalt siis, kui puudub taganemisõigus, peaks krediidiandja, või kui see on asjakohane, kredidivahendaja või määratud esindaja andma tarbijale krediidilepingu projekti koopia krediidiandja suhtes siduva pakkumise esitamisel. Muudel juhtudel tuleks tarbijale vähemalt pakkuda krediidilepingu projekti koopiat siduva pakkumise tegemisel.
- (47) Selleks et tagada võimalikult täielik läbipaistvus ja vältida kuritarvitusi, mis tulenevad võimalikest huvide konfliktidest, kui tarbija kasutab kredidivahendaja teenuseid, tuleks kredidivahendajate suhtes kohaldada nõudeid, mille kohaselt peab kredidivahendaja enne teenuse osutamist avalikustama teatava teabe. Selline teave peaks hõlmama kredidivahendaja identifitseerimiseks vajalikke andmeid ning tema seost krediidiandjaga, näiteks seda, kas ta pakub suure hulga eri krediidiandjate tooteid või ainult piiratud arvu krediidiandjate tooteid. Enne kredidivahendustegevuse tegemist tuleks tarbijat teavitada vahendustasust või muudest stiimulitest, mida krediidiandja või kolmandad isikud maksavad kredidivahendajale seoses krediidilepinguga, ning tarbijaid tuleks selles etapis teavitada selliste maksete suurusest, kui see on teada, või asjaolust, et see summa tehakse teatavaks hiljem lepingueelsete läbirääkimiste ajal Euroopa standardinfo teabelehel, ning nende õigusest saada selles etapis

Teisipäev, 10. september 2013

teavet selliste maksete suurusjärgust. Tarbijaid tuleks samuti teavitada tasudest, mida nad peaksid krediivahendajale tema teenuste eest maksma. Ilma et see piiraks konkurentsioiguse kohaldamist, peaks liikmesriikidel olema õigus kehtestada või säilitada sätteid, mis keelavad tarbijate poolt tasude maksmise mingit liiki või igat liiki krediivahendajatele.

- (48) Tarbija võib siiski vajada täiendavat abi selleks, et otsustada, milline krediidileping on pakutavatest toodetest tema vajadusi ja rahalist olukorda arvestades sobivaim. Krediidiandjad, ning kui see on kohaldatav, krediivahendajad peaksid andma sellist abi seoses krediitoodetega, mida nad tarbijale pakuvad, **selgitades** tarbijale isikupärastatud viisil asjakohast teavet, **sealhulgas eelkõige** pakutavate toodete põhinäitajaid, nii et tarbija mõistaks nende võimalikke tagajärgi tema majanduslikule olukorrale. **Krediidiandjad ja vajaduse korral krediivahendajad peaksid** selliste selgituste andmise viisi kohandama asjaoludele, milles krediiti pakutakse, ning tarbija nõustamisvajadusele, võttes arvesse tarbija krediidualaseid teadmisi ja kogemusi ning konkreetsete krediitoodete laadi. **Sellised selgitused ei tohiks endast kujutada individuaalset soovitusi.**
- (49) Siseturu loomise ja toimimise edendamiseks ning kõrgetasemelise tarbijakaitse tagamiseks kogu liidus tuleb **ühtselt** tagada krediidi kulukuse aastamääradega seotud teabe võrreldavus kogu liidus.
- (50) Krediidi kogukulu tarbijale peaks hõlmama kõiki kulusid, mida tarbija kannab seoses krediidilepinguga **ja mis on krediidiandjale teada**. Selle hulka peaksid seepärast kuuluma intress, komisjonitasud, maksud, krediivahendajate tasud, **hüpoteeklaenu korral kinnisvara hindamise kulud, ja mis tahes muud tasud peale notaritasude, mida tuleb maksta** krediidi saamiseks (näiteks elukindlustus) või krediidi saamiseks pakutavatel tingimustel (näiteks tulekahjukindlustus). Käesoleva direktiivi sätteid, mis käsitlevad kõrvaltooteid ja -teenuseid (näiteks pangakonto avamise ja omamise kulusid käsitlevad sätteid), ei tohiks piirata direktiivi 2005/29/EÜ ja nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ (ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes)⁽¹⁾ sätete kohaldamist. Krediidi kogukulu tarbijale ei peaks hõlmama kulusid, mida tarbija kannab seoses kinnisvara või maa ostmisega, näiteks seotud maksud ja notarikulud või maa kinnistamise kulud. Krediidiandja tegelikke teadmisi kulude kohta tuleks hinnata objektiivselt, võttes arvesse ametialase hoolsuse nõudeid. Siinkohal tuleks eeldada, et krediidiandjale on selliste kõrvalteenuste kulud, mida ta pakub tarbijale ise või kolmanda isiku nimel, teada, välja arvatud juhul, kui nende maksumus sõltub tarbija eriomadustest või olukorrast.
- (51) Kui kasutatakse hinnangulist teavet, tuleb tarbijat sellest teavitada, samuti sellest, et teavet peetakse asjaomase lepingu liigi või tava puhul tüüpiliseks. Krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel kasutatavate lisaelduste eesmärk on tagada, et krediidi kulukuse aastamäära arvutatakse ühetaoliselt ja et tulemused oleksid võrreldavad. Teatavat liiki krediidilepingute puhul on vaja kasutada lisaeldusi, näiteks kui krediidi summa, kestus või kulu ei ole kindel või need varieeruvad sõltuvalt lepingu rakendamise viisist. Kui lepingu tingimustest ei piisa krediidi kulukuse aastamäära arvutamiseks, peaks krediidiandja kasutama I lisas sätestatud lisaeldusi. Ent arvestades, et krediidi kulukuse aastamäära arvutamine sõltub iga üksiku krediidilepingu tingimustest, tuleks kasutada ainult neid eeldusi, mis on vajalikud ja asjakohased kõnealuse krediidi puhul.
- (52) Selleks et täiendavalt tagada, et eri krediidiandjate pakkumiste krediidi kulukuse aastamäärad oleksid maksimaalselt võrreldavad, ei tuleks arvutustes kasutatavaid ajavahemikke väljendada päevades, kui neid saab väljendada täisaastates, -kuudes või nädalates. Siinkohal on vaikimisi mõistetav, et kui krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel kasutatakse teatavaid ajavahemikke, siis tuleks neid ajavahemikke kasutada selleks, et määrata kindlaks valemis kasutatavad intressisummad ja seonduvad kulud. Krediidiandjad kasutavad sel otstarbel I lisas kirjeldatud ajavahemike arvestamise meetodit, et saada tasude maksmise jaoks vajalikud

⁽¹⁾ EÜT L 95, 21.4.1993, lk 29.

Teisipäev, 10. september 2013

arvnutajad. Seda kohaldatakse siiski üksnes krediidi kulukuse aastamäära arvutamise eesmärgil ning see ei mõjuta tegelikke tasusid, mida krediidiandja krediidilepingu alusel küsib. Juhul kui need summad on erinevad, võib osutada vajalikuks neid tarbijale selgitada, et vältida tarbija eksitamist. See tähendab, et juhul, kui puuduvad muud seonduvad kulud peale intressi, ja eeldusel, et kasutatakse identset arvutusmeetodit, on krediidi kulukuse aastamäär võrdne krediidi efektiivse intressimääraga.

- (53) Kuna krediidi kulukuse aastamäära saab **reklaamis** esitada vaid näitena, siis peaks tegemist olema tüüpilise näitega. Seepärast tuleks näites kasutada asjaomase krediidilepingu tüübile iseloomulikku keskmist krediidi kestust ja kogusummat. Tüüpilise näite kindlaksmääramisel tuleks arvesse võtta teatud tüüpi krediidilepingute ülekaalukust konkreetsel turul. Võib olla soovitatav, et iga krediidiandja lähtuks tüüpilise näite kindlaksmääramisel krediidi summast, mis on tüüpiline selle krediidiandja tootevalikule ja eeldatavale kliendibaasile, kuna need võivad krediidiandjate lõikes märkimisväärselt erineda. Euroopa standardinfo teabelehel krediidi kulukuse aastamäära avaldamisel tuleks võimalusel võtta arvesse tarbija eelistusi ja tema esitatud teavet ning krediidiandja või -vahendaja peaks sõnaselgelt märkima, kas esitatud teave on näitlik või selles on arvestatud tarbija eelistuste ja tema esitatud teabega. Tüüpilised näited ei tohiks aga ühelgi juhul olla vastuolus direktiivis 2005/29/EÜ sätestatud nõuetega. Samuti on tähtis, et Euroopa standardinfo teabelehel selgitatakse vajaduse korral tarbijale, et krediidi kulukuse aastamäär põhineb eeldustel ja et see võib muutuda, nii et tarbijad saaksid seda toodete võrdlemisel arvesse võtta. Samuti on tähtis, et krediidi kulukuse aastamääras võetaks arvesse krediidilepingu kohase krediidi igasugune kasutusele võtmine, olenemata sellest, kas krediit makstakse välja otse tarbijale või tarbija nimel kolmandale isikule.
- (54) Selleks et tagada krediidi kulukuse aastamäära arvutamise järjepidevus eri tüüpi krediidi puhul, peaksid sarnaste krediidilepingute arvutustes kasutatavad eeldused olema üldiselt omavahel kooskõlas. Sellega seoses tuleks inkorporeerida need eeldused, mis on sätestatud komisjoni 14. novembri 2011. aasta direktiivis 2011/90/EL (millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/48/EÜ I lisa II osa, milles sätestatakse lisaeeldused krediidi kulukuse aastamäära arvutamiseks)⁽¹⁾ ning millega muudetakse krediidi kulukuse aastamäära arvutamise eeldusi. Kuigi kõik eeldused ei pruugi olla kohaldatavad praegu olemasolevate krediidilepingute suhtes, on kõnealuses sektoris tegemist aktiivse uuendustegevusega, ja seetõttu on eelduste sätestamine vajalik. Lisaks tuleks krediidi kulukuse aastamäära arvutamise eesmärgil kõige levinuma krediidi kasutusele võtmise viisi kindlaksmääramisel tugineda mõistlikele ootustele krediidi kasutusele võtmise viisi suhtes, mida tarbijad selle konkreetse krediidiandja pakutava toote liigi puhul kõige sagedamini kasutavad. Olemasolevate toodete puhul peaks ootus põhinema eelneval 12 kuul.
- (55) On oluline, et enne krediidilepingu sõlmimist hinnataks ja kontrollitaks tarbija suutlikkust ja kalduvust laenu tagasi maksta. Kõnealuses krediidivõimelisuse hindamises tuleks võtta arvesse kõiki vajalikke ja asjakohaseid tegureid, mis võivad mõjutada tarbija suutlikkust **krediit tagasi maksta lepingu kehtivuse ajal**. Tarbija krediidi teenindamise ja täielikult tagasimaksmise suutlikkuse hindamisel tuleks eelkõige arvesse võtta tulevaseid makseid või maksete suurenemist, mis on tingitud negatiivsest amortisatsioonist või laenu põhiosa või intresside edasilükatud tasumisest, ning kaaluda neid muude regulaarsete kulude, võlgade ja muude rahaliste kohustuste, samuti sissetuleku, säästude ja vara kontekstis. Mõistlikul määral tuleks arvesse võtta ka tulevase sündmusi pakutava krediidilepingu tähtaja piires, näiteks sissetuleku langust, kui krediiditähhtaeg ulatub pensioniikka, või vajaduse korral laenuintressi tõusu või valuutakursi negatiivset muutust. Kuigi kinnisvara väärtus on oluline tegur tarbijale tagatisega krediidilepingu alusel antava krediidisumma kindlaksmääramisel, siis krediidivõimelisuse hindamisel tuleks keskenduda tarbija võimele täita krediidilepingust tulenevaid kohustusi. Järelikult ei tohiks võimalus, et kinnisvara väärtus võib olla suurem kui krediidisumma või et kinnisvara väärtus võib tulevikus tõusta, olla üldjuhul piisav kõnealuse krediidi andmiseks. Kui krediidi eesmärk on olemasolevat kinnisvara renoveerida või selle juures ehitustöid teha, siis krediidiandjal peaks siiski olema õigus selle võimalusega arvestada. Liikmesriikidel peaks olema võimalik anda täiendavaid suuniseid nende või täiendavate

⁽¹⁾ ELT L 296, 15.11.2011, lk 35.

Teisipäev, 10. september 2013

kriteeriumide **ja meetodite kohta**, mida saab kasutada tarbija krediitdivõimelisuse hindamiseks, näiteks kehtestada laenusumma ja kinnisvara väärtuse suhte või laenusumma ja sissetuleku suhte piirmäärad, **ning neid tuleks julgustada rakendama finantsstabiilsuse nõukogu põhimõtteid eluaseme hüpoteeklaenu andmise usaldusväärsete tavade kohta.**

- (56) **Vaja võib minna erisätteid, et käsitleda mitmesuguseid näitajaid, mida võib teatud liiki krediitdilepingute puhul krediitdivõimelisuse hindamisel arvesse võtta. Näiteks kinnisvaraga seotud krediitdilepingute puhul, milles väljendatakse sõnaselgelt, et kinnisvara ei kasutata maja, korteri või muu elupaigana tarbija või tema pereliikme poolt (ost väljaüürimise eesmärgil), peaks liikmesriikidel olema võimalik sätestada erinorm, et tulevast üüritulu võetakse arvesse tarbija suutlikkuse hindamisel krediit tagasi maksta. Nendes liikmesriikides, kus siseriiklikus õiguses sellist erinormi ei ole, võivad krediidiandjad otsustada viia läbi tulevase üüritulu hoolika hindamise. Krediitdivõimelisuse hindamine ei tohiks tähendada seda, et tarbija vastutus krediitdilepingust tulenevate kohustuste mittetäitmise eest kantakse üle krediidiandjale.**
- (57) **Krediidiandja otsus, kas krediiti anda või mitte, peaks olema kooskõlas krediitdivõimelisuse hindamise tulemusega. Näiteks ei peaks krediidiandja eirama krediitdivõimelisuse hindamise tulemust seetõttu, et tal on võimalik kanda osa krediidiriski üle kolmandale poolele, ning pakkuma krediitdilepingut tarbijale, kes tõenäoliselt ei suuda krediidisummat tagasi maksta. Liikmesriikidel peaks olema võimalik see põhimõte üle võtta, nõudes pädevatelt asutustelt asjakohaste meetmete võtmist järelevalvemenetluse raames ja selle jälgimist, kas krediidiandjate krediitdivõimelisuse hindamise protseduurid vastavad nõuetele. Krediitdivõimelisusele antud positiivne hinnang ei peaks krediidiandja jaoks siiski tähendama kohustust krediiti anda.**
- (58) **Kooskõlas finantsstabiilsuse nõukogu soovitustega peaks krediitdivõimelisuse hindamine tuginema tarbija rahalist ja majanduslikku olukorda, sealhulgas sissetulekut ja kulusid käsitlevale teabele. Seda teavet on võimalik saada erinevatest allikatest, sealhulgas tarbijalt, ning krediidiandja peaks seda enne krediidi andmist asjakohaselt kontrollima. Tarbijad peaksid sellega seoses andma teavet, et hõlbustada krediitdivõimelisuse hindamist, kuna vastasel korral ei pruugita neile soovitud krediiti anda, välja arvatud juhul, kui seda teavet on võimalik saada mujalt. Ilma et see piiraks lepinguõiguse kohaldamist, peaksid liikmesriigid tagama, et krediidiandjad ei saaks lõpetada krediitdilepingut, kui nad mõistavad pärast krediitdilepingu allkirjastamist, et krediitdivõimelisuse hindamist ei teostatud õigesti, kuna hindamise ajal ei olnud neil täielikku teavet. See ei tohiks siiski piirata liikmesriikide võimalust lubada krediidiandjatel lõpetada krediitdileping juhul, kui leidub tõendeid selle kohta, et tarbija andis krediitdivõimelisuse hindamise ajal teadlikult ebatäpset või võltsitud teavet või jättis tahtlikult esitamata teabe, mis oleks viinud negatiivse hinnanguni, või kui leidub teisi liidu õigusega kooskõlas olevaid mõjuvaid põhjuseid. Kuigi tarbijate suhtes karistuste kohaldamine selle eest, et nad ei suuda anda teavet või hinnangut või kui nad otsustavad krediitdilepingu sõlmimise pooleli jätta, ei oleks asjakohane, siis peaks liikmesriikidel olema võimalik kehtestada karistused nendeks juhtudeks, kui tarbijad esitavad teadlikult mittetäielikku või ebaõiget teavet, et saada krediitdivõimelisuse kohta positiivne hinnang, eelkõige juhul kui täieliku ja õige teabe esitamise korral oleks antud krediitdivõimelisuse kohta negatiivne hinnang, ja tarbija ei suuda seejärel täita lepingu tingimusi.**
- (59) **Krediitdivõimelisuse hindamisel on kasulik kasutada krediidiandmebaasi. Mõnes liikmesriigis on kehtestatud krediidiandjale kohustus hinnata tarbija krediitdivõimelisust asjakohaseid andmebaase kasutades. Krediidiandjatel peaks samuti olema võimalus kasutada krediidiandmebaasi krediidi kehtivuse ajal, kuid üksnes selleks, et hinnata tarbija maksevõime äralangemise tõenäosust. Krediidiandmebaaside kasutamisele tuleks kohaldada asjakohaseid kaitsemeetmeid tagamaks, et seda tehakse tarbija huvides krediidiriski varajaseks kindlakstegemiseks ja kõrvaldamiseks, mitte äriläbirääkimiste tarvis päringute tegemiseks. Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu**

Teisipäev, 10. september 2013

24. oktoobri 1995. aasta direktiivile 95/46/EÜ (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta) ⁽¹⁾ peaksid krediidiandjad teavitama tarbijat krediidiandmebaasis päringu tegemisest enne päringu tegemist ning tarbijatel peaks olema õigus pääseda ligi neid puudutavatele andmetele krediidiandmebaasis, et vajaduse korral parandada, kustutada või blokeerida neid käsitlevaid isikuandmeid, mida kõnealuses andmebaasis töödeldakse, kui kõnealused andmed on ebatäpsed või neid on ebaseaduslikult töödeldud.

- (60) Selleks et vältida konkurentsimoonusi krediidiandjate vahel, tuleks ilma kedagi diskrimineerimata tagada kõigile krediidiandjatele, sealhulgas krediidasutustele ja elamukinnisvaraga seotud krediidilepinguid pakkuvatele mitte-krediidasutustele juurdepääs kõigile tarbijatega seotud avalik-õiguslikele ja eraõiguslikele krediidiandmebaasidele. Seepärast ei tuleks kohaldada nõuet, et **krediidiandja** peab olema krediidasutus. Jätkuvalt tuleks kohaldada juurdepääsutingimusi, näiteks **andmebaasile juurdepääsu** tasu, või nõudeid, mille kohaselt peab **esitama andmebaasile** andmeid **vastastikkuse põhimõtte alusel**. Liikmesriikidel peaks olema õigus oma jurisdiktsioonis määrata, kas krediidivahendajatele antakse juurdepääs sellistele andmebaasidele.
- (61) Kui krediiditaotluse tagasilükkamise otsus põhineb andmebaasidest saadud andmetel või andmebaasis andmete puudumisel, peaks krediidiandja tarbijat sellest teavitama, samuti **teatama** kasutatud andmebaasi nime ja muud direktiiviga 95/46/EÜ nõutud elemendid, et tarbija saaks kasutada andmebaasile juurdepääsu õigust ning, kui see on **põhjendatud**, parandada, kustutada või blokeerida teda käsitlevaid isikuandmeid, mida kõnealuses andmebaasis töödeldakse. Kui krediiditaotlus lükatakse tagasi **negatiivse krediidivõimelisuse hinnangu alusel**, peaks krediidiandja tarbijat **taotluse tagasilükkamisest viivitamata teavitama**. Liikmesriikidel peaks olema õigus otsustada, kas nad **kohustavad krediidiandjaid esitama tagasilükkamise põhjuste kohta lisaselgitusi**. Siiski ei peaks krediidiandja olema kohustatud sellist teavet andma, kui see on keelatud liidu muu õigusega, nagu rahapesu või terrorismi rahastamist käsitlevd sätted. Sellist teavet **ei tohiks** esitada, kui see oleks vastuolus avaliku korra või julgeoleku eesmärkidega, näiteks kriminaalkuritegude ennetamise, uurimise, avastamise või nende eest vastutusele võtmisega.
- (62) Käesolevas direktiivis käsitletakse isikuandmete kasutamist tarbija krediidivõimelisuse hindamise kontekstis. Selleks et tagada isikuandmete kaitse, tuleks sellise hindamise raames teostatava andmetöötluse suhtes kohaldada direktiivi 95/46/EÜ. ■
- (63) **Nõustamine isikupärastatud soovitusel on eraldiseisev tegevus, mis võib olla, kuid ei pea olema ühendatud krediidi andmise või vahendamise muude aspektidega.** Seetõttu tuleks tarbijat selleks, et ta mõistaks talle osutatavate teenuste laadi, teavitada, kas talle osutatakse või talle saab osutada nõustamisteenuseid või mitte ja milles need teenused seisnevad. Pidades silmas tähtsust, mida tarbijad omistavad mõistete „nõu” ja „nõustajad” kasutamisele, on asjakohane, et liikmesriikidel peaks olema võimalik keelata nende mõistete või sarnaste mõistete kasutamine, kui tarbijatele osutatakse nõustamisteenuseid. Samuti on asjakohane tagada, et liikmesriigid kehtestavad kaitsemeetmed juhtudeks, kui nõustamist kirjeldatakse iseseisva teenusena, tagamaks, et asjaomaste toodete valik ja tasustamiskord vastab tarbija ootustele sellise nõustamise suhtes.
- (64) **Nõustamisteenuste** pakkujad peaksid järgima **teatavaid** standardeid, tagamaks, et tarbijale pakutakse tooteid, mis vastavad tema vajadustele ja olukorrale. **Nõustamisteenused peaksid põhinema pakutavate toodete ausal ja piisavalt ulatuslikul analüüsil, kui nõustamisteenuseid osutavad krediidiandjad ja seotud krediidivahendajad, või turul olemasolevate toodete ausal ja piisavalt ulatuslikul analüüsil, kui nõustamisteenuseid osutavad mitteseotud**

⁽¹⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

Teisipäev, 10. september 2013

krediidivahendajad. Nõustamisteenuste osutajatel peaks olema võimalik spetsialiseeruda teatavatele nišitoode-tele, näiteks üleminekurahastamisele, tingimused et nad käsitlevad nõustamisel eri tooteid selles konkreetses nišis ja et tarbijale tehakse selgeks, et nad spetsialiseeruvad nendele nišitoodetele. Krediidiandjad ja -vahendajad peaksid igal juhul teatama tarbijale, kas nad nõustavad üksnes oma tootevalikust lähtudes või turul olemasoleva laiaulatusliku valiku põhjal, et tarbija mõistaks, mille alusel talle soovitus tehakse.

- (65) *Nõustamisteenuste osutamine peaks põhinema tarbija finantsolukorra, eelistuste ja eesmärkide mõistmisel ning vajalikul ajakohasel teabel ja põhjendatud eeldustel tarbija olukorda ohustavate riskide kohta krediidilepingu kehtivuse ajal. Liikmesriikidel peaks olema võimalik täpsustada, kuidas tuleks nõustamisteenuste osutamisel hinnata teatava toote sobivust.*
- (66) *Tarbija suutlikkusel tagastada krediit enne krediidilepingu kehtivuse lõppu võib olla oluline osa konkurentsi edendamisel siseturul ning liidu kodanike vaba liikumise tagamisel, samuti krediidilepingu kehtivuse ajal paindlikkuse ülesnäitamisel, mis on vajalik finantsstabiilsuse toetamiseks vastavalt finantsstabiilsuse nõukogu soovustele. Samas erinevad oluliselt riikides kehtivad põhimõtted ja tingimused, mille puhul tarbijal on õigus krediit tagasi maksta, ning ennetähtaegse tagasimaksmise tingimused. Kuigi tunnistades, et turul on väga erinevaid hüpoteeklaenude andmise viise ja hüpoteeklaenutooteid, tuleks liidu tasandil siiski kehtestada teatavad krediidi ennetähtaegse tagasimaksmise nõuded, et tagada tarbijale võimalus täita oma kohustused enne krediidilepingus kokku lepitud tähtpäeva ning kindlustundega võrrelda pakkumisi, et leida toodet, mis kõige paremini vastab tema vajadustele. Seepärast peaksid liikmesriigid õigusaktide või muude vahenditega, näiteks lepingutingimustega tagama, et tarbijal on õigus laen ennetähtaegselt tagasi maksta. Samas peaks liikmesriikidel olema õigus määrata kindlaks sellise õiguse kasutamise tingimused. Kõnealused tingimused võivad hõlmata õiguse kasutamise ajalist piirangut, erinevat käsitlemist olenevalt laenuintressi liigist ja piiranguid seoses asjaoludega, mille korral saab õigust kasutada. Kui krediidi ennetähtaegne tagasi maksmine toimub ajal, mil laenuintress on fikseeritud, võib kõnealuse õiguse kasutamise võimaluse siduda asjaoluga, et tarbijal on selleks liikmesriigi poolt kindlaks määratud õiguspärane huvi. Selline õiguspärane huvi võib näiteks seisneda abielulahutuses või töötuks jäämises. Lisaks võivad liikmesriikide poolt kehtestatud tingimused ette näha, et krediidiandjal peaks olema õigus saada õiglast ja objektiivselt põhjendatud hüvitist võimalike kulude eest, mis on otseselt seotud krediidi ennetähtaegse tagasimaksmisega. Kui liikmesriigid sätestavad, et krediidiandjal on õigus saada hüvitist, siis peaks see kooskõlas hüvitisi käsitlevate siseriiklike õigusnormidega olema õiglane ja objektiivselt põhjendatud hüvitist võimalike kulude eest, mis on otseselt seotud krediidi ennetähtaegse tagasimaksmisega. Hüvitist ei tohiks ületada krediidiandja kantud rahalist kahju.*
- (67) *Samuti on tähtis tagada piisav läbipaistvus tarbijale selgituste andmisel finantsstabiilsuse säilitamise huvides võetud kohustuste olemuse ja krediidilepingu kehtivuse ajal eksisteeriva paindlikkuse kohta. Tarbijale tuleks samuti anda teavet laenuintressi kohta nii lepingueelsete läbirääkimiste kui ka lepingulise suhte ajal. Liikmesriigid võivad säilitada või kehtestada piiranguid või keelde laenuintressi ühepoolsele muutmisele krediidiandja poolt. Liikmesriikidel peaks olema õigus sätestada, et laenuintressi muutmisel on tarbijal õigus saada ajakohastatud tagasimaksegraafik.*
- (68) *Kuigi krediidivahendajatel on keskne osa elamukinnisvaraga seotud krediidilepingute turustamisel liidus, on liikmesriikide õigusaktides krediidivahendajate tegevust ja järelevalvet käsitlevad sätted küllaltki erinevad, mis takistab krediidivahendajate asutamist ja tegevust siseturul. See, et krediidivahendajatel ei ole võimalik kogu liidus vabalt tegutseda, takistab elamukinnisvaraga seotud krediidilepingute siseturu korralikku toimimist. Kuigi tunnistades, et krediidivahendusega tegelevad väga eri laadi turuosalised, tuleks liidu tasandil kehtestada siiski teatavad standardid, et tagada kutseoskuste ja teenuse kõrge tase.*

Teisipäev, 10. september 2013

- (69) *Enne kui krediivahendaja saab alustada oma tegevusalal tegutsemist*, tuleks tema suhtes **kohaldada pädeva asutuse poolt tegevusloa andmise korda ning tema üle tuleks teostada pidevat järelevalvet tagamaks, et ta vastab** rangetele kutsealastele nõuetele **vähemalt** seoses pädevuse, hea maine ja kutsealase vastutuskindlustusega. Selliseid nõudeid tuleks kohaldada vähemalt ettevõtja tasandil. Samas võivad liikmesriigid täpsustada, kas selliseid **tegevusloa andmise** nõudeid kohaldatakse ka krediivahendaja töötajate suhtes. **Päritoluliikmesriigid võivad sätestada lisanõuded, näiteks nõude, et krediivahendaja aktsionäridel peab olema laitmatu maine või et seotud krediivahendaja võib olla seotud ainult ühe krediidiandjaga, juhul kui need nõuded on proportsionaalsed ja kooskõlas liidu muude õigusaktidega. Asjakohane teave tegevusloa omavate krediivahendajate kohta tuleks kanda ka avalikku registrisse. Krediivahendajale, kelle tegevus on seotud ainult ühe krediidiandjaga, kes võtab krediivahendaja eest täieliku ja tingimusteta vastutuse, peaks olema võimalik saada pädevalt asutuselt tegevusloa krediidiandja kaudu, kelle nimel seotud krediivahendaja tegutseb. Liikmesriikidel peaks olema õigus säilitada või kehtestada piiranguid seoses teatud krediivahendajate õigusliku vormiga selle suhtes, kas nad võivad tegutseda ainult kui juriidilised isikud või kui füüsilised isikud. Liikmesriikidel peaks olema õigus otsustada, kas kõik krediivahendajad kantakse ühte registrisse või kas tuleb kasutada erinevaid registreid olenevalt sellest, kas tegu on seotud või sõltumatu krediivahendajaga. Liikmesriikidel peaks samuti olema õigus säilitada või kehtestada piiranguid ühe või enama krediidiandjaga seotud krediivahendajate õigusele küsida tarbijatelt teenustasusid.**
- (70) *Mõnes liikmesriigis võivad krediivahendajad otsustada kasutada määratud esindajate teenuseid, et nad sooritaksid toiminguid nende nimel. Liikmesriikidel peaks olema võimalus kohaldada määratud esindajate suhtes käesolevas direktiivis sätestatud erikorda. Ent liikmesriikidel peaks olema ka õigus sellist korda mitte kehtestada või lubada teistel üksustel olla rollis, mis on võrreldav määratud esindajate omaga, tingimusel et nende üksuste suhtes kohaldatakse sama korda mis krediivahendajate puhul. Käesolevas direktiivis sätestatud eeskirjad määratud esindajate kohta ei kohusta liikmesriike lubama määratud esindajatel tegutseda nende jurisdiktsioonis, välja arvatud juhul, kui selliseid määratud esindajaid peetakse käesoleva direktiivi kohaselt krediivahendajateks.*
- (71) *Selleks et tagada pädevate asutuste tõhus järelevalve krediivahendajate üle, tuleks juriidilisest isikust krediivahendajale anda tegevusloa liikmesriigis, kus on tema registrijärgne asukoht. Krediivahendajale, kes ei ole juriidiline isik, tuleks tegevusloa anda liikmesriigis, kus asub tema peakontor. Lisaks peaksid liikmesriigid nõudma, et krediivahendaja peakontor asuks alati tema päritoluliikmesriigis ja et ta tegutseks tegelikult ka seal.*
- (72) *Tegevusloa andmise nõuded peaksid võimaldama krediivahendajatel tegutseda teistes liikmesriikides asutamisvabaduse ja teenuste osutamise vabaduse põhimõtete alusel, tingimusel et pädevate asutuste vahel on järgitud asjakohast teavitamise korda. Isegi juhul, kui liikmesriigid otsustavad **anda tegevusloa** kõigile krediivahendaja töötajatele individuaalselt, peaks kavatsusest osutada teenuseid teatama krediivahendaja, mitte töötaja. **Kuigi käesoleva direktiiviga nähakse ette raamistik, mille alusel kõik tunnustatud krediivahendajad, sealhulgas ainult ühe krediidiandjaga seotud krediivahendajad, saavad tegutseda kogu liidus, ei sätestata käesolevas direktiivis aga sellist raamistikku määratud esindajate jaoks. Sellistel juhtudel peaksid teises liikmesriigis tegutseda soovivad määratud esindajad vastama käesolevas direktiivis sätestatud krediivahendajate tunnustamise nõuetele.***
- (73) *Mõnes liikmesriigis võivad krediivahendajad vahendada krediidilepinguid, mida pakuvad nii krediidi- kui ka mittekrediidiasutused. Põhimõtteliselt peaks tunnustatud krediivahendajatel olema lubatud tegutseda kogu liidu territooriumil. Ent kui päritoluliikmesriigi pädev asutus on andnud tegevusloa, ei peaks see lubama krediivahendajatel vahendada krediidilepinguid, mida pakuvad mittekrediidiasutused tarbijale liikmesriigis, kus sellistel mittekrediidiasutustel ei ole lubatud tegutseda.*

Teisipäev, 10. september 2013

- (74) Liikmesriikidel peaks olema võimalik sätestada, et nende isikute suhtes, kes tegelevad krediivahendusega üksnes juhuslikult oma kutsetegevuse käigus, nagu juristid või notarid, ei tuleks kohaldada käesolevas direktiivis sätestatud tegevusloa andmise korda, tingimusel et selline kutsetegevus on reguleeritud ja asjakohased eeskirjad ei keela juhuslikkuse alusel krediivahendustegevust. Selline erand käesolevas direktiivis sätestatud tegevusloa andmise menetlusest peaks siiski tähendama, et sellised isikud ei saa kasu käesoleva direktiiviga ette nähtud tegevusloa süsteemist. Isikuid, kes üksnes tutvustavad tarbijat krediidiandjale või -vahendajale või suunavad tarbija krediidiandja või -vahendaja juurde juhuslikult oma kutsetegevuse käigus, näiteks informeerides tarbijat teatava krediidiandja või -vahendaja olemasolust või selle teatava krediidiandja või -vahendaja tooteliigist, ilma et nad teeks edasist reklaami või tegeleks krediidilepingu tutvustamise, pakkumise, sõlmimise või seonduva ettevalmistava tööga, ei tuleks pidada käesoleva direktiivi tähenduses krediivahendajateks. Samuti ei tuleks laenuvõtjaid, kes üksnes annavad krediidilepingu üle tarbijale nõudeõiguse ülemineku teel, ilma et nad sooritaks muid krediivahendustoiminguid, pidada käesoleva direktiivi tähenduses krediivahendajateks.
- (75) Selleks et tagada krediidiandjatele võrdsed tingimused ning suurendada finantsstabiilsust, peaksid liikmesriigid edasise ühtlustamise raames kehtestama selliste mittekrediidiasutuste suhtes, kes pakuvad elamukinnisvaraga seotud krediidilepinguid, asjakohase **tegevusloa andmise** ja järelevalve korra. **Järgides proportsionaalsuse põhimõtet, ei tuleks käesolevas direktiivis sätestada tegevusloa andmise** või järelevalve **korra üksikasjalikke tingimusi** krediidiandjate suhtes, kes pakuvad selliseid krediidilepinguid ja kes ei ole krediidiasutused Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määruse (EL) nr 575/2013 (krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta) ⁽¹⁾ tähenduses. Selliste ettevõtjate arv ja turuosad on **liidus** praegu väike, samuti tegutsevad nad vähestes liikmesriikides, eriti pärast finantskriisi. Samal põhjusel ei tuleks käesoleva direktiiviga ette näha sellistele asutustele tegevusloa andmist.
- (76) Liikmesriigid peaksid kehtestama eeskirjad **karistuste** kohta, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud siseriiklike õigusnormide rikkumise korral, ja tagama nende rakendamise. Kuigi liikmesriikidel on **karistuste** valikul kaalutusõigus, peaksid kehtestatud **karistused** olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
- (77) Tarbijatel peaks olema juurdepääs kaebuste ja kahjunõuete kohtuvälise lahendamise menetlusele, et lahendada käesoleva direktiivi kohastest õigustest ja kohustustest tulenevaid vaidlusi krediidiandjate ja tarbijate ning samuti krediivahendajate ja tarbijate vahel. **Liikmesriigid peaksid tagama, et osalemine sellistes vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluses oleks krediidiandjate ja -vahendajate jaoks kohustuslik. Selleks et tagada vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse sujuv toimimine piiriülese tegevuse korral, peaksid liikmesriigid nõudma, et kaebuste ja kahjunõuete kohtuvälise lahendamise tegevust tegelevad organid teeksid koostööd, ning julgustama neid koostööd tegema. Sellega seoses tuleks kaebuste ja kahjunõuete kohtuvälise lahendamise tegevust tegelevaid liikmesriikide organeid julgustada osalema finantsvaidluste lahendamise võrgustikus FIN-NET, mis on vaidluste kohtuvälise lahendamise liikmesriikide süsteemide võrgustik, mille eesmärk on lahendada vaidlusi tarbijate ja finantsteenuste pakkujate vahel.**
- (78) Selleks et tagada **järjekindel ühtlustamine ja** võtta arvesse suundumusi **krediidilepingute** turgudel või krediitoodete kujundamisel **või** majandustingimustes ning et **täpsustada teatavaid käesolevas direktiivis sätestatud nõudeid, peaks komisjonil olema õigus võtta** kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, **et muuta Euroopa standardinfo teabelehe tüüpsõnastust või selle koostamise juhendeid ja märkusi või ajakohastada krediidi kulukuse aastamäära eeldusi. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.**

⁽¹⁾ ELT L 176, 27.6.2013, lk 1.

Teisipäev, 10. september 2013

- (79) Selleks et hõlbustada kredidivahendajatel teenuste pakkumist piiriülevalt ning lihtsustada koostööd, teabevahetust ja vaidluste lahendamist pädevate asutuste vahel, peaksid kredidivahendajatele **tegevusloa andmise** ja nende üle järelevalve teostamise eest vastutavad pädevad asutused olema asutused, kes tegutsevad **Euroopa Järelevalveasutuse (Euroopa Pangandusjärelevalve)** egiidi all, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määruses (EÜ) nr 1093/2010 (millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve))⁽¹⁾, **või muud asutused, tingimusel et nad teevad koostööd Euroopa Pangandusjärelevalve egiidi all tegutsevate asutustega nende käesolevast direktiivist tulenevate ülesannete täitmiseks.**
- (80) **Liikmesriigid peaksid määrama pädevad asutused, kes on volitatud tagama käesoleva direktiivi täitmise, ja tagama, et neile antakse uurimise ja täitmise tagamise volitused ning piisavad vahendid, mis on vajalikud nende ülesannete täitmiseks. Pädevad asutused võivad seoses käesoleva direktiivi teatavate aspektide täitmisega pöörduda kohtusse, kes on pädev tegema õigusliku otsuse, sealhulgas esitades apellatsioonkaebuse, kui see on asjakohane. See võib anda liikmesriikidele võimaluse – eelkõige siis, kui käesoleva direktiivi sätted võetakse üle eraõigusesse – jätta nende sätete täitmise tagamine eespool nimetatud organite ja kohtute hooleks. Liikmesriikidel peaks olema õigus määrata erinevaid pädevaid asutusi, selleks et tagada käesolevas direktiivis sätestatud arvukate kohustuste täitmine. Näiteks mõne sätte puhul võivad liikmesriigid määrata pädeva asutuse, kes vastutab tarbijakaitseõiguse täitmise eest, ning mõne muu sätte puhul otsustada määrata usaldatavusnõuete täitmise järelevalvega tegeleva asutuse. Õigus määrata erinevaid pädevaid asutusi ei tohiks mõjutada pideva järelevalve ja pädevate asutuste vahelise koostöö kohustust, nagu on ette nähtud käesolevas direktiivis.**
- (81) Käesoleva direktiivi tõhus toimimine tuleb läbi vaadata vastavalt sellele, kuidas on edenenud kõrgetasemelise tarbijakaitsega siseturu loomine elamukinnisvaraga seotud krediidilepingute valdkonnas. Läbivaatamise käigus tuleks muu hulgas hinnata käesoleva direktiivi järgimist ja mõju ning direktiivi reguleerimisala jätkuvat asjakohasust, **analüüsida krediidilepingute pakkumist mittekrediidiasutuste poolt**, hinnata vajadust lisameetmete järele, sealhulgas mittekrediidiasutuste tegevusluba, ning vajadust kehtestada **täiendavad** õigused ja kohustused krediidilepingute sõlmimise järel.
- (82) Kui meetmeid võtaksid ainult liikmesriigid, tooks see tõenäoliselt kaasa lahknevad eeskirjad, mis võib õhnestada siseturu toimimist või luua sellele uusi takistusi. Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt elamukinnisvaraga seotud krediidilepingute sellise tõhusa ja konkurentsivõimelise siseturu kujundamine, kus tarbijatele on tagatud kõrgetasemeline kaitse, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning meetme tõhususe tõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas **Euroopa Liidu** lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (83) **Liikmesriigid võivad otsustada võtta teatavad käesoleva direktiiviga hõlmatud aspektid, nagu tarbija krediidivõimelisuse hindamine, üle siseriiklikusse õigusesse usaldatavusnõuete täitmist käsitlevate õigusaktidega, samas kui teised aspektid, nagu vastutustundliku laenuvõtja kohustused, võetakse üle era- või karistusõigusega.**
- (84) **Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta**⁽²⁾ kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et nimetatud dokumentide edastamine on põhjendatud.

⁽¹⁾ ELT L 331, 15.12.2010, lk 12.

⁽²⁾ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

Teisipäev, 10. september 2013

(85) *Euroopa andmekaitseinspektor esitas 25. juulil 2011 arvamuse ⁽¹⁾, mis põhineb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 45/2001 (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta) ⁽²⁾ artikli 28 lõikel 2,*

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

1. peatükk

Reguleerimisese ja -ala, mõisted ning pädevad asutused

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva direktiiviga kehtestatakse ühine raamistik, millega reguleeritakse liikmesriikide õigus- ja haldusnormide teatavaid aspekte selliste lepingute puhul, mis hõlmavad tarbijatele hüpoteegiga tagatud krediidi andmist või on muul viisil seotud elamukinnisvaraga, sealhulgas kohustust teostada enne krediidi andmist krediidivõimelisuse hindamine, töötamaks välja tõhusad elamukinnisvaraga seotud krediidi andmise standardid liikmesriikides, ning millega reguleeritakse teatavaid usaldatavus- ja järelevalvenõudeid, sealhulgas krediidivahendajate, määratud esindajate ja mittekrediidiasutuste asutamist ja järelevalvet käsitlevaid nõudeid.

Artikkel 2

Ühtlustamise tase

1. *Käesolev direktiiv ei takista liikmesriike tarbijate kaitseks säilitamast või kehtestamast rangemaid õigusnorme, tingimusel et sellised normid on kooskõlas liikmesriikide kohustustega, mis tulenevad liidu õigusest.*

2. *Liikmesriigid ei säilita ega kehtesta oma siseriiklikus õiguses selliseid sätteid, mis kalduvad kõrvale artikli 14 lõike 2 ja II lisa A osa sätetest seoses standardse lepingueelse teabe esitamisega Euroopa standardinfo teabelehel ning artikli 17 lõigete 1–5, lõigete 7 ja 8 ning I lisa sätetest seoses ühise ja järjekindla liidu standardiga krediidi kulukuse aastamäära arvutamiseks, olenemata lõikest 1.*

Artikkel 3

Kohaldamisala

1. Käesolevat **direktiivi** kohaldatakse alljärgneva suhtes **■**:

- a) krediidilepingud, mis on tagatud hüpoteegiga või muu võrreldava tagatisega, mida liikmesriigis tavaliselt elamukinnisvarale seatakse, või elamukinnisvaraga seotud õigusega; ning
- b) krediidilepingud, mille eesmärk on maa või olemasoleva või kavandatava ehitise omandiõiguse omandamine või säilitamine.

■

⁽¹⁾ ELT C 377, 23.12.2011, lk 5.

⁽²⁾ EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.

Teisipäev, 10. september 2013

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata alljärgneva suhtes:

a) kinnisvara tagatisel pakutava toote krediidilepingud, mille puhul krediidiandja:

i) maksab krediidi välja ühekordse maksena, perioodiliste maksetena või muul kujul, saades vastusooritusena teatava summa elamukinnisvara tulevases müügist saadavast tulust või õiguse asjaomase elamukinnisvara suhtes, ning

ii) ei nõua krediidi tagastamist enne ühe või enama kindlaks määratud sündmuse toimumist tarbija elus, nagu liikmesriigid on määratlenud, välja arvatud kui tarbija ei täida oma lepingulisi kohustusi, mis lubab krediidiandjal krediidileping lõpetada;

b) krediidilepingud, mille puhul tööandja annab kõrvaltegevusena krediiti oma töötajatele ja kui sellist krediiti antakse intressivabalt või kui sellise krediidi kulukuse aastamäär on valitsevast turumäärast madalam ja kui sellist krediiti ei pakuta üldiselt avalikkusele;

c) krediidilepingud, mille puhul krediiti antakse intressivabalt ja ilma muude seonduvate kuludeta, välja arvatud krediidi tagamisega otseselt seotud tegevusega kaasnevad kulud;

d) arvelduskrediidi vormis krediidilepingud, mille puhul tuleb krediit tagastada ühe kuu jooksul;

e) krediidilepingud, mis sõlmitakse kohtus või muus ametiasutuses saavutatud kokkuleppe tulemusena;

f) krediidilepingud, mis on seotud olemasoleva võla maksetähtpäeva tasuta edasilükkamisega ja mis ei kuulu lõike 1 punkti a reguleerimisalasse.

3. Liikmesriigid võivad otsustada loobuda järgmise kohaldamisest:

a) artiklite 11 ja 14 ning II lisa kohaldamine tarbijakrediidilepingute suhtes, mis on tagatud hüpoteegiga või muu võrreldava tagatisega, mida liikmesriigis tavaliselt elamukinnisvarale seatakse, või elamukinnisvaraga seotud õigusega ja mille eesmärk ei ole elamukinnisvara omandiõiguse omandamine või säilitamine, tingimusel et liikmesriigid kohaldavad selliste krediidilepingute suhtes direktiivi 2008/48/EÜ artikleid 4 ja 5 ning II ja III lisa;

b) käesoleva direktiivi kohaldamine kinnisasja ostmiseks sõlmitud krediidilepingute suhtes, mis sisaldavad tingimust, et tarbija või tema pereliige ei tohi kinnisasjal paiknevat maja, korterit või muud elupaika kasutada ning kinnisasjal paiknevat maja, korterit või muud elupaika kasutatakse üürilepingu alusel;

c) käesoleva direktiivi kohaldamine krediidilepingute suhtes, mis on seotud piiratud hulga laenusaaajatele seadusjärgselt ja üldistes huvides antava krediidiga ning mis on intressivabad või tavaliselt turul kehtivatest madalamate laenuintressidega või sõlmitud muudel tingimustel, mis on tarbijatele soodsamad turul kehtivatest tingimustest ja laenuintressidega, mis ei ole kõrgemad turul kehtivatest;

d) käesoleva direktiivi kohaldamine üleminekulaenude suhtes;

e) käesoleva direktiivi kohaldamine krediidilepingute suhtes, mille puhul krediidiandja on direktiivi 2008/48/EÜ artikli 2 lõike 5 reguleerimisalasse jääv organisatsioon.

4. Lõike 3 punktis b osutatud võimalust kasutavad liikmesriigid tagavad seda liiki krediidi puhul riigi tasandil asjakohase õigusraamistiku kohaldamise.

5. Lõike 3 punktis c või e osutatud võimalust kasutavad liikmesriigid tagavad asjakohase alternatiivse korra kohaldamise, tagamaks, et tarbijad saavad lepingueelsete läbirääkimiste ajal õigeaegselt teavet selliste krediidilepingute peamiste tunnuste, riskide ja kulude kohta ning et selliseid krediidilepinguid reklaamitakse õiglaselt, selgelt ja mitte eksitavalt.

Teisipäev, 10. september 2013

Artikkel 4

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „tarbija” – tarbija direktiivi 2008/48/EÜ artikli 3 punkti a mõistes;
- 2) „krediidiandja” – füüsiline või juriidiline isik, kes annab või lubab anda artikli 3 **reguleerimisalasse jäävat** krediiti oma kaubandus-, äri- või kutsetegevuse käigus;
- 3) „krediidileping” – leping, millega krediidiandja annab või lubab anda tarbijale artikli 3 **reguleerimisalasse jäävat** krediiti maksetähtpäeva edasilükkamise, laenu või muu samalaadse finantstehingu vormis;
- 4) „kõrvalteenus” – krediidilepinguga seoses tarbijale pakutav teenus;
- 5) „krediidivahendaja” – füüsiline või juriidiline isik, kes ei tegutse krediidiandja **või notarina ja kelle tegevus on ulatuslikum kui üksnes otseselt või kaudselt tarbija tutvustamine krediidiandjale või -vahendajale** ning kes teeb rahalises või muus kokkulepitud majanduslikku kasu andvas vormis tasu eest oma kaubandus-, äri- või kutsetegevuse käigus järgmist:
 - a) **esitleb või** pakub tarbijatele krediidilepinguid ■ ;
 - b) abistab tarbijaid, tehes krediidilepingutega seotud ettevalmistavat tööd **või muud lepingueelset administratiivset tööd**, välja arvatud punktis i osutatud tegevus, **või**
 - c) sõlmib tarbijatega ■ krediidilepinguid krediidiandja nimel;
- 6) „konsolideerimisgrupp” – krediidiandjate **kontsern, mis konsolideeritakse** konsolideeritud aastaaruannete **koostamiseks**, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivis 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ⁽¹⁾;
- 7) „seotud krediidivahendaja” – krediidivahendaja, kes tegutseb järgmiste isikute nimel ning täielikul **ja tingimusteta** vastutusel:
 - a) ainult üks krediidiandja;
 - b) ainult üks konsolideerimisgrupp või
 - c) **mitu krediidiandjat või krediidiandjate konsolideerimisgrupp, mis ei moodusta turu enamust;**
- 8) „määratud esindaja” – füüsiline või juriidiline isik, kes sooritab punktis 5 osutatud toiminguid ja kes tegutseb **ainult ühe krediidivahendaja nimel ning täielikul ja tingimusteta vastutusel;**
- 9) „krediidiasutus” – krediidiasutus määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punkti 1 mõistes;
- 10) „mittekrediidiasutus” – **krediidiandja, mis** ei ole krediidiasutus;
- 11) „töötajad”:
 - a) krediidiandja või -vahendaja **heaks töötavad füüsilised isikud, kes osalevad otseselt** käesoleva direktiiviga reguleeritud tegevustes **või kes käesoleva direktiiviga reguleeritud tegevuste käigus puutuvad kokku tarbijatega;**
 - b) **määratud esindaja heaks töötavad füüsilised isikud, kes käesoleva direktiiviga reguleeritud tegevuste käigus puutuvad kokku tarbijatega;**

⁽¹⁾ ELT L 182, 29.6.2013, lk 19.

Teisipäev, 10. september 2013

- c) *füüsilised isikud, kes juhivad otseselt punktides a ja b osutatud füüsilisi isikuid või kontrollivad nende tegevust;*
- 12) „krediidi kogusumma” – *krediidi kogusumma direktiivi 2008/48/EÜ artikli 3 punkti l mõistes;*
- 13) „krediidi kogukulu tarbijale” – *krediidi kogukulu tarbijale direktiivi 2008/48/EÜ artikli 3 punkti g mõistes, sealhulgas kinnisasja hindamise kulu, kui selline hindamine on vajalik krediidi saamiseks, kuid välja arvatud kinnisasja omandiõiguse ülemineku registreerimise tasud. Sii hulka ei kuulu tasud, mida tarbija maksab krediidilepingus sätestatud kohustuste täitmatajätmise eest;*
- 14) „tarbija poolt makstav kogusumma” – *tarbija poolt makstav kogusumma direktiivi 2008/48/EÜ artikli 3 punkti h mõistes;*
- 15) „krediidi kulukuse aastamäär” – *krediidi kogukulu tarbijale, mis on väljendatud aastase protsendimäärana krediidi kogusummast ja sisaldab vajaduse korral artikli 17 lõikes 2 osutatud kulusid ja mis võrdub kõigi selliste tulevaste või olemasolevate kohustuste (kasutusele võetud krediit, tagasimaksed ja seonduvad kulud) nüüdisväärtusega ühe aasta kohta, milles krediidiandja ja tarbija on omavahel kokku leppinud;*
- 16) „laenuintress” – *laenuintress direktiivi 2008/48/EÜ artikli 3 punkti j mõistes;*
- 17) „krediidivõimelisuse hindamine” – *krediidilepingust tulenevate võlakohustuste täitmise väljavaate hindamine;*
- 18) „püsiv andmekandja” – *püsiv andmekandja direktiivi 2008/48/EÜ artikli 3 punkti m mõistes;*
- 19) „päritoluliikmesriik”:
- a) *kui krediidiandja või -vahendaja on füüsiline isik, siis liikmesriik, kus asub tema peakontor;*
- b) *kui krediidiandja või -vahendaja on juriidiline isik, siis liikmesriik, kus on tema registrijärgne asukoht, või kui tal liikmesriigi kohaldatava õiguse kohaselt ei ole registrijärgset asukohta, siis liikmesriik, kus asub tema peakontor;*
- 20) „vastuvõtete liikmesriik” – *liikmesriik, välja arvatud päritoluliikmesriik, kus krediidiandjal või -vahendajal on filiaal või kus ta osutab teenuseid;*
- 21) „nõustamine” või „nõustamisteenus” – *tarbijale isikupärastatud soovitude andmine ühe või enama tehingu kohta, mis on seotud krediidilepinguga, olles krediidi andmisest ja punktis 5 osutatud krediidivahendamisest eraldiseisev teenus;*
- 22) „pädev asutus” – *artikli 5 kohaselt liikmesriigi poolt pädeva asutusena määratud asutus;*
- 23) „üleminekulaen” – *krediidileping, mille ei ole fikseeritud kestust või mille alusel saadud krediit tuleb tagastada 12 kuu jooksul ja mida tarbija kasutab ajutise rahastamisvahendina kinnisasja muul viisil rahastamisele eelneval üleminekuajal;*
- 24) „tingimuslik kohustus või tagatis” – *krediidileping, mis toimib tagatisena eraldiseisvale kõrvaltehingule ja mille puhul kinnisasjaga tagatud krediidi põhiosa võetakse kasutusele üksnes juhul, kui esineb lepingus kindlaks määratud sündmus;*
- 25) „jagatud omandiõigusega krediidileping” – *krediidileping, mille puhul tagasimaksmisele kuuluva krediidi põhiosa suurus põhineb lepinguliselt kehtestatud osakaalul kinnisasja väärtusest tagasimakse või tagasimaksete tegemise ajal;*
- 26) „seosmüük” – *krediidilepingu pakkumine või müümine ühes pakendis muude eristatavate finantstoodete või -teenustega, kusjuures krediidilepingut eraldiseisvalt tarbijale kättesaadavaks ei tehta;*

Teisipäev, 10. september 2013

- 27) „komplektina müük” – krediidilepingu pakkumine või müümine ühes pakendis muude eristatavate finantstoodete või -teenustega, tehes krediidilepingu samal ajal kättesaadavaks ka eraldiseisvana, kuid mitte tingimata samadel tingimustel kui komplektis kõrvalteenustega;
- 28) „välisvaluutas laen” – krediidileping, milles krediit on:
- a) nomineeritud muus valuutas kui selles, milles tarbija saab oma sissetuleku või hoiab oma vara, millest krediit tagasi makstakse, või
 - b) nomineeritud muus kui selle liikmesriigi valuutas, mille resident tarbija on.

Artikkel 5

Pädevad asutused

1. Liikmesriigid määravad pädevad **riiklikud** asutused, kes on volitatud tagama käesoleva direktiivi **kohaldamise ja täitmise**, ja tagavad, et neile antakse uurimis- ja täitmise tagamise volitused **ning piisavad vahendid**, mis on vajalikud nende ülesannete **tõhusaks ja tulemuslikuks** täitmiseks.

Esimeses lõigus osutatud asutused on riigiasutused või organid, mis on tunnustatud liikmesriigi õiguses või selliste riigiasutuste poolt, kes on selleks liikmesriigi õiguses sõnaselgelt volitatud. Need ei või olla krediidandjad ja -vahendajad või määratud esindajad.

2. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused, kõik isikud, kes töötavad või on töötanud pädevate asutuste heaks, samuti audiitorid ja eksperdid, kes on saanud juhiseid pädevatelt asutustelt, on seotud ametisaladuse hoidmise kohustusega. Nad ei või avaldada mitte ühelegi isikule ega asutusele konfidentsiaalset teavet, mida nad võivad saada oma ametiülesandeid täites, välja arvatud kokkuvõttena või üldises vormis, muidu kui kriminaalõiguses või käesolevas direktiivis sätestatud juhtudel. See ei takista siiski pädevaid asutusi vahetamast või edastamast konfidentsiaalset teavet kooskõlas käesoleva direktiivi ja liikmesriigi ning liidu õigusega.

3. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi artiklite 9, 29, 32, 33, 34 ja 35 kohaldamise ja täitmise tagamiseks pädevate asutustena määratud asutused on kas üks või mõlemad järgmistest:

- a) määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 lõikes 2 määratletud pädevad asutused või
- b) muud asutused peale punktis a nimetatud pädevate asutuste, tingimusel et siseriiklike õigus- või haldusnormide kohaselt peavad kõnealused asutused tegema koostööd punktis a nimetatud pädevate asutustega alati, kui see on vajalik, et täita nende käesolevast direktiivist tulenevaid ülesandeid, kaasa arvatud Euroopa Pangandusjärelevalvega koostöö tegemise eesmärgil vastavalt käesolevas direktiivis sätestatule.

4. Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja Euroopa Pangandusjärelevalvet pädevate asutuste määramisest ja mis tahes hilisematest muudatustest, märkides eraldi ära ülesannete võimaliku jagamise eri pädevate asutuste vahel. Esimene selline teade tuleb edastada nii peaaegu kui võimalik ja hiljemalt ... (*).

5. Pädevad asutused kasutavad oma volitusi kooskõlas liikmesriigi õigusega:

- a) vahetult omal vastutusel või õigusasutuste järelevalve all või

(*) Kahe aasta jooksul pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva.

Teisipäev, 10. september 2013

b) pöördudes kohtusse, mis on pädev tegema vajaliku otsuse, sealhulgas esitades vajaduse korral apellatsioonkaebuse, kui vajaliku otsuse tegemiseks esitatud taotlust ei rahuldata, välja arvatud artiklite 9, 29, 32, 33, 34 ja 35 puhul.

6. Kui liikmesriigi territooriumil on rohkem kui üks pädev asutus, tagab liikmesriik, et **nende vastavad ülesanded on selgelt piiritletud ja et** nad teevad tihedat koostööd, nii et nad saaksid oma vastavaid ülesandeid tulemuslikult täita.

7. Komisjon avaldab pädevate asutuste loetelu vähemalt kord aastas Euroopa Liidu Teatajas ja ajakohastab seda pidevalt oma veebilehel.

Peatükk 2

Finantsalane harimine

Artikkel 6

Tarbijate finantsalane harimine

1. Liikmesriigid edendavad meetmeid, mis toetavad tarbijate harimist vastutustundliku laenuvõtmise ja võlahalduse valdkonnas, eriti seoses hüpoteeklaenulepingutega. Selge ja üldine teave krediidi andmise protsessi kohta on vajalik selleks, et juhendada tarbijaid ning eelkõige neid, kes võtavad hüpoteeklaenu esimest korda. Samuti on vajalik teave selliste juhiste kohta, mida võivad tarbijatele anda tarbijaorganisatsioonid ja riiklikud asutused.

2. Komisjon avaldab aruande, milles hinnatakse tarbijatele pakutavat finantsalast haridust liikmesriikides, ja teeb kindlaks parimad tavad, mida võiks edasi arendada, et tõsta tarbijate finantsalast teadlikkust.

3. peatükk

Krediidiandjate, -vahendajate ja määratud esindajate suhtes kohaldatavad tingimused

Artikkel 7

Äritegevusele esitatavad nõuded tarbijakrediidi andmisel

1. Liikmesriigid nõuavad, et krediititoodete kavandamisel ja krediidi andmisel, vahendamisel või krediidiga seonduvate nõustamisteenuste ja asjakohasel juhul kõrvalteenuste osutamisel, ning krediidilepingu täitmisel tegutseb krediidiandja, -vahendaja või määratud esindaja ausalt, õiglaselt, läbipaistvalt ja professionaalselt, võttes arvesse tarbija õigusi ja huve. Krediidi andmine, vahendamine või nõustamisteenuste osutamine põhineb tarbija seisundit käsitleval teabel ja mis tahes konkreetsel nõudel, mille tarbija on esitanud, ning mõistlikel eeldustel tarbija seisundit ohustavate riskide kohta krediidilepingu kestuse jooksul. Nõustamisteenuse osutamine põhineb lisaks veel artikli 22 lõike 3 punkti a alusel nõutaval teabel.

2. Liikmesriigid tagavad, et viis, kuidas krediidiandjad tasustavad oma töötajaid ja kredidivahendajaid ning kuidas kredidivahendajad tasustavad oma töötajaid ja määratud esindajaid, ei takista täitmast lõikes 1 sätestatud nõudeid.

3. Liikmesriigid tagavad, et krediidivõimelisuse hindamise eest vastutavate töötajate tasustamise poliitika kehtestamisel ja kohaldamisel järgivad krediidiandjad alljärgnevat põhimõtet viisil ja ulatuses, mis vastab nende suurusele ja organisatsioonilisele ülesehitusele ning nende tegevuse laadile, ulatusele ja keerukusele:

a) tasustamispoliitika on kooskõlas usaldusväärse ja tõhusa riskijuhtimisega ning edendab seda ega motiveeri võtma riske, mis ületavad krediidiandja puhul talutava riski piiri;

Teisipäev, 10. september 2013

b) *tasustamispoliitika on kooskõlas krediidiandja ärristrateegia, eesmärkide, väärtuste ja pikaajaliste huvidega ning hõlmab meetmeid huvide konflikti vältimiseks, eelkõige nähes ette, et tasustamine ei sõlgu heakskiidetud taotluste hulgast või osakaalust.*

4. *Liikmesriigid tagavad, et kui krediidiandjad, -vahendajad või määratud esindajad osutavad nõustamisteenust, ei piira nende asjaomaste töötajate tasustamise kord töötajate võimet tegutseda tarbija parimates huvides ning tasustamise kord ei ole tingimuslikult seotud müügiplaanidega. Selle eesmärgi saavutamiseks võivad liikmesriigid lisaks keelata krediidiandja poolt krediidivahendajale vahendustasu maksmise.*

5. *Liikmesriigid võivad keelata või piirata tarbija poolt krediidiandjale või krediidivahendajale enne krediidilepingu sõlmimist maksete tegemist.*

Artikkel 8

Kohustus anda tarbijatele tasuta teavet

Liikmesriigid tagavad, et kui tarbijatele antakse teavet vastavalt käesolevas direktiivis sätestatud nõuetele, esitatakse selline teave tarbijatele tasuta.

Artikkel 9

Töötajate teadmiste ja pädevusele esitatavad nõuded

1. *Liikmesriigid tagavad, et krediidiandjad, -vahendajad ning määratud esindajad nõuavad, et nende töötajatel on asjakohasel tasemel teadmised ja pädevus krediidilepingute kavandamise, pakkumise või sõlmimise alal, artikli 4 punktis 5 sätestatud krediidivahendustegevuse alal või nõustamisteenuste osutamise alal, ning et nad ajakohastavad neid teadmisi ja pädevusi. Kui krediidilepingu sõlmimisega kaasneb lepinguga seonduv kõrvalteenus, on nõutavad sellise kõrvalteenuse osutamiseks vajalikud teadmised ja pädevus.*

2. *Päritoluliikmesriigid kehtestavad krediidiandjate, -vahendajate ning määratud esindajate töötajatele teadmiste ja pädevuse miinimumnõuded kooskõlas III lisa esitatud põhimõtetega, välja arvatud lõikes 3 osutatud asjaolude korral.*

3. *Kui krediidiandja või -vahendaja osutab oma teenuseid ühe või mitme liikmesriigi territooriumil:*

i) *filiaali kaudu, vastutab vastuvõttev liikmesriik filiaali töötajate suhtes kohaldatavate teadmiste ja pädevuse miinimumnõuete kehtestamise eest;*

ii) *teenuste osutamise vabaduse alusel, vastutab päritoluliikmesriik töötajate suhtes kohaldatavate teadmiste ja pädevuse miinimumnõuete kehtestamise eest kooskõlas IIa lisaga, kuigi vastuvõtavad liikmesriigid võivad kehtestada teadmiste ja pädevuse miinimumnõuded IIa lisa punkti 1 alapunktides b, c, e ja f osutatud nõuete puhul.*

4. *Liikmesriigid tagavad, et lõike 1 nõuetele vastavuse üle teostavad järelevalvet pädevad asutused ja et pädevatel asutustel on volitused nõuda krediidiandjatelt ja -vahendajatelt ning määratud esindajatelt selliste tõendite esitamist, mida pädev asutus peab vajalikuks sellise järelevalve eesmärgil.*

5. *Selleks et teostada tõhusat järelevalvet nende krediidiandjate ja -vahendajate üle, kes osutavad oma teenuseid mõne muu liikmesriigi territooriumil teenuste osutamise vabaduse alusel, teevad vastuvõtva ja päritoluliikmesriigi pädevad asutused tihedat koostööd vastuvõtva liikmesriigi kehtestatud teadmiste ja pädevuse miinimumnõuete üle tõhusa järelevalve teostamiseks ning nende täitmise tagamiseks. Kõnealused asutused võivad sel eesmärgil delegeerida üksteisele ülesandeid ja vastutusi.*

Teisipäev, 10. september 2013

4. peatükk

Krediidilepingu sõlmimise eel esitatav teave ja tehtavad toimingud

Artikkel 10

Reklaami ja turunduse suhtes kohaldatavad üldsätted

Piiramata direktiivi 2005/29/EÜ kohaldamist, nõuavad liikmesriigid, et **█** krediidilepinguid käsitlevad reklaam- ja turundusteated on õiglased, selged ja mitte eksitavad. Keelatud on sõnastus, mis võib tarbijates tekitada põhjendamatu ootusi seoses krediidi kättesaadavuse või kulukusega.

Artikkel 11

Reklaamis sisalduv standardteave

1. Liikmesriigid tagavad, et krediidilepinguid käsitlev reklaam, mis osutab intressimäärale või mis tahes muudele arvnäitajatele, mis kajastavad krediidi kulukust tarbijale, peab sisaldama standardteavet vastavalt käesolevale artiklile.

Liikmesriigid võivad sätestada, et esimest lõiku ei kohaldata, kui liikmesriigi õiguse kohaselt tuleb krediidilepinguid käsitlevas reklaamis märkida krediidi kulukuse aastamäär ning reklaamis ei märgita intressimäära või muid arvnäitajaid, mis kajastavad krediidi kulukust tarbijale esimese lõigu tähenduses.

2. Standardteave täpsustab selgelt, lühidalt ja silmapaistvalt järgmisi asjaolusid:

- a) krediidiandja või asjakohasel juhul krediidivahendaja **või määratud esindaja** andmed;
- b) **asjakohasel juhul** märgi selle kohta, et **█** krediidileping tagatakse hüpoteegi või muu võrreldava tagatisega, mida liikmesriigis tavaliselt elamukinnisvarale seatakse, või elamukinnisvaraga seotud õigusega;
- c) laenuintress, märkides, kas see on fikseeritud või muutuv intressimäär või mõlema kombinatsioon, samuti üksikasjad kõikide kulude ja tasude kohta, mis sisalduvad krediidi kogukulus tarbijale;
- d) krediidi kogusumma;
- e) krediidi kulukuse aastamäär, **mis tuleb reklaamis esitada vähemalt sama silmapaistvalt kui mis tahes intressimäär**;
- f) **asjakohasel juhul** krediidilepingu kestus;
- g) **asjakohasel juhul** perioodiliste maksete suurus;
- h) **asjakohasel juhul** tarbija makstav kogusumma;
- i) **asjakohasel juhul perioodiliste maksete arv**;
- j) **asjakohasel juhul hoiatus selle kohta, et vahetuskursi võimalikud kõikumised võivad mõjutada tarbija poolt makstavat kogusummat.**

3. **Lõikes 2 loetletud teave, välja arvatud sama lõike punktides a, b või hb loetletud teave, esitatakse tüüpilise näite abil ja kogu teave peab vastama sellele tüüpilisele näitele. Liikmesriigid võtavad vastu tüüpilise näite koostamise kriteeriumid.**

4. Kui kõrvalteenuse osutamise lepingu, eelkõige kindlustuslepingu sõlmimine on kohustuslik selleks, et saada krediiti või saada seda reklaamitavatel tingimustel, ja selle teenuse maksumust ei saa eelnevalt kindlaks määrata, teavitatakse sellise lepingu sõlmimise kohustusest samuti selgelt, lühidalt ja silmapaistvalt viisil koos krediidi kulukuse aastamääraga.

█

5. **Lõigetes 2 ja 3 osutatud teave peab olema kergesti loetav või selgesti kuuldav, olenevalt reklaamiks kasutatavast vahendist.**

Teisipäev, 10. september 2013

6. Liikmesriigid võivad nõuda, et lisada tuleb lühike ja proportsionaalne hoiatus krediitdilepingutele eriomaste riskide kohta. Nad teavitavad komisjoni viivitamata sellistest nõuetest.
7. Käesoleva artikli kohaldamine ei piira direktiivi 2005/29/EÜ kohaldamist.

Artikkel 12

Seosmüük ja komplektina müük

1. Liikmesriigid lubavad komplektina müüki, kuid keelavad seosmüügi.
2. Olenemata lõikest 1 võivad liikmesriigid sätestada, et krediidiandjad võivad nõuda, et tarbija või tema pereliige või lähedane sugulane:
 - a) avab või säilitab arveldus- või hoiukonto, kui sellise konto ainus eesmärk on kapitali kogumine krediidi tagasimaksmiseks või teenindamiseks või vahendite koondamine krediidi saamiseks või täiendava tagatise andmine krediidiandjale makseviivituse korral;
 - b) omandab või säilitab investeerimistoote või erapensionisüsteemi toote, kui see on makseviivituse korral täiendavaks tagatiseks krediidiandjale või kui selle eesmärk on samuti krediidi tagasimaksmiseks või teenindamiseks kapitali kogumine või vahendite koondamine krediidi saamiseks;
 - c) sõlmib krediidi saamiseks koos kapitaliosalusega krediitdilepinguga eraldiseisva krediitdilepingu.
3. Olenemata lõikest 1 võivad liikmesriigid lubada seosmüüki siis, kui krediidiandja suudab pädevale asutusele tõendada, et sarnastel tingimustel pakutavad seotud tooted või tootekategooriad, mis ei ole kättesaadavad eraldiseisvana, toovad tarbijatele selgelt kasu, võttes nõuetekohaselt arvesse kõnealuste toodete kättesaadavust ja hindu turul. Käesolev lõige kehtib üksnes toodete puhul, mida turustatakse pärast ... (*).
4. Liikmesriigid võivad lubada, et krediidiandjad nõuavad tarbijalt krediitdilepinguga seoses kindlustuspoliisi olemasolu. Liikmesriigid tagavad sellistel juhtudel, et krediidiandja aktsepteerib kindlustuspoliisi, mille on välja andnud mõni muu kui tema eelistatud teenuseosutaja, kui sellise poliisiga pakutav tagatis on samaväärne krediidiandja soovitatud poliisi pakutava tagatisega.

Artikkel 13

Üldine teave

1. Liikmesriigid tagavad, et krediidiandjad või asjakohasel juhul **seotud** krediitvahendajad **või nende määratud esindajad** teevad krediitdilepinguid käsitleva **selge ja arusaadava** üldise teabe igal ajal kättesaadavaks **paberil või muul** püsival andmekandjal või elektrooniliselt. **Liikmesriigid võivad lisaks sätestada, et üldise teabe teevad kättesaadavaks mitteseotud krediitvahendajad.**

Üldine teave hõlmab vähemalt järgmist:

- a) teabe väljaandja identifitseerimiseks vajalikud andmed ja geograafiline aadress;
- b) millistel eesmärkidel võib krediiti kasutada;
- c) **tagatise liik, sealhulgas asjakohasel juhul võimalus, et tagatis asub teises liikmesriigis;**

(*) Käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev.

Teisipäev, 10. september 2013

- d) krediidilepingute võimalik kestus;
- e) pakutavad laenuintressi liigid, märkides, kas tegemist on fikseeritud või muutuva intressimäära või mõlemaga, koos fikseeritud ja muutuva intressimäära omaduste lühikirjeldusega, sealhulgas teabega, mida kumbki intressimäär tarbijale tähendab;
- f) kui laen antakse välisvaluutas või -valuutades, siis märke välisvaluuta või -valuutade kohta, sealhulgas selgitus selle kohta, mida välisvaluutas nomineeritud krediit tarbijale kaasa toob;
- g) tüüpiline näide, mis kajastab krediidi kogusummat, krediidi kogukulu tarbijale, tarbija makstavat kogusummat ja krediidi kulukuse aastamäära;
- h) **märke võimalike lisakulude kohta, mis ei sisaldu krediidi kogukulus tarbijale ja mis tuleb seoses krediidilepinguga tasuda;**
- i) erinevad võimalused krediidi tagasimaksmiseks krediidiaandjale (sealhulgas perioodiliste tagasimaksete arv, sagedus ja suurus);
- j) **kui see on kohaldatav, siis lühidalt ja selgelt teave selle kohta, et krediidilepingu tingimuste täitmine ei taga krediidilepingus sätestatud krediidi kogusumma tagasimaksmist;**
- k) krediidi ennetähtaegse tagasimaksmise tingimused, **millel on otsene seos krediidiga;**
- l) kas kinnisasja hindamine on vajalik ja, kui see on kohaldatav, **siis kes on vastutav hindamise läbiviimise tagamise eest, ja kas tarbijale tekib sellega seoses kulusid;**
- m) **märke nende kõrvalteenuste kohta, mida tarbija peab ostma, et saada krediiti või saada seda reklaamitavatel tingimustel, ja asjakohasel juhul selgitus selle kohta, et kõrvalteenuseid võib osta teenuseosutajalt, kes ei ole krediidiaandja, ning**
- n) **üldine hoiatus krediidilepinguga võetud kohustuste täitmatajätmise tagajärgede kohta.**

2. Liikmesriigid võivad kohustada krediidiaandjaid lisama muid liiki hoiatusi, mis on asjakohased kõnealuses liikmesriigis. Liikmesriigid teavitavad komisjoni viivitamata sellistest nõuetest.

Artikkel 14

Lepingueelne teave

1. Liikmesriigid tagavad, et krediidiaandja ja asjakohasel juhul krediidivahendaja või määratud esindaja annab tarbijale isikupärastatud teavet, mida on vaja turul pakutavate krediiditoodete võrdlemiseks, nendega kaasnevate tagajärgede hindamiseks ja krediidilepingu sõlmimise kohta teadliku otsuse tegemiseks:

a) **asjatu viivitusega pärast seda, kui tarbija on andnud vajaliku teabe oma vajaduste, finantsolukorra ja eelistuste kohta vastavalt artiklile 20, ning**

b) aegsasti enne seda, kui krediidileping või pakkumine muutub tarbija jaoks siduvaks.

2. **Lõikes 1 osutatud isikupärastatud teave, mis esitatakse paberil või muul püsival andmekandjal, antakse II lisas esitatud Euroopa standardinfo teabelehel.**

3. Liikmesriigid tagavad, et kui tarbijale tehakse krediidiaandjale siduv pakkumine, **esitatakse see paberil või muul püsival andmekandjal** koos Euroopa standardinfo teabelehega, **kui:**

a) **Euroopa standardinfo teabelehte ei ole varem tarbijale esitatud või**

b) **pakkumise tingimused erinevad varem esitatud Euroopa standardinfo teabelehel märgitust.**

Teisipäev, 10. september 2013

4. Liikmesriigid võivad sätestada, et Euroopa standardinfo teabelehe esitamine on enne krediidiandjale siduva pakkumise tegemist kohustuslik. Sellisel juhul nõuab liikmesriik Euroopa standardinfo teabelehe uuesti esitamist üksnes juhul, kui on täidetud lõike 3 punkti b tingimus.

5. Liikmesriigid, kes on enne ... (*) kasutusele võtnud teabelehe, mis vastab vähemalt võrdväärsetele teabealastele nõuetele, mis on sätestatud II lisas, võivad jätkata selle kasutamist käesoleva artikli kohaldamise eesmärgil kuni ... (**).

6. Liikmesriigid määravad kindlaks tähtaja, mis on vähemalt seitse päeva, mille jooksul tarbijal on piisavalt aega pakkumisi võrrelda, hinnata nendega kaasnevaid tagajärgi ja teha teadlik otsus.

Liikmesriigid täpsustavad, et esimeses lõigus osutatud tähtaeg on järelemõtlemisaeg enne krediidilepingu sõlmimist või pärast krediidilepingu sõlmimist krediidilepingust taganemise õiguse teostamise tähtaeg või nende kahe kombinatsioon.

Kui liikmesriik näeb ette järelemõtlemisaja enne krediidilepingu allkirjastamist, siis:

a) on pakkumine krediidiandjale siduv järelemõtlemisaja jooksul ja

b) tarbija võib pakkumise vastu võtta mis tahes ajal järelemõtlemisaja jooksul.

Liikmesriigid võivad sätestada, et tarbijad ei või pakkumist vastu võtta maksimaalselt järelemõtlemisaja esimese kümne päeva jooksul.

Kui laenuintress või muud kohaldatavad kulud määratakse kindlaks aluseks olevate võlakirjade või muude pikaajaliste finantsinstrumentide müügiiväärtuse põhjal, võivad liikmesriigid sätestada, et laenuintress või muud kulud võivad erineda pakkumises märgitust vastavalt aluseks oleva võlakirja või muu pikaajalise finantsinstrumendi väärtusele.

Kui tarbijal on käesoleva lõike teise lõigu kohaselt taganemisõigus, siis direktiivi 2002/65/EÜ artiklit 6 ei kohaldata.

7. Tarbijale Euroopa standardinfo teabelehe esitanud krediidiandja ja asjakohasel juhul krediidivahendaja või määratud esindaja on täitnud direktiivi 2002/65/EÜ artikli 3 lõikes 1 sätestatud nõude esitada tarbijale teavet enne sidevahendi abil sõlmitava lepingu sõlmimist ning sama direktiivi artikli 5 lõikes 1 loetletud nõuded üksnes siis, kui ta on esitanud vähemalt Euroopa standardinfo teabelehe enne lepingu sõlmimist.

8. Liikmesriigid ei muuda Euroopa standardinfo teabelehe näidist, välja arvatud II lisas täpsustatud juhtudel. Mis tahes lisateave, mida krediidiandja või asjakohasel juhul krediidivahendaja või määratud esindaja võib tarbijale anda või mida ta on liikmesriigi õiguse kohaselt kohustatud tarbijale andma, esitatakse eraldi dokumendis, mis võib olla lisatud Euroopa standardinfo teabelehele.

9. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 26 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta II lisa A osas kasutatud standardsõnastust või II lisa B osa juhiseid, et võtta arvesse teabe andmise või hoiatuste tegemise vajadust seoses uute toodetega, mida ei turustatud enne ... (**). Selliste delegeeritud õigusaktidega ei või siiski muuta Euroopa standardinfo teabelehe ülesehitust või vormi.

10. Kui teavet edastatakse direktiivi 2002/65/EÜ artikli 3 lõike 3 kohaselt telefonside kaudu, sisaldab osutatava finantsteenuse põhinäitajate kirjeldus vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 3 lõike 3 punkti b teisele taandele vähemalt käesoleva direktiivi II lisa A osa jagudes 2–5 osutatud andmeid.

(*) Käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev.

(**) Viis aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

(***) Käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev.

Teisipäev, 10. september 2013

11. Liikmesriigid tagavad, et **vähemalt siis, kui taganemisõigus puudub**, annab krediidiandja või asjakohasel juhul kredidivahendaja või määratud esindaja tarbijale krediidilepingu projekti koopia koos **krediidiandjale siduva pakkumise esitamise**ga. **Taganemisõiguse olemasolu korral tagavad liikmesriigid, et krediidiandja või asjakohasel juhul kredidivahendaja või määratud esindaja pakub tarbijale krediidilepingu projekti koopiat koos krediidiandjale siduva pakkumise esitamise**ga.

Artikkel 15

Kredidivahendajatele **ja määratud esindajatele** kohaldatavad teabenõuded

1. **Liikmesriigid tagavad, et enne artikli 4 punktis 5 loetletud kredidivahendustegevuse teostamist esitab** kredidivahendaja või määratud esindaja tarbijale **paberil või mõnel muul püsival andmekandjal** aegsasti vähemalt järgmise teabe:

- a) kredidivahendaja identifitseerimiseks vajalikud andmed ja geograafiline aadress;
- b) register, millesse ta on kantud, **asjakohasel juhul registreerimisnumber** ja võimalused registreerimise kontrollimiseks;
- c) **kas kredidivahendaja on majanduslikult seotud ühe või enama krediidiandjaga või kas kredidivahendaja tegutseb eksklusiivselt ühe või enama krediidiandja heaks. Kui kredidivahendaja on majanduslikult seotud ühe või enama krediidiandjaga või kui ta tegutseb eksklusiivselt ühe või enama krediidiandja heaks**, esitab ta selle krediidiandja nime/nende krediidiandjate nimed, kelle vahendajana ta tegutseb. **Kredidivahendaja võib teha teatavaks, et ta on sõltumatu, kui ta täidab kooskõlas artikli 17 lõikega 2c kehtestatud tingimusi;**
- d) **kas kredidivahendaja osutab nõustamisteenust;**
- e) vajaduse korral tasu, mida tarbija maksab kredidivahendajale selle teenuste eest, **või, kui see ei ole võimalik, tasu arvutamise meetod;**
- f) kredidivahendajate kohta **asutusesiseste** kaebuste esitamise kord tarbijatele **või** muudele huvitatud isikutele, ning asjakohasel juhul võimalused vaidluste ja kahjunõuete kohtuvälise lahendamise menetluse kasutamiseks;
- g) **asjakohasel juhul** krediidiandja **või kolmandate isikute** poolt kredidivahendajale **krediidilepinguga seotud teenuste eest** makstavate vahendustasude **või muude stiimulite olemasolu ja, kui see on teada, nende suurus. Kui nende suurus ei ole teabe esitamise ajal teada, teatab kredidivahendaja tarbijale, et tasude tegelik suurus tehakse teatavaks hiljem Euroopa standardinfo teabelehel.**

2. Kredidivahendajad, kes ei ole majanduslikult seotud, kuid kes saavad vahendustasu ühelt või enamalt krediidiandjalt, esitavad tarbija taotlusel teabe selliste vahendustasude suuruse kohta, mida maksavad eri krediidiandjad, kelle krediidilepinguid tarbijale pakutakse. Tarbijat teavitatakse sellest, et tal on õigus sellist teavet nõuda.

3. **Kui kredidivahendaja küsib tarbijalt teenustasu ja saab samal ajal krediidiandjalt või kolmandalt isikult vahendustasu, selgitab kredidivahendaja tarbijale, kas vahendustasu võetakse osaliselt või täielikult tarbijalt küsitava teenustasu suuruse määramisel arvesse.**

4. **Liikmesriigid tagavad, et kui tarbija maksab kredidivahendajale teenustasu, siis teeb kredidivahendaja teenustasu krediidiandjale teatavaks krediidi kulukuse aastamäära arvutamiseks.**

5. **Liikmesriigid nõuavad, et kredidivahendajad tagavad, et lisaks käesoleva artikliga nõutud andmete avaldamisele teeb määratud esindaja tarbijale teatavaks tarbijaga ühenduse võtmisel või enne tarbijaga kokkupuutumist oma volituste ulatuse ja kredidivahendaja, keda ta esindab.**

Teisipäev, 10. september 2013

Artikkel 16

Piisavad selgitused

1. Liikmesriigid tagavad, et krediidiandjad ja asjakohasel juhul kredidivahendajad või määratud esindajad annavad tarbijale piisavaid selgitusi pakutava(te) krediidilepingu(te) ja mis tahes kõrvalteenus(te) kohta, et tarbija saaks hinnata, kas pakutav(ad) krediidileping(ud) ja kõrvalteenus(ed) on kohandatud tema vajadustele ja finantsolukorrale. ■

Selgitused hõlmavad asjakohasel juhul eelkõige järgmist:

a) lepingueelne teave, mis tuleb esitada kooskõlas:

i) artikliga 14 krediidiandjate puhul,

ii) artiklitega 14 ja 15 kredidivahendajate või määratud esindajate puhul;

b) pakutavate toodete põhitunnused;

c) konkreetne mõju, mida pakutavad tooted võivad tarbijale avaldada, sealhulgas makseviivituse tagajärjed, ning

d) kui krediidilepinguga pakutakse ühes komplektis kõrvalteenuseid, siis kas iga komplektiosa saab lõpetada eraldi ja mida see tarbijale kaasa toob.

2. Liikmesriigid võivad kohandada lõikes 1 osutatud selgituste viisi ja ulatust ning nõustaja valikut vastavalt krediidilepingu pakkumise asjaoludele, isikule, kellele krediidilepingut pakutakse, ja pakutava krediidi laadile.

5. peatükk

Krediidi kulukuse aastamäär

Artikkel 17

Krediidi kulukuse aastamäära arvutamine

1. Krediidi kulukuse aastamäär arvutatakse I lisas sätestatud matemaatilise valemi kohaselt.

2. Kui krediidi saamiseks või selle saamiseks reklaamitud tingimustel on tarbijal kohustus avada või hoida alles eraldi konto, hõlmab krediidi kogukulu tarbijale sellise konto avamise ja omamise kulusid ning sellise maksevahendiga seonduvaid kulusid, mida kasutatakse nii kõnealusel kontol maksetehingute kui kontolt väljamaksete tegemiseks ja muid maksetehingutega seotud kulusid.

3. Krediidi kulukuse aastamäära arvutamine põhineb eeldusel, et krediidileping jääb kehtima kokkulepitud ajavahemikul ning et krediidiandja ja tarbija täidavad oma kohustusi krediidilepingus kokku lepitud tingimustel ja tähtpäevadel.

4. Kui krediidilepingus on sätestatud, et krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel tuleb arvestada laenuintressi muutustega ning, kui see on kohaldatav, krediidi kulukuse aastamääras sisalduvate kulude muutumisega, mis ei ole aastamäära arvutamise ajal kindlaks tehtav, arvutatakse krediidi kulukuse aastamäär eeldusel, et laenuintress ja muud kulud jäävad fikseerituks lepingu sõlmimisel kehtinud tasemele.

5. Krediidilepingute puhul, mille suhtes on lepitud kokku fikseeritud laenuintress esialgu vähemalt viieks aastaks, mille möödudes toimuvad läbirääkimised uue olulise pikkusega perioodi jaoks fikseeritud laenuintressi kehtestamiseks, hõlmatakse Euroopa standardinfo teabelehel täiendava näitlikustava krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel üksnes esialgset fikseeritud laenuintressiga perioodi ning arvutus lähtub eeldusest, et fikseeritud laenuintressiga perioodi lõppedes makstakse võlgnetav põhiosa tagasi.

Teisipäev, 10. september 2013

6. Kui laenuintress võib krediidilepingu kohaselt muutuda, tagavad liikmesriigid, et tarbijat teavitatakse laenuintressi muutuste võimalikust mõjust makstavatele summadele ja krediidi kulukuse aastamäärale vähemalt Euroopa standardinfo teabelehel. Selleks näidatakse tarbijale ka teist krediidi kulukuse aastamäära, mis illustreerib võimalikke riske, mis on seotud laenuintressi märkimisväärse tõusuga. Kui laenuintressile ei ole seatud ülempiiri, lisatakse sellele teabele hoiatus, milles rõhutatakse, et krediidi kulukuse aastamääras kajastuv krediidi kogukulu tarbijale võib muutuda. Seda sätet ei kohaldata krediidilepingute puhul, mille suhtes on lepitud kokku fikseeritud laenuintress esialgu vähemalt viieks aastaks, mille möödudes toimuvad läbirääkimised uue olulise pikkusega perioodi jaoks fikseeritud laenuintressi kehtestamiseks, ja mille korral esitatakse Euroopa standardinfo teabelehel täiendav näitlikustav krediidi kulukuse aastamäär.

7. Asjakohasel juhul tuleks krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel kasutada I lisas sätestatud täiendavaid eeldusi.

8. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 40 vastu delegeeritud õigusakte I lisas sätestatud krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel kasutatavate märkuste muutmiseks või eelduste ajakohastamiseks, eelkõige juhul, kui käesolevas artiklis ja I lisas sätestatud märkused ja eeldused ei ole piisavad krediidi kulukuse aastamäära arvutamiseks tihtsel viisil või ei vasta enam olukorrale turul.

6. peatükk

Krediidivõimelisuse hindamine

Artikkel 18

Kohustus hinnata tarbija krediidivõimelisust

1. Liikmesriigid tagavad, et krediidiantja hindab enne krediidilepingu sõlmimist põhjalikult tarbija krediidivõimelisust. **Hindamisel võetakse asjakohaselt arvesse tegureid, mis on olulised kontrollimaks väljavaadet, et tarbija täidab oma krediidilepingust tulenevad kohustused.**

2. Liikmesriigi tagavad, et kehtestatakse, dokumenteeritakse ja säilitatakse krediidivõimelisuse hindamise menetlused ja hindamise aluseks olev teave.

3. **Krediidivõimelisuse hindamisel ei tugine ta ülekaalukalt asjaolule, et elamukinnisvara väärtus ületab krediidi summat, või eeldusele, et elamukinnisvara väärtus tõuseb, välja arvatud juhul, kui krediidilepingu eesmärk on elamukinnisvara ehitamine või renoveerimine.**

4. Liikmesriigid tagavad, et kui krediidiantja sõlmib tarbijaga krediidilepingu, ei tühistata ega muuda krediidiantja hiljem krediidilepingut tarbija kahjuks põhjendusel, et krediidivõimelisuse hindamist ei teostatud õigesti. Käesolevat lõiget ei kohaldata juhul, kui tõendatakse, et tarbija jättis teadlikult teabe esitamata või võltsis teavet artikli 20 tähenduses.

5. Liikmesriigid tagavad järgmist:

a) krediidiantja võimaldab tarbijale krediiti ainult juhul, kui krediidivõimelisuse hindamise tulemus osutab, et on tõenäoline, et krediidilepingust tulenevad kohustused täidetakse krediidilepinguga nõutavatel tingimustel;

b) vastavalt direktiivi 95/46/EÜ artiklile 10 teatab krediidiantja tarbijale aegsasti sellest, et kavatakse kasutada andmebaase;

Teisipäev, 10. september 2013

- c) kui krediititaotlus lükatakse tagasi, teavitab krediidiandja tarbijat viivitamata taotluse tagasilükkamisest ja vajaduse korral sellest, et otsus põhineb automatiseeritud andmetöötlusel. **Kui taotluse tagasilükkamine põhineb andmebaasidest saadud teabel, teavitab krediidiandja tarbijat andmebaasis sooritatud päringu tulemusest ja kasutatud andmebaasi üksikasjadest.**

6. Liikmesriigid tagavad, et tarbija krediidivõimelisust hinnatakse uuesti ajakohastatud teabe alusel enne krediidi kogusumma mis tahes märkimisväärset suurendamist krediidilepingu sõlmimise järgselt, välja arvatud juhul, kui selle täiendava krediidi andmisega oldi arvestatud esialgses krediidivõimelisuse hindamises.

7. Käesolev artikkel ei piira direktiivi 95/46/EÜ kohaldamist.

Artikkel 19

Kinnisasja hindamine

1. Liikmesriigid tagavad, et nende territooriumil töötatakse välja usaldusväärsed kinnisasja hindamise standardid hüpoteeklaenude võtmise eesmärgil. Liikmesriigid nõuavad, et krediidiandjad tagavad kõnealuste standardite kasutamise kinnisasja hindamisel või võtavad mõistlikke meetmeid tagamaks, et kõnealuseid standardeid kohaldatakse kolmanda isiku poolt teostatavas hindamises. Kui liikmesriigi ametiasutused vastutavad kinnisasja hindamisi läbi viivate sõltumatute hindajate reguleerimise eest, tagavad nad, et need täidavad siseriiklikke kehtivaid õigusnorme.

2. Liikmesriigid tagavad, et kinnisasja hindamisi läbi viivad sise- ja välishindajad on erialaselt pädevad ning piisavalt sõltumatud krediidi andmise protsessist, et anda objektiivne ja erapooletu hinnang, mis tuleb dokumenteerida püsival andmekandjal ning mille krediidiandja peab säilitama.

Artikkel 20

Tarbijapoolse teabe esitamine ja kontrollimine

1. Artiklis 18 osutatud krediidivõimelisuse hindamine põhineb tarbija sissetulekut ja kulutusi ning muud rahalist ja majanduslikku olukorda käsitleval vajalikul, piisaval ja proportsionaalsel teabel. Krediidiandja hangib selle teabe asjakohastest sise- ja välisallikatest, sealhulgas tarbijalt, ning see hõlmab krediidi taotlemise protsessis krediidivahendajale või määratud esindajale antud teavet. Kõnealust teavet kontrollitakse asjakohaselt, sealhulgas kasutades vajaduse korral sõltumatult kontrollitavat dokumentatsiooni.

2. Liikmesriigid tagavad, et krediidivahendajad või määratud esindajad esitavad tarbijalt saadud vajaliku teabe korrektselt asjaomasele krediidiandjale tarbija krediidivõimelisuse hindamiseks.

3. Liikmesriigid tagavad, et krediidiandjad täpsustavad lepingueelsete läbirääkimiste ajal selgelt ja arusaadaval viisil, millise vajaliku teabe ja millised sõltumatult kontrollitavad tõendid peab tarbija esitama, ning määravad tähtaja, mille jooksul tarbija peab sellise teabe esitama. Selline teabenõue peab olema proportsionaalne ja piirduma sellega, mis on vajalik krediidivõimelisuse nõuetekohaseks hindamiseks. Liikmesriigid lubavad krediidiandjatel nõuda kõnealuse teabenõude alusel saadud teabe täpsustamist, kui seda on vaja krediidivõimelisuse hindamiseks.

Liikmesriigid ei luba krediidiandjal lõpetada krediidilepingut põhjendusel, et enne krediidilepingu sõlmimist tarbija antud teave ei olnud täielik.

Teisipäev, 10. september 2013

Teine lõik ei takista liikmesriikidel lubamast krediidiandjal lõpetada krediidilepingut juhul, kui tõendatakse, et tarbija jättis teadlikult teabe esitamata või võltsis teavet.

4. Liikmesriigid kehtestavad meetmed tagamaks, et tarbijad on teadlikud vajadusest esitada lõike 3 esimeses lõigus osutatud taotlusele vastamisel õiget teavet ning et selline teave oleks täielik niivõrd, kuivõrd on vaja krediidivõimelisuse nõuetekohaseks hindamiseks. Krediidiandja, krediidivahendaja või määratud esindaja peab tarbijat hoiatama, et juhul, kui krediidiandja ei suuda krediidivõimelisust hinnata, kuna tarbija ei esita krediidivõimelisuse hindamiseks vajalikku teavet või tõendeid, ei saa krediiti anda. Kõnealuse hoiatuse võib esitada standardvormis.

5. Käesolev artikkel ei piira direktiivi 95/46/EÜ, eelkõige selle artikli 6 kohaldamist.

7. peatükk

Juurdepäas andmebaasidele

Artikkel 21

Juurdepäas andmebaasidele

1. Iga liikmesriik tagab **kõigi liikmesriikide** kõigile krediidiandjatele juurdepääsu andmebaasidele, mida kõnealuses liikmesriigis kasutatakse selleks, et hinnata tarbijate krediidivõimelisust **ning ainuüksi selleks, et jälgida tarbija krediidikohustuste täitmist krediidilepingu kehtivuse ajal. Sellise juurdepääsu tingimused ei tohi olla diskrimineerivad.**

2. **Lõiget 1 kohaldatakse nii** eraõiguslike krediidiinfobüroode või -agentuuride hallatavate andmebaaside **kui ka** riiklike registrite suhtes.

█

3. Käesolev artikkel ei piira direktiivi 95/46/EÜ kohaldamist.

8. peatükk

Nõustamisteenused

Artikkel 22

Nõustamisteenuste standardid

█

1. Liikmesriigid tagavad, et krediidiandja, -vahendaja või määratud esindaja teatab asjaomase tehingu kontekstis tarbijale sõnaselgelt, kas tarbijale osutatakse või saab osutada nõustamisteenuseid või mitte.

2. Liikmesriigid tagavad, et krediidiandja, -vahendaja või määratud esindaja esitab tarbijale paberil või muul püsival andmekandjal enne nõustamisteenuse osutamist või asjakohasel juhul enne nõustamisteenuse osutamise lepingu sõlmimist järgmise teabe:

a) kas soovitus põhineb ainult nende oma tootevalikul vastavalt lõike 3 punktile b või suurel hulgal turul pakutavatel toodetel vastavalt lõike 3 punktile c, nii et tarbija teaks, mille alusel talle soovitus tehakse;

Teisipäev, 10. september 2013

- b) *kui see on kohaldatav, siis tasu, mida tarbija maksab nõustamisteenuse eest, või kui teabe esitamise ajal ei ole seda summat võimalik kindlaks määrata, siis selle arvutamise meetod.*

Esimese lõigu punktides a ja b osutatud teabe võib esitada tarbijale lepinguelse lisateabena.

3. Kui tarbijatele osutatakse nõustamisteenust, tagavad liikmesriigid lisaks artiklite 7 ja 9 nõuetele, et:

- a) *krediidiandjad, -vahendajad ja määratud esindajad koguvad tarbija isikliku ja finantsolukorra ning tema eelistuste ja eesmärkide kohta vajalikku teavet, mis võimaldab tal soovitada sobivat krediidilepingut. Sellisel hindamisel tuginetakse antud ajahetkel ajakohasele teabele ja võetakse arvesse mõistlikke eeldusi tarbija olukorda mõjutavate riskide kohta pakutava krediidilepingu kestuse ajal;*
- b) *krediidiandjad, seotud kredidivahendajad või viimaste määratud esindajad kaaluvad piisaval hulgal oma tootevalikus pakutavaid krediidilepinguid ja soovivad nende hulgast tarbija vajaduste, isikliku ja finantsolukorra seisukohast tarbijale sobiva krediidilepingu või mitu sobivat krediidilepingut;*
- c) *mitteseotud kredidivahendajad või nende määratud esindajad kaaluvad piisaval hulgal turul pakutavaid krediidilepinguid ja soovivad nende hulgast tarbija vajaduste, isikliku ja finantsolukorra seisukohast tarbijale sobiva krediidilepingu või mitu sobivat krediidilepingut;*
- d) *krediidiandjad, kredidivahendajad või määratud esindajad tegutsevad tarbija parimates huvides:*
- i) *hankides teavet tarbija vajaduste ja olukorra kohta ning*
- ii) *soovitades sobivaid krediidilepinguid kooskõlas punktidega a, b ja c; ning*
- e) *nõustamisteenust osutav krediidiandja, -vahendaja või määratud esindaja annab tarbijale soovitusel paberil või muul piisaval andmekandjal.*

4. Liikmesriigid võivad keelata terminite „nõu” ja „nõustaja” või sarnaste terminite kasutamise, kui nõustamisteenust osutavad tarbijale krediidiandjad, seotud kredidivahendajad või seotud kredidivahendajate määratud esindajad.

Kui liikmesriigid ei keela mõistete „nõu”, „nõustamine” või „nõustaja” kasutamist, kehtestavad nad nõustamisteenuseid osutavate krediidiandjate, -vahendajate või määratud esindajate poolt mõistete „sõltumatu nõu”, „sõltumatu nõustamine” või „sõltumatu nõustaja” kasutamisele alljärgnevad tingimused:

- a) *krediidiandjad, -vahendajad või määratud esindajad kaaluvad piisavalt suurt hulka turul kättesaadavaid krediidilepinguid ning*
- b) *krediidiandjad, -vahendajad või määratud esindajad ei saa nõustamise eest tasu ühelt või enamalt krediidiandjalt.*

Teise lõigu punkti b kohaldatakse üksnes siis, kui krediidiandjad, kelle krediidilepinguid kaaluti, ei moodusta turul enamust.

Liikmesriigid võivad kehtestada krediidiandjate, -vahendajate või määratud esindajate poolt mõistete „sõltumatu nõu”, „sõltumatu nõustamine” või „sõltumatu nõustaja” kasutamisele rangemad nõuded, sealhulgas krediidiandjalt tasu saamise keelu.

Teisipäev, 10. september 2013

5. Liikmesriigid võivad krediidiandjatele, -vahendajatele ja määratud esindajatele ette näha kohustuse hoiatada tarbijat, arvestades tarbija finantsolukorda, kui krediidileping võib tarbija jaoks kaasa tuua teatava riski.

6. Liikmesriigid tagavad, et nõustamisteenust osutavad üksnes krediidiandjad, -vahendajad või määratud esindajad.

Liikmesriigid võivad otsustada loobuda esimese lõigu kohaldamisest järgnevate isikute suhtes:

- a) isikud, kes teevad artikli 4 punktis 5 sätestatud kredidivahendamise toiminguid või osutavad nõustamisteenust juhuslikult kutsetegevuse käigus, kui neid tegevusi või teenuseid reguleerivad õigus- või haldusnormid või asjaomase kutseala eetikakoodeks, mis ei välista kõnealuste toimingute tegemist või teenuste osutamist;
- b) olemasoleva võla haldamise raames nõustamisteenust osutavad isikud, kui need on maksejõuetushaldurid ja kui seda tegevusala reguleerivad õigus- või haldusnormid, või avalik-õiguslikud või vabatahtlikud võlanõustajad, kes ei tegutse äriilistel kaalutlustel, või
- c) nõustamisteenust osutavad isikud, kes ei ole krediidiandjad, -vahendajad või määratud esindajad ja kellele pädevad asutused on andnud tegevusloa või kelle üle pädevad asutused teostavad järelevalvet kooskõlas käesoleva direktiivi alusel kredidivahendajate suhtes sätestatud nõuetega.

Teise lõigu kohasest vabastusest kasu saavatele isikutele ei laiene artikli 32 lõikes 1 osutatud õigus osutada teenuseid kogu liidu territooriumil.

7. Käesolev artikkel ei piira artikli 16 kohaldamist ja liikmesriikide pädevust tagada, et tarbijatele tehakse kättesaadavaks teenused, mis aitavad neil aru saada oma finantsvajadustest ja sellest, mis liiki tooted võivad neid vajadusi rahuldada.

9. peatükk

Välisvaluutas laenud ja muutuva intressimääraga laenud

Artikkel 23

Välisvaluutas laenud

1. Liikmesriigid tagavad, et kui krediidilepingu esemeks on välisvaluutas laen, on krediidilepingu sõlmimise ajal jõus asjakohane õigusraamistik, tagamaks vähemalt, et:

- a) tarbijal on teatavatel tingimustel õigus arvestada krediidileping ümber mõnda teise valuutasse või
- b) krediidilepingu alusel tarbijale tekkiva vahetuskursiriski piiramiseks kehtib mõni muu kord.

2. Lõike 1 punktis a osutatud mõni teine valuuta on:

- a) valuuta, milles tarbija saab oma peamise sissetuleku või omab varasid, millest krediit tagasi makstakse, ja mis on kindlaks määratud ajal, kui krediidilepinguga seoses viidi läbi viimane kredidivõimelisuse hindamine, või
- b) selle liikmesriigi valuuta, mille resident tarbija oli krediidilepingu sõlmimise ajal või mille resident ta on praegu.

Liikmesriigid võivad täpsustada, kas tarbija käsutuses on mõlemad esimese lõigu punktides a ja b osutatud võimalused või ainult üks nendest, või võivad lubada krediidiandjatel täpsustada, kas tarbija käsutuses on mõlemad esimese lõigu punktides a ja b osutatud võimalused või ainult üks nendest.

Teisipäev, 10. september 2013

3. Kui tarbijal on kooskõlas lõike 1 punktiga a õigus arvestada krediidileping ümber mõnda teise valuutasse, tagab liikmesriik, et ümberarvestamisel kasutatav vahetuskurss on ümberarvestamise päeval turul kehtiv vahetuskurss, kui krediidilepingus ei ole sätestatud teisiti.
4. Liikmesriigid tagavad, et kui tarbija on võtnud välisvaluutas laenu, hoiatab krediidiandja tarbijat regulaarselt paberkanalil või muul püsival andmekanalil vähemalt juhul, kui tarbija makstava kogusumma jäägi või perioodiliste maksete suurus erineb rohkem kui 20 % sellest, kui kohaldataks krediidilepingu sõlmimise ajal kehtinud krediidilepingu valuuta ja liikmesriigi valuuta vahelist vahetuskurssi. Hoiatuses teavitatakse tarbijat tema poolt tasumisele kuuluva kogusumma tõusust, asjakohasel juhul õigusest arvestada leping ümber mõnda teise valuutasse ja ümberarvutamise tingimustest ning selgitatakse mis tahes muud kohaldatavat mehhanismi, mille eesmärk on piirata tarbijat mõjutavat vahetuskursiriski.
5. Liikmesriike ei takistata välisvaluutas laene täiendavalt reguleerimast, tingimusel et asjaomaseid eeskirju ei kohaldata tagasiulatava jõuga.
6. Käesoleva artikli alusel kohaldatav kord tehakse tarbijale teatavaks Euroopa standardinfo teabelehel ja krediidilepingus. Kui krediidilepingus ei ole sätestatud, mis piirab tarbijat mõjutava vahetuskursi kõikumist kuni 20 %-ni, lisatakse illustratiivne näide selle kohta, milline on vahetuskursi 20 % suuruse kõikumise mõju.

Artikkel 24

Muutuva intressimääraga krediit

Kui krediidileping on muutuva intressimääraga krediit, tagavad liikmesriigid, et:

- a) igasugune laenuintressi arvutamiseks kasutatav indeks või viitintressimäär on selge, ligipääsetav, objektiivne ning krediidilepingu poolte ja pädevate asutuste poolt kontrollitav; ning
- b) laenuintresside arvutamiseks kasutatavate indeksite pakkujad või krediidiandjad säilitavad andmed indeksite kohta.

10. peatükk

Krediidilepingute nõuetekohane täitmine ja seotud õigused

Artikkel 25

Krediidi ennetähtaegne tagasimaksmine

1. Liikmesriigid tagavad, et tarbijal on õigus täita krediidilepingust tulenevad kohustused täielikult või osaliselt enne kõnealuse lepingu kehtivuse lõppu. Sellistel juhtudel on **tarbijal** õigus sellele, et vähendatakse krediidi kogukulu tarbijale, mis hõlmab laenuintressi ja kulude vähendamist lepingu järelejäänud kestuse jooksul.
2. Liikmesriigid võivad sätestada, et lõike 1 kohast õigust saab kasutada teatavatel tingimustel. Sellised tingimused võivad hõlmata õiguse kasutamise ajalist piirangut, erinevat käsitlemist olenevalt laenuintressi laadist **või ajast, mil tarbija oma õigust kasutab**, või piiranguid seoses asjaoludega, mille korral saab õigust kasutada.
3. Liikmesriigid võivad ette näha, et krediidiandjal on õigus saada **põhjendatud juhtudel** õiglast ja **objektiivset** kompensatsiooni selliste **võimalike** kulude eest, mis on otseselt seotud krediidi ennetähtaegse tagasimaksmisega, **kuid et nad ei või selle eest tarbijale määrata trahvi. Siinkohal ei või kompensatsioon ületada krediidiandja kantud rahalist kahju. Nende tingimuste raames võivad liikmesriigid ette näha, et kompensatsioon ei või ületada teatavat taset või et see on lubatud ainult teatava perioodi eest.**

Teisipäev, 10. september 2013

4. Kui tarbija taotleb krediidilepingust tulenevate kohustuste täitmist enne lepingu kehtivuse lõppu, esitab krediidiandja viivitamata pärast taotluse saamist tarbijale paberil või mõnel muul püsival andmekandjal teabe, mis on vajalik selle võimaluse kaalumiseks. Teabes märgitakse vähemalt ära enne krediidilepingu kehtivuse lõppu kohustuste täitmise rahalised tagajärjed ja osutatakse sõnaselgelt kasutatud eeldustele. Kasutatavad eeldused peavad olema mõistlikud ja põhjendatud.

5. Kui krediit makstakse ennetähtaegselt tagasi perioodil, mil laenuintress on fikseeritud, võivad liikmesriigid ette näha, et lõikes 1 osutatud õiguse kasutamine sõltub tarbijapoolse õiguspärase huvi olemasolust.

Artikkel 26

Paindlikud ja usaldusväärsed turud

1. Liikmesriigid kehtestavad asjakohased mehhanismid tagamaks, et tagatise vastu seatud nõue on krediidiandjate poolt või nimel täitmisele pööratav. Liikmesriigid tagavad samuti, et krediidiandjad dokumenteerivad asjakohasel viisil, mis liiki vara aktsepteeritakse tagatisena, ja milliseid hüpoteegi seadmise põhimõtteid kasutatakse.

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, tagamaks elamukinnisvaraturu asjakohase statistilise jälgimise, sealhulgas turuseire eesmärgil, julgustades vajaduse korral konkreetsete era- või avaliku või mõlema sektori hinnaindeksite väljatöötamist ja kasutamist.

Artikkel 27

Laenuintressi käsitleva teabe muutumine

1. Liikmesriigid tagavad, et krediidiandja teavitab tarbijat paberil või mõnel muul püsival andmekandjal laenuintressi muutumisest enne muutuse jõustumist. Teabes märgitakse vähemalt pärast uue laenuintressi jõustumist tehtavate maksete suurus ning maksete arvu ja sageduse üksikasjad, kui viimased muutuvad.

2. Liikmesriigid võivad siiski lubada, et lepinguosalised lepivad krediidilepingus kokku, et lõikes 1 osutatud teavet antakse tarbijale perioodiliselt, kui laenuintressi muutumine korreleerub viitintressi muutumisega, uuest viitintressist on üldsusele sobival moel teatatud ning teave uue viitintressi kohta on samuti kättesaadav krediidiandja ruumides ning edastatakse koos teabega uute perioodiliste maksete summa kohta tarbijale isiklikult.

3. Krediidiandja võib jätkata tarbijate perioodilist teavitamist, kui laenuintressi muutumine ei korreleeru viitintressi muutusega, kui see oli liikmesriigi õiguses lubatud enne ... (*)

4. Juhul kui laenuintressi muutumise üle otsustatakse kapitaliturgudel toimuva oksjoni teel ning seetõttu ei ole krediidiandjal võimalik tarbijat muutusest enne muutuse jõustumist teavitada, teavitab krediidiandja tarbijat kirjalikult paberikandjal või muul püsival andmekandjal aegsasti enne oksjonit eelseisvast protsessist ning annab teada, kuidas see võib mõjutada laenuintressi.

Artikkel 28

Võlgnevused ja sundtäitmine

1. Liikmesriigid võtavad vastu meetmed, millega julgustatakse krediidiandjaid ilmutama mõistlikku kannatlikkust enne sundtäitmise menetluse algatamist.

(*) Käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev.

Teisipäev, 10. september 2013

2. Liikmesriigid võivad nõuda, et kui krediidiandjal on lubatud määrata kindlaks ja kehtestada tasu, mida küsitakse tarbijalt makseviivituse korral, ei ole see tasu suurem kui on vajalik krediidiandjale makseviivituse tõttu tekkivate kulude hüvitamiseks.
3. Liikmesriigid võivad lubada krediidiandjatel kehtestada lisatasu, mida tarbija peab makseviivituse korral maksma. Sellisel juhul kehtestavad liikmesriigid selliste tasude ülemmäära.
4. Liikmesriigid ei takista krediidilepingu pooltel sõnaselgelt kokku leppimast, et tagatise või tagatise müügist saadava tulu üleandmisest krediidiandjale piisab krediidi tagasimaksmiseks.
5. Kui kinnisasja eest saadav hind mõjutab tarbija poolt võlgnetavat summat, kehtestavad liikmesriigid menetlused või meetmed, mis võimaldaksid saada sundtäitmisele pööratud kinnisasja eest parim võimalik hind.

Kui pärast sissenõude pööramist kinnisasjale jääb üles võla jääk, tagavad liikmesriigid, et tarbijate kaitseks võetakse meetmeid, mis hõlbustavad tagasimaksete tegemist.

11. peatükk

Krediidivahendajate ja määratud esindajate asutamise ja järelevalve nõuded

Artikkel 29

Krediidivahendajate tegevusluba

1. Krediidivahendajale **annab** tegevusloa kõigi või osade artikli 4 punktis 5 sätestatud krediidivahenduse toimingute tegemiseks või nõuandeteenuste osutamiseks nende päritoluliikmesriigi pädev asutus. **Kui liikmesriik lubab artikli 31 alusel tegutseda määratud esindajatel, ei pea sellistele määratud esindajatele andma käesoleva artikli kohaselt krediidivahendaja tegevusluba.**

2. Liikmesriigid tagavad, et lisaks artiklis 9 ettenähtud nõuetele tuleb tegevusloa saamiseks täita vähemalt järgmisi kutsealaseid nõudeid.

a) Krediidivahendajal peab olema kutsealane vastutuskindlustus, mis hõlmab territooriumi, kus ta oma teenuseid osutab, või kutsealasest hooletusest tuleneva vastutuse katmiseks ettenähtud muu võrreldav tagatis. Seotud krediidivahendajate puhul võib päritoluliikmesriik süüski ette näha, et sellise kindlustuse või võrreldava tagatise võib anda krediidiandja, kelle nimel krediidivahendaja on volitatud tegutsema.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu ja vajaduse korral muuta regulatiivseid tehnilisi standardeid, et määrata kindlaks käesoleva punkti esimeses lõigus osutatud kutsealase vastutuskindlustuse või võrreldava tagatise miinimumväärtus. Regulatiivsed tehnilised standardid võetakse vastu kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 artiklitega 10–14.

Euroopa Pangandusjärelevalve töötab välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et määrata kindlaks käesoleva punkti esimeses lõigus osutatud kutsealase vastutuskindlustuse või võrreldava tagatise miinimumväärtus, ning esitab selle komisjonile hiljemalt ... (*). Euroopa Pangandusjärelevalve vaatab läbi ja vajaduse korral töötab välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et muuta käesoleva punkti esimeses lõigus osutatud kutsealase vastutuskindlustuse või võrreldava tagatise miinimumväärtust, ning esitab selle komisjonile esimest korda hiljemalt ... (**). ja seejärel iga kahe aasta tagant.

(*) 6 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

(**) 4 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

Teisipäev, 10. september 2013

- b) Krediidivahendajana tegutseval füüsilisel isikul, juriidilise isikuna asutatud krediidivahendaja juhatuse liikmel või juriidilise isikuna tegutseva krediidivahendaja juures samaväärseid ülesandeid täitval füüsilisel isikul, kui sellisel juriidilisel isikul puudub juhatus, peab olema laitmatu maine. Miinimumnõue on, et nad ei tohi olla liikmesriigis kohtulikult ega muul samaväärsel viisil karistatud varavastaste raskete kuritegude eest või muude finantstegevusega seotud kuritegude eest ja nad ei tohi olla varem kuulutatud pankrotis olevaks, välja arvatud juhul, kui nad on liikmesriigi õiguse kohaselt rehabiliteeritud.
- c) Krediidivahendajana tegutseval füüsilisel isikul, juriidilise isikuna asutatud krediidivahendaja juhatuse liikmel või juriidilise isikuna tegutseva krediidivahendaja juures samaväärseid ülesandeid täitval füüsilisel isikul, kui sellisel juriidilisel isikul puudub juhatus, peavad olema krediidilepingute alal nõutaval tasemel teadmised ja pädevus. Päritoluliikmesriik kehtestab teadmiste ja pädevuse nõutava taseme kooskõlas III lisas sätestatud põhimõtetega.
3. Liikmesriigid tagavad, et krediidivahendajate või krediidiantjate töötajate kutsealastele nõuetele kehtestatud kriteeriumid avalikustatakse.
4. Liikmesriigid tagavad, et kõik **tegevusloa saanud** krediidivahendajad, olenemata sellest, kas nad tegutsevad füüsilise või juriidilise isikuna, kantakse nende päritoluliikmesriigi pädeva asutuse registrisse. **Liikmesriigid tagavad, et krediidivahendajate registrit ajakohastatakse ja et see on kättesaadav veebis.**

Krediidivahendajate register sisaldab vähemalt järgmist teavet:

- a) juhtkonda kuuluvate vahendustegevuse eest vastutavate isikute nimed. Liikmesriigid võivad nõuda kõigi selliste füüsiliste isikute registreerimist, kes täidavad klientidega suhtlemise ülesannet ettevõttes, mis tegeleb krediidivahendamisega;
- b) liikmesriigid, kus krediidivahendaja tegutseb asutamisevabaduse või teenuste osutamise vabaduse alusel ning **mille krediidivahendaja on teinud teatavaks oma päritoluliikmesriigi pädevale asutusele vastavalt artikli 32 lõikele 3;**
- c) **kas krediidivahendaja on seotud või mitte.**

Liikmesriigid, kes otsustavad kasutada artiklis 30 osutatud võimalust, tagavad, et registris on ära märgitud krediidiantja, kelle nimel seotud krediidivahendaja tegutseb.

Liikmesriigid, kes otsustavad kasutada artiklis 31 osutatud võimalust, tagavad, et registris on ära märgitud krediidivahendaja või seotud krediidivahendaja määratud esindaja korral krediidiantja, kelle nimel määratud esindaja tegutseb.

5. **Liikmesriigid tagavad, et:**

- a) iga juriidilisest isikust krediidivahendaja peakontor asub samas liikmesriigis, mis on tema registrijärgseks asukohaks, kui krediidivahendajal on liikmesriigi õigusest tulenevalt registrijärgne asukoht;
- b) sellise krediidivahendaja peakontor, kes ei ole juriidiline isik, või sellise krediidivahendaja peakontor, kes on juriidiline isik, kuid kellel liikmesriigi õigusest tulenevalt ei ole registrijärgset asukohta, asub liikmesriigis, kus ta tegelikult tegutseb oma peamisel tegevusalal.

6. **Iga** liikmesriik loob ühtse teabepunkti, mis võimaldab üldsusele kiiret ja lihtsat juurdepääsu elektroonilise ja pidevalt ajakohastatava riikliku registri andmetele. Need teabepunktid on kättesaadaval ka kõigi liikmesriikide pädevate asutuste nimed ja muud andmed.

Euroopa Pangandusjärelevalve avaldab oma veebilehel viited või hüperlingid kõnealusele teabepunktile.

7. **Päritoluliikmesriigid tagavad, et kõik tegevusloa saanud krediidivahendajad ja määratud esindajad vastavad igal ajal lõikes 2 sätestatud nõuetele. Käesolev lõige ei piira artiklite 30 ja 31 sätete kohaldamist.**

Teisipäev, 10. september 2013

8. Liikmesriigid võivad otsustada loobuda käesoleva artikli kohaldamisest isikute suhtes, kes teevad artikli 4 punktis 5 sätestatud kredidivahendustoiminguid juhuslikult kutsetegevuse käigus, kui seda tegevust reguleerivad õigus- või haldusnormid või asjaomase kutseala eetikakoodeks, mis ei välista kõnealuste toimingute tegemist.

9. Käesolevat artiklit ei kohaldata krediidasutuste suhtes, kellel on direktiivi 2013/36/EL artikli 4 lõike 1 punktis 42 määratletud tegevusluba, või muude finantseerimisasutuste suhtes, kelle suhtes kohaldatakse siseriikliku õiguse kohaselt samaväärset tegevusloa andmise ja järelevalve korda.

Artikkel 30

Ainult ühe krediidiandjaga seotud kredidivahendajad

1. Ilma et see piiraks artikli 31 lõike 1 kohaldamist, võivad liikmesriigid lubada, et pädevad asutused annavad artikli 4 punkti 7 alapunktis a täpsustatud seotud kredidivahendajale tegevusloa krediidiandja kaudu, kelle nimel seotud kredidivahendaja eksklusiivselt tegutseb.

Sellisel juhul on krediidiandja täielikult ja tingimusteta vastutav krediidiandja nimel tegutseva seotud kredidivahendaja tegevuse või tegevusetuse eest käesoleva direktiiviga reguleeritud valdkondades. Liikmesriigid nõuavad, et krediidiandja tagab, et seotud kredidivahendaja vastab vähemalt artikli 29 lõikes 2 sätestatud kutsealastele nõuetele.

2. Ilma et see piiraks artikli 34 kohaldamist, jälgivad krediidiandjad artikli 4 punkti 7 alapunktis a täpsustatud seotud kredidivahendajate tegevust, et tagada nende jätkuv vastavus käesolevale direktiivile. Eelkõige vastutab krediidiandja selle jälgimise eest, et seotud kredidivahendaja ja tema töötajad vastavad teadmiste ja pädevuse nõuetele.

Artikkel 31

Määratud esindajad

1. Liikmesriigid võivad otsustada lubada kredidivahendajal määrata määratud esindaja.

Kui artikli 4 punkti 7 alapunktis a täpsustatud seotud kredidivahendaja nimetab määratud esindaja, nõuavad liikmesriigid, et krediidiandja on täielikult ja tingimusteta vastutav seotudkredidivahendaja nimel tegutseva määratud esindaja tegevuse või tegevusetuse eest käesoleva direktiiviga reguleeritud valdkondades. Muudel juhtudel on kredidivahendaja täielikult ja tingimusteta vastutav kredidivahendaja nimel tegutseva määratud esindaja tegevuse või tegevusetuse eest käesoleva direktiiviga reguleeritud valdkondades.

2. Kredidivahendaja tagab, et määratud esindaja vastab vähemalt artikli 29 lõikes 2 sätestatud nõuetele. Päritoluliikmesriik võib siiski ette näha, et kutsealase vastutuskindlustuse või võrreldava tagatise võib anda kredidivahendaja, kelle nimel määratud esindaja on volitatud tegutsema.

3. Ilma et see piiraks artikli 34 kohaldamist, jälgivad kredidivahendajad nende määratud esindajate tegevust, et tagada täielik vastavus käesolevale direktiivile. Eelkõige vastutavad kredidivahendajad selle jälgimise eest, et määratud esindajad ja nende töötajad vastavad teadmiste ja pädevuse nõuetele.

4. Liikmesriigid, kes otsustavad lubada kredidivahendajal määrata määratud esindajad, seavad sisse riikliku registri, mis sisaldab vähemalt artikli 29 lõikes 4 osutatud teavet. Määratud esindajad kantakse selle liikmesriigi riiklikku registrisse, kus nad on asutatud. Seda registrit ajakohastatakse regulaarselt. Register on avalikkusele veebis kättesaadav.

Teisipäev, 10. september 2013

Artikkel 32

Krediidivahendajate asutamisevabadus ja teenuste osutamise vabadus

1. Päritoluliikmesriigi pädeva asutuse poolt krediidivahendajale **artikli 29 lõike 1 kohaselt** antud **tegevusluba** kehtib kogu liidu territooriumil, ilma et vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus peaks krediidivahendajale omakorda andma tegevusloa tegevusloaga hõlmatud toimingute tegemiseks ja teenuste osutamiseks, tingimusel et tegevusluba hõlmab krediidivahendaja kavandatud toiminguid ja teenuseid vastuvõtvas liikmesriigis. **Krediidivahendajatel ei ole siiski lubatud oma teenuseid osutada krediidilepingute puhul, mida mittekrediidiasutused pakuvad tarbijatele liikmesriigis, kus sellistel mittekrediidiasutustel ei ole lubatud tegutseda.**

2. Artiklis 31 ette nähtud võimalust kasutavates liikmesriikides nimetatud määratud esindajatel ei ole lubatud teha artikli 4 punktis 5 osutatud teatavaid või kõiki krediidivahendustoiminguid või osutada nõuandeteenuseid liikmesriikides, kus sellistel määratud esindajatel ei ole lubatud tegutseda.

3. Iga **tegevusloa saanud** krediidivahendaja, kes kavatab esimest korda alustada tegevust ühes või mitmes liikmesriigis teenuste osutamise vabaduse alusel või filiaali asutamiseks, peab teavitama päritoluliikmesriigi pädevaid asutusi.

Ühe kuu jooksul pärast teavitamist teatavad kõnealused pädevad asutused krediidivahendaja kavatsusest asjaomase vastuvõtva liikmesriigi pädevale asutusele ning saavad samal ajal selle kohta teate ka asjaomasele krediidivahendajale. **Samuti teatavad nad asjaomase vastuvõtva liikmesriigi pädevale asutusele krediidianadjad, kellega krediidivahendaja on seotud, ja selle, kas krediidianadjad võtavad krediidivahendaja tegevuse eest täieliku ja tingimusteta vastutuse. Vastuvõttev liikmesriik kannab päritoluliikmesriigilt saadud teabe alusel vajaliku teabe oma registrisse.**

Krediidivahendaja võib tegevust alustada ühe kuu pärast alates kuupäevast, mil ta sai päritoluliikmesriigi pädevate asutuste teate teises lõigus osutatud teatavastegemise kohta.

4. Enne kui krediidivahendaja filiaal alustab tegevust või kahe kuu jooksul alates lõike 3 teises lõigus osutatud teate saamisest korraldavad vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused krediidivahendaja järelevalve kooskõlas artikliga 34 ja vajaduse korral teatavad krediidivahendajale tingimused, mille alusel tegevusalal tegutsemine on vastuvõtvas liikmesriigis lubatud liidu õigusega ühtlustamata valdkondades.

Artikkel 33

Krediidivahendajatele antud **tegevusloa kehtetuks tunnistamine**

1. Päritoluliikmesriigi pädev asutus võib krediidivahendajale kooskõlas artikliga 29 antud tegevusloa kehtetuks tunnistada, kui krediidivahendaja:

- a) sõnaselgelt loobub tegevusloast või kui ta ei ole teinud krediidivahendustoiminguid, mis on sätestatud artikli 4 punktis 5 või osutanud nõustamisteenuseid eelneva kuue kuu jooksul, välja arvatud juhul, kui asjaomane liikmesriik on ette näinud, et sellistel juhtudel kaotab tegevusluba kehtivuse;
- b) on saanud tegevusloa vale- või eksitavate andmete esitamise tõttu või muul ebaseaduslikul viisil;
- c) ei täida enam nõudeid, mille alusel tegevusluba anti;
- d) vastab tingimustele, mille puhul liikmesriigi õigus näeb väljaspool käesoleva direktiivi reguleerimisala olevates küsimustes ette tegevusloa kehtetuks tunnistamise;
- e) on raskelt või korduvalt rikkunud käesoleva direktiivi alusel vastu võetud õigusnorme, mis reguleerivad krediidivahendajate tegevuse tingimusi.

Teisipäev, 10. september 2013

2. Juhul kui päritoluliikmesriigi **pädev asutus** tunnistab krediivahendajale antud **tegevusloa** kehtetuks, teatab **kõnealune pädev asutus** sellest vastuvõtva liikmesriigi pädevatele asutustele nii pea kui võimalik ja hiljemalt 14 päeva jooksul mis tahes asjakohasel viisil.

3. Liikmesriigid tagavad, et krediivahendajad, kelle tegevusluba on tunnistatud kehtetuks, kustutatakse ilma asjatu viivitusega registrist.

Artikkel 34

Krediivahendajate ja määratud esindajate järelevalve

1. Liikmesriigid tagavad, et krediivahendajate tegevuse üle teostavad järelevalvet nende päritoluliikmesriigi pädevad asutused.

Päritoluliikmesriigid tagavad, et seotud krediivahendajate üle teostakse järelevalvet kas vahetult või teostades järelevalvet krediidiandja üle, kelle nimel nad tegutsevad, kui krediidiandja on krediidasutus, kellele on antud tegevusluba kooskõlas direktiiviga/2013/36/EL, või muu finantseerimisasutus, kelle suhtes siseriikliku õiguse kohaselt kohaldatakse samaväärset tegevusloa andmise ja järelevalve korda. Kui seotud krediivahendaja osutab teenuseid mõnes muus liikmesriigis, mis ei ole tema päritoluliikmesriik, teostatakse krediivahendaja üle vahetut järelevalvet.

Päritoluliikmesriigid, kes lubavad kooskõlas artikliga 31 määrata krediivahendajatel määratud esindajad, tagavad et selliste määratud esindajate üle teostatakse vahetut järelevalvet või järelevalvet teostatakse krediivahendaja üle, kelle nimel määratud esindaja tegutseb.

2. Selle liikmesriigi pädevad asutused, kus krediivahendajal on filiaal, vastutavad selle tagamise eest, et krediivahendaja poolt selle riigi territooriumil osutatavad teenused vastavad artikli 7 lõikes 1 ja artiklites 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 22 ja 39 ning nende kohaselt vastu võetud meetmetes sätestatud kohustustele.

Kui vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused teevad kindlaks, et krediivahendaja, kellel on selle liikmesriigi territooriumil filiaal, rikub selles riigis vastavalt artikli 7 lõikele 1 ja artiklitele 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 22 ja 39 vastu võetud meetmeid, nõuavad need asutused asjaomaselt krediivahendajalt sellise rikkumise lõpetamist.

Kui asjaomane krediivahendaja ei astu vajalikke samme, võtavad vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused kõik asjakohased meetmed tagamaks, et krediivahendaja lõpetab selle rikkumise. Päritoluliikmesriigi pädevaid asutusi teavitatakse nende meetmete laadist.

Juhul kui krediivahendaja rikub hoolimata vastuvõtva liikmesriigi poolt võetud meetmetele jätkuvalt esimeses lõigus osutatud meetmeid, mis on jõus vastuvõttas liikmesriigis, võib vastuvõttev liikmesriik pärast päritoluliikmesriigi pädevate asutuste teavitamist võtta asjakohaseid meetmeid edasise rikkumise vältimiseks või selle eest karistamiseks ning vajaduse korral asjaomase krediivahendaja edasiste tehingute algatamise tõkestamiseks oma territooriumil. Sellistest meetmetest teatatakse viivitamata komisjonile.

Kui päritoluliikmesriigi pädev asutus ei ole nõus selliste vastuvõtva liikmesriigi meetmetega, võib ta suunata kõnealuse küsimuse Euroopa Pangandusjärelevalvele ning paluda temalt abi vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 artiklile 19. Sel juhul võib Euroopa Pangandusjärelevalve tegutseda vastavalt talle kõnealuse artikliga antud õigustele.

3. Filiaali asukohaks oleva liikmesriigi pädeval asutusel on õigus tutvuda filiaali töökorraldusega ja nõuda selliste muudatuste tegemist, mis on tingimata vajalikud lõike 2 kohaste kohustuste täitmiseks ja selleks, et päritoluliikmesriigi pädev asutus saaks tagada artikli 7 lõigetes 2, 3 ja 4 ja nende alusel vastu võetud meetmetes sätestatud kohustuste täitmise seoses filiaali poolt osutatavate teenustega.

Teisipäev, 10. september 2013

4. Kui vastuvõtva liikmesriigi pädeval asutusel on ilmselge ja tõendatav alus leidmaks, et tema territooriumil teenuste osutamise vabaduse alusel tegutsev krediitvahendaja rikub käesoleva direktiivi alusel vastu võetud meetmetest tulenevaid kohustusi või et tema territooriumil filiaali omav krediitvahendaja rikub käesoleva direktiivi alusel vastu võetud meetmetest tulenevaid kohustusi, millele ei ole osutatud lõikes 2, teatab ta tuvastatud asjaoludest päritoluliikmesriigi pädevale asutusele, kes võtab asjakohased meetmed.

Kui päritoluliikmesriigi pädev asutus ei võta ühe kuu jooksul alates kõnealustest asjaoludest teada saamisest meetmeid või kui krediitvahendaja tegutseb hoolimata päritoluliikmesriigi pädeva asutuse võetud meetmetest jätkuvalt viisil, mis kahjustab ilmselgelt vastuvõtva liikmesriigi tarbijate huve või turgude nõuetekohast toimimist, siis vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus:

- a) võtab pärast päritoluliikmesriigi pädeva asutuse teavitamist kõik asjakohased meetmed, mida on vaja tarbijate kaitsmiseks ja turgude nõuetekohase toimimise tagamiseks, takistades sealhulgas nõudeid rikkuval krediitvahendajal algatamast uusi tehinguid vastuvõtva liikmesriigi territooriumil. Nendest meetmetest teatatakse viivitamata komisjonile ja Euroopa Pangandusjärelevalvele;
- b) võib suunata kõnealuse küsimuse Euroopa Pangandusjärelevalvele ning paluda temalt abi vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 artiklile 19. Sel juhul võib Euroopa Pangandusjärelevalve tegutseda vastavalt talle kõnealuse artikliga antud õigustele.

5. Liikmesriigid näevad ette, et kui mõnes muus liikmesriigis tegevusloa saanud krediitvahendaja on asutanud filiaali tema territooriumil, võivad päritoluliikmesriigi pädevad asutused oma ülesannete täitmisel ja pärast vastuvõtva liikmesriigi pädevate asutuste teavitamist teha selles filiaalis kohapealset kontrolli.

6. Käesolevas artiklis määratud ülesannete jaotus liikmesriikide vahel ei piira liikmesriikide pädevust käesoleva direktiiviga hõlmamata valdkondades kooskõlas nende liidu õigusest tulenevate kohustustega.

12 peatükk

Tegevusloa andmine mittekrediitiasutustele ja nende järelevalve

Artikkel 35

Tegevusloa andmine mittekrediitiasutustele ja nende järelevalve

Liikmesriigid tagavad, et mittekrediitiasutuste suhtes kohaldatakse sobivat tegevusloa andmise korda, mis tähendab muu hulgas mittekrediitiasutuse kandmist registrisse, ning pädeva asutuse poolt teostatava järelevalve korda.

13 peatükk

Eri liikmesriikide pädevate asutuste vaheline koostöö

Artikkel 36

Koostöökohustus

1. Eri liikmesriikide pädevad asutused teevad käesolevast direktiivist tulenevate ülesannete täitmiseks vajaduse korral üksteisega koostööd, kasutades käesolevas direktiivis või liikmesriigi õiguses sätestatud volitusi.

Pädevad asutused abistavad teiste liikmesriikide pädevaid asutusi. Eelkõige vahetavad nad teavet ja teevad koostööd uurimis- või järelevalvetegevuse käigus.

Koostöö ning eelkõige teabevahetuse soodustamiseks ja kiirendamiseks määravad liikmesriigid ühe pädeva asutuse kontaktpunktiks käesoleva direktiivi küsimustes. Liikmesriigid teevad komisjonile ja teistele liikmesriikidele teatavaks nende asutuste nimed, kes käesoleva lõike kohaselt on määratud võtma vastu teabenõudeid või koostöötaotlusi.

Teisipäev, 10. september 2013

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud haldus- ja korralduslikud meetmed, et hõlbustada lõikes 1 sätestatud abi.

3. Käesoleva direktiivi küsimustes lõike 1 kohaselt kontaktpunktideks määratud liikmesriikide pädevad asutused edastavad üksteisele asjatu viivitusega teabe, mis on vajalik artikli 5 kohaselt määratud pädevate asutuste ülesannete täitmiseks vastavalt käesoleva direktiivi alusel vastu võetud meetmetele.

Käesoleva direktiivi alusel teiste pädevate asutustega teavet vahetavad pädevad asutused võivad teabe edastamise ajal osutada, et sellist teavet ei tohi avaldada ilma nende sõnaselge loata, mille saamisel võib sellist teavet vahetada üksnes eesmärgil, milleks kõnealused asutused oma loa andsid.

Kontaktpunktiks määratud pädev asutus võib edastada saadud teabe teistele pädevatele asutustele, kuid ta tohi edastada kõnealust teavet teistele organitele või füüsilistele või juriidilistele isikutele ilma teabe avaldanud pädevate asutuste sõnaselge loata, mille saamisel võib ta seda teha üksnes eesmärgil, milleks kõnealused asutused oma loa andsid, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud asjaoludel, mille esinemisel teavitab ta sellest kohe teabe edastanud kontaktpunkti.

4. Pädev asutus võib jätta uurimis- või järelevalvetegevuse alase koostöö tegemise taotluse või teabenõude, nagu on sätestatud lõikes 3, rahuldamata üksnes järgmistel juhtudel:

- a) uurimine, kohapealne kontroll, järelevalvetegevus või teabe vahetamine võib avaldada negatiivset mõju selle liikmesriigi suveräänsusele, julgeolekule või avalikule poliitikale, kelle poole pöörduiti;
- b) samas asjas ja samade isikute suhtes on juba algatatud kohtumenetlus selles liikmesriigis, kelle poole pöörduiti;
- c) samas asjas ja samade isikute suhtes on juba tehtud lõplik kohtuotsus selles liikmesriigis, kelle poole pöörduiti.

Taotluse või teabenõude rahuldamata jätmise korral teavitab pädev asutus taotluse või teabenõude esitanud pädevat asutust vastavalt, esitades võimalikult üksikasjaliku teabe.

Artikkel 37

Erinevate liikmesriikide pädevate asutuste vaheliste lahkavamuste lahendamine

Kui koostöötaotlus, eelkõige teabenõue, jäetakse rahuldamata või sellele ei ole mõistliku aja jooksul reageeritud, võivad pädevad asutused suunata küsimuse Euroopa Pangandusjärelevalvele ning paluda temalt abi vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 artiklile 19. Sellisel juhul võib Euroopa Pangandusjärelevalve tegutseda talle vastavalt kõnealuse artikliga antud volitustele **ning mis tahes siduv otsus, mille Euroopa Pangandusjärelevalve teeb kooskõlas kõnealuse artikliga, on siduv asjaomastele pädevatele asutustele olenemata sellest, kas need pädevad asutused on Euroopa Pangandusjärelevalve liikmed või mitte.**

14. peatükk

Lõppsätted

Artikkel 38

Karistused

1. Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud siseriiklike õigusnormide rikkumise korral, ja võtavad kõik meetmed, mis on vajalikud nende rakendamise tagamiseks. **Karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.**

2. Liikmesriigid näevad ette, et pädev asutus võib avalikustada mis tahes halduskaristuse, mis määratakse käesoleva direktiivi ülevõtmiseks vastu võetud meetmete rikkumise korral, välja arvatud juhul, kui selline avalikustamine ohustaks tõsiselt finantsturge või tekitaks asjaomastele isikutele ebaproportsionaalset kahju.

Teisipäev, 10. september 2013

Artikkel 39

Vaidluste lahendamine

1. Kasutades võimaluse korral olemasolevaid organeid, tagavad liikmesriigid asjakohase ja tõhusa kaebuste ja kahjunõuete menetlemise kohtuväliselt **krediidilepinguga seotud vaidluste lahendamiseks tarbijate ning krediidiandjate, -vahendajate ja määratud esindajate vahel**. Liikmesriigid tagavad, et **menetlus oleks kohaldatav** krediidiandjate ja -vahendajate suhtes **ning laieneks ka määratud esindajate tegevusele**.
2. Liikmesriigid **nõuavad** tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise eest vastutavatelt organitelt koostöö tegemist piiriüleste krediidilepinguvaidluste lahendamiseks.

Artikkel 40

Delegeeritud volituste rakendamine

1. **Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.**
2. **Artikli 14 lõikes 9 ja artikli 17 lõikes 8** osutatud **õigus** võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates ... (*).
3. **Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 14 lõikes 9 ja artikli 17 lõikes 8 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.**
4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. **Artikli 14 lõike 9 ja artikli 17 lõike 8** alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub ainult juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kolme kuu võrra.

Artikkel 41

Käesoleva direktiivi imperatiivsus

Liikmesriigid tagavad järgmist:

- a) tarbijad ei või loobuda neile käesolevat direktiivi ülevõtvast või sellele vastavast siseriiklikust õigusest;
- b) nende poolt käesoleva direktiivi ülevõtmisel vastu võetud meetmete täitmisest ei saa kõrvale hoiduda **viisil, mille tulemusena kaotaksid tarbijad neile käesoleva direktiiviga antud kaitse**, kasutades selleks lepingute sõnastust, eelkõige lisades käesoleva direktiivi reguleerimisalasse kuuluvad krediidilepingud krediidilepingutesse, mille olemus või eesmärk võimaldab kõnealuste meetmete kohaldamist vältida.

Artikkel 42

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt ... (**). Liikmesriigid edastavad kõnealuste meetmete teksti viivitamata komisjonile.

(*) Käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev.

(**) Kaks aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

Teisipäev, 10. september 2013

Kui liikmesriikide esitatud ülevõtmismeetmete teatega kaasnevad dokumendid ei ole piisavad selleks, et hinnata täielikult ülevõtmismeetmete vastavust käesoleva direktiivi teatavatele artiklitele, võib komisjon Euroopa Pangandusjärelevalve taotlusel, mille Euroopa Pangandusjärelevalve esitab määrusest (EL) nr 1093/2010 tulenevate ülesannete täitmisel, või omal algatusel nõuda liikmesriikidelt üksikasjalikuma teabe esitamist seoses käesoleva direktiivi ülevõtmise ja ülevõtmismeetmete rakendamisega.

2. Liikmesriigid kohaldavad lõikes 1 osutatud ülevõtmismeetmeid alates ... (*).

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

3. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetavate siseriikliku õiguse põhiliste normide teksti.

Artikkel 43

Üleminekusätted

1. Käesolevat direktiivi ei kohaldata enne ... (**) *kehtinud krediidilepingute suhtes.*

2. *Krediidivahendajad, kes tegutsesid artikli 4 punktis 5 sätestatud tegevusalal enne ... (***) ja kellele ei ole veel tegevusluba antud kooskõlas tingimustega, mis on sätestatud käesolevat direktiivi ülevõtvas päritoluliikmesriigi siseriiklikus õiguses, jätkata kõnealusel tegevusalal tegutsemist kooskõlas siseriikliku õigusega kuni ... (****). Kui krediidivahendaja kasutab seda erandit, võib ta asjaomaseid toiminguid teha ja teenuseid osutada üksnes oma päritoluliikmesriigis, välja arvatud juhul, kui ta vastab ka vastuvõtva liikmesriigi õiguse asjaomastele nõuetele.*

3. *Krediidiandjad, krediidivahendajad või määratud esindajad, kes tegutsevad käesoleva direktiiviga reguleeritud tegevusalal enne ... (****), järgivad artiklit 9 ülevõtvat siseriiklikku õigust hiljemalt ... (****).*

Artikkel 44

Läbivaatamisklausel

1. Komisjon vaatab käesoleva direktiivi läbi ... (*****). Läbivaatamisel käsitletakse õigusnormide tõhusust ja asjakohasust tarbijate ja siseturu seisukohast.

Läbivaatamise käigus tehakse järgmist:

- a) hinnatakse Euroopa standardinfo teabelehe **kasutamist ning seda, kuidas tarbijad sellest aru saavad ja** kuidas nad sellega rahul on;
- b) analüüsitakse muu lepingueelse teabe avaldamist;
- c) analüüsitakse krediidivahendajate ja -andjate piiriülest tegevust;
- d) analüüsitakse elamukinnisvaraga seotud krediidilepinguid pakkuvate mittekrediidiasutuste turu arengut;
- e) hinnatakse vajadust lisameetmete järele, sealhulgas elamukinnisvaraga seotud krediidilepinguid pakkuvate mittekrediidiasutuste tegevusluba;
- f) uuritakse vajadust kehtestada krediidilepingujärgse etapiga seoses **lisaõigused** ja -kohustused;

(*) Kaks aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

(**) Kaks aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

(***) 2 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

(****) 3 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

(*****) Käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev.

(*****) 5 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

Teisipäev, 10. september 2013

- g) hinnatakse, kas käesoleva direktiivi reguleerimisala on jätkuvalt asjakohane, võttes arvesse selle mõju muudele, asendatavatele krediidivormidele;
- h) hinnatakse, kas on vaja lisameetmeid, et tagada elamukinnisvaraga tagatud krediidilepingute jälgitavus;
- i) hinnatakse nende andmete kättesaadavust, mis käsitlevad elamukinnisvara hinnasuundumusi ja andmete võrreldavuse ulatust;
- j) hinnatakse, kas on jätkuvalt asjakohane kohaldada direktiivi 2008/48/EÜ tagamata krediidi suhtes, mille eesmärk on elamukinnisvara renoveerimine ja mille krediidi kogusumma ületab kõnealuse direktiivi artikli 2 lõike 2 punktis c osutatud maksimumsummat;
- k) hinnatakse, kas artikli 38 lõike 2 kohane karistuste avalikustamise kord on piisavalt läbipaistev;
- l) hinnatakse artikli 11 lõikes 6 ja artikli 13 lõikes 2 osutatud hoiatuste proportsionaalsust ning riskihoiatuste edasise ühtlustamise võimalikkust.

Artikkel 45

Edasised algatused vastutustundliku laenuandmise ja -võtmise valdkonnas

Komisjon esitab ... (*) põhjaliku aruande, milles hinnatakse laiemat probleemideringi seoses eraisikute ülemäärase võlgnevusega, mis on otseselt seotud krediidivõtmise ja -andmisega. Komisjon analüüsib samuti vajadust krediidiregistrite järelevalve järele ning paindlikemate ja usaldusväärsemate turgude arendamise võimalust. Asjakohasel juhul lisatakse aruandele asjakohased seadusandlikud ettepanekud.

Artikkel 46

Direktiivi 2008/48/EÜ muutmine

Direktiivi 2008/48/EÜ artiklisse 2 lisatakse järgmine lõige:

„2a. Olenemata lõike 2 punktist c kohaldatakse käesolevat direktiivi ka tagamata krediidilepingute suhtes, mille eesmärk on elamukinnisvara renoveerimine ja mille krediidi kogusumma on suurem kui 75 000 eurot.”

Artikkel 47

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Artikkel 48

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

(*) 5 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

Teisipäev, 10. september 2013

I LISA

KREDIIDI KULUKUSE AASTAMÄÄRA ARVUTAMINE

I. Baasvõrrand, mis väljendab ühelt poolt kasutusele võetud krediidi ning teiselt poolt tagasimaksete ja seonduvate kulude võrdsust.

Krediidi kulukuse aastamäära leidmiseks kasutatava baasvõrrandi ühel pool on aasta lõikes kasutusele võetud krediidi ajatatud kogusumma ning teisel pool tagasimaksete ja tasude nüüdisväärtuse kogusumma, st:

$$\sum_{k=1}^m C_k (1+X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l (1+X)^{-s_l}$$

kus:

- X on krediidi kulukuse aastamäär;
- m on kasutusele võetud krediidi väljamaksete arv kokku;
- k on kasutusele võetud krediidi väljamakse järjekorranumber, seega $1 \leq k \leq m$;
- C_k on kasutusele võetud krediidi väljamakse k suurus;
- t_k on täis- või osaaastates väljendatud ajavahemik esimese kasutusele võetud krediidi väljamakse kuupäeva ja iga järgmise kasutusele võetud krediidi väljamakse kuupäeva vahel, seega $t_1 = 0$;
- m' on viimase tagasimakse või seonduva kulu järjekorranumber;
- l on krediidi tagasimakse või seonduva kulu järjekorranumber;
- D_l on tagasimakse või seonduva kulu suurus;
- s_l on täis- või osaaastates väljendatud ajavahemik esimese kasutusele võetud krediidi väljamakse kuupäeva ja iga tagasimakse või seonduvate kulude maksmise kuupäeva vahel.

Märkused

- a) Mõlema lepingupoole poolt eri ajal makstud summad ei pruugi olla võrdsed ning neid ei pea tingimata maksma võrdse ajavahemiku järel.
- b) Algskuupäev on esimese kasutusele võetud krediidi väljamakse kuupäev.
- c) Arvutustes kasutatavaid ajavahemikke väljendatakse täis- või osa-aastates. Aasta pikkus on 365 päeva (või 366 päeva liigaasta puhul), 52 nädalat või 12 võrdset kuud. Võrdne kuu on 30,41666 päeva (st 365/12) ka juhul, kui tegemist on liigaastaga.

Kui arvutustes kasutatavaid ajavahemikke ei ole võimalik väljendada täisnädalates, -kuudes või -aastates, väljendatakse ajavahemikke ühes nimetatud täisajavahemikus koos teatava päevade arvuga. Päevade kasutamisel:

- i) võetakse arvesse kõik päevad, sealhulgas nädalavahetused ja pühad;
- ii) võrdsed perioodid koos päevadega loendatakse eest tahapoole kuni kasutusele võetud krediidi esimese väljamakse kuupäevani;
- iii) päevadest koosneva perioodi pikkuse saamiseks jäetakse esimene päev välja ja viimane päev arvatakse sisse ning perioodi pikkus väljendatakse aastates, jagades kõnealuse perioodi täisaasta päevade arvuga (365 või 366 päeva), loendades eest tahapoole alates viimasest päevast kuni eelneva aasta sama päevani.

Teisipäev, 10. september 2013

- d) Arvutuse tulemus esitatakse vähemalt ühe kümnendkoha täpsusega. Kui järgmisel kümnendkohal olev number on 5 või suurem kui 5, suurendatakse eelneva kümnendkoha numbrit ühe võrra.
- e) Võrrandit saab väljendada ka üheainsa summana, kasutades rahavoogude mõistet (A_k), mis on positiivne või negatiivne, teisisõnu, kas makstud või saadud ajavahemikel 1–n, väljendatuna aastates, st:

$$S = \sum_{k=1}^n A_k (1 + X)^{-k},$$

S on rahavoogude hetkesaldo. Kui eesmärk on panna vood võrduma, on väärtus null.

II. Lisaeldused krediidi kulukuse aastamäära arvutamiseks

- a) Kui krediidileping võimaldab tarbijal krediiti vabalt kasutusele võtta, käsitatakse krediidi kogusummat viivitamata ja täies mahus kasutusse võetuna.
- b) Kui krediidileping võimaldab krediiti kasutusele võtta mitmel erineval viisil ning seejuures on krediidiga seonduvad kulud ja laenuintress erinevad, käsitatakse krediidi kogusummat kasutusele võetuna kõige kõrgemate seonduvate kulude ja laenuintressiga, mida rakendatakse seda liiki krediidilepingu puhul kõige levinuma krediidi kasutusele võtmise viisi suhtes.
- c) Kui krediidileping võimaldab tarbijal krediiti vabalt kasutusele võtta, kuid kehtestab seoses krediidi kasutusele võtmise eri viisidega piirangu **krediidi** summale või ajavahemikule, käsitatakse krediidi summat kasutusele võetuna varaseimal **krediidilepinguga** ettenähtud kuupäeval ning vastavalt krediidi kasutusele võtmisega seotud piirangutele. ■
- d) Kui piiratud ajavahemiku või summa kohta pakutakse erinevaid laenuintresse ja seonduvaid kulusid, käsitatakse kõrgeimat laenuintressi ja seonduvaid kulusid kui laenuintress ja seonduvaid kulusid kogu krediidilepingu kestuseks.
- e) Krediidilepingute puhul, mille suhtes on lepitud kokku fikseeritud laenuintress esimeseks perioodiks, mille lõppedes määratakse kindlaks uus laenuintress, mida kohandatakse seejärel korrapäraselt kokkulepitud näitaja või **siseviitintressimäära** alusel, lähtutakse krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel eeldusest, et fikseeritud laenuintressiga perioodi lõpus on laenuintress sama kui krediidi kulukuse aastamäära arvutamise ajal ning see põhineb kokkulepitud näitaja väärtusel või **siseviitintressimääral** sel ajal, **kuid see ei ole fikseeritud laenuintressist madalam**.
- f) **Kui krediidi ülemmäära suhtes ei ole veel kokku lepitud, eeldatakse, et ülemmäär on 170 000 eurot. Krediidilepingute puhul, v.a tingimuslikud kohustused või tagatised, mille eesmärk ei ole kinnisvara või maa omandiõiguse omandamine või säilitamine või mille krediit võetakse kasutusse arvelduskrediidina, määratud tagasimaksega deebetkaartide või krediitkaartidega, eeldatakse, et kõnealune ülemmäär on 1 500 eurot.**
- g) **Krediidilepingute puhul, v.a arvelduskrediidid, üleminekulaenuid, jagatud omandiõigusega krediidilepingud, tingimuslikud kohustused või tagatised ning tähtajatud krediidilepingud, millele on osutatud punktides i, j, k, l ja m esitatud eeldustes:**
- i) **juhul kui tarbijapoolse põhiosa tagasimakse kuupäeva või summat ei ole võimalik kindlaks teha, eeldatakse, et tagasimakse tehakse varaseimal krediidilepinguga ettenähtud kuupäeval ning see on madalaima summa kohta, mida krediidileping ette näeb;**
- ii) **juhul kui kasutusele võetud krediidi esimese väljamakse kuupäeva ja tarbija poolt tehtava esimese makse kuupäeva vahelist aega ei ole võimalik kindlaks teha, eeldatakse, et see on lühim ajavahemik.**

Teisipäev, 10. september 2013

- h) Kui tarbija tehtava makse kuupäeva või summat ei ole võimalik krediidilepingu või punktides g, i, j, k, l ja m esitatud eelduste põhjal kindlaks teha, eeldatakse, et makse tehakse vastavalt krediidiandja seatud kuupäevadele ja tingimustele, ning kui need ei ole teada, siis:
- i) makstakse intressimaksed koos põhiosa tagasimaksetega;
 - ii) ühe summana väljendatud muud kui intressimaksed makstakse krediidilepingu sõlmimise kuupäeval;
 - iii) mitme maksena väljendatud muud kui intressimaksed makstakse korrapäraselt alates põhiosa esimese tagasimakse kuupäevast ja kui selliste maksete summad ei ole teada, eeldatakse, et need on võrdsed;
 - (iv) viimase maksega tasutakse põhiosa, intressi ja muude seonduvate kulude jääk selle olemasolu korral.
- i) Arvelduskrediidi korral käsitatakse krediidi kogusummat täies mahus ja kogu krediidilepingu kehtivusajaks kasutusse võetuna. Kui arvelduskrediidi kehtivusaeg ei ole teada, arvutatakse krediidi kulukuse aastamäär eeldusel, et krediidi kestuseks on kolm kuud.
- j) Üleminekulaenu korral käsitatakse krediidi kogusummat täies mahus ja kogu krediidilepingu kehtivusajaks kasutusse võetuna. Kui krediidilepingu kehtivusaeg ei ole teada, arvutatakse krediidi kulukuse aastamäär eeldusel, et krediidi kestuseks on 12 kuud.
- k) Tähtajatu krediidilepingu puhul, v.a arvelduskrediit ja üleminekulaen, eeldatakse, et:
- i) krediidilepingute korral, mille eesmärk on kinnisasja omandiõiguse omandamine või säilitamine, antakse krediit 20 aastaks alates kasutusele võetud krediidi esimese väljamakse kuupäevast ja tarbija kõrvaldab viimase maksega krediidi põhiosa, intressimaksete ja muude seonduvate kulude jäägi selle olemasolu korral; krediidilepingute korral, mille eesmärk ei ole kinnisasja omandiõiguse omandamine või säilitamine või mille puhul krediit võetakse kasutusse määratud tagasimaksega deebetkaardi või krediitkaardiga, on see ajavahemik üks aasta;
 - ii) tarbija maksab krediidi põhiosa tagasi võrdsete kuumaksetena, algusega ühe kuu pärast alates kasutusele võetud krediidi esimese väljamakse kuupäevast. Kui krediidi põhiosa tuleb tagasi maksta täies mahus ühe maksena igal makseperioodil, eeldatakse et kasutusele võetud krediidi järjestikused väljamaksed ja kogu põhiosa tagasimaksed toimuvad ühe aasta jooksul. Intressi ja muid seonduvaid kulusid kohaldatakse vastavalt kasutusele võetud krediidi väljamaksete summale ja põhiosa tagasimaksete summale ning krediidilepingus sätestatule.
- Käesolevas punktis tähendab tähtajatu krediidileping krediidilepingut, millel ei ole fikseeritud kestust ja mis hõlmab krediiti, mis tuleb tagasi maksta täies mahus perioodi jooksul või pärast seda, kuid kui krediit on tagasi makstud, saab seda uuesti kasutusele võtta.
- l) Tingimuslike kohustuste või tagatiste puhul:
- i) krediidi kogusumma käsitatakse täismahus ja ühes summas kasutusele võetuna enne järgmist:
 - a) kõige viimane krediidi kasutusele võtmise kuupäev, mis on potentsiaalseks kohustuse või tagatise allikaks oleva krediidilepinguga lubatud, või
 - b) pikeneva krediidilepingu korral esialgse perioodi lõpp enne lepingu pikendamist.
- m) Jagatud omandiõigusega krediidilepingute puhul:
- i) käsitatakse tarbija maksed toimununa viimasel kuupäeval või kuupäevadel, mis on lubatud krediidilepinguga;

Teisipäev, 10. september 2013

- ii) eeldatakse, et jagatud omandiõigusega krediidilepingu tagatiseks oleva kinnisasja väärtuse protsentuaalne tõus ja lepingus osutatud inflatsioonindeks on protsendimäär, mis on võrdne keskpanga kehtiva inflatsiooniprognosiga või inflatsioonimääraga liikmesriigis, kus kinnisasi asub krediidilepingu sõlmimise ajal, olenevalt kumb neist kahest on kõrgem, või 0 %-ga, kui need protsendimäärad on negatiivsed.

II LISA

Euroopa standardinfo teabeleht

A OSA

Allpool esitatud näidises kasutatud sõnastust tuleb kasutada Euroopa standardinfo teabelehe puhul. Nurksulgudes esitatud märkused asendatakse vastava teabega. Euroopa standardinfo teabelehe täitmise juhend **krediidiandja või asjakohasel juhul kredidivahendaja jaoks** on esitatud B osas.

Kui on kasutatud sõnu „asjakohasel juhul”, **esitab** krediidiandja **nõutud teabe** juhul, **kui see** on krediidilepingu seisukohast asjakohane. Kui teave ei ole asjakohane, jätab krediidiandja kõnealuse teabe või kogu jao välja (**näiteks juhtudel, kui jagu ei ole kohaldatav**). **Juhul kui terve jagu jäetakse välja**, kohandatakse vastavalt Euroopa standardinfo teabelehe jagude nummerdust.

Allpool esitatud **teave** esitatakse ühes dokumendis. Kasutatav kirjatüüp peab olema selgesti loetav. Sellise teabe esitamiseks, mida soovitakse rõhutada, kasutatakse paksu kirja, varjutatust või suuremat kirjatüüpi. **Kõik kohaldatavad riskihoiatused tuleb esitada rõhutatult.**

Euroopa standardinfo teabelehe näidis

(Sissejuhatus)
<p>Käesolev dokument on koostatud [kuupäev] [tarbija nimi] jaoks.</p> <p>Dokumendi koostamisel tugineti Teie poolt seni esitatud teabele ning praegu finantsturul kehtivatele tingimustele.</p> <p>Allpool esitatud teave, (asjakohasel juhul) v.a intressimäär ja muud kulud, kehtib kuni [kehtivuse kuupäev]. Pärast seda tähtaega võib see muutuda turutingimuste kohaselt.</p> <p>(Asjakohasel juhul) Dokumendiga ei kaasne [krediidiandja nimi] kohustust Teile laenu anda.</p>
1. Laenuandja
<p>[Nimi]</p> <p>[Telefoninumber]</p> <p>[Geograafiline aadress]</p> <p>(Vabatahtlik) [E-posti aadress]</p> <p>(Vabatahtlik) [Faksinumber]</p> <p>(Vabatahtlik) [Veebileht]</p> <p>(Vabatahtlik) [Kontaktisik/kontaktpunkt]</p> <p>(Vajaduse korral teave nõustamisteenuste osutamise kohta:) [(„Olles hinnanud teie vajadusi, soovime teil võtta hüpoteeklaenu”/„Me ei soovita teile kindlat hüpoteeklaenu. Lähtuvalt Teie vastustest teatavatele küsimustele anname teile siiski hüpoteeklaenu kohta teavet, et saaksite teha ise valiku”)]</p>

Teisipäev, 10. september 2013

2. (Asjakohasel juhul) Krediidivahendaja

[Nimi]

[Telefoninumber]

[Geograafiline aadress]

(Vabatahtlik) [E-posti aadress]

(Vabatahtlik) [Faksinumber]

(Vabatahtlik) [Veebileht]

(Vabatahtlik) [Kontaktisik/kontaktpunkt]

(Asjakohasel juhul [teave nõustamisteenuste osutamise kohta]) [(Olles hinnanud teie vajadusi, soovime teil võtta hüpoteeklaenu./Me ei soovita teile kindlat hüpoteeklaenu. Lähtuvalt Teie vastustest teatavatele küsimustele anname teile siiski hüpoteeklaenu kohta teavet, et saaksite teha ise valiku.)]

[Tasustamine]

3. Laenu põhikirjeldus

Antava laenu summa ja vääring: [summa][vääring]

(Asjakohasel juhul) See laen ei ole [laenuvõtja riigi omavääringus].

(Asjakohasel juhul) Teie laenu väärtus [laenuvõtja riigi omavääringus] võib muutuda.

(Asjakohasel juhul) Näiteks juhul, kui [laenuvõtja riigi omavääringu] väärtus langeb [krediidi vääringu] suhtes 20 %, suureneb Teie laenusumma [lisada summa laenuvõtja riigi omavääringus]. See võib olla isegi suurem, kui [laenuvõtja riigi omavääringu] väärtus langeb üle 20 %.

(Asjakohasel juhul) Teie laenu maksimumsumma [lisada summa laenuvõtja riigi omavääringus]. (Asjakohasel juhul) Teile saadetakse hoiatus, kui laenusumma ulatub [lisada summa laenuvõtja riigi omavääringus]. (Asjakohasel juhul) Teil on võimalik [lisada õigus välisvaluutas laenu üle läbi rääkida või õigus konverteerida laen [asjaomasesse vääringusse] ja tingimustes läbi rääkida].

Laenu kestus: [kestus]

[Laenu liik]

[Kohaldatava intressimäära liik]

Kogu tagasimaksmisele kuuluv summa:

See tähendab, et Te maksate iga laenatud [valuuta] kohta tagasi [summa].

(Asjakohasel juhul) [See/osa sellest] on ainult intressimaksetel põhinev laen. Hüpoteeklaenu tähtaja lõppedes on teie poolt võlgnetav summa [sisestage intressimaksetel põhineva laenu summa].

(Asjakohasel juhul) Käesoleva teabelehe koostamiseks kasutatud kinnisvara eeldatav väärtus: [lisada summa]

(Asjakohasel juhul) Maksimaalne võimalik laenusumma vastavalt kõnealuse kinnisvara väärtusele on [lisada suhe] või Kinnisvara minimaalne nõutav väärtus, et laenata näites toodud summa, on [lisada summa]

(Asjakohasel juhul) [Tagatis]

Teisipäev, 10. september 2013

4. Intressimäär ja muud kulud

Krediidi kulukuse aastamäär on laenu kogukulu, mis on väljendatud aastase protsendimäärana. Krediidi kulukuse aastamäära abil saab võrrelda erinevaid pakkumisi.

Teie laenu puhul on krediidi kulukuse aastamäär [krediidi kulukuse aastamäär].

See sisaldab:

Intressimäär [protsentuaalne väärtus või vajaduse korral viitintressimäär ja krediidiandja intressimääravahe protsentuaalne väärtus]

[Muud krediidi kulukuse aastamäära komponendid]

Ühekordsed kulud

(Asjakohasel juhul) Hüpoteegi registreerimise tasu [Lisada tasu suurus, kui see on teada, või arvutamise alus.]

Perioodilised kulud

(Asjakohasel juhul) Käesolev krediidi kulukuse aastamäär arvutatakse eeldatavate intressimäärade alusel.

(Asjakohasel juhul) Kuna [osa] Teie laen[ust] on muutuva intressimääraga laen, võib tegelik krediidi kulukuse aastamäär käesolevast krediidi kulukuse aastamäärast erineda, kui Teie laenu intressimäär muutub. Näiteks kui intressimäär tõuseb [B osas kirjeldatud stsenaariumi korral], võib krediidi kulukuse aastamäär suurened [lisada stsenaariumile vastav näitlik krediidi kulukuse aastamäär].

(Asjakohasel juhul) Palun võtke teadmiseks, et käesoleva krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel lähtutakse sellest, et intressimäär jääb kogu lepingu kestuse jooksul esialgse ajavahemiku jaoks fikseeritud tasemele.

(Asjakohasel juhul) Järgmised kulud ei ole laenuandjale teada, mistõttu ei ole neid krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel arvesse võetud: [Kulud]

(Asjakohasel juhul) Hüpoteegi registreerimise tasu.

Palun veenduge, et Te olete teadlik kõigist muudest teie laenuga kaasnevatest maksudest ja kuludest.

5. Maksete sagedus ja arv

Tagasimaksete sagedus: [sagedus]

Maksete arv: [arv]

Teisipäev, 10. september 2013

6. Iga perioodilise makse suurus

[summa][valuuta]

Teie sissetulek võib muutuda. Palun kaaluge, kas Te suudate oma [sagedus] tagasimakseid teha ka sissetulekute vähenedes.

(Asjakohasel juhul) Kuna [see/osa sellest] on ainult intressimaksetel põhinev laen, on Teil vaja hüpoteeklaenu tähtaja lõppedes Teie poolt võlgnetav summa [lisada ainult intressimaksetel põhineva laenu summa] eraldi tagasi maksta. Ärge unustage lisamast lisamakseid, mida Teil on vaja teha lisaks siin näidatud maksele.

(Asjakohasel juhul) Käesoleva laenu [osa] intressimäär võib muutuda. See tähendab, et Teie perioodiliste maksete summa võib suureneda või väheneda. Näiteks kui intressimäär tõuseb [B osas kirjeldatud stsenaariumi korral], võivad Teie maksed suureneda [lisada stsenaariumile vastav perioodilise makse suurus].

(Asjakohasel juhul) Teie poolt iga [perioodiliste maksete sagedus] makstava summa suurus [laenuvõtja riigi omavääringus] võib muutuda. (Asjakohasel juhul) Teie maksed võivad suureneda kuni [lisada maksimaalne summa laenuvõtja riigi omavääringus] iga [lisada ajavahemik] (Asjakohasel juhul) Näiteks juhul, kui [laenuvõtja riigi omavääringu] väärtus langeb [krediidi võtmise valuuta] suhtes 20 %, tuleb Teil maksta iga [lisada ajavahemik] täiendavalt [lisada summa laenuvõtja riigi omavääringus]. Teie maksed võivad suureneda veelgi rohkem.

(Asjakohasel juhul) Vahetuskurss, mida kasutatakse [krediidi vääringus] tagasimaksete ümberarvutamiseks [laenuvõtja riigi omavääringusse], on [vahetuskursi avaldanud asutuse nimi] [kuupäev] avaldatud vahetuskurss või arvutatakse [kuupäev] [lisada võrdlusaluse või arvutusmeetodi nimi] abil.

(Asjakohasel juhul) [Üksikasjad seotud säästutoodete kohta, edasiliikatud intressimaksetega laenud]

7. (Asjakohasel juhul) Näitlik tagasimaksegraafik

Selles graafikus on esitatud summa, mis tuleb maksta igal [sagedus].

Perioodiline makse (veerg [asjakohane number]) sisaldab tasumisele kuuluvat intressi (veerg [asjakohane number]), asjakohasel juhul tasumisele kuuluvat põhiosa (veerg [asjakohane number]) ja asjakohasel juhul muid kulusid (veerg [asjakohane number]). (Asjakohasel juhul) Muude kulude veerus kajastatud kulud hõlmavad [kulude loetelu]. Laenujääk (veerg [asjakohane nr]) on pärast iga perioodilist makset maksta jääv laenusumma.

[Graafik]

8. Lisakohustused

Selleks et saada laenu käesolevas dokumendis kirjeldatud tingimustel, peab laenuvõtja täitma järgmised kohustused.

[Kohustused]

(Asjakohasel juhul) Palun võtke arvesse, et käesolevas dokumendis kirjeldatud laenu tingimused (sealhulgas intressimäär) võivad muutuda, kui eespool esitatud kohustused ei ole täidetud.

(Asjakohasel juhul) Palun võtke arvesse tagajärgi, mis võivad hiljem kaasneda laenuga seotud kõrvalteenuste osutamise lõpetamisel.

[Tagajärjed]

Teisipäev, 10. september 2013

9. Ennetähtaegne tagasimaksmine

Teil on võimalik see laen täielikult või osaliselt ennetähtaegselt tagasi maksta.

(Asjakohasel juhul) [Tingimused]

(Asjakohasel juhul) Ennetähtaegse tagasimaksmise tasu: [lisada summa, või kui see ei ole võimalik, siis arvutamise meetod]

(Asjakohasel juhul) Kui soovite laenu ennetähtaegselt tagasi maksta, võtke meiega palun ühendust, et täpsustada ennetähtaegse tagasimaksmise tasu sel ajahetkel.

10. Paindlikkus

(Asjakohasel juhul) [Teave ülekandmisõiguse/üleminekuõiguse kohta] Te saate selle laenu teisele [laenuandjale] [või] [kinnisasjale] üle kanda. [Lisada tingimused]

(Asjakohasel juhul) Te ei saa seda laenu teisele [laenuandjale] [või] [kinnisasjale] üle kanda.

(Asjakohasel juhul) Lisavõimalused: [lisada selgitus B osas loetletud lisavõimaluste kohta ning vajaduse korral laenuandja poolt krediidilepingu osana pakutavate muude võimaluste kohta, millele ei ole eelmistes jagudes osutatud].

11. Laenuvõtja muud õigused

(Asjakohasel juhul) Teil on aega [järelmõtlemisaja pikkus] alates [järelmõtlemisaja algushetk] järele mõelda enne käesoleva laenu võtmise üle otsustamist. (Asjakohasel juhul) Pärast laenuandjalt krediidilepingu saamist ei või Te sellega nõustuda enne [järelmõtlemisaeg] möödumist.

(Asjakohasel juhul) Teil on õigus [taganemistähtaja pikkus] jooksul alates [taganemistähtaja alguskuupäev] kõnealusest lepingust taganeda. [Tingimused] [Lisada menetlus]

(Asjakohasel juhul) Te võite oma lepingust taganemise õiguse kaotada, kui Te ostate või müüte nimetatud tähtaja jooksul kõnealuse krediidilepinguga seonduva kinnisvara.

(Asjakohasel juhul) Kui Te otsustate kasutada [krediidilepingust] taganemise õigust, palun kontrollige, kas Teie jaoks jäävad siduvaks muud laenuga seotud kohustused [sealhulgas laenuga seotud kõrvalteenused, millele on osutatud 8. jaos].

12. Kaebused

Kaebuse korral võtke palun ühendust [lisada sisemine kontaktpunkt ja menetlust käsitleva teabe allikas].

(Asjakohasel juhul) Maksimaalne kaebuse menetlemise aeg [ajavahemik]

(Asjakohasel juhul) [Kui me ei lahenda kaebust sisemenetluse korras Teid rahuldaval viisil,] võite Te võtta ühendust ka: [lisada kaebuste ja kahjunõuete kohtuvälise lahendamise tegeleva asutuse nimi] (Asjakohasel juhul) või Te võite küsida FIN-NET võrgustikust andmeid vastava asutuse kohta Teie riigis.

Teisipäev, 10. september 2013

13. Laenuga seonduvate kohustuste täitmata jätmise: laenuvõtjale kaasnevad tagajärjed*[Kohustuste täitmata jätmise laad]**[Rahalised ja/või õiguslikud tagajärjed]*

Kui Teil on raskusi [sagedus] maksete tasumisel, võtke meiega palun kohe ühendust, et uurida võimalikke lahendusi. (Asjakohasel juhul) Maksete tegemata jätmise korral võidakse viimase võimalusena Teie eluase võõrandada.

*(Asjakohasel juhul) 14. Lisateave**(Asjakohasel juhul) [Märke krediidilepingu suhtes kohaldatava õiguse kohta].*

(Juhul kui laenuandja kavatses kasutada Euroopa standardinfo teabelehe keelest erinevat keelt) Teave ja lepingutingimused esitatakse [keeles]. Teie nõusolekul suhtleme Teiega krediidilepingu kehtivusaja jooksul [keeles/keeltes].

[Lisada avaldus, mis käsitleb olenevalt kohaldatavusest tarbija õigust saada krediidilepingu projekti või õigust, et talle pakutakse krediidilepingu projekt]

15. Järelevalveasutus

Käesoleva laenuandja üle teostab järelevalvet [järelevalveasutuse nimi/järelevalveasutuste nimed ja veebileht/veebilehed].

(Asjakohasel juhul) Käesoleva krediidivahendaja üle teostab järelevalvet [järelevalveasutuse nimi ja veebileht].

B OSA

Euroopa standardinfo teabelehe täitmise juhend

Euroopa standardinfo teabelehe täitmisel tuleb järgida **vähemalt** järgmist juhendit. **Liikmesriigid võivad siiski juhendit täiendada või täpsustada.**

Jagu „Sissejuhatus”

- 1) Kehtivuse kuupäev märgitakse silmatorkavalt. **Selles jaos tähendab „kehtivuse kuupäev” perioodi, mille jooksul Euroopa standardinfo teabelehel esitatud teave, nt laenuintress jääb muutumatuks ning seda teavet kohaldatakse, kui krediidiantja otsustab anda krediiti kõnealuse perioodi jooksul. Kui kohaldatava laenuintressi ja muude kulude kindlaksmääramine sõltub aluseks olevate võlakirjade müügi tulemusest, võivad lõplikult kujunev laenuintress ja muud kulud esitatust erineda. Üksnes nendel juhtudel märgitakse, et kehtivuskuupäeva ei kohaldata laenuintressile ja muudele kuludele lisades sõnad: „v.a intressimäär ja muud kulud”.**

Jagu „1. Laenuandja”

- 1) Krediidiantja nimi, telefoninumber ja geograafiline aadress on **kontaktandmeteks, mida tarbija võib kasutada edaspidises suhtluses.**
- 2) **E-posti aadressi, faksinumbri, veebilehe ja kontaktisiku/kontaktpunkti** märkimine on vabatahtlik.
- 3) Kui tehingut pakutakse sidevahendi abil, märgib krediidiantja kooskõlas direktiivi 2002/65/EÜ artikliga 3 asjakohasel juhul **tarbija** elukohaliikmesriigis asuva esindaja nime ja geograafilise aadressi. Krediidiantja esindaja telefoninumbri, e-posti aadressi ja veebilehe märkimine on vabatahtlik.

Teisipäev, 10. september 2013

- 4) Kui jagu 2 ei kohaldata, teatab krediidiandja tarbijale, kas ja mille alusel osutatakse nõustamisteenuseid, kasutades A osas esitatud sõnastust.

(Asjakohasel juhul) Jagu „2. Krediidivahendaja”

Kui krediidivahendaja annab tarbijale laenu toote kohta teavet, esitab kõnealune krediidivahendaja järgmise teabe:

- 1) Krediidivahendaja nimi, telefoninumber ja geograafiline aadress on kontaktandmeteks, mida tarbija võib kasutada edaspidises suhtluses.
- 2) E-posti aadressi, faksinumbri, veebilehe ja kontaktisiku/kontaktpunkti märkimine on vabatahtlik.
- 3) Krediidivahendaja teatab tarbijale, kas ja mille alusel osutatakse nõustamisteenuseid, kasutades A osas esitatud sõnastust.
- 4) Krediidivahendaja tasustamise selgitus. Kui vahendaja saab vahendustasu krediidiandjalt, avaldatakse summa ja krediidiandja nimi, kui see erineb jaos 1 esitatud krediidiandja nimest.

Jagu „3. Laenu põhikirjeldus”

- 1) Selles jaos selgitatakse üheselt krediidi peamisi tingimusi, sealhulgas laenusummat ja valuutat ning võimalikke riske, mis on seotud krediidi tagasimaksete struktuuriga ja intressimääraga, sealhulgas 3. punktis osutatud riske.
- 2) Kui krediidi valuuta erineb tarbija riigi omavääringust, märgib krediidiandja ära, et tarbijale saadetakse korrapäraselt hoiatusi vähemalt siis, kui vahetuskursi kõikumine on üle 20 %, vajaduse korral õiguse arvestada krediidileping ümber teise valuutasse või võimaluse tingimusi uuesti läbi rääkida ja mis tahes muu korra, mida tarbija saab kasutada talle tekkiva vahetuskursiriski piiramiseks. Kui krediidilepingus on sätestatud vahetuskursiriski piiramine, peab krediidiandja märkima maksimaalse summa, mille tarbija võib olla kohustatud tagasi maksma. Kui krediidilepingus puudub sellise vahetuskursi riski piiramise säte, mille puhul vahetuskursi kõikumine jääb alla 20 %, esitab krediidiandja laenusummale avalduva näitliku mõju, mis tuleneb tarbija riigi omavääringu väärtuse 20 % langusest krediidi valuuta suhtes.
- 3) Krediidi kestus väljendatakse aastates või kuudes, olenevalt sellest, kumb on asjakohasem. Kui krediidi kestus võib lepingu kehtivusajal muutuda, selgitab krediidiandja, millal ja millistel tingimustel võib see aset leida. Kui krediiti antakse määramata aja jooksul, näiteks tagatud krediitkaardi puhul, teatab krediidiandja sellest sõnaselgelt.
- 4) Krediidi liik peab olema sõnaselgelt märgitud (nt hüpoteekkrediit, kodulaen, tagatud krediitkaart). Krediidi liigi kirjeldamisel märgitakse selgelt, kuidas makstakse krediidi kehtivusajal tagasi laenu põhiosa ja intressid (s.o laenu amortiseerumise struktuur), näidates selgelt, kas krediidileping on laenu põhiosa tagasimaksel või ainult intressimaksetel põhinev krediidileping või sisaldab mõlemaid elemente.
- 5) Kui kogu krediit või osa krediidist põhineb ainult intressimaksetel, lisatakse selle jao lõppu silmatorkavalt kõnealusest asjaolust selgelt teavitav märkus A osas esitatud sõnastuses.
- 6) Kõnealuses jaos märgitakse, kas laenuintress on fikseeritud või muutuv, ning vajaduse korral, kui pikaks ajaks on see fikseeritud; laenuintressi läbivaatamise sagedus ning laenuintressi muutuse võimalikud piirid (ülem- ja alammäärad).

Selgitatakse laenuintressi ja selle komponentide (nt viitintressimäär, intressimäär vahel) läbivaatamisel kasutatavat valemit. Krediidiandja märgib samuti – näiteks andes veebilehe –, kust võib leida rohkem teavet valemis kasutatud indeksi või määrade kohta, nt Euribor, keskpanga viitintressimäär.

Teisipäev, 10. september 2013

- 7) Kui erinevates tingimustes kohaldatakse erinevaid laenuintresse, antakse teavet kõigi kohaldatavate intressimäärade kohta.
- 8) „Kogu tagasimaksmisele kuuluv summa” vastab tarbija poolt makstavale kogusummale. See näidatakse krediidisumma ja krediidi kogukulu summana. Kui laenuintress ei ole lepingu kestuseks fikseeritud, märgitakse rõhutatult, et see summa on näitlik ja võib muutuda eelkõige seoses laenuintressi muutumisega.
- 9) Kui krediit tagatakse kinnisasjale seatud hüpoteebiga või muu võrreldava tagatisega või kinnisasjaga seatud õigusega, juhivad krediidiandja tarbija tähelepanu sellele. Vajaduse korral märgib krediidiandja samuti kinnisasja või muu käesoleva teabelehe koostamiseks kasutatud tagatise eeldatava väärtuse.
- 10) Krediidiandja märgib vajaduse korral kas:
 - a) „maksimaalse võimaliku laenusumma suhte kinnisvara väärtusesse”, mis näitab laenusumma ja kinnisvara väärtuse suhet. Sellele suhtarvule lisatakse näide absoluutväärtuses maksimaalse summa kohta, mida saab asjaomase kinnisvara väärtuse puhul laenata; või
 - b) „kinnisvara minimaalse väärtuse, mida krediidiandja nõuab näiteks toodud summa laenamiseks”.
- 11) Kui krediidi puhul on tegemist mitmest osast koosneva krediidiga (nt samaaegselt fikseeritud intressiga osa, muutuva intressiga osa), kajastatakse seda krediidi liigi märkimisel ja nõutud teave antakse krediidi iga osa kohta.

Jagu „4. Intressimäär ja muud kulud”

- 1) „Intressimäär” vastab laenuintressile või laenuintressidele.
- 2) Laenuintress märgitakse protsentuaalse väärtusena. Kui laenuintress on muutuv ja põhineb viitintressimääral, võib krediidiandja märkida laenuintressi, esitades viitintressimäära ja krediidiandja intressimääravahe protsentuaalse väärtuse. Krediidiandja märgib siiski Euroopa standardinfo teabelehe väljaandmise kuupäeval kehtiva viitintressimäära väärtuse.

Kui laenuintress on muutuv, esitatakse järgmine teave: a) krediidi kulukuse aastamäära arvutamiseks kasutatud eeldused; b) asjakohasel juhul, kohaldatavad ülem- ja alammäärad ning c) hoiatus, et krediidi kulukuse aastamäära tegelikku suurust võivad mõjutada võimalikud muutused. Tarbijate tähelepanu köitmiseks peab hoiatus olema suurema tähemärgi suurusega ja esinema silmatorkavalt Euroopa standardinfo teabelehe põhiosas. Koos hoiatusega esitatakse ka näitlik krediidi kulukuse aastamäär. Kui laenuintressi puhul kohaldatakse ülemmäära, eeldatakse selles näites, et laenuintress tõuseb esimesel võimalusel krediidilepingus ette nähtud kõrgeimale võimalikule tasemele. Kui ülemmäära ei kohaldata, esitatakse selles näites krediidi kulukuse aastamäär, milles on arvestatud vähemalt viimase 20 aasta kõrgeimat laenuintressi või kui laenuintressi arvutamiseks kasutatavad andmed on olemas vähem kui 20 aasta kohta, siis võimalikult pika ajavahemiku kohta, mil kõnealused andmed on olemas, tuginedes asjakohasel juhul laenuintressi arvutamiseks kasutatud välise viitintressimäära suurimale väärtusele või võrdlusaluse määra suurimale väärtusele, mis on määratud kindlaks pädeva asutuse või Euroopa Pangandusjärelvalve poolt, kui krediidiandja ei kasuta välist viitintressimäära. Seda nõuet ei kohaldata selliste krediidilepingute suhtes, kus laenuintress on fikseeritud mitme aasta pikkuseks esialgseks ajavahemikuks ning seda võib seejärel fikseerida veel täiendavaks ajavahemikuks krediidiandja ja tarbija vaheliste läbirääkimiste tulemusena. Selliste krediidilepingute puhul, kus laenuintress on fikseeritud mitme aasta pikkuseks esialgseks ajavahemikuks ning seda võib seejärel fikseerida veel täiendavaks ajavahemikuks krediidiandja ja tarbija vaheliste läbirääkimiste tulemusena, sisaldab teave hoiatust, et krediidi kulukuse aastamäär arvutatakse esialgse ajavahemiku laenuintressi alusel. Koos hoiatusega esitatakse ka täiendav näitlik krediidi kulukuse aastamäär, mis on arvutatud artikli 17 lõike 4 kohaselt. Kui krediidi puhul on tegemist mitmest osast koosneva krediidiga (nt samaaegselt fikseeritud intressiga osa, muutuva intressiga osa), tuleb teave anda krediidi iga osa kohta.

Teisipäev, 10. september 2013

- 3) Jaos „Muud krediidi kulukuse aastamäära komponendid” loetletakse kõik muud krediidi kulukuse aastamääras sisalduvad kulud, sealhulgas ühekordsed kulud, näiteks haldustasud ja perioodilised kulud, näiteks iga-aastased haldustasud. Krediidiandja loetleb kõik kulud kategooriate kaupa (ühekordsed kulud ja perioodilised kulud, mis sisalduvad perioodilistes maksetes ning perioodilised kulud, mis ei sisaldu perioodilistes maksetes), märkides nende summa, kellele need tuleb maksta ja millal. See ei pea sisaldama lepinguliste kohustuste rikkumisega kaasnevaid kulusid. Kui summa ei ole teada, märgib krediidiandja võimalusel näitliku summa või kui see ei ole võimalik, siis näitab, kuidas summa arvutatakse, ja täpsustab, et esitatud summa on üksnes näitlik. Kui krediidi kulukuse aastamäär ei sisalda teatud kulusid, kuna need ei ole krediidiandjale teada, tuuakse see rõhutatult välja.

Kui tarbija on teavitanud krediidiandjat ühest või mitmest tema poolt eelistatud krediidilepingu komponendist, nagu näiteks krediidilepingu kestus ja krediidi kogusumma, kasutab krediidiandja võimaluse korral neid komponente; kui krediidileping võimaldab krediiti kasutusele võtta mitmel erineval viisil ning seejuures on laenuintressid ja seonduvad kulud erinevad ning krediidiandja kasutab I lisa II osas esitatud eeldusi, peab ta näitama, et muud seda liiki krediidilepingu korral pakutava krediidi kasutusele võtmise viisid võivad tuua kaasa kõrgema krediidi kulukuse aastamäära. Kui krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel kasutatakse krediidi kasutusele võtmise tingimusi, märgib krediidiandja rõhutatult muude krediidi kasutusele võtmise viisidega seonduvad kulud, mis ei pruugi olla need, mida on kasutatud krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel.

- 4) Kui hüpoteegi või võrreldava tagatise registreerimisel on vaja maksta tasu, avaldatakse see selles jaos koos summaga, kui see on teada, või kui see ei ole võimalik, siis summa kindlaksmääramise alusega. Kui tasud on teada ja sisalduvad krediidi kulukuse aastamääras, lisatakse tasu ja selle summa lahtrisse „Ühekordsed kulud”. Kui tasud ei ole krediidiandjale teada ega sisaldu seetõttu krediidi kulukuse aastamääras, tuleb tasu olemasolu selgelt välja tuua krediidiandjale mitte teada olevate kulude loetelus. Mõlemal juhul tuleb vastavas rubriigis kasutada A osas toodud tüüpsõnastust.

Jagu „5. Maksete sagedus ja arv”

- 1) **Perioodiliste** maksete korral märgitakse maksete sagedus (nt iga kuu). Korrapäratute maksete korral selgitatakse tarbijale üheselt selliste maksete tegemise korda.
- 2) Maksete arv hõlmab krediidi kogu kestust.

Jagu „6. Iga perioodilise makse suurus”

- 1) Krediidi valuuta **ja perioodiliste maksete valuuta** märgitakse sõnaselgelt.
- 2) Kui perioodiliste maksete suurus võib krediidi kestuse ajal muutuda, märgib krediidiandja ajavahemiku, mille jooksul **kehtib** perioodilise makse algne suurus, ning selle, millal ja kui sageli seda seejärel muudetakse.
- 3) Kui **kogu** krediit või osa krediidist põhineb ainult intressimaksetel, lisatakse selle jao lõppu silmatorkavalt kõnealusest asjaolust selgelt teavitav märkus A osas esitatud sõnastuses.

Kui tarbijalt nõutakse ainult intressimaksetel põhineva ning hüpoteegiga või muu võrdväärse tagatisega tagatud krediidi saamiseks seonduva säästutoote omandamist, esitatakse kõnealuse toote eest tehtavate maksete summa ja sagedus.

- 4) Kui laenuintress on muutuv, sisaldab see teave ka kõnealust asjaolu märkivat lauset A osas esitatud sõnastuses ning näitlikku perioodilise makse maksimumsummat. Ülemmäära kohaldamise korral tuuakse näitlikult välja osamaksete summa sellisel juhul, kui laenuintress tõuseb ülemmäärani. Kui ülemmäära ei kohaldata, tuuakse näitlikult välja halvim võimalus, mis näitab perioodiliste maksete suurust viimase 20 aasta kõrgeima laenuintressi puhul, või kui laenuintressi arvutamiseks kasutatavad andmed on olemas vähem kui 20 aasta kohta, siis võimalikult pika ajavahemiku kohta, mil kõnealused andmed on olemas, tuginedes asjakohasel juhul laenuintressi arvutamiseks kasutatud välise viitintressimäära suurimale väärtusele või võrdlusaluse määra suurimale väärtusele, mis on määratud kindlaks pädeva asutuse või Euroopa Pangandusjärelevalve poolt, kui krediidiandja ei kasuta välist viitintressimäära. Illustreeriva näite esitamise nõuet ei kohaldata selliste krediidilepingute suhtes, mille puhul laenuintress on fikseeritud mitme aasta pikkuseks esialgseks ajavahemikuks ning seda võib seejärel fikseerida veel täiendavaks ajavahemikuks krediidiandja ja tarbija vaheliste läbirääkimiste tulemusena. Kui krediidi puhul on tegemist mitmest osast koosneva krediidiga (nt samaaegselt fikseeritud intressiga osa, muutuva intressiga osa), tuleb teave anda krediidi iga osa ja terviku kohta.

Teisipäev, 10. september 2013

- 5) *(Asjakohasel juhul) Kui krediidi valuuta erineb tarbija riigi omavääringust või kui krediit on indekseeritud valuutaga, mis ei ole tarbija riigi omavääring, esitab krediidiandja arvulise näite, mis kirjeldab selgelt, kuidas asjaomase vahetuskursi muutused võivad mõjutada perioodiliste maksete suurust, kasutades A osas toodud sõnastust. See näide põhineb näitel, mille kohaselt langeb tarbija riigi omavääringu väärtus 20 %, ja sellele lisatakse selgesõnaline märkus, et perioodilised maksed võivad suureneda kõnealusel näites esitatust rohkem. Kui kohaldatakse ülemmäära, millega piiratakse seda suurenemist alla 20 %, esitatakse selle asemel maksete maksimumsumma tarbija riigi omavääringus ning märkus maksete võimaliku tulevase suurenemise kohta jäetakse välja.*
- 6) *Kui krediit on täielikult või osaliselt muutuva intressimääraga krediit ning kohaldatakse 3. punkti, esitatakse 3. punkti näide punktis 1 osutatud osamakse summa alusel.*
- 7) *Kui perioodiliste maksete tasumisel kasutatav valuuta erineb krediidi võtmise valuutast või kui tarbija riigi omavääringus väljendatud perioodiliste maksete suurus sõltub muus valuutas esitatud vastavatest summadest, märgitakse selles jaos kohaldatava vahetuskursi arvutamise kuupäev ning vahetuskursid või selle arvutamise alus ning nende kohandamise sagedus. Vajaduse korral hõlmab selline märkus vahetuskursi avaldava asutuse nime.*
- 8) *Kui krediit on edasilükatud intressimaksetega krediit, mille puhul tarbija ei maksa tasumisele kuuluvat intressisummat täielikult tagasi perioodiliste maksetega ning see lisatakse tarbija kogu krediidijäägile, selgitatakse seda kuidas, millal ja millises summas edasilükatud intressimaksed krediidijäägile lisatakse ning kuidas see mõjutab tarbija võlgnetavat summat.*

Jagu „7. Näitlik tagasimaksegraafik”

- 1) *See jagu lisatakse siis, kui krediit on edasilükatud intressimaksetega krediit, mille puhul ei maksta tasumisele kuuluvat intressisummat täielikult tagasi perioodiliste maksetega ning see lisatakse krediidijäägile, või siis, kui laenuintress on fikseeritud krediidilepingu kestuseks. Liikmesriigid võivad sätestada, et näitlik tagasimaksegraafik on kohustuslik muudel juhtudel.*

Kui tarbijal on õigus saada muudetud tagasimaksegraafikut, märgitakse see ära koos tingimustega, mille alusel tarbijal nimetatud õigus on.

- 2) *Liikmesriigid võivad nõuda, et kui laenuintressi võib krediidi kestuse ajal muutuda, märgib krediidiandja pärast viidet laenuintressile ajavahemiku, mille jooksul algne intressimäär ei muutu.*
- 3) *Selles jaos esitataval graafikul on järgmised veerud: „tagasimakse ajakava” (nt kuu 1, kuu 2, kuu 3), „perioodilise makse suurus”, „perioodilise maksega tasutud intress”, „muud perioodilises makses sisalduvad kulud” (olemasolu korral), „põhiosa tagasimakse” ja „laenujääk pärast perioodilist makset”.*
- 4) *Laenu esimese tagasimaksmise aastal märgitakse teave iga perioodilise makse kohta ning iga veeru puhul märgitakse vahesumma esimese aasta lõpu seisuga. Järgmistel aastatel võib andmed märkida aasta kohta. Tagasimaksegraafiku lõpus esitatakse kogusumma rida, kus märgitakse iga veeru kohta kogusumma. Tarbija poolt makstav krediidikogukulu (st veeru „perioodilise makse suurus” kogusumma) märgitakse silmatorkavalt.*
- 5) *Kui laenuintress kuulub läbivaatamisele ning perioodilise makse suurus pärast igat läbivaatamist ei ole teada, võib krediidiandja märkida tagasimaksegraafikus sama perioodilise makse suuruse kogu krediidilepingu kestuse kohta. Sel juhul juhib krediidiandja tarbija tähelepanu sellele asjaolule, eristades visuaalselt teadaolevad ja hüpoteetilised summad (nt kasutades erinevat kirjatüüpi, raame või varjutatust). Lisaks selgitatakse selgelt loetavalt, millistel ajavahemikel ja miks võivad tagasimaksegraafikus esitatud summad muutuda.*

Jagu „8. Lisakohustused”

- 1) *Antud jaos märgib krediidiandja sellised kohustused nagu kinnisaja kindlustamine, elukindlustuslepingu sõlmimine, töötasu laekumine krediidandi juures avatud kontole või muu toote või teenuse ostmise. Iga kohustuse puhul märgib krediidiandja, kelle suhtes ja mis ajaks tuleb kohustus täita.*

Teisipäev, 10. september 2013

- 2) Krediidandja täpsustab samuti kohustuse kestuse, näiteks krediidilepingu lõpuni. Krediidandja täpsustab iga kohustuse puhul tarbija poolt tasumisele kuuluvad kulud, mis ei sisaldu krediidi kulukuse aastamääras.
- 3) Krediidandja märgib ära, kas tarbijal on kohustus kasutada kõrvalteenuseid, et saada esitatud tingimustel krediiti, ja kui on, siis kas tarbijal on kohustus osta neid kõrvalteenuseid krediidandja valitud teenuseosutajalt või võib neid osta tarbija valitud teenuseosutajalt. Kui selle võimaluse tingimuseks on, et kõrvalteenused peavad vastama teatud miinimumnõuetele, tuleb neid nõudeid käesolevas jaos kirjeldada.

Kui krediidilepingut pakutakse kompleksis koos muude teenustega, peab krediidandja märkima nende toodete peamised omadused ning selgelt märkima, kas tarbijal on õigus lõpetada krediidileping või komplekti kuuluvad teenused eraldi, lõpetamise tingimused ja mõjud, ning vastavalt vajadusele krediidilepinguga seoses nõutavate kõrvalteenuste lõpetamise võimalikud tagajärjed.

Jagu „9. Ennetähtaegne tagasimaksmine”

- 1) Krediidandja märgib, millistel tingimustel saab tarbija **krediidi osaliselt või täielikult ennetähtaegselt tagasi maksta**.
- 2) **Ennetähtaegse tagasimaksmise tasu jaos** juhib krediidandja tarbija **tähelepanu ennetähtaegse tagasimakse tasule või muudele ennetähtaegse tagasimaksmise korral krediidandjale kompensatsiooniks makstavatele kuludele ning märgib võimaluse korral nende summa**. Juhul kui **kompensatsiooni** suurus sõltub eri teguritest (näiteks juba tagasimakstud laenusumma või ennetähtaegse tagasimakse ajal kehtiv intress), märgib krediidandja, kuidas **kompensatsioon arvutatakse ning esitab kõnealuse tasu võimaliku maksimumsumma, või kui see ei ole võimalik, siis illustreeriva näite**, et kirjeldada tarbijale **kompensatsiooni** kujunemist eri stsenaariumide korral.

Jagu „10. Paindlikkus”

- 1) Asjakohasel juhul selgitab krediidandja, kas ja millistel tingimustel võib krediidi üle anda või kanda teisele krediidandjale või kinnisasjale.
- 2) (Asjakohasel juhul) Lisavõimalused: Kui toode sisaldab allpool punktis 5 esitatud lisavõimalusi, tuleb selles jaos loetleda lisavõimalused ja esitada nende kohta lühike selgitus: asjaolud, mille korral saab tarbija lisavõimalust kasutada; lisavõimalusega seonduvad tingimused; kas lisavõimalus tähendab hüpoteegi või võrdväärse tagatisega tagatud krediidi osana tarbijale seda, et ta kaotab seadusega ette nähtud või muud õigused, mis tavaliselt selle lisavõimalusega kaasnevad; ning lisavõimalust pakkuv ettevõtja (kui tegemist pole krediidandjaga).
- 3) Kui lisavõimalus sisaldab lisakrediiti, tuleb selles jaos tarbijale selgitada järgmist: krediidi kogusumma (sealhulgas hüpoteegi või võrdväärse tagatisega tagatud krediit); kas lisakrediidil on tagatis; kohalduvad laenuintressid; ning kas lisakrediit on reguleeritud või mitte. Sellise lisakrediidi summa esitatakse algses krediidivõimelisuse hinnangus või kui seda ei ole, siis selgitatakse kõnealuses jaos, et lisasumma kättesaadavaks tegemine sõltub tarbija tagasimaksmise suutlikkuse täiendavast hindamisest.
- 4) Kui lisavõimalus hõlmab säästutoodet, tuleb selgitada kohalduvat intressimäära.
- 5) Lisavõimalused võivad olla: „enammakstud/vähemmakstud summad” [laenu amortiseerumise struktuurist tulenevatest tavapäraestest perioodilistest maksetest rohkem või vähem]; „maksepuhkus” [ajavahemik, mil tarbijalt ei nõuta maksete tegemist]; „tagasilaenamine” [võimalus tarbijal uuesti laenata vahendeid, mis on juba kasutusele võetud ja tagasi makstud]; „lisalaenu võtmine ilma täiendava heakskiiduta”; „tagatisega või tagatiseta lisalaenu võtmine” [kooskõlas eespool 3. punktiga]; „krediitkaart”; „seotud arvelduskonto”; ning „seotud hoiukonto”.

Teisipäev, 10. september 2013

- 6) *Krediidiandja võib lisada krediidiandja poolt krediidilepingu osana pakutavad muud võimalused, mida ei ole nimetatud eelmistes jagudes.*

Jagu „11. Laenuvõtja muud õigused”

- 1) *Krediidiandja selgitab kehtivaid õigusi, näiteks taganemisõigust või järelemõtlemisõigust ja vajaduse korral muid õigusi, näiteks ülekandmisõigust (sealhulgas üleminekuõigust), täpsustab õigus(t)e kasutamise tingimused, samuti menetluse, mida tarbija peab kõnealus(t)e õigus(t)e kasutamiseks järgima, märkides muu hulgas aadressi, kuhu taganemisteade saata, ning vastavad tasud (asjakohasel juhul).*
- 2) *Kui tarbijale jäetakse järelemõtlemisaeg või taganemisõigus, tuleb seda sõnaselgelt mainida.*
- 3) *Kooskõlas direktiivi 2002/65/EÜ artikliga 3, kui tehingut pakutakse sidevahendi abil, teavitab krediidiandja tarbijat taganemisõiguse olemasolust või puudumisest.*

Jagu „12. Kaebused”

- 1) *Selles jaos märgitakse ära sisemine kontaktpunkt [asjaomase osakonna nimi] ja sellega ühenduse võtmise viis kaebuse esitamiseks [geograafiline aadress] või [telefoni number] või [kontaktisik]: [kontaktandmed] ja link kaebuse esitamise menetlusele asjaomasel veebisaidil või sarnane teabeallikas.*
- 2) *Selles on märgitud asjaomase välise kaebuste ja kahjunõuete kohtuvälise lahendamise tegeleva asutuse nimi ja kui kõnealuse asutuse poole pöördumise eeltingimuseks on sisemise kaebuste käsitlemise korra kasutamine, siis on see asjaolu märgitud, kasutades A osas toodud sõnastust.*
- 3) *Teises liikmesriigis elava tarbijaga sõlmitud krediidilepingute puhul viitab krediidiandja FIN-NET võrgustikule (http://ec.europa.eu/internal_market/fin-net/).*

Jagu „13.

Krediidiga seonduvate kohustuste täitmata jätmine:

laenuvõtjale kaasnevad tagajärjed”

- 1) *Kui sellega, et tarbija ei täida krediidilepingust tulenevaid kohustusi, võivad tarbija jaoks kaasneda rahalised või õiguslikud tagajärjed, kirjeldab krediidiandja selles jaos võimalikke peamisi erinevaid juhtusid (nt maksete hilinemine, 8. jaos „Lisakohustused” loetletud kohustuste täitmata jätmine) ja osutab, kust on võimalik saada lisateavet.*
- 2) *Iga kõnealuse juhtumi puhul märgib krediidiandja selgelt ja kergesti arusaadaval viisil karistused või tagajärjed, mis võivad kaasneda. Tõsised tagajärjed tuleb märkida silmatorkavalt.*
- 3) *Kui on võimalik nõuda krediidi tagatiseks oleva kinnisasja krediidiandjale tagastamist või üleandmist, kui tarbija ei täida oma kohustusi, esitatakse käesolevas jaos ka kõnealusest asjaolust teavitav märkus A osas esitatud sõnastuses.*

Jagu „14. Lisateave”

- 1) *Kaugturunduse korral esitatakse selles jaos klausel krediidilepingu suhtes kohaldatava õiguse ja/või pädeva kohtu kohta.*
- 2) *Kui krediidiandja kavatses tarbijaga lepingu kehtivuse jooksul suhelda muus keeles kui Euroopa standardinfo teabelehe keeles, tuleb see asjaolu ära märkida ja suhtluskeel nimetada. See ei piira direktiivi 2002/65/EÜ artikli 3 lõike 1 punkti 3 alapunkti g kohaldamist.*

Teisipäev, 10. september 2013

- 3) Krediidandja või kredidivahendaja märgib ära, vastavalt sellele, kumba kohaldatakse, kas tarbijal on õigus saada krediidilepingu projekt või õigus, et talle pakutakse krediidilepingu projekti, vähemalt pärast seda, kui on tehtud krediidandjale siduv pakkumine.

Jagu „12a. Järelevalveasutus”

- 1) Märgitakse laenuandmise lepingueelse etapi üle järelevalvet teostav asjaomane asutus või asjaomased asutused.

III LISA

Teadmiste ja pädevuse miinimumnõuded

1. Artiklis 9 osutatud krediidandjate, -vahendajate ja määratud esindajate töötajate ning artikli 29 lõike 2 punktis c ja artikli 31 lõikes 2 osutatud kredidivahendajate või määratud esindajate juhtimisega seotud isikute teadmiste ja pädevuse miinimumnõuded peavad hõlmama vähemalt järgmist:

- a) asjakohased teadmised artikli 3 reguleerimisalasse kuuluvatest krediitoodete ja nendega koos tavaliselt pakutavate kõrvalteenuste kohta;
- b) asjakohased teadmised tarbijakrediidilepinguid puudutava õiguse kohta, eelkõige tarbijakaitse kohta;
- c) asjakohased teadmised ja arusaamine kinnisvara ostmise protsessist;
- d) asjakohased teadmised tagatiste hindamise kohta;
- e) asjakohased teadmised kinnisturaamatute ülesehituse ja toimimise kohta;
- f) asjakohased teadmised asjaomase liikmesriigi turu kohta;
- g) asjakohased teadmised ärietika standardite kohta;
- h) asjakohased teadmised tarbija krediidivõimelisuse hindamise protsessi või asjakohasel juhul tarbija krediidivõimelisuse hindamise pädevus;
- i) piisav finants- ja majanduspädevus.

2. Liikmesriigid võivad teadmiste ja pädevuse miinimumnõuete kehtestamisel seada erinevad tasemed ja nõuete liigid, mida kohaldatakse krediidandjate töötajate, kredidivahendajate või määratud esindajate töötajate suhtes ja kredidivahendajate või määratud esindajate juhtimise suhtes.

3. Liikmesriigid määravad kindlaks teadmiste ning pädevuse piisava taseme järgneva põhjal:

- a) kutsekvalifikatsioonid, nt tunnistused, kraadid, koolitused, pädevustestid, või

Teisipäev, 10. september 2013

- b) *ametialane kogemus, mida võib määratleda minimaalse aastate arvu järgi, mis on töötatud krediitoodete väljatöötamise, turustamise või vahendamise alal.*

Pärast ... () ei põhine teadmiste ning pädevuse piisava taseme kindlaksmääramine üksnes esimese lõigu punktis b osutatud meetoditel.*

P7_TA(2013)0342

Siseringitehingud ja turuga manipuleerimine (turu kuritarvitamine) *I**

Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus siseteabe alusel kauplemise ja turuga manipuleerimise (turu kuritarvitamine) kohta (COM(2011)0651 – C7-0360/2011 – 2011/0295(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2016/C 093/36)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2011)0651) ja muudetud komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2012)0421),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artiklit 114, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C7-0360/2011),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Keskpanka 22. märtsi 2012. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 28. märtsi 2012 arvamust ⁽²⁾,
 - võttes arvesse nõukogu esindaja poolt 26. juuni 2013. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 55,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit ning keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni ja õiguskomisjoni arvamusi (A7-0347/2012),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatseb seda oluliselt muuta või selle muu tekstiga asendada;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

(*) **5 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva.**

⁽¹⁾ ELT C 161, 7.6.2012, lk 3.

⁽²⁾ ELT C 181, 21.6.2012, lk 64.

Teisipäev, 10. september 2013

P7_TC1-COD(2011)0295

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 10. septembril 2013. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2014, mis käsitleb turukuritarvitusi (turukuritarvituse määrus) ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/6/EÜ ja komisjoni direktiivid 2003/124/EÜ, 2003/125/EÜ ja 2004/72/EÜ

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) nr 596/2014) lõplikule kujule).

P7_TA(2013)0343

Nõukogu määruse (EÜ) nr 2187/2005 (mis käsitleb Läänemere, Suur- ja Väike-Belti ning Sundi kalavarude kaitsmist tehniliste meetmete abil) muutmise *I**

Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 2187/2005, mis käsitleb Läänemere, Suur- ja Väike-Belti ning Sundi kalavarude kaitsmist tehniliste meetmete abil (COM(2012)0591 – C7-0332/2012 – 2012/0285(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2016/C 093/37)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2012)0591),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 43 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C7-0332/2012),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 11. juuli 2012. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 55,
 - võttes arvesse kalanduskomisjoni raportit (A7-0259/2013),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatseb seda oluliselt muuta või selle muu tekstiga asendada;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 44, 15.2.2013, lk 157.

Teisipäev, 10. september 2013

P7_TC1-COD(2012)0285

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 10. septembril 2013. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2013, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 2187/2005, mis käsitleb Läänemere, Suur- ja Väike-Belti ning Sundi kalavarude kaitsmist tehniliste meetmete abil

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 43 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu määrusega (EÜ) nr 2187/2005 ⁽³⁾ on komisjonile antud volitused kõnealuse määruse teatavate sätete rakendamiseks.
- (2) Seoses Lissaboni lepingu jõustumisega tuleb viia määruse (EÜ) nr 2187/2005 kohaselt komisjonile antud volitused vastavusse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitega 290 ja 291.
- (3) Komisjonile tuleks anda rakendamisvolitused, et tagada määruse (EÜ) nr 2187/2005 rakendamise ühetaolised tingimused seoses liikmesriigi võetud selliste meetmetega, mida kohaldatakse ainult nende oma lipu all sõitvate kalalaevade suhtes.
- (4) Määruse (EÜ) nr 2187/2005 rakendamise üksikasjalike eeskirjade vastuvõtmiseks ei ole volitused enam nõutud. Seepärast tuleks välja jätta sätted, mille alusel sellised volitused antakse.
- (5) Selleks et muuta teatavate püügivahendite konstruktsiooni käsitlevaid eeskirju, tuleks komisjonile delegeerida volitused, et võtta vastu õigusakte kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290. Sellised muudatused peaksid kajastama kalanduse selektiivsuse mudelites toimuvaid muudatusi, uusi tehnikaalaseid teadmisi konstruktsioonimaterjalide kohta või püügivahendite selektiivsust suurendavat montaaži.
- (6) On eriti oluline, et delegeeritud õigusaktide vastuvõtmist ette valmistades peaks komisjon konsulteerima asjaomaste isikutega, sealhulgas ekspertidega. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning nõuetekohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (7) Seepärast tuleks määrust (EÜ) nr 2187/2005 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

⁽¹⁾ ELT C 44, 15.2.2013, lk 157.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta seisukoht.

⁽³⁾ Nõukogu 21. detsembri 2005. aasta määrus (EÜ) nr 2187/2005, mis käsitleb Läänemere, Suur- ja Väike-Belti ning Sundi kalavarude kaitsmist tehniliste meetmete abil, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1434/98 ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 88/98 (ELT L 349, 31.12.2005, lk 1).

Teisipäev, 10. september 2013

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 2187/2005 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 26 lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Kui komisjon leiab, et meetmed ei ole kooskõlas lõike 1 sätetega, võetakse vastu ~~rakendusotsus~~ **rakendusakt**, millega liikmesriigil palutakse meetmed tagasi võtta või neid muuta.” **[ME 1]**

2) Artikkel 28 jäetakse välja.

3) Artikkel 29 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 29

II lisa 1. ja 2. liite muutmine

Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud akte kooskõlas artikliga 29a, et muuta või täiendada II lisa 1. ja 2. liiteid selleks, et kohendada püügivahendi kirjeldusi:

- a) selektiivsuse muudatustega;
- b) tehniliste teadmiste arenguga püügivahendite valmistamise materjalide kohta;
- c) püügivahendi selektiivsust suurendava montaaži muudatustega.”

4) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 29a

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artiklis 29 osutatud ~~volitused~~ **õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte** antakse komisjonile ~~määramata ajaks kolmeks aastaks alates ... (*)~~. **Komisjon esitab hiljemalt üheksa kuud enne kolmeaastase perioodi lõppu delegeeritud volituste kohta aruande. Volituste delegeerimist uuendatakse vaikimisi sama pikaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle kohta vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppu.** **[ME 2]**

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 29 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artikli 29 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub ainult siis, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole esitanud sellele vastuväiteid kahe kuu jooksul alates sellest, kui õigusakt Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavaks tehti, või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne nimetatud ajavahemiku möödumist teatanud, et ei kavatse vastuväiteid esitada. Kõnealust ajavahemikku pikendatakse Euroopa Parlamendi või nõukogu taotluse korral kahe kuu võrra.”

(*) **Käesoleva määruse jõustumise kuupäev.**

Teisipäev, 10. september 2013

4a) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 31a

Üldine hindamine ja läbivaatamine

Komisjon hindab ... (*) käesoleva määrusega kehtestatud meetmete tulemuslikkust ning vajaduse korral esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule seadusandliku ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks, et tagada selle kooskõla Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr .../2013 ⁽¹⁾.

[ME 3]

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) nr .../2013 ühise kalanduspoliitika kohta (ELT L ...) (**)

(*) Üks aasta pärast määruse (EL) nr .../2013 [ühise kalanduspoliitika kohta] jõustumist (vaata dokumenti 2011/0195 (COD)).

(**) Viide menetluses 2011/0195(COD) olevale dokumendile.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

P7_TA(2013)0349

Luigi Berlingueri nimetamine Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 255 alusel loodud komitee liikmeks

Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta otsus ettepaneku kohta nimetada Luigi Berlinguer Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 255 alusel loodud komiteesse (2013/2161(INS))

(2016/C 093/38)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 255 teist lõiku,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 107a,

A. arvestades, et Luigi Berlinguer vastab Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 255 teises lõigus sätestatud tingimustele;

1. teeb ettepaneku nimetada Luigi Berlinguer kõnealusesse komiteesse;
2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus Euroopa Kohtu presidendile.

Kolmapäev, 11. september 2013

P7_TA(2013)0352

Paranduseelarve projekt nr 2/2013 – Trahvidest ja karistusmaksetest laekuvate muude tulude prognoosi suurendamine – Maksete assigneeringute suurendamine**Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta resolutsioon, mis käsitleb nõukogu seisukohta Euroopa Liidu 2013. aasta paranduseelarve projekti nr 2/2013 kohta, III jagu – Komisjon (11693/2013 – C7-0245/2013 – 2013/2056 (BUD))**

(2016/C 093/39)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 314 ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrust (EL, Euratom) nr 966/2012 (mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 ⁽¹⁾),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu 2013. aasta üldeelarvet, mis võeti lõplikult vastu 12. detsembril 2012. aastal ⁽²⁾,
 - võttes arvesse 2012. ja 2013. aasta makseid käsitlevaid ühisdeklaratsioone, mille Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon allkirjastasid 2012. aasta detsembris,
 - võttes arvesse 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta ⁽³⁾,
 - võttes arvesse nõukogu 7. juuni 2007. aasta otsust 2007/436/EÜ, Euratom Euroopa ühenduste omavahendite süsteemi kohta ⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse paranduseelarve projekti nr 2/2013, mille komisjon esitas 27. märtsil 2013. aastal (COM(2013)0183),
 - võttes arvesse 9. juulil 2013. aastal vastu võetud nõukogu seisukohta paranduseelarve projekti nr 2/2013 kohta (11693/2013 – C7-0245/2013),
 - võttes arvesse oma 13. märtsi 2013. aasta resolutsiooni 7.–8. veebruaril kokku tulnud Euroopa Ülemkogu järelduste kohta mitmeaastase finantsraamistiku kohta ⁽⁵⁾,
 - võttes arvesse oma 3. juuli 2013. aasta resolutsiooni mitmeaastast finantsraamistikku (2014–2020) käsitleva poliitilise kokkuleppe kohta ⁽⁶⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 75b ja 75e,
 - võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit (A7-0287/2013),
- A. arvestades, et 2013. aasta üldeelarve paranduseelarves nr 2/2013 tehakse ettepanek suurendada trahvidest ja rahalistest karistustest laekuva tulu prognoosi 290 miljoni euro võrra ja mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide 1a, 1b, 2, 3a, 3b ja 4 maksete assigneeringuid 11,2 miljardi euro võrra, et katta maksevajadused aasta lõpuni ning täita varasemad ja praegused kohustused;

⁽¹⁾ ELT L 298, 26.10.2012, lk 1.⁽²⁾ ELT L 66, 8.3.2013.⁽³⁾ ELT C 139, 14.6.2006, lk 1.⁽⁴⁾ ELT L 163, 23.6.2007, lk 17.⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0078.⁽⁶⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0304.

Kolmapäev, 11. september 2013

- B. arvestades, et 2012. aasta lõpuks välja maksmata ühtekuuluvuspoliitika (2007–2013) valdkonna maksenõuded kogusummas 16,2 miljardi eurot tuli lükata edasi 2013. aastasse, mis omakorda vähendab käesoleva aasta maksevajaduste katmiseks kasutada olevate maksete summat;
- C. arvestades, et Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon võtsid endale 2012. aasta detsembri ühisdeklaratsiooniga kohustuse katta kõik 2012. aastal maksmata jäänud nõuded paranduseelarve kaudu 2013. aasta alguses;
- D. arvestades, et 27. juunil 2013. aastal kõrgeimal poliitilisel tasandil saavutatud poliitiline kokkulepe Euroopa Parlamendi, nõukogu eesistuja ja komisjoni vahel mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 kohta hõlmas nõukogu poliitilist kohustust võtta kõik vajalikud meetmed, millega tagada liidu 2013. aasta kohustuste täielik täitmine, võtta ametlikult vastu 7,3 miljardi euro suurune paranduseelarve projekt 2/2013 ning võtta põhjendatud maksete assigneeringute nappuse vältimiseks viivitamata vastu veel üks paranduseelarve projekt, mille komisjon esitab varasügisel;
- E. arvestades, et nõukogu võttis 9. juulil 2013. aastal ametlikult vastu seisukoha paranduseelarve projekti 2/2013 kohta 7,3 miljardi euro suuruses summas, millega kaetakse rubriikide 1a, 1b, 2, 3a, 3b ja 4 täitmata maksevajadused;
- F. arvestades, et Euroopa Parlament seab oma 3. juuli 2013. aasta resolutsioonis mitmeaastase finantsraamistiku määruse või 2014. aasta eelarve heakskiitmise sõltuvaks täiendava paranduseelarve projekti vastuvõtmisest nõukogu poolt varasügisel;
- võtab teadmiseks komisjoni esitatud paranduseelarve projekti nr 2/2013 ja nõukogu seisukoha selle suhtes, mis on kooskõlas mitmeaastast finantsraamistikku 2014–2020 käsitlevate läbirääkimiste käigus saavutatud poliitilise kokkuleppega;
 - mõistab, et komisjon tegi algselt ettepaneku suurendada makseid kokku 11,2 miljardi euro võrra, et mitte ohustada mitmeaastase finantsraamistiku kohast 2013. aasta maksete ülemmäära ja hoida sellega ära praegu kehtiva mitmeaastase finantsraamistiku muutmine; väljendab sellegipoolest kartust, et see ei pruugi olla piisav kõigi kuni 2013. aasta lõpuni esitatavate maksenõuete katmiseks; tuletab eelkõige meelde, et liikmesriigid esitavad enamiku rubriigi 1b alla kuuluvaid arveid tavaliselt iga eelarveaasta lõpupoole, et hoiduda võimalikest kulukohustustest vabastamistest $n+2$ ja $n+3$ eeskirjade kohaldamisest tulenevalt;
 - toonitab asjaolu, et 2012. aasta detsembri ühisdeklaratsioonid olid 2013. aasta eelarve suhtes saavutatud kokkuleppe lahutamatu osa ja esindavad kolme institutsiooni ametlikku kohustust, mis tuleb vastastikuse usalduse ja lojaalse koostöö märgina täielikult täita; mõistab siiski liikmesriikide finantspiiranguid ja on seetõttu nõus sellega, et täitmata maksevajadused kuni 2013. aasta lõpuni (komisjoni hinnangul 11,2 miljardit eurot) täidetakse kahes järjestikusel etapil;
 - tuletab nõukogule meelde, millise ametliku kohustuse ta võttis poliitilises kokkuleppes mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 kohta Euroopa Parlamendi sõnaselgel nõudmisel tagada täitmata maksete teisele osale rahaline kate, mis tagaks maksete küsimuse lahendamise enne uue mitmeaastase finantsraamistiku perioodi algust; nõuab tungivalt, et komisjon esitaks varasügisel ainult sellele küsimusele pühendatud paranduseelarve projekti;
 - kordab seisukohta, mille ta esitas oma 3. juuli 2013. aasta resolutsioonis mitmeaastast finantsraamistikku (2014–2020) käsitleva poliitilise kokkuleppe kohta ja mille kohaselt ei anna Euroopa Parlament nõusolekut mitmeaastase finantsraamistiku määrusele ega kiida 2014. aasta eelarvet heaks enne, kui nõukogu on nimetatud paranduseelarve, millega katta komisjoni poolt kindlaks tehtud 2013. aasta maksete puudujääk, terves mahus heaks kiitnud;
 - on seisukohal, et summa 11,2 miljardit eurot on absoluutne miinimum, mis on vajalik tegelike vajaduste katmiseks 2013. aasta lõpuni; kutsub kolme institutsiooni üles jõudma konkreetse siduva lahenduseni, kui paranduseelarve projektis nr 2/2013 soovitatud kahes osas tehtavatest maksetest ei piisa ja ei ole võimalik täielikult ära hoida maksete ülekandmist järgmisel mitmeaastasesse finantsraamistikku;

Kolmapäev, 11. september 2013

7. on seisukohal, et komisjon on ainus institutsioon, kes saab eelarvapädevatele institutsioonidele anda täpsed andmed eelseivate maksevajaduste kohta, mis põhinevad liikmesriikide nõuetel aastast N ja nende prognoosidel aastaks N+1; juhib tähelepanu asjaolule, et nõukogul puudub igasugune objektiivne alus seada kahtluse alla komisjoni esitatud arvnäitajad, mille aluseks on 27 liikmesriigi koondnäitajad; tuletab meelde, et iga liikmesriik vastutab ainult oma andmete eest ja ainult neid võib nõukogu kahtluse alla seada;
8. tuletab meelde, et paranduseelarve nr 3/2013 vastuvõtmine vähendaks liikmesriikide kogurahvatulu põhist osamakset liidu eelarvesse, mis kompenseerib seega osaliselt nende osamaksed paranduseelarve nr 2/2013 rahastamiseks; toonitab seetõttu, et nende kahe dokumendi suhtes kohaldatakse ühist vastuvõtmise ajakava, kuna nad on poliitiliselt tihedalt seotud;
9. kiidab nõukogu seisukoha paranduseelarve projekti nr 2/2013 kohta heaks;
10. teeb presidendile ülesandeks kuulutada paranduseelarve nr 2/2013 lõplikult vastuvõetuks ja korraldada selle avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas*;
11. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P7_TA(2013)0353

Paranduseelarve projekt nr 3/2013 – 2012. aasta eelarve täitmise käigus tekkinud ülejääk**Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta resolutsioon, mis käsitleb nõukogu seisukohta Euroopa Liidu 2013. aasta paranduseelarve projekti nr 3/2013 kohta, III jagu – Komisjon (11694/2013 – C7-0246/2013 – 2013/2070 (BUD))**

(2016/C 093/40)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 314 ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrust (EL, Euratom) nr 966/2012 (mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002⁽¹⁾) ning eriti selle artiklit 18,
- võttes arvesse Euroopa Liidu 2013. aasta üldeelarvet, mis võeti lõplikult vastu 12. detsembril 2012⁽²⁾,
- võttes arvesse 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta⁽³⁾,
- võttes arvesse nõukogu 7. juuni 2007. aasta otsust 2007/436/EÜ, Euratom Euroopa ühenduste omavahendite süsteemi kohta⁽⁴⁾,
- võttes arvesse paranduseelarve projekti nr 3/2013, mille komisjon esitas 15. aprilli 2013. aastal (COM(2013)0224),

⁽¹⁾ ELT L 298, 26.10.2012, lk 1.⁽²⁾ ELT L 66, 8.3.2013.⁽³⁾ ELT C 139, 14.6.2006, lk 1.⁽⁴⁾ ELT L 163, 23.6.2007, lk 17.

Kolmapäev, 11. september 2013

- võttes arvesse 9. juulil 2013. aastal vastu võetud nõukogu seisukohta paranduseelarve projekti nr 3/2013 kohta (11694/2013 – C7-0246/2013),
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 75b ja 75e,
 - võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit (A7-0284/2013),
- A. arvestades, et paranduseelarve projekti nr 3/2013 eesmärk on kanda 2013. aasta eelarvesse 2012. aasta eelarve ülejääk summas 1,0233 miljardit eurot;
- B. arvestades, et ülejääk tekkis peamiselt seetõttu, et kulutusi tehti 244,3 miljoni euro eest vähem, tulud osutusid üle 719,1 miljoni euro võrra suuremaks ning vahetuskursi erinevusest saadi 59,9 miljonit eurot tulu;
- C. arvestades, et tulude suurenemine tulenes peamiselt tagasimaksetest ning liidu lepingute ja programmidega seotud rahalistest osalustest (350 miljonit eurot), tegelikult kogutud omavahendite suuremast summast eelarvestatud omavahenditega võrreldes (231 miljonit eurot) ja trahvidest ning hilinevad maksete eest võetud viivistest (159 miljonit eurot);
- D. arvestades, et summa, mille võrra kulutusi vähem tehti, oli 244 miljonit eurot ja sellest 168 miljonit eurot moodustasid 2012. aasta eelarveassigneeringud ja 76 miljonit eurot 2011. aastast üle kantud vahendid;
1. võtab teadmiseks paranduseelarve projekti nr 3/2013, mille ainus eesmärk on kanda 2012. aasta ülejääk summas 1,0233 miljardit eurot eelarvesse vastavalt finantsmääruse artiklile 18 ja nõukogu sellekohasele seisukohale;
 2. tuletab meelde, et selle paranduseelarve projekti vastuvõtmisega väheneb liikmesriikide kogurahvatulu põhine osamakse liidu eelarvesse, mis kompenseerib seega osaliselt nende osamakseid paranduseelarve nr 2/2013 rahastamiseks; toonitab seetõttu, et nende kahe dokumendi suhtes kohaldatakse ühist vastuvõtmise ajakava, kuna nad on poliitiliselt tihedalt seotud;
 3. kiidab nõukogu seisukoha paranduseelarve projekti nr 3/2013 kohta heaks;
 4. teeb presidendile ülesandeks kuulutada paranduseelarve nr 3/2013 lõplikult vastuvõetuks ja korraldada selle avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas*;
 5. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P7_TA(2013)0355

ELi Solidaarsusfondi kasutuselevõtmine: 2012. aasta sügisel toimunud üleujutused Sloveenias, Horvaatias ja Austrias

Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus Euroopa Liidu Solidaarsusfondi kasutuselevõtmise kohta vastavalt eelarvedistsipliini ja usaldusväärset finantsjuhtimist käsitleva Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe punktile 26 (COM(2013)0259 – C7-0116/2013 – 2013/2085(BUD))

(2016/C 093/41)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2013)0259 – C7-0116/2013),

Kolmapäev, 11. september 2013

- võttes arvesse 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta ⁽¹⁾, eriti selle punkti 26,
 - võttes arvesse nõukogu 11. novembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 2012/2002 Euroopa Liidu solidaarsusfondi loomise kohta ⁽²⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni ühisdeklaratsiooni solidaarsusfondi kohta, mis võeti vastu 17. juulil 2008. aastal toimunud lepituskohatumisel,
 - võttes arvesse regionaalarengukomisjoni kirja,
 - võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit (A7-0283/2013),
1. kiidab käesolevale resolutsioonile lisatud otsuse heaks;
 2. teeb presidendile ülesandeks kirjutada koos nõukogu eesistujaga otsusele alla ja korraldada selle avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas*;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon koos selle lisaga nõukogule ja komisjonile.

LISA

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu Solidaarsusfondi kasutuselevõtmise kohta vastavalt eelarvedistsipliini ja usaldusväärset finantsjuhtimist käsitleva Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe punktile 26

(Käesoleva lisa teksti siinkohal ei avaldata, kuna see kattub lõpliku õigusaktiga, st otsusega 2013/714/EL).

P7_TA(2013)0356

Paranduseelarve projekt nr 5/2013 – Solidaarsusfondi kasutuselevõtmine pärast 2012. aasta üleujutusi Sloveenias, Horvaatias ja Austrias

Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta resolutsioon, mis käsitleb nõukogu seisukohta Euroopa Liidu 2013. aasta paranduseelarve projekti nr 5/2013 kohta, III jagu – Komisjon (11697/2013 – C7-0248/2013 – 2013/2086 (BUD))

(2016/C 093/42)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 314 ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a,

⁽¹⁾ ELT C 139, 14.6.2006, lk 1.
⁽²⁾ EÜT L 311, 14.11.2002, lk 3.

Kolmapäev, 11. september 2013

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrust (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu 2013. aasta üldeelarvet, mis võeti lõplikult vastu 12. detsembril 2012. aastal ⁽²⁾,
 - võttes arvesse 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta ⁽³⁾, eriti selle punkti 26,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuli 2013. aasta otsust, millega muudetakse 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta seoses mitmeaastase finantsraamistikuga, et võtta arvesse Horvaatia Euroopa Liiduga ühinemisest tingitud kulused ⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu 2013. aasta paranduseelarve projekti nr 5/2013, mille komisjon võttis vastu 2. mail 2013. aastal (COM(2013)0258),
 - võttes arvesse nõukogu 15. juuli 2013. aasta seisukohta paranduseelarve projekti nr 5/2013 kohta (11697/2013 – C7-0248/2013),
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 75b ja 75e,
 - võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit (A7-0286/2013),
- A. arvestades, et paranduseelarve projekt nr 5/2013 puudutab Euroopa Liidu Solidaarsusfondi kasutuselevõtmist kulukohustuste ja maksete assigneeringute summas 14 607 942 eurot seoses ohtrate vihmadega ja nende tagajärjel tekkinud üleujutustega, mis tabasid 2012. aasta sügisel Sloveeniat, Horvaatiat ja Austriat;
- B. arvestades, et paranduseelarve projekti nr 5/2013 eesmärk on ametlikult korrigeerida 2013. aasta eelarvet;
1. võtab teadmiseks paranduseelarve projekti nr 5/2013, mille esitas komisjon, ja nõukogu seisukoha selle kohta;
 2. rõhutab, et selle loodusõnnetuse tagajärjel kannatanud riikidele tuleb Euroopa Liidu Solidaarsusfondist rahalist abi anda kiiresti; peab kahetsusväärseks, et ka see kord otsustas nõukogu mitte kasutada enne paranduseelarve kohta seisukoha võtmist aluslepingu protokoll nr 1 artiklis 4 ette nähtud võimalust liikmesriikide parlamentide teavitamiseks mõeldud 8-nädalast ajavahemikku kiireloomulisuse tõttu lühendada;
 3. tunneb heameelt nõukogu seisukoha üle, mis kinnitab komisjoni ettepaneku muutmata kujul, tagades sellega paranduseelarve nr 5/2013 katmise uute assigneeringutega; rõhutab asjaolu, et juba 2013. aastal tekkinud maksete assigneeringute puudujäägi tõttu, mis oli ka paranduseelarve projekti nr 2/2013 esitamise põhjuseks, oli välistatud, et paranduseelarvet nr 5/2013 võiks rahastada ümberpaigutamise teel;
 4. kiidab seetõttu nõukogu seisukoha paranduseelarve nr 5/2013 projekti kohta heaks;

⁽¹⁾ ELT L 298, 26.10.2012, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 66, 8.3.2013.

⁽³⁾ ELT C 139, 14.6.2006, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 209, 3.8.2013, lk 14.

Kolmapäev, 11. september 2013

5. teeb presidendile ülesandeks kuulutada paranduseelarve nr 5/2013 lõplikult vastuvõetuks ja korraldada selle avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas*;
6. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P7_TA(2013)0357

Kütusekvaliteedi direktiiv ja taastuvenergia direktiiv *I**

Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 98/70/EÜ bensiini ja diislikütuse kvaliteedi kohta ning direktiivi 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (COM(2012)0595 – C7-0337/2012 – 2012/0288(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2016/C 093/43)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2012)0595),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2, artikli 192 lõiget 1 ja artiklit 114, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C7-0337/2012),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 17. aprilli 2013. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 55,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni raportit ning tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni, arengukomisjoni, rahvusvahelise kaubanduse komisjoni, transpordi- ja turismikomisjoni, regionaalarengukomisjoni ning põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni arvamusi (A7-0279/2013),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatseb seda oluliselt muuta või selle muu tekstiga asendada;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 198, 10.7.2013, lk 56.

Kolmapäev, 11. september 2013

P7_TC1-COD(2012)0288

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 11. septembril 2013. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/.../EU, millega muudetakse direktiivi 98/70/EÜ bensiini ja diislikütuse kvaliteedi kohta ning direktiivi 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artikli 192 lõiget 1, koostoimes sama lepingu artikliga 114 seoses käesoleva direktiivi artikli 1 lõigetega 2 kuni 9 ja artikli 2 lõigetega 5 kuni 7,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu riikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁽¹⁾,

olles konsulteerinud Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/28/EÜ⁽³⁾ artikli 3 lõikega 4 nõutakse liikmesriigilt, et ta tagaks kõikides transpordiliikides taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaalu vähemalt 10 % energia lõpptarbimisest 2020. aastal. Biokütuste juurdeseamine kütustesse on liikmesriikidele selle eesmärgi saavutamiseks üks kättesaadavatest meetoditest ja eelduste kohaselt neist peamine. **Muudeks kõnealuse eesmärgi saavutamiseks kasutatavateks meetoditeks on energiatarbimise vähendamine, mis on tingimata vajalik, sest taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kohustusliku protsendimäära eesmärki on tõenäoliselt järjest raskem püsivalt saavutada, kui transpordisektori üldine energianõudlus jätkuvalt kasvab, ning taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia kasutamine.** [ME 123]
- (2) Võttes arvesse ELi eesmärki vähendada veelgi kasvuhoonegaaside heidet ja maanteetranspordi kütuste olulist panust heitesse, nõutakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/70/EÜ⁽⁴⁾ artikli 7a lõikega 2, et kütusetarnijad vähendaksid 31. detsembriks 2020 olelusringi jooksul energiaühiku kohta tekkivate kasvuhoonegaaside heidet (kasvuhoonegaaside heitemahukust) vähemalt 6 % kütuste puhul, mida kasutatakse ELis maanteesõidukites, väljaspool teid kasutatavates liikurmasinates, põllumajandus- ja metsatraktorites ning väikelaevades mujal kui merel. **Kasvuhoonegaaside heiteta või vähese kasvuhoonegaasideheitena biokütuste ning vältimatutest heitgaasidest süsinikdioksiidi kogumise teel saadud muude kütuste juurdeseamine ja nende transpordi eesmärgil kasutamine on üks fossiilkütuste tarnijatele kättesaadavaid meetodeid kättesaadavatest meetoditest tarnitavate fossiilkütuste kasvuhoonegaaside heitemahukuse vähendamiseks.** [ME 2]
- (3) Direktiivi 2009/28/EÜ artikliga 17 on kehtestatud säästlikkuse kriteeriumid, millele biokütused ja vedelad biokütused peavad vastama, et neid võetaks arvesse direktiivi eesmärkide saavutamisel ja et neid saaks hõlmata riiklike toetuskavadega. Kriteeriumidega on kehtestatud kasvuhoonegaaside heite vähendamise miinimumtaseme nõuded, mida biokütused ja vedelad biokütused peavad võrreldes fossiilkütustega rahuldama. Samasugused säästlikkuse kriteeriumid on kehtestatud biokütuste jaoks direktiivi 98/70/EÜ artikliga 7b.

⁽¹⁾ ELT C 198, 10.7.2013, lk 56.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta seisukoht.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, 5.6.2009, lk 16).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 1998. aasta direktiiv 98/70/EÜ bensiini ja diislikütuse kvaliteedi ning nõukogu direktiivi 93/12/EMÜ muutmise kohta (EÜT L 350, 28.12.1998, lk 58).

Kolmapäev, 11. september 2013

- (3a) **Kuigi direktiivides 98/70/EÜ ja 2009/28/EÜ viidatakse biokütustele ja vedelatele biokütustele, kohaldatakse nende sätteid, sealhulgas asjaomaseid säästlikkuse kriteeriume, kõikide neis määratletud taastuvkütuste suhtes. [ME 4]**
- (4) Kui varem toiduainete, loomasööda ja tekstiilikiudude tootmiseks kasutatud karja- või põllumaa võetakse biokütuste tootmise alla, tuleb muu kui kütustega seotud nõudlus siiski rahuldada kas senise tootmise intensiivistamisega või mittepõllumajandusmaa tootmisse võtmisega mujal. Viimane juhtum kujutab endast maakasutuse kaudset muutust ja kui seejuures muudetakse suure süsinikuvaruga maa põllumaaks, võib sellega kaasneda suur kasvuhoonegaaside heide. ~~Direktiivid 98/70/EÜ ja 2009/28/EÜ peaksid seepärast sisaldama sätteid, milles käsitletakse maakasutuse kaudset muutust, arvestades, et praegusi biokütuseid toodetakse peamiselt juba olemasoleval põllumajandusmaal kasvatatavatest põllukultuuridest.~~ [ME 124]
- (4a) **Direktiivi 2009/28/EÜ artikli 19 lõikes 7 ja direktiivi 98/70/EÜ artikli 7d lõikes 6 nõutakse asjakohaste meetmete võtmist, et tegeleda mõjuga, mida maakasutuse kaudne muutus avaldab kasvuhoonegaaside heitele, võttes samal ajal nõuetekohaselt arvesse vajadust kaitsta juba tehtud investeeringuid.** [ME 126]
- (5) Kui toetuda liikmesriikide esitatud biokütusevajaduse prognoosidele ja maakasutuse kaudsest muutusest tingitud hinnangulist heidet biokütuste mitmesuguste lähteainete puhul, ~~näib olevat tõenäoline, et on~~ maakasutuse kaudsest muutusest tingitud kasvuhoonegaaside heide on oluline ja ~~võib tühistada~~ osaliselt või täielikult ~~tühistada~~ kasvuhoonegaaside heite vähendamise üksikute biokütuste puhul. Põhjuseks on see, et **maakasutusega seotud biokütused on saanud suures mahus riiklikke toetusi (10 miljardit eurot aastas) ning seetõttu** saadakse 2020. aastal peaaegu kogu biokütusetoodang põllukultuuridest, mida kasvatatakse toiduainete ja loomasööda tootmiseks kõlblikul maal. **Peale selle suurendab toidukultuuridest biokütuse tootmine toiduhindade kõikumist ja see võib avaldada märkimisväärset negatiivset sotsiaalset mõju liitu mittekuuluvates riikides vaesuses elavate kohalike kogukondade elatisele ja võimele kasutada inimõigusi, sh õigus toidule ja maale juurdepääsu õigus.** Sellise heite ja sellise negatiivse sotsiaalse mõju vähendamiseks ning toiduga kindlustatusele avalduva sellise negatiivse mõju leevendamiseks on kohane teha vahet selliste põllukultuurirühmade vahel nagu õlikultuurid, teravili, suhkrukultuurid ja tärklis sisaldavad kultuurid **keskenduda eelkõige maapinnal kasvatatavate biokütuste prognoositud kasutamise vähendamisele ja võtta direktiivides 2009/28/EÜ ning 98/70/EÜ sätestatud säästlikkuse kriteeriumide kohaselt nõutava kasvuhoonegaaside heite vähendamise arvutamisel arvesse maakasutuse kaudsest muutusest tulenevat heidet. Lisaks on keskpika ja pika perspektiiviga lahenduste leidmiseks vaja soodustada teadus- ja arendustegevust uutes täiustatud biokütuste sektorites, mis ei konkureeri toidukultuuridega, ning uurida täpsemalt erinevate põllukultuuride rühmade mõju nii maakasutuse otsesele kui ka kaudsele muutusele.** [ME 8]
- (6) Vedelaid taastuvkütuseid vajatakse tõenäoliselt transpordisektoris, et vähendada selle sektori kasvuhoonegaaside heidet. Täiustatud biokütused (nt jäätmetest ja vetikatest saadud biokütused) võimaldavad kasvuhoonegaaside heidet oluliselt vähendada, nendega kaasnev maakasutuse kaudse muutuse oht on väike ning nad ei konkureeri otse toiduainete ja loomasööda tootmiseks kõlbliku maa pärast. Seepärast on kohane edendada selliste täiustatud biokütuste laialdasemat tootmist, kuna need ei ole praegu suurtes kogustes turul kättesaadavad; osaliselt on põhjuseks see, et kõnealused kütused konkureerivad avaliku sektori toetuste saamisel toidukultuuripõhise biokütuse tootmise tehnoloogiaga. Tuleks ette näha täiendavaid stiimuleid ja tavaliste biokütustega võrreldes suurendada täiustatud biokütuste kaalu direktiivis 2009/28/EÜ seatud eesmärgi 10 % saavutamisel. Seda arvestades tuleks 2020. aasta järgses taastuvenergiapoliitika raamistikus toetada ainult täiustatud biokütuseid, mille hinnanguline maakasutuse kaudsest muutusest tingitud mõju on väike ja mis võimaldavad üldist kasvuhoonegaaside heidet oluliselt vähendada.
- (6a) **Selleks et tagada stimuleerivate meetmete tõhusus, eriti nende meetmete puhul, mille eesmärk on edendada täiustatud biokütuseid, on oluline, et liikmesriikide kehtestatud toetavad poliitikameetmed ja mehhanismid näeksid ette biokütuste koguste kindlakstegemise, autentimise ja kvaliteedikontrolli, et vältida pettuslikke või eksitavaid väiteid biokütuse toote päritolu kohta ning hoida ära biokütuste koguste mitmekordset deklareerimist kahes või enamis riiklikus süsteemis või rahvusvahelises akrediteerimissüsteemis.** [ME 11]

Kolmapäev, 11. september 2013

- (6b) *Kuna jäätmetest ja jääkidest saadud biokütuste ja vedelate biokütuste abil on võimalik kasvuhoonegaaside heidet olulisel määral vähendada, tekitades samal ajal vaid vähest kahjulikku mõju keskkonnale, ühiskonnale ja majandusele, siis on asjakohane põhjalikumalt hinnata nende kättesaadavust, hüvesid ja riske muu hulgas ka 2020. aasta järgse poliitika kujundamiseks. Samal ajal on vaja lisateavet nii tavaliste kui ka täiustatud biokütuste energiajulgeolekualaste hüvede kohta, seda eelkõige seoses sellega, et nende tootmiseks kasutatakse otseselt või kaudselt fossiilkütuseid. Komisjonile tuleks anda volitus kõnealustes küsimustes aruande esitamiseks ja vajaduse korral Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepanekute tegemiseks. Aruandes tuleks võtta arvesse seda, milline oleks keskkonnavaline, sotsiaalne ja majanduslik alternatiivkulu, kui toorainet kasutatakse muul otstarbel kui biokütuse ja vedela biokütuse tootmiseks, et tagada üldiste positiivsete ja negatiivsete mõjude kajastamine aruandes. [ME 12]*
- (6c) *Kõikides liikmesriikides peavad turul olema kättesaadavad ühtse ja kõrge kvaliteediga tavalised ja täiustatud biokütused. Selle eesmärgi saavutamisele kaasaaitamiseks peaks komisjon kiiremas korras andma selged volitused Euroopa Standardikomiteele (CEN), et valmistada ette täiustatud biokütuste ja lõplike kütusesegude tehnilised normid ning vajaduse korral vaadata läbi tavalise biokütuse normid, et kütuse lõpptooted kvaliteet ei muudaks kehvemaks sõidukite CO₂-heite näitajaid või üldisi jõudlusnäitajaid. [ME 13]*
- (7) *Biotootmisektorite pikaajalise konkurentsivõime tagamiseks ja kooskõlas 2012. aasta teatisega „Innovatsioon ja jätkusuutlik majanduskasv: Euroopa biomajandus” ning ressursitõhusa Euroopa tegevuskavaga, millega edendatakse integreeritud ja mitmekesiseid biorafineerimisseadmeid kogu Euroopas, tuleks direktiiviga 2009/28/EÜ kehtestada täiustatud stiimulid, millega antaks eelised sellise biomassi kasutamiseks toorainena, millel ei ole suurt majanduslikku väärtust muul alal kui biokütusena või mis ei põhjusta sellist keskkonnamõju, mis seaks ohtu kohalikud ökosüsteemid toidukultuuride kasvatamiseks vajaliku pinnase äravõtmise ja vee ärajuhtimisega. [ME 129]*
- (7a) *Tuleks parandada kooskõla direktiiviga 98/70/EÜ, direktiiviga 2009/28/EÜ ja õigusaktidega liidu poliitika muudes valdkondades, et kasutada sünergilist toimet ja parandada õiguskindlust. Direktiivides 98/70/EÜ ja 2009/28/EÜ kasutatavaid jäätmete ja jääkide määratlusi tuleks ühtlustada määratlustega, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2008/98/EÜ⁽¹⁾. Direktiivis 98/70/EÜ ja direktiivis 2009/28/EÜ loetletud jäätme- ja jääkide vood tuleks paremini kindlaks määrata, kasutades jäätmete koodi Euroopa jäätmekataloogis, mis on kehtestatud komisjoni otsusega 2000/532/EÜ⁽²⁾, et liikmesriikide pädevatel asutustel oleks lihtsam neid direktiive kohaldada. Biokütuste ja vedelate biokütuste edendamine vastavalt direktiivile 98/70/EÜ ja direktiivile 2009/28/EÜ peaks olema kooskõlas direktiivi 2008/98/EÜ eesmärkidega. Direktiivi 2008/98/EÜ artiklis 4 sätestatud jäätmehierarhiat tuleks täielikult rakendada, et jõuda liidu eesmärgiks seatud taaskasutusühiskonnani. Selle hõlbustamiseks peaks jäätmete ja jääkide kasutamine biokütuste ja vedelate biokütuste tootmiseks saama osaks jäätmekavadest ja jäätmetekke vältimise programmidest, mis liikmesriigid on kehtestanud kooskõlas direktiivi 2008/98/EÜ V peatükiga. Direktiivi 98/70/EÜ ja direktiivi 2009/28/EÜ kohaldamine ei tohiks takistada direktiivi 2008/98/EÜ täielikku rakendamist. [ME 16]*
- (8) *Uutes käitistes toodetavate biokütuste ja vedelate biokütuste puhul tuleks alates 1. juulist 2014 tõsta kasvuhoonegaaside heite vähendamise miinimumläve, et parandada nende üldist kasvuhoonegaaside bilansi ning piirata edasist investeerimist kasvuhoonegaaside heite väikest vähendamist võimaldavatesse käitistesse. Selle tõstmisega nähakse ette biokütuste ja vedelate biokütuste tootmisvõimsustesse tehtud investeeringute kaitse vastavalt direktiivi 2009/28/EÜ artikli 19 lõike 6 teisele lõigule.*

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3).

⁽²⁾ Komisjoni 3. mai 2000. aasta otsus 2000/532/EÜ, millega asendatakse otsus 94/3/EÜ (millega kehtestatakse jäätmeid käsitleva nõukogu direktiivi 75/442/EMÜ artikli 1 punkti a kohaselt jäätmete nimistu) ja nõukogu otsus 94/904/EÜ (millega kehtestatakse ohtlike jäätmeid käsitleva nõukogu direktiivi 91/689/EMÜ artikli 1 lõike 4 kohaselt ohtlike jäätmete nimistu) (ELT L 226, 6.9.2000, lk 3).

Kolmapäev, 11. september 2013

- (8a) *Taastuvate energiakandjate ja taastuvkütuste turu arendamise edendamisel tuleks arvestada nende mõju nii kliimale kui ka piirkondliku ja kohaliku tasandi arenguvõimalustele ja tööhõivele. Teise põlvkonna ja täiustatud biokütuste tootmine võimaldab luua töökohti ja tekitada majanduskasvu, eriti maapiirkondades. Taastuenergia ja taastuvkütuste turgude edendamise oluline eesmärk on ka liidu piirkondade energiasõltumatus ja varustuskindlus. [ME 17]*
- (9) Täiustatud biokütustele ülemineku ettevalmistamiseks ja maakasutuse kaudsest muutusest tuleneva üldmõju vähendamiseks on kohane kuni aastani 2020 piirata toidukultuuridest saadavate biokütuste ja vedelate biokütuste kogust, mida võib arvestada direktiivis 2009/28/EÜ püstitatud eesmärkide saavutamisel ning mis on esitatud direktiivi 2009/28/EÜ VIII lisa A osas ja direktiivi 98/70/EÜ V lisa A osas. Piiramata selliste biokütuste üldist kasutamist, tuleks direktiivi 2009/28/EÜ eesmärkide saavutamisel arvestatavate teraviljast ja muudest tärkliiserikastest põllukultuuridest, suhkru- ja õlikultuuridest valmistatud biokütuste ja vedelate biokütuste osa piirata kõnealuste biokütuste ja vedelate biokütuste osaga 2011. aasta tarbimises.
- (10) Direktiivi 2009/28/EÜ artikli 3 lõike 4 punktis d sätestatud 5% 6% piir ei mõjuta seda, kuidas liikmesriigid saavutavad üldise 10% eesmärgi raames tavaliste biokütuste jaoks ettenähtud osa. Seega jääb enne 2013. aasta lõppu töötanud käitiste toodetud biokütuste jaoks turulepääs täielikult avatuks. Seepärast ei mõjuta käesolev muutmisdirektiiv selliste käitiste käitajate õigustatud ootusi. [ME 183]
- (10a) *Tuleks pakkuda stiimuleid, et ergutada taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia kasutamist transpordisektoris. Lisaks tuleks kaasa aidata meetmete võtmisele energiatõhususe ja energiasäästu suurendamiseks transpordisektoris. [ME 133]*
- (11) Hinnanguline maakasutuse kaudsest muutusest tingitud heide tuleks lisada biokütuste kasvuhoonegaaside heite aruandlusse vastavalt direktiividele 98/70/EÜ ja 2009/28/EÜ. Heitetegur 0 tuleks omistada biokütustele, mis on valmistatud lähteainest, mille tootmine ei suurenda nõudlust maa järele, näiteks jäätmetest valmistatud biokütus.
- (11a) *Liikmesriikidel peaks olema õigus suunata oma rahalisi vahendeid, mis praegu on kas täielikult või osaliselt suunatud teravilja ja muude tärkliiserikaste kultuuride, suhkru- ja õlikultuuride ning muude maakasutusega seotud energiakultuuride baasil toodetud biokütustest saadava energia osakaalu saavutamisele, ümber sellisesse taastuenergiasse (eriti tuule-, päikese-, lainete ja geotermilise energia), mille taastuvus ja säästlikkus on tõestatud. [ME 22]*
- (11b) *Ettevõtjad kasutavad peamiselt komisjoni tunnustatud vabatahtlikke kavasisid, et näidata vastavust direktiivi 98/70/EÜ artiklis 7b ja direktiivi 2009/28/EÜ artiklis 17 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele. Siiski puuduvad kriteeriumid, millele eelnimetatud kavad peavad tunnustuse saamiseks vastama. Seetõttu tuleks kehtestada selgemad eeskirjad. Käesoleva direktiivi nõuetele vastavaks tuleks pidada üksnes kavasisid, millega luuakse tulemuslikud mehhanismid auditite sõltumatuse ja usaldusvärsuse ning kohalike ja põliselanike kogukondade kaasamise tagamiseks. Need kavad peaksid hõlmama ka selgeid ja täpseid eeskirju biokütuste ja vedelate biokütuste saadetiste väljajätmiseks kavast juhul, kui direktiivi sätteid ei ole järgitud. Kavade tulemusliku toimimise kontrollimiseks ja jõustamiseks peaks komisjonil olema juurdepääs kõikidele asjaomastele dokumentidele, mille puhul on põhjust oletada, et need viitavad rikkumistele, ja õigus neid avaldada. [ME 23]*
- (11c) *Direktiiv 98/70/EÜ ja direktiiv 2009/28/EÜ ei sisalda sätteid eelnimetatud vabatahtlike kavade tunnustamisprotsessi kohta, mistõttu ei ole nad tulemuslikud säästlikkuse kriteeriumide järgimise ja läbipaistvuse tagamisel. Seetõttu on asjakohane, et komisjon kehtestaks kõnealuste kavade kohustuslikud miinimumnõuded, mille järgimisel võib kavasisid pidada säästlikkuse kriteeriumidele vastavateks. [ME 24]*
- (11d) *Biokütuse lähteaine kasvatamisele suunatud maakasutus ei tohiks põhjustada kohalike ja põliskogukondade ümberasustamist. Seetõttu tuleb kasutusele võtta erimeetmed põliskogukondade maa kaitsmiseks. [ME 25]*

Kolmapäev, 11. september 2013

- (11e) **Direktiivides 98/70/EÜ ja 2009/28/EÜ sätestatakse erinevad lähteainete käitlusviisid vastavalt sellele, kas neid liigitatakse jäätmeteks, jääkideks või kaassaadusteks. Sellele vaatamata tekitab nende kategooriate määratluste praegune puudumine ebakindlust, mis võib takistada nõuetekohast rakendamist ja vastavaust. Seetõttu tuleks koostada soovituslik nimetatud eri kategooriatesse kuuluvate lähteainete loetelu. [ME 27]**
- (12) Komisjon peaks läbi vaatama maakasutuse kaudsest muutusest tingitud heitete gurite hindamise meetodi direktiivi 2009/28/EÜ VIII lisas ja direktiivi 98/70/EÜ V lisas, et kohendada seda teaduse ja tehnika arenguga. Selleks peaks komisjon, kui see on uusimate teaduslike andmete kohaselt põhjendatud, kaaluma võimalust vaadata läbi põllukultuurirühmapõhised maakasutuse kaudse muutuse tegurid, samuti lisama üksikasjalikuma kirjeldamise tasandite tegurid ning lisama täiendavaid väärtusi biokütuste uute lähteainete turule jõudmisel.
- (13) Direktiivi 2009/28/EÜ artikli 19 lõike 8 ja direktiivi 98/70/EÜ artikli 7d lõike 8 sätetega soovitatakse biokütuste tootmist tugevasti degradeerunud ja saastatud pinnasel kui ajutist meetet maakasutuse kaudse muutuse mõju leevendamiseks. Osutatud sätted ei ole oma praegusel kujul enam kohased ja need tuleb lisada käesolevas direktiivis esitatud lähenemisviisile, et tagada maakasutuse kaudsest muutusest tingitud heite vähendamiseks võetavate kõigi meetmete omavaheline kooskõla.
- (14) Vaikeväärtuste kasutamise eeskirjad tuleks viia kooskõlla, et tagada tootjate võrdne kohtlemine, olenemata tootmiskohast. Samas kui kolmandatel riikidel on lubatud kasutada vaikeväärtusi, nõutakse ELi tootjate tegelike väärtuste kasutamist, kui need on vaikeväärtustest suuremad või kui asjaomane liikmesriik ei ole aruannet esitanud, mis suurendab nende halduskoormust. Seepärast tuleks praegusi eeskirju lihtsustada, nii et vaikeväärtuste kasutamine ei oleks piiratud ELi aladega, millele on osutatud direktiivi 2009/28/EÜ artikli 19 lõikes 2 ja direktiivi 98/70/EÜ artikli 7d lõikes 2.
- (14a) **Selleks et täita transpordisektoris taastuenergia eesmärk ning minimeerida samal ajal maakasutuse muutuse negatiivset mõju, tuleks ergutada elektri tootmist taastuvatest energiaallikatest, transpordi ümbersuunamist, suuremat ühistranspordi kasutamist ning energiatõhusust. Kooskõlas transpordi käsitleva valge raamatuga peaksid liikmesriigid seetõttu püüdma saavutada suuremat energiatõhusust ja vähendada üldist energiatarbimist transpordisektoris ning samal ajal suurendama elektrisõidukite turuosa ja taastuvelektri kasutamist transpordisüsteemides. [ME-d 29 ja 139]**
- (15) Käesoleva direktiivi eesmärgi, nimelt tagada maanteeõidukite ja väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate kütuse ühtne turg ning järgida nimetatud kütuse eesmärgid peaksid tagama transpordisektoris kasutatava kütuse ühtse turu ning tagama, et niisuguse kütuse tootmisel ja kasutamisel järgitakse keskkonnakaitse miinimumnõudeid, ning välditakse kahjulikku mõju toiduga kindlustatusele ja maakasutusõigustele. Kuna liikmesriigid ei suuda kõnealuseid eesmärgi piisavalt saavutada ning kuna neid on parem saavutada ELi tasandil, võib EL võtta meetmeid kooskõlas ELi toimimise Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kooskõlas nimetatud artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale. [ME 30]
- (16) Seoses Euroopa Liidu toimimise lepingu jõustumisega tuleb direktiivide 2009/28/EÜ ja 98/70/EÜ kohaselt komisjonile antud volitused viia kooskõlla kõnealuse lepingu artikliga 290.
- (17) Selleks et tagada käesoleva direktiivi rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendusvolitused. Kõnealuseid volitusi tuleks kasutada vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 182/2011⁽¹⁾, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13)

Kolmapäev, 11. september 2013

- (18) Selleks et kohandada direktiivi 98/70/EÜ teaduse ja tehnika arenguga, tuleks komisjonile anda Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohane volitus võtta vastu õigusakte, millega nähakse ette kasvuhoonegaaside heite seire ja vähendamise meetodid, biokütuste säästlikkuskriteeriumidele vastavuse hindamiseks vajalikud metodoloogilised põhimõtted ja väärtused, kriteeriumid ja geograafiline ulatus väga suure mitmekesisusega rohumaade kindlakstegemiseks, olulusringipõhise kasvuhoonegaaside heite arutamise ja heitest aruandmise meetodid, maakasutuse kaudsest muutusest tingitud heite arutamise meetodid, kütustes kasutatavate metallisandite lubatav tase, kütuste spetsifikatsioonidega seotud lubatavad analüüsimeetodid ning bioetanooli sisaldava bensiini aururõhu puhul lubatud erand.
- (19) Selleks et kohandada direktiivi 2009/28/EÜ teaduse ja tehnika arenguga, tuleks komisjonile anda Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohane volitus võtta vastu õigusakte, millega nähakse ette artikli 3 lõike 4 kohase eesmärgi saavutamiseks mitmekordselt arvestatavate biokütuste lähteainete loetelu, transpordikütuste energiasaldus, kriteeriumid ja geograafiline ulatus väga suure mitmekesisusega rohumaade kindlakstegemiseks, maakasutuse kaudsest muutusest tingitud heite arutamise meetod ning biokütuste ja vedelate biokütuste säästlikkuskriteeriumidele vastavuse hindamiseks vajalikud meetodid ja väärtused.
- (20) Komisjon peaks parimatele ja uusimatele teaduslikele andmetele toetudes uurima, kui tõhusad on käesolevas direktiivis esitatud meetmed maakasutuse kaudsest muutusest tulenevate kasvuhoonegaaside heite piiramisel, ning kaaluma mõju vähendamiseks võimalusi, mis võivad hõlmata maakasutuse kaudsest muutusest tingitud hinnangulise heite tegurite lisamist säästlikkuskavasse alates 1. jaanuarist 2021.
- (21) On eriti oluline, et komisjon viiks käesoleva direktiivi kohaldamist ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (22) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta kohustuvad liikmesriigid lisama põhjendatud juhtudel ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi komponentide ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et selliste dokumentide edastamine on põhjendatud,
- (23) Direktiive 98/70/EÜ ja 2009/28/EÜ tuleks seega vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 98/70/EÜ muutmine

Direktiivi 98/70/EÜ muudetakse järgmiselt.

-1. Artiklile 2 lisatakse järgmised punktid:

„9a. „toiduks mittekasutatav tselluloosmaterjal” – maakasutusega seotud toiduks mittekasutatavad energia- kultuurid, mida kasvatatakse bioenergia tootmise eesmärgil, sealhulgas siidpööris, muu energiahein, teatavat liiki sorgo ja tööstuslik kanep, kuid välja arvatud suure ligniinisaldusega kultuurid, näiteks puud; [ME 34]

9b. „toiduks mittekasutatav lignotselluloosmaterjal” – maakasutusega seotud energeetilised puitkultuurid, näiteks lühikese raieringiga madalmets ja lühikese raieringiga metsakultuurid; [ME 35]

Kolmapäev, 11. september 2013

9c. „maakasutuse otsene muutus” – mis tahes muutus maatiiki kasutamises, st muutus ühest valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) maakatte kuuest kategooriast teise (metsamaa, põllumaa, karjamaa, märgala, asula, muu maa), millele lisandub seitsmes pikaajaliste taimekultuuride kategooria, mis hõlmab eelkõige mitmeaastaseid kultuure, mille tüve tavaliselt igal aastal ei koguta, näiteks lühikese raieringiga madalmets ja õlipalm; [ME 36]

9d. „muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedel- ja gaaskütused” – gaas- või vedelkütused, mis ei ole biokütused ja mille energiasisaldus tuleneb taastuvatest energiaallikatest, välja arvatud biomassist, ning mida kasutatakse transpordis.”

[ME 37]

-1a. Artikli 3 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Liikmesriigid nõuavad tarnijatelt maksimaalselt 2,7% hapnikusisaldusega ja maksimaalselt 5% etanoolisisaldusega bensiini turuleviimist kuni 2018. aasta lõpuni ja võivad nõuda sellise bensiini turuleviimist pikemaks ajavahemikuks, kui nad peavad seda vajalikuks. Nad tagavad asjakohase teabe andmise tarbijatele bensiini biokütusesisalduse ning eriti eri bensiinisegude sobiva kasutamise kohta otse tankla kütusepumba juures. Sellega seoses järgitakse kõikides kütusetanklates üle kogu liidu märgistamissoovitusi EN228:2012.”

[ME 38]

-1b. Artikli 4 lõike 1 kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Kui diislikütusesse segatud FAME protsent ületab 7 mahuprotsenti, tagavad liikmesriigid asjakohase teabe andmise tarbijatele FAME sisalduse kohta otse kütusepumba juures.”

[ME 39]

1. Artiklit 7a muudetakse järgmiselt:

-a) lõikesse 1 lisatakse järgmine lõik:

„Liikmesriik lubab lennunduses kasutatava biokütuse tarnijatel aidata vabatahtlikult saavutada lõikes 2 sätestatud heitkoguste vähendamise alaseid eesmärgi tingimusel, et tarnitav biokütus vastab artiklis 7b kehtestatud säästlikkuse kriteeriumidele.”

[ME 40]

-aa) lõikesse 2 lisatakse järgmine lõik:

„Liikmesriigid tagavad, et teraviljast ja muudest tärkliiserikastest põllukultuuridest, suhkru- ja õlikultuuridest või konkreetsetest energiakultuuridest valmistatud biokütuste maksimaalne osakaal ei ületa esimeses lõigus osutatud eesmärkide saavutamise eesmärgil direktiivi 2009/28/EÜ artikli 3 lõike 4 punktis d kehtestatud maksimaalset osakaalu.”

[ME 184/REV]

a) lõike 5 sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„5. Komisjonile antakse volitus võtta kooskõlas artikliga 10a vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad eelkõige järgmist:”;

b) lisatakse järgmine lõige:

„6. Kütusetarnijad esitavad iga aasta 31. märtsiks liikmesriigi määratud asutusele aruande biokütuse tootmisviiside ja mahtude kohta ning selle kohta, milline on kogu olelusringi arvestav kasvuhoonegaaside heide energiaühiku kohta, kaasa arvatud maakasutuse kaudselt muutusest tulenev hinnanguline heide, nagu on esitatud V lisas. Liikmesriigid teatavad need andmed komisjonile.”

Kolmapäev, 11. september 2013

2. Artiklit 7b muudetakse järgmiselt:

a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Lõikes 1 osutatud eesmärkidel arvessevõetav biokütuste kasutamisega saavutatav kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine on vähemalt 60 % pärast 1. juulit 2014 tööd alustavates käitistes toodetavate biokütuste puhul. Käitis on alustanud tööd, kui selles on realselt toimunud biokütuse tootmine.

Käitiste puhul, mis alustavad tööd 1. juulil 2014 või on tööd alustanud varem, on lõikes 1 osutatud eesmärkidel arvessevõetav biokütuste kasutamisega saavutatav kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine vähemalt 35 % kuni 31. detsembrini 2017 ja vähemalt 50 % alates 1. jaanuarist 2018.

Biokütuste kasutamisest tulenevat kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist arvutatakse vastavalt artikli 7d lõikele 1.”

b) lõikes 3 asendatakse teine lõik järgmisega:

„Komisjon on volitatud vastavalt artiklile 10a vastu võtma delegeeritud õigusakte, milles ta kehtestab kriteeriumid ja geograafilise ulatuse, et määrata kindlaks, milline rohumaa kuulub esimese lõigu punkti c alla.”

ba) lisatakse järgmine lõige:

„4a. Lõikes 1 osutatud eesmärkidel arvesse võetud biokütuseid ja vedelaid biokütuseid ei valmistata maakasutusega seotud toorainest, välja arvatud juhul, kui seejuures järgitakse kolmandate isikute juriidilisi õigusi seoses maa kasutamise ja omandiõigusega, mis hõlmab muu hulgas kolmandate isikute eelneva vabatahtliku ja teadva nõusoleku saamist nende esindusinstitutionide osalusel.”

[ME 49]

bb) Lõike 7 teise lõigu esimene lause asendatakse järgmisega:

„Komisjon esitab iga kahe aasta järel Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande mõju kohta, mida kasvav nõudlus biokütuste järele avaldab sotsiaalsele säästlikkusele liidus ja kolmandates riikides, biokütuste tootmise panuse kohta taimsete valkude puudujäägi vähendamisse liidus ja liidu biokütusepoliitika mõju kohta toiduainete taskukohase hinnaga kättesaadavusele, eelkõige arengumaade elanikele, ning üldisemate arenguküsimuste kohta.”

[ME 50]

2a. Artiklit 7c muudetakse järgmiselt:

a) lõike 3 kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Vastavalt artikli 11 lõikes 3 osutatud nõuandemenetlusele koostab komisjon nimekirja esimeses kahes lõigus nimetatud asjakohasest ja piisavast teabest. Komisjon püüab tagada käesolevas lõikes sätestatud oluliste kohustuste maksimaalse täitmise, kuid samas hoida ettevõtjatele, eelkõige väiksematele ettevõtjatele tekitatava halduskoormuse võimalikult väiksena.”

[ME 53]

b) lõike 3 viies lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid esitavad käesoleva lõike esimeses lõigus nimetatud teabe kokkuvõtlikul kujul komisjonile, sh sõltumatute audiitorite koostatud aruanded. Komisjon avaldab selle teabe direktiivi 2009/28/EÜ artiklis 24 osutatud läbipaistvusplatvormis.”

[ME 54]

Kolmapäev, 11. september 2013

c) lõike 4 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„1. Liit püüab sõlmida kolmandate riikidega kahe- või mitmepoolseid lepinguid, mis sisaldavad siduvat kohustust täita sätteid käesoleva direktiivi säästlikkuse kriteeriumidele vastavate säästlikkuse kriteeriumide kohta. Niiugustes lepingutes tuleks ka näha ette eeskirjad, mis tagaksid, et kolmandate riikide tolliprotseduurid ei tooks kaasa biokütuste ja vedelate biokütuste importimise ja eksportimisega seotud pettust, ning kaubanduse lihtsustamist käsitlevad sätted. Liit püüab ühtlasi sõlmida kolmandate riikidega lepinguid, mis sisaldavad kohustust ratifitseerida ja jõustada artikli 7b lõikes 7 osutatud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsioonid ja mitmepoolsed keskkonnalepingud. Kui liit on sõlminud lepingud, mis sisaldavad siduvat kohustust täita sätteid artikli 7b lõigetes 2 kuni 5 sätestatud säästlikkuse kriteeriumide kohta, võib komisjon otsustada, et nimetatud lepingutega on tõestatud, et kõnealustes riikides kasvatatud toorainest toodetud biokütused ja vedelad biokütused vastavad kõnealustele säästlikkuse kriteeriumidele. Nimetatud lepingute sõlmimisel tuleb nõuetekohaselt arvesse võtta meetmeid niiuguste alade säilitamiseks, mis pakuvad kriitilistes olukordades peamisi ökosüsteemi teenuseid (näiteks valgalade kaitse ja kaitse erosiooni eest), meetmeid pinnase, vee ja õhu kaitseks, kaudseid maakasutuse muudatusi ja rikutud maa taastamist, veepuuduse all kannatavates piirkondades liigse veetarbimise ärahoidmist ning artikli 7b lõike 7 teises lõigus osutatud küsimusi.”

[ME 55]

d) lisatakse järgmised lõiked:

„9a. Hiljemalt [üks aasta pärast käesoleva direktiivi jõustumist] esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande niiuguste lepingute või vabatahtlike kavade toimimise läbivaatamise kohta, mille kohta on vastu võetud lõike 4 kohane otsus, tuues selles esile parimad tavad. Aruanne põhineb parimal olemasoleval teabel, sh sidusrühmadega peetud konsultatsioonidel, ning lepingute ja kavade kohaldamisel saadud kogemustel. Aruandes võetakse arvesse asjaomaseid rahvusvaheliselt tunnustatud standardeid ja suuniseid, sh neid, mille on koostanud Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon ning Rahvusvahelise Sotsiaalse ja Keskkondliku Akrediteerimise ja Märgistuse Liit. Iga lepingu ja kava puhul analüüsitakse aruandes muu hulgas järgmist:

- auditite sõltumatus, meetod ja sagedus;
- mittevastavuste tuvastamis- ja kõrvaldamismeetodite olemasolu ja nende kohaldamise kogemused;
- läbipaistvus, eelkõige seoses kava kättesaadavusega, toorainete päritoluriikide või -piirkondade ametlikesse keeltesse tõlgitud tekstide olemasolu, sertifitseeritud ettevõtjate loetelu ja sellega seotud sertifikaatide kättesaadavus, auditiaruannete kättesaadavus;
- sidusrühmade osalemine, eelkõige põlis- ja kohalike kogukondadega konsulteerimine kava koostamise ja läbivaatamise ning auditite läbiviimise ajal;
- kava üldine töökindlus, eelkõige seoses eeskirjadega, mida kohaldatakse audiitorite ja asjaomase kavaga seotud asutuste akrediteerimise, kvalifitseerimise ja sõltumatuse suhtes;
- kava ajakohastamine seoses turuga.

Komisjon esitab juhul, kui see on aruande valguses kohane, Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku muuta käesoleva direktiivi vabatahtlikke kavasid puudutavaid sätteid, et edendada parimaid tavasid.

[ME 58]

Kolmapäev, 11. september 2013

9b. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 10a vastu delegeeritud õigusakte Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ (*) artiklis 4 kehtestatud jäätmehierarhiaale vastavuse sõltumatu kontrollimise ja sertifitseerimise üksikasjalike eeskirjade kohta. Nimetatud delegeeritud õigusaktid võetakse vastu 30. juuniks 2016.”

[ME 59]

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3).

3. Artiklit 7d muudetakse järgmiselt:

-a) lõikesse 1 lisatakse järgmine lõik:

„Artikli 7a kohaldamisel arvutatakse alates 2020. aastast biokütuste kasutamisest elutsükli jooksul tekkivate kasvuhoonegaaside heitkoguseid nii, et esimese lõigu kohaselt saavutatud tulemusele lisatakse V lisa esitatud vastav väärtus.”

[ME 60]

-aa) lisatakse järgmine lõige:

„1a. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 10a vastu delegeeritud õigusakte IV lissasse niisuguse menetluse lisamise kohta, mida kasutatakse muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedel- ja gaaskütuste kasutamisest tekkivate kasvuhoonegaaside heitkoguste arvutamiseks, et kontrollida nende vastavust artiklile 7b. Nimetatud delegeeritud õigusaktid võetakse vastu 31. detsembriks 2015.”

[ME 61]

a) lõiked 3–6 asendatakse järgmistega:

„3. Artikli 7d lõikes 2 viidatud aruannetes liikmesriikide puhul ja samaväärsetes aruannetes väljaspool ELi asuvate territooriumide puhul võidakse komisjonile esitada tüüpiline põllumajandusliku tooraine kasvatamisest tulenev kasvuhoonegaaside heide.

4. Komisjon võib otsustada, kasutades artikli 11 lõike 3 kohast nõuandemenetlusega vastuvõetavat rakendusakti, et lõikes 3 osutatud aruanded sisaldavad täpseid andmeid, mida saab kasutada biokütuste lähteainete kasvatamisega kõnealustes piirkondades seotud kasvuhoonegaaside heite kindlaksmääramiseks artikli 7b lõike 2 kohaldamisel.

5. Komisjon koostab **ja avaldab** hiljemalt 31. detsembriks 2012 ning pärast seda iga kahe aasta järel aruande IV lisa B ja E osa hinnanguliste tüüpiliste ja vaikeväärtuste kohta, pöörates erilist tähelepanu transpordist ja töötlemisest tulenevatele heitkogustele. [ME 62]

Komisjonile antakse volitus võtta kooskõlas artikliga 10a vastu delegeeritud õigusakte IV lisa B ja E osa hinnanguliste tüüpiliste ja vaikeväärtuste parandamiseks.

6. Komisjonile antakse volitus võtta kooskõlas artikliga 10a vastu delegeeritud õigusakte, et kohendada V lisa teaduse ja tehnika arenguga, sealhulgas selleks, et vaadata läbi põllukultuurirühma jaoks esitatud maakasutuse kaudsest muutusest tulenev väärtus; „Niisuguste maakasutuse kaudsest muutusest tulenevate väärtuste prognoosimiseks kasutatavate majanduslike mudelite hindamise eesmärgil kaasab komisjon oma läbivaatusesse uusima kättesaadava teabe peamiste eelduste kohta, mis mõjutavad modelleerimise tulemusi, sealhulgas mõõdetud suundumused põllumajanduse saagikuses ja tootlikkuses, kaassaaduste jaotamine ning täheldatud üleilmne maakasutuse muutus ja raadamise määr. Komisjon tagab sidusrühmade kaasamise sellisesse läbivaatamisprotsessi. Esimene niisugune läbivaatamine viiakse lõpule hiljemalt 30. juunil 2016. aastal.

Kolmapäev, 11. september 2013

Komisjon teeb vajaduse korral ettepaneku lisada uusi **maakasutuse kaudsest muutusest tulenevaid** väärtusi üksikasjalikuma kirjeldamise tasandil; lisada vajaduse korral täiendavaid väärtusi biokütuste uute toorainete turule jõudmisel; vaadata läbi biokütuste kategooriad, mille puhul maakasutuse kaudsest muutusest tuleneva heite väärtus on null; ning töötada välja tegurid toiduks mittekasutatavate tselluloosmaterjalide ja lignotselluloosi **lignotselluloosmaterjalide** kui toorainete **lähteainete** jaoks.”

[ME 189]

- b) lõike 7 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„7. Komisjonile antakse volitus võtta kooskõlas artikliga 10a vastu delegeeritud õigusakte, et kohendada IV lisa teaduse ja tehnika arenguga, sealhulgas selleks, et lisada väärtusi samadest või muudest toormaterjalidest biokütuste tootmise uute viiside jaoks ning muuta C osas esitatud meetodeid.”

- c) lõige 8 jäetakse välja.

ca) lisatakse järgmine lõige:

„8a . Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 10a vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse IV lisa C osa punktis 9 sätestatud kategooriate puhul nõutavate üksikasjalike määratluste, sealhulgas tehniliste spetsifikatsioonide koostamist”.

[ME 65]

4. Artiklit 8 muudetakse järgmiselt.

- a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid jälgivad bensiini ja diislikütuse puhul vastavust artiklite 3 ja 4 nõuetele, kasutades Euroopa standardite EN 228 ja EN 590 kehtivates versioonides osutatud analüüsimeetodeid.”

- b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Iga aasta 30. juuniks esitavad liikmesriigid aruande riigi kütusekvaliteedi andmete kohta eelmisel kalendriaastal. Komisjon kehtestab riigi kütusekvaliteedi kokkuvõtliku aruande esitamise ühtse vormi rakendusaktiga, mis võetakse vastu kooskõlas artikli 11 lõikes 3 osutatud nõuandemenetlusega. Esimene aruanne esitatakse 30. juuniks 2002. Alates 1. jaanuarist 2004 peab kõnealuse aruande vorm vastama asjakohases Euroopa standardis kirjeldatule. Lisaks esitab liikmesriik aruande oma territooriumil turustatud bensiini ja diislikütuse üldkoguse ning maksimaalse väävlisisaldusega 10 mg/kg pliivaba bensiini ja diislikütuse turustatud kogused. Lisaks esitab liikmesriik igal aastal aruande oma territooriumil turustatud maksimaalse väävlisisaldusega 10 mg/kg bensiini ja diislikütuse kättesaadavuse kohta asjakohaselt tasakaalustatud geograafilisel alusel.”

5. Artikli 8a lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Komisjonile antakse volitus võtta kooskõlas artikliga 10a vastu delegeeritud õigusakte, et vaadata läbi lõikes 2 täpsustatud MMT-sisalduse piirang kütuses. Läbivaatamine toimub lõikes 1 osutatud katsemeetodiga läbiviidud hindamise tulemuste põhjal. Kui riskianalüüs seda õigustab, võib sisaldust vähendada nullini. Sisaldust ei saa suurendada, välja arvatud juhul, kui riskianalüüs seda õigustab.”

5a. Artiklile 9 lisatakse järgmine lõige:

„2a. Komisjon peaks jälgima biokütuste kasutamise tulemusi kõigis liidus esinevates hooajalistes tingimustes, et tagada, et sõidukites kasutatavate biokütuste kvaliteet ei põhjustaks saasteainete või CO₂-heitekoguste suurenemist või sõiduki tulemusnäitajate halvenemist.

Kolmapäev, 11. september 2013

Komisjonil õigus vajaduse korral võtta kooskõlas artikliga 10a vastu delegeeritud õigusakte käesoleva direktiivi I või II lisa kohandamiseks vastavalt teaduse ja tehnika arengule, et kehtestada konkreetseid parameetreid, analüüsiseade piirväärtusi ja analüüsimeetodeid.

[ME 66]

6. Artikli 10 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Komisjonile antakse volitus võtta kooskõlas artikliga 10a vastu delegeeritud õigusakte I, II ja III lisas osutatud lubatud analüüsimeetodite kohandamiseks teaduse ja tehnika arenguga.”

7. Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 10a

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse volitus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 7a lõikes 5, artikli 7b lõike 3 teises lõigus, artikli 7d lõigetes 5, ~~6 ja 7~~ **7 ja 8a**, artikli 8a lõikes 3 ning artikli 10 lõikes 1 osutatud volitus antakse komisjonile määramata ajaks alates käesoleva direktiivi jõustumise kuupäevast.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 7a lõikes 5, artikli 7b lõike 3 teises lõigus, artikli 7d lõigetes 5, ~~6 ja 7~~ **7 ja 8a**, artikli 8a lõikes 3 ning artikli 10 lõikes 1 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Delegeeritud õigusakt, mis on vastu võetud vastavalt artikli 7a lõikele 5, artikli 7b lõike 3 teisele lõigule, artikli 7d lõigetele 5, ~~6 ja 7~~ **7 ja 8a**, artikli 8a lõikele 3 ning artikli 10 lõikele 1, jõustub ainult juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu ei esita vastuväiteid kahe kuu jooksul pärast seda, kui kõnealusest õigusaktist on Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatatud, või kui Euroopa Parlament ja nõukogu mõlemad teatavad komisjonile enne nimetatud ajavahemiku lõppemist, et nad ei kavatse vastuväiteid esitada. Kõnealust ajavahemikku võib Euroopa Parlamendi või nõukogu taotluse korral kahe kuu võrra pikendada.”

[ME 149]

8. Artikli 11 lõige 4 jäetakse välja.

9. Lisasid muudetakse vastavalt käesoleva direktiivi I lisale.

Artikkel 2

Direktiivi 2009/28/EÜ muutmise

Direktiivi 2009/28/EÜ muudetakse järgmiselt.

1. Artiklile 2 lisatakse järgmised punktid:

„p) „jäätmep” – määratletud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ (*) artikli 3 punktile 1. Ained, mida on kavatsuslikult muudetud või saastatud kõnealusele määratlusele vastamiseks, ei kuulu selle kategooria alla.

Kolmapäev, 11. september 2013

- q) „toiduks mittekasutatav tselluloosmaterjal” – maakasutusega seotud toiduks mittekasutatavad energiakultuurid, mida kasvatatakse bioenergia tootmise eesmärgil, sealhulgas siidpööris, muu energiahein, teatavat liiki sorgo ja tööstuslik kanep, kuid välja arvatud suure ligniinisaldusega kultuurid, näiteks puud; [ME 69]
- r) „toiduks mittekasutatav lignotselluloosmaterjal” – maakasutusega seotud energeetilised puitkultuurid, näiteks lühikese raieringiga madalmets ja lühikese raieringiga metsakultuurid; [ME 70]
- s) „kaassaadused” – toorained, millel on turuväärtus või alternatiivsed kasutusvõimalused, ning materjalid, mis kujutavad endast majandusliku väärtuse seisukohast teatava protsessi märkimisväärset tulemust või mille puhul on põhiprotsessi teadlikult muudetud, et toota seda materjali suuremas koguses või muu kvaliteediga põhitoote arvelt; [ME 71]
- t) „muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedel- ja gaaskütused” – gaas- või vedelkütused, mis ei ole biokütused ja mis on valmistatud taastuvatest energiaallikatest ning mida kasutatakse transpordis; [ME 72]
- u) „maakasutuse otsene muutus” – mis tahes muutus maatiiki kasutamises, st muutus ühest valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) maakatte kuuest kategooriast teise (metsamaa, põllumaa, karjamaa, märgala, asula, muu maa), millele lisandub seitsmes pikaajaliste taimekultuuride kategooria, mis hõlmab eelkõige mitmeaastaseid kultuure, mille tüve tavaliselt igal aastal ei koguta, näiteks lühikese raieringiga madalmets ja õlipalm; [ME 74]
- v) „süsinikdioksiidi kogumine ja kasutamine transpordi eesmärgil” – protsess, mille käigus kogutakse kokku taastumatutest energiaallikatest tekkivad süsinikurikkad (CO/CO₂) jäätmel ja heitgaasid ning muudetakse need transpordisektoris kasutatavateks kütusteks; [ME 75]
- w) „töötlemisjääk” – ained, mis ei ole vahetult toodetavad lõpptooted. Selliste ainete tootmine ei ole tootmisprotsessi esmane eesmärk ja protsessi ei ole nende tootmiseks teadlikult muudetud. [ME 76]

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3)."

2. Artiklit 3 muudetakse järgmiselt.

a) pealkiri asendatakse järgmisega:

„Taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise kohustuslikud riiklikud eesmärgid ja meetmed”

b) lõikele 1 lisatakse järgmine lõik:

„Esimeses lõigus osutatud eesmärgile vastavuse saavutamisel võib teraviljast ja muust tärkliiserikkast toorainest, suhkru- ja õlitaimedest valmistatud biokütuse või vedela biokütuse suurim ühendatud panus olla mitte suurem kui energiakogus, mis vastab artikli 3 lõike 4 punktis d osutatud suurimale panusele.”

c) lõiget 4 muudetakse järgmiselt:

-i) esimesele lõigule lisatakse järgmine lause:

„Iga liikmesriik tagab, et bensiini puhul on taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaal 2020. aastal vähemalt 7,5 % bensiinienergia lõpptarbimisest selles liikmesriigis.”

-ii) esimese lõigu järele lisatakse järgmised lõigud:

„2016. aastal moodustab täiustatud biokütustest saadav energia vähemalt 0,5 % energia lõpptarbimisest transpordisektoris.

2020. aastal moodustab täiustatud biokütustest saadav energia vähemalt 2,5 % energia lõpptarbimisest transpordisektoris.”

[ME 152/REV]

Kolmapäev, 11. september 2013

- i) teise lõigu punktile b lisatakse järgmine lause:

„Käesoleva punkti kohaldamine ei piira artikli 17 lõike 1 punkti a ega käesoleva lõike punkti d kohaldamist;”

- ii) teise lõigu lisatakse järgmised punktid:

„d) biokütuste arvutamisel võib lugejas teraviljast ja muust tärkliiserikkast toorainest, suhkru- ja õlitaimedest, **õli- ja muudest maakasutusega seotud energiakultuuridest** valmistatud biokütuse või vedela biokütuse suurim ühendatud panus olla mitte suurem kui 5% 6% (hinnanguline osa 2011. aasta lõpul) energia lõpptarbimisest transpordisektoris aastal 2020.

IX lisa A ja C osas loetletud täiustatud biokütustest saadava energia osakaal ei ole väiksem kui 2,5 % energia lõpptarbimisest transpordisektoris aastal 2020.

[ME 181]

- e) biokütuste ~~panuse~~ **osakaalu** arvutamisel korrutatakse:

- i) IX lisa A osas loetletud lähteainetest valmistatud biokütuste energiasisaldus ~~neljaga~~ **ühega**;
- ii) IX lisa B osas loetletud lähteainetest valmistatud biokütuste energiasisaldus kahega;
- iii) ~~muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest~~ **IX lisa C osas loetletud lähteainetest** valmistatud vedel- ja gaaskütuste **biokütuste** energiasisaldus neljaga.

Liikmesriigid tagavad, et tooraineid ei muudeta kavatsuslikult, et see mahuks kategooriate i–iii alla.

Minimeerimaks ohtu, et üksiksaadetisi esitatakse liidus rohkem kui üks kord, püüavad liikmesriigid ja komisjon tugevdada koostööd riiklike süsteemide hulgas ning riiklike süsteemide ja vabatahtlike kavade vahel, mis on koostatud artikli 18 kohaselt, sealhulgas vajaduse korral teabevahetust. Selleks et vältida materjalide kavatsuslikku muutmist, et need kuuluksid IX lissasse, edendavad liikmesriigid niisuguste süsteemide väljatöötamist ja kasutamist, mis võimaldavad lähteainete ja nendest saadavate biokütuste kindlakstegemist ja jälgimist kogu väärtusahelas. Liikmesriigid tagavad, et pettuse avastamise korral võetakse asjakohaseid meetmeid.

IX lissas esitatud lähteainete loetelu võidakse kohandada teaduse ja tehnika arenguga, et tagada käesolevas direktiivis esitatud arvestamiseskirjade korrektne rakendamine. Komisjonile antakse volitus võtta vastavalt artikli 25 punktile b **artiklile 25b** vastu delegeeritud õigusakte, et muuta IX lissas esitatud lähteainete loetelu.”

[ME 185]

- ca) lisatakse järgmine lõige:

„4a. Hiljemalt [üks aasta pärast käesoleva direktiivi jõustumist] esitab komisjon soovitusel täiendavate meetmete kohta, mida liikmesriigid võivad võtta, et edendada ja soodustada energiatöhusust ja energiasäästu transpordisektoris. Soovitusel sisaldavad hinnanguid energiakoguse kohta, mida saab säästa neist meetmetest igaihe rakendamise korral. Energiakogust, mis vastab liikmesriigi rakendatud meetmetele, võetakse arvesse punktis b osutatud arvutuse juures.”

[ME 153]

Kolmapäev, 11. september 2013

2a. Artiklile 4 lisatakse järgmine lõige:

„3a. Iga liikmesriik avaldab ja edastab komisjonile hiljemalt [üks aasta pärast käesoleva direktiivi jõustumist] prognoosidokumendi, milles näidatakse ära täiendavad meetmed, mida ta kavatses võtta kooskõlas artikli 3 lõikega 4a.”

[ME 154]

3. Artikli 5 lõikes 5 asendatakse viimane lause järgmisega:

„Komisjonile antakse volitus võtta kooskõlas artikliga 25b vastu delegeeritud õigusakte, et kohendada III lisas sätestatud transpordikütuste energiasisaldust teaduse ja tehnika arenguga.”

4. Artikli 6 lõike 1 teine lõige jäetakse välja.

4a. Artikli 15 lõike 2 neljas lõik asendatakse järgmisega:

„Päritolutagatist ei kasutata tõendamaks liikmesriigi poolt artikli 3 lõike 1 sätete järgimist. Päritolutagatise ülekanndmine, kas eraldi või koos energia füüsilise ülekanndmisega, ei mõjuta liikmesriikide otsust kasutada statistilisi ülekanndeid, ühisprojekte või ühiseid toetuskavasid eesmärkide saavutamiseks, või taastuvatest energiaallikatest toodetud energia summaarse lõpptarbimise arvutamist vastavalt artiklile 5.”

[ME 88]

5. Artiklit 17 muudetakse järgmiselt.

-a) lõike 1 esimese lõigu sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:

„1. Sõltumata sellest, kas tooraine on viljeletud ühenduse territooriumil või väljaspool seda, võetakse biokütustest ja vedelatest biokütustest toodetud energiat arvesse punktides a, b ja c osutatud eesmärkidel üksnes siis, kui need vastavad lõigetes 2–7 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele ja ei ületa artikli 3 lõike 4 punktis d sätestatud panuseid.”

[ME 89]

a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Lõikes 1 osutatud eesmärkidel arvessevõetav kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine tänu biokütuste ja vedelate biokütuste kasutamisele on vähemalt 60 % pärast 1. juulit 2014 tööd alustavates käitistes toodetavate biokütuste ja vedelate biokütuste puhul. Käitis on alustanud tööd, kui selles on reaalset toimunud biokütuse või vedela biokütuse tootmine.

Käitiste puhul, mis alustavad tööd 1. juulil 2014 või on tööd alustanud varem, on lõikes 1 osutatud eesmärkidel arvessevõetav biokütuste ja vedelate biokütuste kasutamise saavutatav kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine vähemalt 35 % kuni 31. detsembrini 2017 ja vähemalt 50 % alates 1. jaanuarist 2018.

Biokütuste ja vedelate biokütuste kasutamise saavutatavat kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist arvutatakse vastavalt artikli 19 lõikele 1.”

b) lõikes 3 asendatakse teine lõik järgmisega:

„Komisjonile antakse volitus vastavalt artiklile 25b võtta vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada kriteeriumid ja geograafiline ulatus, et määrata kindlaks, milline rohumaa kuulub esimese lõigu punkti c alla.”

ba) lisatakse järgmine lõige:

„4a. Lõike 1 punktides a, b ja c osutatud eesmärkidel arvesse võetud biokütuseid ja vedelaid biokütuseid ei valmistata maakasutusega seotud toorainest, välja arvatud juhul, kui seejuures järgitakse kolmandate isikute juriidilisi õigusi seoses maa kasutamise ja omandiõigusega, mis hõlmab muu hulgas kolmandate isikute eelneva vabatahtliku ja teadva nõusoleku saamist nende esindusinstituutsioonide osalusel.”

[ME 96]

Kolmapäev, 11. september 2013

bb) lisatakse järgmine lõige:

„5a. Lõikes 1 osutatud eesmärkidel arvesse võetud biokütuseid ja vedelaid biokütuseid valmistatakse toorainest, mis on toodetud maa säästva majandamise tavade kohaselt.”

[ME 97]

6. Artiklit 18 muudetakse järgmiselt:**a) lisatakse järgmised lõiked:**

„2a Eurostat kogub üksikasjalikku kaubandusteavet toidukultuuridest, näiteks teraviljast ja muudest tärkliserikastest põllukultuuridest, suhkru- ja õlikultuuridest valmistatud biokütuste kohta ja avaldab selle. Eristatakse etanooli ja biodiisli kohta saadud kaubandusandmed, sest praegustes koondkujul avaldatud andmetes on etanooli ja biodiisli import ja eksport paigutatud ühe biokütustena märgistatud andmekogumi alla. Impordi- ja ekspordandmetes tuuakse välja liikmesriikidesse imporditud ja neis tarbitud biokütuste tüüpi ja kogus. Andmed sisaldavad ka päritoluriiki või riiki, kes neid tooteid liitu ekspordib. Mahepõllumajanduslike või pooltöödeldud toodete impordi- ja ekspordandmeid tõhustatakse sel teel, et Eurostat kogub andmeid lähteainete impordi ja ekspordi, tüüpi ja päritoluriigi, sh siseselt kaubeldavate lähteainete või osaliselt kaubeldavate lähteainete kohta, ja avaldab need.” [ME 98]

„2b. Eurostat kogub ja avaldab üksikasjalikke tööhõiveandmeid arvude, kestuse ja palkade kohta, mis on seotud liidu biokütusetööstuse loodud otsese, kaudse ja indutseeritud tööhõivega. Komisjon peaks töötama välja töökohtade mõõtmiseks kooskõlastatud meetodika, mille abil süsteemselt hinnata ja jälgida tööhõivetaset liikmesriikides ja liidu tasandil. Tööhõive arvandmed peaksid olema esitatud etanooli ja biodiisli sektorite puhul eraldi ning näitama selgelt ära töökoha asukoha biokütuse tarneahelas. Praegu ei ole biokütuste tööhõiveandmed lisatud ametlikku statistikasse ja poliitikakujundajatele kättesaadavad tööhõivehinnangud erinevad vastavalt alusmääratlusele või meetodikale, mida kasutatakse konkreetsetes uuringus, töökohtade loendamiseks kasutatavale lähenemisviisile ja ulatusele, mil määral seostatakse uuringutes põllumajanduslikku tegevust biokütusetööstusega. Ametlik menetlus, mille kohaselt nõutaks, et tööhõivealaseid arvandmeid toetataks alusandmete ja läbipaistvate eeldustega, parandaks teabe kättesaadavust.”

[ME 99]

b) Lõigu 4 esimene ja teine lõige asendatakse järgmisega:

„4. Liit püüab sõlmida kolmandate riikidega kahe- või mitmepoolseid lepinguid, mis sisaldavad siduvat kohustust täita sätteid käesoleva direktiivi säästlikkuse kriteeriumidele vastavate säästlikkuse kriteeriumide kohta. Niisugustes lepingutes tuleks ka näha ette eeskirjad, mis tagaksid, et kolmandate riikide tolliprotseduurid ei tooks kaasa biokütuste ja vedelate biokütuste importimise ja eksportimisega seotud pettust, ning kaubanduse lihtsustamist käsitlevad sätted. Liit püüab ühtlasi sõlmida kolmandate riikidega lepinguid, mis sisaldavad kohustust ratifitseerida ja jõustada artikli 17 lõikes 7 osutatud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsioonid ja mitmepoolsed keskkonnalepingud. Kui liit on sõlminud lepingud, mis sisaldavad siduvat kohustust täita sätteid artikli 17 lõigetes 2 kuni 7 sätestatud säästlikkuse kriteeriumide kohta, võib komisjon otsustada, et nimetatud lepingutega on tõestatud, et kõnealustes riikides kasvatatud toorainest toodetud biokütused ja vedelad biokütused vastavad kõnealustele säästlikkuse kriteeriumidele. Nimetatud lepingute sõlmimisel tuleb nõuetekohaselt arvesse võtta meetmeid niisuguste alade säilitamiseks, mis pakuvad kriitilistes olukordades peamisi ökosüsteemi teenuseid (näiteks valgala kaitse ja kaitse erosiooni eest), meetmeid pinnase, vee ja õhu kaitseks, kaudseid maakasutuse muudatusi ja rikutud maa taastamist, veepuuduse all kannatavates piirkondades liigse veetarbimise ärahoidmist ning artikli 17 lõike 7 teises lõigus osutatud küsimusi. [ME 100]

Kolmapäev, 11. september 2013

Komisjon võib otsustada, et **otsustab, kas** vabatahtlikud riiklikud või rahvusvahelised kavad, millega kehtestatakse standardid biomassist toodete tootmisele, sisaldavad täpseid andmeid artikli 17 lõike 2 kohaldamise eesmärgil või et kõnealuste kavadega tõendatakse, et biokütuste või vedelate biokütuste saadetised vastavad artikli 17 lõigetes 3 kuni 5a sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele, **ning kas materjale ei ole kavatsuslikult muudetud, et nad kuuluksid artikli 3 lõike 4 punkti e alapunktide i–iii kohaldamisalasse.** Komisjon võib otsustada, et nimetatud kavad sisaldavad täpseid andmeid, mis annavad teavet selliste meetmete kohta, mida on võetud kriitilistes olukordades peamisi ökosüsteemi teenuseid pakkuvate alade säilitamiseks (näiteks valgalade kaitse ja kaitse erosiooni eest), pinnase, vee ja õhu kaitseks, rikutud maa taastamiseks ning veepuuduse all kannatavates piirkondades liigse veetarbimise ärahoidmiseks ning artikli 17 lõike 7 teises lõigus osutatud küsimuste kohta.

Samuti võib komisjon haruldaste, ohustatud või väljasuremisohus ökosüsteemide või liikide kaitsmiseks tunnustada artikli 17 lõike 3 punkti b alapunktis ii nimetatud eesmärkidel maa-alasid, mida on tunnustatud rahvusvahelistes lepingutes või mis on kantud valitsusvaheliste organisatsioonide või Rahvusvahelise Loodusvarade ja Looduskaitse Ühingu poolt koostatud loeteludesse. [ME 101]

Komisjon ja liikmesriigid tagavad niisuguste kontrollikavade vastastikuse tunnustamise, millega tagatakse biokütuste ja vedelate biokütuste säästlikkuse kriteeriumide järgimine, kui kõnealused asjaomased kavad on koostatud käesoleva direktiivi kohaselt.

[ME 102]

c) Lisatakse järgmine lõige:

„9a. Hiljemalt [kolme aasta jooksul pärast käesoleva direktiivi jõustumist] esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande niisuguste vabatahtlike kavade toimimise läbivaatamise kohta, mille kohta on vastu võetud lõike 4 kohane otsus, tuues selles esile parimad tavad. Aruanne põhineb parimal olemasoleval teabel, sh sidusrühmadega peetud konsultatsioonidel, ja kavade kohaldamisel saadud kogemustel. Aruandes võetakse arvesse suundumusi, mis on seotud asjaomaste rahvusvaheliselt tunnustatud standardite ja suunistega, sh nendega, mille on koostanud Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon ning Rahvusvahelise Sotsiaalse ja Keskkondliku Akrediteerimise ja Märgistuse Liit. Iga kava puhul analüüsitakse aruandes muu hulgas järgmist:

- auditite sõltumatus, meetod ja sagedus;
- mittevastavuste tuvastamis- ja kõrvaldamismeetodite olemasolu ja nende kohaldamise kogemused;
- läbipaistvus, eelkõige seoses kava kättesaadavusega, toorainete päritoluriikide või -piirkondade ametlikesse keeltesse tõlgitud tekstide olemasolu, sertifitseeritud ettevõtjate loetelu ja sellega seotud sertifikaatide kättesaadavus, auditaruannete kättesaadavus;
- sidusrühmade osalemine, eelkõige põlis- ja kohalike kogukondadega konsulteerimine kava koostamise ja läbivaatamise ning auditite läbiviimise ajal;
- kava üldine töökindlus, eelkõige seoses eeskirjadega, mida kohaldatakse audiitorite ja asjaomase kavaga seotud asutuste akrediteerimise, kvalifitseerimise ja sõltumatuse suhtes;
- kava ajakohastamine seoses turuga.

Komisjon esitab juhul, kui see on aruande valguses kohane, Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku artikli 18 lõikes 5 loetletud kriteeriumide muutmiseks.

[ME 103]

Kolmapäev, 11. september 2013

7. Artiklit 19 muudetakse järgmiselt.

-a) lisatakse järgmine lõige:

„1a. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 25b vastu delegeeritud õigusakte V lissasse niisuguse menetluse lisamise kohta, mida kasutatakse muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedel- ja gaaskütuste kasutamisest tekkivate kasvuhoonegaaside heitkoguste arvutamiseks, et kontrollida nende vastavust artiklile 17. Nimetatud delegeeritud õigusaktid võetakse vastu 31. detsembriks 2015.”

[ME 106]

a) lõiked 3 ja 4 asendatakse järgmisega:

„3. Artikli 19 lõikes 2 viidatud aruannetes liikmesriikide puhul ja samaväärsetes aruannetes väljaspool ELi asuvate territooriumide puhul võidakse komisjonile esitada tüüpiline põllumajandusliku tooraine kasvatamisest tulenev kasvuhoonegaaside heide.

4. Komisjon võib otsustada, kasutades artikli 25 lõike 3 kohast nõuandemenetlusega vastuvõetavat rakendusakti, et lõikes 3 osutatud aruanded sisaldavad täpseid andmeid, mida saab kasutada biokütuste ja vedelate biokütuste lähteainete kasvatamisega kõnealustes piirkondades seotud kasvuhoonegaaside heite kindlaksmääramiseks artikli 17 lõike 2 kohaldamisel.”

b) lõike 5 viimane lause asendatakse järgmisega:

„Selleks antakse komisjonil kooskõlas artikliga 25b volitus võtta vastu delegeeritud õigusakte.”

c) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Komisjonile antakse volitus võtta kooskõlas artikliga 25b vastu delegeeritud õigusakte, et kohendada VIII lisa teaduse ja tehnika arenguga, sealhulgas selleks, et vaadata läbi põllukultuurirühma jaoks kavandatud maakasutuse kaudsest muutusest tulenev väärtus; **Niisuguste maakasutuse kaudsest muutusest tulenevate väärtuste prognoosimiseks kasutatavate majanduslike mudelite hindamise eesmärgil kaasab komisjon oma läbivaatusesse uusima kättesaadava teabe peamiste eelduste kohta, mis mõjutavad modelleerimise tulemusi, sealhulgas mõõdetud suundumused põllumajanduse saagikuses ja tootlikkuses, kaassaaduste jaotamine ning täheldatud üleilmne maakasutuse muutus ja raadamise määr. Komisjon tagab sidusrühmade kaasamise sellisesse läbivaatamisprotsessi. Esimene niisugune läbivaatamine viiakse lõpule hiljemalt 30. juunil 2016. aastal.**

Komisjon teeb vajaduse korral ettepaneku lisada uusi **maakasutuse kaudsest muutusest tulenevaid** väärtusi üksikasjalikumal kirjeldamisel tasandil (see tähendab lähteaine tasandil); lisada vajaduse korral täiendavaid väärtusi biokütuste uute lähteainete turule tulemisel; ja töötada välja tegurid toiduks mittekasutatavate tselluloosmaterjalide ja lignotselluloosi **lignotselluloosmaterjalide** kui toorainete **lähteainete** jaoks.

Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 25b vastu delegeeritud õigusakte, et sätestada VIII lisa toiduks mittekasutatavate tselluloosmaterjalide ja lignotselluloosmaterjalide kui lähteainete puhul maakasutuse kaudsest muutusest tuleneva heite väärtused, ning ta lisab need väärtused meetodisse, mida kasutatakse käesolevas artiklis sätestatud biokütustest ja vedelatest biokütustest tulenevate kasvuhoonegaaside mõju arvutamiseks. Nimetatud delegeeritud õigusaktid võetakse vastu 30. juuniks 2016.”

[ME-d 107 ja 190]

Kolmapäev, 11. september 2013

d) lõike 7 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„7. Komisjonile antakse volitus võtta kooskõlas artikliga 25b vastu delegeeritud õigusakte, et kohendada V lisa teaduse ja tehnika arenguga, sealhulgas selleks, et lisada väärtusi samadest või muudest toormaterjalidest biokütuste tootmise uute viiside jaoks ning muuta C osas esitatud meetodeid.”

e) lõige 8 jäetakse välja.

8. Artikkel 21 jäetakse välja.

9. Artikli 22 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Biokütuste kasutamisest tulenevat kasvuhoonegaaside heitkoguste netovähendamist hinnates võib liikmesriik lõikes 1 osutatud aruannete jaoks kasutada V lisa A ja B osas esitatud tüüpilisi väärtusi ja lisab maakasutuse kaudsest muutusest tulenevad heite hinnangulised väärtused, mis sätestatakse VIII lisas.”

9a. Artiklile 23 lisatakse järgmine lõige:

„8a. Komisjon esitab 31. detsembriks 2015 aruande jäätmetest, jääkidest, kaassaadustest või muudest kui maakasutusega seotud lähteainetest toodetud biokütuste positiivse ja negatiivse majandusliku ja keskkonnamõju kohta. Hinnatav keskkonnamõju hõlmab kasvuhoonegaaside heidet, bioloogilist mitmekesisust, vett ja mulla viljakust. Arvesse võetakse ka võimalikku või kaotatavat kasu, mis tuleneb kõnealuste lähteainete kasutamisest muul otstarbel, näiteks toodete tootmiseks. Hinnatav majanduslik mõju hõlmab tootmiskulusid, kõnealuste lähteainete muul otstarbel kasutamise alternatiivkulusid ning energiainvesteeringu tasuvust, mis võib tuleneda nimetatud lähteainete kasutamisest täiustatud biokütuste või vedelate biokütuste tootmiseks kogu elustsükli jooksul.”

[ME 109]

10. Artikli 25 lõige 4 jäetakse välja.

11. Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 25b

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse volitus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 3 lõike 4 punktis d, artikli 5 lõikes 5, artikli 17 lõike 3 punkti c kolmandas lõigus ja artikli 19 lõigetes 1, 5, 6 ja 7 osutatud volitus antakse komisjonile määramata ajaks alates [käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev].

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 3 lõike 4 punktis d, artikli 5 lõikes 5, artikli 17 lõike 3 punkti c kolmandas lõigus, artikli 19 lõigetes 5, 6 ja 7 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artikli 3 lõike 4 punkti d, artikli 5 lõike 5, artikli 17 lõike 3 punkti c kolmanda lõigu, artikli 19 lõigete 5, 6 ja 7 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavastegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse kõnealust ajavahemikku kahe kuu võrra.”

Kolmapäev, 11. september 2013

12. Lisasid muudetakse vastavalt käesoleva direktiivi II lisale.

Artikkel 3

Läbivaatamine

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt 31. detsembriks 2017 aruande, milles vaatab parimate ja uusimate teaduslike tõendite alusel läbi käesoleva direktiiviga ettenähtud meetmete tõhususe biokütuste ja vedelate biokütuste tootmisega seotud maakasutuse kaudsest muutusest tuleneva kasvuhoonegaaside heite piiramisel. Vajaduse korral lisatakse aruandele parimatel olemasolevatel teaduslikel tõenditel põhinev õigusakti eelnõu, millega lisatakse sobivatele säästlikkuskriteeriumidele maakasutuse kaudsest muutusest tingitud hinnangulist heidet arvestavad tegurid, mida hakatakse kohaldama alates 1. jaanuarist 2021, ning ülevaade.

Aruanne hõlmab ka ülevaadet selliste stiimulite tõhususe kohta, mida vastavalt direktiivi 2009/28/EÜ artikli 3 lõike 4 punktide d kohaldatakse biokütuste tootmisele muudest kui maakasutusega seotud ~~toorainetest~~ **lähteainetest** ja muudest kui toiduks kasutatavatest põllukultuuridest. **See hõlmab niisuguste biokütuste kättesaadavuse ning nende keskkonna-, majandusliku ja sotsiaalse mõju hindamist. Selles hinnatakse muu hulgas biokütuste tootmise mõju puidu kui ressursi kättesaadavusele ja biomassi kasutatavatele sektoritele.**

Vajaduse korral lisatakse aruandele seadusandlik ettepanek, et kehtestada sobivad säästlikkuse kriteeriumid niisugustele biokütustele, mis on toodetud muudest kui maakasutusega seotud lähteainetest ja muudest kui toiduks kasutatavatest põllukultuuridest.

Investorid võtavad arvesse asjaolu, et biokütuste tootmise tehnoloogiad on alles arengujärgus ja negatiivse mõju leevendamise täiendavate meetmete vastuvõtmine võib toimuda alles hilisemas etapis. [ME 111]

Artikkel 4

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigusnormid hiljemalt [12 kuu jooksul pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva]. Nad edastavad nimetatud normide teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 5

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Artikkel 6

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Kolmapäev, 11. september 2013

I LISA

Direktiivi 98/70/EÜ lisasid muudetakse järgmiselt.

1) IV lisa C osa muudetakse järgmiselt:

a) punkt 7 asendatakse järgmisega:

„7. Maakasutuse muutusest tuleneva süsinikuvaru muutusega seotud aastapõhise heitkoguse (e_l) arvutamiseks jagatakse koguheide võrdselt 20 aasta peale. Kõnealuse heite arvutamiseks kasutatakse järgmist valemit:

$$e_l = (CS_R - CS_A) \times 3,664 \times 1/20 \times 1/P,$$

kus

e_l = maakasutuse muutusest tulenev süsinikuvaru muutusega seotud kasvuhoonegaaside aastapõhine heitkogus (mõõdetakse CO₂-ekvivalentmassina (grammides) biokütuse energia ühiku (megadžaul) kohta);

CS_R = süsinikuvaru (nii pinnases kui ka taimestik) ühiku pindala kohta seoses maa võrdluskasutusega (mõõdetakse süsiniku massina (tonnides) ühiku pindala kohta). Maa võrdluskasutus on maakasutus 2008. aasta jaanuaris või 20 aastat enne tooraine saamist, olenevalt sellest, kumb on hilisem;

CS_A = süsinikuvaru (nii pinnases kui ka taimestik) ühiku pindala kohta seoses maa tegeliku kasutusega (mõõdetakse süsiniku massina (tonnides) ühiku pindala kohta). Juhul kui süsinikuvaru koguneb rohkem kui ühe aasta jooksul, võrdub CS_A -le antav väärtus hinnatava varuga pindalaühiku kohta kahekümne aasta pärast või kultuuri koristusküpseks saamisel olenevalt sellest, kumb on varasem; ning

P = põllukultuuri tootlikkus (mõõdetakse biokütuse või energiana maaühiku pindala kohta aastas).”

b) punktid 8 ja 9 jäetakse välja.

2) Lisatakse järgmine lisa:

„V lisa

A osa. Biokütustega seotud maakasutuse kaudsest muutusest tulenev hinnanguline heide

Lähteainerühm	Maakasutuse kaudsest muutusest tulenev hinnanguline heide (gCO _{2eq} /MJ)
Teravili ja muud tärkliiserikkad põllukultuurid	12
Suhkrukultuurid	13
Õlikultuurid	55

B osa. Biokütused, mille puhul maakasutuse kaudsest muutusest tulenev hinnanguline heide loetakse võrdseks nulliga

Järgmistest lähteainerühmadest valmistatud biokütuste puhul loetakse maakasutuse kaudsest muutusest tulenev hinnanguline heide võrdseks nulliga:

(a) lähteained, mida ei ole kantud käesoleva lisa A osasse;

Kolmapäev, 11. september 2013

(b) lähteained, mille tootmine on põhjustanud maakasutuse otsese muutuse, see tähendab muutuse ühest valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) maakatte kategooriast teise: metsamaast, rohumaast, märgalast, asula või muust maast põllumaaks või pikaajalise taimekultuuri all olevaks maaks⁽¹⁾. Sellisel juhul tuleks „maakasutuse otsesest muutusest tingitud heite väärtus (e_i)” arvutada vastavalt IV lisa C osa punktile 7.”

⁽¹⁾ Pikaajalised taimekultuurid on mitmeaastased kultuurid, mille tüve igal aastal ei koguta (näiteks lühikese raieringiga madalmets ja õlipalm, vt definitsioon 2010/K 160/02).

II LISA

Direktiivi 2009/28/EÜ lisasid muudetakse järgmiselt.

1) V lisa C osa muudetakse järgmiselt:

a) punkt 7 asendatakse järgmisega:

„7. Maakasutuse muutusest tingitud süsinikuvaru muutustest tuleneva aastapõhise heitkoguse (e_i) arvutamiseks jagatakse koguheide võrdset 20 aasta peale. Kõnealuse heite arvutamiseks kasutatakse järgmist valemit:

$$e_i = (CS_R - CS_A) \times 3,664 \times 1/20 \times 1/P,$$

kus

e_i = maakasutuse muutusest tingitud süsinikuvaru muutustest tulenevate kasvuhoonegaaside aastapõhised heitkogused (mõõdetakse CO₂-ekvivalentmassina (grammides) biokütuse energia ühiku (megadžaul) kohta);

CS_R = nii pinnases kui ka taimestikis sisalduv süsinikuvaru ühiku pindala kohta seoses maa võrdluskasutusega (mõõdetakse süsiniku massina (tonnides) ühiku pindala kohta). Maa võrdluskasutus on maakasutus 2008. aasta jaanuaris või 20 aastat enne tooraine saamist, olenevalt sellest, kumb on hilisem;

CS_A = nii pinnases kui ka taimestikis sisalduv süsinikuvaru ühiku pindala kohta seoses maa tegeliku kasutusega (mõõdetakse süsiniku massina (tonnides) ühiku pindala kohta). Juhul kui süsinikuvaru koguneb rohkem kui ühe aasta jooksul, võrdub CS_A -le antav väärtus hinnatava varuga pindalaühiku kohta kahekümne aasta pärast või kultuuri koristusküpsuse saamisel, olenevalt sellest, kumb on varasem; ning

P = põllukultuuri tootlikkus (mõõdetakse biokütuse või vedela biokütuse energiana maatühiku pindala kohta aastas).”

b) punktid 8 ja 9 jäetakse välja.

2) Lisatakse järgmine VIII lisa:

„VIII lisa

~~A osa: Biokütuste ja vedelate biokütustega seotud hinnangulised maakasutuse kaudsest muutusest tingitud heited~~

Lähtecainerühm	Hinnanguline maakasutuse kaudsest muutusest tingitud keskmine heitkogus (gCO _{2eq} /Mj)
Teravili ja muud tärkliiserikkad põllukultuurid	12
Suhkrukultuurid	13
Õlikultuurid	55

Kolmapäev, 11. september 2013

~~B osa. Biokütused ja vedelad biokütused, mille puhul hinnangulised maakasutuse kaudest muutusest tingitud heited loetakse võrdseks nulliga~~

Järgmiste kategooriate lähteainetest valmistatud biokütuste ja vedelate biokütuste puhul loetakse hinnangulised maakasutuse kaudest muutusest tulenevad heited võrdseks nulliga:

- (a) lähteained, mida ei ole kantud käesoleva lisa A osasse;
- (b) lähteained, mille tootmine on põhjustanud maakasutuse otsese muutuse, see tähendab muutuse ühest valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) maakatte kategooriast teise: metsamaast, rohumaast, märgalast, asula või muust maast põllumaaks või pikaajalise taimekultuuri all olevaks maaks⁽¹⁾. Sellisel juhul tuleks „maakasutuse otsesest muutusest tuleneva heite väärtus (el) arvutada vastavalt V lisa C osa punktile 7.”

⁽¹⁾ Pikaajalised taimekultuurid on mitmeaastased kultuurid, mille tüve igal aastal ei koguta (näiteks lühikese raieringiga madal mets ja õlipalm, vt definitsioon 2010/K 160/02).

[ME 164]

3) Lisatakse järgmine IX lisa:

„IX lisa

A osa. **Jäätmetest ja jääkidest saadud** lähteained, mille artikli 3 lõikes 4 osutatud eesmärgi saavutamisse antud panuse arutamisel loetakse nende energiasalduse poolt **võrdseks** ~~neljaga ning mis annavad panuse artikli 3 lõigu 4 teise lõike punktis d osutatud 2,5 % eesmärgi saavutamisse~~ [ME 186]

- (a) Vetikad
- (b) Biomassi osa segaolmejäätmetes, kuid mitte eraldi kogutud ~~majapidamisjäätmetes, mis on kogutud vastavalt kodumajapidamisjäätmetes, mille suhtes kehtivad~~ direktiivi 2008/98/EÜ artikli 11 lõike 1 ja artikli 11 lõike 2 punktile a lõike 2 punkti a kohased ringlussevõtu või liigiti kogumise eesmärgid; liikmesriigid võivad teha erandi eraldi biojäätmetele, kui protsessid võimaldavad nii komposti kui ka biokütuste tootmist..
- (c) Tööstusjäätmete biomassi osa **Eeldusel et järgitakse jäätmehierarhia ja kasutamise kaskaadi põhimõtet, biolagunev osa tööstusjäätmetest, jae- ja hulgikaubanduse jäätmetest, kuid mitte jäätmetest, mille suhtes kohaldatakse liigiti kogumist direktiivi 2008/98/EÜ artikli 11 lõike 1 alusel.**
- (d) Õled.
- (e) Loomasõnnik ja reoveesete.
- (f) ~~Palmiõli tootmiskäitise heitvesi ja tühjad palmiviljade kobarad.~~
- (g) Tallõli pigi.
- (h) Toorglütserool.
- (i) Suhkruroo pressimise jäätmed.
- (j) Viinamarjade pressimisjäädgid ja veinisete.
- (k) Pähklikoored.
- (l) Teravilja kestad.
- (m) Maisitõlvikud.
- (n) Puukoor, oksad, lehed, saepuru ja puitlaastud.
- na) Lignotselluloosmaterjal, välja arvatud saepalgid ja vineeripakud.**

Kolmapäev, 11. september 2013

B osa. **Jäätmetest ja jääkidest saadud** lähteained, mille artikli 3 lõikes 4 osutatud eesmärgi saavutamisse antud panuse arvutamisel korrutatakse nende energiasisaldus kahega

- a) Kasutatud toiduõli.
- (b) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1774/2002 I või II kategooriasse klassifitseeritud loomarasv (*).
- (c) ~~Toiduks mittekasutatav tselluloosmaterjal.~~
- (d) ~~Lignotselluloosmaterjal, välja arvatud saepalgid ja vineeripakud.~~

C osa. **Lähteained, mille artikli 3 lõikes 4 osutatud eesmärgi saavutamisse antud panuse arvutamisel korrutatakse nende energiasisaldus neljaga ning mis annavad panuse artikli 3 lõike 4 punkti d teises lõigus osutatud 2,5 % eesmärgi saavutamisse**

- a) Vetikad (autotroofsed).
- b) Muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedel- ja gaaskütused.
- c) Süsinikdioksiidi kogumine ja kasutamine transpordi eesmärgil.
- d) Bakterid.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. oktoobri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1774/2002, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste sanitaareeskirjad (ELT L 273, 10.10.2002, lk 1)."

[ME 186]

P7_TA(2013)0358

Meetmed euroopa angerja varude taastamiseks ***I

Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1100/2007, millega kehtestatakse meetmed euroopa angerja varude taastamiseks (COM(2012)0413 – C7-0202/2012 – 2012/0201(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2016/C 093/44)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2012)0413),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artiklit 43 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C7-0202/2012),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 14. novembri 2012. aasta arvamust⁽¹⁾,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 55,
- võttes arvesse kalanduskomisjoni raportit (A7-0242/2013),

⁽¹⁾ ELT C 11, 15.1.2013, lk 86.

Kolmapäev, 11. september 2013

1. võtab vastu esimese lugemise seisukoha alljärgnevas sõnastuses;
2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatseb seda oluliselt muuta või selle muu tekstiga asendada;
3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile ja liikmesriikide parlamentidele.

P7_TC1-COD(2012)0201

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 11. septembril 2013. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2013, muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1100/2007, millega kehtestatakse meetmed euroopa angerja varude taastamiseks

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 43 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (-1) **Komisjon peaks liikmesriikidelt saadud teabe alusel esitama aruande angerjavarude majandamiskavade rakendamise tulemuse kohta ja tegema vajaduse korral kiireloomulise ettepaneku vajalike meetmete kohta, et saavutada suure tõenäosusega euroopa angerja taastumine.** [ME 1]
- (1) Nõukogu määrusega (EÜ) nr 1100/2007 ⁽³⁾ on komisjonile antud volitused rakendada kõnealuse määruse teatavaid sätteid.
- (2) Lissaboni lepingu jõustumise tulemusena on vaja komisjonile määrusega (EÜ) nr 1100/2007 antud volitused viia vastavusse Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „alusleping“) artiklitega 290 ja artikliga 291. [ME 2]
- (3) Määruse (EÜ) nr 1100/2007 teatavate sätete kohaldamiseks tuleks komisjonile anda õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 290, et komisjon saaks võtta meetmeid, mis aitaksid lahendada probleemi, et varude uuendamiseks kasutatavate angerjate keskmine turuhind on tunduvalt langenud, võrreldes muuks otstarbeks kasutatavate angerjate hinnaga. **Eriti tähtis on, et komisjon viiks oma ettevalmistustöö käigus läbi asjakohaseid, viimastel teaduslikel nõuannetel ja teaduslikel soovitusel põhinevaid konsultatsioone, eelkõige ekspertide tasandil, tagamaks, et talle kättesaadav teave oleks erapooletu, täpne, täielik ja ajakohane. Komisjon peaks delegeeritud õigusaktide ettevalmistamise ja koostamise ajal tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.** [ME 3]

⁽¹⁾ ELT C 11, 15.1.2013, lk 86.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta seisukoht.

⁽³⁾ Nõukogu 18. septembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1100/2007, millega kehtestatakse meetmed euroopa angerja varude taastamiseks (ELT L 248, 22.9.2007, lk 17).

Kolmapäev, 11. september 2013

- (4) ~~On eriti oluline, et delegeeritud õigusaktide vastuvõtmist ette valmistades konsulteeriks komisjon asjaomaste isikutega, sealhulgas ekspertidega.~~
- (5) ~~Komisjon peaks delegeeritud õigusaktide ettevalmistamise ja koostamise ajal tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning nõuetkohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule. [ME 4]~~
- (6) Selleks et tagada ühesugused tingimused määruse (EÜ) nr 1100/2007 rakendamiseks seoses angerjavarude majandamiskavade heakskiitmisega komisjoni poolt **parima ja värskeima kättesaadava** tehnilise ja teadusliku ~~hinnangu teabe~~ põhjal, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ⁽¹⁾. [ME 5]
- (6a) **ICES peaks andma uusi ja laiahaardelisemaid nõuandeid angerja varude seisundi kohta 2013. aastal. Nõuandeid koostades peaks ICES pöörama tähelepanu kõikidele angerjavarude vähenemise põhjustele, sealhulgas ka seoses koelmutega. Juhul kui ICES kinnitab, et angerjavarude seisund on jätkuvalt kriitiline, peaks komisjon esitama võimalikult kiiresti ettepaneku võtta vastu uus määrus euroopa angerja varude taastamise kohta. Nimetatud määrus peaks samuti hõlmama pikaajalisi lahendusi, nagu näiteks rändevõimaluste avamise viise. [ME 6]**
- (7) Komisjonil ei ole võimalik esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule 1. juuliks 2011 aruannet kalavarude taastasustamist käsitlevate meetmete kohta, sealhulgas turuhindade muutuse kohta, kuna mõned liikmesriigid viivitasid asjakohase teabe edastamisega. Seepärast tuleks kõnealuse aruande esitamise tähtaeg edasi lükata kuni 31. detsembrini 2012.
- (7a) **On oluline, et komisjon karistaks liikmesriike, kes ei ole edastanud või analüüsinud kogu neile kättesaadavat teavet, et euroopa angerja olukorrast oleks võimalik teha põhjaliku ja teaduslikult põhjendatud ülevaate. [ME 7]**
- (8) Määruse (EÜ) nr 1100/2007 säte, milles käsitletakse õigust võtta alternatiivseid meetmeid angerjamaimude merre jõudmise sihttaseme saavutamiseks, annab nõukogule õiguse muuta nimetatud määruse kõnealust vähemolulist osa. Kuna selline otsustamismenetlus ei ole Euroopa Liidu toimimise lepingu kohaselt enam võimalik, tuleks kõnealune säte välja jätta.
- (9) Komisjoni otsuses 2008/292/EÜ ⁽²⁾ on sätestatud, et Must meri ja sellega seotud jõgikonnad ei ole euroopa angerja looduslik elupaik määruse (EÜ) nr 1100/2007 tähenduses. Seepärast tuleks kõnealuse määruse artikli 1 lõige 2 välja jätta.
- (10) Komisjoni otsusega 2009/310/EÜ ⁽³⁾ rahuldati Küprose, Malta, Austria, Rumeenia ja Slovakkia taotlus angerjavarude majandamiskava koostamise kohustusest vabastamiseks. Menetluses ei ole lahendamata taotlusi kõnealusest kohustusest vabastamiseks. Seepärast on määruse (EÜ) nr 1100/2007 artikkel 3 vananenud ja tuleks välja jätta.
- (11) Seepärast tuleks määrust (EÜ) nr 1100/2007 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

- ⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).
- ⁽²⁾ Komisjoni 4. aprilli 2008. aasta otsus 2008/292/EÜ, milles sätestatakse, et Must meri ja sellega seotud jõgikonnad ei ole euroopa angerja looduslik elupaik nõukogu määruse (EÜ) nr 1100/2007 tähenduses (ELT L 98, 10.4.2008, lk 14).
- ⁽³⁾ Komisjoni 2. aprilli 2009. aasta otsus 2009/310/EÜ, millega kiidetakse heaks Küprose, Malta, Austria, Rumeenia ja Slovakkia taotlused angerjavarude majandamiskava koostamise kohustusest vabastamiseks vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 1100/2007 (ELT L 91, 3.4.2009, lk 23).

Kolmapäev, 11. september 2013

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 1100/2007 muudetakse järgmiselt.

1. Artikli 1 lõige 2 jäetakse välja.

1a. Artikli 2 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid määravad kindlaks ja piiritlevad nende riigi territooriumil asuvad eraldi vesikonnad, mis on euroopa angerja looduslikuks elupaigaks („angerjate vesikonnad“) ning mis võivad hõlmata mereakvatooriumi.”

[ME 9]

1b. Artikli 2 lõige 10 asendatakse järgmisega:

„10. Iga liikmesriik rakendab angerjavarude majandamiskavas kohaseid meetmeid võimalikult kiiresti, et vähendada kalapiiugiväljastest teguritest, sealhulgas hüdroelektrijaamade turbiinide ja pumpade põhjustatud angerjate suremust. Vajaduse korral võetakse täiendavaid meetmeid muudest teguritest põhjustatud suremuse vähendamiseks, et täita kava eesmärgid.”

[ME 10]

2. Artikkel 3 jäetakse välja.

3. Artikli 5 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Komisjon kiidab angerjavarude majandamiskavad heaks rakendusaktidega, mis võetakse vastu kooskõlas artikli 12b lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.”

3a. Artikli 5 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Liikmesriik, kes on 31. detsembriks 2008 esitanud komisjonile heakskiitmiseks angerjavarude majandamiskava, mida komisjon ei saa lõike 1 kohaselt heaks kiita, või kes ei täida artiklis 9 sätestatud aruandluse ja hindamise tingimusi, peab kas vähendama oma piüügikoormust vähemalt 50 %, võrreldes keskmise piüügikoormusega aastatel 2004–2006, või vähendama piüügikoormust, et tagada angerjapiüügi vähendamine vähemalt 50 %, võrreldes keskmise piüügikoormusega aastatel 2004–2006, lühendades selleks angerjapiüügi hooaega või kasutades muid meetodeid. Sellist vähendamist rakendatakse kolme kuu jooksul alates kava heaks kiitmata jätmise otsusest või kolme kuu jooksul alates aruande esitamise tähtaja möödalaskmisest.”

[ME 11]

3b. Artiklisse 5 lisatakse järgmine lõige:

„7. Alates 1. jaanuarist 2014 vaadatakse kõik angerjavarude majandamiskavad üle ja neid ajakohastatakse iga kahe aasta tagant, võttes arvesse viimaseid teaduslikke nõuandeid.”

[ME 12]

4. Artikli 7 lõiked 6 ja 7 asendatakse järgmisega:

„6. Kui taasisustamiseks kasutatavate angerjate keskmine turuhind on oluliselt langenud, võrreldes muudel eesmärkidel kasutatavate angerjate hindadega, teavitavad asjaomased liikmesriigid sellest komisjoni. Olukorra parandamiseks võib komisjon artikli 12a kohaselt vastuvõetud delegeeritud õigusaktidega ajutiselt vähendada lõike 2 kohast taasisustamiseks kasutatavate angerjate protsendimäära, kui angerjavarude majandamiskava on kooskõlas artikli 2 lõikega 4.

7. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt 31. detsembril 2012 2013 aruande ning annab hinnangu taasisustamist käsitlevatele meetmetele, sealhulgas võttes arvesse uusimaid teaduslikke nõuandeid tingimuste kohta, mille korral on tõenäoline, et taasisustamine aitab kaasa kudekarja biomassi suurenemisele. Komisjon vaatab nimetatud aruandes läbi turuhindade muutustele muutused.”

[ME 13]

Kolmapäev, 11. september 2013

4a. Artikli 7 lõige 8 asendatakse järgmisega:

„8. Taasasustamine loetakse kaitsemeetmeks määruse (EL) nr ... [EMKF] artikli 38 lõike 2 tähenduses, tingimusel et:

- see on artikli 2 kohaselt koostatud angerjavarude majandamiskava osa;
- see käsitleb angerjaid, mis on püütud ja mida on majandatud meetodite ja seadmetega, mis tagavad võimalikult madala suremuse kala püügi, ladustamise, transpordi ja kasvatuse ajal;
- see toimub aladel, kus on suur tõenäosus angerja ellujäämiseks ja rändeks;
- see aitab kaasa artikli 2 lõikes 4 osutatud 40 % merre jõudmise sihttaseme saavutamisele ja
- angerjad on paigutatud karantiini, et vältida mis tahes haiguste või parasiitide levikut.”

[ME 14]

5. Artikli 9 lõige 3 jäetakse välja. Artikkel 9 asendatakse järgnevaaga:**„Artikkel 9****Aruandlus ja hindamine**

1. Liikmesriigid koguvad uuringuandmeid, et teha kindlaks angerjavarude suhtes võetud abinõude mõju, leida leevendusmeetmeid ja soovitada majandamisalaseid eesmärgi. Liikmesriigid esitavad komisjonile aruande algselt iga kolme aasta järel, kusjuures esimene aruanne tuleb esitada 30. juuniks 2012, ja teevad teabe kättesaadavaks määratud teadusasutustele. Seejärel aruannete esitamise sagedus suureneb kuni korrani iga kahe aasta järel pärast esimest kolmeaastase perioodi kohta esitatud aruannet. Aruannetes kirjeldatakse järelevalvet, rakendamist, tõhusust ja tulemusi ning antakse eelkõige parimad olemasolevad hinnangud järgmise kohta:

- a) iga liikmesriigi kohta merre kudema jõudnud täiskasvanud angerja biomassi osakaal või kõnealuse liikmesriigi territooriumilt kudema rändamiseks lahkuva täiskasvanud angerja biomassi osakaal artikli 2 lõikes 4 sätestatud merre kudema jõudmise tasemega võrreldes;
- b) iga-aastase angerjapüügikoormuse tase ning selle artikli 4 lõike 2 ja artikli 5 lõike 4 kohane vähendamine;
- c) suremust mõjutavate kalapüügiväliste tegurite tase ning selle vähendamine vastavalt artikli 2 lõikele 10;
- d) vähem kui 12 cm pikkuse angerja püügikogused ja sellest erinevateks eesmärkideks kasutatud osad;
- e) taasasustatud angerjate ellujäämismäär kalapüügi, transpordi, taasasustamise või Sargasso merre kudema jõudmise jooksul;
- f) püütud angerjate kudealade vabatahtlik täpsustamine.

2. Komisjon esitab parlamendile ja nõukogule 31. oktoobriks 2013 aruande, mis koosneb statistilisest ja teaduslikust hinnangust angerjavarude majandamiskavade rakendamise tulemuste kohta, ning sellega koos ka STECFi arvamuse. Komisjon võib nimetatud aruande järeldustele tuginedes esitada ettepanekuid, et laiendada määruse reguleerimisala ja hõlmata lisaks kalapüügile ka muid angerjate suremuse tegureid.

Kolmapäev, 11. september 2013

3. Komisjon esitab hiljemalt 31. detsembriks 2013 hinnangu euroopa angerjaga kauplemise kohta liidus ja rahvusvaheliselt, keskendudes eelkõige CITESi kohaselt liidule seatud kohustuste järgimisele, ning hinnangu euroopa angerjaga ebaseadusliku kauplemise kohta liikmesriikides. Sellises aruandes selgitatakse välja erinevate olemasolevate andmekogumite vastuolud ja soovitatakse kaubavahetuse järelevalvet parandavaid meetmeid, sealhulgas olemasoleva tolliseadustiku muutmist nii, et see võimaldaks tõhusamat järelevalvet.”

[ME 15]

5a. Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 9a

Järeelmeetmed

Võttes arvesse artikli 7 lõikes 7 ning artikli 9 lõigetes 2 ja 3 osutatud aruannete järeldusi ning samuti kõiki uusi ja laiahaardelisemaid ICESilt saadud nõuandeid euroopa angerja varude seisundi kohta 2013. aastal, esitab komisjon hiljemalt 31. märtsil 2014 parlamendile ja nõukogule uue seadusandliku ettepaneku, mille eesmärk on saavutada euroopa angerja varude suure tõenäosusega taastumine. Komisjon võib seda tehes kaaluda võimalusi nimetatud määruse reguleerimisala laiendamiseks, et hõlmata ka kalapüügiliseid suremuse tegureid.”

[ME 16]

6. Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 12a

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 7 lõikes 6 osutatud ~~volitused~~ **õigus võtta vastu delegeeritud akte** antakse määramata ajaks komisjonile kolmeks aastaks alates ... (*). Komisjon koostab hiljemalt üheksa kuud enne kolmeaastase ajavahemiku lõppu aruande volituste delegeerimise kohta. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt sama kestvusega ajavahemikeks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab hiljemalt kolm kuud enne vastava ajavahemiku lõppu pikendamise kohta vastuväite.

[ME 17]

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 7 lõikes 6 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses kindlaksmääratud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artikli 7 lõike 6 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti neile teatavastegemist esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on mõlemad enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse kõnealust ajavahemikku kahe kuu võrra.

Artikkel 12b

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 2371/2002 artikli 30 alusel loodud kalanduse ja vesiviljeluse nõuandekomitee. Kõnealune komitee on komitee Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 182/2011 (**)

Kolmapäev, 11. september 2013

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

(*) **Käesoleva määruse jõustumise kuupäev.**

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevo-
lituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13)."

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub 20. päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

P7_TA(2013)0359

Liidu tolliseadustik *I**

Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (uuesti sõnastatud) (COM(2012)0064 – C7-0045/2012 – 2012/0027(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus – uuesti sõnastamine)

(2016/C 093/45)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2012)0064),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ning artikleid 33, 114 ja 207, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C7-0045/2012),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
- olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 23. mai 2012. aasta arvamust ⁽¹⁾,
- võttes arvesse 28. novembri 2001. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet õigusaktide uuesti sõnastamise tehnika süstemaatilise kasutamise kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse vastavalt kodukorra artikli 87 lõikele 3 saadetud õiguskomisjoni 12. juuli 2012. aasta kirja siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonile,

⁽¹⁾ ELT C 229, 31.7.2012, lk 68.

⁽²⁾ EÜT C 77, 28.3.2002, lk 1.

Kolmapäev, 11. september 2013

- võttes arvesse nõukogu esindaja poolt 22. mai 2013. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 87 ja 55,
 - võttes arvesse siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni raportit ning rahvusvahelise kaubanduse komisjoni arvamust (A7-0006/2013),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha, võttes arvesse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni õigusteunistuste konsultatiivse töörühma soovitusi;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatses seda oluliselt muuta või selle teise tekstiga asendada;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P7_TC1-COD(2012)0027**Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 11. septembril 2013. aastal eesmärgiga võtta vastu nõukogu määrus (EL) nr .../2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik**

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) nr 952/2013) lõplikule kujule).

P7_TA(2013)0360

Euroopa Ühenduse põllumajanduslike majapidamiste tulused ja majandustegevust käsitlevate raamatupidamisandmete kogumine *I**

Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1217/2009, millega luuakse Euroopa Ühenduse põllumajanduslike majapidamiste tulused ja majandustegevust käsitlevate raamatupidamisandmete kogumise võrk (COM(2011)0855 – C7-0468/2011 – 2011/0416(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2016/C 093/46)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2011)0855),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 43 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C7-0468/2011),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 22. veebruari 2012. aasta arvamust⁽¹⁾,

⁽¹⁾ ELT C 143, 22.5.2012, lk 149.

Kolmapäev, 11. september 2013

- võttes arvesse nõukogu esindaja poolt 27. mai 2013. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4;
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 55,
 - võttes arvesse põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni raportit (A7-0179/2012),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatseb seda oluliselt muuta või selle muu tekstiga asendada;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P7_TC1-COD(2011)0416

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 11. septembril 2013. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2013, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1217/2009, millega luuakse Euroopa Ühenduse põllumajanduslike majapidamiste tulusid ja majandustegevust käsitlevate raamatupidamisandmete kogumise võrk

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) nr 1318/2013) lõplikule kujule).

P7_TA(2013)0361

Toiduohutuse direktiivide muutmise seoses komisjonile antavate volitustega *I**

Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse direktiive 1999/4/EÜ, 2000/36/EÜ, 2001/111/EÜ, 2001/113/EÜ ja 2001/114/EÜ seoses komisjonile antavate volitustega (COM(2012)0150 – C7-0089/2012 – 2012/0075(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2016/C 093/47)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2012)0150),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 43 lõiget 2 ning artikli 114 lõiget 1, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C7-0089/2012),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
- võttes arvesse Austria Liidunõukogu poolt subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete kohaldamist käsitleva protokoll nr 2 alusel esitatud põhjendatud arvamust, mille kohaselt seadusandliku akti eelnõu ei vasta subsidiaarsuse põhimõttele,

Kolmapäev, 11. september 2013

- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 23. mai 2012. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse nõukogu esindaja poolt 28. mai 2013. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 55,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni raportit (A7-0045/2013),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatses seda oluliselt muuta või selle muu tekstiga asendada;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P7_TC1-COD(2012)0075

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 11. septembril 2013. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2013, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 1999/4/EÜ ja 2000/36/EÜ ning nõukogu direktiive 2001/111/EÜ, 2001/113/EÜ ja 2001/114/EÜ seoses komisjonile antavate volitustega

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) nr 1021/2013) lõplikule kujule).

P7_TA(2013)0362

Cabo Verde ja ELi kodanikele lühiajaliste viisade väljastamise lihtsustamise leping ELi ja Cabo Verde Vabariigi vahel ***

Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon nõukogu otsuse eelnõu kohta, mis käsitleb Cabo Verde ja Euroopa Liidu kodanikele lühiajaliste viisade väljastamise lihtsustamise lepingu sõlmimist Euroopa Liidu ja Cabo Verde Vabariigi vahel (05674/2013 – C7-0110/2013 – 2012/0271(NLE))

(Nõusolek)

(2016/C 093/48)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (05674/2013),
- võttes arvesse Euroopa Liidu ja Cabo Verde Vabariigi vahelist Cabo Verde ja Euroopa Liidu kodanikele lühiajaliste viisade väljastamise lihtsustamise lepingu eelnõu (14203/2012),

⁽¹⁾ ELT C 229, 31.7.2012, lk 143.

Kolmapäev, 11. september 2013

- võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 77 lõike 2 punktile a ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punktile a (C7-0110/2013),
- võttes arvesse kodukorra artiklit 81 ja artikli 90 lõiget 7,
- võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni soovitus (A7-0266/2013),

1. annab nõusoleku lepingu sõlmimiseks;
2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Cabo Verde Vabariigi valitsusele ja parlamendile.

P7_TA(2013)0363

Riigis ebaseaduslikult elavate isikute tagasivõtu leping Euroopa Liidu ja Cabo Verde vahel ***

Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon nõukogu otsuse eelnõu kohta, mis käsitleb Euroopa Liidu ja Cabo Verde vahelise riigis ebaseaduslikult elavate isikute tagasivõtu lepingu sõlmimist (14546/2012 – C7-0109/2013 – 2012/0268(NLE))

(Nõusolek)

(2016/C 093/49)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (14546/2012),
- võttes arvesse Euroopa Liidu ja Cabo Verde Vabariigi vahelise riigis ebaseaduslikult elavate isikute tagasivõtu lepingu eelnõu (14759/2012);
- võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 79 lõikele 3 ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punktile a (C7-0109/2013),
- võttes arvesse kodukorra artiklit 81 ja artikli 90 lõiget 7,
- võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni soovitus (A7-0267/2013),

1. annab nõusoleku lepingu sõlmimiseks;
2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Cabo Verde Vabariigi valitsusele ja parlamendile.

Kolmapäev, 11. september 2013

P7_TA(2013)0354

Paranduseelarve projekt nr 4/2013 – Euroopa GNSSi Agentuuri (GSA) ametikohtade loetelu – Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Täitevasutuse (EACEA) ametikohtade loetelu – Euroopa Liidu Kohtu ametikohtade loetelu

Euroopa Parlamendi 11. septembri 2013. aasta resolutsioon, mis käsitleb nõukogu seisukohta Euroopa Liidu 2013. aasta paranduseelarve projekti nr 4/2013 kohta, III jagu – Komisjon ja IV jagu – Euroopa Liidu Kohus (11696/2013 – C7-0247/2013 – 2013/2084(BUD))

(2016/C 093/50)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 314 ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrust (EL, Euratom) nr 966/2012 (mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002)⁽¹⁾, eriti selle artiklit 41,
- võttes arvesse Euroopa Liidu 2013. aasta üldeelarvet, mis võeti lõplikult vastu 12. detsembril 2012. aastal⁽²⁾,
- võttes arvesse 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta⁽³⁾,
- võttes arvesse nõukogu 7. juuni 2007. aasta otsust 2007/436/EÜ, Euratom Euroopa ühenduste omavahendite süsteemi kohta⁽⁴⁾,
- võttes arvesse paranduseelarve projekti nr 4/2013, mille komisjon esitas 29. aprillil 2013. aastal (COM(2013)0254),
- võttes arvesse nõukogu 15. juuli 2013. aasta seisukohta paranduseelarve projekti nr 4/2013 kohta (11696/2013 – C7-0247/2013),
- võttes arvesse kodukorra artikleid 75b ja 75e,
- võttes arvesse kultuurikomisjoni kirja,
- võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit (A7-0285/2013),

A. arvestades, et paranduseelarve projekti nr 4/2013 eesmärk on muuta Euroopa GNSSi agentuuri ametikohtade loetelu, lisades sellele 20 ametikohta seoses agentuurile delegeeritud uute ülesannetega, muuta Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Täitevasutuse (EACEA) ametikohtade loetelu, lisades 2 ajutist töötajat ja 13 lepingulist töötajat seoses täitevasutuse volituste laiendamise, ning muuta Euroopa Liidu Kohtu ametikohtade loetelu, lisades 7 ametikohta seoses Euroopa Liidu Kohtu kohtujuristi ametikohtade lisandumisega;

⁽¹⁾ ELT L 298, 26.10.2012, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 66, 8.3.2013.

⁽³⁾ ELT C 139, 14.6.2006, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 163, 23.6.2007, lk 17.

Kolmapäev, 11. september 2013

- B. arvestades, et kavandavad lisavahendid esitatakse eelarveneutraalsetena, kuna kavakohaselt tasakaalustavad neid täielikult vastavad vähendamised komisjoni eelarvejaos ja Euroopa Liidu Kohtu puhul olemasolevad assigneeringud kohtu eelarvejaos;
- C. arvestades, et Euroopa GNSSi agentuuri 20 uue ametikoha täitmine on kiireloomuline küsimus, et agentuuril oleks võimalik valmistuda oma uute ülesannete täitmiseks alates 2014. aasta jaanuarist;
- D. arvestades, et käesolev paranduseelarve projekt sisaldab vaid osaliselt deklaratsioonil nr 38 (mis on lisatud Lissaboni lepingu vastu võtnud valitsustevahelise konverentsi lõppaktile) põhinevat Euroopa Liidu Kohtu esialgset taotlust ja sellest on jäetud välja Euroopa Liidu Kohtu taotletud 9 kohtuametniku ametikohta;
- E. arvestades, et täiendavad kohtuametnikud võiksid leevendada Euroopa Liidu Kohtu halduskoormust, mis on põhjustatud sellest, et nõukogu ei ole kuni tänaseni jõudnud kokkuleppele süsteemis, kuidas luua täiendavaid kohtuniku ametikohti Üldkohtus (vaatamata sellele, et sellise reformi vajadust pole kahtluse alla seatud), ning arvestades, et sellised ametikohad sisalduvad ka juba komisjoni esitatud 2014. aasta eelarveprojekti;
1. võtab teadmiseks komisjoni esitatud paranduseelarve projekti nr 4/2013 ja nõukogu seisukoha selle suhtes;
 2. märgib seoses töökohtade arvu suurendamisega Euroopa GNSSi agentuuris, et tasakaalustavad töökohtade vähendused komisjonis ei toimu kohe 2013. aastal, vaid viiakse täielikult läbi alles järgmise mitmeaastase finantsraamistiku jooksul;
 3. tunneb muret personalikulude kokkuhoiu eksitava esitamise üle komisjoni ametikohtade loeteluga seoses; märgib, et komisjoni otsestest talitustest vabastatakse 13 lepingulist töötajat ja 2 ametikohta, kuid need lisatakse EACEA ametikohtade loetellu; kuna kõik rakendusametid kuuluvad komisjoni haldusaparaadi hulka, ei ole võimalik täheldada mingit komisjoni eelarve vähenemist; on teadlik, et rakendusametite personalile makstakse täies ulatuses rakendusfondidest;
 4. väljendab kavatsust toetada 2014. aasta eelarvemenetluse raames nende täiendavate ametikohtade eraldamist Euroopa Liidu Kohtule, mille komisjon on käesolevast projektist välja jättnud;
 5. kiidab nõukogu seisukoha paranduseelarve projekti nr 4/2013 kohta heaks;
 6. teeb presidendile ülesandeks kuulutada paranduseelarve nr 4/2013 lõplikult vastuvõetuks ja korraldada selle avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas*;
 7. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.
-

Neljapäev, 12. september 2013

P7_TA(2013)0369

Euroopa Ombudsmani tegevus 2012. aastal

Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta resolutsioon Euroopa Ombudsmani 2012. aasta tegevuse aruande kohta (2013/2051(INI))

(2016/C 093/51)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Ombudsmani 2012. aasta tegevuse aruannet,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 24 kolmandat lõiku, artiklit 228 ja artiklit 298,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikleid 41 ja 43,
 - võttes arvesse oma 18. juuni 2008. aasta resolutsiooni⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi otsuse vastuvõtmise kohta, millega muudetakse Euroopa Parlamendi 9. märtsi 1994. aasta otsust 94/262/ESTÜ, EÜ, Euratom ombudsmani ülesannete täitmist reguleeriva korra ja üldtingimuste kohta⁽²⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja Euroopa Ombudsmani vahel 15. märtsil 2006. aastal sõlmitud ja 1. aprillil 2006. aastal jõustunud koostöö raamkokkulepet,
 - võttes arvesse 1. jaanuari 2009. aasta ombudsmani põhikirja rakendussätteid⁽³⁾,
 - võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Euroopa Ombudsmani tegevuse kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 205 lõike 2 teist ja kolmandat lauset,
 - võttes arvesse petitsioonikomisjoni raportit (A7-0257/2013),
- A. arvestades, et Euroopa Ombudsmani 2012. aasta tegevust käsitlev aastaaruanne esitati 21. mail 2013. aastal ametlikult Euroopa Parlamendi presidendile ja ombudsman Nikiforos Diamandouros tutvustas 28. mail 2013. aastal Brüsselis aruannet petitsioonikomisjonile;
- B. arvestades, et 2012. aasta aastaaruanne oli Nikiforos Diamandourose viimane aruanne Euroopa ombudsmanina, kuna ta teavitas 14. märtsil 2013 Euroopa Parlamendi presidenti oma kavatsusest 1. oktoobril 2013. aastal pensionile jääda; arvestades, et Nikiforos Diamandouros valiti esmakordselt Euroopa ombudsmaniks 2003. aastal ning hiljem valiti ta tagasi 2005. ja 2010. aastal;
- C. arvestades, et Nikiforos Diamandouros on täitnud kümme aastat Euroopa ombudsmani ülesandeid; arvestades, et tema ametijärglane valitakse ajavahemikuks, mis kestab 1. oktoobrist 2013 kuni Euroopa valimiseni 2014. aastal, mille järel uus parlamendi koosseis peab algatama uue valimismenetluse;
- D. arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 24 sätestab, et „igal liidu kodanikul on õigus pöörduda ombudsmani poole, kelle ametikoht luuakse vastavalt artiklile 228”;
- E. arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 228 annab Euroopa ombudsmanile volitused võtta vastu kaebusi, mis puudutavad haldusomavoli juhtumeid ELi institutsioonide, organite, ametite ja asutuste tegevuses, v a Euroopa Liidu Kohtu ülesannete täitmises õigusemõistjana;

⁽¹⁾ ELT C 286 E, 27.11.2009, lk 172.

⁽²⁾ EÜT L 113, 4.5.1994, lk 15.

⁽³⁾ Vastu võetud 8. juulil 2002 ja muudetud ombudsmani 5. aprilli 2004 ning 3. detsembri 2008 otsustega.

Neljapäev, 12. september 2013

- F. arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 298 kohaselt abistab ELi institutsioone, organeid, ameteid ja asutusi nende ülesannete täitmisel avatud, tõhus ja sõltumatu Euroopa halduskorraldus ning sama artikkel sätestab selleks spetsiifiliste teiste õigusaktide vastuvõtmise määruste näol, mida kohaldatakse kõikide ELi halduskorralduse valdkondade suhtes;
- G. arvestades, et põhiõiguste harta artiklis 41 sätestatakse, et „igal inimesel on õigus sellele, et liidu institutsioonid, organid ja asutused käsitleksid tema küsimusi erapooletult, õiglaselt ning mõistliku aja jooksul”;
- H. arvestades, et 2013. aasta on kuulutatud Euroopa kodanike aastaks, et tähistada ELi kodakondsuse 20. aastapäeva;
- I. arvestades, et ELi põhiõiguste harta artiklis 43 on sätestatud, et „Igal liidu kodanikul ja igal füüsilisel või juriidilisel isikul, kes elab või kelle registrijärgne asukoht on liikmesriigis, on õigus pöörduda Euroopa ombudsmani poole seoses liidu institutsioonide, organite või asutuste tegevuses ilmnenu haldusomavoliga, välja arvatud Euroopa Liidu Kohtu tegevus õigusemõistjana.”;
- J. arvestades, et parlament kiitis oma 6. septembri 2001. aasta resolutsioonis heaks ombudsmani koostatud hea halduse tava eeskirja;
- K. arvestades, et haldusomavoli on määratletud avaliku asutuse suutmatusest tuleneva tegutseda kooskõlas kõnealuse asutuse jaoks siduva eeskirja või põhimõttega;
- L. arvestades, et käesolev määratlus ei piiritle haldusomavoli üksnes juhtumitele, kus rikutav eeskiri või põhimõte on õiguslikult siduv; arvestades, et hea halduskorralduse põhimõtted tähendavad kõrgemat kohustumise taset kui seaduses kehtestatu ja nõuavad ELi institutsioonidelt mitte ainult oma õiguslike kohustuste austamist, vaid ka käitumist teenistusvalmiduse vaimus ning kõigi avalikkuse liikmete ausa, erapooletu ja väärrika kohtlemise ja nendepoolse õiguste täieliku rakendamise võimaluse tagamist;
- M. arvestades, et ombudsman registreeris 2012. aastal 2 442 kaebust (2011. aastal 2 510) ning töötles 2 460 kaebust (2011. aastal 2 544); arvestades, et 740 kaebust (30 %) langes tema mandaadi haldusalasse;
- N. arvestades, et enamik kaebusi (56 %) esitatakse registreerimiseks elektroonilises vormis Euroopa Ombudsmani interaktiivse veebilehe kaudu, mis on kättesaadav kõigis 23 ametlikus keeles;
- O. arvestades, et ombudsman avas kaebuste alusel 450 uurimist (2011. aastal 382); arvestades, et see kujutab endast 18 %-list kasvu võrreldes 2011. aastaga; arvestades, et ombudsman avas 15 omaalgatuslikku uurimist (2011. aastal 14) ja esitas parlamendile ühe eriaruande;
- P. arvestades, et ombudsman sulges 390 uurimist (sh 10 omaalgatuslikku uurimist), millest 206 pärinesid 2012. aastast, 113 pärinesid 2011. aastast ja 71 eelnevatest aastatest; arvestades, et 85,3 % (324) suletud uurimistest olid esitatud füüsiliste isikute ja 14,7 % (56) ettevõtete, ühenduste või muude juriidiliste üksuste poolt;
- Q. arvestades, et 1 467 esitatud kaebust kuulusid Euroopa ombudsmanide võrgustiku liikmete pädevusse; arvestades, et see võrgustik koosneb riiklikest ja piirkondlikest ombudsmanidest ja sarnastest organitest ELis, EMPs, Šveitsis ja kandidaatriikides; arvestades, et parlamendi petitsioonikomisjon on võrgustiku täieõiguslik liige; arvestades, et ombudsman edastas sellele komisjonile 63 kaebust;
- R. arvestades, et 52,7 % aastal 2012 avatud uurimistest puudutasid Euroopa Komisjoni, 5,2 % Euroopa Parlamenti, 3,0 % Euroopa välisteenistust, 1,5 % Euroopa Investeerimispanka ja 20,9 % muid ELi institutsioone, ameteid ja organeid;

Neljapäev, 12. september 2013

- S. arvestades, et 2012. aastal uuritud väidetavad haldusomavoli juhtumid puudutasid õiguspärasust (27,7%), teabenõudeid (12,5%), õiglust (10,3%), otsuste langetamise ajalist piirangut (8%) ja dokumentidele juurdepääsu taotlusi (6,7%);
- T. arvestades, et ombudsman ei leidnud haldusomavoli 76 suletud juhtumit (19%) ja kinnitas haldusomavoli 56 juhtumit (14%);
- U. arvestades, et haldusomavoli mitteleidmine ei viita tingimata negatiivsele tulemusele kaebuse esitaja jaoks, kuna ta võib saada kasu asjaomase institutsiooni antud täielikust selgitusest ja ombudsmanipoolsest juhtumi sõltumatust analüüsist ning tal on kindlus, et asjaomane institutsioon on käitunud hea halduskorra põhimõtete kohaselt;
- V. arvestades, et 2012. aastal leidis 80 juhtumit sõbraliku lahenduse või juhtum lahendati asjaomase institutsiooniga; arvestades, et kui ombudsman ei tuvasta haldusomavoli või puuduvad alused uurimise jätkamiseks, peab ta esitama täiendava märkuse; arvestades, et täiendava märkuse eesmärk on anda institutsioonile nõu, kuidas ta saab kodanikele pakutava teenuse kvaliteeti tõsta;
- W. arvestades, et ombudsman sulges 47 juhtumit, kus ta tuvastas haldusomavoli, esitades institutsioonile kriitilise märkuse; arvestades, et üheksal juhul võttis asjaomane institutsioon soovitusel projekti vastu;
- X. arvestades, et ombudsman teeb kriitilise märkuse juhul, kui
- i) asjaomasel institutsioonil ei ole enam võimalik haldusomavoli esinemist kõrvaldada,
 - ii) haldusomavolil ei ilmne üldisi mõjusid ja
 - iii) järelmeetmete rakendamine pole vajalik. arvestades, et ombudsman esitab kriitilise märkuse ka juhul, kui ta leiab, et soovitusel projekt ei teeniks ühtki kasulikku eesmärki ja teeb sama juhul, kui asjaomane institutsioon ei suuda soovitusel projekti vastu võtta ja eriaruande esitamist ei peeta asjakohaseks;
- Y. arvestades, et ombudsman esitab soovitusel projekti, kui asjaomane institutsioon on võimeline haldusomavoli kõrvaldama või kui haldusomavolil on eriti tõsine või üldine mõju; arvestades, et 2012. aastal esitas ombudsman 17 soovitusel projekti;
- Z. arvestades, et 2012. aastal esitas ombudsman Euroopa Parlamendile ühe eriaruande, arvestades, et kõnealusel eriaruandes keskendutakse sellele, kuidas komisjon käsitles Viini lennujaama laiendamise teatavate negatiivseks peetud tagajärgede vastu võitlevate kodanikualgatuste kaebust; et eriaruande esitamine parlamendile on ombudsmani kõige võimsam tööriist ning et see kujutab endast viimast olulist sammu, mille ombudsman saab juhtumit menetledes astuda;
- AA. arvestades, et parlamendi raportis eriaruande kohta järeldatakse, et ombudsmani mure seoses haldusomavoliga on õigustatud;
- AB. arvestades, et ombudsman avaldab igal aastal uuringu selle kohta, kuidas institutsioonid tema kriitiliste ja täiendavate märkuste alusel meetmeid võtavad; arvestades, et 2011. aasta uuring näitas, et kriitiliste ja täiendavate märkuste suhtes kohaldavate rahuldavate meetmete määr saavutas 84%;
- AC. arvestades, et 2012. aastal keskendus ombudsman peamiselt eri puudeastmetega inimeste integreerimisele; arvestades, et ombudsman teeb koos parlamendi petitsioonikomisjoni, Euroopa Komisjoni, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti ja Euroopa Puuetega Inimeste Foorumiga koostööd, et edendada ja jälgida ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni kohase ELi raamlepingu rakendamist; arvestades, et see konventsioon on esimene inimõigusi puudutav alusleping, mille EL on kunagi ratifitseerinud;

Neljapäev, 12. september 2013

AD. arvestades, et nõukogu, sealhulgas ombudsman ja petitsioonikomisjon, kiitis heaks ettepaneku luua ELi tasandi raamistik, mille ülesanne on jälgida ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni rakendamist;

AE. arvestades, et Euroopa Kvaliteedijuhtimise Sihtasutus tunnustas 2012. aastal ombudsmani ametlikult kui „kõrgele kvaliteedile pühendunut“;

1. kiidab Euroopa Ombudsmani 2012. aasta tegevuse aruande heaks; võtab teadmiseks asjaolu, et Nikiforos Diamandouros siirdub 1. oktoobril 2013 pensionile;

2. tänab Nikiforos Diamandourost tema eeskujuliku töö eest Euroopa ombudsmanina viimase kümne aasta jooksul ning tema poolt saavutatud tulemuste eest ELi õiglasemaks ja läbipaistvamaks muutmisel; loodab, et Nikiforos Diamandouros naudib oma pensioniiga heas tervises ja soovib talle parimat tema edasistes tegemistes;

3. tunnustab ombudsmani tehtud suurepäraseid tööd kodanike, kodanikuühiskonna, institutsioonide ja teiste sidusrühmade dialoogi tugevdamisel ja süvendamisel kõikidel tasanditel;

4. võttes arvesse tõsiasja, et pooled Euroopa Liidu kodanikud on seisukohal, et teine kõige olulisem kodanikuõigus on õigus heale halduskorraldusele, leiab, et ombudsmani pidevad avatuse, läbipaistvuse ja vastutuse parandamise püüded Euroopa Liidu otsustamisprotsessides ja halduskorralduses on oluliselt aidanud kujundada liitu, milles otsuseid langetatakse ja viiakse ellu „kodanike suhtes võimalikult avatult ja lähedaselt“, nagu see on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 1. kutsub järgmist Euroopa Ombudsmani üles jätkama oma eelkäija head tööd nende oluliste eesmärkide saavutamiseks;

5. tunnustab austusega vankumatut pühendumust, millega Ombudsman on kodanike poole pöördunud, et neid oma aluslepingutest tulenevatest õigustest teavitada, ning millega ta on ELi institutsioonide ja organite haldusüksusi julgustanud läbipaistvamaks ja teenistusvalimimaks muutuma;

6. leiab, et ombudsman on teostanud oma volitusi alati aktiivselt ja tasakaalustatult, ning tänab teda suurepärase töösuhte ja koostöö eest parlamendiga, eelkõige petitsioonikomisjoniga;

7. märgib, et 52 % ELi kodanikest on seisukohal, et ombudsmani kõige olulisem ülesanne on tagada, et ELi kodanikud on teadlikud oma õigustest ja sellest, kuidas neid kasutada, seega peaks ombudsman parandama oma suhtlust Euroopa Liidu kodanikega ning tugevdama koostööd Euroopa ombudsmanide võrgustikuga;

8. nõuab vajalike sammude astumist, et kiirendada kaebuste uurimise menetlusi, järelepärimiste tegemist ja otsuste vastuvõtmist;

9. kordab, et 42 % Euroopa Liidu kodanikest ei ole rahul ELi halduskorralduse läbipaistvuse tasemega, ning rõhutab vajadust, et ombudsman jätkaks jõupingutusi aitamaks ELi institutsioonidel muutuda avatumaks, tõhusamaks ja kodanikusõbralikumaks, lähendades institutsioone ja kodanikke;

10. märgib, et läbipaistvust puudutavad kaebused on alati olnud ombudsmani kaebuste nimekirja eesotsas; märgib samuti, et selliste kaebuste arv on langenud 2008. aasta tipptasemelt, kui 36 % kaebustest väitis läbipaistvuse puudumist, 21,5 %-ni aastal 2012; leiab, et see on märgiks, et ELi institutsioonid on teinud olulisi püüdlusi läbipaistvamaks muutmise nimel; palub ELi institutsioonidel, asutustel ja organitel aidata seda arvu veelgi vähendada, tehes koostööd Euroopa Ombudsmaniga ja rakendades tema soovitusi; väljendab siiski muret seoses ikka veel esinevate avatust, avalikkuse juurdepääsu ja isikuandmeid käsitlevate kaebuste suure hulga, kuna need probleemid ohustavad nii institutsioonidevahelist dialoogi kui ka ELi avalikku mainet ning kodanike suhtumist ELi;

Neljapäev, 12. september 2013

11. kordab, et läbipaistvus, avatus, juurdepääs teabele, kodanike õiguste austamine ja kõrged eetilised standardid on esmatähtsad kodanike ja institutsioonide vahelise usalduse säilitamiseks ja et praeguses raskes majandusolukorras on usaldus Euroopa integratsiooni tuleviku jaoks olulisima tähtsusega;

12. kutsub ELi asutusi üles avaliku halduse üha laialdasemat digitaliseerimist silmas pidades süvenema eakamate inimeste erivajadustesse, kes ei ole kaasaegse info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaga suures osas tuttavad, ning korvama seda kasutajasõbralike rakenduste, praktiliste veebipõhiste abiprogrammide ja hõlpsasti juurdepääsetavate mittedigitaalsete kontaktivõimalustega;

13. märgib, et ombudsman registreeris 2012. aastal 2 442 kaebust ning see oli rekordiline aasta nii avatud uurimiste (465 = + 18 % võrrelduna 2011. aastaga) kui ka suletud uurimiste (390 = + 23 %) poolest;

14. võtab rahulolevalt teadmiseks kümme ombudsmani esitatud tähtsat juhtumit, mis on ELi erinevate institutsioonide haldustava näideteks eri valdkondades;

15. leiab, et ombudsmanile 2012. aastal esitatud kaebuste koguarvu vähenemine tõendab täiendavalt tema veebisaidi interaktiivse juhendi edukust, mis on võimas tööriist ja kavandatud selleks, et aidata vähendada ombudsmanile valedel põhjustel kaebuse esitavate kodanike arvu ning parandada kaebuse esitaja nõustamise võimalusi selles suhtes, kuhu nad peaksid selle asemel pöörduma; märgib, et Euroopa ombudsmani poole õigetest põhjustel pöörduvate inimeste arvu suurenemine on leidnud kinnitust; on seetõttu seisukohal, et kõik Euroopa Parlamendi liikmed, Euroopa Liidu institutsioonid, organid ja asutused ja samuti Euroopa ombudsmanide võrgustiku liikmed peaksid oma veebilehtedele ja sotsiaalmeedia kanalitesse lisama otselinki selle interaktiivse juhendi juurde;

16. rõhutab, et ombudsmani volitustest väljapoole jäävate kaebuste arv (1 720) oli kümne aasta madalaim; palub ombudsmanil jätkata püüdeid nende juhtumite täiendavaks vähendamiseks;

17. tunnustab Euroopa ombudsmanide võrgustiku tähtsat rolli ja rõhutab, kui kasulik on tõhus koostöö Euroopa kodanike hüvanguks; märgib, et 60 % ombudsmani poolt 2012. aastal töödeldud kaebustest langes mõne võrgustiku liikme pädevusalasse; tuletab meelde, et petitsioonikomisjon on võrgustiku täieõiguslik liige; märgib, et 2012. aastal edastas ombudsman petitsioonikomisjonile 63 kaebust; õnnitleb Euroopa ombudsmani võrgustiku eduka koordineerimise puhul; leiab, et see on ombudsmani tegevuse oluline funktsioon ning et võrgustikusisest koostööd tuleks süvendada, et parandada ELi õiguse siseriiklikku haldamist; soovib võrgustiku laiendamist, et kaasatud oleksid ka asjaomased riigiasutused; leiab, et ombudsmani osalemine Euroopa ja rahvusvahelistes ombudsmanide ühingutes peaks jätkuma ja seda tuleks tugevdada;

18. märgib, et suurem osa eelmistel aastatel ombudsmani poolt avatud uurimistest puudutasid komisjoni (52,7%); märgib, et 2012. aastal avatud Euroopa Parlamenti puudutavate uurimiste arv peaaegu kahekordistus võrreldes 2011. aastaga; palub oma sekretariaadil ombudsmaniga täiel määral koostööd teha ja tagada tema haldustavade alaste soovitude ja tähelepanekute järgimine;

19. rõhutab tõsiasi, et iga lahendatud uurimine on samm õiges suunas ning hea võimalus nende paranduste tegemiseks, mida avalikkus on tuvastanud ning nõudnud, see on viis, kuidas suurendada Euroopa kodanike osalust Euroopa Liidu seadusandlikus protsessis;

20. kiidab ombudsmani algatuse eest avaldada avaliku teenistuse põhimõtete kogum, mis peaks suunama ELi ametnikke tööülesannete täitmisel; tuletab meelde, et avaliku teenistuse viis põhimõtet on järgmised: pühendumine Euroopa Liidule ja tema kodanikele, ausus, objektiivsus, teiste inimeste austamine ja läbipaistvus; kutsub ELi institutsioone, asutusi ja organeid neid põhimõtteid kogu oma tegevuses omaks võtma;

Neljapäev, 12. september 2013

21. tervitab asjaolu, et ombudsman avaldas 2013. aastal Euroopa hea halduse tava eeskirja uue versiooni, võttes arvesse Euroopa kohtute kohtulahendites sisalduvaid Euroopa haldusõiguse põhimõtteid;
22. avaldab heameelt ombudsmani osalemise üle mitmetel erinevatel konverentsidel, mis keskendusid paremale avalikule haldusele, sealhulgas ühe konverentsi korraldamine koos ELi Haldusõiguse Uurimisvõrgustikuga (ReNeual);
23. kordab oma 15. jaanuari 2013. aasta resolutsioonis ⁽¹⁾ palvet komisjonile võtta vastu ELi haldusalas kehtivad ühtsed haldusmenetlust puudutavad eeskirjad ja põhimõtted ning esitada selleks määruse projekt ELi toimimise lepingu artikli 298 alusel; on seisukohal, et ombudsmani senised kogemused ning tema asjaomased avaldused sobivad kõnealuse seadusandliku ettepaneku sisuliseks suunanäitajaks; leiab, et see oleks parim viis püsiva muutuse tagamiseks ELi institutsioonide halduskultuuris;
24. märgib rahuloluga, et institutsioonid esitasid 98 positiivset vastust ombudsmani 2012. aasta uurimiste kontekstis tehtud 120 märkusele ja soovitusel, mis tähendab, et 82 % juhtumitest täidavad ELi institutsioonid ombudsmani soovitusi; palub kõikidel ELi institutsioonidel, asutustel ja organitel anda endast parim, et tagada ombudsmani märkuste ja soovitude täielik järgimine, ning aidata ombudsmanil tema uurimistele kiiresti vastust leida, tehes muu hulgas ombudsmaniga koostööd, et vähendada uurimisprotsessi tähtaegu;
25. tuletab meelde, et ombudsman esitas 2012. aastal parlamendile eriaruande, mis puudutas komisjoni suutmatust lahendada huvide konflikt Viini lennujaama laiendamise käsitlemisel, laiendamisega seotud keskkonnamõju hindamise puudumist ja läbivaatamismenetluste kättesaadavuse puudumist ehitusprojekti ja keskkonnamõju hindamisega seotud kaebuse esitanute jaoks; tunnistab sellise aruande võimalusi seoses nende konkreetsete küsimustega; tuletab meelde, et kõnealune eriaruanne oli petitsioonikomisjoni jaoks ajendiks esitada tulevikku suunatud ettepanekuid keskkonnamõju hindamise direktiivi praeguse läbivaatamise ning liidu haldusmenetlusõiguse kohta;
26. leiab, et eelkõige soovitusel projekti esitamisel aitab sageli institutsiooni või organit veenda seiskohta muutma teadmine, et järgmiseks sammuks võib olla eriaruande esitamine parlamendile;
27. märgib, et eelmine ja praegune ombudsman on 17 ja poole aasta jooksul esitanud ainult 18 eriaruannet; leiab, et see on asjaolu tõendab, et enamikul juhtudel rakendavad ELi institutsioonid koostööl põhinevat käsitusviisi; tunnistab nende eriaruannete olulisust ning julgustab ombudsmani selliste oluliste juhtumite, mis käsitlevad ELi institutsioonide, organite, ametite ja asutustega seotud haldusomavoli, edasist käsitlemist;
28. rõhutab, et rahvusvaheline avaliku teabe päev, mida tähistatakse 28. septembril, on algatus, mis suurendab ombudsmani tuntust Euroopa avalikkuse seas ja on hea tava näide;
29. tervitab ombudsmani osalemist koos parlamendi petitsioonikomisjoni, Euroopa Puuetega Inimeste Foorumi, komisjoni ja põhiõiguste ametiga ELi tasandi artikli 33 lõike 2 raamistikus, mille ülesandeks on kaitsta, edendada ja jälgida ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni rakendamist; palub ombudsmanil oma töös erilist tähelepanu pöörata eriti haavatavatele ühiskonnarühmadele, sealhulgas puuetega inimestele;
30. tervitab ombudsmani jõupingutusi ELi institutsioonide Euroopa Liidu põhiõiguste harta rakendamise tagamisel, tehes seda ka omaalgatuslike uurimiste kaudu; näeb ette, et ombudsmanile lisandub teine sarnane kohustus, kui Euroopa Liit liitub Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga, nagu on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 6;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0004.

Neljapäev, 12. september 2013

31. rõhutab, kui olulised on ombudsmani omaalgatuslikud uurimised, mis võimaldavad käsitleda küsimusi, mis muudu ei pälvi ombudsmani tähelepanu kodanike teabepuuduse või taotluse esitamiseks vajalike vahendite puuduse tõttu; peab oluliseks Euroopa Ombudsmani ameti nähtavuse suurendamist;

32. tervitab 2012. aastal Türgis vastu võetud seadust ombudsmani institutsiooni loomise kohta; tunnustab Euroopa Ombudsmani toetuse ja nõustamise rolli selle arendamisel; avaldab heameelt asjaolu üle, et kandidaatriigid on nüüdseks loonud ombudsmani institutsiooni riiklikul tasandil; leiab, et kogemuste põhjal on ombudsman äärmiselt kasulik organ hea halduskorra, õigusriigi ja inimõiguste kaitsmise parandamisel ning liikmesriigid, kes ei ole veel ombudsmani institutsiooni loonud, peaksid seetõttu aktiivselt kaaluma selle loomist; kutsub Euroopa Ombudsmani üles abistama tulevasi kandidaatriike selles protsessis;

33. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon ja petitsioonikomisjoni raport nõukogule, komisjonile, Euroopa Ombudsmanile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning liikmesriikide ombudsmanidele või samalaadsetele pädevatele organitele.

P7_TA(2013)0370

Kolmandad riigid, kelle kodanikel peab ELi välispiiride ületamisel olema viisa *I**

Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (COM(2011)0290 – C7-0135/2011 – 2011/0138(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2016/C 093/52)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2011)0290),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 77 lõike 2 punkti a, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C7-0135/2011),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
- võttes arvesse nõukogu esindaja poolt 18. juuli 2013. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 55,
- võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit ning väliskomisjoni arvamust (A7-0139/2013),

Neljapäev, 12. september 2013

1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukohta;
2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatses seda oluliselt muuta või selle muu tekstiga asendada;
3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P7_TC1-COD(2011)0138

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 12. septembril 2013. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2013, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) nr 1289/2013) lõplikule kujule).

P7_TA(2013)0371

Euroopa Pangandusjärelevalve ja krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve *I**

Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), seoses selle koostoimega nõukogu määrusega (EL) nr .../..., millega antakse Euroopa Keskpannale eriuülesanded seoses krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (COM(2012)0512 – C7-0289/2012 – 2012/0244(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2016/C 093/53)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2012)0512),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artiklit 114, mille alusel komisjon esitas Euroopa Parlamendile ettepaneku (C7-0289/2012),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
- võttes arvesse Euroopa Keskpanga 27. novembri 2012. aasta arvamust ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 15. novembri 2012. aasta arvamust ⁽²⁾,

⁽¹⁾ ELT C 30, 1.2.2013, lk 6.

⁽²⁾ ELT C 11, 15.1.2013, lk 34.

Neljapäev, 12. september 2013

- võttes arvesse nõukogu esindaja poolt 18. aprilli 2013. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4;
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 55,
 - võttes arvesse õiguskomisjoni kirja,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit ning eelarvekomisjoni ja põhiseaduskomisjoni arvamusi (A7-0393/2012),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha ⁽¹⁾;
 2. võtab teadmiseks käesolevale resolutsioonile lisatud Euroopa Parlamendi presidendi ja Euroopa Keskpanga presidendi ühisavalduse;
 3. rõhutab, et Euroopa Pangandusjärelevalve volituste laiendamise suhtes tuleks kohaldada Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 17. mai 2006. aasta eelarvedistsipliini ja usaldusväärset finantsjuhtimist käsitleva institutsiooni-devahelise kokkuleppe punkti 47; toonitab, et seadusandliku institutsiooni mis tahes otsus sellise laiendamise poolt võetakse vastu, ilma et see piiraks eelarvepädevate institutsioonide otsuseid iga-aastase eelarvemenetluse raames;
 4. nõuab, et komisjon esitaks finantsselgituse, milles võetaks täielikult arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahelist õiguslikku kokkulepet, et täita Euroopa Pangandusjärelevalve ning komisjoni talituste ja võimaluse korral Euroopa Keskpanga eelarve ja personaliga seonduvad vajadused;
 5. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatseb seda oluliselt muuta või selle muu tekstiga asendada;
 6. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P7_TC1-COD(2012)0244

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 12. septembril 2013. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2013, millega muudetakse määrust (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), seoses Euroopa Keskpangale eriülesannete andmisega vastavalt nõukogu määrusele (EL) nr 1024/2013

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) nr 1022/2013) lõplikule kujule).

⁽¹⁾ Käesolev seisukoht asendab 22. mail 2013. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud (Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0212).

Neljapäev, 12. september 2013

Seadusandliku resolutsiooni lisa

Euroopa Parlamendi presidendi ja Euroopa Keskpanga presidendi avaldus Euroopa Parlamendis hääletusele pandud ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus (EL) nr 1024/2013, millega Euroopa Keskpangale antakse eriülesanded seoses krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga

Kooskõlas nõukogu määruse (EL) nr 1024/2013 sätetega ja eriti selle artikliga 20 deklareerime Euroopa Parlamendi presidendi ja Euroopa Keskpanga presidendina oma igakülgselt toetust Euroopa Parlamendi ja Euroopa Keskpanga vahelise institutsioonidevahelise kokkuleppe eelnõu tekstile, mis käsitleb koostööd ühtse järelevalvemehhanismiga seotud menetluste puhul, milles kahe institutsiooni läbirääkijad on kokku leppinud. Kutsume seetõttu kaht institutsiooni üles võtma institutsioonidevaheline kokkulepe võimalikult kiiresti ametlikult vastu.

Kokkuleppe kohaselt peab EKP ühtse järelevalvemehhanismi ülesannete täitmisel andma Euroopa Parlamendile üksikasjalikult aru. Konfidentsiaalse teabe kaitsmiseks on ette nähtud asjakohased kaitseklauslid. Eelkõige sätestatakse institutsioonidevahelise kokkuleppe eelnõus tugev parlamendipoolne kontroll EKP järelevalveülesannete täitmise üle. Selleks on ette nähtud korrapärane arvamuste vahetus Euroopa Parlamendi vastutava komisjoniga, konfidentsiaalsed suulised arutelud selle komisjoni juhatusega ja täiendav ligipääs teabele, sh järelevalvenõukogu dokumentidele. Samuti on tagatud, et EKP teeb Euroopa Parlamendiga koostööd parlamendi korraldatud uurimiste käigus.

Peale selle on institutsioonidevahelise kokkuleppe eelnõus sätestatud, kuidas parlament osaleb järelevalvenõukogu esimehe valimises. Arvestades meie ühist eesmärki liikuda võimalikult kiiresti edasi ühtse järelevalvemehhanismi loomisega, mis on oluline samm liikumisel täieliku pangandusliidu suunas, kavatsevad kaks institutsiooni teostada kiiresti järelevalvenõukogu esimehe ametissenimetamise esimese valikumenetluse.

12. september 2013, Strasbourg/Frankfurt

Martin Schulz

Mario Draghi

P7_TA(2013)0372

Eriülesannete andmine Euroopa Keskpangale seoses krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga *

Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, millega Euroopa Keskpangale antakse eriülesanded seoses krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (COM(2012)0511 – C7-0314/2012 – 2012/0242(CNS))

(Seadusandlik erimenetlus – konsulteerimine)

(2016/C 093/54)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (COM(2012)0511),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 127 lõiget 6, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C7-0314/2012),
- võttes arvesse protokolli nr 4 Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja kohta,

Neljapäev, 12. september 2013

- võttes arvesse õiguskomisjoni kirja,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni kirja,
 - võttes arvesse Rootsi Riksdagi poolt protokoll nr 2 (subsidiarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) alusel esitatud põhjendatud arvamuse, mille kohaselt seadusandliku akti eelnõu ei vasta subsidiarsuse põhimõttele,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 55,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit ning põhiseaduskomisjoni arvamust (A7-0392/2012),
1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks ⁽¹⁾;
 2. võtab teadmiseks käesolevale resolutsioonile lisatud Euroopa Parlamendi presidendi ja Euroopa Keskpanga presidendi ühisavalduse;
 3. palub komisjonil ettepanekut vastavalt muuta, järgides Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 293 lõiget 2;
 4. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatses Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti muuta;
 5. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatses komisjoni ettepanekut oluliselt muuta;
 6. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P7_TC1-CNS(2012)0242

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud 12. septembril 2013. aastal eesmärgiga võtta vastu nõukogu määrus (EL) nr .../2013, millega antakse Euroopa Kesk pangale eriülesanded seoses krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) nr 1024/2013) lõplikule kujule).

Seadusandliku resolutsiooni lisa

Euroopa Parlamendi presidendi ja Euroopa Keskpanga presidendi avaldus Euroopa Parlamendis hääletusele pandud ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus (EL) nr 1024/2013, millega Euroopa Kesk pangale antakse eriülesanded seoses krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga

Kooskõlas nõukogu määruse (EL) nr 1024/2013 sätetega ja eriti selle artikliga 20 deklareerime Euroopa Parlamendi presidendi ja Euroopa Keskpanga presidendina oma igakülgselt toetust Euroopa Parlamendi ja Euroopa Keskpanga vahelise institutsioonidevahelise kokkuleppe eelnõu tekstile, mis käsitleb koostööd ühtse järelevalvemehhanismiga seotud menetluste puhul, milles kahe institutsiooni läbirääkijad on kokku leppinud. Kutsume seetõttu kaht institutsiooni üles võtma institutsioonidevaheline kokkulepe võimalikult kiiresti ametlikult vastu.

⁽¹⁾ Käesolev seisukoht asendab 22. mail 2013. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud (Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0213).

Neljapäev, 12. september 2013

Kokkuleppe kohaselt peab EKP ühtse järelevalvemehhanismi ülesannete täitmisel andma Euroopa Parlamendile üksikasjalikult aru. Konfidentsiaalse teabe kaitsmiseks on ette nähtud asjakohased kaitseklauslid. Eelkõige sätestatakse institutsioonidevahelise kokkuleppe eelnõus tugev parlamendipoolne kontroll EKP järelevalveülesannete täitmise üle. Selleks on ette nähtud korrapärane arvamuste vahetus Euroopa Parlamendi vastutava komisjoniga, konfidentsiaalsed suulised arutelud selle komisjoni juhatusega ja täiendav ligipääs teabele, sh järelevalvenõukogu dokumentidele. Samuti on tagatud, et EKP teeb Euroopa Parlamendiga koostööd parlamendi korraldatud uurimiste käigus.

Peale selle on institutsioonidevahelise kokkuleppe eelnõus sätestatud, kuidas parlament osaleb järelevalvenõukogu esimehe valimises. Arvestades meie ühist eesmärki liikuda võimalikult kiiresti edasi ühtse järelevalvemehhanismi loomisega, mis on oluline samm liikumisel täieliku pangandusliidu suunas, kavatsevad kaks institutsiooni teostada kiiresti järelevalvenõukogu esimehe ametissenimetamise esimese valikumenetluse.

12. september 2013, Strasbourg/Frankfurt

Martin Schulz

Mario Draghi

P7_TA(2013)0373

Juurdepääs geneetilistele ressurssidele ning nende kasutamisest saadava tulu õiglase ja erapooletu jaotamine Euroopa Liidus ***I

Euroopa Parlamendi 12. septembril 2013. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse juurdepääsu geneetilistele ressurssidele ning nende kasutamisest saadava tulu õiglast ja erapooletut jaotamist Euroopa Liidus (COM(2012)0576 – C7-0322/2012 – 2012/0278(COD)) ⁽¹⁾

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2016/C 093/55)

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus

Volitus - 1 (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

võttes arvesse bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni ning geneetilistele ressurssidele juurdepääsu ja nende kasutamisest saadava tulu õiglase ja erapooletu jaotamise Nagoya protokoll,

⁽¹⁾ Seejärel saadeti asi vastavalt kodukorra artikli 57 lõike 2 teisele lõigule vastutavale komisjonile uueks läbivaatamiseks (A7-0263/2013).

Neljapäev, 12. september 2013

Muudatusettepanek 2**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus - 1 (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (-1) *Liit on võtnud vastu ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia aastani 2020, mis kohustab teda suurendama oma panust, et ära hoida maailma bioloogilise mitmekesisuse vähenemine 2020. aastaks.*

Muudatusettepanek 3**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (1) Euroopa Liidus kasutavad mitmesugused **osalised**, sh teadlased ja eri tööstusharude ettevõtted geneetilisi ressursse teadusuuringute ning arendus- ja äritegevuse otstarbel, samuti kasutatakse geneetiliste ressurssidega seotud traditsioonilisi teadmisi.
- (1) Euroopa Liidus kasutavad mitmesugused **kasutajad ja pakkujad**, sh teadlased ja eri tööstusharude ettevõtted geneetilisi ressursse teadusuuringute ning arendus- ja äritegevuse otstarbel, samuti kasutatakse geneetiliste ressurssidega seotud traditsioonilisi teadmisi. **Teadus- ja arendustegevus eeldab mitte ainult geneetiliste ressursside geneetilise ja biokeemilise koostise, vaid ka nendega seotud uuendusmeetmete ja praktiliste rakenduste uurimist ja analüüsimist. Nagoya protokollil edukas rakendamine sõltub ka sellest, kuivõrd on geneetiliste ressursside või geneetiliste ressurssidega seotud traditsiooniliste teadmiste kasutajad ja pakkujad võimelised pidama läbirääkimisi kokkuleppeliste tingimuste üle bioloogilise mitmekesisuse kaitse edendamiseks vastavalt ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegiale aastani 2020.**

Muudatusettepanek 4**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 2**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (2) Geneetilised ressursid on looduslike, kultiveeritud ja kodustatud liikide genofond ning nad on tähtsad ja muutuvad üha tähtsamaks paljudes majandussektorites, sh toiduainete tootmine, metsandus, ravimite väljatöötamine ja biopõhiste **taastuenergiaallikate** väljatöötamine.
- (2) Geneetilised ressursid on looduslike, kultiveeritud ja kodustatud liikide genofond ning nad on tähtsad ja muutuvad üha tähtsamaks paljudes majandussektorites, sh toiduainete tootmine, metsandus, **biotehnoloogia**, ravimite ja **kosmeetikatoodete** väljatöötamine ja **tootmine ning** biopõhiste **energiaallikate** väljatöötamine. **Geneetilistel ressurssidel on oluline osa kahjustatud ökosüsteemide taastamiseks ja ohustatud liikide kaitsmiseks väljatöötatud strateegiate rakendamisel.**

Neljapäev, 12. september 2013

Muudatusettepanek 5**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (2a) Liit tunnustab kõigi riikide vastastikust sõltuvust seoses geneetiliste ressursside kasutamisega toidu ja põllumajanduse tarbeks ning nende ressursside erilisust ja tähtsust ülemaailmse toiduga kindlustatuse saavutamisel ning põllumajanduse jätkusuutlikul arendamisel vaesuse leevendamise ja kliimamuutuste kontekstis, ning tunnustab taimegeneetiliste ressursside toidu ja põllumajanduse tarbeks kasutamise rahvusvahelise lepingu ning FAO toidu ja põllumajanduse geneetiliste ressursside komisjoni põhirolli selles.

Muudatusettepanek 6**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 2 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (2b) Geneetiliste ressursside uuringud on järk-järgult laienenud uutesse valdkondadesse, hõlmates eelkõige ookeane, mis on endiselt meie planeedi kõige vähem uuritud ja tuntud alad. Ookeanisügavused on planeedi viimane suur ääreala ning ressursside uurimise, avastamise ja kasutuselevõtmisega seoses huvi selle vastu üha kasvab. Süvamere mereökosüsteemide tohutut bioloogilist mitmekesisust käsitlevad uuringud on niisiis uus ja väga paljulubav valdkond selliste geneetiliste ressursside avastamise seisukohalt, millel võib olla väga erinevaid rakendusi.

Muudatusettepanek 7**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 2 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (2c) Tunnustatud tava on vahetada kõiki toidu ja põllumajanduse tarbeks kasutatavaid taimegeneetilisi ressursse teadusuuringute, tõuaretuse ja koolituse eesmärgil vastavalt taimegeneetiliste ressursside toidu ja põllumajanduse tarbeks kasutamise rahvusvahelise lepingu (ITPGRFA) alusel loodud standardse materjali üleandmise kokkuleppe (SMTA) sätetele ja tingimustele, nagu on kindlaks määratud vastastikuse mõistmise memorandumis Euroopa geenipanga ühtse süsteemi loomiseks (AEGIS); vastavalt Nagoya protokollu artikli 4 lõikele 3 tunnustatakse, et selline tava toetab konventsiooni ja Nagoya protokollu eesmärke ega ole nendega vastuolus.

Neljapäev, 12. september 2013

Muudatusettepanek 8
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek

- (3) Kohalike ja põliskogukondade valduses olevatest traditsioonilistest teadmistest võib saada olulist infot, mis võib aidata teha teaduslikke avastusi geneetiliste ressursside **huvitavate** geneetiliste või biokeemiliste omaduste kohta.

Muudatusettepanek

- (3) Kohalike ja põliskogukondade valduses olevatest traditsioonilistest teadmistest, **sealhulgas traditsioonilise eluviisiga kohalike ja põliskogukondade teadmistest, uuendustest ja tavadest, mis on olulised bioloogilise mitmekesisuse kaitseks ja säästvaks kasutamiseks**, võib saada olulist infot, mis võib aidata teha teaduslikke avastusi geneetiliste ressursside **potentsiaalselt väärtuslike** geneetiliste või biokeemiliste omaduste kohta. **Selliste kogukondade õigusi, mis on sätestatud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni põlis- ja hõimurahvaste konventsioonis (nr 169) ning ÜRO Peaassamblee poolt 2007. aastal vastu võetud ÜRO deklaratsioonis põlisrahvaste õiguste kohta, tuleb austada, ja ELi rakendusmeetmed peaksid seda eesmärki toetama.**

Muudatusettepanek 9
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (3a) **Oluline on meelde tuletada, et Euroopa patendikonventsiooni kohaselt ei saa patentida taimesorte ja loomaliike ning taime- ja loomakasvatuse bioloogilisi protsesse. Kui leiutised põhinevad geneetilistel ressurssidel või geneetiliste ressursside komponentidel, tuleks patenditaotlustes, mis hõlmavad muu hulgas geneetilisi ressursse, tooteid, sealhulgas derivaate ja biotehnoloogias tuletatud protsesse või geneetiliste ressurssidega seotud traditsioonilisi teadmisi, märkida ressursid ja nende päritolu, ning see teave tuleks esitada asjaomastele asutustele ja edastada pädevale asutusele. Sama kohustus peaks kehtima uute taimesortidega seotud õiguste kohta.**

Neljapäev, 12. september 2013

Muudatusettepanek 10
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 3 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (3b) *Liikmesriikidel ja nende kohtutel on endiselt pädevus ja vastutus praktiliste meetmete rakendamise osas ELi kohalike ja põliskogukondade õiguste kaitsmisel juurdepääsu ja tulu jaotamise kokkulepete puhul.*

Muudatusettepanek 11
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (4a) *Geneetilisi ressursse tuleks säilitada kohapeal ja kasutada säästvalt ning nende kasutamisest saadav tulu tuleks jaotada õiglaselt ja erapooletult. See aitaks kaasa vaesuse kaotamisele ning seeläbi ÜRO aastatuhande arengueesmärkide saavutamisele, nagu on sätestatud 29. oktoobril 2010. aastal konventsiooniosaliste poolt vastu võetud geneetilistele ressurssidele juurdepääsu ja nende kasutamisest saadava tulu õiglase ja erapooletu jaotamise Nagoya protokoll (edaspidi „Nagoya protokoll”) preambulis. Konventsiooniosalisena on EL ja enamik selle liikmesriike Nagoya protokoll allkirjastanud. Tuleks toetada võimekust seda protokoll tulemuslikult rakendada.*

Neljapäev, 12. september 2013

Muudatusettepanek 12
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 4 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (4b) Tulu õiglast jaotamist peaks vaatlema kontekstis, kus bioloogilise mitmekesisuse poolest rikkad arenguriigid on peamised geneetilise ressursi pakkujad, samal ajal kui kasutajad asuvad peamiselt arenenud riikides. Lisaks võimalusele panustada bioloogilise mitmekesisuse kaitsele ning säästvasse kasutamisse, võib ressurssidele juurdepääs ja tulu õiglane jaotamine kaasa aidata vaesuse kaotamisele ja keskkonnasäästlikkusele ning seega toetada ka liikumist aastatuhande arengueesmärkide saavutamise suunas, nagu on sätestatud Nagoya protokollis preambulis. Nagoya protokollis rakendamise eesmärgiks peaks olema ka nende võimaluste realiseerimine.

Muudatusettepanek 13
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 4 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (4c) Inimõiguste ülddeklaratsiooni artiklis 25 ning majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artiklis 11 sätestatud õigus toidule, samuti majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artiklis 12 tunnustatud õigus võimalikult heale tervisele, on olulise tähtsusega ning peaksid alati olema kaitstud.

Muudatusettepanek 14
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 4 d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (4d) Nagu geneetilised ressursid on ka selliste ressurssidega seotud traditsioonilised teadmised suurel määral koonduvad arenguriikidesse, eelkõige kohalikesse ja põliskogukondadesse. Selliste kogukondade õigusi, mis on sätestatud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni põlisrahvaste ja hõimurahvaste konventsioonis (nr 169) ning ÜRO Peaassamblee poolt 2007. aastal vastu võetud ÜRO deklaratsioonis põlisrahvaste õiguste kohta, tuleks austada ning ELi rakendusmeetmed peaksid seda hõlbustama.

Neljapäev, 12. september 2013

Muudatusettepanek 15
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek

- (5) Konventsioonis tunnustatakse riikide suveräänset õigust nende jurisdiktsiooni alla kuuluvatel aladel leiduvatele loodusvaradele ja nende õigust otsustada geneetiliste ressurssidele juurdepääsu üle. Konventsiooniga kohustatakse kõiki osalisi hõlbustama juurdepääsu sellistele geneetilistele ressurssidele, millele neil on suveräänsed õigused. Samuti on kõik konventsiooniosalised kohustatud võtma meetmeid, et jagada õiglaselt ja erapooletult teadus- ja arendustegevuse tulemusi ning geneetiliste ressursside ärilisest või muust kasutamisest saadavat tulu kõnealuseid ressursse pakkuva osalisega. Selline jagamine toimub vastastikku kokkulepitud tingimustel. Konventsiooniga reguleeritakse ka sellist geneetilistele ressurssidele juurdepääsu ja nende kasutamisest saadava tulu jaotamist, mis on seotud bioloogilise mitmekesisuse kaitse ja säästva kasutamise suhtes asjakohaste kohalike ja põliskogukondade teadmiste, innovatsiooni ja tavadega.

Muudatusettepanek

- (5) Konventsioonis tunnustatakse riikide suveräänset õigust nende jurisdiktsiooni alla kuuluvatel aladel leiduvatele loodusvaradele ja nende õigust otsustada geneetilistele ressurssidele juurdepääsu üle. Konventsiooniga kohustatakse kõiki osalisi hõlbustama juurdepääsu sellistele geneetilistele ressurssidele, millele neil on suveräänsed õigused, **et võimaldada ressursside keskkonnasäästlikku kasutamist teiste osaliste poolt**. Samuti on kõik konventsiooniosalised kohustatud võtma meetmeid, et jagada õiglaselt ja erapooletult teadus- ja arendustegevuse tulemusi ning geneetiliste ressursside ärilisest või muust kasutamisest saadavat tulu kõnealuseid ressursse pakkuva osalisega. Selline jagamine toimub **kõnealuse ressursi päritoluriigi eelneva informeeritud nõusoleku alusel ning tulu jaotamine toimub** vastastikku kokkulepitud tingimustel. Konventsiooniga reguleeritakse ka sellist geneetilistele ressurssidele juurdepääsu ja nende kasutamisest saadava tulu jaotamist, mis on seotud bioloogilise mitmekesisuse kaitse ja säästva kasutamise suhtes asjakohaste kohalike ja põliskogukondade teadmiste, innovatsiooni ja tavadega. **Geneetilisi ressursse tuleks kasutada tasakaalustatult ja säästvalt ning kohalikel kogukondadel peaks olema õigus olla kaasatud, sest ainult nii on võimalik, et ressursside kasutamisest tulenevatest võimalustest, arengust ja tulust saavad õiglaselt ja võrdselt osa kõik osalised**.

Muudatusettepanek 16
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek

- (6) Bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni geneetilistele ressurssidele juurdepääsu ja nende kasutamisest saadava tulu õiglase ja erapooletu jaotamise Nagoya protokoll (edaspidi „Nagoya protokoll”) on konventsiooniosaliste poolt 29. oktoobril 2010 vastu võetud rahvusvaheline leping. Nagoya protokolliga muudetakse palju üksikasjalikumaks konventsiooni üldeeskirjad geneetilistele ressurssidele ja nendega seotud traditsioonilistele teadmistele juurdepääsu ning nende ressursside ja teadmiste kasutamisest saadava tulu jaotamise kohta.

Muudatusettepanek

- (6) Bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni geneetilistele ressurssidele juurdepääsu ja nende kasutamisest saadava tulu õiglase ja erapooletu jaotamise Nagoya protokoll (edaspidi „Nagoya protokoll”) on konventsiooniosaliste poolt 29. oktoobril 2010 vastu võetud rahvusvaheline leping. Nagoya protokolliga muudetakse palju üksikasjalikumaks konventsiooni üldeeskirjad geneetilistele ressurssidele ja nendega seotud traditsioonilistele teadmistele juurdepääsu ning nende ressursside ja teadmiste kasutamisest **ning hilisemast turustamisest saadava rahalise ja mitterahalise** tulu jaotamise kohta.

Neljapäev, 12. september 2013

Muudatusettepanek 17
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (7a) Nagoya protokolliga kohaldatakse geneetiliste ressursside suhtes, mis kuuluvad konventsiooni artikli 15 reguleerimisalasse, vastandina konventsiooni artikli 4 laiemale reguleerimisalale. See tähendab, et Nagoya protokolliga ei ole kaetud kogu artikli 4 jurisdiktsiooni ulatus, näiteks tegevus riikliku jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel. Sellele vaatamata ei takistata Nagoya protokolliga osalisi laiendamast oma põhimõtteid sellistel merealadel toimuvatele tegevustele.

Muudatusettepanek 18
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (8) Nagoya Protokolliga rakendamiseks tuleb kehtestada selge ja kindel raamistik, mis peaks **parandama** looduspõhise teadus- ja arendustegevuse võimalusi ELis. **Samuti tuleb vältida seda, et ELis kasutataks ebaseaduslikult omandatud geneetilisi ressursse või ebaseaduslikult omandatud traditsioonilisi teadmisi, mis on geneetiliste ressurssidega seotud, ning toetada pakkujate ja kasutajate vahel kokkulepituid tingimustes sätestatud tulujaotamiskohustuste tõhusat täitmist.**
- (8) Nagoya protokolliga ja konventsiooni asjaomaste sätete rakendamiseks tuleb kehtestada selge ja kindel raamistik, mis peaks **toetama protokolliga peamist eesmärki, eelkõige bioloogilise mitmekesisuse kaitset, selle komponentide säästvat kasutamist ning geneetiliste ressursside kasutamise saadava tulu õiglast ja võrdset jaotamist. See hõlmab ebaseaduslikult omandatud geneetiliste ressursside või selliste ressurssidega seotud traditsiooniliste teadmiste kasutamise takistamist ELis. Samuti on oluline parandada looduspõhise teadus- ja arendustegevuse võimalusi ELis, eelkõige parandades tingimusi seoses geneetiliste ressursside ja traditsiooniliste teadmiste kasutamise õiguskindlusega.**

Muudatusettepanek 19
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 8 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (8a) Ebaseaduslikult omandatud geneetiliste ressursside või nendel ressurssidel või traditsioonilistel teadmistel põhinevate toodete kasutamine või hilisem turuleviimine tuleks keelustada.

Neljapäev, 12. september 2013

Muudatusettepanek 20
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 8 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (8b) *Käesoleva määrusega loodud raamistikku on vaja ka geneetilistele ressurssidele juurdepääsu ning nende kasutamisest saadava tulu jaotamisega seotud osaliste, kohalike ja põliskogukondade ning sidusrühmade vahelise usalduse säilitamiseks ja suurendamiseks.*

Muudatusettepanek 21
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (9) Õiguskindluse tagamiseks on oluline, et Nagoya protokoll rakendamise eeskirju kohaldataks üksnes **selliste** geneetiliste ressursside **suhtes** ja geneetiliste ressurssidega seotud **selliste** traditsiooniliste teadmiste suhtes, **millele on pääsetud juurde** pärast Nagoya protokoll jöustumist Euroopa Liidus.

- (9) Õiguskindluse tagamiseks on oluline, et Nagoya protokoll rakendamise eeskirju kohaldataks üksnes geneetiliste ressursside ja geneetiliste ressurssidega seotud traditsiooniliste teadmiste **uute omandamise ja kasutuse viiside** suhtes, **mida on rakendatud või mis on alguse saanud** pärast Nagoya protokoll jöustumist Euroopa Liidus.

Muudatusettepanek 22
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (11) Nagoya protokolliga kooskõlas tuleb määratleda, et geneetiliste ressursside kasutamine tähendab geneetilise **materjali proovide geneetilise** või biokeemilise koostisega seotud teadus- ja arendustegevust, **mis hõlmab ka Nagoya protokoll osalisriigis juurde pääsetud geneetilisest materjalist eraldatud ühenditega seotud** teadus- ja arendustegevust.

- (11) Nagoya protokolliga kooskõlas tuleb määratleda, et geneetiliste ressursside kasutamine tähendab **geneetiliste ressursside** geneetilise või biokeemilise koostisega seotud teadus- ja arendustegevust. Teadus- ja **arendustegevuse all tuleb mõista geneetiliste ressursside geneetilise või biokeemilise koostise uurimist ja tundmaõppimist, et teha kindlaks faktid ja jõuda järeldusteni, sealhulgas uuenduste ja praktiliste rakendusteni.**

Neljapäev, 12. september 2013

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek

- (14) Nagoya protokollis tõhusa rakendamise tagamiseks peaksid kõik geneetiliste ressursside ja nendega seotud traditsiooniliste teadmiste kasutajad olema kohustatud rakendama vajalikku hoolsust, et teha kindlaks, et kasutatud geneetilistele ressurssidele ja seonduvatele teadmistele on juurde pääsetud kohaldatavate õiguslike nõuete kohaselt, ning et tagada **vajaduse korral** tulu jaotamine. Võttes aga arvesse ELis olevate kasutajate mitmekesisust, ei ole asjakohane kohustada kõiki kasutajaid võtma samu vajaliku hoolsuse rakendamise meetmeid. **Seetõttu tuleks sätestada üksnes vajaliku hoolsuse meetmete miinimumelemendid.** Kasutajaid tuleks konkreetsete vajaliku hoolsuse rakendamise vahendite ja meetmete valimisel toetada parimate tavade tunnustamisega ning **täiendavate meetmetega** valdkondlike tegevusjuhendite, näidis-lepinguklauslite ja parimate tavade **väljatöötamise vallas**, et suurendada õiguskindlust ja vähendada kulusid. Aeg, mille jooksul on kasutaja kohustatud säilitama juurdepääsu ja tulu jaotamise seisukohast olulist teavet, peaks olema piiratud, võttes arvesse võimalikuks innovatsiooniks vajaminevat aega.

Muudatusettepanek

- (14) Nagoya protokollis tõhusa rakendamise tagamiseks peaksid kõik geneetiliste ressursside ja nendega seotud traditsiooniliste teadmiste kasutajad olema kohustatud rakendama vajalikku hoolsust, et teha kindlaks, et kasutatud geneetilistele ressurssidele ja seonduvatele teadmistele on juurde pääsetud kohaldatavate õiguslike nõuete kohaselt, ning et tagada tulu jaotamine. Võttes aga arvesse ELis olevate kasutajate mitmekesisust, ei ole asjakohane kohustada kõiki kasutajaid võtma samu vajaliku hoolsuse rakendamise meetmeid. Kasutajaid tuleks konkreetsete vajaliku hoolsuse rakendamise vahendite ja meetmete valimisel toetada parimate tavade tunnustamisega ning valdkondlike tegevusjuhendite, näidis-lepinguklauslite ja parimate tavade **väljatöötamisega**, et suurendada õiguskindlust ja vähendada kulusid. Aeg, mille jooksul on kasutaja kohustatud säilitama juurdepääsu ja tulu jaotamise seisukohast olulist teavet, peaks olema piiratud, võttes arvesse võimalikuks innovatsiooniks vajaminevat aega.

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 14 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (14a) **Nagoya protokollis rakendamise edukus sõltub sellest, kas geneetiliste ressursside või geneetiliste ressurssidega seotud traditsiooniliste teadmiste kasutajad ja pakkujad räägivad läbi vastastikku kokkulepitud tingimused, mis tagavad lisaks tulu õiglasele jaotamisele ka selle, et panustatakse Nagoya protokollis laiemas eesmärgi, milleks on bioloogilise mitmekesisuse kaitse.**

Neljapäev, 12. september 2013

Muudatusettepanek 25
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (16) Kasutajate väljakujundatud parimad tavad peaksid olema tähtsad selliste vajaliku hoolsuse meetmete väljaselgitamisel, mis sobivad eriti hästi Nagoya protokollil rakendamise süsteemi järgimiseks suure õiguskindluse ja väikeste kuludega. Kasutajatel peaks olema võimalik tugineda juba olemasolevatele akadeemilise sektori ja eri tööstusharude tegevusjuhenditele. Kasutajate ühendustel peaks olema õigus taotleda, et komisjon teeks kindlaks, kas teatavat ühenduse jälgitavat menetluste, vahendite või mehhanismide kogumit võiks tunnustada parima tavana. Liikmesriikide pädevad asutused peaksid võtma arvesse, et tunnustatud parima tava kasutaja puhul on nõuete täitmatajätmise risk väiksem ning seega on põhjendatud vähesem nõuete täitmise kontrollimine. Sama peaks kehtima ka Nagoya protokollil osaliste ühise otsusega vastuvõetud parimate tavade kohta.

välja jäetud

Muudatusettepanek 26
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (17) Kasutajad peaksid **kasutamisenä käsitatavate** tegevuste ahela teatavates etappides kinnitama, et nad on rakendanud vajalikku hoolsust. Selline kinnitamine peaks toimuma **avalikult sektorilt** teadusuuringute tegemiseks mõeldud rahaliste vahendite saamise ajal, geneetiliste ressursside põhjal välja töötatud tootele turustamisloa taotlemise ajal või juhul, kui turustamisloa ei ole vaja, sellealase äritegevuse ajal. Turustamisloa taotlemise ajal esitatud kinnitus ei oleks siiski loamenetluse osa, vaid oleks suunatud käesoleva määruse alusel kindlaks määratud pädevatele asutustele.

- (17) Kasutajad peaksid tegevuste ahela teatavates etappides kinnitama, et nad on rakendanud vajalikku hoolsust, **ja seda tõendama**. Selline kinnitamine peaks toimuma **eelneva informeeritud nõusoleku ja vastastikku kokkulepitud tingimuste sätestamise ajal**, teadusuuringute tegemiseks mõeldud rahaliste vahendite saamise ajal, **pädevalt riiklikult ja piirkondlikult asutuselt või rahvusvaheliselt organisatsioonilt intellektuaalomandi õiguse taotlemise ajal**, geneetiliste ressursside põhjal välja töötatud tootele turustamisloa taotlemise ajal või juhul, kui turustamisloa ei ole vaja, sellealase äritegevuse ajal. **Intellektuaalomandi õiguste kaitse või** turustamisloa taotlemise ajal esitatud kinnitus ei oleks siiski loamenetluse osa, vaid oleks suunatud käesoleva määruse alusel kindlaks määratud pädevatele asutustele.

Neljapäev, 12. september 2013

Muudatusettepanek 27
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(18) Loodusest koguvad geneetilisi materjale peamiselt akadeemilised uurijad või **kogujad** mitteärilistel eesmärkidel. Valdavatel juhtudel ja peaaegu kõigis sektorites pääsetakse uutele kogutud geneetilistele ressurssidele juurde vahendajate, kogude või geneetilisi ressursse kolmandatest riikidest omandanud agentide kaudu.

(18) Loodusest koguvad geneetilisi materjale peamiselt **erakogujad ja -ettevõtjad, sageli ärilistel eesmärkidel, ja** akadeemilised uurijad või **teadusasutused** mitteärilistel eesmärkidel. Valdavatel juhtudel ja peaaegu kõigis sektorites pääsetakse uutele kogutud geneetilistele ressurssidele juurde **nii äriliste kui ka mitteäriliste** vahendajate, kogude või geneetilisi ressursse kolmandatest riikidest omandanud agentide kaudu. **Käesoleva määrusega tuleks tagada, et kõik asjaomased osalised täidavad esmase juurdepääsu osas vastastikku kokkulepitud tingimusi, mida kohaldatakse materjalide edastamise suhtes kolmandatele isikutele. Paljudel juhtudel võib hilisem kasutus või turustamine eeldada uute eelnevalt vastastikku kokkulepitud tingimuste kehtestamist.**

Neljapäev, 12. september 2013

Muudatusettepanek 28
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek

- (19) **Kogud** on ELis kasutatavate geneetiliste ressursside ja geneetiliste ressurssidega seotud traditsiooniliste teadmiste **olulised** pakkujad. Luua **tuleks ELi usaldusväärsete** kogude süsteem. Süsteem **tagaks**, et ELi **usaldusväärsete** kogude **registrisse kantud kogude** omanikud rakendavad tõhusalt meetmeid, et edastada geneetiliste ressursside proove kolmandatele isikutele üksnes koos dokumentidega, mis tõendavad seaduslikku omandamist ja vajaduse korral vastastikku kokkulepitud tingimuste kehtestamist. ELi **usaldusväärsete** kogude süsteem peaks märgatavalt vähendama riski, et ELis kasutatakse ebaseaduslikult omandatud geneetilisi ressursse. Liikmesriikide pädevad asutused teeksid kindlaks, kas teatav kogu vastab ELi **usaldusväärseks** koguks tunnistamise nõuetele. Kui kasutajad on saanud geneetilise ressursi ELi usaldusväärsete kogude registrisse kantud kogust, tuleks lugeda, et nad on rakendanud vajalikku hoolsust kogu vajaliku teabe otsimisel. See peaks olema eriti kasulik teadlastele ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjatele.

Muudatusettepanek

- (19) **Enamik kogusid** on ELis kasutatavate geneetiliste ressursside ja geneetiliste ressurssidega seotud traditsiooniliste teadmiste **kõige kättesaadavamad** pakkujad. **Pakkujatena võivad nad oluliselt aidata teistel kontrolliahela osalistel oma kohustusi täita. Selle võimaldamiseks tuleks** luua **ELi registreeritud** kogude süsteem. Süsteem **tagab**, et ELi **tasandil registreeritud** kogude omanikud rakendavad tõhusalt meetmeid, et edastada geneetiliste ressursside proove kolmandatele isikutele üksnes koos dokumentidega, mis tõendavad seaduslikku omandamist ja vajaduse korral vastastikku kokkulepitud tingimuste kehtestamist. ELi **registreeritud** kogude süsteem peaks märgatavalt vähendama riski, et ELis kasutatakse ebaseaduslikult omandatud geneetilisi ressursse. Liikmesriikide pädevad asutused teeksid kindlaks, kas teatav kogu vastab ELi **registreeritud** koguks tunnistamise nõuetele, **ning selle, kas suudetakse täita Nagoya protokollil laiemaid eesmärke, mis puudutab geneetiliste ressursside kasutamisest saadava tulu õiglast ja erapooletut jaotamist ja bioloogilise mitmekesisuse kaitsele kaasa aitamist**. Kui kasutajad on saanud geneetilise ressursi ELi usaldusväärsete kogude registrisse kantud kogust, tuleks lugeda, et nad on rakendanud vajalikku hoolsust kogu vajaliku teabe otsimisel. See peaks olema eriti kasulik teadlastele ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjatele.

Neljapäev, 12. september 2013

Muudatusettepanek 29
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 19 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (19a) *ELi registreeritud kogude puhul tuleks järgida Nagoya protokollis eesmärgi. Kogud peaksid protokollis artiklite 21 ja 22 kohaselt kaasa aitama teadlikkuse tõstmisele ja suutlikkuse suurendamisele, niipalju kui nende valduses olevad ressursid seda võimaldavad. Pädevad asutused võivad kaaluda kogude sellise tegevuse rahastamist. Iga ELi registreeritud kogu puhul tuleks püüda kaasa aidata geneetiliste ressurssidega seotud traditsiooniliste teadmiste dokumenteerimisele koostöös kohalike ja põliskogukondadega, asutustega, antropoloogidega ja vajaduse korral teiste osalistega. Selliste teadmistega ümberkäimisel tuleks täielikult austada asjaomaseid õigusi. Teavet selliste teadmiste kohta peaks avaldama juhul, kui sellega kaitstakse asjaomaseid õigusi ega rikuta või takistata mingilgi viisil nende kaitset.*

Muudatusettepanek 30
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 20

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (20) Liikmesriikide pädevad asutused peaksid kontrollima, kas kasutajad täidavad oma kohustusi. Siinkohal peaksid pädevad asutused käsitama rahvusvaheliselt tunnustatud vastavussertifikaate tõendina selle kohta, et geneetilised ressursid, mida need sertifikaadid hõlmavad, on omandatud seaduslikult ja kehtestatud on vastastikku kokkulepitud tingimused. Pädevad asutused peaksid tehtud kontrollid protokollima ja tegema asjakohase teabe kättesaadavaks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiiviga 2003/4/EÜ keskkonnateabele avaliku juurdepääsu kohta.
- (20) Liikmesriikide pädevad asutused peaksid kontrollima, kas kasutajad täidavad oma kohustusi. Siinkohal peaksid pädevad asutused käsitama rahvusvaheliselt tunnustatud vastavussertifikaate tõendina selle kohta, et geneetilised ressursid, mida need sertifikaadid hõlmavad, on omandatud seaduslikult ja kehtestatud on vastastikku kokkulepitud tingimused. **Kui rahvusvaheline sertifikaat puudub, tuleks muid õiguslikult vastuvõetavaid kinnitusi lugeda tõendiks selle kohta, et geneetilised ressursid, mida need kinnitused hõlmavad, on omandatud seaduslikult ja kehtestatud olid vastastikku kokkulepitud tingimused.** Pädevad asutused peaksid tehtud kontrollid protokollima ja tegema asjakohase teabe kättesaadavaks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiiviga 2003/4/EÜ keskkonnateabele avaliku juurdepääsu kohta.

Neljapäev, 12. september 2013

Muudatusettepanek 31
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 22 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (22a) *EL peaks tegutsema omaalgatuslikult, et tagada Nagoya protokollis eesmärkide saavutamise globaalse mitmepoolse kasu jaotamise mehhanismi loomise osas, et suurendada vahendeid bioloogilise mitmekesisuse kaitseks ja selle komponentide säästvaks kasutamiseks kogu maailmas.*

Muudatusettepanek 33
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (23) Juurdepääsu käsitlev ELi platvorm peaks võimaldama arutada ja aitama ühtlustada juurdepääsutingimusi ELis, **juurdepääsusüsteemide** ülesehitust ja tulemuslikkust, lihtsustatud juurdepääsu mitteärilistel eesmärkidel tehtavate teadusuuringute jaoks, ELis asuvate kogude **juurdepääsutavasid**, ELi sidusrühmade juurdepääsu kolmandates riikides **ja** parimate tavade vahetamist.
- (23) Juurdepääsu **ning õiglast ja võrdset tulu jaotamist** käsitlev ELi platvorm peaks võimaldama arutada ja aitama ühtlustada juurdepääsutingimusi ELis, **juurdepääsu- ja tulu jaotamise süsteemide** ülesehitust ja tulemuslikkust, lihtsustatud juurdepääsu **ja tulu jaotamist** mitteärilistel eesmärkidel tehtavate teadusuuringute jaoks, ELis asuvate kogude **juurdepääsu- ja tulu jaotamise tavasid**, ELi sidusrühmade juurdepääsu **ja tulu jaotamist** kolmandates riikides **ning** parimate tavade vahetamist. **Liidu platvormi puhul tuleks täielikult arvesse võtta liikmesriikide pädevust ja järgida eesmärki tagada vajaduse korral kohalike ja põliskogukondade kaasamine vastavalt Nagoya protokollile.**

Muudatusettepanek 34
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Käesoleva määrusega kehtestatakse eeskirjad geneetiliste ressurssidele ja nendega seotud traditsioonilistele teadmistele juurdepääsu ning nende ressursside ja teadmiste kasutamisest saadava tulu jaotamise kohta kooskõlas bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni Nagoya protokolliga, milles käsitletakse juurdepääsu geneetiliste ressurssidele ning nende kasutamisest saadava tulu õiglast ja erapooletut jaotamist (edaspidi „Nagoya protokoll“).

Käesoleva määrusega kehtestatakse eeskirjad geneetiliste ressurssidele ja nendega seotud traditsioonilistele teadmistele juurdepääsu ning nende ressursside ja teadmiste kasutamisest saadava tulu jaotamise **põhimõttele vastavuse** kohta kooskõlas bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni Nagoya protokolliga, milles käsitletakse juurdepääsu geneetiliste ressurssidele ning nende kasutamisest saadava tulu õiglast ja erapooletut jaotamist (edaspidi „Nagoya protokoll“).

Neljapäev, 12. september 2013

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 1 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Käesoleva määruse eesmärk on geneetiliste ressursside kasutamisest saadava tulu õiglane ja erapooletu jaotamine ning seeläbi bioloogilise mitmekesisuse kaitse ja selle komponentide säästvasse kasutamisse panustamine kooskõlas bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni eesmärkidega.

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 1 – lõik 1 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Käesoleva määrusega sätestatakse kohustused geneetiliste ressursside ja nendega seotud traditsiooniliste teadmiste kasutajatele. Käesoleva määrusega loodud Nagoya protokoll rakendussüsteem hõlmab ka meetmeid kasutajate kohustuste täitmise lihtsustamiseks ning järelevalve ja kontrollimeetmete raamistikku, mida liidu liikmesriigid peavad edasi arendama ja kehtestama. Käesolev määrus hõlmab ka sätteid, mis toetavad asjaomaste osaliste tegevust suurendamiseks teadlikkust geneetiliste ressursside ja nendega seotud traditsiooniliste teadmiste tähtsusest ning neile juurdepääsu ja tulu jaotamise küsimustest, samuti ka tegevust, millega panustatakse suutlikkuse suurendamisele arenguriikides vastavalt Nagoya protokoll sätetele.

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Käesolevat määrust kohaldatakse riikide suveräänsete õiguste alla kuuluvate selliste geneetiliste ressursside suhtes ja geneetiliste ressurssidega seotud selliste traditsiooniliste teadmiste suhtes, millele on pääsetud juurde pärast Nagoya protokoll jöustumist Euroopa Liidus. Määrust kohaldatakse ka kõnealuste geneetiliste ressursside kasutamisest saadava tulu ja geneetiliste ressurssidega seotud traditsiooniliste teadmiste suhtes.

Käesolevat määrust kohaldatakse riikide suveräänsete õiguste alla kuuluvate selliste geneetiliste ressursside suhtes ja geneetiliste ressurssidega seotud selliste traditsiooniliste teadmiste suhtes, millele on pääsetud juurde pärast Nagoya protokoll jöustumist Euroopa Liidus. Määrust kohaldatakse ka kõnealuste geneetiliste ressursside kasutamisest saadava tulu ja geneetiliste ressurssidega seotud traditsiooniliste teadmiste suhtes.

Neljapäev, 12. september 2013

Komisjoni ettepanek

Käesolevat määrust ei kohaldata selliste geneetiliste ressursside suhtes, millele juurdepääsu ja mille kasutamisest saadava tulu jaotamist reguleeritakse rahvusvahelise erivahendiga, milles osaleb ka EL.

Muudatusettepanek

Käesolevat määrust ei kohaldata selliste geneetiliste ressursside suhtes, millele juurdepääsu ja mille kasutamisest saadava tulu jaotamist reguleeritakse rahvusvahelise erivahendiga, milles osaleb ka EL.

Käesolevat määrust ei kohaldata selliste geneetiliste ressursside suhtes, mille päritoluriik otsustas siseriiklike juurdepääsueeskirjade vastuvõtmisel mitte järgida kehtivaid Nagoya protokollid või üldise kaubavahetuse nõudeid. Nõuetekohaselt tuleks arvesse võtta muude rahvusvaheliste organisatsioonide tehtavat kasulikku ja asjakohast tööd või rakendatavaid tavasid.

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – punkt 3

Komisjoni ettepanek

(3) „geneetilised ressursid” – tegeliku või potentsiaalse väärtusega geneetiline materjal;

Muudatusettepanek

(3) „geneetilised ressursid” – tegeliku või potentsiaalse väärtusega geneetiline materjal **või selle derivaadid**;

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – punkt 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

(3a) „derivaat” – looduslikult esinev biokeemiline ühend, mis tekib bioloogiliste või geneetiliste ressursside geeniekspressiooni või metabolismi tulemusel, olenemata sellest, kas see sisaldab funktsionaalseid pärilikkuse üksusi;

Muudatusettepanek

(3a) „derivaat” – looduslikult esinev biokeemiline ühend, mis tekib bioloogiliste või geneetiliste ressursside geeniekspressiooni või metabolismi tulemusel, olenemata sellest, kas see sisaldab funktsionaalseid pärilikkuse üksusi;

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – punkt 5

Komisjoni ettepanek

(5) „kasutaja” – geneetilisi ressursse või nendega seotud traditsioonilisi teadmisi kasutav füüsiline või juriidiline isik;

Muudatusettepanek

(5) „kasutaja” – geneetilisi ressursse või nendega seotud traditsioonilisi teadmisi kasutav **või geneetilisi ressursse või geneetilistel ressurssidel või geneetiliste ressurssidega seotud traditsioonilistel teadmistel põhinevaid tooteid hiljem turustav** füüsiline või juriidiline isik;

Neljapäev, 12. september 2013

Muudatusettepanek 41
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – punkt 6

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(6) „geneetiliste ressursside kasutamine” – geneetiliste ressursside geneetilise või biokeemilise koostisega seotud teadus- ja arendustegevus;

(6) „geneetiliste ressursside kasutamine” – geneetiliste ressursside geneetilise või biokeemilise koostisega seotud teadus- ja arendustegevus, **sealhulgas biotehnoloogia rakendamise teel**;

Muudatusettepanek 42
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – punkt 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(6a) „turuleviimine” – käesoleva määruse tähenduses toote liidu turul kättesaadavaks tegemine;

Muudatusettepanek 43
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – punkt 6 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(6b) „biotehnoloogia” – mis tahes tehnoloogiline rakendus, mis kasutab bioloogilisi süsteeme, elusorganisme või nende derivaate spetsiifilise kasutusala toodete või protsesside väljatöötamiseks või modifitseerimiseks;

Muudatusettepanek 44
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – punkt 8 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(8a) „ebaseaduslikult omandatud geneetilised ressursid” – geneetiliste ressursside või nendega seotud traditsiooniliste teadmiste omandamine viisil, mis on vastuolus kohaldatavate riiklike või rahvusvaheliste õigusnormidega päritoluriigis juurdepääsu ja tulu jaotamise kohta;

Neljapäev, 12. september 2013

Muudatusettepanek 45
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – punkt 11

Komisjoni ettepanek

- (11) „rahvusvaheliselt tunnustatud vastavussertifikaat” – juurdepääsuluba või sellega samaväärne dokument, mille on väljastanud pädev riigiasutus kooskõlas Nagoya protokoll artikli 6 lõike 3 punktiga e ja mis on kättesaadav juurdepääsu ja tulu jaotamise teabevõrgustikule;

Muudatusettepanek

- (11) *(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)*

Muudatusettepanek 46
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – punkt 12

Komisjoni ettepanek

- (12) „juurdepääsu ja tulu jaotamise teabevõrgustik” – Nagoya protokoll artikli 14 lõike 1 kohaselt loodud üleilmne teabevahetusportaal.

Muudatusettepanek

- (12) *(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)*

Muudatusettepanek 47
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige - 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- 1. ELis keelustatakse ebaseaduslikult omandatud geneetiliste ressursside kasutamine.**

Neljapäev, 12. september 2013

Muudatusettepanek 48

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Kasutajad teevad kindlaks, rakendades seejuures vajalikku hoolsust, et kasutatud geneetilistele ressurssidele ja geneetiliste ressurssidega seotud traditsioonilistele teadmistele on juurde pääsetud **kooskõlas** juurdepääsu ja tulu jaotamist reguleerivate asjakohaste õigusnormide või regulatiivsete nõuetega ning et tulu jaotatakse **vastastikku** kokkulepitud tingimustel õiglaselt ja erapooletult. Kasutajad otsivad, säilitavad ja edastavad ka hilisematele kasutajatele **teavet**, mis on juurdepääsu ja tulu jaotamise seisukohast **oluline**.

Muudatusettepanek

1. Kasutajad teevad kindlaks, rakendades seejuures vajalikku hoolsust, et kasutatud geneetilistele ressurssidele ja geneetiliste ressurssidega seotud traditsioonilistele teadmistele on juurde pääsetud **eelneva informeeritud nõusoleku alusel ja vastastikku kokkulepitud tingimustel, nagu need on määratletud** juurdepääsu ja tulu jaotamist reguleerivate asjakohaste õigusnormide või regulatiivsete nõuetega, ning et tulu jaotatakse **nimetatud** kokkulepitud tingimustel õiglaselt ja erapooletult. Kasutajad otsivad, säilitavad ja edastavad ka hilisematele kasutajatele **kogu teabe ja dokumendid**, mis on **olulised** juurdepääsu ja tulu jaotamise seisukohast **ning käesoleva määruse nõuete täitmiseks**.

Muudatusettepanek 49

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. Geneetilisi ressursse ja nendega seotud traditsioonilisi teadmisi edastatakse teistele kasutajatele ainult rahvusvaheliselt tunnustatud vastavussertifikaadi alusel ja vastastikku kokkulepitud tingimustel või eelneva informeeritud nõusoleku alusel ja vastastikku kokkulepitud tingimustel. Kui puuduvad vastastikku kokkulepitud tingimused või kui hilisemad kasutajad kavatsevad kasutada geneetilisi ressursse või traditsioonilisi teadmisi tingimustel, mis ei kajastu eelnevalt kokkulepitud tingimustes, peavad hilisemad kasutajad saavutama päritoluriigiga kokkuleppe vastastikku kokkulepitud tingimuste osas.

Muudatusettepanek 51

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Kasutajad

2. Kasutajad

Neljapäev, 12. september 2013

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a) otsivad, säilitavad ja edastavad ka hilisematele kasutajatele järgmist teavet:

(1) geneetilistele ressurssidele ja nendega seotud traditsioonilistele teadmistele juurdepääsu kuupäev ja koht;

(2) kasutatud geneetiliste ressursside või nendega seotud traditsiooniliste teadmiste kirjeldus, sh kättesaadavad kordumatud tunnused;

(3) ressursside või teadmiste otseallikas ning geneetiliste ressursside või nendega seotud traditsiooniliste teadmiste hilisemad kasutajad;

(4) juurdepääsu ja tulu jaotamisega seotud õiguste ja kohustuste olemasolu või puudumine;

(5) **juurdepääsu käsitlevad otsused** ja vajaduse korral vastastikku kokkulepitud tingimused;

(b) hangivad lisateavet või tõendeid, kui püsib ebakindlus juurdepääsu ja kasutamise seadluslikkuse osas; ning

(c) hangivad nõuetekohase juurdepääsuloa, kehtestavad vastastikku kokkulepitud tingimused või lõpetavad kasutuse juhul, kui ilmneb, et juurdepääs ei ole toimunud kooskõlas juurdepääsu ja tulu jaotamist reguleerivate asjakohaste õigusnormide või regulatiivsete nõuetega.

(a) otsivad, säilitavad ja edastavad **rahvusvaheliselt tunnustatud vastavussertifikaati käsitlevat teavet** ka hilisematele kasutajatele, **juhul kui geneetilised ressursid on omandatud sellistelt Nagoya protokollis osalisriikidelt, kus geneetilistele ressurssidele juurdepääs on reguleeritud Nagoya protokollis artikliga 6, samuti teavet vastastikku kokkulepitud tingimuste sisu kohta ja** järgmist teavet:

(1) geneetilistele ressurssidele ja nendega seotud traditsioonilistele teadmistele juurdepääsu kuupäev ja koht;

(2) kasutatud geneetiliste ressursside või nendega seotud traditsiooniliste teadmiste kirjeldus, sh kättesaadavad kordumatud tunnused;

(3) ressursside või teadmiste otseallikas ning geneetiliste ressursside või nendega seotud traditsiooniliste teadmiste hilisemad kasutajad;

(4) juurdepääsu ja tulu jaotamisega seotud õiguste ja kohustuste olemasolu või puudumine;

(5) **juurdepääsuloa** ja vajaduse korral vastastikku kokkulepitud tingimused, **sealhulgas tulu jaotamise kord**;

(6) **selliste rahvusvaheliste erivahendite juurdepääsu ja tulu jaotamise nõuete kohaldamine artikli 2 tähenduses, mis võivad piirata või vähendada käesolevast määrusest tulenevaid kasutaja kohustusi. Sellisel juhul peab teave hõlmama ka märkust, et kasutamist reguleeritakse erivahenditega.**

(b) hangivad lisateavet või tõendeid, kui püsib ebakindlus juurdepääsu ja kasutamise seadluslikkuse osas; ning

(c) hangivad nõuetekohase juurdepääsuloa, kehtestavad vastastikku kokkulepitud tingimused või lõpetavad kasutuse juhul, kui ilmneb, et juurdepääs ei ole toimunud kooskõlas juurdepääsu ja tulu jaotamist reguleerivate asjakohaste õigusnormide või regulatiivsete nõuetega.

Neljapäev, 12. september 2013

Muudatusettepanek 52

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Kasutajad säilitavad juurdepääsu ja tulu jaotamise seisu-
kohast olulise teabe 20 aastat pärast kasutusaja lõppu.

Muudatusettepanek

3. Kasutajad säilitavad juurdepääsu ja tulu jaotamise seisu-
kohast olulise teabe 20 aastat pärast kasutusaja **või hilisema
turustamisaja** lõppu.

Muudatusettepanek 53

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4a. Komisjon on artikli 14a kohaselt volitatud vastu võtma
delegeeritud õigusakte, et kehtestada hiljemalt ...⁽¹⁾ tulu
jaotamise eeskirjad kooskõlas lõikega 4a. Nende eeskirjadega
nõutakse tulu jaotamist vähemalt asjaomase sektori parima
tava tasemel ning kehtestatakse tingimused mitterahalise tulu
jaotamiseks.

⁽¹⁾ Kuus kuud pärast käesoleva määruse jõustumist.

Muudatusettepanek 54

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 4 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4b. Kasutajad püüavad geneetiliste ressursside või geneeti-
liste ressurssidega seotud traditsiooniliste teadmiste pakkuja-
tega vastastikku kokkulepitud tingimuste üle läbirääkimisi
pidades tagada, et sellised tingimused aitavad kaasa bioloogi-
lise mitmekesisuse kaitsele ja selle komponentide säästvale
kasutamisele ning tehnosiirdele arenguriikidesse.

Neljapäev, 12. september 2013

Muudatusettepanek 55
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 5

välja jäetud

ELi usaldusväärsete kogud

1. Komisjon loob ELi usaldusväärsete kogude registri ja haldab seda. Register on internetipõhine, kasutajatele hõlpsasti ligipääsetav ja hõlmab geneetiliste ressursside kogusid, mille kohta on kindlaks tehtud, et need vastavad ELi usaldusväärse kogu kriteeriumidele.

2. Liikmesriigi jurisdiktsiooni all oleva kogu omaniku taotlusel kaalub liikmesriik asjaomase kogu kandmist ELi usaldusväärsete kogude registrisse. Kui liikmesriik on teinud kindlaks, et see kogu vastab lõikes 3 sätestatud kriteeriumidele, teatab ta komisjonile viivitamata kogu nimetuse ja liigi ning kontaktisiku andmed. Komisjon lisab saadud teabe viivitamata ELi usaldusväärsete kogude registrisse.

3. Selleks et kogu kantaks ELi usaldusväärsete kogude registrisse, tõendab tema omanik, et on suuteline tegema järgmist:

- (a) kasutama standardmenetlusi geneetiliste ressursside proovide ja nendega seotud teabe vahetamisel muude kogude omanikega ning selliste proovide ja sellise teabe edastamisel kolmandatele isikutele kasutamiseks;
- (b) edastama geneetiliste ressursside proove ja nendega seotud teavet kolmandatele isikutele kasutamiseks üksnes koos dokumentidega, mis tõendavad, et neile proovidele ja sellele teabele juurdepääsemisel järgiti kohaldatavaid õiguslikke nõudeid ja vajaduse korral täideti tulu õiglase ja erapooletu jaotamise vastastikku kokkulepitud tingimused;
- (c) registreerima kõik kolmandatele isikutele kasutamiseks edastatud geneetiliste ressursside proovid ja kogu nendega seotud teabe;
- (d) looma kolmandatele isikutele edastatud geneetiliste ressursside proovide kordumatud tunnused ja neid kasutama;
- (e) kasutama geneetiliste ressursside proovide ja nendega seotud teabe vahetamisel muude kogude omanikega asjakohaseid jälgimis- ja kontrollivahendeid.

Neljapäev, 12. september 2013

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4. Liikmesriigid kontrollivad korrapäraselt, et kõigi nende jurisdiktsiooni alla kuuluvate kogude puhul, mis on kantud ELi usaldusväärsete kogude registrisse, kohaldatakse tõhusalt lõike 3 meetmeid.

Liikmesriigid teatavad komisjonile viivitamata, kui mõni nende jurisdiktsiooni alla kuuluv ELi usaldusväärsete kogude registrisse kantud kogu ei vasta enam lõikele 3.

5. Kui on tõendeid, et ELi usaldusväärsete kogude registrisse kantud kogu puhul ei kohaldata lõike 3 meetmeid, selgitab asjaomane liikmesriik asjaomase kogu omanikuga kõnelusi pidades viivitamata välja parandusmeetmed.

Komisjon kõrvaldab ELi usaldusväärsete kogude registrist kogu, mille kohta ta on eelkõige lõike 4 kohaselt esitatud teabe põhjal kindlaks teinud, et selle puhul esineb lõike 3 sätete järgimisel suuri või püsivaid raskusi.

6. Komisjon on volitatud vastu võtma rakendusaktid, millega nähakse ette käesoleva artikli lõigete 1–5 rakendamise kord. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 15 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

Muudatusettepanek 56

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Komisjon teeb pädevate asutuste nimekirja üldsusele kättesaadavaks, sealhulgas ka interneti vahendusel. Komisjon kannab hoolt nimekirja ajakohastamise eest.

2. Komisjon teeb pädevate asutuste nimekirja üldsusele kättesaadavaks, sealhulgas ka interneti vahendusel. Komisjon kannab hoolt nimekirja ajakohastamise eest. **Äärepoolseimatele piirkondadele pööratakse erilist tähelepanu sealsete geneetiliste ressursside olulisuse ja hapruse tõttu, et hoida ära nende kuritarvitused.**

Neljapäev, 12. september 2013

Muudatusettepanek 57
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(3a) *Komisjoni poolt lõikes 3 määratud teabekeskus tagab konsulteerimise nõukogu määruse (EÜ) nr 338/97⁽¹⁾ alusel loodud asjaomaste ELi asutustega ja nimetatud määruse (EÜ) rakendamise eest vastutavate riigiasutustega.*

⁽¹⁾ EÜT L 61, 3.3.1997, lk 1.

Muudatusettepanek 58
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 3 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3b. *Pädevad asutused ning juurdepääsu ja tulu jaotamise kontaktisikud annavad nõu üldsusele ja võimalikele kasutajatele, kes otsivad teavet käesoleva määruse ning konventsiooni ja Nagoya protokolliga asjaomaste sätete rakendamise kohta ELis.*

Muudatusettepanek 59
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. *Liikmesriigid ja komisjon nõuavad kõigilt, kes saavad avalikult sektorilt rahalisi vahendeid geneetiliste ressursside ja nendega seotud traditsiooniliste teadmiste kasutamist hõlmavate teadusuuringute jaoks, kinnituse andmist selle kohta, et nad rakendavad vajalikku hoolsust kooskõlas artikliga 4.*

välja jäetud

Muudatusettepanek 60
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. *Kasutajad kinnitavad artikli 6 lõike 1 kohaselt kindlaks määratud pädevatele asutustele, et nad rakendasid geneetiliste ressursside või nendega seotud traditsiooniliste teadmiste põhjal välja töötatud tootele turustamisloa taotlemisel või juhul, kui turustamisluba ei ole vaja, sellealase äritegevuse ajal vajalikku hoolsust kooskõlas artikliga 4.*

2. *Kasutajad kinnitavad artikli 6 lõike 1 kohaselt kindlaks määratud pädevatele asutustele, et nad on täitnud artiklist 4 tulenevad kohustused ja esitavad seda tõendava teabe järgmistel juhtudel:*

Neljapäev, 12. september 2013

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (a) *eelneva informeeritud nõusoleku taotlemisel ja vastastikku kokkulepitud tingimuste kehtestamisel;*
- (b) *rahaliste vahendite saamisel teadusuuringute jaoks, mis on seotud geneetiliste ressursside ja geneetiliste ressurssidega seotud traditsiooniliste teadmiste kasutamisega;*
- (c) *asjaomaselt riiklikult, piirkondlikult või rahvusvaheliselt asutuselt patendi või uue taimesordi õiguste kaitse taotlemisel, mis hõlmab muu hulgas juurdepääsetud geneetilisi ressursse, tooteid, sh derivaate ja biotehnoloogia kasutamisest tulenevaid protsesse või geneetiliste ressurssidega seotud traditsioonilisi teadmisi;*
- (d) *geneetiliste ressursside või nendega seotud traditsiooniliste teadmiste põhjal välja töötatud tootele turustamisloa taotlemisel või*
- (e) *juhul, kui turustamisluba ei ole vaja, sellealase äritegevuse ajal.*

Muudatusettepanek 61

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

Pädevad asutused edastavad komisjonile **iga kahe aasta järel lõigete 1 ja 2** alusel saadud teabe. Komisjon koostab saadud teabest kokkuvõtte ja teeb selle kättesaadavaks **juurdepääsu ja tulu jaotamise teabevõrgustikule**.

Muudatusettepanek

Pädevad asutused **kontrollivad lõike 2 punktide b–e alusel edastatud teavet ning** edastavad **juurdepääsu ja tulu jaotamise teabevõrgustikule**, komisjonile **ja vajaduse korral asjaomase riigi pädevatele asutustele kolme kuu jooksul käesoleva artikli alusel saadud teabe**. Komisjon koostab saadud teabest **kolme kuu jooksul** kokkuvõtte ja teeb selle **üldsusele** kättesaadavaks **hõlpsasti ligipääsetavas avatud internetipõhises formaadis**.

Muudatusettepanek 62

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 8

Komisjoni ettepanek

Parimad tavad

Muudatusettepanek

välja jäetud

Mis tahes kasutajate ühendus võib esitada komisjonile taotluse, et tema arendatud ja jälgitavat menetluste, vahendite või mehhanismide kogumit tunnustataks parima tavana. Taotlusele lisatakse tõendavad materjalid ja andmed.

Neljapäev, 12. september 2013

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Komisjon tunnustab menetluste, vahendite või mehhanismide kogumit parima tavana, kui ta leiab kasutajate ühenduse esitatud andmete ja tõendite põhjal, et tõhusa rakendamise korral võimaldavad asjaomased menetlused, vahendid või mehhanismid kasutajal täita artiklites 4 ja 7 sätestatud kohustusi.

Kasutajate ühendus teatab komisjonile kõigist lõike 2 kohaselt tunnustuse saanud parima tava muudatustest või ajakohastamistest.

Kui liikmesriikide pädevatelt asutustelt või muudelt allikatelt saadud tõenditest ilmnevad korduvad juhtumid, mil parimat tava järginud kasutajatel on jäänud käesolevast määrusest tulenevad kohustused täitmata, uurib komisjon asjakohase kasutajate ühendusega kõnelusi pidades, kas need korduvad nõuete täitmata jätmise juhtumid on märk parima tava võimalikest puudujääkidest.

Komisjon tühistab parima tava tunnustuse, kui ta on kindlaks teinud, et asjaomase tava muudatustega on piiratud kasutaja suutlikkust täita artiklites 4 ja 7 sätestatud tingimusi või kui korduv nõuete täitmata jätmine kasutajate poolt on seotud kõnealuse tava puudujääkidega.

Komisjon koostab tunnustatud parimate tavade internetipõhise registri ja hoolitseb selle ajakohastamise eest. Registri ühes osas on loetletud komisjonilt käesoleva artikli lõike 2 kohaselt tunnustuse saanud parimad tavad ja teises osas Nagoya protokolli artikli 20 lõike 2 alusel vastu võetud parimad tavad.

Komisjon on volitatud vastu võtma rakendusaktid, millega nähakse ette käesoleva artikli lõigete 1–5 rakendamise kord. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 15 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

Muudatusettepanek 63

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 9

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Pädevad asutused teevad kontrolle, et teha kindlaks, kas kasutajad täidavad artiklites 4 ja 7 sätestatud nõudeid.

1. Pädevad asutused teevad kontrolle, et teha kindlaks, kas kasutajad täidavad artiklites 4 ja 7 sätestatud nõudeid.

Neljapäev, 12. september 2013

Komisjoni ettepanek

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kontrolle tehakse korrapäraselt läbivaadatava kava alusel, järgides riskipõhist lähenemisviisi. **Riskipõhise lähenemisviisi väljatöötamisel võtavad liikmesriigid arvesse, et käesoleva määruse artikli 8 lõike 2 või Nagoya protokollis artikli 20 lõike 2 alusel tunnustatud parima tava kasutaja puhul on nõuete täitmatajätmise risk väiksem.**

3. **Kontrolli võib teostada** juhul, kui pädeval asutusel on muu hulgas kolmanda isiku väljendatud põhjendatud kahtluste alusel asjakohast teavet, et kasutaja ei ole käesolevat määrust järginud.

4. Lõikes 1 osutatud kontrollid hõlmavad vähemalt järgmist:

(a) uuritakse meetmeid, mida kasutaja võtab vajaliku hoolsuse rakendamiseks kooskõlas artikliga 4;

(b) uuritakse dokumente ja registreid, mis tõendavad artikli 4 kohast vajaliku hoolsuse rakendamist konkreetsete kasutamiste puhul;

(c) tehakse kohapealseid kontrolle, sh kohapealseid auditeid;

(d) uuritakse juhtumeid, mil kasutaja oli kohustatud andma artikli 7 kohased kinnitused.

5. Pädevad asutused käsivad rahvusvaheliselt tunnustatud vastavussertifikaati tõendina selle kohta, et geneetilisele ressursile, mida see sertifikaat hõlmab, on juurde pääsetud eelneva informeeritud nõusoleku alusel ja kehtestatud on vastastikku kokkulepitud tingimused, nagu on ette nähtud eelnevalt informeeritud nõusoleku andnud Nagoya protokollis osalise riigi õigusnormide või regulatiivsete nõuetega juurdepääsu ja tulu jaotamise kohta.

6. Kasutajad annavad lõikes 1 osutatud kontrollide hõlbustamiseks igakülgse vajaliku abi ja tagavad eelkõige juurdepääsu ruumidele ja dokumentidele või registreeritud.

Muudatusettepanek

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kontrolle tehakse korrapäraselt läbivaadatava kava alusel, järgides riskipõhist lähenemisviisi, **mille peamised põhimõtted sätestab komisjon artikli 15 lõikes 2 osutatud menetlusega.**

3. **Lisakontrolle teostatakse** juhul, kui pädeval asutusel on muu hulgas kolmanda isiku väljendatud põhjendatud kahtluste alusel asjakohast teavet, et kasutaja ei ole käesolevat määrust järginud.

4. Lõikes 1 osutatud kontrollid hõlmavad vähemalt järgmist:

(a) uuritakse meetmeid, mida kasutaja võtab vajaliku hoolsuse rakendamiseks kooskõlas artikliga 4;

(b) uuritakse dokumente ja registreid, mis tõendavad artikli 4 kohast vajaliku hoolsuse rakendamist konkreetsete kasutamiste puhul;

(c) tehakse kohapealseid kontrolle, sh kohapealseid auditeid;

(d) uuritakse juhtumeid, mil kasutaja oli kohustatud andma artikli 7 kohased kinnitused.

5. Pädevad asutused käsivad rahvusvaheliselt tunnustatud vastavussertifikaati tõendina selle kohta, et geneetilisele ressursile, mida see sertifikaat hõlmab, on juurde pääsetud eelneva informeeritud nõusoleku alusel ja kehtestatud on vastastikku kokkulepitud tingimused, nagu on ette nähtud eelnevalt informeeritud nõusoleku andnud Nagoya protokollis osalise riigi õigusnormide või regulatiivsete nõuetega juurdepääsu ja tulu jaotamise kohta. **Juhul kui rahvusvaheliselt tunnustatud sertifikaat ei ole saadaval, loetakse muid õiguslikult vastuvõetavaid vastavuse vorme arvessevõetavateks tõenditeks selle kohta, et asjaomased geneetilised ressursid on omandatud seaduslikult ning on kehtestatud vastastikku kokkulepitud tingimused.**

6. Kasutajad annavad lõikes 1 osutatud kontrollide hõlbustamiseks igakülgse vajaliku abi ja tagavad eelkõige juurdepääsu ruumidele ja dokumentidele või registreeritud.

Neljapäev, 12. september 2013

Komisjoni ettepanek

7. Kui käesoleva artikli **lõikes 1** osutatud kontrollide tulemusel avastatakse puudusi, võib pädev asutus, ilma et see piiraks artikli 11 kohaldamist, väljastada teate selle kohta, et kasutaja peab võtma parandusmeetmeid.

Peale selle võivad pädevad asutused avastatud puuduste iseloomust sõltuvalt võtta kohe ajutisi meetmeid, sh arestida ebaseaduslikult omandatud geneetilised ressursid ja peatada **konkreetne kasutamine**.

8. Komisjon on volitatud vastu võtma **rakendusakte**, millega nähakse ette käesoleva artikli **lõigete 1–7** rakendamise kord. **Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 15 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.**

Muudatusettepanek

7. Kui käesoleva artikli **lõigetes 1 ja 3** osutatud kontrollide **või artikli 7 lõike 2 kohase kontrolli** tulemusel avastatakse puudusi, võib pädev asutus, ilma et see piiraks artikli 11 kohaldamist, väljastada teate selle kohta, et kasutaja peab võtma parandusmeetmeid.

Juhul kui kasutaja ei anna positiivseid või rahuldavaid vastuseid ning avastatud puuduste iseloomust sõltuvalt **võivad liikmesriigid** võtta kohe ajutisi meetmeid, sh arestida ebaseaduslikult omandatud geneetilised ressursid ja peatada **konkreetses kasutamises, sh geneetilistel ressurssidel või nendega seotud traditsioonilistel teadmistel põhinevate toodete turustamises. Need ajutised meetmed peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.**

8. Komisjon on **artikli 14 a alusel** volitatud vastu võtma **delegeeritud õigusakte**, millega nähakse ette käesoleva artikli **lõigete 1–7** rakendamise kord, **ning artikli 7 ja artiklite 9–11 sätete kohaselt kindlaks määrama menetluslikud tagatised, nt kaebuse esitamise õiguse.**

Muudatusettepanek 64

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Lõikes 1 osutatud teave tehakse kättesaadavaks kooskõlas direktiiviga 2003/4/EÜ.

Muudatusettepanek

2. Lõikes 1 osutatud teave tehakse kättesaadavaks kooskõlas direktiiviga 2003/4/EÜ **hõlpsalt kasutatavas avatud vormingus ja internetipõhiselt.**

Muudatusettepanek 65

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 11 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Kehtestatavad karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Need karistused võivad hõlmata järgmist:

(a) rahatrahvid;

Muudatusettepanek

2. Kehtestatavad karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Need karistused võivad hõlmata järgmist:

(a) rahatrahvid, **mis on proportsionaalsed asjaomaste geneetiliste ressursside kasutamise väärtusega ja jätavad vastutavad isikud vähemalt tulemuslikult ilma toime pandud rikkumisega saadud majanduslikust kasust;**

Neljapäev, 12. september 2013

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b) konkreetse kasutamise kohene peatamine;

(b) konkreetse kasutamise, **sealhulgas geneetilistel ressurssidel ja nendega seotud traditsioonilistel teadmistel põhinevate toodete turustamise** kohene peatamine;

(c) ebaseaduslikult omandatud geneetiliste ressursside konfiskeerimine.

(c) ebaseaduslikult omandatud geneetiliste ressursside konfiskeerimine.

Muudatusettepanek 66

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 12 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Pädevad asutused teevad omavahel, kolmandate riikide haldusasutustega ja komisjoniga koostööd, et tagada, et kasutajad täidavad käesoleva määruse nõudeid.

1. Pädevad asutused teevad omavahel, kolmandate riikide haldusasutustega ja komisjoniga koostööd, et tugevdada tõhusat koordineerimist ja tagada, et kasutajad täidavad käesoleva määruse nõudeid. **Koostööd tehakse ka teiste osalistega, sealhulgas kogud, valitsusvälised organisatsioonid ning kohalike ja põliskogukondade esindajad, kui see on oluline Nagoya protokollil ja käesoleva määruse nõuetekohaseks rakendamiseks.**

Muudatusettepanek 67

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 12 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Pädevad asutused vahetavad teiste liikmesriikide pädevate asutustega ja komisjoniga teavet artikli 9 lõikes 1 osutatud kontrollide tulemusel avastatud tõsiste puuduste ning artikli 11 kohaselt määratud karistuste kohta.

2. Pädevad asutused vahetavad teiste liikmesriikide pädevate asutustega ja komisjoniga teavet **käesoleva määruse täitmise järelevalveks loodud kontrollisüsteemide struktuuri kohta**, artikli 9 lõikes 4 ja artikli 10 lõikes 1 osutatud kontrollide tulemusel avastatud tõsiste puuduste ning artikli 11 kohaselt määratud karistuste kohta.

Muudatusettepanek 68

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 12 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Komisjon püüab saavutada kokkulepped Euroopa Patendiameti ja Maailma Intellektuaalse Omandi Organisatsiooniga tagamaks, et patentide registreerimises sisalduvad viited geneetilistele ressurssidele ja nende päritolule.

Neljapäev, 12. september 2013

Muudatusettepanek 69
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Juurdepääsu käsitlev ELi platvorm

*Muudatusettepanek*Juurdepääsu **ja tulu jaotamist** käsitlev ELi platvorm

Muudatusettepanek 70
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Luuakse geneetilistele ressurssidele ja nendega seotud traditsioonilistele teadmistele juurdepääsu ELi platvorm.

Muudatusettepanek

1. Luuakse geneetilistele ressurssidele ja nendega seotud traditsioonilistele teadmistele juurdepääsu **ning õiglase ja võrdse tulu jaotamise** ELi platvorm. **Liikmesriigid, kes kaaluvad oma geneetilistele ressurssidele juurdepääsu käsitlevate eeskirjade vastuvõtmist, viivad kõigepealt läbi nende eeskirjade mõju hindamise ning edastavad tulemused ELi platvormile läbivaatamiseks käesoleva artikli lõikes 5 osutatud menetluse kohaselt.**

Muudatusettepanek 71
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. ELi platvorm aitab ühtlustada juurdepääsutingimusi ELis seeläbi, et arutatakse nendega seotud küsimusi, sh liikmesriikide juurdepääsusüsteemide ülesehitus ja tulemuslikkus, lihtsustatud juurdepääs mitteäriilistel eesmärkidel tehtavate teadusuuringute jaoks, ELis asuvate kogude juurdepääsutavad, ELi sidusrühmade juurdepääs kolmandates riikides ja parimate tavade **vahetamine**.

Muudatusettepanek

2. ELi platvorm aitab ühtlustada juurdepääsutingimusi ELis seeläbi, et arutatakse nendega seotud küsimusi, sh liikmesriikide juurdepääsusüsteemide ülesehitus ja tulemuslikkus, **selliste teadusuuringute edendamine, mis aitavad kaasa bioloogilise mitmekesisuse kaitsele ja säästvale kasutamisele, eelkõige arenguriikides, sh** lihtsustatud juurdepääs mitteäriilistel eesmärkidel tehtavate teadusuuringute jaoks, ELis asuvate kogude juurdepääsutavad, ELi sidusrühmade juurdepääs kolmandates riikides **vastastikku kokkulepitud tingimustel ja pärast eelnevalt informeeritud nõusoleku saamist, tulu jaotamise kord, parimate tavade rakendamine ja edasine arendamine ning vaidluste lahendamise korra toimimine.**

Neljapäev, 12. september 2013

Muudatusettepanek 72

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 13 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. ELi platvorm võib esitada tema pädevusse kuuluvate küsimuste kohta soovituslikke nõuandeid, juhtnööre või arvamusi.

Muudatusettepanek

3. ELi platvorm võib esitada tema pädevusse kuuluvate küsimuste kohta soovituslikke nõuandeid, juhtnööre või arvamusi. **Kõikide eelnimetatud nõuannete, juhtnööride või arvamuste puhul võetakse nõuetekohaselt arvesse nõuet kaasata asjaomaseid põlisrahvaid ja kohalikke kogukondi.**

Muudatusettepanek 73

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – punktid d a, d b, d c, d d, d e ja d f (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (da) võtavad meetmeid, sh olemasolevate uurimisprogrammide raames, nende kogude toetamiseks, mis aitavad kaasa bioloogilise ja kultuurilise mitmekesisuse kaitsesele, kuid millel ei ole piisavalt vahendeid oma kogude registreerimiseks ELi registris;
- (db) tagavad, et olukordades, kus geneetilisi ressursse või geneetiliste ressursidega seotud traditsioonilisi teadmisi kasutatakse ebaseaduslikult või viisil, mis ei ole kooskõlas eelneva informeeritud nõusolekuga või vastastikku kokkulepitud tingimustega, on pakkujatel, kellel on pädevus anda juurdepääs geneetilistele ressursidele või allkirjastada vastastikku kokkulepitud tingimusi, õigus võtta meetmeid sellise kasutamise vältimiseks või peatamiseks, sealhulgas kohtumääruste kaudu, ning taotleda sellisest tegevusest tuleneva mis tahes kahju hüvitamist ning vajaduse korral õigust need geneetilised ressursid konfiskeerida;
- (dc) ergutavad kasutajaid ja pakkujaid suunama geneetiliste ressurside kasutamisest või hilisemast turustamisest saadavat otsest tulu bioloogilise mitmekesisuse kaitsesse ja selle komponentide säästvasse kasutamisse;
- (dd) toetavad, sh suutlikkuse suurendamise kaudu, taotluse korral piirkondlikku koostööd tulu jaotamisel seoses piiriüleste geneetiliste ressurside ja nendega seotud traditsiooniliste teadmistega;
- (de) kaaluvad vajadust luua iga liikmesriigi käsutuses olevate geneetiliste ressurside katalooge kooskõlas bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni artikliga 7, et suurendada teadlikkust bioloogilisest mitmekesisusest;

Neljapäev, 12. september 2013

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(df) toetavad geneetiliste kataloogide alast teadus- ja arendustegevust nii ELis kui ka kolmandates riikides.

Muudatusettepanek 74**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 14 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 14a**Delegeerimine**

1. Komisjonile antakse volitused võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 4 lõikes 4b ja artikli 9 lõikes 8 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates ...⁽¹⁾. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase ajavahemiku möödumist. Volituste delegeerimist uuendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite, tehes seda hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 4 lõikes 4a ja artikli 9 lõikes 8 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. Otsus ei mõjuta juba kehtivate delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Delegeeritud õigusakt, mis on vastu võetud kooskõlas artikli 4 lõike 4a ja artikli 9 lõikega 8, jõustub ainult juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole esitanud vastuväiteid kahe kuu jooksul pärast kõnealusest õigusaktist teatamist Euroopa Parlamendile ja nõukogule või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on mõlemad enne nimetatud ajavahemiku lõppemist komisjonile teatanud, et nad ei kavatse vastuväiteid esitada. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

⁽¹⁾ Artikli 17 lõikes 1 osutatud kuupäev.

Neljapäev, 12. september 2013

Muudatusettepanek 75
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 15a

Nõuandefoorum

Komisjon tagab, et määruse rakendamisel on tagatud liikmesriikide esindajate, asjakohaste pakkujaorganisatsioonide, kasutajate ühenduste, valitsustevaheliste ja valitsusväliste organisatsioonide ning kohalike ja põliskogukondade esindajate tasakaalustatud osalus. Nimetatud osalised aitavad eelkõige sõnastada ja läbi vaadata artikli 4 lõike 4a ja artikli 9 lõike 8 kohaseid delegeeritud õigusakte, rakendada artikleid 5, 7 ja 8 ning mis tahes suuniseid vastastikku kokkulepitud tingimuste kehtestamiseks. Osalised kohtuvad nõuandefoorumil. Komisjon kehtestab nimetatud foorumi töökorra.

Muudatusettepanek 76
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 16 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Iga **kümne aasta** järel pärast esimese aruande esitamist vaatab komisjon käesoleva määruse kohaldamist käsitlevatele aruannetele ja määruse kohaldamisel saadud kogemustele tuginedes läbi määruse toimimise ja tulemuslikkuse. Oma aruannetes analüüsib komisjon eelkõige halduslikku mõju avalik-õiguslikele teadusasutustele, väikestele või keskmise suurusega ettevõtjatele ja mikroettevõtjatele. Samuti kaalub ta, kas on vaja täiendavaid ELi meetmeid geneetilistele ressurssidele ja nendega seotud traditsioonilistele teadmistele juurdepääsu kohta.

3. Iga **viie aasta** järel pärast esimese aruande esitamist vaatab komisjon käesoleva määruse kohaldamist käsitlevatele aruannetele ja määruse kohaldamisel saadud kogemustele tuginedes läbi määruse toimimise ja tulemuslikkuse. Oma aruannetes analüüsib komisjon eelkõige halduslikku mõju **konkreetsetele sektoritele**, avalik-õiguslikele teadusasutustele, väikestele või keskmise suurusega ettevõtjatele ja mikroettevõtjatele. Samuti kaalub ta, kas **muudes asjaomastes rahvusvahelistes organisatsioonides asetleidvate suundumuste mõjul** on vaja **läbi vaadata geneetiliste ressurssidega seotud traditsioonilisi teadmisi käsitlevate käesoleva määruse sätete rakendamine ning kas on vaja täiendavaid ELi meetmeid geneetilistele ressurssidele ja nendega seotud traditsioonilistele teadmistele juurdepääsu kohta, pidades silmas Nagoya protokollis artikli 5 lõike 2, artikli 6 lõike 2 ning artikli 7 ja artikli 12 rakendamist ning kohalike ja põliskogukondade õiguste austamist.**

Neljapäev, 12. september 2013

Muudatusettepanek 77
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 16 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 16a**Direktiivi 2008/99/EÜ muutmine**

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiivi 2008/99/EÜ keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu ⁽¹⁾ muudetakse alates ... ^(*) järgmiselt:

(1) Artiklisse 3 lisatakse järgmine punkt:

„(j) geneetiliste ressursside ebaseaduslik omandamine”

(2) A lisale lisatakse järgmine taane:

„— Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) nr .../2013, milles käsitletakse juurdepääsu geneetilistele ressurssidele ning nende kasutamisest saadava tulu õiglast ja erapooletut jaotamist Euroopa Liidus.”

⁽¹⁾ ELT L 328, 6.12.2008, lk 28.

^(*) Üks aasta pärast käesoleva määruse jõustumist.

Muudatusettepanek 78
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 17 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Artikleid 4, 7 ja 9 hakatakse kohaldama üks aasta pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva.

2. **Artikli 4 lõikeid 1–4**, artikleid 7 ja 9 hakatakse kohaldama üks aasta pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva.

ISSN 1977-0898 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5171 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET